Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Liener Béla

DEBRECEN 1021

BEMUTATTÁK A HORTOBÁGYI KÖRKÉPET

A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán bemutatták Liener Béla alkotását, a Hortobágyi körképet. A 38 méteres alkotás világ körüli útja után került vissza Debrecenbe.

Dr. Béres András, a debreceni Déry Múzeum igazgatója ismertette a körkép történetét, kiemelve, hogy a több mint 30 évvel ezelőtt készült kép a hortobágyi pusztának egykori hiteles, néprajzilag értékes bemutatása.

A körkép Los Angelesből érkezett vissza, s a tervek szerint a hortobágyi pásztormúzeumban a néprajzi kiállítással együtt mutatják be az érdeklődőknek.

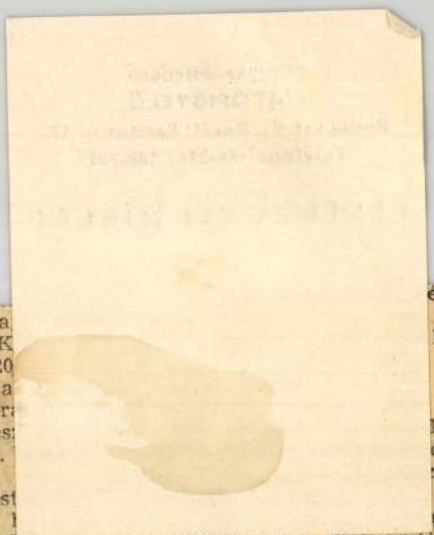

zett, de 5,1 [illegible]
átlaga nem volt jó a[illegible]
Így került Szelére. K[illegible]
nak egy szobában 20[illegible]
rintot fizetnek. Ez a[illegible]
ár. Reggelit, vacsor[illegible]
honról hozottból es[illegible]
bászt, sonkát tojást. [illegible]
set vásárolnak.

— Hová jártok est[illegible]

— Nemigen van [illegible]
tünk haza befűteni. [illegible]
megyünk a szomszédba tv-t nézni, mert a háziaknál nincs.

— S ha akarnátok, meddig engednének el benneteket?

— A tv-műsor után azonnal haza kell mennünk.

Csák Aranka ceglédi, **Jankovics Ilona** farmosi. Ők másodikosok, itt lettek barátnők a közös szobában. Egy tanárnőnél laknak. Sajnos, a szoba északi fekvésű, lassan melegszik.

— Farmos itt van a szomszédban. Nem jobb lenne otthon?

[illegible]éjjel.

[illegible] hogy

[illegible] sza-
[illegible]k is
[illegible]désre
[illegible]ködő

[illegible]z al-
berletben lakó diák arról panaszkodott, nem tud tanulni, mert kilenckor leoltják a villanyt?

Liener Béla, festő MDH

Az 1920-as időket ábrázoló 40 m-es körképet rengetegen néztek meg.

– : Több ezer látogatója volt „Hortobágyi körképnek" 8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 20. [Vidéki]

1966 DEC 13

1021

TIZENKILENC OLAJFESTMÉNYEN

A HORTOBÁGYI PUSZTA

Miért Kairóban festették? — Végállomás: Debrecen — Beszélgetés Liener Béla fotóművésszel

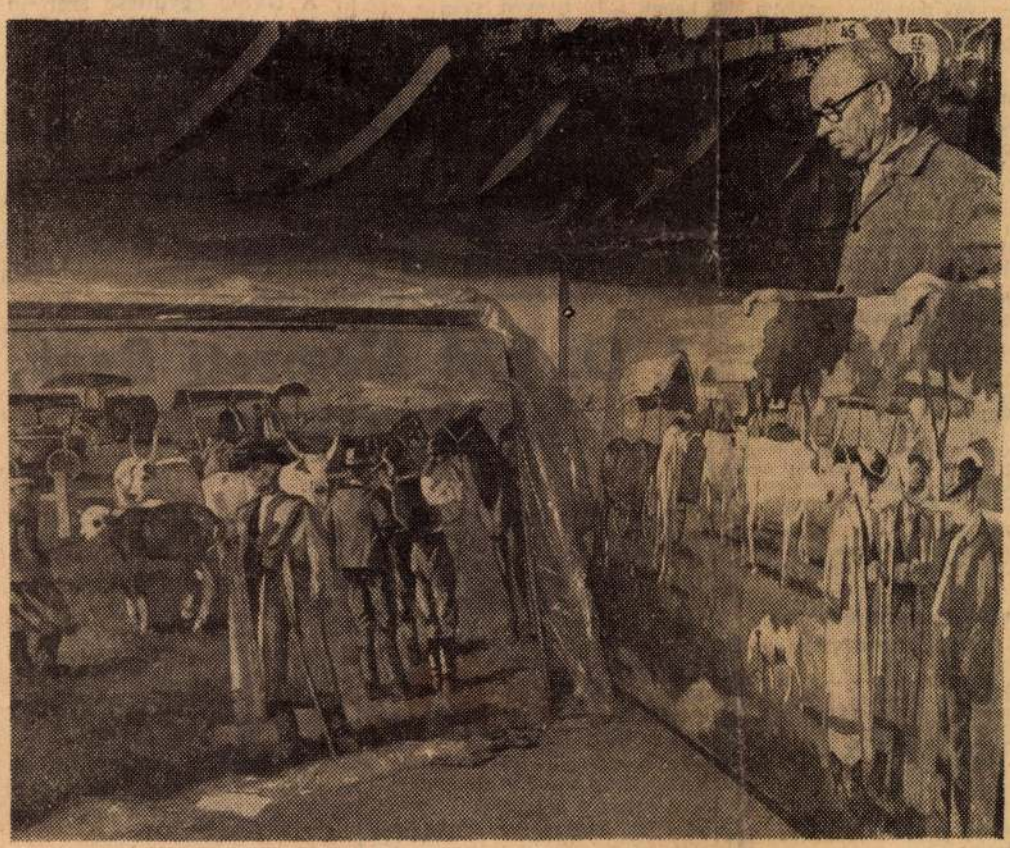

A tengerentúlról érkezett körkép elemeit a Déri Múzeumban csomagolták ki. A képen két festmény, amely hídi vásári hangulatot tükröz

Egy levelet olvasok, amelynek kezdő sorai szívből indítódtak. „Szülőhazám iránti ragaszkodás indított arra a gondolatra, hogy elkészítsem a már harmincas években is sok ezer külföldi vendég által látogatott és világszerte egyedülálló, csodálatos magyar pusztát, a délibábos Hortobágyot ábrázoló körképet, s bemutassam azoknak ezt a tájat, akik csak hírből ismerik...” És a levél, amelynek címzettje a Hajdú-Bihar megyei Idegenforgalmi Hivatal, a továbbiakban így folytatódik: „Ahogy az évek múltak, állandóan azzal a gondolattal foglalkoztam, hogy ennek az örökre megmaradó körképnek itthon van a helye...”

És a körkép itthon van.

Messzi utat tett meg, regényes életútja van. Los Angelesben adták postára. Különleges védőburkolattal látták el, majd nylonba csomagolták. A 19 darab egyenként egy méter széles, két méter hosszú körkép elemeit repülőgép hozta Debrecenig. Az alkotással együtt Debrecenben van Liener Béla fotóművész, a levél írója, a Hortobágyi körkép adományozója, aki a harmincas években vándorolt ki Amerikába.

— Jómagam nagy rajongója voltam a magyar pusztának, ahol rengeteget fotóztam. Már fiatal koromban elhatároztam, hogy Debrecennek és a Hortobágynak a fotóművészet erejével is nevet próbálok szerezni. Ezért fogant meg bennem a gondolat: elkészítettem a Feszty körkép mintájára a Hortobágyi körképet. Merésznek, fantasztikusnak tűnt az elhatározás. Az a szeretet, amely ehhez a tájhoz kötött, minden nehézséget leküzdött. A helyszíni felvételeimből tervezett és kompozíciókból összeállított olajfestményt, a fototechnika akkori csodáját Debrecenben elkészítették. Jól emlékszem a sok-sok nehézségre. A Bika dísztermében festették a felhőket a kompozícióhoz, mert az első körkép 100 méter hosszú és 9 méter magas volt. Amikor a felhővászon elkészült, olyan súlyos volt, hogy a tűzoltók az ablakon keresztül emelték ki a nagyteremből.

— Első kiállítási helye Debrecenben volt, a vásártéren. Később a Nagyerdőn is bemutatták. Harminchárom méter átmérőjű csarnokot kellett építeni a körkép részére, amelynek nagy hazai bemutatója Budapesten volt. A harmincas évek elején a nemzetközi vásár alkalmával mutattam be. A fővárosban plakátok hirdették a körkép megnyitását, debreceni hajdúk díszruhában álltak a bejárat előtt, hortobágyi csikósok vágtáztak a pesti aszfalton. A csodálatos panorámát sok ezren tekintették meg. További terveimet nem tudtam megvalósítani, mert időközben kiderült, hogy túlzottan nagyra méreteztem a körképet. Debrecenből Budapestre való szállítását csak három vasúti vagonnal lehetett megoldani, s nagyon költségesnek mutatkozott a pavilon felállítása és elszállítása. Statikailag sem volt tökéletes a pavilon, egy vihar alkalmával össze is dőlt. Az is bebizonyosodott, hogy a nagyméretű felhővászon a hajtogatások során könnyen töredezik.

— Nagy tervem, hogy a Hortobágyi körkép beutazza a világot, így megtört. Az idők akkori vihara Afrikába sodort: Kairóban találtam menedéket. S az egyiptomi fővárosban ismét elölről kezdtem. Egy ott élő magyar festőművésszel megfestettem a körképet, de most már okulva a tapasztalatokon, kisebb méretben, mégpedig úgy, hogy könnyen szállítható legyen. Tizenkilenc összeállítható darabból áll a mai körkép, amely 38 méter hosszú. Nagy sikerrel mutattuk be Egyiptomban, majd az Egyesült Államokban és Dél-Amerikában. Az olajfestmény ezúttal fa rostlemezre került, nem pe vászonra, mint az első na méretű alkotásnál. Ez pra kusabb megoldásnak b nyult.

— Mindenütt nagy si volt a körképnek, ahol be tattam. Úgy gondolom, a körképnek itthon a h szülővárosomban, ahova sok kedves emlék köt. F vagyok benne, hogy a k most még jobban betö hivatását, hiszen ha va kor, akkor most szer irányítással — nem pedi rény egyéni törekvéssel mutatható bárhol, ahol hírből ismerik a magyar tát. Gondolok itt nem vásárokra, külföldi b tókra, s ha telik majd bizonyságot nyerhet De arról, hogy alkotásom, vésem nem volt hiábav

Liener Béla szenv beszélt. Átforrósodott é ből fakadtak a mo Most pedig gondolatok szárnyra, mert a Ho körkép itthon van. M vele, hogyan a tovább Erre keresnek illeték letet, mert a Kossut Tudományegyetem díszudvarán ma kerül hivatalosan bemutatásra a tengerentúlról visszaérkezett körkép, amelynek utolsó állomása: Debrecen.

(Oltványi Ottó)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
HAJDÚ-BIHARMEGYEI NÉPÚJSÁG

Szabadfogású birkózás:

Az NB I-ben: 4. DVSC
Az NB II-ben: 3. D. Honvéd

A szabadfogású birkózásban is befejeződtek a küzdelmek, mind az NB I-ben, mind az NB II-ben kialakult a végső sorrend. Az NB I-ben a DVSC két győzelmet aratott, s négy ponttal a negyedik helyen végzett, míg az NB II-ben a D. Honvéd harmadik lett.

Az NB I. utolsó fordulójának eredményei.

DVSC—Bp. Spartacus 4,5:3,5. A DVSC-ből (lepkesúlytól felfelé) Ölveti pontozással győzött Kancsár, Rádi ugyancsak pontozással Szárazellen. Fodor pontozásos vereséget szenvedett Mányokitól, Ispán kétvállal Német ellen. Kutasi pontozással nyert Plaza ellen, Biri kétvállal vesztett Paulicskával szemben. Kovács kétvállas győzelmet aratott Molnár ellen, míg Szabó eldöntetlenül végzett Hallerral.

Vasas—DVSC 4,5:3,5. A debreceniek közül Ölveti és Rádi ellenfél nélkül nyert. Fodor döntetlenül végzett Szabóval, Ispán pontozással, Kutasi kétvállal kikapott Wágertől, illetve Delitől. Dihen is kétvállas vereséget szenvedett Bajkótól. Kovács ellenfél nélkül nyert, míg a nehézsúlyban Kozma ellen a DVSC nem állított versenyzőt.

Orosházi Spartacus—Bp. Spartacus 5,5:2,5, Vasas—Orosházi Spartacus 4:4, Vasas—Bp. Spartacus 5:3.

A SZABADFOGÁSÚ NB I. VÉGEREDMÉNYE

1. Bp. Honvéd	5	5	—	—	31,5 : 7,5	10
2. FTC	5	4	—	1	24,5 : 15,5	8
3. Vasas	5	2	1	2	16 : 24	5
4. DVSC	5	2	—	3	17 : 23	4
5. Orosháza	5	1	1	3	17,5 : 21,5	3
6. Bp. Spart.	5	—	—	5	12,5 : 27,5	—

» * «

Az NB II-es birkózó-csapatok Diósgyőrben fejezték be a szabadfogás küzdelmeit. A D. Honvéd a Szegedi VSE-től 6,5:1,5 arányban vereséget szenvedett — Gál győzött, Lőrinczy eldöntetlenül mérkőzött, majd a Debreceni Honvéd birkozók az Ózdi Kohász ellen 5:3 arányban győztek. A D. Honvédból Gál, Varga, Léval, Lőrinczy és Görög szerzett győzelmet. Végül a bajnokjelölt Diósgyőrtől 6:2-re kikapott a D. Honvéd. Ezen a mérkőzésen Gál és Varga szerzett győzelmet a debreceni versenyzők közül.

Az elért eredmények alapján így alakult a birkózó NB II-ben a sorrend: 1. Diósgyőri VTK, 2. Szegedi VSE, 3. D. Honvéd, 4. Ózdi Kohász, 5. Egyesített Tisztiiskola, 6. Nagykőrösi Kinizsi.

A DVSC NB I. B-s labdarúgó-csapata vasárnap játszotta idei utolsó mérkőzését. Ezúttal a D. Honvéd volt a vasutascsapat ellenfele s a DVSC 4:3 (4:2) arányban győzött. A mérkőzést Komlóssy bíráskodása mellett játszották.

A DVSC együttese szerdán tartja idei utolsó edzését, majd évzáró összejövetelt rendez a szakosztály vezetősége. Az NB I. B-s keret január első hetében kezdi meg az alapozást az 1967-es bajnoki idényre.

Az asztalitenisz NB II-ben:

3. D. VM Nemzeti Bank, 8. DVSC

Vasárnap befejeződtek a küzdelmek a férfi asztalitenisz NB II-ben. A két debreceni csapat közül a D. Vörös Meteor Nemzeti Bank a harmadik, a DVSC pedig a nyolcadik helyen végzett.

A D. Vörös Meteor Nemzeti Bank az utolsó két mérkőzését Budapesten játszotta. Szombaton a már kiesett Kőbányai Textil ellen biztosan győzött, s vasárnap sorsdöntő mérkőzést játszott a negyedik helyezett Bp. Előrével. A Meteor egy pont előnnyel állt az első helyen a Diósgyőri VTK és az azonos pontszámmal rendelkező Egri Dózsa előtt. Tehát a Bp. Előre elleni találkozón az NB I-be jutás volt a tét. És a debreceni együttes drámai küzdelemben alulmaradt a Bp. Előrével szemben, amelytől ez idáig még nem szenvedett vereséget, az eddigi öt mérkőzésen a Meteor győzött a fővárosi csapat ellen. Így a bajnoki címért, az NB I-be jutásért az Egri Dózsa és a Diósgyőri VTK újabb mérkőzést játszik (asztaliteniszben a bajnoki cím és a kiesés kérdésében a játszmaarány nem dönt). A D. Vörös Meteor Nemzeti Bank tehát végeredményben a harmadik helyen végzett, az 1965-ös idényhez hasonlóan, míg a DVSC együttese — Ráday Diósgyőrbe távozása ellenére — nem küzdött kiesési gondokkal, s vasárnap szép győzelmével a nyolcadik helyet vívta ki.

D. Vörös Meteor Nemzeti Bank—Kőbányai Textil 14:6. A Meteorból a Madarász, Gara-pár 2, Füzesi, Kozma-pár 2, Gara 4, Kozma 3, Füzesi 2 és Mocsári 1 szerezték a győzelmeket.

Bp. Előre—D. Vörös Meteor Nemzeti Bank 12:8. A debreceniek közül a Madarász, Gara-pár 2, a Füzesi, Kozma-pár 0, Madarász 2, Gara 2, Füzesi 2, Kozma 0 győzelmet aratott.

DVSC—Salgótarjáni Kohász 12:8 Salgótarján. A DVSC győzelmeit a dr. Posta, Oláh-pár 1, Hetes 4., dr. Posta 4, Oláh 2 és Sztovicsek 1 szerezte.

Kolozsvári (DVSC) lökésben megjavította Czirák és Veres Győző megyei ifjúsági csúcsát

Az országos ifjúsági súlyemelő egyéni bajnokság küzdelmeit Budapesten, a Vasas Dinamo súlyemelőtermében rendezték meg. 48 jogosult közül mindössze 29 ifjú súlyemelő jelent meg, s versenyzett. A könnyűsúlyban Fekete József a nyomás 115 kg-os országos ifjúsági csúcsát 117,5 kg-ra javította (a régi csúcsot is Fekete tartotta).

A bajnoki versenyen két debreceni fiatal is részt vett. Kolozsvári Gábor, a DVSC súlyemelője a váltósúlyban 305 kg-os teljesítménnyel, (90, 90, 125) bronzérmet szerzett. A lökésben Kolozsvári eredménye új megyei ifjúsági csúcs, a régit Veres Győző és Czirák (D. Építők) tartotta 122,5 kg-mal. A váltósúlyban indult még Czirák is, aki az ötödik helyen végzett.

HAJDÚ-BIHARI
NAPLÓ
A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Pallás Imre
Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 21-40
Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat
Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Felelős kiadó: Balogh Endréné
Telefon: 30-01
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizetési díj egy hóra 13 forint
Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőknél
Index: 25 027

Szabadság Lapnyomda, Debrecen
Felelős vezető: Reményi Sándor

KARÁCSONYRA AJÁNDÉKOZZON
Zseb-, fali- és asztali naptárt
Márkás töltőtollat
Nyomós iront
Fotoalbumot
Emlékkönyvet
Bélyegberakót
Levélpapírt
Műszaki rajzeszközöket
Ajándékcikkek

papírüzletekben nagy választékban kaphatók!

Lienhart =

Tulbnerveld

l.

Hoffmann Pozsony 32. l

Hoffmann Südost

Linhart kőfarajó

1467–1476.

l.

Hoffmann Pozsony

32. l.

Hoffmann Südost

Lienhart Könnöer

1434

l.

Hoffmann Pozsony

32. l

Hoffmann Südost

Linhart, Lienhart

festő, üveges

1481–1499

l.

Hoffmann Polsony

45. l.

Hoffmann Südost

M.D.K.

Lienhart kőműves

1434-ben adót fizet
Pozsonyban

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek, Bp. é.n. 32. old

LIESCH (Lisch) Balthasar · Römüwer

Porsoy, 1633.

Ars 1996/1-3. 233.

cuppakosár liliomos pártával, efölött vésett szalag

7. Kehely, aranyozott réz, vert művű, XVIII. sz.

Kastély,

homlokzatán két hengeres saroktoronny

felsőmagyarországi renaissance stílű oromfala

Átépítve. romladozó állapotban.

Garampéteri r. k. pléb. templom

Egyhajós barokkizált csúcsíveskori kőépület

háromoldalú apszissal. A félkör alakú diadalív b

félig elfalazva keresztkút kőből, szögletes cuppa

domború lóheríves frízzel.

Garamszeg Ág. hitv. ev.templom

Lienhart Mawrer

Pozsony. Adólajstrom
1434. 28½ ale bortermeren
után 6 frt adot. vetettur. Ki
rá

Ortvay. Pozsony v. aróstort
Pozsony 1903. II k. IV. r.
172 l.

M.D.K.

Lienhart von Tullnerveld, kőnüves

1454-1459. között szerepel
a pozsonyi számadásokban.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfeledtett
művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 39. old.

Erhart és Lienhart Vingerlin

augsburgi ácsmesterek és 6 segédjük.
Előre megkapták járandóságukat Zsigmondtól.

Gerő László: A budai várpalota rövid építéstörténete.
MTA II. Tört.-tört. Tud. Ost. Közl. II. köt. 1. sz. (1951)
56. l. alj.

MDK

Lienhart Vingerlin, ácsmester

Erhart fivérével együtt 1419 /?/ okt. 8.-án fogadta fel Zsigmond király. /Friss palota építkezése./

Horváth Henrik: Budai köfaragók és köfaragójelek. Bp.1935. 38.l.

MDK

Lienhart Wingerlin, köfaragó

1418. az épitkezés megkezdésének /várpalota/ évében a király szolgálatába szegödött.

Horváth Henrik: Budai köfaragók és köfaragójelek. Bp.1935. 101.1.

Liepperth (Lieperth) Johannes

Aranymüves. Homburgi származásu Állitólag 1712-körül jött Kolozsvárra. 1727-29 Kolozsvár, a Szent Mihály templom ötvösmunkáit végzi.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

315 l.

M.D.K.

Karel Lier

A "Vasárnap hétköznap" cimü cseh-magyar koprodukciós film diszleteit tervezte, amelyet a magyar Máriássy Félix rendezett.

Körmendi Judit: A "Vasárnap hétköznap" c. kritikája Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. márc. 23. VI. évf. 12. sz. 41. lap.

Lieren Major Sándor

Magyar Grafika

Magyar Nemzet
1950.VI.é.233.sz.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

Lier Adolf MDK

Szénahordás, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Lier Adolf MDK

Szénahordás, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.

Liesganig Josef
kartogr.
1762

l. Eperjessy 1928
14. l.

Liess Peter

ötvös

1632. mestere lett.

BRASSO
RE. 25.1

LIESZEK Ferenc épitész ? A kossuthi templom tervét 1842-ben készíti el. /Élt.Tervjegyzék 251./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

LIESZKOVSZKY József asztalosmester. Egerben 1814-34 között szerepel a városi adókönyvekben. 1827-ben a belvárosban mint háromsegédes asztalosmestert irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

LIEDL KÁROLY

Magyar vadászirodalom

képeskönyve

M.D.Kő

Lieszek Ferenc, építés?

1842-ben készíti el a Kossuthi templom tervét.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

Lieszkói kastély

l.

Jedlicska II

49. l.

de felugrani készen, hogy ez az ő
visszafojtottan lappangott benne
és rettenetes akciót végez. Örök
csőült lelkekben nincs meg az a
nak jutalma feletti megelégedett
szokott ábrázolásaiban és alakja
lico hasonló ábrázolásaira, hol a
itt mintha nem volnának megelége
tuli örökboldogságot. Szent Péter
mas elszántság van azarcában, nem
ikonográfia és az olasz müvészet
a kiegyenlitett bölcs vonásnak,
övezett alakot megkülönböztetik
csességgel néző alak, itt valami
amint összevicsoritja fogatlan a
Körülötte ott látjuk Szent Pál a
Mennyire egyénien és önkényesen
kal. Szent Péter a jóságos öreg e
simogatni és min enkinek kinyit

Liesganigo

Land

Mladost. Kol.

1940. 229. l.

M.D.K.

Lieszkovszky József, ostalosmester

Egerben 1814-34 között
szerepel az adóösszeírásokban.
1827-ben mint 3-segédes mes-
tert írják össze.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

Lietava vára

kepe repr.

Kubinyi Miklós.

Bethlenfalvi gróf
Thurzó Imre
1598–1621. M.
Tört. Életrajzok
Bp. 1888. 115. l.

össze. Adatai kiegészítésére ezenkívül február havában rövid időre Sopronba utazott az ottani levéltárak átnézése céljából. A bécsi belügyminisztérium levéltárát is át kívánta kutatni, ennek e tárgykörre vonatkozó anyaga azonban az 1929. évi tűzvésznél teljesen megsemmisült.

Dr. Sinkovics István (1910, Dés, Szolnok-Doboka m., ref.), állandó belső tag november elejétől június végéig Erdélynek XVII-ik századvégi politikai helyzetével és belső állapotával foglalkozott. Témájához az udvari kamarai levéltárban főleg a „Siebenbürgen" jelzetű anyagot vizsgálgatta, átnézte az Erdélyből érkező beadványokat, a különböző hatósági szakvéleményeket, jelentéseket, s azokra Bécsből leküldött végzéseket. Anyaga oly bőnek bizonyult, hogy az 1692-ik évből kiindulva alig egy évtizedig tudott előrehaladni és kutatásait folytatni fogja a következő tanulmányi évben a Rákóczi-felkelés után következő évekig.

Ifj. dr. Szentpétery Imre (1912, Lugos, Krassó-Szörény m., róm. kat.), állandó belső tag ugyancsak november elejétől június végéig a Rudolf-korabeli kincstári pereket dolgozta fel részben az udvari kamarai levéltár „Hoffinanz Ungarn" anyagából, részben az állami levéltár „Hungaricáinak" Rudolf korára vonatkozó fasciculusaiból.

Lietava vára

(Hrad Lietava)

számos képpel

Janota II

100 - 111. l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

<Lietava>
vára

Drahotuszky <>
Mittheilungen
XV, K

516

950. Hollandi

A XVII. századból.

Antik romok.

A tenger partján lévő
mot és három ~~[illegible]~~
és dombornüvek ~~[illegible]~~
nek ciégére ~~[illegible]~~ fehér kere
a korcsmáros bort ön
az ajtóból egy férfi n
telepedett ~~[illegible]~~ a földre
felé, hol a hajós a
segít a beszállásnál
podgyászok ~~körül~~ nál
~~[illegible] észre, a min~~
~~egy~~ kutya ~~[illegible]~~ figyel
egy hajós ~~[illegible]~~
diadalkapú körül
lyeknek személyzete
felhős.

Vászon, mé
A Nemzeti

munkás

F, kalapját levevő,

Lietava vára

Lietava vára II. 194.

Muz és Kot-Ést

Lietava vára

Vas. ujs 1910. 611. l.

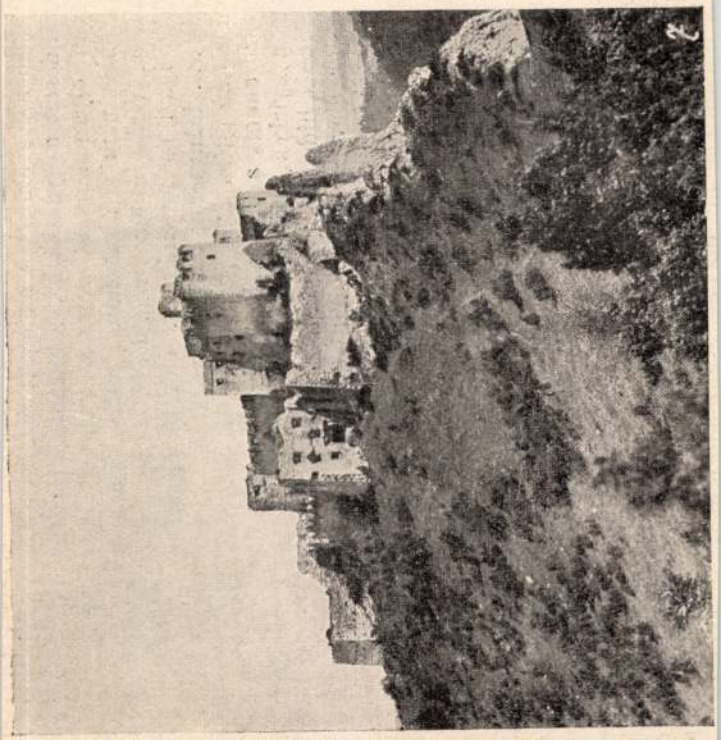

Estre kelve jóformán az egész virágos bolt átvándorolt a gyászházba, a hol másnap csakugyan olyan temetés volt, a melynél stilszerűbbet nem is álmodhatott magának a nők barátja. Virág, csupa virág. Kerti virág, vadvirág, igazi és művirág . . . eleven asszonyvirág . . . leányvirág övezte a ravatalt.

A korzó egész üde, pompás hölgyközönsége ott szorongott a dohos, boltíves öreg szobákban, a nyirkos szűk udvaron. A hadsereg, az uniformis hideg fénye szinte háttérbe szorult e meleg, eleven ragyogás mellett. Sőt a komormeltóságú gyász-zenének is jóformán csak az első akkordjai érvényesültek. Az agglegény virágos, de rokontalan ravatala mellett csakhamar megeredt a kiváncsi, jókedvű, szinte zsúrszerű csacsogás, csevegés.

Hogyan, hogyan sem, még temetés előtt híre futott ugyanis, hogy a nők barátja méltó és következetes maradt magához még halálában is. Mindenét a nőkre hagyta. Még pedig — így hirdette a fáma — azokra a nőkre, a kik magányos életének unalmas és keserű óráit felderítették, megédesítették.

E romantikus hír ott búgott-zsongott a gyá-

A temetőbe
mentumkérdés
A mint a neh
az ezredes ko
szerre felszára
Ő volt az első
dult Kicsákhoz
letei után pu
követték a gyá
csak szoronga
is szól hát az
beszéd, hogy m

Kicsák azon
mondhat semr
kerül a végre

— Nagyság
hatok — súgt
özvegy fülébe
mond a fáma
ról sem feledk

A többit jel
nyelte Kicsák,
táziája elég cs
kettéharapott

Liesava vaja

Trenčeň vm.

Luk Podm

II. K. 695. 1.

696. 1.

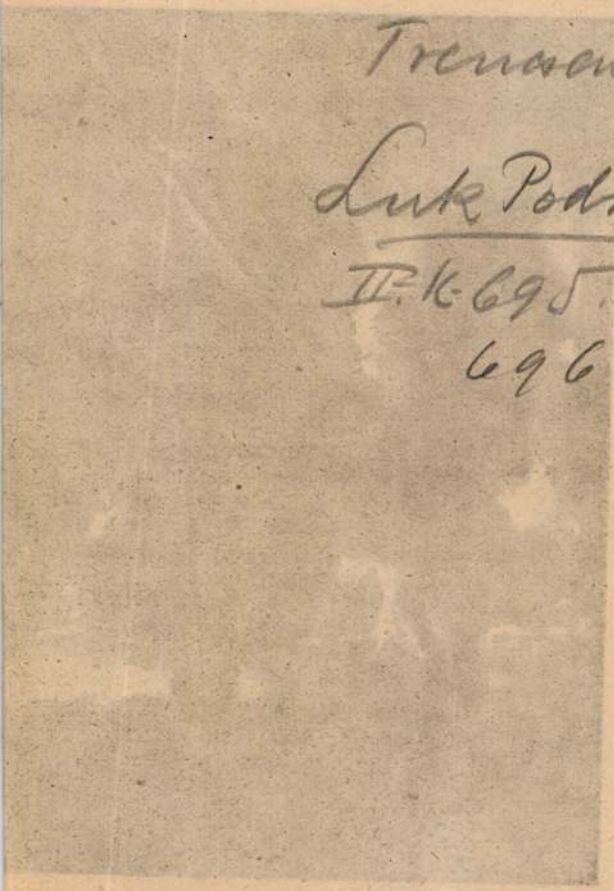

Lietava vára

l.

Luk Podm

IV. k. 690. l.

SZEGEDI KIR. TÖRVÉNYSZÉK
Érk. 1913 JAN 14 00120 sz.
.....oszt.....mell.

A

Tekintetes Kir.Törvényszék Mint Váltóbirósághoz

Szegeden.

SZEGED-CSONGRÁDI-TAKARÉKPÉNZTÁR /:képv. dr.Gróf Árpád ügyvéd Szegeden:/

SOMMÁS VÁLTÓKERESETE

Lietava vára

Trenčín vm.

A várkápolna
falképe

Gerecsefalképek

532-h.

Károly, mayennei herczeg III. 74

Lietava vára

kepe repr. –
Dobre Tivadar rajza

Ferenczi Zoltán

Rímay János
(1573 – 1631)

Magy. Tört. Élet.
Bp. 1911. 128. l.

.....

.....

esküt vevő

(P.

Előttü

.....

.....

Lietava vára

Takfelvvárak

43. P.

M.D.K.

Lietzner János, megyei mérnök

26. 1788. Eger patak szabályozási térképe. Valószinüleg Lietzner a készitője. Az Eger patak medrének térképe Most Lappang. 240 cm hosszú, sérült. 137.o.

Bugár István: Eger m város térképei /AVIII.sz.-1950/ 125.o.

Az Agri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

Lietzner János

megyei geometra 1784-ben készült helyszínrajza az egri extrinitarius templomról, reprodukció.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza.

Magyar műemlékvédelem II (1959-60)

Budapest, 1964.

216 l.

Lietzschka

Deutschmeister – föhadnagy
ezredbeli

1782–84 ig dolgozott haránk-
ban s Nyitra-, Pozsony-, Győr-,
Veszprém-, Komárom-, Bars-,
Fehér-, és Esztergom vármegyék
felméresek végezte a Mária Terézia
1763-ban elrendelt első katonai
fölméresek során. Az 1:28.000
méretarányu, kinezett térkép-
lapok a bécsi hadilevéltárban
vannak, s 18. századbeli kartó-
grafiánk java munkái közé
tartoznak.

Faller Jenő: A bécsi
hadilevéltár tata-tóváro-
si vonatkozású rajzai és tér-
képei
Tata 1938. 12, 13, 14 l.

egyetlen fillérrel sem enyhült. A középosztály kálváriáját tetőzte be ez a bessz, amelyet esztendőkig sirva emlegettek azok a rétegek, akik komolyan gondolkodóba kellett, hogy essenek a probléma fölött: játékbarlang-e a tőzsde, avagy reális célokat szolgáló közgazdasági intézmény?

Hegedüs Lóránt javaslatainak veszélyes voltára dr. Fellner Frigyes egyetemi tanár a Nemzeti Középpárt pénzügyi bizottságának ankétján mélyreható beszédben mutatott rá. Főként azt a viharos tempót és elánt kifogásolta, amellyel Hegedüs ugyszólván máról holnapra meg akarta változtatni az államháztartás financiális strukturáját és hangot adott azoknak a komoly aggodalmainak, amelyek a vagyonváltsággal szemben teljesen helytállóknak is bizonyultak. Bár Hegedüs optimisztikusan vágott neki munkájának, a zürichi tőzsde mégsem eszkomptálta ezt a derült hangulatot és magyar koronában hónapokon keresztül egyáltalában nem jött létre üzlet Zürichben. De nemcsak a tőzsdén tombolt a krach, hanem a bankokban is teljes volt az üzlettelenség. Valósággal tébolydai hangulat vett erőt az embereken

Lietschner Sámuel

ötvös Igló

Kőmagyötvj. 134. l.

794

Nr.

Tiskoš X. 42.

Lietschner Sámuel

ötvös

Kőmagyötvj. 794. m.

Athozat

35.						
.	4.	1357. sz. számla	H.			
.	14.	1677. " "	S.			
	15.	1681. " "	S.			
	22.	1708. " "	S.			
.	26.	2570. " "	S.			
"	21.	2920. " "	S.			

-NEO Budapest, Károly-körut 8.
Tel. T. 107—57.

Átvitel

M.D.K.

Le Lieure, fényképész

Torino. 1859 nyarán készült Kossuth fénykép. Az utobbi hónapok fáradtsága látszik az arcán. Egészalak ülve. Tört. Képcsarnok. 200.o..17.jegyz.

Fejős Imre: Kossuth fényképei. 197.o.

Folia Archaeologica. VIII. 1956. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1956

M.D.K.

H.L.Lieure, fényképész

Torino.1867 ápr. Az olaszországi magy.légió felolatáss kor, a légió tagjai közötti szétosztásra. Borotválatlan teljesen szakállas Kossuth, megőszült. Mellké kép. Tört. Képcsarnok. 200.o.18.jegyz.

Fejős Imre: Kossuth Fényképei. 197.o.

Folia Archaeologica. VIII. 1956. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1956

M.D.K.

Le Lieure, fényképész

Torino. 1859-ben készült Kossuth fénykép. Az utóbbi hónapok fáradtsága látszik az arcán. Térdkép állva.
200.o. 17.jegyz. Tört. Képcsarnok

Fejős Imre: Kossuth fényképei. 197.o.

Folia Archaeologica. VIII. 1956. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1956

Hadjárat. T. 4848.

A bolthajtásos kórodában fekvő sebesült honvédeket előkelő hölgyek ápolják és kötözik, kiknek egyike után kosárban viszi a szolgáló leány a kötő szereket. Felirata:

A HONLEÁNYOK ÁLDOZATKÉSZSÉGE.

az előtérben balra: RUSZ K. FAMET. INT és met. VALLA J.
jobbra: Liezenmayer.
alól balra: Minden utánzat joga fentartatik.
jobbra: A Honvédalbum melléklete.

Szines fm., alányomással, melynek mér. 33.4: 22.9 cm.
Szokolay Viktor: Honvédalbum. Emich Gusztávnál Pest 1868.

107-95-367.

I balról álló

~~1612. Liezen-Mayer Sándor:~~ Sz. Győrött 1839 január 24-én. I München 1898 február 19-én.

1612. Jelenet szent Erzsébet életéből. (Vázlat.).

E képen a mely a „rozsacsodát" ábrázolja, ~~és rajta~~ Erzsébetet abban a pillanatban látjuk, midőn őt I férje tetteért kérdőre vonja és az eisenachi szegényeknek vitt élelmi-szerek, a melyeket palástjának aljában rejtegetett, rózsákká változtak. A szent csaknem egész alakban látható, szemeit lesütve hallgatja, ~~férjének szavait~~ fejét kendővel kötötte be, mely homlokát is takarja és kezeiben kék palástjának alját tartja, a melyben fehér és piros rózsák vannak. Szük ujjú magas ruhája fehér, ~~és~~ derekát csokorra kötött barna szalag szoritja. ~~Balról~~ Thüringiai Lajos ~~áll és~~ mereven néz feleségére, kinek jobb karját megragadta és ki balkezén karikagyürüt visel. A szőke hajú és beretvált arczú őrgróf bal kezét nejének jobb vállára tette; fején sötét szinü sapka van felhajtott keskeny karimával és lelogó kettős zsinórral; ingének gallérja kissé látszik; vörösbarna kabátjának ujja sárga; jobb vállától bal csipője felé széles szij halad, ~~és~~ nadrágja szürke. Alól száradó virággaly tünik szemünkbe.

I balra fordult

Ki férjét

~~Olajfestés~~ Vászon~~ra~~, méretei 173: 94 cm.

Vétetett 1898: V. 18-án a 29527 sz. rendelettel 1200 frt~~on~~ ~~vételár~~ Elszámoltatott 1898: X.23-án (199/98). Az elszámolást tudomásul vették 1898: X. 28-án 9627 szvsz alatt (361/98.).

~~Szerzen Napló 337 98~~

Letétképen átadatott a szombathelyi Muzeumnak 1908. szept. 30-án (1446-908).

904: IV. 30.

I.

Hadjárat:

A honleányok áldozatkészsége:

Elap egy pilléreken nyugvó bolthajtásos kórodát ábrázol, hol részint ágyban, részint a földön fekszenek a sebesültek. Körülök az egyik bekötött fejét baljával megtámasztva nézi az előtérben történteket, hol egy ifjú honvédnak sebeit egy előkelő hölgy jobb térdre ereszkedett kötözi be. Mögötte egy szegényebb sorsú nő áll kosárral kezeiben. A földön pedig, a tál mellett, ruhák és felszerelések hevernek. Jobbról zsupszalma van. Felirata a kép alatt:

„A HONLEÁNYOK ÁLDOZATKÉSZSÉGE";

a sarokban balra: „RUSZ K. FAMET. INT. met. VALLA J.",
jobbra: „Liezenmayer"
s alól balra: „Minden utánzat joga fenntartatik" és
jobbra: „A Honvédalbum s melléklete."

Szokoly Viktor: Honvédalbum. Kiadta s nyom. Emich Gusztáv, Pest 1868.

Fametszet, méretei a vonalkeretnek 33.4 : 22.9 Cm.

Ltsa 4847 (alányomással)
4848 (szinezve).

107/95 N: 366/369

206

~~Rádor, ennek kis leányát: Kunigundát és az asztalra támaszkodó nejét,~~

1531. Liezen-Majer Sándor:

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † Münchenben 1898 február 19-én

Hunyadi Mátyás.

A straszniczi palota termében, jobbról ~~az asztal előtt,~~ kebelre tett kezekkel áll Mátyás és meghatottan hallgatja Vitéz János beszédét, ki teljes egyházi diszbe öltözött és jobb kezét felemelte. Az asztal mögött, a melyen könyvek és iratok hevernek, látjuk Csehország helytartóját: Podiebrádot, ennek kis leányát: Kunigundát és ~~az asztalra~~ támaszkodó nejét, ~~magyar lobogó alatt~~ ki Mátyás menyasszonyát szoritja magához. Balról, a magyar lobogó alatt Vitézt, Szilassy Vincze váczi püspök és a küldöttség többi tagja veszi körül. ~~Az~~ egy térdreereszkedett és a párnán lévő kardot ajánlja fel; ~~egy másik~~ Magyarország czimerét és egy (a püspök mögötti lelkész) a keresztet tartja; ~~[illegible]~~ a többi éljenez és figyel. A háttérben, a szekrény tetején, globusz és az előtérben, a szék körül, különféle irat és könyv tünik szemünkbe. A terem ajtaján át a szabadba tekintünk, hol a fegyveres kiséret nyüzsög, melynek egy része, a küldöttség mögött helyezkedett el.

+ Körülöl

Vászon, méretei

Vétetett 1896: X. 8-án az 55291 sz. rend. alapján 10600 frton.

Elszámoltatott 1897: II. 2-án ~~[illegible]~~ (80/97.).

Az elszámolás elfogadtatott 1897: III. 25-én a 13050 sz. leirattal (123/97.).

904:IV.30.

Méret

–1613

1611. ~~Liezen-Mayer Sándor.~~

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † München, 1898 február 19-én.

1611. Erzsébet és Mária nagy Lajos sirjánál 1385-ben (vázlat).

A székesfehérvári templomban, ~~jobbról~~ nagy Lajos feliratos és dombormüves sirjánál, melynek talapzatán hervadásnak indult tölgykoszorú van, a két özvegy királyné jelent meg. Közülök I. Mária térdre ereszkedett, ~~és~~ a sirra borult, ~~a~~ L összekulcsolta ~~kezeiből~~ és zokog; Erzsébet pedig áll, kezeit ökölre szorította és bosszut forralva néz a főoltár felé, hol durazzoi (kis) Károlyt koronázzák meg. ~~a minek ők csak kény szeritett tanui.~~ Mind a ketten mély gyászba öltöztek. ~~Erzsébet~~ Az előbbinek, a ki fekete fátyol ~~szorítja és~~ keztyut hord, ~~Mária fejét~~ a fejét egyszerü abroncs disziti ~~és kerek kézelője réteges.~~

L kezeit

~~[illegible]~~ Vászon, méretei 77.4: 65.5 cm.

Vétetett 1898: V. 18-án a 29527 sz. rendelettel, 600 frton.

~~[illegible]~~ Elszámoltatott 1898: X. 23-án (199/98). Az elszámolást tudomásul vették 9627 szvsz alatt (361/98).

~~[illegible]~~

Az eredeti festmény gróf Károlyi György tulajdona. Kiadta a Magyarországi Müegylet 1865-ben. Kőre rajzolta: Engerth Vilmos.

— az utóbbinak, a ki réteges kerek kéz előtt visel,

904: IV. 30.

1/2

2631. ~~Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2631. Alvó Venus.

Fehér lepellel letakart nyugvó helyen, fejjel balra, ~~fekszik az alvó~~ Venus, ki jobbját támaszkodik és balját feje fölé ~~emeli~~. Barna hajába gyöngyfüzért font, jobb felső karján aranykarikát visel fehér gyöngyökkel és csipkekendőjének egyik sarka bal czombját takarja. A háttérben szürke és piros függöny tünik szemünkbe.

Vászon, mér. 113:148.3 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétol (31/4-905). ± 4000 kán

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

L tartja.

Vét. 29692-905

Sz. n. 1436-905.

† Sr. Györök 1839 január 24-én.
† Münchenben 1898 február 19-én.

III.
730 (2634).
809 (42).

1905.

2634. Liezen-Mayer Sándor:

A hannoveri szinház függönye.

Fölül gomolygó felhőkön trónol Apollón, ki balra néz és jobb kezével a térdére támasztott lanton játszik. Előtte babérkoszorúk hevernek, körülötte pedig a szinház hivatását ábrázoló csoportok vannak. Balról a gyászt viselő Tragoedia, a Historia, a családi és a történeti dráma, a Pásztorjáték és a Bohózat jobb kezében a gúny fegyverével és baljában a Vigjáték kerek tükrével, jobbról pedig két négyes csoportban a Zenészet és a három lebegő Gráczia alakjában a Táncz allegoriáját szemléljük. Hátul a főalak mögött Ámor látszik nyilakkal telt puzdrával, mig legelől három szárnyas genius szór virágokat az alól kibontakozó Hannoverre, melynek épületei fölött a Markt-Thurm uralkodik.

Szénrajz, mér. 352:477 cm.

Vétetett az 1905:III.31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905:V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól 1400 K-án. (319-905).

Elszámoltatott 1905:V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

1905

190

Sz. n. 1439 - 905.

193

~~2632. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2632 Venus és Tannhäuser.

Az előtérbeli barlangban, sárga selyem-teritővel letakart pamlagon, félig ülő helyzetben látjuk a jobb karjára nehezedő Venust, ki felemelt baljában fátyolkendőt tart és térdeit fehér lepellel takarta le. Tekintetét jobbra irányitja, a hol az alászállt Tannhäusernek köpenybe burkolt alakja bontakozik ki. Diadémájának ékköve vakitóan ragyog, fejdisze lenge fátyol, kibomlott szőke haját a szél lobogtatja és lábait piros szőnyegen nyugtatja. Közelében balról füles kancsó és gyümölcscsel megrakott tál tünik szemünkbe.

Vászon, mér. 146.7:124.3 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-ikén kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905). 2000 Kan

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1437-905

182

~~2620. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2620. Leány az erdőben (Szinvázlat)

Kissé balra fordult,

~~A~~ Hegyes vidék en lévő erdő előterében, ~~egy~~ a kiálló gyepes sziklán ~~egy~~ ~~térdelő fiatal leány~~ térdel ~~hátra~~ ~~fordultan van ábrázolva~~, arczélben látható és ~~a kinyújtott jobb kezében lévő~~ pipacsot szor a hegytövében kanyargó patak vizébe ~~szórja~~ bal-kezével uj nélküli fehér ruháját fogja, a melybe mezei virágokat szedett, ~~és a melyet~~ Derekát szalag~~gal kötött meg~~ szorítja. Fejdisze sárga, haja fekete, szemöldöke barna. Az égbolt könnyen felhőzött.

Jobbját kinyújtva tartja, míg

Vászon, mér. 46.5:33.2 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én 29692 sz. kelt leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905)

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905) 300 Kán

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692 – 905

Sz. n. 1425 – 905.

184

~~2622. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2622. Welser Filippina (Vázlat).

A prágai fejedelmi palota egyik diszes termében, piros selyemmel átvont pamlagon ül ~~I. Ferdinand császár~~, balról a kegyelmet kérő Welser Filippina ~~térdén~~, jobb karján legkisebb gyermekével: Márkus~~sal~~. A fejedelem bal lábát keresztbe vetette, jobb kezét térdén pihenteti és baljával a nehéz teritővel letakart asztal sarkára támaszkodik, a hol iratok ~~[illegible]~~ hevernek, ~~[illegible]~~ a melyről két irás log ~~[illegible]~~. Öltözete: fekete barette, galléros köpeny, barna ruha, ~~[illegible]~~ korczos ing ~~[illegible]~~, térdig érő szürke harisnya és saru. Az arczélben látható Welser Filippinának szük ujjú ruhája világos és felöltője sárgás-barna. Mögötte két kis fia: András és Károly áll. A háttérben ~~egy~~ balra fordult férfi alakja bontakozik ki, mig jobbról kép ~~[illegible]~~ köti le figyelmünket. A trón előtt, melyet nehéz szőnyegekkel vontak be és az asztalon innen, agárkutya ~~[illegible]~~ fekszik.

Vászon, méretei 65.7:88 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905).

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1427-905

a melyet elöl gászfátyolos feszület díszít s a melynek lépesőjén koszorút helyeztek el,

~~1613. Liezen-Mayer Sándor:~~
~~Sz. Győrött 1839 január 24-én. München ben 1898 február 19-én.~~
4613. Erzsébet szentté avatása 1235-ben (vazlat)

A koczkakövekkel kirakott templomban, a kerek oszlop közelében, sarkophagon fekszik II. Endre leánya: Erzsébet, egymásra tett kezeiben kereszttel és leomló fehér kendővel. Feje fölé II. Frigyes német császár, a szentté avatást végző egyháznagyok előtt, saját koronáját tartja. ~~A sírt elől feszület díszíti fekete fátyollal és a lépcsőfokon koszorút helyeztek el.~~ Mellette balról gyermekei ereszkedtek térdre, míg a jelenlévő főurak, a püspökök és a bibornok mögött helyezkedtek el. Soraikból lobogók és keresztek emelkednek ki. Kissé idább pedig a marburgiak közül kivált három beteg térdel és könyörög segélyért. A két férfi összetetett kézzel végzi ájtatosságát és a béna asszony, kendőjét és mankóját a földre téve, a fehér lepel széleit csókolja. Jelzése alól jobbra: Liezenmayer.

Vászon, méretei 62.7: 83.5 cm.
Vétetett 1898: V. 18-án a 29527 sz. leirattal 800 frton. Elszámoltatott 1898: X. 23-án (199/98.).
Az elszámolást tudomásul vették 1898: X. 28-án 9627 szvsz alatt. (361/98).

Körülök

904:IV.30.

L puffasztott rövid ujjú

181

-2623

2619. Liezen-Mayer Sándor: 1905.

Sz. Györött 1839 január 24-én. Münchenben 1898 február 19-én.

2619. Paraszt leány (Vázlat)

Derékig látható, kissé balra fordult, szembe néz és mosolyog. Kezeivel, a melyek közül a bal befejezetlen, L ingvállának fodrát fogja. Fejét sárga kendővel kötötte be, homlokába lógó haja és szemöldöke szőke, szeme barna. Pruszlikja vörös, szoknyája zöld. A háttér barna.

Vászon, méretei 72:61 cm.

Vétetett 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól az 1905: III. 31-iki 29692 sz. leirat alapján (314-905).

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905). 300 Kán

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-an a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1424-905

2872

66. Liezen-Mayer Sándor.

(Sz. Győrött 1839. január 24-én. † Münchenben 1898. február 19-én.)

Tavaszi idyll.

A kép a gyermekek örömét ábrázolja, midőn azok tavaszkor a mezőre rándulnak ki és mulatnak. Az előtérben, a határkő közelében lévő kis dombocskán, a kisebbekre ügyelő két nagyobb leányka foglalt helyet, kik jobbra fordultak. A tulsó könyvet tart baljában és olvas; az innenső pedig fölhúzott jobb térdét fogja és hallgat. Előttök a kis fiú heveredett a földre, baljával fejét támasztotta fel és figyel. Mellett két kisebb gyermek játszik virággal. Balról szintén két apróság van. Az egyik térdre ereszkedve virágokat tép, a másik meg áll és örömmel mutatja nyalábra menő zsákmányából a virágzó galyacskát. A földön ernyők és kendők hevernek. A középtérben egy leányka megy vigadozó társai felé, kik közül az egyiknél lobogó van. A háttérben a tó partján erdő s jobbra falú látszik, melynek épületei közül a templom tornya válik ki. Jelzése alól jobbra: »*A. Liezen-Mayer.*«

736

Szénrajz, papiros vászonra vonva, méretei 92: 121·5 cm. — Vétetett a Röck-féle alap kamataiból 1899-ben. — Ltsza 520.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

1900: III.66.-- 1901: III.66.-- 1903: III.66.-- 1904: III.66.-

— 1905: III.66.

— 1905. átvételi jegyzék 250. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. ~~napló~~ ban 1895 és a leltárban 2872.

Rockalap Ö. 1899. jul 3..

Ly lelt 520.

Beniczky Lajos. 8855.

Mellig, kissé jobbra, de szembe néz. Mellét érdemjelek díszítik. Honvédezredesi egyenruhát visel fekete nyakkendővel és kivágott fehér mellénynyel. Felirata:

alól jobbra: Licenmaier 1850. Liezen-Mayer

Aquarell, mér. 17.8: 14.8 cm.

107-95-56.

L Fülbevalója ékköves. 188

2627. Liezen-Mayer Sándor: 1905.

2627 Nő képe.

A térden alólig ~~ábrázolt nőalak~~ látható, kissé jobbra fordult, de szembe tekint. Jobb kezével, a melyet gyöngysor-karkötő diszit, kivágott piros ruhájának alját fogja, balját pedig úgy tartja, mintha beszélne. Vörös fejdiszét fehér rózsa ékesiti, középütt elválasztott haja, melynek fürtjei vállaira omlanak, szemöldöke és szeme barna. Öltözetének disze a kivágás körül fehér fodor. L

Vászon, méretei 130.8:96.5 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905). L 250 Kor

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-an a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692.-905
Sz. a. 1437-905

2760

289

4. Lieven-Mayer Sándor:
(Szentpétervár 1830. január 24 + (1898. február 19-én.)

Szent Erzsébet.

A szép[1] ~~egy~~ szegény asszony ~~képének vászonra~~ ~~vászonra~~ ~~festésének~~ festésének
szalmán ül. ~~Fején~~ ~~ölében~~ kis gyermeket ~~tart~~ ~~tartja~~, ~~a~~ mellyet ~~balja~~ balkarjával ma-
gához szorít. Előtte[2] II. András királynak és Meraniai Gertrudnak
leánya: ~~Mária~~ Erzsébet áll, ki ~~lassan~~ lassan leoldott ~~ermelines~~ ermelines palástjával ~~fedi~~ fedi és
~~hogy~~ ~~el~~ ~~és~~ gyermeket a hidegtől megóvja. Mögötte az ajtóban két ki-
sérője: Gyula és Szentendrei látszik. Az egyik lehajolva a kuvar-
tól élelmi szert szed ki, a másik kosárt tart kezében. Körülötte
a földön ~~fekszik~~ ~~fekszik~~ ~~fekszik~~

1651. Liezen-Mayer Sándor.

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † Münchenben 1898 február 19-én.

Tájkép-tanulmány.

A kép tengermelléki hegyes vidéket ábrázol esti világításban és előterében facsoporttal, melytől jobbra oszlopcsarnokos templom romjai kötik le figyelmünket. Ezek közelében egy fiatalember három lovat vezet féken; a cserjéknél csikó szaladgál; kissé idább pedig, a bekerített helyen, két nővel beszélgető pásztor őrzi birkanyáját, melyből három a földre heveredett, tizenkettő legel és kilencz a kerek medenczéből iszik vagy a körül álldogál. A baljával mutató pásztor öltözete: térdigérő kék köntös és köpeny. Az asszonyok pedig vörösbarna ruhát és zöld nagykendőt viselnek. A cisterna fedelénél patak vize képez esést. Hátul város épületei bontakoznak ki és a kéklő hegyek tövében a tengeren vitorlások közlekednek. Az égbolt derült és balról a hold látszik.

Vászon, méretei 57·5 : 74·3 cm. — Lelt. sz. 1651. — Norvalli Konek Józsefné sz. Liezen-Mayer Mária ajándéka (129–98).

III

156 (1651.)

625 (297.)

600 Kr

III : 156

Ajándék 1898

Konek J.

Ajándék.

2760

4. Liezen-Mayer Sándor.

(Sz. Győrött 1839. január 24-én. † Münchenben 1898. február 19-én.)

Szent Erzsébet.

A kép fészert ábrázol, hol felhintett szalmán szegény asszony űl kis gyermekkel ölében, a kit baljával magához szorít. Előtte II. András királynak és Meraniai Gertrudnak leánya Erzsébet áll, ki hogy az asszonyt és gyermekét a hidegtől megóvja, leoldott hermelines palástjával fedi be őket. Az ajtóban két hű cselédjét: Gutát és Izentrudot látjuk. Az egyik lehajolva a kosárból élelmi szert szed ki s a másik korsót tart kezében. Körülötte a feszület, ruha és feldőlt korsó fekszik a földön. Erzsébet balra fordul és lefelé néz. Jobb kezével palástjának alját fogja s baljával annak kötőjét tartja. Főkötője ezüst himzésű, kibontott szőke haja vállaira omlik, ruhája kék s a derekát szorító övön pénzes zsacskó lóg. A szegény asszonynak inge rongyos, vállai meztelenek, nyakkendőjét csomóra kötötte és szoknyája piros. Az alvó gyermeken pedig csak ingecske van. A jászol felett az ablakot szalmával tömték be s az ajtón át a hóval boritott Wartburgra nyerünk kilátást, mely körül három madár röpköd. Jelzése alól jobbra: »*Liezen-Mayer S.*«

Vászon, méretei 262 : 186 cm.

1884: II. 39. — 1885: II. 39. — 1886: II. 39. — 1887: II. 32. — 1888: II. 32. — 1889: II. 48. — 1890: II. 48. — 1891: II. 144. — 1892: II. 144. — 1893: II. 117 — 1894: II. 4. — 1895: II. 4. — 1896: II. 4. — 1897: II. 4. — 1898: II. 4. — 1900: II. 4. — 1901: II. 4. — 1903: II. 4. — 1904: II. 4. — 1905: II. 4.

A képcsarnokegyleti alap kamataiból vétetett 1882-ben. — Magy. Képt. 418. — Ltsza 289. — Magy. Képtár 418. — Uj lelt. sz. 289. — 1905. átv. jegyz. 118. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1768. és a leltárban 2760. — A Képcsarnok egyleti alap kamataiból vétetett 1882 deczember havában 4000 frton (8000 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Az ajtóban lá-
nak.

Lül

Mr. 418
ujl. 289

Képcsarnokegyleti alapból 1882 –

418

185

2623. ~~Liezen-Mayer Sándor:~~ Thüringiai Erzsébet halálának 1905.

2623 ~~halálának jelenete~~ (Vázlat).

A pilléreken nyugvó bolthajtásos teremben, ~~xxxx~~ alacsony faágyon, fejjel balra ~~fordulva~~ fekszik a fehér lepellel takarózó és ~~még kiszáradt~~ gyengélkedő thüringiai Erzsébet, kinek Henrik emberei tudtára adják, hogy minden birtokától megfosztották és gyermekeivel együtt számüzik. A megbizottak egyike, a kemény szavakkal szemrehányást tevő egyházi nagy, áll kissé előrehajlik és bal kezével ég felé mutat; ~~xxx~~ társa, a ravasz kinézésü világi főur, összeroskadtan térdel. A háttérben jobbról ~~xxxx~~ női cseléd bontakozik ki, bal karján Erzsébetnek negyedik gyermekével, a kit a közelében lévő agg szerzetes megáld, mig a kapun ~~Henrik gonosz tanácsadói által~~ felizgatott nép tódul be. Az előtérben jobbról ~~egy~~ felforditott asztalka és a pillér párkányzatán ~~edények~~ több edény köti le figyelmünket.

Vászon, mér. 52.7:75.7 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905).

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905). 300 Kor

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1428-905.

186

-2633)

2625. Liezen-Mayer Sándor: 1905.

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † Münchenben 1898 február 19-én.

2625 Jelenet szt. Erzsébet életéből (Olajvázlat).

E vázlaton azt a jelenetet szemléljük, midőn szt. Erzsébetet négy éves korában Eisenachba viszik. Az előtérben középütt, kék uszályos ruhában, balra fordultan áll Gertrud királyné és a virágokkal diszitett fedeles kocsiban lehajló dajkának átadja a fehérbe öltözött és rózsakoszorúval ékesitett Erzsébetet, kinek bal kezét az már meg fogta. Gertrúd fölfelé tekint, haja szőke, vállaira fehér fátyol omlik és bal karján a gyermeket tartja. A kezéből lelogó lepel alját a bölcső mellett térdelő dajkák egyike kissé felemeli. Jobbról Béla herczeg vigasztalja a siró és szemeit törülgető Kálmánt. Mögöttük II. András piros öltözetben és kiséretével, ez utóbb feszülettel és lobogókkal jelent meg. A háttér gyepes hegy. Az égbolt felhőzött.

Vászon, mér. 99.7: 75 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905). ⊥ 350 Kan

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692.

Sz. n. 1430-905.

194

~~2633.~~ ~~Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2633. Nő képe (Vázlat).

Derékig látható, szembe néz. Kontyba tüzött haja, szemöldöke és szeme barna. Öltözete: fehér betétes fekete ruha széles vállgallérral.

Vászon, mér. 17.8:15.7 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (319-905).

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905). T 100 Kau

Az elszámolas elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét 29692-905

1438-905.

187

a melylyel térdére nehezedik,

~~2626. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2626. A müvész leánya és barátnője (Vázlat).

Az ábrázolt két hölgy közül az egyik balra fordultan ül, kissé előrehajlik és ~~könyöklő jobb kezében~~ kendőt tart; a másik pedig áll és baljával állát támasztotta meg. Az előbbi, a ki az asztalra helyezett tükörbe néz, rövid ujjú kivágott fehér ~~[illegible]~~ és az utóbbi ~~[illegible]~~ kivágott piros ruhát vszel. Mindkettejök haja szőke.

F, szembe tekint

könyöklő

Vászon, mér. 151.7:108 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905). 100 Kán

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét 269621-905

Sz. n. 1431-905.

183

2621. ~~Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2621 József Putifár házában (Mózes I. k. 39 r. 12.)

Fehér lepellel leteritett piros pamlagon jobbra fordultan ül Putifár felesége, ki a menekülni akaró Józsefet derekán átkarolta. Az asszony kibontott szőke haja vállaira omlik, fejdisze fehér kendő. Az előre hajló elutasító mozdulatot tevő József jobbjával lebegő palástját tartja. A földön kinyilt rózsák képeznek a háttérben balról függöny lóg, a melynek alját az ablak vetették.

Vászon, mér. 57.6: 43 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándortól (314-905)

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905)

Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1426-905.

MDK

Liezen Mayer Sándor /?/

Nocturne, festm.
Szerelmesek, "

Almássy Teleki, VIII. 1942.
21 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Faust és Margit, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50-134.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Faust és Margit, olaj

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 8 1.

Liezenmayer festőművész

Rákosi Jenő művészeti hagyatéka

Egy kisebbfajta képtár számára elegendő kép és egyéb műtárgy az, amelyet élete során Rákosi Jenő összegyüjtött és összesen 471 darab szerepel az Ernszt-múzeumban rendezett hagyatéki tárlaton. Ezeknek legnagyobb része kép, mégpedig a magyar piktura tegnapjának és májának legjelesebb nevei szerepelnek itt egész sorozatokkal, amint azt Rákosi Jenő gyüjtőkedve összeválogatta. A régebbiek közül *Liezenmayer*, *Ligeti*, *Brodzky*, *Munkácsy* Mihály néhány nagyon szép képe, *Feszty*, *Mednyánszky*, az újabbak közül *Rippl-Rónai*, *Iványi-Grünwald*, *Katona* szerepel nagyobb szériákkal. Az idegen anyagból két *Isabey*, két *Daubigny*, egy *Rosa Bonheur*-akvarell, egy kis *Dorrée*, néhány hollandus és francia adnak komoly értékeket. Azonkívül gazdag könyvtár, sok díszokirat, emléktárgy és fénykép kerül aukcióra jövő hét csütörtökjén és péntekjén.

8 Esti Ujság 1929 V. 18

87

Ujra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi állam

Iktató-szám ..... 19 ...

..... osztály.

A beadvány { száma ..... ; kelte ..... ; beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

Liezen Mayer Sándor

1932. november 22., kedd. P. H.

— **Aukciókiállítás a Károlyi-palotában.** A gróf Károlyi-palotában vasárnap nyitották meg a *Nemzeti Közművelődési Alapítvány* tulajdonába átment műtárgyak és értékek aukció-kiállítását. A megnyitón hatalmas közönség lepte el a pompás termeket és nagy érdeklődéssel szemlélte a palota egykori berendezéséhez tartozó butorokat, csillárokat, képeket, ezüstöket, porcellán- és üvegholmikat stb. A kiállított anyag legkiemelkedőbb értékei a festmények közül *Liezen Mayer Sándor* nagy történelmi vászna: Mária és Erzsébet Nagy Lajos sirjánál, két tájkép idősebb *Markó Károlytól*, egy *Ligeti Antal*-táj, valamint *Meytens Mártonnak*, Mária Terézia udvari festőjének egy arcképe. Igen szép néhány, a palota épitésével egykoru eredetü aranyozott facsillár, a 40-es évekből való neobarokk szalonbutor, valamint különböző ezüstkészletek, bronzok, órák, disztárgyak. Külön látványossága a kiállitásnak a könyvtárterem, beépitett üvegszekrényeivel, galériájával, valamint a falak brokát huzatai, a kandallók és néhány értékesebb porcellán- és üvegtárgy. A kiállitás november 24-én zárul, 25-től kezdődőleg pedig kalapács alá kerül a régi Budapest e szép müemlékének belső berendezése.

P.H. 932. nov. 22.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a t

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

Szeret? nem szeret? festm.

Csókolódzók, festm.

Ernst Muz. 42. aukc. 1929. máj.

lo 1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

M. Nemz. Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

Liezenmeyer Sándor MDK

Faust Eredeti kartonok

Műcsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

MDK

Lietzen-Mayer Sándor, festöm.

664. "Részlet a harang dalából".

666. Faust. /Vázlat./

Mücs.-A bp.-i.Orvosszövtség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 60.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Faust és Margaréta, festm.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept. 9 1.

áz, egyemeletes, 6+1 tengellyel.
ete átépítve.

MDK

Lietzenmayer Sándor festőm.

Margit és Faust

Vénus és Tannhäuser

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 93-94. l. képek

Szeren Mayer Sándor M.D.K.

festő

Goethe illustráció.

Idill.

Biraukció 1958. Budapest. 17 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98.

Tanulmány, cer.

Idill

Szerelem

Ernst Muz. 39. oukc. 24-25. l.

Liezen-Mayer Sándor

irád
i

Leffling

35. 1.

Vachott Imre Kézirata VI.145.

Liezen Mayer Sándor

Perállítóképes

138, 501.

Liezen-Mayer Sándor

erőd

Nékám

Keppel

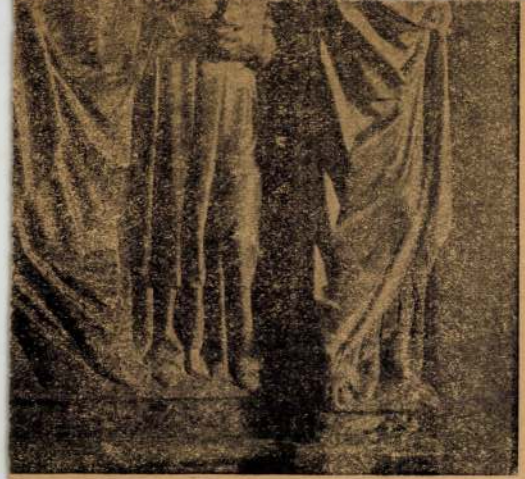

Lizen-Mayer S.

cród

Keleti G. cikke

Kel. 1885

IV. K.4. f. 742. l.

~~Tisza VII. 243-247~~

Liezen-Mayer Sándor

wód
i

Masslesztergképt

486. n. 521. n.
543. n. 546. n.

Liezen-Mayer Sándor

Lvód

Lippich 1901

57. l

Lieren Mayer Sandor

Wód

=

Om III 428 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Lierenmeyer Sándor

---

mod

Vasiyo 1862. 503

~~Liczeman~~

Liczen mayer

---

wód

Z

Liptay 11 l.

Liezen-Mayer Sándor

1

Rabhaladó

197. l.

Lieren Mayer Sándor

+ 1898. febr. 19

Urod

—

Kofoz 1898

235 f

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .....év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lierenmayer Sándor

wód

RR 1879. 241.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

---

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Liezenmeyer Sándor

irod Magyar nincsi

Haránk s a Külföld

1865. I 128. l ~~á~~

~~134 135 l~~

Lierenmayer Sándor

lásd

=

Ellik

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Liezen-Mayer Sándor

U. 3749

Faust és Margaréta

c. képe

repr.

Pesti Hírlap Vasárnapja

1932. márc. 13.

2897

rancesco)

10 F. Vinea

[Sz. Forliban (Romagna) 1845-ben.)

Szoba-leány a pipere-s

A perzsa szőnyegek tenillenek leány, ki úrnőjének feher fejeré, hinszett pongyolását öltöste Jobb kezével a zsölyére Tart. Mögöste balra (a vaslábak lagon trokát terítő s anna terítővel letakart asztalon a virágos selyemterítő részbe balra. F. Vinea

Vásson, méretei 2

~~Vetetett 1880-ba~~

~~M. kept. 382.~~

~~Ly. 265,~~

~~IV: 10.~~

Y melyet hosszú rojt díszít

F a virágos spanyol falnál

IV: 181.

MDK

Liezenmayer Sándor

Faust és Margaréta

Almásy-Tellki. VII. 1941.

MDK

Liezen-Mayer Sándot

Vénusz és Tannhäuser, of.

Mese, of.

zk

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 21. 1.

Lietzenmayer Sándor: MDK

Faust és Margaréta. vásárlás

Müvészeti hirek.

Mücsarnok 1899.313-315.o.

Liezen-Mayer Sándor

A budapesti Műcsarnok tárlatain a következő műveivel vett részt:

1881. tavaszi kiáll. II. sor.: Faust, 50 drb eredeti karton.

1881. őszi kiáll.: Schiller „Das Lied von der Glocke" cz. költeményéhez 32 eredeti karton.

1883. őszi kiáll I. sor.: Reggeli imádság, olajf., 2000 ft., Aigner Emilia tulajd.

1885. orsz. ált. kiáll.: A tavasz, olajf., 1600 ft.

1888. bpesti gyermekmenhely jav. rend. kiáll.: Erzsébet és Mária királynők Nagy Lajos sírjánál, olajf., gróf Károlyi Gyula tulajd.

Lieben-Mayer Sándor

Művészet 1902 20, 182, 331
– 1904. 418
– 1907, 179
– 1909. 75
– 1910, 229, 350
– 1911. 108, 112, 134, 136, 137, 178
152, 154, 155, 397
– 1912, 180
– 1915, 252

Magyar Művészet
1925, II. 10, II. 30, 307, 313,
376, 384.
1926. 41, 548, 557
1927 2, 113, 166, 168
1928. 65

Liexenmayer Sándor

Vénusz és Tannhäuser
c. képe repr.
Képzőművészet
1932. 52. sz.

Budapest tulajdona

ırimájú, de ogyoldalú érem
ssé jobbrafordult, de szembe
zíti. Feje kopaszodik, előre-
kálla rövid, bajusza leberet-
nyakkendő, kettős elejű ka-

zolgálati jelvény a derékon.
tt betűkkel fölül: »BÉM JÓ-
, alól középütt: +.

ője 4 cm. — Lelt. sz. 1178. —
h) Emil ajándéka 1907 április
az 1909 november 24-iki 5395
ki 656 (351–910) és a 3211–910
10 január 10-iki (2095–909) és
) sz. jegyzékek alapján. — Be-
41–908).

Liezen - Mayer Sándor

LIEZEN-MAYER SÁNDOR / 1839 - 1898 / :

193. Faust és Margaréta. - Sz.rajz, p. 34.7x62.5 cm.L.j.: Hagyatéki bélyegző.

194. Faust és Mephisto. - Tusf., p. 14x19.8 cm. L.j.: Hagyatéki bélyegző.

195. Auerbach pincében. - Vizf./monochr./ p. 21.5 x 23.3 cm. Jelz.nélkül.

Koppmay graf 150 éve

Liezen-Mayer Sándor

A műcsarnok új kiállítása. Február 10-ikén nyílt meg a műcsarnokban a tőlünk elszakadt, Münchenben élt *Liezen-Mayer* Sándor festményeiből, vázlataiból, rajzaiból egy érdekes kiállítás. Ezek nagyobb része eladó, más részök magánosok tulajdona. A gyűjtemény eléggé mutatja a szép pályát, melyen Liezen-Mayer annyi sikert aratott ízléses pathoszával, gyöngéd felfogásával, és a kifejező illusztrációkkal, melyeket Göthe, Schiller költeményeihez készített.

Három terem telt meg képekkel, rajzokkal. Az első teremben a befejezett képeket s a nagyobb vázlatokat látjuk. A második termet a kisebb olajvázlatok, a harmadikat a művész rajzai töltik meg. A két terem anyaga már a megnyitás alkalmával teljesen elkelt. Külön termet töltenek meg a pár héttel ezelőtt elhunyt *Györök* Leó főreáliskolai tanár tehetséges festőművész olaj- és akvarelltájképei. Ezek többnyire tengeri tájak, melyeket előszeretettel és finom megfigyeléssel festett. A kiállítás e hó 28-ikáig marad nyitva.

Vas. Ujs
1900. 108. l.

1021

Liezen-Mayer Sándor, festőművész, (1837-1898).

1984.XI.22.Petőfi 10.45./LF.

Láttuk-hallottuk

- A Láttuk-hallottuk mai műsorában önök először a hónap műtárgyáról hallanak. A Magyar Nemzeti Galéria művészettörténészei november hónapban Lizenmajer Sándor Árpád házi Szent Erzsébetet ábrázoló nagyméretű festményét választották ki a galéria gyűjteményéből. A mikrofonnál Beke László.

- A Nemzeti Galéria választása igen meglepő, hiszen a mult században élt Lizenmajer Sándor egyáltalán nem tartzik az ismert magyar festők közé.

- Azt hiszem, hogy a maga korában bent volt az első öt közt, legalábbis akik akkoriban az 1880-as években figyelték, hogy mi folyik honfitársaink tevékenységével a világban biztos, hogy erre a véleményre jutottak. Lizenmajer Sándor egy hallatlanul divatos festő volt Stuttgartban, majd Münchenben. Akadémiai professzor volt, a Stuttgarti Akadémiát vezette, ami nem egy kis dolog magyar ember számára, az igen rangos müncheni akadémián tanitott, Pilotti tanitványaként, és olyan festőkkel egy rangban, mint Vágner Sándor, és méginkább Benczur Gyula.

- Ennyire forgandóa szerencse, hogy Lizenmajer Sándor aki minden kritika fölött álló személyiségnek számitott száz évvel később szinte már a feledés homályáva keveredik el?

- Azt hiszem, hogy ennyire, vagy pedig 100 év alatt megkapta méltó rangját, oly annyira, hogy én már azt sem értem egészen, hogy ki és miért emelte őt ki a feledés homályából. Rosszmájuan még azt is megkockáztatnám, hogy talán azért esett az ő képére a választás, mint hónap műtárgyra, mert november 19-én volt Erzsébet nap.

- Ezek szerint a képben egy névnapi megemlékezésnél szinte többet nem is látsz?

- Hát ha rosszmáju vagyok, akkor nem. De itt nagyon fontos a téma mégis abból aszempontból, hogy ritkán beszélünk erről a művajról, aminek Lizenmajer Sándor egy jeles művelője volt, tudniillik az akadémista történelmi zsáner festésnek. Ne haragudj, hogyén kérdezek vissza, de szerinted van valami értéke az akadémizmusnak? Innen lehetne a legjobban megközeliteni a kérdést.

-Kétféleképpen lehet válaszolni a visszakérdezésedre, egyrészt ugy, hogy természetesen az akadémikusság az

vaskalaposságot jelent, időközben bebizonyosodott, hogy Lizenmajer Sándor olcsó, és felszínes eszközökkel operáló ember volt, aki könnyű sikereket aratott, és megérdemelten bukott meg, és általában az akadémikus vaskalaposságra ez elmondható. De ugyanakkor őszintén megmondom neked, hogy nagyon sok akadémikus festő van, akiket én szeretek, éppen a modorosságaikat szeretem különösképpen, sőt Lizenmajer Sándorban is találok némi érdekességet. Például engem megragadott egy festményének a témája, amelynek a címe a következő. Mária, Terézia egy koldus asszony gyermekét szoptatja.

- Hát ez nem egy hétköznapi téma, ha mai szemmelnézzük, azonban azt hiszem, hogy csak mi akadunk meg egy pillanatra egy ilyen szokatlan témán, de a korabeli néző számára ez majdhogynem egy olyasfajta téma lehetett, ahol le kell vennie az embernek a kalapját. Szóval az ország felé akkoriban valószínűleg Mária Teréziára ugy nézett fel, hogy milyen nemes gesztus, mennyire emberbaráti gesztus, megsegíteni a szegény koldusokat.

189

~~2628. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2628 Imógen. Posthumussal

(II. felv. 2. szin.)

E kép Shakespeare „Cymbeline" czimü müvének azt a jelenetét ábrázolja, a midőn Jachimo, ki arra fogadott, hogy elégséges bizonyitékot hoz arról, hogy felesége testének legdrágább részét élvezni fogja, Imógen hálószobájába lopózik és annak karjáról a férje által neki ajándékozott karpereczet lopja el. Az előtérben fejjel balra fekszik Imógen, inge jobb válláról lecsuszott és bal kezéről a mellette álló Jachimo épen az ékköves karpereczet veszi le. Feje alá fehér párnát tett, tu hájat derekán meg kötöte és lábait fehér lepellel takarta be. Az ágyon innen, a piros terítő mellett nincs férfi vérés alakja volna kivehető. Fölül balról fehér függöny és jobbról mécses lóg.

Vászon, mér. 78.2:64 cm.

Vétetett az 1905:III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905). 200 Kán

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1433-905

Liezen Mayer S.

festi

l

Gerevich Primás

253-l. 254.

255. l Eppel

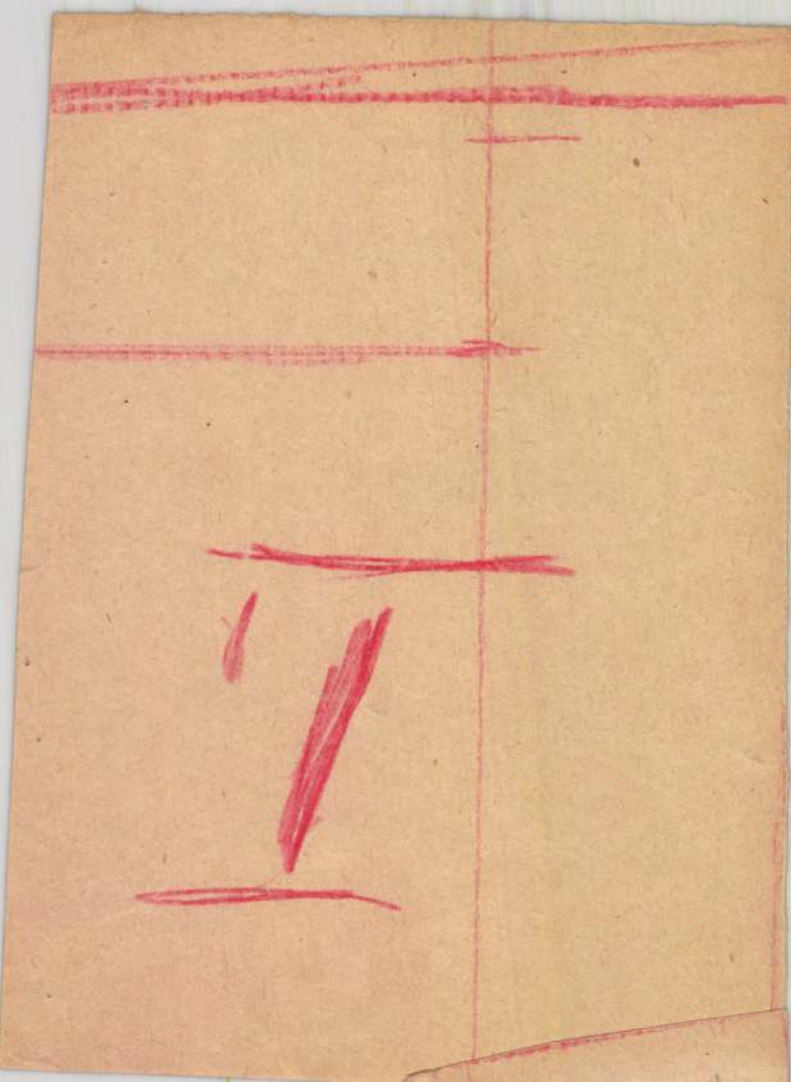

Liezen – Mayr Sándor

l.

Lykaakkiolle

40, 41, 154. l

Tököly Imre.

Derékig, kissé jobbra f
vel és hadi ékitményekkel kör
A lap hátán két hasábos német
a keret alján:

EMERICI TÖCK
Ungarischer Feldt Her

Rm., mér. a rl. 13.1

Szn. 93-905
372-905-11

Liezen-Mayer Sándor

l.

Kövárgmillen

39. l.

31.
IV.,M
Kellemes
karácsonyi
ünnepeket és
boldog újévet
kíván

LIEZENMAYER SÁNDOR festőművész

emlitve – egy bajor hercegnő volt a modellje Magyarországi Szent Erzsébetet ábrázoló festményének

Kondics József: Sárvár és a sárváriak a magyar képzőművészetben I. rész

Vasi Szemle 1983. 4.

Liczon Mayer Sandor

Szabó: Athenaeum

148 l.

EGYETEMI NYOMDA

28 nap **FEBRUÁR** 9. hét

20 Vasárnap		Hatvanad v. *Álmos*
21 Hétfő		Eleonóra *Eleonóra*
22 Kedd		Péter székf. *Gerzson*
23 Szerda	Inspekció 6	Dam. Péter *Alfréd*
24 Csütörtök		Mátyás *Mátyás*
25 Péntek		Géza *Géza*
26 Szombat		K. sz. Margit *Sándor*

Liezen-Mayer Sándor

Liezen-Mayer Sándor festménye.

Liezen-Mayer Sándor festménye.

1984. XI. 19. Kossuth 4.25

1021

Jó reggelt!

- A hónap nütárgya a Magyar Nemzeti Galériában novemberben Árpád-házi Sz. Erzsébet portréja. A kép előtt készült Szathmári Ilona most következő beszélgetése.

Lieven-Major Sándor, történész
1839-1894.

- A mi Erzsébetünk nemcsak fiatal, sudár, nemes tartású, szép arcu hölgy, hanem jó szivü, könyörületes, adakozó is. Egy az Erzsébetek közül. II. András királyunk és Gertrud királyné lánya, aki Lajos türingiai őrgróf felesége és három gyermek anyja volt. Önaga mindössze huszonnégy évet élt. Liesnmajer Sándor hires mult századi alkotását Szabó László művészettörténész mutatja be.

- A festményen Erzsébet fiatal alakja látható. Kibontott hosszú szőke hajjal, türkiszkék bársony ruhában, amint hermelin palástját egy sötét kapualjban kuporgó fiatal koldusasszonyra teriti. A koldusasszony ölében gyermek. A háttér sötétjéből felbukkanó két alak élelemmel teli kosarat és vizzel teli korsót hoz. A képet 1882-ben festette Liesennajer Sándor, ebben az időben a Stugrádi Művészeti Akadémia igazgatója volt és 1883-ban ment Münchenbe, a Művészeti Akadémián a történeti festészetet tanitotta.

- Most ennek a képnek van egy majdnem megszólalásig hasonló varriációja is.

- Három évvel később ismég megfestette, amely ma az esztergomi Keresztényi Múzeumban látható. Már a középkorban számos művészeti ábrázolás született Árpád-házi Szt. Erzsébetről. Igen hamar, rendkivül népszerü szenttó vált. Elsősorban Németországban, ahol életének jelentős részét töltötte és természetesen Magyarországón is igen sok középkori templomot szenteltek tisztelétére. Alakjához igen korán számos csodatétel kapcsólodott. Ezek között talán legjelentősebb a rózsa legendaként ismert történet, amely még Magyarországon esett volna meg vele. Eszerint a királyi konyháról élelmiszert vitt a szegényeknek, és a kapuban atyjával találkozott. Megkérdezvén tőle, hogy mit visz a ruhájában, szemérmesen azt válaszolta, hogy rózsát. Mivel nem volt itt a rózsa nyilásának ideje, atyja, a király kétkedve fogadta Erzsébet válaszát, s mikor ruháját feltárta, csodás módon az étel rózsává változott.

Liezen-Mayer Sándor

cród

Petr Egy kimult

168. l.

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPITÉSZ
BUDAPEST,
XI, HORTHY MIKLÓS-ÚT 78
TELEFON: 26-92-43

Tek$ntetes

M ü e m l é k e k O r s z . B i z o t t s.

B U D A P E S T

IX. Hőgyes Endre ucca 7 sz.

Rajz. Faust-illustrációk. Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1881. máj. 15. 3.

A walesi herceguek a Mitcsenekben....

Szinrajz. Schiller-Illusztrácók.
Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1881. szept. 14. 4.
Müvészeti direk

Rajz. Ötven Faust-illusztráció.
Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1881. máj. 10.

-y-za: Az tavaszi tárlat
Zuj

Szén és ceruzarajz. Faust-illusztrá-
ciók. Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1881. máj. 6. 4.

A képzőművészeti társulat
Tich tavaszi kiállitásáról...

Rajz. Schiller-Mustrácsák.
Liczenmayer

Pesti Hirlap. 1881. okt. 5. 3.

A Mücsarnokból

Kitüntés.

Ferenc József rend lovag keresztje

Liezen-Mayer Sándor festö részére.

Pesti Hirlap, 1882. máj. 18. 3. l.

"Izabella bucsuja." festmény.

Liezenmajertől.

Akad.Értesitö.1872.238.1.

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1882. dec. 14. 11.
A mücsarnokból

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1882. okt. 29. 12.
A Mücsarnokból

Liezen-Mayer Sándor festö.

Pesti Hirlap. 1882. máj. 18. 3. l.

Liezen-Mayer festö.

/ mint
a stuttgarti akadémia igazgatója/

Pesti Hirlap. 1882. máj. 5. 3. l.

L i e z e n - M a y e r Sándor
festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-330.
"Budapest magánképtárai"

Sándor

Liezenmayer Gyula festö.

Képzömüvészeti Szemle. 1879. 2. sz. 44. l.
8. sz. 102. l.
1880. 10. sz. 149. l.

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1884. szept. 20. 3

Az akadémia festői és szobrászi

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1884. okt. 3. 3

Jókai Róza, Jókai Mór leánya...

Lissenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1885. máj. 10. 9–11

Radó Antal: Festőeszetünk a kiállitásban

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1886. jun. 16. 4

Lajos bajor király és a magyar mérvészek

Liezemmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1886. aug. 31. 5

Simor János hercegprimás élet
nagysága arcképét...

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 6. 4.

a Képzőművészeti társulat ta-
vaszi II-ik kiállitásán...

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 22. 3.

a trónörökös pár a Műcsarnokban

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Napló. 1881. máj. 10.

Az új tavaszi tárlat

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 26.

Rédey Tivadar: A magyar képzőművészeti akadémia Rédeséhez

Siezenmayer Sándor fotó

Pesti Hírlap. 1881. jún. 10. 3.

Hazánkfia a német művészet
szolgálatában

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. jul. 31.

Szana Tamás: A mutáncsonok

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hilap. 1881. dec. 6. 3.

Miasanski birek

Liszemmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. szept. 14.4.

Műveszeti hirek

Liszenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. okt. 3.

Szemere Attila: az őszi
tárlat

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 23. ll.
A mücsarnokból

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. ápr. 8. 3.
A Képzőművészeti társulat közgyülése

Litzenmajer festö.

Akad.Értesitö.1872.236.l.

Liezen-Mayer Sándor festő.

Pesti Hirlap, 1883. febr. 19. ll.
A Képzőművészeti Társulat hirei

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. jan. 4. 12.
A nemzeti muzeum képtárából

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 17. 11.
A müncheni kiállitásról

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 12. 11.
Napi hirek

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 5. 3.
Szinház, zene, képzőmüvészet

Liezen-Mayer Sándor festő

Pesti Hirlap, 1883. ápr. 17. 11.
A mücsarnokból

Lieczenmayer Sándor, festő
Mária T. egy szegény asszony ezecsemőjet
hoptátja C. kége

Magyar művészet
Műcsarnok, 1868. I.
40. l.

Sicien-Majer Sándor, festő, 1839-1898

Pásztortűr, 1931. 25-26 sz.

565. l.

Gulyás Károly: Városvásárhely képt ár

Liczenmayer, festő

Pásztortúz, 1926. 3 sz.
70. l.

Szoholay Béla: A budapesti akt kiállítás.

Liezen-Mayer Sándor, festő

Budapesti Hirlap, 1887, X. 5.

110 sz. melléklet, Berényi Sándor:

A magyar Salon. II.

Liezenmayer Sándor festő

MŰVÉSZET
I.évf.1902.
12-27.
"Nemzeti művészet"

Lieszenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1880. aug. 8.

Haar Ivor: Magyar festők

Liezen-Mayer festő

Magyar Müvészet 1925-369-392.o.
Gerő Odön: Az akt-kiállitás.

Listzen-Mayer Sándor festő

Budapesti Hirlap, 1881, IX. 14.

90 sz. 3.o. (Sz. és M.)

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hírlap. 1879. szept. 17. 3.

Az osztrák műegyesület...

Liczenmayer, festő

Pásztortűz, 1931. 25 sz.
565. l.

Gulyás Károly: Marosvásárhely
képtára.

Épidérel világi.

Tér és Forma. V. é. f. 1932. 382-411 l. Képek:

Preisich Gábor:

A. C. I. R. P. A. C: Magyar szekció legújabb, munkái.

Liezen-Mayer Sándor

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Liezen-Mayer Sándor, festő

Divatcsarnok, 1862.szept.2. 35.

557-558.

Heti Szemle

Patak Jenő

Liczenmayer Sándor festő/19.sz./

feltünt a külföldi müvészetben.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.10.

Patak Jemő

Liczenmayer Sándor festő/19.sz./

"Thüringiai Erzsébet"c.müvének el-

ismerése.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.5.207.old.

Lietzen-Major Sándor fotó

Budapest Hirlap 1882 V 4

122 20. Mellékl

Lihenmayer Sándor "Thüringiai Erzsébet" c. művéről

Fővárosi Lapok 1865. V. 28. 487. o.

Hír

Lichtenmayer Sándor "Szent Erzsébet"
c. festményéről

Fővárosi Lapok 1865. VIII. 20. 729.

Itír

Liszmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1883. jul. 5. 14

A minchani nemzetközi kiállítás...

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1883. aug. 10. 11

magyar festők a münchenei
nemzetközi tárlaton

Liezemayer Sándor fotó

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10.

Prém József: Az ősi mukiállítás

Liszenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1883. nov. 20. 4

Az őszi kiállítás második sorozata

Liszenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1883. nov. 27. 3

Visszaérkeztek Münchenből....

Liezenmayer festőművész. 1872.

Archaeologiai Értesítő

VI., 1872., 213.

Liezenmayer festö.

Atheneum. 1874. V. 108/12.

Liezen-Mayer festö.

Atheneum. 1873. IV. 3805.

Lietzen-Mayer Sándor festo

Budapesti Kvilap, 1882 IV. 4.

93. n. 3. o. (Sz. és M.)

Festészet.

Erzsébet kir.-né aláírja Stuart Mária halálos ítéletét, festette Liezen-Mayer.

/szerepelt Bécsben az osztr.müegyl kiállitásán/

Atheneum. 1873. IV. 3805.
1874. V. 108/12.

Likenmayer Sándor "Thüringiai Ernsttel" c. művéről

Fővárosi Lapok 1865. V. 28. 487. o.

Hír

Táblaháp. „Magyarországi szt. erzsébet", Liszemayer

Pesti Hilap. 1883. jul. 5. 14

A münchenni nemzetközi kiállítás...

Táblakép. „Magyarországi Szt. Erzsébet", Lichtenberg

Pesti Hirlap. 1883. aug. 10. 11

Magyar festők a mindenkai nemzetközi tárlaton

Liebermayer "Szent Erzsébet" c.
festményéről

Földvári Napok, 1865. VIII. 20. 729.

Hír

Táblakép. Simor herczegprimás
portrája,
Liszemayer

Pesti Hirlap. 1886. aug. 31. 5

Simor János herczegprimás életnagy-
tágu arcképét...

Táblakép. „Reggeli imádság", Lizenmayer

Pesti Hirlap. 1883. nov. 20. 4

Az őszi kiállítás második sorozata

Liezenmayer Sándor festő (1839–1898)
nagy diszoklevél, orsz. kiáll.

Pesti Hirlap, 1885. VII. é. aug. 3. 4o.
Közli az orsz. kiállítás Képzőművészeti
zsűrije által....

Lieremhayer Sándor festő

XIX századi magyar mesterek

/Szabad Nép 1948. okt. 16.– 6

Liezen Mayer Sándor festö.

Művészet.1905.417/18.1.

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hírlap. 1881. jan. 15. 4.

Liezenmayer Sándort, akit a
stuttgarti akadémia ....

München. Liszenmayer

Pesti Hirlap. 1881. jan. 15. 4.

Liszenmayer Sándort, akit a
stuttgarti akadémia ....

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. ápr. 13.4.

A Mücsarnokból

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1880. jún. 20.

Kaas Ivor: Magyar festők

Liezenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 20. 3.

A m. tud. Akadémia nagytomé-
nak diszítése

Liszenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1882. apr. 4. 3.

Benszer Gyula tignap
vrátlanul....

Liczenmayer Sándor, festő

Műgyűjtő 1930. VI–VII. 176–78.

Stuttgart Ybl

Lietzen-Mayer Sándor festő, hazánk-
fia, a stuttgarti akadémia igazgató-
ja
szülővárosába, Győrbe érkezett/1882/

Budapestu Hirlap, 1882. VIII. 29.
237. sz. 3. o.

Budapest, Nemzeti Múzeum

Lietzen-Mayer Sándor festménye

Budapesti Milap 1887, XII. 6.

173. q. k. o. (Kiss K.)

Bécs. Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1879. szept. 17. 3.

az oszcrák műegyesület....

Gyön. Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1879. maj. 10. 3.

Liezenmayer Münchenből....

Győr Ybl

Liezen-Mayer Sándor, festő, hazánkfia, a stuttgarti akadémia igazgatója szülővárosába, Győrbe érkezett

Budapesti Hírlap, 1882, VIII.29.

237.sz.3.o.

Liezen-Mayer Sándor festő

Magyar Müvészet 1925.3o1-3o8.o.
Petrovics Elek:Wolfner Gyula képgyüjteménye.

Festészet. XIX. sz. Táblakép. Sinor János Portré.
(Diezenmayer)

Pesti Hirlap. 1886. aug. 31. 5.

Sinor János herceg primás....

Táblakép. Patak Jenő.

"THüringiai Erzsébet".Liczenmayer Sá
dor müve,amellyel állami ösztöndija
nyert.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.10.

Patak Jenő

Táblakép.

"Thüringiai Erzsébet"Liczenmayer Sándor müve - a "Győri Közlöny"szerint - nagy elismerést aratott.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.5.207.old.

Táblakép. Mese. Liezen-Mayer.

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Táblakép. Anya és gyermeke. Liezen-Mayer

Magyar Müvészet 1925. 301-308. o.
Petrovics Elek: Wolfner Gyula képgyüjteménye.

Művészetpolitika. Patak Jenő.

A F.L.a Liczenmayer féle Thüringiai

Erzsébet"-el kapcsolatban panaszolja
mostoha
a hazai festők/sorsát.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.5.207.old.

A Müegyleb kiállítása

Fővárosi Lapok 1865. V-28. 487. o.

Hár Litzenmayer Sándor "Thüringiai Erzsébet" c. művéről

A Műegylet kiállítása.

Fővárosi lapok 1865. V. 28. 487. o.

Ifj. Lichtmayer Sándor "Thüringiai emlékek" c. festményéről

Stuttgarti Festö Akadémia

Lieczenmayer Sándor lett igazgatója.

Képzömüvészeti Szemle. 1880. 10. sz. 149. l.

Kegyörmüveszeti társulat albuma. fol

Lietzen-Mayer Sándor rajza

Budapesti Hirlap. 1881; XII. 6.

173. n. 4. o. (elj. és ki)

Patak Jenő

Ösztöndij.

Liezenmayer Sándor festő állami ösztöndijat nyert.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.lo.

Festészet, táblakép

Mária és Erzsébet Nagy Lajos sirjánál
Liezen-Mayer Sándor

Divatcsarnok, 1862.szept.2.35.
557-558.

Heti Szemle

Lieren-Mayer Sándor [redacted] estömüvész

Fővárosi tapok 1869. VIII. 17. 748.

Itt a münchenni kiállításról.

Grafika Schiller Harangjához Ibl

Munträcciók Lieffen-Mayer Sándortól

Budapesti Hirlap, 1881. IX. 14.

90. n. 3. o. (Sz. és M.)

Táblakép, 32 illusztráció (grisaille)

Schiller A harang című balladájához

Liezen-Mayer Sándortól

Budapesti Hirlap, 1881, X. 5.

110. n. melléklet, Berényi Sándor:

A magyar Salon II

Táblakép. Eckehardt-ciklus.
Liezenmayer

Pesti Hirlap. 1879. szept. 17. 3.

Az osztrák műegyesület...

Tablakéj (grafika?) ciklus, Faust-

illusztrációk Lietzenmayer Sándortól

Budapesti Hirlap, 1881, IX. 14

90 n. 3 o. (Nyis K.)

Lieren-Mayer Sándor festőmüvész-
ről

Főváros tapok 1868. V. 2. 407.

Hír

Lieren-Mayer Sándor festőművész

Fővárosi tapok 1868. VII. 19. 659.

Hír Cikk a Honvéd Albumról

Liezenmayer Sándor festő (1839-1887)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. máj. 10. 9-11o

Radó Antal: Festészetünk a Kiállításon

Viszenmayer Sándor festő"

Pesti Hirlap. 1879. aug. 4. 3.

Mit csinálnak műveszünk?

Lizenmayer Sándor festő

Pesti Hirlap. 1879. máj: 10. 3.

Lizenmayer München....

Liszemmayer Sándor festő (1839-1848)

Pesti Hirlap. 1886. aug. 31. 5.

Simor János hercegprimás életnapjára
arcképét....

Ybl

Liebzen-Mayer Sándor festő (1839-1898)

győri tartózkodása 1882 augusztusában

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.29.
237.sz.3.o.

Lietzen-Mayer Sándor festő

Budapesti Hirlap, 1881, XII. 6.

173. n. 4. o. (Sz. ö. k.)

101.

Lieſzen-Mayer Sándor festő (1839-1898)
győri tartózkodása 1882 augusztusában

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.29.
237.sz.3.o.

Liezenmayer Sándor festő (1839-1898)

Pesti Hirlap. 1886. jun. 16. 4.

Lajos bajos király és a magyar művészek

Liezen-Mayer Sandor

cród

Lyka-Muther

II. 249. l.

843. Németal

A XVI. szárad

Szt Ján

A mellig ábrázolt
~~[illegible]~~ és balra
és jobbjában ~~[illegible]~~
táblája kiépen
haja vállaira
vált. Bő ujju

Fa, me
A Nem

501.

3x

Liczen-Mayer Sándor

vöd

Kat Lex

III. 197. l

Liezen-Mayer Sándor

Esztprini

486. sz.

521. sz.

543. sz.

546. sz.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Liczen Mayer Sándor

---

wod

Istvan bacs. naptaria
1899. 71 – 73 l. arczkéjes
életrajz

Liczen - Mayer Sándor

festő, vul 1839 † 1898

ired

Krück II. 162. l.

Római telep, Rádártai VI. 186.

Liezen Mayer Sandor

Fesbo

[illegible]

Mátyás

277. l

Liezenmayer Sándor

Jessó

mil 1839. Győr -

életr.

Csod

B Győr 194. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Liczen Mayer Sainder

l.

Kana 1890

115. l.
116. l
117. l.

Liezen-Mayer Sándor

I

Lázárkisírások

219, 220. l.

Z É K

hó- május hónapokra járó illetménykülönö

Liczen-Mayer
Sándor
wód
z
Lázárommjövője
15. l. –

ij fedezetéként a Műemlékek Ország-
mányának a postatakarékpénztárban
olytán keletkezett 2.826 P 30 fill.

a Nm.Minisztériumot, hogy alanti fel-
munkadij kifizetését engedélyezni

ki főtanácsos	450.- P
a főtitkár	450.- P
lőadó	450.- P
vevőségi főtanácsos	350.- P
műemléki s.őr	350.- P
kornok	300.- P
ok	300.- P
zakaltiszt	176.30
	2.826.30 P

ber 4.

elnök megbizásából előadó

tatásügyi Minisztérium

B u d a p e s t

Liezenmayer Sándor

1839 – 1898

Irod

Divald 1927

169. l.

ndelkezések értelmében

munkaadók a jegyzék benyujtására megállapított határidőt követő 8 nap alatt,

úgynevezett „egyezményes" munkaadók az egyezményben megállapított határidőig,

munkaadók pedig a tárgyhónapot követő hónap utolsó napjáig

lékokat az Intézethez befizetni.

hogy egyrészt t. Cím határidő alatt mindenkor pontosan eleget részt, hogy az Intézet a fizetendő járulékot teljes egészében a ézet kéri, hogy a jövőben a társadalombiztosítási járulékokat a pénzintézet, postatakarékpénztári clearing vagy pedig az idepostatakarékpénztár útján fizesse.

jövőben fizetési kötelezettségének, pénzbeszedőinek teljes kid valamelyikének alkalmazásával tegyen szabályszerűen eleget.

ORSZÁGOS TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ INTÉZET.

Liezen-Mayer Sándor

wód

Fenno-Ugrica

537. l -

489.

1908.

február 2-án. ✝ Budapesten

tt akol~~ban, lévő~~ vályúja mellett, a me-
veder van vasfogóval és lekopott
ouillet-merinos kosokat ~~látunk, a me-~~
balra- és egy hátra-fordultan áll.
még nyolcz kos képez csoportot. A
egy mindkét lábával az itatóba lé-
z ajtó közelében, a megrakott jászol

:298 cm.-- Vétetett az 1907. novem-
08. február 10-iki 9288 sz. leiratok
zámoltatott 1908. január 21-én 1785
us 2-án 763 szám alatt.

20000 K^a az ára?

Liezen Mayer Sándor

wód

Din Páns

22. l.

Liezenmayer Sándor

l.

Myskónó

77. l.

190 6 Sp. II. 1395/1

A tekintetes budapesti VI ker. kir.

Járásbirósághoz

Budapesti Hitelbank mint Szövetkezet Budapesti bej. czég /Lk. Lipót-tér 15./

felperesnek

képv:

Dr. POLYÁK BÉLA
ügyvéd
Budapest, V., Kálmán-utca 10

Sommás keresete

Liczen-Mayer S.

vod
z

Birókezik

288-l.
290-l.

Kassa VII. 171

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa [illegible] út 41

szövarch.1.49.6

Lietzenmayer Sándor.

Életéről müveiről

Lázár Béla:Száz magyar remekmü
kézirat.

Liezen-Mayer S.

wód

Keleti 1893

427 l. Keppel

428 l.

8

Nap.	Szöveg
	1. áthozat 1.
	2. áthozat
	Alapitói költségnek
	Váltónak
	Berendezésnek
	Helyiségbérnek
	4 számla
	Mérlegnek
31.	A záró passziv és tiszta va-

841	65	1044	68	1145	74
842	62	1045	66	1146	74
843	62	1046	66	1148	75
844	62	1049	66	1149	75
845	62	1050	68	1154	72
846	62	1056	67	1156	76
847	62	1057	67	1157	76
848	62	1061	67	1193	77
849	62	1062	67	1195	79
850	62	1065	66	1196	78
853	63	1068	68	1197	80
854	65	1069	67	1198	78
855	63	1085	64	1199	79
856	63	1089	68	1202	80
858	63	1090	68		
859	63	1091	68		

74	2	189	43	308	37	40
78	2	190	42	315	38	40
79	2	191	42	347	30	40
80	2	192	51	348	30	40
81	2	194	42	353	30	40
82	2	195	42	354	30	41
85	2	196	51	364	39	41
87	2	197	42	365	39	41
98	3	199	39	366	39	41
111	5	200	39	367	32	41
115	4	201	39	369	32	41
126	28	202	39	370	31	41
128	38	203	39	371	32	41
129	28	204	39	372	32	42
130	30	213	40	373	32	42
131	40	215	40	374	32	42
138	30	218	51	375	32	42
139	5	236	36	376	32	42
140	5	239	36	377	32	42
141	55	240	36	378	32	42
156	41	241	36	379	32	42
159	40	243	36	380	31	42
161	40	246	36	381	31	43
162	40	247	36	382	31	43
164	38	248	36	383	31	43
165	38	250	36	384	31	43
168	43	251	35	385	31	43
170	43	252	36	386	31	43

MDK

Liezen-Mayer Sándor,festőm.
1839-1898

Legismertebb alkotásai:

"Magyarországi Szent Erzsébet"

"Mária Terézia egy szegény asszony gyermek
két szoptatja".
/Nagyobb tört. kompozicióí a század végén
készültek. Említjük a millenáris tört. fes-
tészetnél./

Balástörtfest.

Lieven Mayer S.

l.

Jbl Lotz

180, 45-3, 486-l.

3046

41. Swoboda Eduard:

(Sz. Becsben 1814. november 14-én.)

Háló-kötő parafszt

Az előtérben
az ölében fekvő hálo
vel térdeire támasz
melyből nagy hál
vall kez. dője piro, i
A vadászé, kinek b
szeles karimával és
rísnya, zöld kab
szik fölül kezeptbe

Canton, mer
Bikkessy Lo

M. képt. 43
Zy 296.
VII: 41.

VII: 330.

Kiállítások.

A Lieven-Mayer emlék-
kiállítás.

V. V. /1899.

1899. dec. 27.

Lieven-Mayer Sándor

festő (München).

K. V. 763/1897.

1897. máj. 7.

Kiállításról.

Lichenmayer kiállítás rendezése.

V. V. 439/1898.

1898. május. 23.

Egyesületek.

Liezen-Mayer Sándor (München) belép a K. T. alapító tagjai közé.

K. T. 706/1897.
1897. ápr. 25.

Művészettörténet.
Lieven-Mayer Sándor
festő (München)
meghalt.

K. T. 174/1898. és 314/1898.
1898. febr. 20. és ápr. 2.

Liezen - Mayer Sándor

l.

Gerő Művészetéről

1981. l.

1023

5

1033

MDK

Liezen-Mayer Sándor,festöm.
1839-1898

Egyben követte Piloty-t: a tultengö ruhafestésben a csillogó anyagfestést.
És még: a Piloty-féle idealizált naturalizmus öt is jellemezte.

Balástörtfestt

MDK

Liezen-Mayer Sándor,festöm.
1839-1898

Piloty egyik legadaadóbb tanitványa volt. Később ö is a müncheni akadémián tanitott.Történeti képein azonban nyoma sincs Piloty szellemének. Életképszerüek. A hatásvadászó páthosz és teátrális beállitás helyett képein idillikus hangulat uralkodik.

Balástörtfest.

Liezen - Mayer Sándor

l.

Divald Akad. palotája

39. l.

Liezen-Mayer Sándor

3 képe

l.

Iml

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Liezen-Mayer Sándor

l.

Huszár magyelenyel

144. l. n.

Kéjszpel

A barbárok földjébe ültetett római müveltség, — akár Pannoniát, akár Dáciát nézzük is, — csak olyan volt, mint az idegen földbe ültetett, ideig-óráig élő gyökértelen növény, melyet a föltámadt zivatarok könnyen tépheték ki helyükből.

A magyarföldi római uralom sorsa is meg volt már pecsételve akkor, mikor a pannoniai és dáciai sikerek után, sem Trajánusnak, sem utódainak nem sikerült a szarmata-jazygok lakta Duna-Tisza közét elfoglalni s ezzel kivetni a veszedelmes éket, mely nem engedte a Kárpátok medencéjének ezt a két értékes provinciáját egybekapcsolni.

A Dunának Vindobona és Salva közötti vonalától északra lakó barbár törzsek már Marcus Aurélius alatt (165) át-át törtek a határokon, és tüzzel-vassal pusztították a bekalandozott területeket. Ettől az időtől kezdve, századokon át, sohasem tudott többé hosszabb ideig elülni a harc. Hol a kvádok, hol a szarmata-jazygok lépték át a Duna vonalát s az őrtálló légiók mind nagyobb és nagyobb áldozatok árán tudták csak őket időlegesen visszaszorítani.

Aurélián 273-ban Dáciát már kénytelen átengedni a gótoknak s a velük rokon vandaloknak, hogy egy századdal később (378), a gyermek II. Valentiniánus alatt beálljon a gyors hanyatlás és röviddel utóbb, Pannonia is Dácia sorsára jusson. Ugyanis már hosszabb idő óta, egyre szaporodó barbár szigetek (gót, gepida, szarmata, szláv törzsek) szivárogtak be Pannonia területére úgy, hogy voltaképen már az ellencsászárok küzdelmei (306—323) és ezt követőleg Nagy Konstantinus idejében, (323—

Liczen-Mayer Sándor

irod

Ki P. 154. l.

Liezen-Mayer Sándor

vrod

Lázárirók

91. l

92. l

74.413/1942.-szám.III.ü

N é v j e g y

a Müemlékek Országos

szolgálatot teljesi
kezelőkről és dijno

Sor szám	N é v	Állás	Születési év	N s b m g

Olafz mester: Juno 54 (819),
1472 (683).

Lieren Mayer Sándor

Erdő

M. Erdélyi 33. l.

Liczen-Mayer Sándor

vrdl

Pekárfest

42, 43 l.

Keppel

NYOM

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Hivatalból
díj átalányozva

Liezen Mayer Sándor

l.

Győri városi kiáll, 1943

26. l.

42 III. -8 16

3f

42 III. -8 16

Európa

Film könyv konyvkiadó

R. T.

Budapest.

V. Roth [illegible] 12 III

Kiczen mayer Sándor

Alvó Vénusz c. képe

repr.

Ki P. 49. tábla –

Liezen Mayer Sándor

wied

Petr Samtida

13. 1.

59. l. Keppel

Lieszen Mayer Sándor

Parchan-Szalai

98. l.

gyi m. kir. minisztertől.

18-án 5439. eln. szám alatt kelt ren-
zoknak a cikkeknek jegyzékét, a melye.
kimutatások szerint rendszeres szük-
ezidőszerint elő nem állittatnak, ide
döm meg Cimnek, hogy a jegyzékben
leendő beszerezhetésére az engedélyt
negadom.
an Cimet egyuttal arra is, hogy a
eknek külföldről leendő beszerzéséhez
telmében, az engedély a jövőben is
közlendő ki.

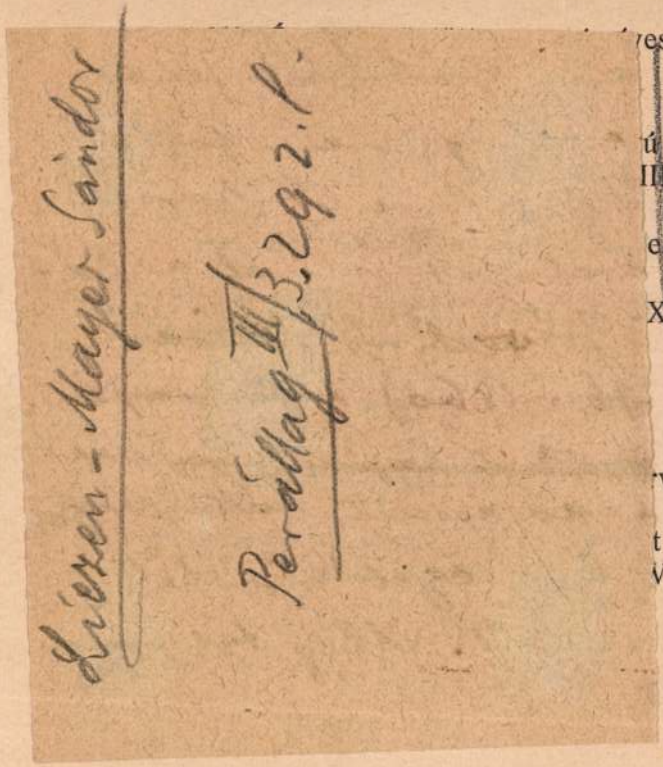

...es stílusban, 1830

...ú trébelt csatokkal
III. sz.

...e. f.

...X. sz. e. f.

...Francia.

...rvány. XIX. sz.

...t vállon vivő fél-
...Valz. XIX. sz.

Textiliák és szőnyegek

670. Két kinai hímzés, rozettás, kék keretben, piros alapon nagy arany sárkány. XIX. sz.

671. Zsebkendő, fehér batiszt, magas fehér hímzéssel, széles vert csipkefodorral. XIX. sz. közepe

672. Csipkesál, géptüll-alapra később applikált finom vert motivumok. Brüssel. XVIII. sz.

673. Jézus az Atyaisten jobbján. Gyöngyhímzésű kép. XIX. sz. k.

674. Párna, fehér selyem kalászos, aranyhímzésű virágindákkal. Empireruhából készült

Liezen Mayer Sándor

wód

Péter II

110, 111. l. képpel

112. l.

Lichen-Mayer Sándor

Perallag III.

1470-l.

810. Tintatartó,

keménycserép, kék vonalas díszítéssel. Murány, dekor. Murány, Mitte XIX. Jahrhundert.

811. Mártásoscsésze

aljjal, keménycserép, kék vonalas díszítéssel, mit Untertasse, Steingut. Pápa, Anfang XIX

812. Tejes kanna

fedővel, keménycserép, apró színes virágsz Deckel, Steingut, mit bunten Streublumen. K

813. Kulacs,

mázas cserép, népies díszítéssel és András felira Dekor. Igló.

814. Levesestál,

fedő nélkül, keménycserép, zöld levélfüzérre Steingut, mit grüner Blattguirlande. Regéc, M

815. Fedeles szelence,

fajánsz, kék virágszálakkal. Tata, XVIII. sz. - XVIII. Jahrhundert.

816. Fedeles szelence,

fajánsz, festetlen, fedelének gombja körte. T Deckelknopf eine Birne. Tata, XVIII. Jahrh

817. Tejeskanna,

keménycserép, rajta négyszögletes mezőben fol MILCHKANNE, Steingut, mit Flusslandscha

818. Bonbonniere,

Zsolnay-cserép, szívalak áttört falakkal, türki Fayence, herzförmig, durchbrochen.

819. Tejeskanna,

Székely Bertalan freskóvázlata

VI.

Közel rokona *Liezen-Mayer Sándor* (1839—1898) művészete. Hagyatéki kiállításán (1898) megösmerkedtünk ezzel a lágy, szentimentális hatások iránt fogékony művészünkkel, aki egész életét német földön töltötte, német költőket illusztrált és mégis kiapadhatatlan nosztalgiával csüggött ifjukori emlékein, melyeket a távolság poétikus fátyolba takart. Ez az érzése vonzotta őt magyar tárgyakhoz, első művétől: *Mária és Erzsébet királynők Nagy Lajos sirjánál* c. történeti képétől kezdve, *Mátyásnak hirül adják királlyá választását* c. utolsó művéig (1896), miközben *Szent Erzsébet* és *Mária Terézia* magyar királynő életéből vett képeivel egyre magyar történeti hangulatokat akart éreztetni.

Művészi felfogása Pilotyhoz kapcsolja, akinek előbb tanitványa, majd tanártársa lesz a müncheni akadémián és végig megmaradt hivének. De csak alapvető felfogásban, mert szinben, előadásban mindjobban a maga lágy és nemes, tiszta dekorativ felfogását tükrözi vissza. Ezt látjuk illusztrációiban, gyüjteményünkben található tollrajzaiban, kompoziciós ötleteiben, ezt szinvázlatában, a *Tannhäuser*-vázlatban s főleg az *Enyelgés* c. tüzes szinekben égő szintanulmányban, mely a „Magyar Remekművek" kiállitásán legutóbb is nagy meglepetést keltett. A meglepő ebben éppen a belső tüzben égő szinek, az egésznek nem vonal, hanem szinből való felépitése, a foltelosztás sajátosan lágy hullámzása, az egésznek az a folyamatos egysége, amiáltal teljesen eltávolodott Piloty kolorizmusától, amely az erős szinellentéteken, a szineknek erőteljesen modellirozott texturahatásain épült. Liezen-Mayer egyénisége egy más szinvilágban, egy sejtelmes, szinfoltokból kialakuló dekorativ harmóniában

jesen Rahl sémáit, szineit, festői eljárását, egy uj gazdag, bonyolult szin- és formarendszerben épitve ki a maga szőke szinvilágát, a rajzok, szinvázlatok, kompozicióstervek ezernyi kisérletezései folyamán, melyeknek emlékei gyüjteményünkben is gazdagon vannak képviselve.

Ez a Lotz, ki az operaházi menyezet festésének idejében teljesedett ki, a falfestés legnemesebb hagyományait megőrizve jutott el a maga kora fényimádásának hatása alatt uj stilusához, lelke legmélyebb érzéseit szólaltatva meg, a vonalvezetés lágy hajlataiba lopva bele álmai titkait, a szinek ragyogó zománcába rejtve el hangulatainak csillogó szeszélyeit, varázslatos melódiákat teremtve, con amore, csupáncsak ösztönére hallgatva.

Liczen-Mayer Sándor

festő

Ujod

Mária és Ernebelt kir ifjuk látgatása
nagy tajos sirjainál. Egyedüli magyar
tárgyu kepe. (Gróf Karolyi György birtokában)

Hollós László A modern festő-
müveszetről különös tekintettel
a magyar historiai festeszetre.
Bpest. 1876. 35 és kor. 11.

Liczen-Mayer Sándor

Jó pajtások c. képének
kiszes repr.
(a kép Ujhelyi dr. tulajd.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1934 márc. 4.

DR LUX KÁLMÁN ÉPÍTÉSZ
MŰEGYETEMI MAGÁNTANÁR
BUDAPEST, X., SZABÓKY-UTCA 40. SZ.
TELEFON: 37-8-83

A Műemlékek nagytekintetű
Országos Bizottságának

Budapest
VI Arena út 41
Lapmúvászati Múzeum

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Tavasz"-a "genre képek közül a legjelesebbek" között emliti Dr.Berényi Pál: "Az Országos Kiállitásról" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. juli. 26.
7. évf. 44. sz. 699-7oo. lap

Liczenmayer

Irod.

Szalay Imre A XIX. század
festészetéről hazánkban.
Bpest. 1901.

22 l.

Litzenmayer

Két arckép és Shakespeare
Cymbeline-jéből a jelenet,
midőn Cymbeline Wirujét
ellopják.

A münchenei kiállításon. Vas
Ujs. 1869. 469. l.

Sz. Győrött 1839 január 24-én.
Münchenben 1898 február 19-én.

III
730 (2624).
809 (42).

2624. Liezen-Mayer Sándor: 1905.

Az irgalmasság.

Színhelye a hol korházzá alakitott csucsives templomban, elől balra, a lóczához támasztott katonának sebeit, a mellette térdelő és prémes felöltőt viselő hölgy, kötözi be, a ki mögött kendőjébe burkolózott cselédleány áll kezeiben kötőszerekkel telt kosárral. A sebesültnek feje alá szalmakévét és tornisztert tettek. A háttérben fekvő nőn közül egy bal kezére könyökölve nézi a gyászba borult és idősebb nő cselekedetét, egy a pap vigaszát fogadja, egy pedig az előbbinek társa vett alá. Elől az ágy melletti tálon innen a földön, szemközt a falon és a háttérben jobbról a polczon, fegyverek és katonai felszerelések láthatók. Jelzése alól jobbra: Liezenmayer.

betegek

gondozás

Szénrajz, mér. 89.5:60.5 cm.

Vétetett az 1905: III.31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905)

450 Kán

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905)

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

189

1905

Sz. n. 1429-905

ب

Liczen-Mayer Sándor

cród

Erdélyi Árpád:
A magyar művészetek
külföldi értékelése –
Művészet 1936. I. 33 l.

KERESKEDELMI
ONGORATERMEI

BUDAPEST,.....

VII, ERZSÉBET KÖRÚT 19

János

** *(A képzőművészeti társulat)* idei két a bumlapját szétküldték. Egyik a *Wagner* Sándor „Nőrablása"-a, másik a *Than* Mór „Szent Czeczi-liá"-ja. Amazt maga Wagner, ezt pedig Marasztoni Józsefrajzolák kőre. Nyomásukat Reiffenstein bécsi intézetében eszközlék. A képzőművészeti társulat pártolói 1871-re *Litzenmayer* Sándor hazánkfia egyik festményének rézmetszetét fogják kapni. Azon jelenetet ábrázolja ez, midőn Mária Terézia a schönbrunni parkban egy szegény asszony csecsemőjét elvevén a kimerült anyától, anyai táplálásban részesiti. Az eredeti festmény két év előtt a képzőművészeti társulat műtárlatáis ki volt állitva, s az időtájt fametszetben lapunk is közölte.

Litzenmayer Sándor

Vas. Lap, 1870. 583. l.

Liptó-megye.

1. **Három-Szlécs,** róm. kath. templom.
2. **Kutt** (Mindszent), « « «
3. **Liptó-Szentandrás**, « « «
4. **Liptó-Szentmária,** « « «
5. **Liptó-Szentmiklós**, « « «
6. **Liptó-Tepla,** « « «
7. **Nagypalugya,** ev. fatemplom.
8. **Német-Lipcse,** róm. kath. templom és védőfala.
9. **Okolicsnó,** ferenczrendi templom.
10. **Rózsahegy,** róm. kath. plébániatemplom.
11. **Szmrecsány,** róm. kath. templom.

L vereczkei szoroson már átjött

190

~~2629. Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2629. A magyarok bejövetele

Az előtérbeli magas hegyeken az uj hazát kereső és ősöket vannak, a kik közül tőben az agg Árpádot vállaikra emelték; egy visszafordulva Munkács vidékére mutat; egy jobb kezére támaszkodik és előrehajolta; egy, a ki a gyermekét tartó asszony mögött van, csillagos buzogányát emeli magasba; egy pedig, a ki kék palástot viselés mindkét kezével támaszkodik. A honfoglalók egy része balról ereszkedik lefelé, míg másik része a szoros felől közeledik. A hegyes föveget és fehér fejkendőt viselő Árpád mellett, a ki sárga köpenyébe burkolozott, fia zsolt áll és int diadalmasan a többi vezérnek. Az égbolt könnyen felhőzött. Balról három madár röpül a magasban.

7 kémleli a tájékot

9, bajtársát hallgatja.

Vászon, mér. 70.5:94.2 cm.

Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (319-905). 300 Kán

Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).

Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

Vét. 29692-905

Sz. n. 1434-905

Litzen-Mayer Sándor

** *(Ritka kitüntetés.)* A müncheni akademia által egy történeti kép festésére kitüzött első jutalmat nehány száz pályázó között *Litzenmayer* Sándor győri születésü festőnk nyerte el. A jutalom a vázlat felmutatásánál egy ezüst éremből s a nagy képnek tökéletes elkészültével 300 ftból állt, s azonkivül a kiállitás után a kép, szerzőjének tulajdona marad. A festmény azon jelenetet ábrázolja, midőn Thüringiai Erzsébet grófnőt Marburgban, a német császár s több egyházi és világi fejedelem jelenlétében a szentek közé sorozzák.

Vas. Ujs. 1863.

83. l.

Liezen Mayer Sándor

ható. Főjegye: a nemes gobelin-tónus, melyre minden szinelem vissza van vezetve. Ez a dekorativ hatás a francia XIV. Lajos korabeli pikturára emlékeztet, nem a fejedelmi mozdulatokkal, hanem a szinelosztásnak nyugodt gazdagságával. Pedig minden élénk szin letompitva, minden tiszta szin megtörve, az egész összhatása mégis gazdag, buja és változatos. A szélesen felfogott formák, az egyszerüen meglátott egység mind csak fokozza ezt a nemes dekorativ hatást.

Kiegészíti ezt a benyomásunkat a kölni muzeum *Angol Erzsébet aláirja Stuart Mária halálos itéletét* c. történeti képének zöld össztónusu szinváltozata, melyen a lélekábrázolás már erőteljesen éreztetve van. A tollát megragadó királynő arcáról a belsejében lefolyó küzdelem leolvasható. Az érzéskifejezés tragikus erővé nem mélyül el nála, — Liezen-Mayer művészete nem a lélekfestés döbbenetes szakadékaiban otthonos. „*Erzsébet és Mária Lajos király sirjánál*" c. képén* a mozdulatok nemessége ad lendületet a festői gondolatnak. Ő itt is az eszményi báj festője, mint Szent Erzsébeténél is, ki a didergő koldusasszonyra köpenyét teriti, a nemes érzések schilleri idealizmusával volt telitve a lelke. Ebből az érzéskomplexumból fakad Liezen-Mayer szin- és vonalrendszerének lágy zenéje, melynek nem volt ugyan meg Lotz játszi képzeletének tüneményes gazdagságu olympusi allegrettója, az ő tónusa más karakterü: szinben tömörebb, mélyebbre van harmonizálva és tónusegysége is változatosabb. Liezen-Mayer művészetében nincs páthosz, csak érzés, nincs szenvedély, csak érzékenység, de a lelke hangját ritka tisztasággal fejezte ki. Tiszta dekorativ művészet az övé.

Egészen más kötésü legény *Gyárfás* Jenő (sz. 1857), aki immár évtizedek óta bujik a nyilvánosság elől, székely hazájában, magányába temetkezve, minekutána megajándékozta nemzetét egy remek alkotással: a *Tetemrehivás*-sal.

Ez az életrejtély még nincs megoldva. Annyi ismeretes, hogy Gyárfás, miután a mintarajziskolát Budapesten elvégezte, sőt még rajztanári oklevelet is szerzett, elment Münchenbe, hol előbb Wagner Sándornál, aztán Dietznél tanult, miközben az akadémia fiatalságát tüneményes tehetségével lázba hozta. Első képét „Az első fog" cimüt Münchenben, Budapesten, aztán Brüsszelben állitotta ki — a brüsszeli akadémia igazgatója menten megvásárolta. Aztán a *Tetemrehivás* következett. Ezzel dijat nyert, de vevőre nem talált. A művész az államnak ajándékozta a képet, felpakkolt és hazament Székelyföldre. Azóta ott él. Egyszer, a milleniumkor, egy történeti képpel, *V. László esküvőjé*-vel

* Vázlata a Szépművészeti Muzeumban.

élte ki magát, ahol semmi sem él külön életet, a szinek fojtott erejére fátyol borul és e fátyol alól halk, gyöngéd melódiák csendülnek fel.

És ezt az ő sajátos egyéni művészetét Piloty közvetlen közelében fejlesztette ki. Sajátos ennek a német tanitómesternek a hatása: Szinyei, Székely, Benczur, s mint látjuk Liezen-Mayer is, mind az ő keze alól kerül ki és mindegyik ugyanazon uton indulva el, a legkülönbözőbb, szinte ellentétes individumokká válnak. Mert mindegyik kettőt lát meg: Pilotyt és önmagát s Piloty tanitómesteri jelentősége abban rejlik, hogy ezt nemcsak megengedte, hanem elő is segitette. Igy már Székely korán tisztában volt azzal, hogy Piloty történeti festészetének nincs lélektani mélysége*, hogy Pilotynál a festői külsőség halmozása a lényeg és hogy mindent e cél érdekében rendezget el, keresi az alkalmat a festői rendetlenségben felállitott szinpadi jelenetek plasztikus hatásu ábrázolására. Igy látták Pilotyt s most e mellett mindenik kereste önmagát és igyekezett a saját érzése mélységeibe hatolni, hogy abból termeljék ki a művészi hatásokat.

Liezen-Mayer korán felismerte érzése muzsikális elemeit s művészetét erre épitette fel. Mihamar megtalálta azt a tárgykört, melynek a vonalak és szinek lágy egybefonódása különösen megfelel. A nő életéből, a szelid érzések és nemes indulatok formai megoldásából táplálkozik képzelete Mária Terézia képén, a szegény asszony gyermekét szoptató királynő hatalmas selyemruhájának redőzethullámzásán a szinek töréseinek muzsikája gyönyörü szimfóniába olvad össze. Ez a szinmuzsika uralkodó vonása művészetének, a Szépművészeti Muzeum vázlatain tiszta akkordban csendül fel („Venus és Tannhäuser", „Erzsébet szentté avatása") s gyüjteményünkben főleg a Gärtner-téri szinház függönyének szinváltozatán tanulmányozhatjuk teljes pompájában. A szinfoltokból kibontakozó alakok bájos lengő mozgása valami csodás könnyedséggel mozgatja a szemet, lágyan, gyöngéden, mint egy chopini caprice, szinről-szinre, foltról-foltra, sikszerüen, a sikon egyenletesen elosztva, hogy a szem végig futhasson rajta, miközben az alakok jelentőségének tudata nem is ébred fel bennünk, csak élvezzük a szinek finom egymásba olvadását, az adagio kéjesen zsonditó hatásával, melyet a szem nyugodt rotációja okoz.

Ugyanez a muzsikális hatás, de egységesebb tónusra visszavezetve látható a *Faültetés* szines vázlatán, mely az Erzsébet ciklus egy része, „látható", mert a szemzene e képen nemcsak leolvasható, hanem szinte kézzel letapint-

* „Cornélius jelentősebb egyéniség. mint Kaulbach, ez kiválóbb, mint Piloty, de az igazi történeti festő: Rethel." (Székely szava, i. Palágyi, 72. l.)

191

~~2630.~~ ~~Liezen-Mayer Sándor:~~ 1905.

2630. A hannoveri szinház függönye (Vázlat).

A Residenz Theater függönyének ezen tervezetén ~~fölül a~~ gomolygó felhőkön trónol Juno, ki könyöklő jobb kezével fejét támasztotta meg és kinek bal térdére hitvese, Jupiter támaszkodik. Előtte balról a Zene és Ének van ábrázolva, a kiknek közelében a Hesperidák képeznek csoportot; jobbról pedig a Tragoedia és Comoédia [redacted] mögött, a Költészet látható kiséretében ~~egy~~ Amorettel és Mercurral. Mindkettejök fejét rózsakoszorú ékesiti. Fölül balra két és alól jobbra három Amorette tünik szemünkbe.

Vászon, mér. 124:147 cm.
Vétetett az 1905: III. 31-én kelt 29692 sz. leirat alapján 1905: V. 11-én Liezen-Mayer Sándornétól (314-905).
Elszámoltatott 1905: V. 15-én (508-905).
Az elszámolás elfogadtatott 1905: XI. 30-án a 21515 szvsz. leirattal (1035-905).

L 20 Kán

Vét. 29692-905
Sz. n. 1435-905.

Szeret? Nem szeret? Liezen-Mayer Sándor festménye Rákosi Jenő hagyatékából

Uj Idők, 1929. maj. 26. II.

A csodadoktor

— Elbeszélés —

Irta: **Surányi Miklós**

Orvosdoktor vagyok, diplomámat a háború utolsó évében kaptam meg s amikor levetettem a katonaruhámat, ott álltam az utcán, orvosi diplomával, csikorgó télben, lakás, fütés s világítás nélkül, pénz nélkül, állás nélkül és kilátás nélkül. Édesanyám akkor már Baranyában, Siklóson lakott, államvasúti főmérnök özvegye, kis házacskában és minden vagyona ez, meg két hold szőlő volt a villányi hegyek lejtőjén. Két hónapot édesanyám meleg, puha, levendulaszagu kis fészkében töltöttem, kérvényeket irogatva és pályázatokat küldözgetve, amelyeket nem küldöttem el, mert féltem, hogy valahova mégis kineveznek.

Anyám mindennap kétszer nógatott, hogy akaszszak ki táblát a kapufélfa mellé: Dr. Rozgonyi István egyetemes orvostudor — s aztán majd csak jönnek a parasztok hátfájásukkal és szaggatásaikkal, nem is szólván arról, hogy fogat is tudok húzni s a szüléshez is értek.

Két hét mulva megvallottam neki, hogy csak Pesten tudnék élni s legjobbnak tartanám, ha eladnánk itt mindent, elköltöznénk Pestre, ahol lakást veszek, háromszobás lakást, egy a mamáé lesz, egy az enyém, a harmadik a rendelőszoba s a betegek az előszobában várnak, amíg fogadhatom őket. Emlékszem, május elsején volt, amikor ez a szép álom megvalósult. Az Üllői-út egyik bérkaszárnyájában vettem háromszobás lakást s a kapubejárás alatt a falon öt ügyvéd és két orvos táblája alatt ott szerénykedett az enyém is: Dr. Rozgonyi István egyetemes orvostudor. Röntgent is vettem, — erre ráment a szőlő egész ára, — régi, szerény, primitiv kis gépet, használtat, olcsót, nyavalyás kis Röntgent egy kollégámtól. Lakás, műszerek, Röntgen: édesanyám utolsó fillérje is eluszott a befektetéseken.

És vártam a pácienseket. Jött is naponta egy, olykor kettő, esetleg három is szerencsés járványok idején, de valamennyi a másik két orvoshoz tért be. Hogyne! Az egyik szülész volt, klinikai tanársegéd, a másik pedig fogász, aki részletfizetésre húzogatta ki az emberek odvas fogait.

Talán mondanom sem kell, hogy eközben halálosan szerelmes lettem. Még az egyetemről ismertem őt, Lőrinczy Vilmának hívták, most egy kórházban gyakornokoskodott, nőorvos volt és okleveles szülész. A kórházból az időtájt éppen elbocsátották, most állás nélkül volt, de sötét szőke haja úgy ragyogott, mint a bronz, s nagy kék szeméből csak úgy sugárzott a jóság, az okosság és a szerelem. Eleinte csak az utcán találkoztunk, később bemerészkedtünk egy-egy csendes kávéházba és elpanaszoltuk egymásnak szerelmünket és szomorúságunkat. Neki még rendelőre sem telt, mert özvegy édesanyjának nem volt falusi kis háza és két hold szőlőcskéje. Csak úgy lézengett szegényke a világban, folyton kérvényeket irkált és kétségbeesésében elment volna már vidékre is járványorvosnak. Természetesen nem engedtem. Ehelyett minden reggel találkoztunk a kávéház egy ablakfülkéjében és halkan tanakodtunk.

— Istenem, mit tegyünk?

— Türelem, majd csak jobbra fordul egyikünk vagy másikunk sorsa.

— Beadta a kérvényt?

— A létszám betelt. Valami hatalmas protektor kellene.

— Nincs.

— Elmegyek ápolónőnek. Jó? Vagy inkább szülésznő legyek?

Vilma tudott franciául és kicsit angolul. Tehát elmegy valahová társalkodónőnek. De ez közvetlen a háború után volt s akkor senkinek sem kellett társalkodónő.

Félévig tartott ez a tervezgetés, Vilma nem tudott állást kapni s az én rendelőm még mindig nem látott beteget. Nem tehettünk mást, összeházasodtunk. Most már négyen laktunk, két fiatal orvos és két anya, az enyém, meg Vilma édesanyja. Az Üllői-úti bérház kapualjába kiszögeztünk még egy új táblát — Dr. med. univ. Lőrinczy Vilma v. kórházi orvos, nőgyógyász és okleveles szülész — de az embereknek nem volt pénzük ahhoz, hogy betegek legyenek s aki már beteg volt, inkább meghalt, semhogy orvosra és patikára költsön.

Vilma végre is elment egy újonnan alakult pénzintézethez levelezőnek, én pedig németből fordítottam novellákat egy régi napilapnak. Az új pénzintézet és a régi lap egy napon megbuktak és én elhatároztam, hogy soffőrvizsgát teszek és felvétetem magamat a gépkocsivezetők szakszervezetébe. De nem lettem soffőr, mert Vilma bejutott egy tőzsdeügynök irodájába s erre olyan fordulat állott be életünkbe, aminőre a leglázasabb álmaink közepette sem mertünk volna gondolni soha. Eladtam a Röntgent s az árán elkezdtem játszani a tőzsdén. Két esztendővel később bérpalotám volt Budán a Fő-utcában, háromemeletes, tizennyolc lakóval, nem számítva a magam hatszobás lakását s az irodámat, amelyben két gyakornok, egy ügyvéd és három gépírókisasszony dolgozott s a földszinti bolthelyiséget, amely fölött aranybetűs cégtáblán állott a nevem: Rozgonyi István bank- és tőzsdebizományos. Vilma a saját autóján járt és szenvedélyesen gyüjtötte a régiségeket, a finom textiliákat és a nemes porcellánokat. A következő évben eladtam a házat, az autót, a perzsaszőnyegeket, az antiquitásokat és a porcellánokat s hitelezőimmel kiegyeztem harminc százalékra. Kifizettem becsülettel mindent s hogy magunknak s a drága két öregasszonynak két, egymás mellett levő, alkovos hónapos szobát ki tudjak bérelni, télikabátomat s Vilma utolsó bundáját is el kellett adnunk.

Nem estünk kétségbe. Már láttuk, hogy a sors változandó. Eszembe jutott, hogy édesanyám nevére trafikengedélyért folyamodom, de nem kaptam engedélyt, aminek részben örültem is, mert úgy sem volt pénzem, hogy bolthelyiséget béreljek és átvegyem az első dohányszállítmányt. Jobbnak láttam, ha külföldi dohánycikkekkel ügynökösködöm. Ennek azonban törvényes akadályai voltak, tehát inkább nekifeküdtem, hogy a pénzügyminisztert összehozzam a nagy német szivargyárakkal s a magyar szivarnak piacot szerezzek Németországban. Nem boldogultam a pénzügyminiszterrel, tehát hirdetési irodát nyitottam a hónapos szobában. Rájöttem azonban, hogy elsősorban nekem kellene hirdetni magamat, ami pénzbe kerül. A pénzkérdésen felborult a dolog.

Nem estem kétségbe. Kitaláltam, hogy a gyermekek számára készült játékballonokra rá kell rajzolni a földgömb térképét; ez a nagyszerű pedagógiai gondolat elsikkadt a szabadalmi hivatal aktái között. Aztán régiségekkel kereskedtem. Mivel pénzem nem volt, előbb vevők után néztem, akik majd az én közvetítésemmel megveszik a lecsúszott középosztály mű-

Liczen-Mayer Sándor

Ind.

Lyka Károly: Budapest magánképtárai. Művészet 1902. 331. l.

Pannóniai fibulák VI.18.

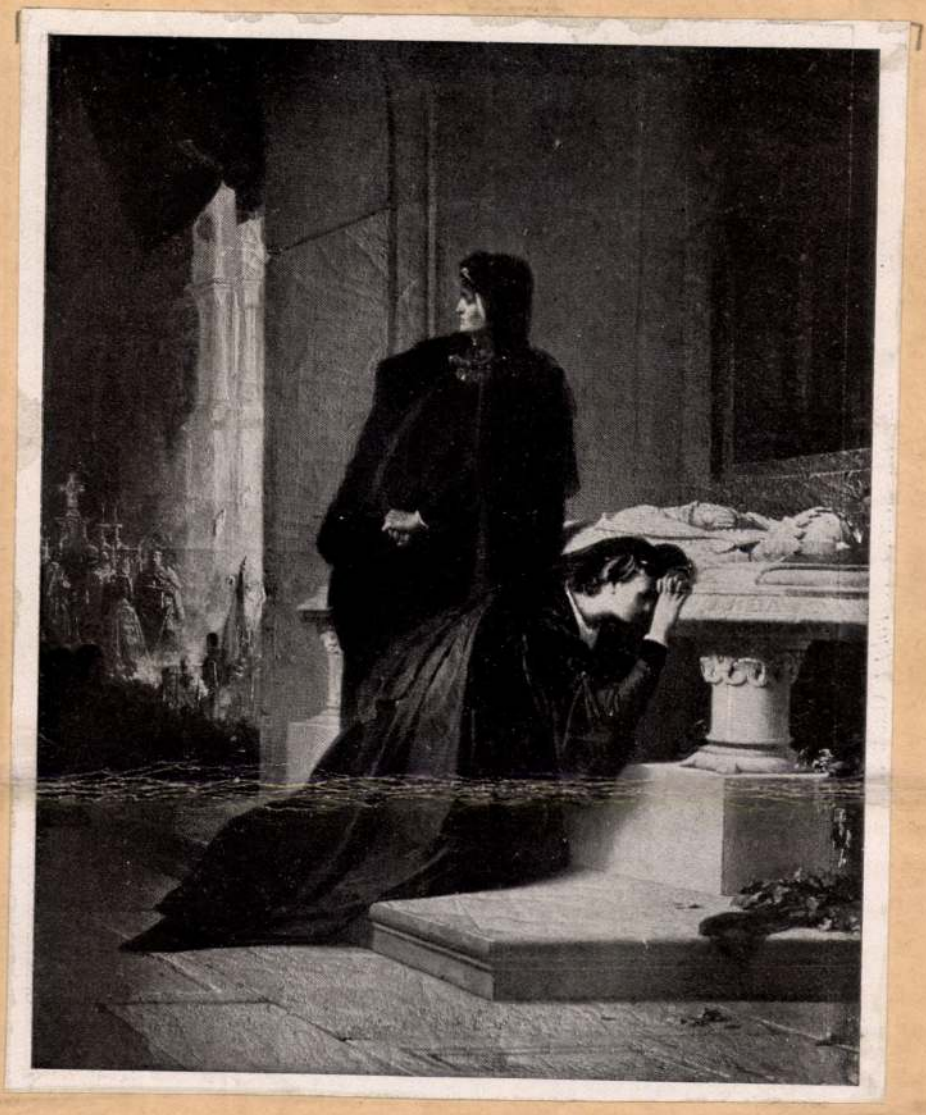

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: Mária és Erzsébet Nagy Lajos
175 × 148 cm, olaj, vászon, jelezve lenn jobbra sérjánál.
A Postatakarékpénztár 1932 novemberi külön aukcióján 48. szám.

Lieren - Mayer Sándor

207

207

207 ▪ ROMBAUER JÁNOS (1782–1849)

Nemesi pár portéja

48 × 33 cm
Olaj, vászon
Női portré jelezve balra lent:
I. Rombauer anno 1826 pinxit
Férfi portré jelezve jobbra lent:
Iohann Rombauer pinxit anno 822

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft

208 ▪ VASTAG GYÖRGY (1834–1922)

Nővérek

163,5 × 121,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Vastag 871
Hátoldalán: Műcsarnoki kiállítási címke

Kikiáltási ár: 7 000 000 Ft

LIEZEN-MAYER SÁNDOR

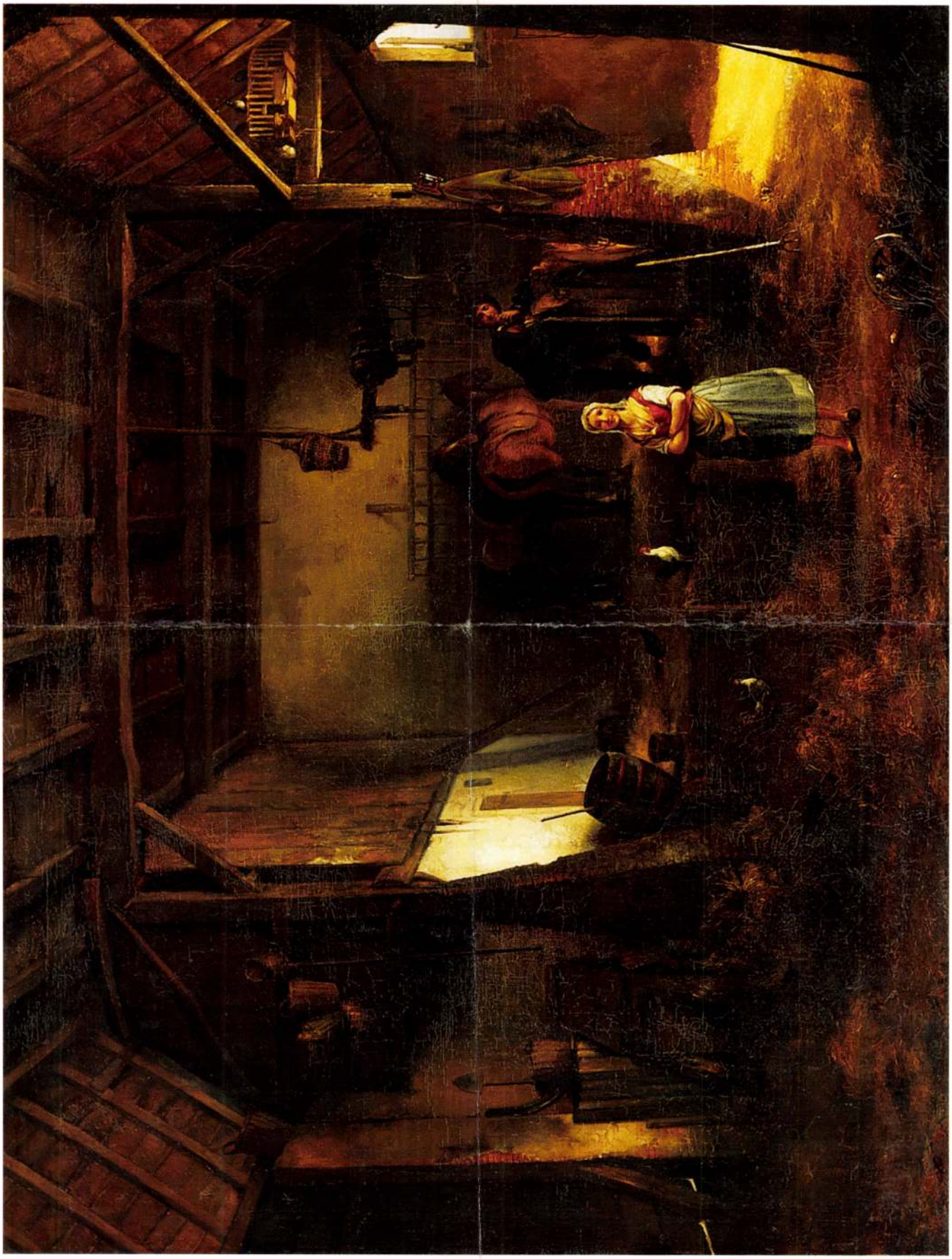

SPANYOLORSZÁGBÓL. — Csarnok Aguiar gróf sevillai palotájában.

Pekár Gyulának az Uránia szinházban tartott felolvasásából.

mely a felsőbiróságok elvi jelentőségű határozatait jegyzetekkel ellátva közli, a III. folyam 15-ik kötete jelent meg. Ára 4 korona.

Német kalauzkönyv az erdélyi részekben. Az erdélyi Kárpát-egyesület már gondoskodott magyar nyelven oly kalauzkönyvről, melyet az erdélyi részek természeti szépségeinek, fürdőinek, gyógyító vizeinek, barlangjainak fölkereséséhez bízvást használhatunk. Ujabban a külföldiek számára német nyelven bocsátott közre terjedelmes könyvet, megbizható bő szöveggel, számos képpel. Címe *Die Bäder und Mineralwässer, der erdélyer siebenbürgischen Landstheile Ungarn's.* «Irta *Hankó* Vilmos tanár, az Akadémia tagja. Magyarország szépségeit, nagyhatású fürdőit nem eléggé ismeri a külföld, s idegen lapok, könyvek keveset foglalkoznak vele. A Tátrába még csak ellátogatnak a poroszok, de a Királyhágon túl tökéletesen ismeretlen világ, s ritkán vetődik oda idegen. *Hankó* könyve a fürdőket írja le a források vegytani elemzésével, gyógyító hatásával, a környék ismertetésével és a közlekedési összeköttetések felsorolásával. Egy-egy czikket több kép is illusztrál. A könyv kiállítása díszes. A derék egyesület bizonyára gondoskodni fog, hogy minél jobban elterjedjen.

Füzetek. *A rendszerváltozás kibontakozása* czímen 28 lapra terjedő politikai röpirat jelent meg. Irta: «az utolsó Tiszaista», ki Széll Kálmán politikájának nagy tisztelője. Ára egy korona. Megjelent továbbá: *Tanitási terv és utasitások a magyarországi középiskolai katholikus vallástanitás részére.* Kibocsátva a magyar püspöki kar 1900. január 29-ikén tartott közös tanácskozása határozatából. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában; Ára 24 fillér.

A műcsarnokban február utolsó napján zárták be a *Liezen-Mayer* és *Györök* műveiből rendezett kiállítást. A közönség feltünő érdeklődést tanusított s a vásárlások miatt sem lehet panasz. Liezen-Mayer egyik legszebb képét is megvették 6000 koronáért. Györök hátrahagyott festményeiből is alig egy párnak nem akadt vevője. — Most a műcsarnok az elhunyt özv. *Nemes Nándorné* grófné festményeiből rendez kiállítást. A művésznő évekig *Nemes Eliza* néven szerepelt a képzőművészeti társulat kiállításain, s elhunytakor 20,000 koronát hagyott a képzőművészeti társulatnak a művészek segélyző és nyugdíj alapja számára. A képzőművészeti társulat a nemeslelkü és művészetekért rajongó urnő képeiből most külön kiállítást rendez s ennek jövedelme is a segélyző és a nyugdíjalapot fogja gyarapítani.

Székely Bertalan műveinek kiállítása a Nemzeti Szalonban. A Nemzeti Szalon helyiségeinek nagy részét betölti az a nagy gyűjtemény, melyet *Székely* Bertalan kitűnő festőnk műveiből most ott rendeznek. A magyar közönségnek most lesz először alkalma megismerni a mester teljes munkásságát, mely kiterjed a festészet egész birodalmára.

A gyűjtemény, melyet a Nemzeti Múzeum, történeti arczképcsarnok, maga a mester és magánosok egészitették ki teljessé, a következő jelentősebb műveket foglalja magában: hat nagy történeti kép, 17 kisebb-nagyobb történeti vázlat, 30 friz, 24 rajz, 18 olajvázlat, nyolcz kisebb-nagyobb történeti vázlat, 30 friz (fali képek a párkányok alá) 24 rajz, 18 olajvázlat, nyolcz akvarell, hat történeti arczkép, több életkép s a mesternek ifjú korából való, maga festette arczképe. A Székely-kiállításhoz méltán fog sorakozni a *grafikai kiállitás* is, melyen a legjelesebb külföldi rajzoló művészek mellett kiváló magyar nevek is szerepelnek.

Igazgató-válság a Nemzeti Szinháznál. A legutóbbi napokban a képviselőházban támadások hangzottak a Nemzeti Szinház ellen, a belügyminiszterium költségvetésének tárgyalása alatt. Felhozták, hogy a szinház művészi színvonala leszállt, oly elsőrendű művésznő, mint Jászai Mari, nem találja ott helyét s más szinházhoz szerződött, és hogy alkalmasint még mások is követik példáját. A legélesebb támadást a képviselőházban *Herczeg* Ferencz intézte, különösen az intendáns, gróf Keglevich István ellen, de a szinház egész vezetését is birálta. Herczeg Ferencznek erre a beszédére gróf *Festetich* Andor, a Nemzeti Szinház igazgatója, egyik lapban nyílt levélben válaszolt, melyben a saját eljárását védi, egyszersmind köztudomásúvá teszi, — a mit már régebben mint tényt emlegettek — hogy őt «művészet-igazgatói állásától fölmentették és rövid időre más kezére bízzák a Nemzeti Szinház igazgatását». Tehát a Nemzeti Szinház új igazgatót kap. Ki lesz, még nem tudni. Gróf Keglevich intendáns a díszes állással megkinálta *Ditrói* Mórt, a Vígszinház igazgatóját, de megegyezés nem történt. Herczeg Ferencz képviselő gróf Festetich nyílt levelére hasonlóképen nyílt levélben válaszol, s a Nemzeti Szinház bajaiért gróf Keglevich István intendánst vádolja.

Nemzeti Szinház. Február 23-ikán eredeti dráma bemutatója volt: «*Mary*», színmű három felvonásban, irta *Bosnyák* Zoltán. A szerző most harmadszor jelent meg a színpadon, melynek mint iró kizárólag él, az irodalomban máshol nem is szerepel. Tehetsége bizonyos, de az is bizonyos, hogy nagyon fogékony a benyomások iránt, s e benyomásokat nem annyira az életből nyeri, mint inkább drámaíróktól. «*Mary*» szerkezetében, egyes jeleneteiben szintén fölismerjük egy pár drámaíró hatását. Jelen színművében szinésznő a főszemély, a kiben védelmezni akarja a nőt az ellen, hogy a színésznő becsületében könnyebben lehessen gázolni, mint más nőében. Mégis néhány oly színpadi alakot mutat mellette, a kik a szerző védelmét akadályozzák. A darabban sok érzék nyilvánúl a drámaírás iránt, nem egy jelenete hatásos, a párbeszédekben is elég a tartalom.

Egy szinésznő szerelmét tárgyalja a darab, s azzal végzi, hogy a szinésznő maradjon a színpadé. A szinésznő Ányos Mary, a nagytehetségű drámai művésznő, a kit egy gonosz, uzsorás ember, Radák István támogatott, hogy megélhessen beteg atyjával együtt. Ennek a támogatásnak kamatait szeretné élvezni Radák István. De Mary tisztességes lány. Karel György képviselő szerelmes belé s feleségül akarja venni. Hanem a szinésznő — ez a darab tendenciája — könnyebben rágalmazható, mint akármely más nő. Radák mikor meggyőződik, hogy Mary meg nem hallgatja, gyalázatosan rágalmazza még pedig úgy, hogy megmutatja Karelnek a Mary leveleit, melyekben csak a jótéteményeket köszöni meg, de a melyek mégis alkalmasak arra, hogy Karelben a legmélyebb gyanút keltsék. Ebből származik, hogy Karel és Radák párbajt vívnak. Radák halálosan megsebesül, de még van annyi ereje, hogy Marytól bocsánatot kérjen és bevallja, hogy rágalmazott. Karel tehát megtudja, hogy Mary ártatlan, de Mary nem fogadja el többé szerelmét, nem is akar szeretni többé, hanem egyedül a színpadnak kíván élni, Shakespeare Juliáját játszani. A drámai részeket, melyeket Mary szerepe foglal magában, *Török* Irma hatással játszta. A többi szerepek kevésbbé háladatosak, s ezeket Mihályfi, Dezső, Gyenes, Paulayné, Heténvi és Latabár adták elismerésre méltón. Az első felvonás tetszett legjobban, s ekkor a közönség szívesen tapsolt a szerzőnek és szereplőknek. Később már gyérebb lett a tapsolás.

Népszinház. A hatvanas évek híres operettjét, Offenbach egyik legkellemesebb zenéjű művét, a «*Szép Helenát*» felújították a Népszinházban s febr. 24-ikén mutatták be a mostani szinházi közönségnek, mely eleget hallott Meilhac és Halevy parodisztikus szövegéről, a fülbemászó zenét pedig eléggé ismeri. Párisban is elővették újra, tetszett megint, és nálunk szintén. Főszerepében, melyet a primadonnák mindig nagyon szerettek, *Küry* Klára hódított, *Gábor*, egy fiatal tenorista, Páris szerepében szép hangjával tűnt fel. Kovács Mihály (Menelaus), Bojár Terka, Tollagi, Németh, Kiss, Ujvári, Radványi Klára játszszák és éneklik a többi szerepeket.

«Spanyolország és a bikaviadalok.» Az Uránia legutóbbi ujdonságának ez a czíme. Három felvonásos káprázatos felolvasás ez; írója *Pekár* Gyula, ki oly sok érdekes tárczát írt már Spanyolországról, melyek «Északon és délen» czímű művének egyik kötetében összegyűjtve is megjelentek. Már korábban is, de legutóbb két éve beutazta Pekár Spanyolországot, mely alkalommal különösen Andaluziát tanúlmányozta. Az Urániában előadott dolgozatában a szerző legelébb is nehány percz alatt átfut Spanyolország történetén s egyuttal a spanyol géniuszt, a spanyol nyelvet, művészetet, népjellemet röviden ismerteti. Ezután kezdődik csak spanyolországi utazásunk. Végig pillantunk Ó- és Új-Kasztilián. Megnézzük Burgost, Avilát, Salamankát, Escoriált, Madridot, Toledót s most érkezünk meg Andalúzia földjére, a hol már lassabban foly utazásunk. Sevillában, Cordovában, Granadában sok a látnivaló, a spanyol lélek is itt nyilatkozik, a miről Pekárnak sok érdekes mondanivalója van. Gibraltár, Tanger és Cadiz érintése után ismét Sevillába térünk vissza, hogy a bikaviadalokat végignézzük. Tíz perczig tartó mozgófényképen látunk egy teljes bikaviadalt lejátszódni. Képeink, a melyek az Uránia előadásán a szinpad nagyságában láthatók, Sevillából, Burgosból valók. A sevillai kép gróf Aguiar magánpalotájának csarnoka, a hol alkonyatkor szokott összegyűlni a társaság. Burgosi képünk a nagyszékesegyháznak a kórus fölött való középtornyát mutatja, a spanyol kitasgó remekét. Az első előadás február 22-én volt, melyet a nagyszámú és előkelő közönség élénk tetszéssel fogadott. Az első, valamint a márczius elsei előadáson Pekár maga olvasta fel művét, míg a rendezés munkáját Klupathy Jenő egyetemi tanár végezte kifogástalanúl. Az Urániában folyton telt ház előtt kerül szinre Pekár műve, s valószínűleg még soká műsoron marad.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia február 25-ikén báró *Eötvös* Lóránd elnöklésével összes űlést tartott, melyen *Márki* Sándor lev. tag emlékbeszédet mondott Nagy Iványról, a tavaly elhunyt jeles történet-

Welser Philippina.

A LIEZEN-MAYER-KIÁLLÍTÁSBÓL.

ruhájában, körötte főbb tisztjeinek mellképeivel, Mária Terézia királynő korából. Az üvegszekrényekben drágakövekkel rakott fegyvereken kívül, középkori remek egyházi ötvösműveket látunk, közöttük a nagydisznódi gyönyörű keresztet s a brassói kelyheket, majd a kolozsvári ref. egyház zománczozott színarany kelyhét, Rákóczy György fejedelem ajándékát. Egy másik szekrényben viszont a világi használatra szánt aranyozott ezüst serlegek és kupák s egyéb díszedények voltak bemutatva. Mindannyi XVI. és XVII-ik századbeli ötvösségünk remeke.

A *király* 22-én délután két órakor látogatta meg a kiállítást, a legbehatóbban megtekintve azt, miközben több ízben dicsérte a látottakat s fejezte ki teljes megelégedését. E fejedelmi látogatás egyik jelenetét tünteti föl harmadik képünk.

Február 25-én, a kiállítás utolsó napján délután *Ferencz Szalvator* főherczeg és *Mária Valéria* főherczegnő is megtekintették a kiállítást. Egyik képünk a bejárat sátra alatt a két fejedelmi vendéget, továbbá *Hegedüs* minisztert, *Csergheő* államtitkárt s a kisérő urakat tünteti föl.

Egy másik képünk *Herman* Ottó néprajzi kiállításának egy részét ábrázolja, mely a régi és jelenkori népies foglalkozások, a halászat és pásztorélet annyi érdekes tárgyát foglalja magában, s a mely gyűjtemény a külföld szakemberei előtt is bizonyára méltó elismerésre fog találni. *Sz.*

AZ ÚJKORI HÁBORÚK PUSKAPORA ÉS ROBBANÓ SZEREI.

A vetészet (ballisztika) haladása a régi hadászat és harczászat alapelveit teljesen felforgatta. A régebbi katonák, kik csekély horderejű puskákkal harczoltak, — melyeknek egyszerű megtöltése legjobb esetben is, egy vagy másfél perczbe került — addig vártak, míg az ellenség oly közel jött, hogy fegyvereiket használhatták, de miután ily alkalommal legfeljebb egyszer töltöttek, kézi tusára, vagyis szurony-harczra került a dolog.

Ilyesmi mai napság már nem esik meg s az ellenfelek távolról vívnak egymással véres harczokat. Több kilométernyi távolságból kilőtt gránátok vagy bombák az ezredek tömegeire hullva ezek sorait megritkítják, s ha az ily módon megtámadt csapattest rohamra indúl, valóságos golyó-zápor teríti le, mielőtt az ellenséget megláthatta volna.

Katonai körökben a múlt század második felében a régi fekete puskapor helyett más valami vegyülék után törekedtek, mely a golyó horderejét fokozná. A lőgyapot, valamint a nitroglycerin és az ezzel rokon pikrit megfeleltek ugyan a czélnak, de használatuk sok veszélylyel járt, s azonkívül a fegyver csövét rövid idő alatt tönkre tették.

Végre 1884-ben Vieille franczia tüzértiszt feltalálta a «Lebel vagy B. puskapor»-nak elnevezett lőport, mely az addig használt puskaporná harmadfélszer erősebb. A franczia találmányt Németország és Ausztria-Magyarország azonnal utánozták, s azóta majd minden európai hadseregben külön javított lőport használnak.

Németország a Troisdorf-féle lőport, Anglia Corditeal kevert lőport, Olaszország, Svájcz, Oroszország és Belgium szintén más-más lőport gyártatnak. Ezen lőporok vegyészeti szempontból egymástól alig különböznek. Az előny abban rejlik, hogy bizonyos lőporfajból a töltényekhez több vagy kevesebb kell, s hogy a nedvesség a lőszert el ne rontsa.

Az ágyúba való lövegeket — különösen az ürlövegeket melinittel, — legújabban pedig az angol Lydd-ben levő gyár után lyddit-nek elnevezett robbanó szerrel töltik meg. A lyddittel töltött bomba vagy gránát számtalan szilánkja 25 méternyi körben mindent porrá zúz, azonkívül a lyddit mérges gázai a lélegzést is nehézzé teszik, sőt halált is okozhatnak.

Az omdurmani csatatéren több oly hulla csoportot találtak, melyeken a sérülés legcsekélyebb nyoma sem volt látható. A derviseket a mellékjük esett angol lyddit lövegek mérges gázai ölték meg. A boerok elleni csatákban azonban a lyddit koránsem tett olyan rombolást, mint a milyet tőle az angolok vártak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Hulló csillagok. *M. Nagy Idus. Brassó 1899.* A kis kötethez Koós Ferencz írt előszót. «Mindenki — mondja többek közt — a ki e költeményeket elolvassa, meg fog győződni, hogy szerzőjüknek jó ízlése és finom nyelvezete van. A lyrai dallamosság, hangulat teljessé teszi e költeményeket.» Sajnos, a gyűjteménynek már legeslegelső strófája is az ellenkezőről tanúskodik, a lyrai dallamosság helyett pedig zakatoló rhythmustalanság üti meg fülünket. Igazságtalanság volna azonban az első versszak után ítélni meg, vagy ha úgy tetszik, ítélni el az egész gyűjteményt. Formaérzéke ugyan mindvégig meglehetős fogyatékos s erősebb költői tehetség a tartalomban sem nyilatkozik, de azért néhol kedvesen lep meg bennünket az érzések méla megrezdülése s a képzeletnek egy-egy színesebb rajza. Ime egy a kis kötet sikerültebb darabjai közül:

Szülőházam.

Itt vagyok, újra itt, te szürke ősi ház!
Falaid közt most is a boldogság tanyáz?
A rozsdás érczkakas csikorg-e tetődön?
Kedves szülőházam, legszebb ház a földön!

Mintha nem ismernél, mintha nem ő szólna,
Mintha most előtted nem az a lány volna;
Az a barnafürtű, pajkos kicsi leány,
Oly mogorván nézed, oly nagyon mogorván.

Lármázva szaladgált lépcsőiden föl s le,
Oh mennyit nem tűrtél, jó öreg el tőle!
Egyik perczben ott lenn udvarodon álltam,
A másikban magam tornyodon himbáltam.

Tornyodnak karfája úgy rezgett, remegett,
Féltettél jó öreg, féltettél engemet!
Hogy nem ismersz reám! vagy már elfeledtél?
Avagy nem látsz többé, nagyon öreg lettél?

Oh nem, hisz jól látsz te! — ósdibbak színeid
De most is oly tiszták nagy ablak szemeid.
Vagy — én változtam meg, hogy is feledhetém?
Az a vidám kis lány, nem én vagyok, nem én!

«Az utolsó.» Az *Athenaeum olvasótára* három kötetét foglalja el *Malonyay* Dezsőnek *«Az utolsó»* című eredeti regénye. Franczia világban játszik a szomorú történet, melynek szerencsétlen hőse egy fiatal ember, kit családjának régi kicsapongásai sújtanak, s ő már egy erély nélküli, túlfinom ember, a kit megdöbbent az élet, kétségbeejt a szerelem. Ő írja meg családjának történetét, a ki utolsó abban a családban. A három kötet ára vászon kötésben három korona.

Beniczkyné-Bajza Lenke összegyűjtött regényeiből a Singer és Wolfner czég kiadásában újabban ismét megjelent kettő: *«Mártha»*, regény két kötetben. Harmadik kiadás. *«Zöld gyepen»*, szintén két kötetes regény. Ára egyiknek is, másiknak is három korona 20 fillér.

A Franklin-társulat kiadásában megjelentek: *«Hun és Magyar Mondák»*. *Gaal* Mózes, az ismert ifjúsági iró e legújabb könyvében régi krónikáink töredékes mondáit gyűjtötte össze, kerekded alakban, új köntösben állítván elő azokat, de a nélkül, hogy régies zománczukat letörölte volna. Naiv hangot utánozva regél a nagy ősökről, Hunortól és Magyartól kezdve Csaba királyfiig. Ez az I. rész. A II. rész a magyar vezérek mondáit foglalja magában Szent Istvánig. A kötetet, mely az érettebb ifjúságnak van szánva, Gyulai László számos rajza élénkíti. A 224 lapra terjedő csinos könyv színes borítékban fűzve 2 korona 50 fillér. — A *«Történelmi Könyvtár»* legutóbbi, 89. füzete *«Árpád utódai»* czím alatt a vezérek korának történetét foglalja magában. E 98 lapra terjedő és számos képpel diszített kis, népszerű munkát *Gaal* Mózes irta, főleg Pauler Gyulának az Árpádokról szóló nagyobb művére támaszkodva. Ára 80 fillér. — A *«Falusi Könyvtár»* új (47-ik) füzete *Réti* János *«A kis gazda tanácsadója»* című dolgozatát tartalmazza, mely fiatal gazdák részére ad hasznos útmutatásokat. Ára fűzve 1 korona. — A *«Döntvénytár»*-ból,

Vázlat egy történeti képhez.

A LIEZEN-MAYER-KIÁLLÍTÁSBÓL.

Lotz Károly festménye.

Litzen-Mayer Sándor festménye.

Liezen-Mayer Sándor festménye.

Liezen-Mayer Sándor festménye.

·· LXXII ·· és LXXIII
~~XXXIX~~. tábla

Lázár Wolfner gyűjt

Liezenmayer Sándor
1839 - 1898

Münchenben és Stuttgarti Akadémiai professzor. Jelentős fokig német művész is, témái Goethe: Faust, Schiller: Dal a harangról, de sok magyar téma is: Szt. Erzsébet.
„Mária Terézia szegény árvaügy gyermekét szoptatja." 1868.

A. Tyihomirov: Iszkusstvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 86. l.

Liczen Mayer Sándor

Bécsben Ferenc József portréját festette

A. Tyihomirov : Iszkusszstvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 86. l.

Lieszen-Mayer Sándor

Szent Erzsébet c.
képe
Repr.
Cm III 427-c.

BUDAPEST
940 JUN 2 1922
PVT LKP

Liezen-Mayer Sándor

l.

Sörbezető 306 l

Liczen-Mayer Sándor

wód
2

146,
Bain 147. l

ség	ALCSOPORT
1788.	SZÁRMAZÁSI HELY
maga.	MESTER
	SZEMÉLYI VONATKOZÁS
	EGYÉB ADAT

t. sel-l aranyozott. A perem
sz. Eklésia tulajdon költsé-

Liesenmayer Sándor
festő

M.D.K.

Jelenet Szt. Erzsébet életéből.

Budapest. I. kerület 25. 13 l.

Liesenmayer Sándor
festő

M.D.K.

Hunyadi Mátyás

Aradjegy. I. terem, 1052. 6 l.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Münchenben élő jeles művészünk azt a jelenetet festette meg, amikor a magyar küldöttség megjelenik Podjebrád cseh király udvarában, hogy tudtul adja Hunyadi Mátyásnak királlyá való megválasztását",-irja Hevesi Sándor a művész képéről az 1896-os ezredéves kiállitásról szóló-"Képek, szobrok, rajzok"- c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1896. junius hó. 25. kötet 546-568. lap

MDK

Liezenmayer Sándor, Győr 1836-München1898

Hunyadi Mátyás, olaj

ARAD város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 6-7 l.

MDK

Lietzenmayer

Magyarországi Szent Erzsébet festm.

A Műcsarnokból. VU. 1882. XXIX. évf. 51.sz.

816-817 l.

Licren - Mayer Sandor

festö

M.D.K

München maradt és nem tért vissza.

Aradi Nóra: A magyar történelmi festészet fejlődése. 81

Lieren Mayer Sándor
festő

M.D.K.

Münchenben dolgozott.

M. Kiss Pál: Dósa Géza
M.M.M. Évkönyve 1952, 167 l.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor festö

/ 1839 - 1898/

Magyarországi Szt. Erzsébet

Lyka: A művészetek története, 2p. 1965. 218.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai. Évk. KMT. 1928, 59 l.

Liczenmayer Sándor festő

Magyar Nemzet VI. 1950 okt. 6. 5 l.
Végvári L.: Magyar grafika

MDK

Liezen-Mayer

Balás-Piry L.: Megjegyzések az őszi tárlathoz. Az Ország, 1943. okt. 9.

Liezen-Mayer Sándor
Fekvő nő, festm.

Helikon III. kiállitása. 1922. ápr. 14 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festőm.
1839-1898

Mulató tirolliak. Olf. Jelz.

Gyermekét sirató anya. " -

Árv.Közl. 1936.márc. 76.sz.2.mk.sz. 43.1.

MDK

Lietzenmayer Sándor

Tanulmányfej c.müvének repr.

Képzőművészet,1929.é vf. 163.l.

MDK

Liezenmayer Sándor
Kéztanulmány, olajvázl.

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
18 1.

Liezen-Mayer Sándor, MDK

győri születésü.
1940-ben Csányi Károly emlékezett meg róla.

Gonthon István : Csányi Károly 1873-1956.
Műv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. 189.

MDK

Liezenmayer Sándor

"A magyar képirás úttörői" cimmel megjelent kötet a magyar művészet egykori jeleseinek élet- és jellemrajzát foglalja magába. A múlt szazad elhunyt jelesei közt van Liezenmayer Sándoré is.

Cikk: A Magyar Képirás Uttörői.

Vasárnapi Ujság, 1904. 51.évf. 878.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festőm.
1839-1898

Kompozició. Tusfestés.

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 28.l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Hunyadi Mátyásnak Prágában Podjebrad udvará-
ban hirül hozza a magyar küldöttség ki-
rállyá történt megválasztását 1458. olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia és a koldusasszony gyermeke, repr.

SzmKF. 50-155.l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Hunyadi Mátyásnak Prágában Pödjebrád urvarában hirül hozza a magyar küldöttség királlyá történt megválasztását, repr.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Liezenmeyer Sándor

Thüringiai Erzsébet számüzetése, of.

Állami képletétek a Nagyváradi Muzeum számára.
Muz.és Könyvtári Ért. 1918. 157.l.

Liezenmayer Sándor MDK

A tavasz, repr.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

MDK

Liezen Mayer Sándor

Tavaszi idyll.Rajz. 1000.frt.

Képzőm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 61.l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Este, olf.

Tükör előtt, olf.

Műcsarnok 1897. Tavaszi nemzetk.kiáll.

Liezen-Mayer Sándor, festöm. MDK
1839-1898.

Női képmás. olt. Repr.
Dános Géza ajándéka.

Elek Artur: A Szépmüv. Muzeum uj szerzeményei.
Magya Müvészet. 1926. 551-552.l.

Liezenmayer Sándor festő M.D.K.

München-ben tanult

Telepy Katalin :Benczur 1844-1920. Bp. 1960.

Liezenmayer Sándor MDK

Glocke. repr.

Mücsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Liezenmayer Sándor MDK

Das Lied von der Glocke Schiller költeményéhez
32 eredeti karton

Műcsarnok 1881. Őszi kiáll.

M.D.K.

Liezenmayer Sándor, festő

A Szokoly-féle /Emmich Gusztáv kiadása 1868/ Honvéd Albumba a "Honleányok áldozatkészsége" c. müvétről Walla József készitett metszetet. 201.o.

Telepy Katalin; Benczúr-rajzok Nyiregyházán

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. IV-V. 1961-62. Jósa András Múz. Kiadv. Nyiregyháza. 1964

Liezenmayer Sándor

Történeti képe szerepelt a Károlyi aukción.

M. 1932. XI. 20.

NDK

Liezen-Mayer Sándor

Hunyadi Mátyásnak Prágában 1458-ban hirül adják, hogy magyar királlyá megválasztották.

SzmKT. 155.l.

Liezen Mayer Sándor MDK

Reggeli ima, olf.

Műcsarnok 1888. Magántulajdonban levő régi és modern képek kiáll.

Lieren-Thayer Sándor

történeti képe szerepelt a Károlyi aukción.

B Ft 1932. XI. 20.

mdk

Liczen-Meyer, Than, Benczur és mások

illusztrálták a Magyar Nemzet Története c. művet Szalay József akadémiai jutalmat nyert munkájs (Első megjelent kötet)

% A Magyar Nemzet Története
Pestmegyei Hirlap 1896. jan 1. 1 sz

Liezenmayer Sándor MDK

Das Lied von der Glocke.Schiller költeményéhez
32 karton

Mücsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Lietzenmayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításának szereplője művei.

EK 1930. I. 5.

Liezen Mayer Sándor

1932. november 22., kedd. PH.

— **Aukciókiállitás a Károlyi-palotában.** A gróf Károlyi-palotában vasárnap nyitották meg a *Nemzeti Közművelődési Alapitvány* tulajdonába átment műtárgyak és értékek aukció-kiállitását. A megnyitón hatalmas közönség lepte el a pompás termeket és nagy érdeklődéssel szemlélte a palota egykori berendezéséhez tartozó butorokat, csillárokat, képeket, ezüstöket, porcellán- és üvegholmikat stb. A kiállitott anyag legkiemelkedőbb értékei a festmények közül *Liezen Mayer Sándor* nagy történelmi vászna: Mária és Erzsébet Nagy Lajos sirjánál, két tájkép idősebb *Markó Károlytól*, egy *Ligeti Antal*-táj, valamint *Meytens Mártonnak*, Mária Terézia udvari festőjének egy arcképe. Igen szép néhány, a palota épitésével egykoru eredetü aranyozott facsillár, a 40-es évekből való neobarokk szalonbutor, valamint különböző ezüstkészletek, bronzok, órák, dísztárgyak. Külön látványossága a kiállitásnak a könyvtárterem, beépitett üvegszekrényeivel, galériájával, valamint a falak brokát huzatai, a kandallók és néhány értékesebb porcellán- és üvegtárgy. A kiállitás november 24-én zárul, 25-től kezdődőleg pedig kalapács alá kerül a régi Budapest e szép műemlékének belső berendezése.

PfL 1932. XI. 22.

Lizenmayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei

MO 1930 I. 5.

Lieren-Thayer Sándor

az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán
szereplő művei.

PH 1930. I. 5.

Liesen-Mayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei

PN 1930. I. 5.

Lieser-Mayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szereplő művei.

IV 16 1930 I. 8.

Lieser-Mayer Sándor

az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szereplő művei.

MK 1930. I. V.

Liezen-mayer Sándor

Kerepel a húzarnok

a kőkiállításán

Magyarság 1925 XII. 6.

Liesen-Mayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

MFL 1930. I. 5.

Liezen-Mayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

PH. 1932. XII. 18.

Liesz-Mayer Sándor

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szereplők művei.

BH 1930. I. 5.

Liczen-Mayer Sándor

festő

M.D.K

Plakátterei többé-kevésbé szövegillusztrációinak-let szenek.

Bauer Jenő: Bíró Mihály

Művészet, 1967 junius - 8 lap

Liezen-Mayer Sándor

MDK

Erzsébet és Mária királynők N.Lajos sirjánál,olf.

Műcsarnok 1888.Magántulajdonban levő régi
és modern képek kiáll.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festöm.
1839-1898

541. Falusi tánc. Szépia. 46x31 J.l.b.

Árv. Csarnok. 1932. 1.rk.á. 29.1.
61. sz. márc

Liezenmayer Sándor MDK

A tavasz, olf.

Mücsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Lietzen-Mayer Sándor
Iszőművész

Férfiak írók és művészek klubja kiállítása –
képével szerepel. –

Pesti Hirlap
1934 XI. 10

MDK

Liezen -Mayer Sándor, festëm.
1839-1898

55o. Tanulmány. Olf. 65x66

Árv Közl. 1933. dec.hó 4.rk.sz. 68.aukció. 27.l.

Liezenmeyer Sándor MDK

Reggeli imádság, olf.

Mücsarnok 1883. őszi kiáll.I.

Lietzenmayer Sándor

[redacted]

festő

1839-ben született a győri Rákóczi ut. 2. számu házban, ahol atyjának gyógyszertára volt.
/Az épület Fruhmann Antal terve/

97.o.

[illegible] Jenő: Führer durch [illegible]. Sopron 1933.

Lieren-Mayer Sándor
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve, 1952, 152 l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

a müncheni festőakadémia tanára lett

Farkas Zoltán: Csók István. Bp. 1957. 7. l.

Liezenmayer Sándor /1839-1898/ MDK.
festőművész

"Debreceni ménes" és "Welser Filippina"

Képzőművészet, 1930. IV.évf. 31. sz. 134. l.

MDK

Liczen Mayer Sándor, (1839-1898)

Árpádházi Szent Erzsébet, (60 kép)
vász. olaj.
Simor János hgprimás arcképe. " "

Magyar Képek XIX-XX sz. - 44. l. (képpel).
Bibliográph. feltűnletve.

MDK

Liczen Mayer Sándor, (1839-1808)

Menekülés Egyptomba. (Vász. ol.)
(Jelzése: Liczen-Mayer S.)

Másolata a máriapócsi templ. ikonosztárán.

Magyar Képek, XIX-XX sz. - 44. l.
Bibliographiája feltüntetve.

Liezen-Mayer Sándor festőművész

Venus és Tannhauser/vázlat/

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

Liezen-Mayer Sándor festőművész

Női képmás

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Liezen - Mayer Sándor, festő. MDK
1839 - 1919

Venus és Amor. Tollrajz.

Ernst Muz. aukciói, XXV - XXV. - 32. l.

Liezenmayer Sándor, 1839-1898. MDK

"Idyll" festm.

A forrásnál "

Ernst Múz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 19 1.

M.D.K.

LIEZEN - MAYER Sándor festő

A 80-as években Münchenben élt, az Akadémia tanára

Réti István: A magyarországi művészet. Bp. 1959. 173, 297. l

LIEZEN MAYER SÁNDOR /1839-1898/

a müncheni akadémia egyik legnagyobb hatásu tanárává vált.Az akadémia tipikus képviselőjének,Pilotynak virtuoz stilusát követte.Korai barokkos főmüve:Mária Terezia egy koldusasszony gyermekét szoptatja/1867,MNG./Később a szigorubb szerkezet és a puritánabb felfogás felé alakult stilusa/Szent Erzsébet 1883,MNG./ és a romantikus elemek is felbukkannak benne /Faust és Margaréta,MNG?/.

Végvári Lajos:Munkácsy és kora

Bp.1962.55 l./A TIT József Attila szabadegyetemének előadása 51.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Tusrajz

Vázlat, cer.

Egyób köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Liczen-Mayer Sándor
Istörnivász

Átvarási csarnok ankáró - kiállítása -
kiállítási helyiségében - tanulmányaival
szerepel -

Pesti Hirlap
1929 11.10

MDK

Liezen-Mayer Sándor

egy vizfestmény

Egyéb közulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952

Liesen-Mayer.

Az Ernst-múzeum XXXIX. aukciójának
kiállításán műve szerepel.

Pesti Hírlap, 1928. Nov. 14.

M.D.K.

Liezenmayer, festő

Drezdai. A tüskevári templomban drezdai Madonnája. Simor ajándéka. 6.o.

Molnár István: Emlékezés dám Iványra. 1844-1928. 8.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 196[illegible]. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

Liezen-Mayer Sándor

Faust és Margaréta.M.N.G./repr./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962.551./A TIT Szabadegyetemének előad.51/

M.D.K.

Lietzen-Mayer Sándor, festő

„Tavasz" c. 1600 ft-tal futalmazok képéről az ~~Erzsébet~~ Erzsébet-egyes kiállításon, nagy elismeréssel emlékezik meg a cikkíró.

Budapester Ausstellungs-Zeitung, Bp. 1885.

XI. 8. sz. 376 old.

MDK

Liezen-Mayer

neve eml.

Benczur Gyula emlékkiáll. 1958. Nemz. Gal.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Női akt

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

KDK

Liezen-Mayer Sándor

Fiatal pár, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs. 1927. jan.

MD.

Liezen-Mayer Sándor

Női akt,

Akt-kiáll. 1925. dec. München.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Vénusz és Tannhäuser, of.

Mese, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor festö

A sajtóban megjelenik az hir, hogy a tervezett mesteriskola mellett mestermühely is nyilik , melynek egyik vezetöje lesz

Berkovits Ilona: Zichy Mihály .. Bp. 1964. 231. l.

M.D.K.

Diezenmayer Sándor

A Képművészeti Múzeum XIX. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. n. 1942. VI. 14.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

József és Putifárné, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Liezen-Mayer Sándor

Érdekes korai tájkép-tanulmányát Dános Géza a képművészeti Múzeumnak ajándékozta.

M. 1926. V. 22 (Magyarság)

Lieren-Mayer Sándor (gyori) F. Mg. 19. 2.

Nyugja gyógyszerei (Ly.N.r. 89.)
1854 bécsi ak. " 116.)
1856 müncheni ak. 62 Piloty oszt. 56 Wagnerral festi az Aktientheáter függönyét. 6
1865 ak. pályázaton egy-egy első dij. és megbizatás "Thüringiai Ersz. szentté avatása" megfestésére.
/Ly.N.r.141-2./

Liezem-Mayer Sándor

Szent Erzsébet képét bályegre átrajzolta
Légrády Sándor, 1932.

Irányti a bélyegek világában Bp. 1964. 71. l.

Liezen-Mayer Müvei.

1862 Mária és Ersz. királynék Durazzói Károly koronázásán. /64-ben pesti közönség előtt. siker./

Anyakvi sz.: .....

.....

m: .....

árgyak: .....

vam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

árgyain kivül tud .....

.....

ást vállal: helyben — vidéken.

tt-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

egyzések: .....

Liozen-Mayer Sándor

Alkotása, a főváros képzőművészeti gyüjteményének kiállitásán a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.16.

Liozen-Mayer Sándor

Lierenmayer Károly

Műve szerepelt Almásy-Telki Éva gonő első aukcióján.

Wh 1939. IX. 28.

Liezen-Mayer Sándor

MDK

Női arckép

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Liezen-Mayer Sándor

Vázlatai, a Szépműv.Múz. új grafikai szerzemé-
nyeinek bemutatóján.

P.H.931.V.30.

Library Bayer Senior

Liezenmayer

Figurális kompozíciókkal szerepelt a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-én a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Riesenmayer

Liezenmayer Sándor

Műve szerepelt a Fővárosi Képtár új szerzeményeinek kiállításán.

Nu 1939. I. 21.

Liezenmayer Sándor

a régi nagy magyar mesterek közül vali. Szerepel.

Az Ernst Museum aukciója
N. U. 930. XI. 30.

Liezen-Mayer Sándor

Műcsarnok reprezentatív kiállításán kis képeskéjével szerepelt.

B.H.932.II.21.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919

Nő gyermekével
A fiatal csillagász

Ernst Múz. 19. auk. 1922. máj.
17 1.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

Női tanulmányfej, festm.

Ernst Muz. 51. aük. 1935. márc.
12 l.

Liezen-Mayer Sándor

A Képzőművészeti Társulat ülésén az Ecsök bené-
dében megemlékezett a művén műletésének szárazlik
ettfordulójáról

N.U. 1939. V. 11.

MDK

Liezenmayer Sándor

Fodor F: Greguss Imre. Szépmüvészet, 1943. 10.sz. 185-89 l. képekkel.

MDK

Liezen Mayer Sándor, 1839-1898.

Egy szent halála

Almássy Teleki, VIII. 1942.

21 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor festő, Győr

Mózes megpillantja az igéret földjét, 1857
Mária királynő és anyja Erzsébet, 1862

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Műegylet vásárlásai. Kézirat. 1853-63.

Liezen-Mayer Sándor MDK.

Győrött 1943-ban képm.műv. Museum által
Kiállított képek:

„Erzsébet szentté avatása" Olaj vászonra.
62.7 × 83.5 cm. Vétel 1898. Ltsz 1613.

„Erzsébet és Mária". Olaj vászonra.
77.4 × 65.5 cm. Vétel 1898. Ltsz 1611.

„Női képmás". Olaj vászonra. 66 × 52.5 cm.
Dános Géza ajándéka. 1925. Ltsz. 597 N.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.
(kiáll. kat.) Győr 1943. 29. l.

Liesen - Mayer Sándor MDK

Münchenben László Fülöp
tanára volt.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete
27.l.
(Kiáll. kat.) Győr 1943.

MDK

Liezen-Mayer Sándor festő

„Welser Filippina" - (Várlat) - Vánon

Debrecen város nyilv. képtárának tárgymutatója

D. 1919. 7. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Szt.Erzsébet, fénymetszet

Képzőmiv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

8 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Önarckép, toll.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

szül. Győr 1839 január 24, megh.
München 1898 febr. 19. A bécsi és münchení akadémián tanult, később ~~Piglot~~ Pilotynál. Oktatott Düsseldorfban, majd a münchení akadémia tanára lett. Művészetének jellemzése.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete. (Kiáll. kat.) Győr 1943. 28. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Szeretlek.

Márk Lajos festőművész . . . gyűjt. kiáll.
Ernst Múz. 135. kiáll. 1932. dec.
14 l.

M. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

Münchenben az akadémián tanár

bővebb 1959. 75., 118., 363.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Gretchen a gyermekkel, Fauszt-illusztr.tanulm.
lila tinta

Szent Carolus Borromæus ápolja a pestis betegeket, szénvázlat

Faust a dolgozószobában, tanulm. Tuss, szén

Valpurgis éjjelén, tanulm. lila tinta

Ernst Muz. 18. auk. 1921. dec.

1.

57

MDK

Liezen-Mayer Sándor, Győr.

Magyarországi Szent Erzsébet, kép

dr.Dénes Tibor:Árpádházi Szt.Erzsébet magy. ábrázolásainak.... Képzőművészet, 1931. 83-88 l.

Lieren-Mayer Sándor festő M. D. K.

Kent Erzsébet és Simor János primás arcképe c. képei az entergomi Ker. museumban.

Csobor Ágnes: Az entergomi ker. museum kiállításának vezetője. Bp 1955 15.

M. D. K.

LIEZENMAYER Sándor Jestő

A tavasz. (Repr.)

Bvák. Tárgymut. Bp. 1885. 44, 119. l.

MDK

Liezen-Mayer

Szerelem, repr.

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 1947.kiáll. 1921. máj. 3.tábla

Liezen-Mayer Sándor MDK

Fiatal pár, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

"Idyll", festm.

Imádkozó nő, cer. és feh.kréta

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

21 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, festő.
(1839-1898

„Idyll" Vázon.

Ernst Muz. aukc. 54. sz. - Kiáll. 1936 nov. 22-29.
Jegyz. 14. l.

Lieren-Mayer Sándor festő M.D.K.

1839 – 1899

A münchen: Akadémia Janára. Lent Erzsébet megontja ruháját a Boldusasszonnyal.

Czigler Ignác: Művelődéstörténet. Bp. 1902, 199-200

M. D. K.

Liczen-Mayer Sándor festő

Mária Terézia egy szegény nő gyermekét
tajstálja

Magyarországi nemt Erzsébet

A müncheni Akadémia tanára

Czimer Kárely: A művelődés és művészet
története. Bp. 1897 176.

5.-ös számu cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Az utóbbi években dolgozott Scheffel: "Eckehard"-ján és Freytag Gusztáv: "Ingo és Ingraban"-ján, azonkivül három nagy olajfestményt teremtett: "Első szerelem", "Első barátság" és "Margit a rokka mellett", majd a "Mese" c.-üt."
„Mult év szeptemberében meghivták Stutgarttba a Festészeti Akadémia tanáraul."

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. juni. 5.
3. évf. 36. sz. 562. lap

M. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor testő

Szül. 1839 Győr, megh. 1898. München

Thüringiai Erzsébet (magyarországi) mint a szegények ápolója. 1893.

Bruckenthal'sches Mus. Hermannstadt 1901.

185. l.

Liezen-Mayer Sándor /1839-1898/
Mulató tiroliak, olaj

Árverési csarnok, 1939. 18 **l.**

Egyházasdengeleg /Bojár/

Berendezés: főoltár, kés
oszlop a teljes háromtag
szögü oromzatot hord. A
copf urnák, jelentéktele
Az oltárt félkörber
Irodalom: Mocsáry I. 22
Evangélikus templomok. E

Magtár.

A magtár régebben
a földmüves szövetkezeté
Jellege: Klasszicista, l
Külseje: A Bér patak jo
Észak-déli irányba
függélyesen tagolatlan é
küli vasajtó. Festett l

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Mulató tiroliak, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz. 24 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98.

Ünnepi bevonulás, festm.

Szt.Erzsébet elutazása Thüringiába, festm.

Ezeregyéji regem, festm.

Ernst Muz. 46. aukc. 1931. 24-25 l.

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898

Mulató tiroliak, olaj

Gyermekét sirató anya, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

43 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Mulató tiroliak, of.

Női képmás, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. auke.

24-25 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Mulató tiroliak, of.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 2o. 1.

Liezen-Mayer Sándor

írod.

Dénes Tibor:

Liezen-Mayer Sándor
győri tanulóéveihez.

Győri Szemle

1931. 55–57. l.

Első mestere a
győri rendes rajziskolában Fruhman
Antal volt.

LVÁNOS KÖNYVTÁR
II., REVICZKY-UTCA 1.

vám urnak

Liezen-Mayer Sándor
(1839-1898)

„Vázlat Szt. Erzsébethez"
o.v. 40x30 cm s.l.j. Liezen Mayer S.
kikiáltási ár: 4000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.198o.szeptember

Liezen-Mayer Sándor

Jajczay János:
Liezen-Mayer Sándor

Szépmüvészet 1943. 11. 4.

E cikkel kapcsolatban
e számban reprodukálva:
Árpádházi Szent Erzsébet,
Esztergomi Keresztény
Múzeum.
Menekülés Egyiptomba
Esztergomi Keresztény
Múzeum.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1982 BUDAPEST 1
Budapest
Liezen-Mayer Sándor,
festőművész (1839-1898)

1021

1076 GARAY UTCA 5.

A Budapest postája

Eb van itt elhantolva?

A XI. kerületi Bocskai út és a Tas vezér utca keresztezésénél jó fél évvel ezelőtt csővezetéket fektettek le. A munkaárok betemetése után az út közepének elvben füvesített szakaszára sírköveket idéző alacsony betonlapokat állítottak. Valószínűleg azért, hogy autóval ne lehessen ráhajtani a még nem eléggé összetömörített talajra, s így megelőzzék az új csövek eltörését.

Lehet, hogy ezek az álsírkövek hasznosak, de nagyon csúnyák. Sötétszürke, gyászos színük, bumfordi formájuk, sanyarú kivitelük nem díszíti az utat.

Mivel másutt nem láttam ilyen akadályrendszert, nem tudom eldönteni, hogy helyi, csak a Bocskai útnak erre a szakaszára készült megoldás-e ez, vagy az egész városra kiterjedő újítás.

Akár egyedi, akár általános módszer ez a járművek távoltartására, mindenképpen rossz módszer, mert semmibe veszi azt a szabályt, hogy közterületre csak ízléses, jó minőségű tárgyakat szabad állítani.

Úgyis olyan sok a szemet szúró, zavaró elem a város utcáin, terein: lemállott vakolatú házak, stílustalan épülettoldalékok, egy emberöltőt megélt állványzatok, a buszmegállókat tómederré változtató süppedések, haldokló fénybetűk...

Ne alkossunk új ízléstelenséget!

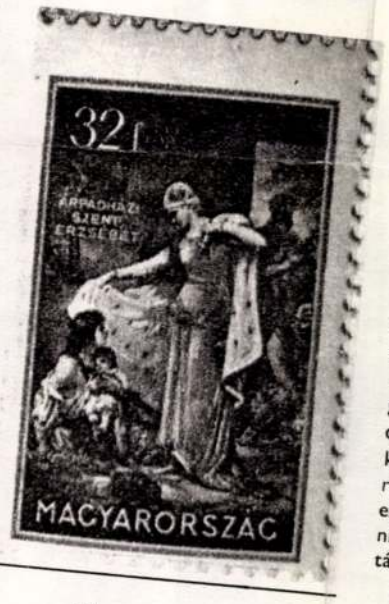

Hiányos volt-e a pataki pohárköszöntő?

Soós Károly (Várfok utca 15/b. 1012) elismerő szavakkal kezdi levelét. Ezekből nem idézünk, nehogy az önreklámozás gyanújába essünk. De a dicséret hamarosan bírálatba, sőt számonkérésbe fordul: „*Dr. Maller Sándornak Sárospatakról írt tanulmánya (Budapest, 1981/10) oly gazdag és részletes, hogy ilyen, tudtommal, még nem jelent meg e gazdag történelmi múltú városról. Mégis azt kell mondanom — és okát keresem, miért — a város legnagyobb szülöttéről egyetlen betűvel sem emlékezett meg. Hogy ki az? Akit a világon sokfelé ismernek, és éppen most ünnepelnek halála 750 éves évfordulója alkalmából: Árpád-házi Szent Erzsébet.*

Németországban jártamkor meglepett, milyen tisztelettel és büszkén emlegetik a »grösste deutsche Frau«-t, aki az első — mai értelem szerinti — szociális otthont alapította.

Hazánkban is a róla elnevezett Erzsébet betegápoló nővérek alapították a budai Fő utcában majd kétszáz évvel ezelőtt az első, korszerűnek nevezhető szociális otthont. Tizenhat öreg, elhagyatott budai szegényt láttak el minden szükségessel, a szó teljes értelmében összekéregetve a rávalókat módos budai polgároktól. Fiatalkoromban gyakran olvastam meghatottan a kis vörösmárvány tábla föliratát, a kapu fölött: »Gyámoltalan öregeknek menedékül.« Azóta eltűnt a tábla... Vajon kinek volt útjában és miért?"

Erre a kérdésére, hogy kinek állt útjában az eltűnt tábla — nem tudunk válaszolni. De örülnénk, ha esetleg előkerülne, vagy újrafaragva elhelyeznék ugyanott, ahogy a Széchenyi István esküvőjéről megemlékező tábla is újra látható a Krisztina téri templom falán.

Árpád-házi Szent Erzsébet emlékének mi is őszinte tisztelői vagyunk — Maller Sándorral együtt —, de a Sárospatakról szóló cikkben legfeljebb annyit közölhettünk volna, hogy a hagyomány szerint Pozsonyban vagy Sárospatakon született, ám a tudományos kutatások egyik hagyományt sem erősítették meg. Sárospatakon régebben mutattak egy márványmedencét, amelyről azt tartották, hogy a kisded Szent Erzsébetet abban fürösztötték egykor. Természetesen ezt a hagyományt sem lehetett igazolni, s ma már nem is szerepel ereklyetárgyként a kis medence.

Megemlékezésül egy 1932-ben kiadott bélyeg képét közöljük, amely Liesen-Mayer Sándornak a Magyar Nemzeti Galériában levő festményét reprodukálja.

DAPEST
os folyóirata

: VARGHA BALÁZS
-helyettes: JÁVOR OTTÓ
sztő: SEBŐK MAGDA
ÓSZLAY ISTVÁN
SZAKOLCZAY LAJOS

ÖTT ENGEM? 1

tikák találhatók. A beküldési határidő február 10. Kérjük, az oldalon található számot ragasszák a levelezőlapra. A helyes megfejtést beküldő pályázók közt tíz, egyenként százforintos könyvutalványt sorsolunk ki.

10-es számú rejtvényünk helyes megfejtése:

1. XV., Régi Fóti út 73. Evangélikus templom.

2. I., Döbrentei tér 9. Rudas fürdő.

3. VIII., Rezső tér 1. Katolikus templom.

4. V., Szent István tér, Bazilika

A nyertesek névsora:

Esztó Zoltánné, Budapest, Zulejka u. 4. 1126. Haraszti Árpád, Budapest, Torockó u. 24. 1026. Kesztler Erzsébet, Budapest, Donáti u. 53. 1015. Kis Ferenc, Budapest, Kőkert u. 22. 1183. Maurer Istvánné, Budapest, Zsókavár u. 52. 1157. Sárán Éva, Tatabánya, Március 15. u. 7. III. 3. 2800. Tamás Jánosné, Budapest, Pasaréti út 35/a. 1026. Özv. Vigyázó Gézáné, Budapest, Városmajor u. 73. 1122. Werner Józsefné, Budapest, Bem rkp. 56. 1027. Weisz Erzsébet, Budapest, Péterfi Sándor u. 17. 1076.

MAHIR SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Sándor Liezen-Mayer
1839-1898

DAILY NEWS
1983 FEB 18

1021

Liszt's St Elizabeth oratorio

INSPIRED PERFORMANCE OF GRANDIOSE WORK

The Hungarian State Symphony Orchestra and the Budapest Choir, conducted by Sándor Margittay, together with the choir of the Váci utca musical-teaching-oriented general school and a group of six solo singers, recently performed in the Academy of Music, named after its founder Ferenc Liszt, the Hungarian composer's charmingly melodious and grandiose concert oratorio, "The Legend of Saint Elizabeth of Hungary".

The work at its world premiere in 1865 was conducted in Budapest by Liszt himself—but has regrettably been performed very infrequently since, in spite of its great intrinsic merits. The oratorio's premiere in London was held in 1886, while its first New York audience heard it in 1911. An operatic version was staged in 1918.

The highly finished performance of this phenomenal composition, made up of a sequence of six narrative scenes, kept the discerning audience spellbound. The composer spun the thread of the dramatic narration in the form of dialogues interwoven in the successive musical passages, while the related meditation comes in reflective arias and chorales.

The conductor and the performers gave full credit to Liszt's enthrall-

The listener (concert-goer) who calls up in his mind his own frame to build around a dramatic theme, is not exposed to the danger of some reality distracting his fantasy and stopping the free flight of his fancy..."

Ferenc Liszt conducts the world premiere of his oratorio "Saint Elizabeth" in Budapest's Redoute (today's Vigadó) concert hall on Aug. 15, 1865

St Elizabeth tending to the poor—a 19th-century painting by Sándor Liezen-Mayer

A noble paragon

In his endeavour to find the counterpart of the academism of much of the contemporary choral writing, Liszt—introducing the dramatic description of his programme music,—could not have found a more appropriate subject than the tragic yet cathartic story of Saint Elizabeth of Hungary (1207-1231), a princess of the Árpád dynasty (1000-1301 A. D.).

Daughter of King Andrew II, he was betrothed at the age of four to Louis, who was destined to become landgrave of Thuringia. She was brought up in the Thuringian court at Marburg. The actual marriage was held in 1221, when Louis succeeded to his father. It was happy and blessed with children but brief, as Louis, on his way to the Holy Land to take part in the sixth crusade, died of plague in Italy in 1227.

After her husband's death, Elizabeth was ignobly maltreated by Louis's family. She took refuge with her uncle, an ecclesiastic. She later joined a lay Franciscan group, giving up wealth. She devoted her remaining years to good works, tending to the poor and the sick, herself also living in ascetic poverty. At Marburg, she built a hospice for the poor.

Her example inevitably calls up the image of an early Florence Nightingale, or Mother Theresa. She was canonized in 1235. Her feast day is Nov 19.

"The legend of the roses"—when bread she was carrying to the poor turned into roses before the eyes of her husband, who was wondering where she was going—was depicted in art by Wohlgemut, Murillo, Holbein, and the Hungarian Liezen-Mayer. Wagner, in Tannhaeuser, modelled the figure of Elizabeth on her.

—ta—

old
et links

operation of specialized branches up to 1990.

As the latest stage of economic relations, the trade protocol for 1983 was signed on Jan. 20 last, envisaging a turnover of over 8,000 million roubles for this year.

All these agreements show that the Soviet Union is the largest and most important economic partner of Hungary. More than 30 per cent of Hungary's total trade turnover is conducted with the Soviet Union. Hungary takes the sixth place among nations in the Soviet Union's foreign trade pattern, accounting for 6-7 per cent of its total trade turnover.

INTERFOTO-MTI-UPI

FISHERIES TALKS: Soviet Fisheries Minister Vladimir Kamentsev (L) shakes hands with his Japanese counterpart Iwazo Kaneko prior to the start of talks

Soviet fisheries minister meets Kaneko

Tokyo, Feb. 17 (AP/MTI) — Soviet fisheries minister Vladimir Kamentsev met his Japanese counterpart Iwazo Kaneko on Thursday and discussed bilateral fishing issues, Japanese officials said.

Kamentsev arrived here on Wednesday for a week-long visit at Kaneko's invitation, Agriculture, Forestry and Fisheries Ministry officials said.

Kaneko, noting that fishery cooperation between the two countries has been growing for the past few years, expressed hope that future fishery negotiations would continue to be carried on smoothly, the officials said.

Kamentsev said the two countries have maintained stable fishing operations since 200-mile (320 kms) fishing zone regulations went into effect in 1977 and that they are able to exchange frank views on issues of common interest, according to the officials.

During the two-hour meeting, the two ministers discussed the possibility of promoting bilateral fishery cooperation and extending the current one-year term of interim agreements on the fishing activities of the two nations in each other's fishing waters, the officials said.

Kamentsev later met former Prime Minister Zenko Suzuki and former Finance Minister Michio Watanabe. Suzuki and Watanabe, both former agriculture, forestry and fisheries ministers, negotiated fishing agreements with the Soviet Union in Moscow in 1977 and 1979 respectively.

ection continues

to new areas in the remote districts of Darrang and Dibrugarh in Upper Assam.

More than 70,000 troops have been flown and trucked to Assam since early January, when Prime Minister Indira Gandhi ordered elections after talks with protest leaders collapsed.

Salvador guerrillas besiege strategic city

San Salvador, Feb. 17 (UPI) — Guerrillas routed helicopters trying to resupply troops in Suchitoto, a key northern city and gateway to the capital that has been under siege for the past five days, residents said.

A civil servant at the mayor's office in Suchitoto, 30 miles (50 kms) north of San Salvador, on Wednesday said guerrillas kept the 400 government troops garrisoned inside the town pinned down with constant gunfire.

An unspecified number of air force helicopters trying to resupply the beleaguered government troops were forced to abandon their missions on Wednesday because of guerrilla gunfire, the civil servant said.

Suchitoto has been under siege since Saturday when guerrilla routed government troops defended the only highway into the city of some 15,000 people.

Guerrillas control 5 miles (10 km) of road leading northward into the city and have set up roadblocks in the area to prevent government resupply trucks from reaching the defenders inside Suchitoto, military officials said.

The city is considered strategically important because of its proximity and access to the capital, as well as to two hydroelectric dams which supply over 50 per cent of the nation's power.

VES TO STEM PHENOMENA

tion in the struggle against negative social phenomena was stressed at the meeting. It was stressed that financial abuses, speculation, parasitism, corruption, squandering of resources, alcoholism and the demoralization of young people, hinder the stabilization of the social and economic

Dangerous terrorists detained

Barcelona, Feb. 17 AP) — At least seven members of an international ultrarightist terrorist organization have been arrested here and in Valencia, the national news agency, EFE has reported.

In Madrid Interior Ministry spokesman Julio Fernandez confirmed that police were

the independent news agency Europa Press said the detainees, including Spanish, French and Italian nationals—all part of an organization called "Black Plot or Connection" (Trama Negra)—were connected with the August 1980 bombing of the Bologna railway station in which 84 people died and the October 1980 bombing of a Paris synagogue which claimed four lives.

Liezen-Mayer Sándor

rajzai a ~~Petőfi~~ Petőfi Sándor
verseinek 1879 és 1884-es diszkiadásában.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

20.1.

Liezen-Mayer Sándor

MDK

Rajzai Az "Osztrák -Magyar Monarchia írásban és képben" /1887-1901/ c. munkában.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

20.1.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Repr.

"Vázlatlap" lavirozott tus.

60. kép.

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Szöveg után képtáblák.

Liezen-Mayer Sándor

l. Genthomy magyfest.

100–102. l.

képmell.

19. n.

Rozek Celesztin.

440. A WILDBACHI VIZESÉS (Der Was
Vizfestmény (Aquarell). 22×32 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

441. AZ ITATÓNÁL (An der Tränke). Je
Karton. 52×61 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

442. LOVAS PANDUROK (Berittene Par
Vászon (Leinwand). 59×75 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

443. KIRÁNDULÓ TÁRSASÁG (Im Frei
Vászon (Leinwand). 40×50 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

444. MÉNES AZ ITATÓNÁL (Gestüt an
Vászon (Leinwand). 40×50 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

445. RŐZSÉS ASSZONY (Die Holzträger
Vászon (Leinwand). 67×55 cm.

Rudnay Gyula (Julius), szül. (geb.) 1878.

446. LOVAK (Pferde). Jelezve (Bez.): Ru

non 1827.

2) **rajza után, (Nach Zeichung des).**
Mariä).

Illusztr. X. tábl.

KKAL (Landschaft mit verschiedenen Tieren).
Illusztr. XI. tábl.

DISZTÁRGYAKKAL (Stilleben mit Obst und Schmuck-
chäffer, 1867.

lezve (Bez.): F. Schaur.

Liczen Mayer Sándor

---

wód.

Lázár Béla dr:
Szinyei Merse Pál a
pleinairfestés elő-
futára. Bp. 1922.
16. l.

Budapest, ...

1928 apr. 28.

Elismerő

P 50.- azaz ötven pengőről
nyelt 2 régi kép második
veszlete fejében átvettem!

Liezen-Mayer Sándor

vod

Dénes Tibor dr. Árpádházi
szent Erzsébet magyar ábrá-
zolásainak esztétikájához.
Képzőművészet 1931. 87. l

...tését	1680 -
...címén	42 48

Liezen-Mayer Sándor

Több művész munkájáról, művészetéről szól Dr. Décsey Géza: "Kálmán Péter és a münchen-i magyarok a Glaspalastban" c. kritikája. Közülük kiemel négy művészt, mint akik a szá zadforduló jelentős mesterei:
Székely Bertalan, Lotz Károly, Liezen-Mayer Sándor és Hollósy Simon.
Mindegyiküket művészetét külön elismeréssel méltatja, de Hollósy Simonról és művészeté-ről kivételes részletességgel számol be.
A fiatalabb Kálmán Péter művészetének is-mertetése nevénél külön szerepel. A kriti-kában felsorolt összes művésznevet lásd: Lotz Károly nevénél.

ÉLET, Bp. 1925.
okt. 11. XVI. évf. 21. sz. 421-422. lap.

Liezen-Mayer Sándor

1839-1898.

Előbb Bécsben, majd 1857-től Münchenben Pilotynál tanult. 1870-1872 közt Bécsben a császári udvar számára dolgozott
Rövid ideig a düsseldorfi Akadémia igazgatója volt, majd Münchenbe hivták Piloty tanszékére.

"Venus és Tannhaeuser"

Illusztrációi Goethe "Faust"-jához és Schiller "Glocke" c. költeményéhez.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

23.1.

Liezen-Mayer Sándor MNK

Rajzai a "Nővéd album" /1868/ c. műben.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

20.1.

Liezen-Mayer Sándor

Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Lezen-Mayer Sándor, Feszty Árpád, Kriesch Aladár festőművészek, valamint

Izsó Miklós, Fadrusz János, Zala György, Stróbl Alajos, Bezerédi Gyula, Huszár Adolf szobrászok neve szerepel Szokolay Béla kritikájában, mely Bezerédi Gyula művészetéről ad számot.

A felsoroltakat a mult század ötvenes éveitől az 1900.-ig terjedő korszak képzőművészetének nagyjaiként emliti meg a kritika.

ÉLET, Bp. 1925. febr. 1. XVI. évf.
3. sz. 58. lap.

-2- M. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

1883. a münchenei akadémián a
történelmi festiszet tanára
„Magyarországi St. Erzsébet" (1883)
Faust-ciklus-
„Vénus és Tannhäuser"
Illusztrációk a Faust-hoz

Genthen-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1950 216,

A- M.D.K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

(1839 – 1898)

Bécs után münchenben Piloty tanít-
ványa két.

„Mária Terézia egy beteg holdusasszony
gyermekét táplálja" (1867)

„Faust és Margarda" rezr. ./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1958. 214 – 216,

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (Életrajzát lásd Kat. 132)

177. Sebesült honvédek, 1868

fam., p., 33,5x22 cm
Felirata a kép alatt: A honleányok áldozatkészsége
Jelezve b.l.: Rusz K. famet. int. met. Valla J. – j.l.: Liezenmayar.
lent balra: Minden utánzat joga fenntartatik. J.l.: A Honvédalbum melléklete.
Megjelent: Szokoly V.: Honvédalbum. Pest, 1868.
MNM TKCs ltsz. T. 4847

A Honvédalbum egy lapja Liezen-Mayer Sándor rajza, amely a szabadságharc emlékezésre méltó hőseiként mutatja be a névtelen sebesült honvédeket.

A kiegyezés utáni enyhült légkörben létrejött vállalkozásban neves történeti- és életképfestőink (Benczúr Gyula, Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál és Liezen-Mayer Sándor) – ki-ki a saját vérmérsékletének megfelelő témával – vettek részt.

A metsző: Valla József a Rusz Károly (Kat. 74) féle fametszet intézetnek dolgozott.

Irod: Benkő, 1932

R.Gy.

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS-MNG Bp. 1981.

és részletét tanulmányok sorozatában mérlegelje, amelyekhez – mint a kiállításunkon szereplő néhány fényképből (Kat. 537–546) kiderül – élő modelleken kívül fényképeket is használ.

1870-ben készül el első főműve a Siralomház, amelynek több változata is ismeretes. E mű anyagi és művészi sikert hoz számára. A 70-es évek elején még Düsseldorfban több drámai hevületű, realisztikus és akadémikus stílusjegyeket egyesítő magyar tárgyú népéletképet készít. 1872-ben barátjával, Paál Lászlóval együtt Párizsba költözik, ahol betegsége elhatalmasodásáig (1896) dolgozik hosszabb, rövidebb hazalátogatások mellett.

Munkácsy a hatvanas években rajzokban, festményvázlatokban és festményeken (Húsvéti locsolás, Dülő szénásszekér, Menyasszony öltöztetése, Lakodalmi hivogató, Fogolyszállítás, Újoncok) már kialakítja azt a sokalakos, többrétegű jellem- és cselekményábrázolásra építkező, a drámai hatáskeltés eszközeit felerősítő életkép kompozíciótípust, amelyet később érettebb festői eszközökkel, nagyvonalúbb egyszerűsítésekkel, majd az 1880-as években egyre rutinosabb formában még sokszor megismétel. Nemcsak Rahl és Knaus, de a hatvanas évek magyar folyóiratillusztrációinak elbeszélő-, dramatizáló jellege, a végletekig kijátszott csattanókat, hatásos gesztusokat kereső előadásmódja is maradandó nyomokat hagyott Munkácsy festészetén. A nép- és honismeret valódi mélységeket feltárni igyekvő pozitivista szándékát szintén megőrzi utolsó korszakáig legjobb műveiben. A festői eszközök alárendelt szerepet játszhatnak csupán ebben az elbeszéléskényszerű művészi célkitűzésben. Munkácsy 70-es évekbeli csúcsteljesítményein

Liezen-Mayer Sándor

Szabó Júlia: A XIX. sz. festeszete Mon
Bp. 1985,

33, 240-241 (217-219-es kép)

LIESEN MAYER Sándor

Új Ember 1997. január 12.

Thököly Imre szülővárosában

A Szent Kereszt plébániatemplom új festménye

A magyarság honalapításának 1100. évfordulója s a millenniumtól eltelt száz esztendő emlékeinek idézése vezetett történelmünk forrásanyagban gazdag városába, — valamint *Szigethy Lajos*, kitűnő történelem tanárom hajdani magyarázata. Sok történelmi esemény évfordulója volt 1996. Kilencven évvel ezelőtt 1906. október 30-án szállították szülővárosába, Késmárkra *Thököly Imre* hamvait, hogy az evangélikus templomban legyen végső nyughelye, — amint azt mostohafiának, *II. Rákóczi Ferenc*nek írt levelében kérte. A templom oldalában kialakított mauzóleumban van ma is virággal borított márvány szarkofágja. A falba építve a törökországi, nikodémiai temetőből elhozott eredeti latin szövegű síremléke, szemben vele a *Holló Barnabás* készítette, domborművű márvány emléktábla a sírfelirat magyar fordításával: „Itt pihen hősi fáradalmai után fenséges késmárki Thököly Imre úr, Magyarország és Erdély fejedelme..." Száműzetésben élt fia hamvait olyan szeretettel és pompával fogadta a város, amilyen ünneplést a Szepesség még nem látott.

A Thököly nemzetség emlékeit a múzeummá alakított Thököly vár őrzi. Felújították és ismét láthatóvá vált a várkápolna: csavart oszlopokkal keretezett barokk oltárán négy magyar szent: *Szent Imre, Szent Gellért, Szent István* és *Szent László*. A vár épülete a XVI. században került Thököly Sebestyén birtokába, aki István fiával reneszánsz palotává alakította. Itt született dédunokája, *Thököly Imre*.

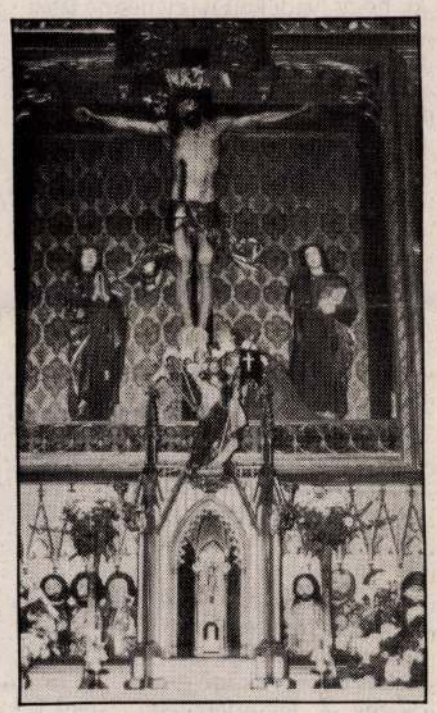

A nemzeti értékké, védetté nyilvánított belvárosban van az *1444-ben épített Szent Kereszt plébániatemplom*, melyben *Dóczy Zsuzsanna, Thököly Sebestyén* feleségének márvány szarkofágja látható. A csaknem ötven évig épült, gótikus és reneszánsz stílusú plébániatemplom 50 m hosszú, 22 m széles. Középoszlopok tartják, értékes berendezése gótikus és reneszánsz, szárnyas főoltára művészi faragású, csodálatos munka. Keresztelő medencéje 1472-ből való, kiemelkedő műemlék. *Harangtornya* 1536-ból származik, pártázatos reneszánsz sgraffitók díszítik. Mint hallottuk, ez *a Szepesség egyik legszebb megoldású és legépebb harangtornya*. Az egész templombelső csodálatosan szép. S volt valami, amiben különösen gyönyörködhettünk: templomi kísérőnk büszkén mutatta új kincsüket, melyet egy családtól kaptak ajándékba. A templomban, a bejárati ajtó felett függ *Szent Erzsébet legendás alakja, Liesen-Mayer Sándor egyik eredeti, híres festménye.*

Schelken Pálma

Magyar Jakal
a téves csatatér

Jákob — Ábrahám unokája — amidőn Lábánhoz ment Mezopotámiába, hogy feleséget szerezzen, Istennel álmodott, aki megígérte neki, hogy ivadékait nagy néppé teszi — ez volt az a bizonyos lajtorjás álom az angyalokkal, akik föl s le jártak az Ég és Föld között. A másik álmában küzdött valakivel. Istennel? Angyallal? Mindenesetre ekkor kapta az Izrael nevet — Istennel szemben erős — és az áldást az ellenféltől, aki nem nevezi meg magát. A mérkőzés oly valóságosan testi is volt, hogy reggelre kelvén Jákob kificamodott csípővel ébredt.

Magyar Jakab folyton csatázik. Istennel? Hogy imában kapaszkodik belé, mint az előbbi jelenet magyarázói mondják, kevéssé látható. Sokkal inkább az, hogy szidja, káromolja Istent. Elfordul tőle, gyalázza: az úgynevezett keresztény középosztálybeli hajszálra úgy, ha nem úgyabbul, mint a baloldali, a liberális, a pogány. Alig hallani ma olyan értelmiségi beszédet — s ennek irodalmi, filmbéli s egyéb rögzítését is vegyük ide —, ami ne fröcsögne a legordenárébb istenkáromlásoktól. Magyar Jakab általában nem az Úr áldását kéri működésére, hanem távozását, hogy ne zavarja az ő köreit. Azt sem kéri, hogy az Úr tegye őt nagy néppé: esze ágában sincs nagy nép lenni. Ha az Isten azt mondaná neki, hogy megsokasítlak, menten tiltakozna: ne szívass, Uram! Nem fogunk beférni a kocsiba! No persze a magyarkodás megy neki, szidja a kormányt, mert az fütyül arra, hogy fogy a nemzet, ám ha megkérdezzük, hogy mit tesz ő, hogy ne fogyjon ki a magyar a Kárpát-medencéből, bizony sovánka a válasz. Holott éppoly kevéssé monogám, akárcsak Izrael-Jákob, sőt a feleségeken kívül ágyast is tart egy csomót, két csomót, számolatlant, de tizenkét fia az nincsen, sőt három sincsen. Legföljebb egyet hagyott, vagy véletlenül kettőt. És ha valamelyik ágyasa jelezné, hogy áldás van az ő viszonyukon, ezt az áldást ő rögtön megszakíttatná és gyermekét leöletné. Nem hitből, mint Ábrahám Izsákot, Izrael-Jákob papáját — majdnem —, hanem éppen ellenkezőleg, hitetlenségből. Noha, mondom, mert lehetetlen eléggé hangsúlyozni, Magyar Jakab keresztény. Aki ezt kétségbe merné vonni, azt orrba vágná, majd Isten szapora gyalázásá

így mondani, helyesebb tehát varázsigét alkalmazni: gondoljunk erősen a mennyországra, s mondjunk Európát. Van gyakorlatunk benne, régebben a kommunizmus szót ejtettünk ugyanúgy. Szóval, az aktuális földi mennyországnak, pillanatnyilag annak a bizonyos Európának támaszkodik a létra másik vége és befektetők, meg privatizátorok és pénzmosók, bunkófonos vagyonátmentők, csempészek nyomulnak rajta, tisztes kereskedők, víg szobafestők és loboncos tudósok közé vegyülve.

A birkózás folyik, a hely, a szorító azonban aligha fogja egyhamar a Penuel — Isten arca — nevet viselni. Korántsem azért, mert Magyar Jakabnak csekélyek az esélyei. Csekélyek? — a labda gömbölyű. Hanem az ellenfél! Az bizony nem az Úr, hanem valaki Más. Talán egy hidra. Nevezzük így, az egyszerűség kedvéért. Ezerfejű, ezerkezű. A megosztottság hidrája, a felelőtlenségé, az önzésé, a zavarodottsá-

Láthatja-e

Teré

Főiskolai hallgatókat kérdeztem egy katolikus főiskolán: mit gondolnak a szentekről? Előbb a bizonytalanság jelentkezett, majd egyesek arról vallottak: mesének, fülledt ködös misztikumnak tartják a szentekről szóló leírásokat. Hiszen nincsenek csodák, tették hozzá. Ekkor megkértem őket, a következő alkalomra írjanak filmkritikát; s oda adtam nekik egy videokazettát, rajta fél órás filmmel.

KÖNYVSZEMLE

1867–1918=68–73

Királyi Könyvek
Babits Kiadó.
207 oldal, kötve 3500 Ft.
(A Révai Nagy Lexikona reprint sorozat előfizetőinek: 2700 Ft.)

Királyi! – inkább ezt az örvendező minősítést kellett volna címként írni ismertetésünk fölé, a *Királyi Könyvek* című, gyönyörű (valóban bársonyos tapintású) kiadványt végigolvasván. A szabálytalan egyenlet azonban pontosabban utal arra, hogy Magyarország királyainak egyik jelentős jogát, illetve a birtok- és címadományozás tényét rögzítő ún. Királyi Könyvek XIV. század közepétől adatolható története 1867-ben, I. Ferenc József megkoronázása után a 68. kötettel folytatódott; s a 73. kötet volt az az utolsó, félbemaradt tomusz, amelyre az I. világháború 1916-ban rádöntötte a piros tintát. A nemesi diplomák bejegyzése 1918-ig ugyan még folytatódott, de csupán amolyan „hivatali piszkozat" formájában. Az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása után a király nélküli királyság államfőjének, a kormányzónak már nem volt királyi, vagyis nemesség-, címer- és előnév-adományozó joga.

Dr. Kollega Tarsoly István objektív és szubjektív szempontokat egyaránt érvényesítve válogatott a két határdátum közti anyagból. A birtokadományozás nélkülivé vált nemesítés a nemzeti hagyományok őrzésének egyik formája, továbbá a nemzetiségi asszimilálódás egyik alapvető záloga lett a jelzett időszakban. Ipari, kereskedelmi és bankarisztokráciát s más fontos személyeket, családokat vont hívei táborába az uralkodó e jelentékeny gesztussal.

A *Névmutató* jelzi, hogy – többek között – olyan illusztris személyiségeknek adományozott méltóságokat a király, mint Darányi Ignác, Emich Gusztáv, Fejérváry Géza, Hatvany-Deutsch Sándor, Korányi Frigyes, Mechwart András, Rákosy Jenő, Tisza Lajos, Weisz Manfréd. Címereiket – akárcsak a Lévay családét vagy Sepsiszentgyörgy városáét – éppúgy megleljük a képzőművészeti albumként és heraldikai alapműként is fontos kötetben, mint Quittner Zsigmond műépítészét vagy Walther Ágoston MÁV-igazgatóét. Tehát nem pusztán a politikai megfontolás vagy a közvetett anyagi érdek érvényesült.

Az érdeklődő utókor e könyv segítségével elmerenghet azon, ki, mikor és hogyan lett a *dunaréti, borszörcsöki, csantavéri, blackói, szalatnyai* előnév viselésére jogosult. Ha csupán annyit árulunk el, hogy a legutóbbit Hubay Jenő hegedűművész mondhatta magáénak 1907. május 29-től, „a zeneművészet és a közjótékonyság terén kifejtett működéséért", már azzal is a magyar múlt egy érdekes mozzanatát idéztük föl. A soktucatnyi – iparművészeti értékű – címerfestmény, és velük a számos „minikrónika" önmagáért – és a magyar történelemért beszél. **(n)**

Luzsicza Lajos:
Hétköznapok

1946 augusztusában Ipolyszalkánál „átfürödte magát" Csehszlovákiából Magyarországra egy fiatalember, aki festészeti tanulmányait szerette volna folytatni. A sorsdöntő karcsapások közepette aligha gondolt arra, hogy sokszorosan díjazott, elismert mesterként, fejét memoárírásra adva majd éppen ezzel az eseménnyel kezdi képzőművészeti életünk sorsdöntő, 1945 és 1960 közötti esztendőiről szóló könyvét. Luzsicza Lajos, aki *Ifjúságom, Érsekújvár!* című emlékezésével már megérdemelt sikert aratott, ezúttal a *Hétköznapok* címet adta a személyes sors fordulóit és a kortörténetet ötvöző krónikájának. A jeles piktor, a Műcsarnoknak egy ideig igazgatója, az egykori vezető kulturális tisztviselő nem becsüli túl sem a bemutatott periódust, sem a maga érdemeit. Beszámolójában tárgyilagosság, józan paraszti ész, erkölcsi erő, és utólag talán meglepő, enyhe naivitás kormányozza. Szépírói tollakkal nem ékeskedik, viszont gördülékenyen meséli azt a szövevényes históriát, amely kevéssel az ő magányos úszóversenye előtt kezdődött, és a kötet lapjain is jócskán messzebbre nyúlik, mint az 1960-as határdátum.

Kmetty János az anyagi javakkal nem törődő, nagyvonalúan ajándékozó művészember volt. Czóbel ragaszkodott a képeihez, s ha adott – grátisz – képet, kért is egyet cserébe a maga huncut módján. Az ilyesfajta színfoltokért, jellemvonásokért is érdemes elolvasni a hiteles memoárokat. A virgoncabb kolorit – például ama főiskolai hirdetőtáblák parodisztikus, korfestő híradásai – s az önirónia sem hiányzik. Luzsicza Lajos tárgyilagos az ellenlábasaival és mértékkel szigorú a számára idegen, taszító egyéniségekkel szemben. Nem volt feladata, ezért nem is tette meg, hogy néhány kevéssé jó emlékezetű, ellentmondásos politikus személyiség arcképét hosszasan árnyalja. (A *Könyvvilág* szempontjából külön érdekesség, hogy a lap egyik korábbi szerkesztőjének, Széll Jenőnek rögös és becsületes életútjából is fölidéz egy válságos helyzetet.) *(Szenci Molnár Kiadó)*

Az OFFICINA NOVA
májusi ajánlata

A film krónikája

A korszerű videók és tévék hagyományos nyersanyagának, a „mozinak" képes története a krónikasorozat legújabb kötete.

Sztárokról és botrányokról, sikerekről és bukásokról tudósítanak az évekhez kötött krónikák, bemutatva az egyetemes és magyar filmművészet legjelesebb alkotásait.

Ára: 3500 Ft.

1995/5

Magyar művészek és az „illusztrált világirodalom”

Kossuth Könyvkiadó

A XIX. század két nagy irodalmi alkotása találkozik kötetünkben két világhírű képzőművészeti alkotással, Goethe *Faust*jának története és Madách *Ádám*jának történelmi világutazása két könyvillusztrációs alkotással: a müncheni Alexander Liezen-Mayer és a szentpétervári Zichy Mihály csodálatos képeivel.

Amikor Goethe a romantika egyik kedvelt témájának, a Faust-mondának képi megjelenítései közül megismerte Delacroix kőnyomatait, Eckermann feljegyzései szerint így vélekedett: „Delacroix úr hatalmas tehetsége éppenséggel a Faustban találta meg valódi ihletőjét ... az igazi művész kiteljesedett képzelőereje rákényszerít bennünket, hogy a helyzeteket éppoly jól elképzelhessük, mint ahogy azokat ő maga elképzelte.” Goethét szinte egész életében foglalkoztatta a XVI. századi népkönyv, a *D. Faustus János hírhedett varázsló és fekete mágus históriája*. Margit és Faust romantikus története, mely a múlt század végéig kéziratban lappangó *Ős-Faust*ban nyerte el első megfogalmazását, az 1770-es években született, a *Werther szerelme és halála* című regényével egy időben. Ez az önmagában is tökéletes, zárt egységű mű nyelvében is közelebb áll a népkönyvhöz, szépséges sorai közvetlen és egyszerű hangon szólnak, még nyoma sincs bennük a későbbi drámai költemény parnasszusi fenségének. Jékely Zoltán magyar fordításában élvezhetjük Goethe eme irodalmi gyöngyszemének minden nyelvi szépségét.

A kötet illusztrációi Liezen-Mayer Sándor alkotásai. Képzőművészeti tanulmányait Bécsben, majd Münchenben folytatta. „Vérbeli illusztrátor volt, nagyméretű történeti képei is illusztrációszámba vehetők” – írja monográfiájában Benkó Gizella – „1876-ban a müncheni művészeti és iparművészeti kiállításon két szobát töltött meg Goethe *Faust*jához készült ötven szépia-kartonja. A művészvilág, a kritika és a közönség egyaránt elismeréssel nyilatkozott róluk és a német költő hivatott tolmácsolóját üdvözölte a magyar művészben...”

Fölényes technikai tudásával, rajzkészségével, s nem utolsó sorban kosztümtanulmányaival felvértezve 1867-től a klasszikusok illusztrálásába kezdett, akárcsak a francia Gustave Doré és a magyar Zichy Mihály. A Faust-ciklussal határokat átívelő hírnevet szerzett, remekművéért 1877-ben a müncheni képzőművészeti akadémia tiszteletbeli tagjává választotta.

A méltán elhíresült müncheni *Faust*-kötet tehát a magyar művészettörténet jelentős epizódja is, azonban nem egyedülálló vállalkozás. A XIX. század másik nagy magyar illusztrátora, Zichy Mihály is megteremtette a maga fausti látványvilágát. Képzőművészeti tanulmányait – akárcsak Liezen-Mayer – Bécsben kezdte. 1847-től Szentpétervárott élt. 1847-ben európai körútra indult, s a következő fél évtized hozta meg számára egyebek között Gustave Doré és a belga Félicien Rops barátságát, Munkácsy Mihállyal kialakított kapcsolatát, s Párizs művészvilágának megismerését. Ebben az időben született meg rajzsorozata is a *Faust*hoz, a Liezen-Mayerétől teljes mértékben elütő felfogásban, talán már *Az ember tragédiája* előérzeteként. Esztendeig tartó magyarországi tartózkodása alatt alkotta meg a Madách-illusztrációkat, de a fenntartás nélkülinek nem igazán nevezhető honi fogadtatás arra késztette, hogy 1881-ben visszatérjen Oroszországba, ahol további remekművek születtek keze nyomán Lermontov, Arany, Petőfi, Puskin, Shakespeare, Byron és mások műveihez.

A *Faust* és *Az ember tragédiája* között az irodalomtörténet sokszor vont vitatható párhuzamot, számosan megkísérelték a két alkotás összevetését. Kötetünk összeállítását is ezeknek a különösnek tűnő összefüggéseknek a megsejtése is indokolja – azon túl, hogy a két magyar illusztrátor-művész hasonló életútja és művészi ambíciója is rokonítja e két világirodalmi jelentőségű alkotás látványos megjelenítését.

Liezen-Mayer egyértelműen két ember kapcsolatát hangsúlyozta a történetben. Zichy – aki már korábban szembesült a goethei remekművel – Madách Imre tragédiájában a történelmi hátteret, az elmúlt történelmi korszakokat is jelezte, mint ahogy a jövő képeit is eleven fantáziával volt képes elénk vetíteni.

Két magyar művész a XIX. században: az egyik Nyugaton, a másik Keleten kereste boldogulását, egyik sem azon a területen ért el maradandó sikereket, ahol otthon szerette volna érezni magát: a festészetben. A múlt századi művészek körében a klasszikus irodalom nem volt elszigetelt gondolat. Az *illusztrált világirodalom* megteremtése ugyan sem Dorénak, de Liezen-Mayernek és Zichynek sem sikerült, mégis olyan remekművekkel járultak hozzá az elképzelt, sosemvolt könyvtárhoz, melyek évszázadnyi távolból is maradandó értéket képviselnek és kötetenként összeépíthetik a megálmodott bibliotékát.

hgy

KÉPESKÖNYV

500 híres művész 500 alkotása

Akadémiai Kiadó

Az 500 képet bemutató *Képeskönyv* – Polyánszky Piroska szerkesztésében – igazán kedves és eredeti ötleten alapszik: emeljük ki a képeket irányzatok, iskolák, történetiség zsarnoki rendszeréből, és állítsuk őket demokratikus ABC-sorba. Ekként kerülhet egymás mellé Bosch, Botero, Botticelli; Cellini, Cézanne, Chagall; Kitaj, Klee, Klein, Klimt; Modigliani, Moholy-Nagy, Mondrian, Monet, Moore; Vasarely, Velázquez, Vermeer, Veronese.

500 név és 500 kép kínálja magát ilyenformán. Nem sugall, nem irányít, csupán kínál, a tartózkodó kísérőszövegekkel együtt – amelyek köszönik szépen, nem akarnak ítéletet vagy véleményt formálni a képről. A kép így elnyeri eredeti helyét: a szöveg, a szó előtt jár.

Mondom, izgalmas egy vállalkozás, nemkülönben a miénk, olvasó-nézőké, akik eljátszhatunk a gondolattal: ha a kép az újraalkotott világ, a reprodukált valóság, a befogadás pedig szintén alkotás, akkor a valóságból mennyit is ragadtunk meg valóságosan?

500 kép: az ABC fegyelmezett véletlenszerűségében olyanok kerülnek egymás mellé, mint Munch és Murillo. A „Madonna” és „Az escoriali Szeplőtelen fogantatás”. A meztelen, kihívó nőalak, és Mária a Mennyek Országában. Érzékiség és pusztulás itt, jámborság és kegyes vallásosság amott. Munch Madonnája mögött sötét a háttér, Murillóé halvány fényben fürdik. Munch nőalakját örvények veszik körül, Murillo asszonya dicsfénytől övezett.

500 kép: mellettük a legfontosabb tudnivalók, és néhány mondat. Csak úgy. Akadémikusság helyett némi kávéházi terefere. Egy kis pletyka: Caravaggio egyik Szűzanya-portréját állítólag egy megfulladt prostituált Tiberisből kihalászott teteme alapján festette. A pletykák susogása mellett akad szellemes fecsegés is: Brancusi 1904-ben szülőhazájából, Romániából Párizsba gyalogolt. E tettéért sokan csodálták. Hírnevét növelte az amerikai vámhatóságok ellen indított pere: egy bronzszobrára vámot akartak kivetni, azt állítva, hogy az csak egy darab nyersanyag. Vagy Kandinszkij, aki akkor ismerte fel az absztrakt művészet erejét, mikor egy absztrakt festményen belső ragyogással áradó különleges szépséget fedezett fel. Később rájött, hogy saját, fejjel lefelé fordított képét nézte. Nem fognak persze csalódni azok sem, akik az okos tárlatvezető hangját szeretnék hallani egy-egy kép mellett!

500 kép: az újkor története, enciklopédiája, 500 évé. Történelmi tabló: mindenki itt van, aki számít: az észak-itáliaiak, a németalföldiek, a romantikusok, a francia impresszionisták, Turner és Moore Angliából, az avantgarde rekeszeibe tuszkoltak, Moholy-Nagy és Vasarely, Tao Chi és Kitagawa Utamuro.

500 kép: a látás iskolája, anélkül, hogy erre tudatosan törekedne a könyv. Megtanítanak bennünket látni, figyelni, érzékelni. Egy árnyékot, egy színt, egy hangulatot, egy nőt, a világot.

(kiszler)

1770. Liezen-Mayer Sándor

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † München 1898 február 19-én.

A müvész anyja.

Mellig, kissé balra fordult, de szembe néz. Simára lefésült és középütt elválasztott haja, szemöldöke és szeme barna, arczán gödröcske van, fehér főkötője fodros, széles szalagja kettős csokrot képez, ingvállának gallérja lehajtott, sötét ruhája bő ujjú.

Vászon, méretei 59.5:48 cm.

Vétetett az 1900: III. 1-én 14505 (95/900) és 1900: IV. 5-én kelt 25068 sz. (191/900) alapján Christand Ganzertől 1600 kor. (166/900).

Elszámoltatott az 1900: VI. 8-án 38728 sz. leirattal engedélyezett hitel terhére (301/900) 1900: IX. 3-án (457/900).

Az elszámolást elfogadta 1900: XII. 17-én a 14683 sz. alatt. (689/900).

904: IV. 30.

25068 – 900

1781. Liezen Mayer Sándor:

Jelenet szt. Erzsébet életéből (Olajvázlat).

Ezt vázlaton azt a jelenetet látjuk, midőn szent Erzsébetet négy évs korában Eisenachba viszik. Az előtérben középütt kék uszályos ruhában áll Gertrud királyné, a fejéről virágokkal díszített fedeles kocsiban lévő apolónnek ki lehajlik atadja a fejéről menyasszonyi herbe öltözött és rozsakoszorúval ékesített Erzsébetet, kinek bal kezét az apolónő fogja. Gertrud (Jolfelé fekint) fejéről fehér fátyol omlik vállaira és baljával a gyermeket tartja. A (lelogó) királyné kezéből lepel alját a faragott bölcső mellett térdelő dajka kissé felemeli. Jobbra Béla herczeg vigasztalja sírós és szemeit törölgető Kalmánt. Mögöttük II. András áll piros öltözetben vörös-fehér-zöld kiséretével, mely lobogó alatt jelent meg. Az egbolt felhős.

Haja szőke,

Papiroslemez, méretei 51 : 39 cm.

Vétetett 1900. III. 12-én a 12860/900 sz. leirattal (132/900)

Ára 700 Kª — Sz. N. 376/900. — A vételár elszámoltatott 1900. III. 31-én (132/900), az elszámolást tudomásul vette az 1900. IV. 26-dik. 7320 szon. leirat (243/900).

132/900 243/900

1780. Liezen Mayer Sándor:

Jelenet szent Erzsébet életéből. (Vázlat.)

Az előtérben középütt áll Gertrud királyné és a jobb karján ülő ~~[illegible]~~ át adja a virágfűzérrel díszített fedeles kocsiban lévő ~~[illegible]~~ apotosnőknek. Közülök az idősebb előrehajlik, hogy átvegye a rózsakoszorúbeli ~~[illegible]~~ gyermeket; a fiatalabb pedig kíváncsian néz a jelenetet. Az előbbinek balkezében kendő is van és ennek lelógó végét a bölcső mellett két ~~[illegible]~~ dajka tartja. Gertrudnak bekötött fejéről fátyol omlik le, szűk újjú ruhája magas, balkezével a hozzá simuló Erzsébetet tartja, ~~[illegible]~~ balra fordul és fölfelé tekint. A kép jobb felén II. András alakja bontakozik ki és ~~[illegible]~~ jobb kezével a síró és szemeit törölgető Kálmán pak vállát érinti, a kit Béla bátyja ~~[illegible]~~ vigasztal. A hátterben fegyveresek dárdái ~~[illegible]~~ tűnnek szeminkbe.

Vászon, méretei 165 5:12 3.5 cm

Vétetett 1900. III. 12-én a 12860/900 sz. leirattal (132/900)

Ára 320 Kª. — Sz. N. 377/900 — A vételár elszámoltatott 1900. III. 31-én (132/900), az elszámolást tudomásul vette az 1900. IV. 26-diki 7320 szvsz. leirat (243/900).

~~[illegible]~~ és menyasszonyi koszorút viselő Erzsébetet

~~[illegible]~~ a mely alól ~~[illegible]~~ jogasszony ~~[illegible]~~ (bot nyúlik ki,

132/900 243/900

1782. Liezen-Mayer Sándor:

Welser Filippina (Várlat).

(A prágai fejedelmi palota egik) díszes termében piros selyemmel átvont pamlagon ül. I. Ferdinánd császár és előtte a kegyelmes kéri Welser Filippina térdel legkisebb gyermekét (vel: Márkustab) jobb karján tartva. A keresztbe vetette, bábakkal ábrázolt fejedelem jobb kezét térdén pihenteti és baljában, melylyel párnára támaszkodik, a lelógó kegyelmi irat tartja. Fekete barettet hord; hosszú haja, szemöldöke, bajusza és szakálla ősz; hermelines palástja felett az aranygyapjas rend jelvényét nyakláncon viseli; térdig érő harisnyája szürke és kivágott czipőjén hármas a hasíték. Welser Filippina jobbra néz és arcélben látható, haja szőke; fejdísze fekete; uszályos ruhája világos kék és körénye fehér csipke. Mögötte két szőke kis fiu: András és Károly áll. A terem falán egy alakok bontakoznak ki.

Papirlemez, méretei 64·5 : 50 cm.

Vételett 1900. III. 12-én a 12860/900 sz. leirattal (132/900)

Ára 600 Kr. — Sz. N. 375/900. — A vételár elszámoltatott 1900. III. 31-én (132/900), az elszámolást tudomásul vette az 1900. IV. 26. dik 7320 szv sz. leirat (243/900).

132/900 243/900.

Lieven - Mayer Sándor

Somogyi Miklós: Magyarok a münchení képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 180. l.

Liczenmayer Sandor

I 10. Mária Királiné
aj. bujja Erzsébet nagy
Lajos sirjamal / Kis
Károlj Koronázásokor
1365 ebe –
A magyarországi mi
egylet tagjamat 1865
ebben.

Az eredet festnek
gróf Károli Szörzsi
ur tulajdona
Kőre rajz. Engert
Vilmos.
Nagy folio

Liczen-Mayer Sándor

Vásárlások a fenti
nagyatéki kiállításán
280 tétel -

Műcsarnok
1900. 131 – 133. l.

l. könyvtárámban

<Liezen-Mayer Sándor>

Déines Tibor < >

8 r 20 l 6 kép

Győr 1932.

Liezen-Mayer Sándor
festő

Simor prímás rendelésére készült.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 760. l. — Maszlaghy II., 510. szám.

ISMERETLEN, Guido Reni után
Mater dolorosa
Ovális, vászon, olaj, 70×55 cm. (21. szoba.)
Maszlaghy II., 549. szám.

LAIR, FRANZ, XAVER, Fra Angelico után (1869)
Madonna
Fa, olaj, 18×15 cm. (39. szoba.)
Simor prímás rendelésére készült.
Maszlaghy II., 516. szám.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, Delaroche után
Stabat Mater
Vászon, olaj, 123×88 cm. (26. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 848. l. — Maszlaghy II., 486. szám.

LÖSCHINGER, ANTON, Gaillard után
IX. Pius pápa
1878. Tondó, vászon, olaj, átm. 32 cm. (42. szoba.)
Maszlaghy II., 420. szám.

NÉMET FESTŐ, XIX. század, Dürer után
Krisztus az Olajfák hegyén
Krisztus elfogatása
Fa, olaj, egyenkint 48×32 cm.
Dürer hamis monogrammjával. (42. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Maszlaghy II., 427. és 428. szám.

OLASZ FESTŐ, Pinturicchio után
VI. Sándor pápa
Vászon, olaj, 80×67 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 409. szám.

OLASZ FESTŐ, Piombo után
Krisztus ostorozása
Réz, olaj, 58×41 cm. (26. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 763. l. — Maszlaghy II., 87. szám.

OLASZ FESTŐ, Tizian után
III. Pál pápa arcképe
Vászon, olaj, 105×85 cm. (Lépcsőház.)
—ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Maszlaghy II., 403. szám. (Paris Bordone.)

OLASZ FESTŐ, Jacopo Salimbeni után
Krisztus keresztelése
Szent János keresztelése
Fa, olaj, egyenkint 61×81 cm. (Kupola.)
Az urbinói S. Giovanni freskóinak másolatai.
Simor prímás vásárolta Rómában, 1878.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 677. l. — Maszlaghy II., 96. és 97. szám. (Andrea Cantacci.) — Van Marle, VIII., 1927., 246. l.

PACZKA FERENC, Domenichino után
Szent Jeromos
Vászon, olaj, 120×100 cm. (26. szoba.)
Simor prímás rendelésére készült.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 848. l. — Maszlaghy II., 334. szám.

PACZKA FERENC, Domenichino után
Szent Jeromos halála
Vászon, olaj, 330×205 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor prímás rendelésére készült.
Maszlaghy II., 461. szám. — Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 521. l.

PACZKA FERENC, Rafael után
Tansfiguráció
(1882.) Vászon, olaj, 360×205 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor prímás rendelésére készült.
Maszlaghy II., 460. szám.

PACZKA FERENC, Tizian után
Szent Sebestyén
Vászon, olaj, 223×76 cm. (39. szoba.)
Simor prímás rendelésére Rómában festette.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 848. l. — Maszlaghy II., 391. szám. — Gerevich PA, 253. l. — Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 521. l.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Dolci után
Madonna
Vászon, olaj, 50×40 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 507. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Dolci után
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 102×82 cm. (26. szoba.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 485. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Führich után
Sz. Mária és Erzsébet találkozása
Vászon, olaj, 55×70 cm. (Prímási lakosztály.)
Maszlaghy II., 422. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Maratta után
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 67×57 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 526. szám.

Liezen-Mayer Sándor, festő; szül. 1839 január 24-én Győrött, megh. 1898 február 19-én Münchenben.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Perugino után

Madonna két szent nővel
Vászon, olaj, 88×64 cm. (Hivatal.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 514. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Rafael után

Madonna
Vászon, olaj, 85×72 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 508. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Guido Reni után

Szűz Mária és alvó Jézus
Vászon, olaj, 67×90 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 524. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Rogier van der Wegden után

Madonna
Fa, olaj, 20×15 cm. (39. szoba.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 525. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Sassoferrato után

Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 77×65 cm. (15. szoba.)
Maszlaghy II., 523. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Schongauer után

A Szent Család
Fa, olaj, 30×22 cm. (38. szoba.)
Maszlaghy II., 506. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Tizian után

Szent Család, Ker. Sz János és Sz Zakariás
Vászon, olaj, 82×102 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 512. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA másolata

Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 77×64 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 509. szám.

Liezen-Mayer Sándor

Csánki Dezső:

Árpád és az Árpádok.
Bp. 1907. 318. l.
után
Itt repr.
Árpádházi szent
Erzsébet. (Gertrud
királyné, II. Endre
király neje, bucsu-
zik Thüringiába
induló kis leánya-
tól: Erzsébett ~~ő~~ l.)
Szinvárlat, Zsolnay
Miklós tulajdonában

Budapesti nyomdaipariskola

VIII. 162

Liezen-Meyer Sándor

l.

M. Bibl. Irenle

1925. 96. l.

Torontáltornamegyei Magyar Közművelődési Egyesület X. 173.

Liezen-Mayer S

vid

Gerprimäsikejttört

Lichzen – Mayer Sándor

Tanulmány

Repr.

Almásy – Toldi VII. 1941.

ILLUSZTRÁCIÓK.

Liezen-Mayer Sándor

Női képmás

Repr

Árverési Közlöny

1938. 8. sk. n.

ILLUSZTRÁCIÓK

Liezen – Mayer Sándor

Láda

E. gy. II. 33 l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Liezen-Mayer Sándor

rőd

Lykamúvtört. II.

303. l.

*

INDICE DELLE ILLUSTRAZIONI.

Az elintézés napja	Vonatkozási szám

A beadvány száma	Beérkezett	**Beadó neve és a beadvány kelte**

Liezen Mayer Sándor

wod

Jblképrom

329. l.

A m.kir.postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díjátalányozva

Liezen-Mayer Sándor

1.

Szépmüvèszet
1943.62.1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Lieren Mayer-Sándor

cród

Lázár Béla:

A fiatal Munkácsy
Kultura könyvtár 21. sz.
Bp. 1925. 30. l.

Lieven-Mayer Sándor

Faust és Mefisztó

- Rajz.

Szépmüvèszet]
1943. 62. leltsz.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Liezen-Mayer Sándor

l.

Szépmüvèszet
1943. 232. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lichen-Mayer Sándor

l.

Forum

1934. 308. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Liezen – Mayer Sándor

l.

Művészi Ipar

1893. 54. l

Kávéscsésze, bécsi VIII. 164.

Zilahy Szibériája a Nemzeti Színházban. Jelenet a második felvonásból

a főnökök, robotosok és kisasszonyok mind tisztában voltak azzal, hogy valami baj történt a gigászi üzemben és emiatt kellett Soltaynak meghalnia. És tisztában voltak azzal is, hogy mindebből rájuk nézve baj nem származik, a munka egyelőre folyni fog tovább, mint eddig; egyelőre senkinek se lesz semmi károsodása.

És így, első lélekzethez jutva rémületükben, elkezdtek mindahányan egy rejtélyen gondolkozni. Miféle tragédia, miféle csoda, miféle szent és nagyszerű titok lappang itt amögött, hogy a nagy és hatalmas Soltay élete utolsó estéjén maga adta fel a kabátot a kis Szabó Mariskára, maga segítette autójába és vitte magával, valahová, valami ismeretlenség felé. És másnap pedig halva volt.

Valami megmérhetetlen és felfoghatatlan titok volt ebben. És ezt a titokzatosságot mind a szürke, hallgatag és hozzáférhetetlen Szabó kisasszonyban látták megszemélyesítve. Szabó Mariska egyszerre nagyon érdekes, nagyon rejtélyes és nagyon megkülönböztetett személyiség lett.

Ha jött vagy ment, kinyitották előtte az ajtót; amikor vége volt az irodai időnek, fiatal és ambiciózus hivatalnokok siettek be a szobájába, hogy felsegítsék a kabátját; igazgatók, osztályvezetők, mérnökök és napidíjasok egyforma szorgalommal néztek be csak egy pillanatra is hozzá, mindenféle ürügyek alatt, hogy lássák, megismerjék és esetleg egy elejtett szavából megtudjanak valamit abból, amit senki se tudott, de mindenki szeretett volna tudni és amit senki se mert határozottan és nyíltan tőle megkérdezni.

Természetesen Tóth Tamás is tudomásul vette a regényességet, ami hirtelen elömlött a lány alakja körül. A dolgot ő sem értette, elhúzta a száját és ha lehet, még morózusabban nézett a szorgalmas, hallgatag kisasszonyra.

De nap-nap után arra kezdett rájönni, hogy ebben a hallgatagságban és egyszerűségben van valami hódító báj és néma rejtelem, valami varázs, ami épp azért különös, mert merőben ellenkezik minden eddig ismert asszonyi varázzsal. Tóth Tamás mindenben példaképül állította volt maga elé Soltayt és most erősen és gyakran elgondolkozott azon, mi lehetett az, ami épp utolsó estéjén oly nyíltan ehhez a lányhoz sodorta a nagy példaképet. Addig-addig törte ezen a fejét, míg Szabó Mariskán mindenféle érdekes dolgokat kezdett észrevenni: azt, hogy zseniálisan értelmes, a szemében valami elrejtett könnyes fény bujkál állandóan, az ajka olyan keskeny és kedves, mint egy gyermeké, a hangjában, ebben a csöndes és vékony kis hangban pedig valami olyan különös erő van, ami néha szinte megborzongatja az embert.

Egyszerű, de épp ezért megfejthetetlen érdekességek voltak ezek.

És egy napon Tóth Tamás megdörzsölte a homlokát:

— Nem értem ugyan, de körülbelül érzem, mi volt az, amit Soltay látott rajta... mi volt az, ami azon az utolsó napon végzetesen mellé állította őt és ezt a lányt...

6.

Tóth Tamás ezt azon a napon állapította meg, amikor nem sokkal később, kissé előkészítetlenül, de férfias bátorsággal magának a lánynak is kijelentette, hogy rendkívül érdekli, nagyon sokat gondol rá és szeretné, ha azt a magányt, ami mindkettejük sorsa, kölcsönösen megosztanák egymással.

Árva Szabó Mária ezt éppolv megadó megszeppenéssel és megdöbbent örömmel fogadta, mint annak idején Soltay kedvességét; lehajtotta a fejét és sírni kezdett és csak annyit tudott mondani:

— Én Istenem... én édes jó Istenem...

A házasságuk nagyon boldog volt. Tóth Tamás sohasem kérdezte őt a titok felől, melyet ezek után sem értett és Szabó Mariska is belenyugodott abba, hogy az élet maga nagyon kifürkészhetetlen és titokzatos, minden ok nélkül tud jó lenni és rossz lenni és hogy általában a végzetet megérteni nem lehet.

7.

Aminthogy valóban nincs senki, aki a végzetet meg tudná érteni.

Ha szereti az Uj Időket, kérjük, közölje velünk azoknak az ismerőseinek a címét, akikről feltételezi, hogy előfizetnének lapunkra, ha ismernék. Díjtalan mutatványszámot szeretnénk nekik küldeni.

Magyar gyüjtők kincstárából. Magyarországi sz. Erzsébet. Liezen-Mayer Sándor festménye Wolfner Gyula gyüjteményében

tetlenül jó pillanatokon elgondolkozott, egyszerre megállt előtte valaki, egy hivatalnok és azt mondta:

— Hallotta már, Szabó kisasszony? Soltay úr meghalt. Öngyilkos lett.

Bámult egyet és hirtelen elfutotta a szemét a könny. Ebben a két szemben most rengeteg rémület volt és megdöbbent zavarodottság. Pillanatig úgy tünt fel, mintha ehhez a rémséghez neki is volna valami köze. De egy pillanat mulva már belátta, hogy ez ostobaság: éppúgy semmi köze hozzá, mint valamikép semmi köze nem volt neki ahhoz az egész tegnapi boldog estéhez.

Az élet tele van váratlan, hatalmas, érthetetlen dolgokkal. Ilyen volt tegnap az, hogy Soltay észrevette őt és magával vitte és örömet szerzett neki. És ilyen most az, hogy meghalt.

5.

Három nap mulva már csak egyetlen érdekes személyiség volt a nagy Soltay-üzemben. A hivatalnokok.

Uj Idők 1928. márc. 25. 13.

Liezen-Mayer Sándor

Liezenmayer Sándor (Alexander) (1839—1898).

315. A FIRENZEI „APOLLINO" (Der „Apollino" mayer 857."
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 75×55 cm.

Liezenmayer Sándor (Alexander) (1839—1898).

316. TANULMÁNY (Studie).
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 7×9 cm.

Liezenmayer Sándor (Alexander) (1839—1898).

317. IDILL (Idylle).
Vászon (Leinwand). 100×67 cm.

Ernst-Museum auctiói 38. sz.
Budapest, 1928.

von Florenz). Jelezve (Bezeichnet): A. Liezen-

Illusztr. XX. tábl.

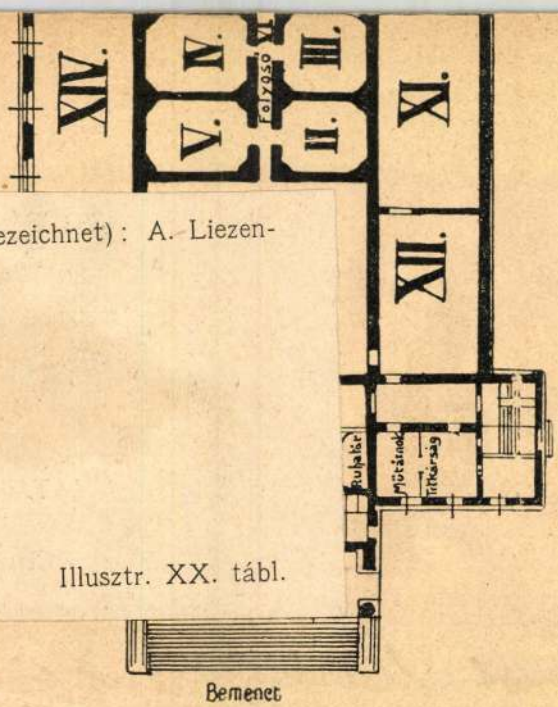

<Liezen-Mayer Sándor>

irod

Elek Artúr:

< > Születése nára-
dik évfordulójára.
Képes Ujság. 1939.
jan. 29. Arcképpel
és képekkel.)

Vasmegyei Évkönyv VII. 16.

Liezen-Mayer Sándor

cvod

2

Farkas Zoltán:

Nemzeti jelleg a magyar művészetben.

Forum (magyar rész)

1936. 3. l.

Liesen-Mayer S.

Szerelem
repr.

Uj Idők, 1928
II. 735. l.

944. Holla

A XVIII. sz

Tengeri v

A hullámzó
kind a vihar
egyik összes vito
egy vászna ma
négy madár
boczú vitorlás
A égbolton pe

Vászo
Pyrk

92

Liezen mayer Sándor

ind
z
Horkombathely 30. l.

Dieser wenige Inhalt

Herbarienblatt 30 f.

No 1

Liezen-Mayer Sándor

Lód

Ujság. 1940. jún. 6.

(e.a.: A képzőművészeti Múzeum új szerzeményei.)

Kassa III. 178.

t vörösréz aranyozva, festett zománc födelén kartus. Nemet,
nig, Kupfer vergoldet, am Deckel Kartusche in Maleremail.

tt zománc, aranyozott rézfoglalatban, a négy világrészt jel-
. sz. — Viereckige Dose, Maleremail, in vergoldeter Kupfer-
dteile symbolisierend. Deutsch, XVIII. Jh.

kés szerpentinkő, arany foglalatban, födelén ovális mozaik-
Olasz, empire. — Viereckige Dose, grauer Serpentinstein, in
ild: ein Hund und eine Katze. Italienisch, Empire.

s márvány, aranyozott ezüst foglalatban, födelén miniatür
eret ábrázolja. Olasz, empire. — Viereckige Dose, roter Mar-
am Deckel Miniaturmosaik: der Petersplatz in Rom.

márvány, arany foglalatban, födelén miniatür mozaikban a
Viereckige Dose, grüner Marmor, in Goldfassung, am Deckel
von Tivoli. Italienisch, Empire.

997. ÜLŐ BUDDHA, öntött bronzszobro

998. IRÓASZTALKÉSZLET, öntött bron garnitur, Bronzeguss. Deutsch, XIX.

999. KÉT KANDELÁBER, aranyozott és r rokokóstilus. — Zwei Kandelaber, sieben Arme. Französisch, Rokokosti

1000. DISZVÁZA, bronz, domboru és arar XIX. sz. — Prunkvase, Bronze, mi Paris, XIX. Jh.

1001. FEJIDOMU VÁZA, öntött bronz. XIX

1002. KANDALLÓDISZ, öntött bronz, két Bronze, mit Putten. Französisch, XI

1003. KANDALLÓ-ELLENZŐ, öntött bro Kaminparavent, Bronze. Louis XIV.

1004. SZAMOVÁR, plated, vázaalaku, vés Plated, vasenförmig, mit Empiredeko

1005. PALLAS ATHENE, öntött bronzszo oszlopszerü talapzaton. Olasz, XVII. XVII. Jh.

Liezen-Mayer Sándor

Kikiáltási ár pengőben

508. —, Bacchanalia. Vízf. 14×14. (Jelzett.) . 40.—
509. LAUFER J. G., Ábrahám és az angyalok. Olajfestmény. 116 × 148. (Jelzett.) . . 250.—
510. LÁSZLÓ FÜLÖP, Leány gereblyével. Vörös kréta. 18 × 12. (Jelzett.) . . . . . .
511. LENGYEL RHEINFUSS EDE, Kuruc járőr. Olajfestmény. 60 × 80. (Jelzett.) .
512. LIEZEN—MAYER SÁNDOR (1839—1898), Első szerelem. Olajfestmény. 135 × 79. (Jelzett). . . . . 900.—
(Illusztrálva az I. táblán.)
513. LIGETI ANTAL (1823—1890), Olasz városrészlet. Ceruzarajz. 25 × 19. (Jelzett.) 22.—
514. LITTKEY ANTAL. Mosdás közben. Pasztell. 48 × 38. (Jelzett.) . . . . . .
515. —, Nő virággal. Olajf. 77 × 54. (Jelzett.)
516. —, Alvó leány. Pasztell. 39 × 49. (Jelzett.)
517. —, Szüretkor. Pasztell. 46 × 36. (Jelzett.)
518. LITROW L. VON, Halászcsalád. Olajf. 50 × 40. (Jelzett). . . . . 90.—
519. LOTZ KÁROLY (1833—1904.), Magyarország allegoriája. A hátoldalon Lotz feleségének profilképmása. Olajfestmény 31 ×23. (Jelzett.) . . . . . 120.—
520. —, Falfestmény vázlat. Gouache. 8 × 19. (Jelzett.) . . . . . 50.—
521. LYS, JAN (1590—1629) után, Judith. Olajfestmény. (XVII. század.) 110 × 88. . 150.—
522. MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV, Tájkép. Olajf. 32 × 40. (Jelzett.) . .
523. —, Olasz táj. Olajf. 50 × 40. (Jelzett.). .
524. —, Tengeri táj. Olajf. 24 × 37. (Jelzett.) .
525. —, Tengeri táj. Olajfestmény . . . .
526. —, Tájkép. Olajf. 16 × 26. (Jelzett.) . .
527. MARÓTHY MAJOR JENŐ, Őszi lombok. Olajfestmény. 22 × 34. . . . . .

Árverési csarnok aukció kat. 1934. szept.

Kikiáltási ár pengőben

528. —, Borongós hangulat. Pasztell. 34 × 50. (Jelzett.) . . . . . .
529. —, Mocsaras vidék. Olajf. 35×45. (Jelzett.)
530. —, Eső után. Pasztell. 34 × 50. (Jelzett.)
531. —, Esti hangulat. Olajf. 22×34 .(Jelzett).
532. MARASTONI JAKAB (1804—1860), Női képmás. Olajf. 64×52. . . . . 80.—
533. MARGITAY TIHAMÉR (1859—1922), Tájkép vadásszal.. Olajf. 33×49. (Jelzett.) 30.—
534. —, Szembekötősdi. Olajfestmény. 165×200. (Jelzett.) . . . . . 250.—
535. —, Dandy. Olajf. 55×45 .(Jelzett.) . . 100.—
536. MARKÓ FERENC (1832—1874), Halászkunyhó. Olajf. 45 × 55. (Jelzett.) . . . 60.—
(Illusztrálva a II. táblán.)
537. ID. MARKÓ KÁROLY (1791—1860), Menekülés Egyiptomba. Vízf. 48×80. . . . . 400.—
538. IFJABB MARKÓ KÁROLY (1822—1891) Tengerparti részlet. Olajf. 16×23. (Jelzett.) 80.—
539. IFJABB MARKÓ KÁROLY (?). Olasz táj. Olajf. 29×39. . . . . 80.—
540. MAYR M., Tájkép. Olajf. 42×34. (Jelzett.) 20.—
541. MÁRK LAJOS, Nő gyöngyökkel. Olajf. 80 × 60. (Jelzett.) . . . . . .
542. MÁRTON FERENC, Város vége. Pasztell. 34 × 47. (Jelzett.) . . . . . .
543. MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852—1919), Poprádi-tó. Olajf. 94 × 120. (Jelzett.) . . 250.—
544. —, Próféta. Olajf. 70 × 58. . . . . 900.—
545. —, Tájkép. Olajf. 50×58. (Jelzett.) . . . 250.—
546. —, Spalato .Vízf. 31 × 48. (Jelzett.) . . 25.—
547. —, Klissa. Vízf. 30 × 47. (Jelzett.) . . . 40.—
548. MEZEI FERENC, Hazatérés. Olajf. 30 × 45. (Jelzett). . . . . 120.—
549. MÉRŐ ISTVÁN (?). Balatoni táj. Olajf. 20 × 28. (Jelzett.) . . . . . 40.—

Liezen-Mayer Sándor

vád

Walter Gyula dr:

Simor János bibornok hercegprimás emlé-mezete.

Esztergom 1891

64. l.

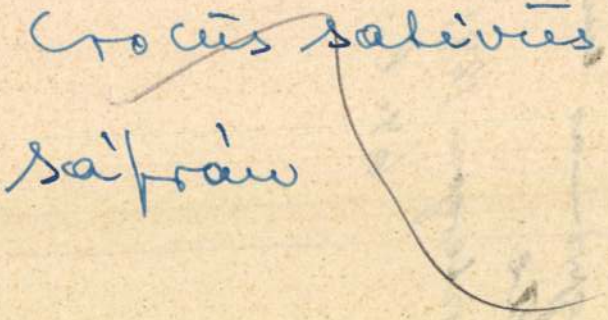

Crocus sativus

sáfrán

Liezen Mayer Sándor

MNK

A hanoweri szinház függönyterve, olfvázlat

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Faus és Margareta

Vázlat

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Káptár,1951.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Illusztrációk Faust-hoz (Dános Géza ajándéka) c. művével gyarapodott a Szépmüv.Múz.1925-ben.

Cikk: A Szépmüv.Múz.gyarapodasa 1925-ben.

Magyar Művészet, 1926. 1.sz. 41.1.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Venus és Tannhäuser, szénrajz

Kisleány virágokkal, krétarajz

Mücsarnok 1919 Köhtulajdonba vett mükincsek kiállitása

Liezen-Mayer Sándor MDK

Tavasz

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Faust-illusztráció. Templomi jelenet. Repr.

Liezen-Mayer Sándor/1839-1898/. Vas. Ujs. 1898. 9. sz. 141-142.l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Faust-jelenet, szén ajz

Szent Erzsébet, kértarajz fehér fedőfestékkel

Tavaszi idill, vázlat, szénrajz

Tavaszi jelenet, szénrajz

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

MDK

Liezen-Mayer

Akt-kompoziciója és "Mese" c. képe a kiállitáson.

Gerő Ödön: Az akt kiállitás.

Magy.Művészet, 1925. 376.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Árpádházi Szent Erzsébet, repr.

Milegyhalál. 125.1.

Lienek Béla

Hortobágyi körképét (38 méteres) világkörüli útja után bemutatták Debrecen ben (emlitve)

Nagyvárad 1966 dec. 14. 2 old.

Külföldi kiállítások naptára.

Magyar művészeink az utóbbi években mind nagyobb számmal vettek részt a külföld nevezetesebb kiállításain. Ezért, a művészek kényelmére, alább közöljük az 1899. évben rendezendő nevezetesebb és előnyösebb külföldi kiállítások főbb tudnivalóit.

Baden-Baden. Kiállítás a »Konversationshaus« fölülről világított termeiben áprilistól október végéig. Minden mű legalább négy hétre állítandó ki. Előzetes bejelentés szükséges. Nem meghivottak jury alá esnek. Egyszeri szállítási költséget a jury által elfogadott művekért megtérítenek. Eladási jutalék 10%. Igazgató: *Schall* H. József. Megnyitás április elején.

Bécs. A Genossenschaft der bildenden Künstler Wiens 26-ik évi kiállítása március 18-tól május 31-ig. Meg nem hivottak előzetes kérdést intézzenek. Bejelentés és beküldés határideje március 5-ike. Elfogadott műveknek egyszeri ingyen szállítás. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 10%. Cím: Secretariat der Genossenschaft der bildenden Künstler Wien, I., Lothringerstrasse 9. Secretär: Herrn E. Klobasser, Kaiserlicher Rath.

Berlin. Nagy nemzetközi kiállítás május 7-ikétől szeptember 17-ikéig. Fölvesznek művészi színvonalon álló műtárgyakat és műipari tárgyakat. Március 10-ikéig kell bejelentő-ívet küldeni *két példányban*. Tűzbiztosítás, de semmiféle más felelősség. Elfogadott művek visszaszállítási költségeit megtérítik, ha a beküldők a beküldéskor az ingyenes visszaszállítás föltételeit teljesítették. Eladási jutalék 10%. Beküldés március 15-től április 6-ig. Megnyitás: május 7. Cim: Grosse Berliner Kunstaustellung. Geschäftsführer: Herr F. von *Bayer*.

Düsseldorf. Kunstverein kiállítása május 21-től junius 17-ig. Előzetes tudakozódás. Teherszállítmányképp egyszeri szállítási költség megtéríttetik az elfogadott művekért. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 6 százalék. Vásárlások sorsolásra. Üzletvezető: *Sandt* Max, Alexanderstrasse 13. Bejelentési és beküldési határidő május 10. Megnyitás május 21.

London. Royal Academy of Arts. A művek bérmentve és becsomagolatlanul szállítandók be, miért is egy londoni szállítóra címzendők. A beszállításkor szabályszerüen kitöltött bejelentő-ívek is mellékelendők. A festmények aranykeretben de üveg nélkül küldendők. Londonban már kiállítva volt műveket nem vesznek föl. Jury.

Luzern. Kunstgesellschaft kiállítása május 15-től október 15-éig. Szabad szállítás oda és vissza, de csak meghivottaknak, vagy olyanoknak, akiknek ezt a kedvezményt előzetes egyezkedés alapján megadják. Azoknak, akik műveiket nem a kiállítás egész tartamára küldik, nincsen igényük a szabad szállításra. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 5% Junius 15-ike után nem vesznek föl műveket. Bejelentés határideje április 30. Beküldés május 15-től junius 15-éig.

München. Künstlergenossenschaft évi kiállítása junius 1-től október 31-ig. Bejelentés határideje április 30. Beküldés április 10-től április 30-ig. Megnyitás junius 1. A művek bérmentve küldendők. Eladási jutalék 10%. Cím: Geschäftsführer der Münchener Künstlergenossenschaft.

München. Verein bildender Künstler »Secession« VI. nemzetközi kiállítása május 1-től október közepéig. Fölvesznek műtárgyakat. Műipari tárgyakra nézve előbb kérdés intézendő. Bejelentés március 1-től 15-éig. Beküldés április 1-től 10-ig. A jury által elfogadott művek oda-vissza szabad szállítás kedvezményében részesülnek, föltéve, hogy az elküldés helyére mennek vissza. Tűzbiztosítás. Jury. Eladási jutalék 10%. Cim: Verein bildender Künstler München. »Secession.« Königsplatz 1. Megnyitás május 1.

Páris. Société Nationale des Baux Arts kiállítása. A határidők még nincsenek megállapítva.

Prága. Kunstverein für Böhmen kiállítása április 15-től junius 15-ig. Előzetes tudakozódás szükséges. Bejentés március 1-eig. Beküldés március 15. Minden művész csak 2 művel vehet részt a kiállításon. A kellő időben beérkezett s a jury által elfogadott műveknek egyszeri szabad szállítás. Tűzbiztosítás. Mult évi eladások: sorsolás 10.000 márka, képtár 9000 márka, magánosok 25.200 márka, összesen 44.200 márka. Megnyitás április 15. Cím: An die Geschäftsleitung des Kunstvereins für Böhmen, Prag. Secretär: Herrn *Czermak* Al.

Salzburg. Künstlerhaus und Kunstverein kiállítása junius 15-től szeptember 30-ig. Nem meghivottak előre tudakozódjanak. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 10%. Bejelentés hatarideje május 1. Beküldés határideje junius 1. Elnök: Herr Ludwig *Schmederer*.

Velence. III. nemzetközi kiállítás április 22-től október 31-ig. Meghivottak nem esnek jury alá. Egy művész két műnél többel rendszerint nem vehet részt. Külön megállapodások lehetségesek. Olaszországban már kiállított műveket nem vesznek föl. Három méternél szélesebb festmények és 3 □-méternél | nagyobb alapterületü szobrok iránt előleges kérdés intézendő. Meg nem hivott művészeknek csak a be- és kicsomagolás költségeit térítik meg. Meghivottaknak ezenkivül a szállítást is. El nem fogadott művek számára külön terem van fentartva, amelyben az illetők kivánságára bizonyos ideig kiállíthatók. A bejelentés határideje már lejárt. Most már csak előzetes megállapodás alapján lehet bejelenteni. Beküldés határideje március 15-től 31-ig. Megnyitás április 12. Jury. Eladási jutalék 10%. Cim: A kiállítás titkársága (Municipio di Venezia.)

*

Miheztartás végett ide igtatunk még röviden néhány olyan szabályt, mely lényegében csaknem minden kiállításra nézve fennáll:

Aki első ízben akar valamely kiállításon résztvenni, jól teszi, ha előzetes kérdést intéz a közelebbi pontos feltételek iránt, ami külö-

nösen olyan művészekre nézve tanácsos, akik közvetlen meghivást nem kaptak:

Két méternél nagyobb és 100 kilogramnál nehezebb művek iránt feltétlenül előzetes kérdés intézendő.

A bejelentés az illető kiállítás vezetősége útján megszerzendő íveken történik.

Tanácsos a művek elindításáról az illető kiállítás vezetőségét előre értesíteni.

A legtöbb kiállítás arra kéri a művészeket, hogy műveikre nézve az utolsó árat állapítsák meg s abból aztán ne engedjenek.

A csomagolásra nézve általában a társulatunknál is megszabott föltételek az irányadók. Egy ládába rendszerint csak egy mű csomagolandó. A művekre és a ládákra alkalmazandó nyomtatványok pontosan kitöltendők.

A szállítás költségeit rendszerint csak meghivott művészeknek térítik meg, de ezeknek is csak akkor, ha egyszerü teherszállítmányról van szó. A csomagolás és a vasúthoz vagy a vasúttól való szállítás költségeit egy kiállítás sem téríti meg. Utánvéttel terhelt küldeményeket sem váltanak ki. A visszaszállítás költségeinek a megtérítéséről csak akkor lehet szó, ha a mű a feladás helyére megy vissza.

A kiállítási műveket csak tűz ellen biztosítják. Más sérülésekért vagy károkért semmiféle felelősséget nem vállalnak.

A nem meghivott művészek mindenütt jury alá esnek. A visszautasítottak semmiféle költség megtérítésére nem számíthatnak.

A kiállított műveknek a kiállítás egész tartama alatt a tárlaton kell maradniok. Az eladásokat kizárólag az illető kiállítás megbizottja közvetíti.

A művek visszaküldése iránt a kiállítás lezárása előtt kell intézkedni.

Mindent összevéve a legtanácsosabb az, ha a kiállítani szándékozó művészek, mielőtt valami elhatározó lépést tennének, az illető kiállítás szabályzatát megszerzik és a kiállítás vezetőségével érintkezésbe lépnek.

Művészeti hirek.

— **Benkő Kálmán kitüntetése.** A hivatalos lap február 4-iki számában örömmel olvastuk, hogy *Benkő* Kálmánt, Társulatunk közszeretetben álló, érdemes igazgatóját ő Felsége a király, a képzőművészet fejlesztése körül szerzett érdemeiért a III-ad osztályu vaskoronarenddel tüntette ki. Ismerve *Benkő* Kalmán szinte közmondásos szerénységét, azt hiszszük, az ő intenciói szerint cselekszünk, ha e helyen nem fűzünk semmiféle kommentárt ehhez a jól megérdemelt kitüntetéshez, annál is inkább, mert meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar képzőművészet ez érdemes bajnokának és társulatunk oszlopos tagjának kitüntetése amúgy is a művészet minden igaz barátja szívében örömteljes és őszinte visszhangot keltett. Itt említjük meg, hogy *Benkő* Kálmán tiszteletére a »Magyar Képzőművészek Egyesülete« pénteken, február 10-én este az »István főherceg« fogadó dísztermében lakomát rendezett, melynek lefolyásáról lapunk legközelebbi számában fogunk beszámolni:

—

— **Malonyay Dezső.** Olvasóink a *Műcsarnok* mostani számában »Levelek« címen egy cikkelyt találnak *Malonyay* Dezsőtől, a »Munkácsy Mihály élete és művei« cimü munka kiváló szerzőjétől. Bizonyára örömteljes visszhangot fog kelteni olvasóink körében az a hír, hogy ez a cikkely — amint egyébiránt tartalmából is kiviláglik — csak beköszöntője Párisban élő jeles esztétikusunknak, akit sikerült megnyernünk arra, hogy a *Műcsarnok*nak állandó párisi levelezője legyen és lapunkat a francia metropolis nevezetesebb művészeti eseményei iránt közvetlenül tájékoztassa. Beköszöntője után, amelyben úgyszólván művészeti hitvallásával ismertet meg, méltán a legnagyobb érdeklődéssel nézünk *Malonyay*, lapunk számára küldendő további irásai elé.

—

— **Külföldi folyóirat egy magyar művész emlékének.** A Münchenben megjelenő »Die Kunst Unserer Zeit« cimü művészeti folyóirat tizedik évfolyamának most megjelent harmadik száma, kizárólag a nemrég elhunyt *Lietzenmayer* Sándor hazánkfia emlékének van szentelve. G. A. *Horst* az egész füzetre kiterjedő hosszu cikkelyben közli az elhunyt művész életrajzát és behatóan méltatja művészetét, melynek illusztrálásául a mester tizenhat festményének és vázlatának sikerült művészi reprodukcióját közli.

—

— **Magyar művész az őshazában.** *Zichy* Jenő gróf kutatásai a magyarok őshazájában fölkeltették a művészvilág érdeklődését is. A napokban egyik jeles festőművészünk, *Eisenhut* Ferenc utazott el a messze keletre. Egyenesen Tifliszbe ment, ahonnan tovább fog utazni a Kaukázusban, Turkmeniában és Ázsia keleti részében tanulmányozni az ősmagyarokat, a kikről tanulmányképeket fog festeni. Hosszabb időzését esetleg a művész föl fogja használni, hogy egy nagyobb szabásu magyar történelmi képet fessen. Eisenhut már több izben járt keleten, de most Zichy Jenő kutatásai új vezérfonalat nyuj-

Művészek. 1899. 7 sz.

Liedermann A

a gróf Schönbor Ervin uradalom mérnöke terveste a munkácsi uradalom csárdáját.

Kel 1885

I. 1. f. 57. l.

és részt vett az uradalom pavillonjának tervezésében is

u. o. 50. l.

2 8 2 7 9 szám.

1 9 2 8 .ni.

Nagyságos

Dr.Szentiványi Gyul

titkár

Értesitem,hogy

tulajdonát képező olajfes

elfogadom és kérem,hogy a

urálni sziveskedjék.

Szalaegerszeg,192

L:F.

E:K.

Liedermann Bernát

Otvös

l.

Arch. Ért

1902. 286-l

Lieders Herman

agyúöntő

1645-47

Sárospatak

l. Hadtört Közl

1978-423-l.

tlen festő.

ázadból.

n van ábrázolva. Szürke
szemöldöke barna, szeme
leberetvált. Körülcsavart
mellfodra csipke, mellénye
kabátja, melynek csak két

méretei 4·3 : 3·5 cm. — Lelt.
stvérektől 1892-ben 40 K-án. —
-én. — Elszámoltatott 1894-
st jóváhagyta az 1894 július
21–894).

Liedl Károly

1914/15-I.

Ferképzőmfoiskővk

108. l.

M D.U

LIEDL, Jac. et. Jos.

Volt trinitarius kolostor és templom (Kiscelli utca 108.) maszet (1750.)

vesz.

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 383. l.

MDK

Liedmann Hugó

MM és ÉE Közl. 1929. nov. 24. 303 l.

Magy. Technikai Muzeum. ...

Lieff Lucas

ÖTVÖS

1611 - ben cichmester

Nagyszebenben.

IROD.

Te

MDK

Lieglwagner Jakab kőművessegéd

Zakariás G.S: Adatok Buda XIX. sz. eleji épitészetéhez. 1954. sajtó alatt.

Liendl Körner
1439

L. Hoffmann Posony 32.C

Hoffmann Südost

M.D.K.

Liendl kőműves

1439-ben szerepel a pozsonyi
telekkönyvben.

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett
művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 32. old.

Liener Béla, festő MDK

Műve, a Hortobágyi körkép Los Angelesből érkezett vissza a Déri Múzeumba. A 38 m hosszú 19 db-ből álló festmény a harmincas években került bemutatásra Debrecenben. Bejárta Budapestet, Bécset, Kairót és Brazília, USA sok városát.

— : Ismét Debrecenben a „Hortobágyi körkép" 7.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. nov. 25.

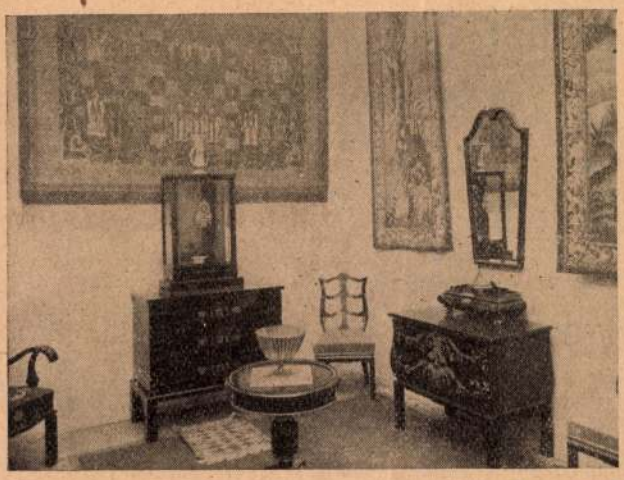

Szoba

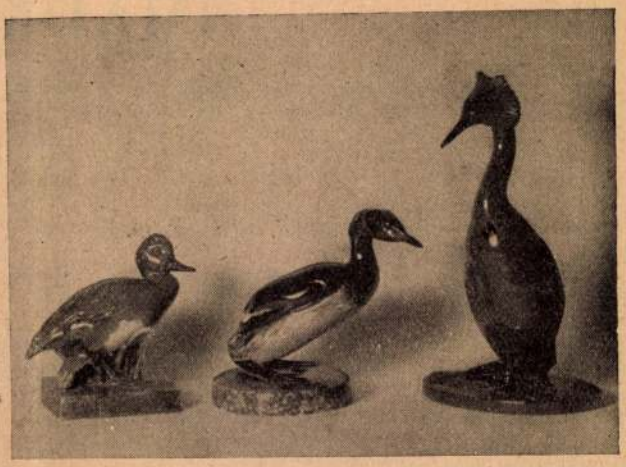

Az Iparrajziskola kiállításáról

Keramiák

mindig reménytelenebbül. De azért nem mozdult. Az óramutató pedig csendesen ballagott. Már háromnegyed kettő is elmult és Marika szívéből kiszállt a remény, mint léggömbből a gáz, amikor kegyetlen kezek tűt döfnek beléje.

A gyönyörű hullámok kisimultak a fején, a mosolygás lefagyott arcocskájáról, amikor pár perccel kettő előtt végre beléphetett a tanácsos úr szobájába.

Megállt az íróasztal előtt és keserves hebegések közben elmondta, hogy miért jött.

A nagyúr jóságosan meghallgatta, azután felvonta a vállát.

— Hát ez bizony nehéz dolog, — mondta, de amikor meglátta Marika könnyes kék szemét, enyhíteni akart a ridegségén. — Miért nem megy inkább férjhez? — kérdezte tréfálkozva.

Marikát elfutotta a méreg.

— Kihez menjek? — kérdezte harciasan. Szívében felébredt három várakozással telt év minden keserűsége. — Talán vőlegényt tudna adni a méltóságos úr, ha már állást nem adhat?

A méltóságos úr felkacagott. Tetszett neki a fiatal leány haragos elkeseredése.

— Ne mondja, hogy nem adok vőlegényjelölteket! — mondta jókedvűen, — ha már állást nem adhatok, — s megnyomta az íróasztalán levő gombot.

— Hívd be az összes nőtlen fiúkat, — mondta titkárának, mikor az belépett. — Valamennyit hívd be!

Egy perc mulva öt fiatalember állott íróasztala előtt feszes vigyázzban. Nem tudták elgondolni, miért hívták be őket.

— Nos, — fordult most Marika felé, — tessék, válasszon!

Marika most már nagyon elkeseredett. Torkát fojtogatta a sírás. Hiszen ez volt az a pillanat, amikor hetek óta dédelgetett, utolsó reménysége esett vízbe. Szembefordult a fiatal férfiakkal.

— Magyarázzák meg a méltóságos úrnak, — mondta haragosan, — hogy maguk is szívesebben vesznek el olyan leányt, akinek állása van!

A fiúk felkacagtak.

— Bizony, ez igaz, — hagyták rá egyhangúan.

A tanácsos úrnak tetszett a tréfa.

— Akkor hát nincs mit tennem, — mondta nevetve, — kénytelen leszek állást adni a kisasszonynak!...

Marika úgy ment le a lépcsőn, mint akinek szárnya nőtt.

— Ál-lás, ál-lás, ál-lás! — kopogta minden lépése. — Ál-lás, ál-lás, ál-lás! — dobogta a szíve.

Pár hónap mulva a posta meghozta a kinevezését.

EGY RÉGI KÉP

Egy régi kép függ a falon,
Kissé kopott, kissé fakó,
Te képed az ki messze vagy,
Édes, drága, jó nagyapó.

Messze vagy és nem jössz vissza
Hiába is várlak téged,
Csak a falon függ már kopott,
De oly kedves régi képed.

Szakács Margit

A Notre Dame de Sionban végzett tanárnő
francia, német, latin tanitást és bármilyen
pótvizsgára
előkészítést vállal. ENDRŐCI MÁRTA,
Budapest, V. kerület, Szent István körút 3. szám

IMÁDKOZOL?

Sokszor mondják mostanában, hogy olyan nehéz időket élünk, amilyent még soha, egyetlen nemzedék sem.

Mesebeszéd!

Amióta emberek élnek a földön, mindig volt háborúság, voltak viták és világnézetek, nemzetek harcoltak egymás ellen és egymás oldalán. És amíg emberek lesznek a földön, így is lesz.

Hogy mégis most sokkal nehezebben viselik el az emberek az életüket, annak egyetlen oka van: a vallástalanság.

Minden gyermek vallásban születik. S ha ezt a vallást elhanyagolja, ha annak parancsolatait be nem tartja, ha nem fordul teljes szívével Istene felé, akkor ez az ember elvész menthetetlenül. Összetörik a rázúduló csapások, a bajok, az élet különféle nehézségei, hozzátartozóinak elveszítése, vagyonának esetleges csökkenése, vagy elpusztulása és ő maga is utána hull szétbomló javainak.

A régiek tartották vallásukat, buzgóan imádkoztak, kérték Istent mindig, mindenféle körülmények között. Én, aki ezeket a sorokat írom, úgy nevelődtem fel, hogy édesanyám sokszor maga mellé ültetett s elmondta, hogy milyen szokások voltak a régieknél.

Édesanyám az ő nagyszülőinél nevelkedett, akik jómódú molnármesterek voltak. Sok-sok vizimalma volt dédszülőimnek és jómód, sőt gazdagság virult portájukon. Sok gyermeket neveltek, egy leányt és öt fiút. Abban az időben a gazda cselédjeit magánál tartotta a házban, két kocsis hordta a megőrölt gabonát a vízpartról a magtárakba, unoka is nevelődött a házban. Dédanyám már hajnalban talpon volt, mire a háznép fölkelt, az asztalokon ott állt a rengeteg ennivaló, mert bizony ilyen házban, ahol sokat kell dolgozni, megfelelő táplálékról is gondoskodni kell. Füstölt szalonna, kolbászfélék, disznósajtok, hatalmas kőkorsókban friss patakvíz. Délig aztán nem volt megállás a munkával. De mielőtt továbbmennék, közbe kell vetnem, hogy nem kezdhette meg senki az étkezést, mielőtt nem imádkozott volna. Délben szintén és este is.

Ez az imádság tartotta őket mindenféleképpen. Volt, akinek elkapta félkarját a malomszíj és nyomorék maradt. Ott maradt azért továbbra is, az udvarban és dolgozott, amit tudott. Este, mikor a közös imát végezték, éppen olyan alázattal és éppen olyan nyugalommal borult térdre, mint a többiek.

— Isten akarta — ez volt a hite és nem zúgolódott.

Dédanyám egyetlen napot nem mulasztott el, hogy a templomba nem ment volna. «Áldásért» — mondta szelíden és karján a kis kosárral, ment a templom felé... Igen, kosárral.

Mert a templomból egyenesen a szőlőkbe vette útját, ahol sok ember dolgozott a tőkék mellett. Egy szelet kenyeret vitt magával, azt megette kint a szőlőben és figyelte a munkát. Nem kellett kiabálnia, nem kellett félnie tőlük, csak nézett szeliden és örömmel. Becsülte a munkásokat, becsülte a munkát és megadta a tisztességes bért, amint érdemelték.

Így tanulta a papjától és hallotta a templomban és így élte az életben.

Így tanulta tőle nagyanyám és anyám.

És én, aki oly nagyon szeretlek benneteket, szeretném, ha ti megtanulnátok tőlem. Higyjétek el, hogy nincsen szebb, nagyobb, tökéletesebb dolog a szív békéjénél és csak önmagatoktól függ, hogy ezt a békét magatoknak ajándékozzátok.

Oly sokat átvesztek a külföld leányaitól. Hát lássátok: Belgiumban, Hollandiában, Angliában, Franciaországban, Finnországban olyan vallásos leányok vannak, hogy minden tisztelet megilleti őket. Pedig ők is szépek, frissek, fiatalok, okosak, ügyesek és tanultak

Van a tekintetükben valami, amit szeretnék látni a ti szemetekben is. Éljétek át vallásotok tanítását, higyjetek benne, tiszteljétek papotokat, tanuljátok meg tanításait és imádkozzatok.

Igen: imádkozzatok. És áldás lesz munkátokon, családotokon, önmagatokon.

Isten segítsen benneteket!

Nagykárolyi Etelka.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR

Születésének századik évfordulójára.

Mindnyájan ismerjük és mindnyájunkat gyönyörűséggel töltenek el azok a festmények, melyek az évezredes magyar történelem kimagasló eseményeit, nagy jeleneteit tárják szemeink elé. A mult század romantikus festőművészeinek köszönhetjük, hogy képzeletünk számára megelevenítették a magyar multat: Székely Bertalannak, Lotz Károlynak, Thán Mórnak, Weber Henriknek, Kovács Mihálynak, Zichy Mihálynak, Madarásznak, Kiss Bálintnak és még sok más lelkes magyar művésznek. Így Wagner Sándornak is, akinek tavaly volt százesztendős születési évfordulója és Liezen-Mayer Sándornak is, kinek centenáriumát most ünnepeljük.

Ki ne ismerné iskolakönyvekből, faliképekből, történelmi művek műmellékleteiből azt a megkapó jelenetet, mikor Mária királynő, Nagy Lajos leánya sírva borul apja koporsójára, mialatt a bitorló Kis Károlyt királlyá koronázzák? Vagy Mária Terézia fölséges, szép alakját, amint egy szegény gyermekét táplálja? A Szépművészeti Múzeumban is bizonyára mind elácsorogtunk már a nagyalakú hamvas-puha színezésű kép előtt, mely magyarországi szent Erzsébetet ábrázolja, amint lecsatolja válláról hermelinpalástját, hogy beborítson vele egy didergő szegényt.

Ezeket a képeket és még sok más magyar történelmi jelenetet Liezen-Mayer Sándor festette, a győri patikus fia. Vagyonos családja támogatta törekvéseit és így hamarosan külföldre mehetett művészi kiképeztetése végett.

A mult század közepén még nem volt hazánkban megfelelő színvonalú képzőművészeti iskola. Művészeink elsősorban Bécset keresték fel. Liezen-Mayer is odament, de onnan Münchenbe folytatta útját, hová a hírneves Piloty mester neve vonzotta a tanítványokat. Piloty elve az *anyagszerű* festés volt, vagyis a tárgyaknak szinte kézzelfogható hűséggel való ábrázolása. Ünnepélyes, nagy történelmi jeleneteket festett, melyekbe egy-egy egész kor szellemét belezsúfolta. Magyar történelem-festőink javarésze az ő iskolájából került ki.

Liezen-Mayer Sándor is. A huszárbajuszt viselő, magyar voltát mindig büszkén hangoztató művész tehetsége külföldön is hamar elismerést aratott. Előbb a stuttgarti művészeti akadémia élére hívták meg, majd Münchenben kapott előkelő tanári állást. Így német földön telepedett meg. Hazánkban a művészeti élet csak akkor kezdett fellendülni s így nem egy jelesünk szorult még idegen országba. De azért Liezen-Mayer Sándor élénk összeköttetésben állott Magyarországgal. Egyre-másra festette magyar történelmi vásznait (Magyarországi Erzsébet szentté avatása, Hunyadi Mátyásnak hírül hozzák királlyá választását, jelenet Ferdinánd király családi életéből, stb.), testületeink, főuraink megrendelései sokat foglalkoztatják, megbecsülésben, kitüntetésekben részesül.

1898-ban, 59 éves korában halt meg. Műcsarnokunk nagyszabású kiállításban mutatta be művészi hagyatékát, melyben a mester nemcsak a történelem színpadának, hanem a bensőséges, meleg családi életnek is hódolt és avatott ecsettel ábrázolta a gyöngéd érzelmek világát is.

gr. La Rosée Erzsébet

Magyar Lányok 1939. 43. sz.

BENCZUR GYULA: AKT. Tanulmány.
Ernszt Vilmos úr tulajdona.

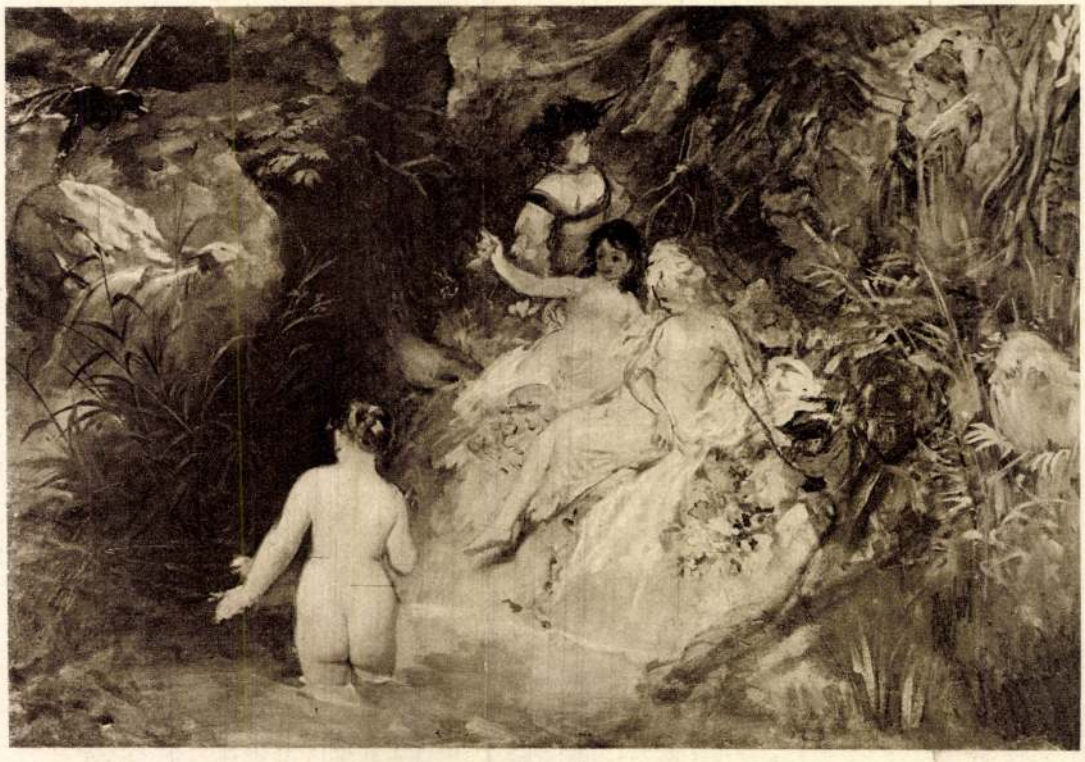

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: MESE.
Mauthner Zoltán úr tulajdona.

Magyar Művészet
1925. 384 l.

Liezen-Mayer Sándor

ivod

Lázár Wolfner gyűjt

74-76.l.

kepéttel -

8924.

lpartján fekvő PANZOWA, jobbról pedig a
ANCKA térrajzát szemléljük, a melyek
g is van adva. Felirata a Panzowa an
rgeführet worden befejezésű kéthasa-

on denen beyden Schlössern Panzova

Joan. Michaël Christophori, auff
lden Ancker.

ér. a rl. 26.3:35.2 cm.

-907
7-17

Liezenmayer Sándor

ivad

=

Csánky Ungmal

14. l.

Liezen-Mayer Sándor

Venus és Tanhäuser

c. Eepe repr.

Farkas Zoltán.

Magyar mesterművek kiállítása.

Magyar Művészet

1936. 233. l.

Liezen - Mayer

l.

Lykanomzromantika

89, 92, 116, 141, 174,

175. l.

MAGYAR BANK
BUDAPEST
VILMOS CSÁSZÁR ÚT
32.
ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

NÁRAY AURÉL: KRISZTUS A TENGEREN. Olajfestmény

mindenesetre kitünően képviseli a nagy német mesternek azt a korszakát, melyben a szigorú rajzos előadásból az igazi festői előadásba ment át.

Tanulságos összehasonlításra nyílik alkalom, ha majdani helyére kerül, a múzeum modern német termébe, Liebermann hasonló tárgyú festményének szomszédságába. A liebermanni festmény cselekményének színhelye is a köseni liget „Bükkfacsarnoka". Tárgya szintén Istentisztelet, vagyis embersokadalom az erdőben. De más az ábrázolás módja, más a megvilágítás és a színhangulat is. Liebermann képén őszi az idő, borús az ég, fakók a színek. Borongós a színhangulat, nem vidám, mint Menzel festményén. Az előadás inkább összefogó, semmint részletező, a színek mind foltokban helyezkednek el, a foltok vastagon föl-rakott festékrétegek. Az elő- és a középtér alakjait ugyan Liebermann ecsete is gondosan kirajzolta, de a háttér alakjait már szinte pettyezve jelzi. Előadása kevésbbé genreszerű, mint nagy elődjéé, kevésbbé elbeszélő szándékú, de kevésbbé lendületes is. A két képen határozottan megérzik a két korstílus különbözősége, de ami a döntő kvalitást illeti: a nagyobb alkotóerőt, a megragadóbb egyéniséget, — a régibb korstílus képviselője különbnek bizonyul modern utódjánál.

Teljes terem jutott az új szerzemények kiállításán a magyar fiataloknak, helyesebben: az új korstílus keresőinek. Az ő és közvetlen elődjeik műveivel fog megtelni a régi Műcsarnokban tervezett modern szárnya a Szépművészeti Múzeum magyar gyüjteményének.

ELEK ARTÚR

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898): NŐI KÉPMÁS. Olajfestmény
Dános Géza úr ajándéka

Elek Artur: A Szépművészeti
Múzeum új szerzemények -
Magyar Művészet
1926.

Liczen-Mayer Sandor

1839–1898.

Laid

Ernst-Muzeumaulaja I.

35. l.

5 sorsjegyen aluli rendeléseknél sorsjegy és kezelési költség fejében 30

Van szerencsénk **mellékelten 1** drb állami sor **30** ar.-fillért, a csatolt befizetési lappal szíveskedjék hoz ményre, melynek árát a **huzás előtt kifizették.** Ab reflektálna, kegyeskedjék azt a csatolt befizetési lappal e vedjen károsodást. E célból mellékelünk válaszboritékot, n Ha t. Cím több sorsjegyet óhajt, méltóztassék azt **külön**

A befizetés céljára csakis a mellék

Felhivjuk becses figyelmét arra, hogy abban az e mind megtartani, ugy a befizetés céljára felhasználandó vagyis az „Elismervény"-en, az „Értesitő-lap"-on és számát szíveskedjék meghagyni, a többi sorsjegy számát (Mint pl. ~~148.723.~~)

Egyben felhivjuk becses figyelmét, hogy abban a pénztári befizetési lapon, hanem más befizetési lapon (bianc vagy a postautalvány mindhárom részén a sorsjegy számát, a

A sorsjegy ára csak abban az esetben tekinthető adják postára.

A huzás után minden résztvevő felszólitás nél annál magasabb nyereményeket a nyerősorsjegy ellenéb ugyancsak a sorsjegy ellenében készpénzben fizeti ki a szé utca 10—14.), de kivánságára mi is kifizetjük.

Huzás már december hó 7-én.

M. kir. állami nyomda. Budapest 1938. — 3352.

Liezen - Mayer Sándor

Mária Terézia egy koldus-
anzony gyermekét táplálja
vázlat repr -

Magyarországi kent
Erzsébet, vázlata
repr -

Ernst-Muzeumaukcioja I.

IX
tabla

X
tabla

VI

Lieren - Mayer Sándor

Ernst Múzeum adományozás

XLII.

Lichtenberger S.

Arckép

Pozsonyi Műkiállítás
1883. 14. l.

Lietzen - Mayer S.

Archiv

Poissons Mutualitär

1883. 14. 6.

Liezen-Mayer Sándor

Művészeti lexikon

441. l.

Művészet
1925-26 évf. 225, 226.
242, 300, 305.
1927. magyar táj. 479

Witechapeli (london-stepneyi)

népkönyvtár III. 94, 97.

Líczenmayer Sándor

1861-be Győrött látogatóban. A magyarok bejövetele a Kárpátokon keresztül.

(A minachem mingylet mulapja)

( ). Vas. Ujs 1861. 50 k

Liczenmayer Sandor

ród

Mücsarnok. 1868. 40. l

Liezen-Mayer Sándor

Vas. Ujs. 1899. 403. f.

A király művásárlása. Királyunk számára a műcsarnok tavaszi nemzetközi kiállításából a következő három művet vásárolták meg: *Liezenmayer* Sándor: «Faust és Margaréta», *Edvi-Illés* Aladár: «Felhők» és *Szlányi* Lajos: «Holdvilágos est» czimű műveit. A három festményt a budai királyi várpalotában fogják elhelyezni.

FŐMUNKATÁRS:
IFJ. FÉSZL FERENC

MŰVÉSZET

SOK HAVI SZAKFOLYÓIRATA

LIEZEN-MAYER SÁNDOR. A NAGYMAMA NÉVNAPJA.

Műcsarnok 1892/93 Téli K.

Liezen – Mayer Sándor

nek azt a kijelentését, hogy Szent-Pétervárról és Moszkvából visszajövet ujra föl fog lépni nehányszor, még pedig, okulva a tapasztaltakon, ezuttal a népszinházban.

HARTSTEIN MARGIT MÁGLYÁRA HURCZOLTATÁSA.

Van der Ouderaa festménye.

E megragadó rajzhoz, mely *Van der Ouderaa* belga fes ő nagy történeti képe után készült, egy a tizenhato ik század közepe táján Antwerpenben történt esemény szolgáltatott tárgyat. Ez időben Abanzo nevü spanyol orvos tartózkodott ott, kit egy nap meggyilkolva találtak ágyán. A büntett elkövetőjéül Hartstein Margit nevü csodaszép bécsi nőt tartóztattak le azonnal, ki Abanzót, mint csábitóját, boszuból gyilkolta meg. A pör kideritette a szép nő bünösségét, minek következtében akkori szokások szerint máglya általi halálra itélték, s 1555 február 12-dikén ki is végezték. Az ut, melyen a máglyára megy, s különösen az a pillanat, midőn egy kereszt előtt utolsó imára összeroskad, szolgált forrásul a művésznek festményéhez.

Jobbfelől az előtérben a főalak, az elitélt térdel gyóntató-atyja mellett s fájó, esdeklő tekintetet vet hóhérára, ki megkötözve tartja, mig a fegyveres kiséret, a birák és polgárok hosszu menetben haladnak át egy boltives kapun, elől a liére-i őrgróffal. Ügyesen vannak az egyes alakok csoportositva, s arczkifejezése mindegyiknek a legnagyobb mértékben jellemzetes. Legtöbb érdeket természetesen Hartstein Margit kelt, ki, a bakóval együtt, igazán remekül van feltüntetve. De a mögöttük rőzsekötegek közt térdelő hóhérlegény és a balfelől álló antwerpeni polgármester alakjai is méltán vonják magokra a figyelmet. Megdöbbentő hatásu, rémes jelenet ez, a mely a középkori vésztörvényszékek sötét korát idézi lelkünk elé. Fokozza még a hatást a korrajzi szinezet, mely a környező házak épitészeti styljében és a föltüntetett alakok öltözetében jut kifejezésre. A szüzanya és a keresztre feszitett megváltó képe alatt pislogó lámpa csüng alá rozsdás lánczon, s szines üvege kisértetiesen töri meg a kisugárzó fényt, mely a szerzetes halvány arczára veti kétes sugarát. Rozzant erkélyekről kiváncsi asszonyok ó németalföldi öltözetben tekintgetnek alá s az örök arczai is elárulják a részvétet, melylyel a tragikus sorsu nő iránt viseltetnek, ki becsületét boszulta meg, s azért életét kénytelen veszniteni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

«Dal és beszély», ez a czime egy nagy diszszel kiállitott kötetnek, mely *Vajda* Jánostól jelent meg a Révai-testvérek kiadásában. (Ára 1 frt 40 kr.) A kitünő költő legujabb lyrai költeményei vannak benne, összesen nyolcz, mindenik legujabb költészetünk maradandó becsü darabja, s ezeken kivül «Ábel és Aranka» czimü hosszabb költői beszély, melyet nemrégiben lapunk egész terjedelmében közölt. Jankó Jánosnak e költői beszélyhez készitett illusztrácziói emelik a kiadás diszét. A kötet a szerző arczképét is közli. A mély érzésü és ritka erővel nyilatkozó költő ez uj kötetét is bizonyára örömmel fogadja a költészet minden igaz barátja. A kötet egyik legszebb darabjának, egy költői szépségekben gazdag lyrai költeménynek főbb részeit — a hozzá mellékelt illusztráczióval — mutatványul itt közöljük:

Megnyugvás.

(Egy költő monologja. Teljesen önálló része egy nagyobb költeménynek.)

«Hiszek az örök igazságban.
Hiszem, hogy ő maga a nap.
Körén örök forgandóság van,
De ő nem változik, marad.

Egy gyűrü ez a végetlenség.
Kerek a sors, a tér, idő.
Csak fejeinkben a képzelt vég,
Az egyetemben nincs meg ő.

Velünk e múló földi létben
Ez a kerék forog, forog;
Korongján mennyi a «föl», épen
Csak annyi az «alá» is ott.

Az éjre nap, a napra éjjel,
A télre megjön a tavasz.
Ki elborít keserüséggel,
Ne félj, meg is vigasztal az.

Isten vezérli e világot,
Kinek mindenre gondja van.
Ki rózsabimbót, szép lányt alkot,
Nem lehet rossz, igaztalan.

Te porba vérezőn tiport szív,
Nyugodj meg hát te is, szivem.
Itélet napja, mely előhív
Onnan, rád is virad, hiszem.

Hogy is kivánod, hogy neked már
Itt most igazat adjanak?
A századokba nyuljanak, bár
Létük forgása pillanat?

Van itt igazság e világon;
Arány mérettel egyező.
Vegyétek a jelent, nem bánom,
Enyém a végetlen jövő.

. . . . . .

Mint déli nap lángözönében
Fönlebegő kevély sasok,
Ti mostan usztok a dicsfényben,
Dúsak, nagyok, hatalmasok.

Arczképetek kirakatokban
Koszoruzottan tündököl;
Robogtok czímeres hintókban,
Rám a sarat, port verve föl.

Titeket bámul kegysovár nép;
Nevetek mindenütt ragyog.
Mellettetek most én csak árnyék,
Vagy annál is kevesb vagyok.

. . . . . .

De majd ha az ismerettárból,
Hová nevetek halni tér,
A pár sort, mely még rólatok szól,
Kirágta a könyvtár-egér,

S nem lesz e földön semmi többé,
Se nyomotok, se árnyatok,
Mi egykor itten azt jelölné,
Hogy éltetek, hogy voltatok;

A messze, mérhetlen jövőben,
Siromon is, rég omladó
Porom fölött, habos mezőben
Dus rendet vág az arató;

A nap alatt, e szép világon
Elváltozik sok minden itt;
«Abroncsszekér», sok ákom-bákom
Hieroglifjét feledik.

Országhatárok összefolyva;
Sok szer, ma ünneplő divat,
Muzeumok ereklyelomja —
Ott porladoz üveg alatt....

De mig ez a világ világ lesz,
Megújul benne a tavasz,
Emberkebelben egy szív érez,
És dobban arra, mi igaz;

Erdő a viszhangos hegyekben,
Mezőkön liliom terem:
Lesz illat a virágkehelyben,
És a szivekben szerelem.

És addig élek én is, ottan
E hő szivekben lesz sirom,
Mint illaté az albumokban,
Mit ott hagy egy hervadt szirom.

Mint lánczolat a szellemlétben,
Egy hang, mely örök, mert igaz.
És széllyel omló földi lényem,
Az én lelkemnek része az.

Majd pázsitos ligetnek alján,
Patak fölött, előtte könyv,
Ábrándos ifju, merengő lány,
Szivébe kéj, szemébe köny,

Velem mulat, rám gondol, lelkén
Mint a villámlás, átrezeg,
Ifjui kor tavaszlehelltén
Mit lelkem egykor érezett.

És elborong, mereng magában,
Elálmodozva széttekint:
Mikor még én e földön jártam,
Minő világ lehete itt?

Mult századok, holt nemzedékek
Szerelme, mint egy távirat,
Rég mult, jövő dalomban élnek
S egymással csókot váltanak.

Ti fényes szappanbuborékok,
Most hát ti csak ragyogjatok;
Kit föld porába letiportok,
Én csak parányi mag vagyok.

De napja feljön, kifakad, hajt
És szerte árad el dalom.
Virágától benépesül majd
Tenger mezőség, völgy, halom.

Oh sok, nagyon sok, mondhatatlan
Mit én e földön szenvedék.
S nincs vigaszom, csak e tudatban,
De legyen! — ez nekem elég.

Mézes köpüdnek, hő barátság,
Szép rózsafádnak szerelem,
Csak töviseit, csak fulánkját,
Bimbóit én nem ismerem.

Bár leghivebbjét, emlőjétől
Gorombán elrugott hazám;
Se baj! azért ne panaszold föl,
Szivem, csak valld meg igazán,

Van-e a földnek annyi kincse,
Mely elbillentse mérleged,
Czim, hatalom, vagyon, miért te
Cserébe adnád e hited?»

VAJDA JÁNOS.

A «Budapesti Szemle» deczemberi számának első czikke: «Adalék Kossuth jellemzéséhez» Csengery Antaltól, ki ezt 1850-ben irta a «Szónokok és Statusférfiak» második kötete számára, de a kötet nem jelent meg, s a dolgozat csak most lát napvilágot Csengery összegyüjtött munkái közt, melyek a

napokban hagyják el a sajtót, s a «Budapesti Szemle» e czikket abból előlegesen közli.

Csengery nem föltétlen bámulója Kossuthnak; a hol kiváló tulajdonait emliti, e fényes vonások mellé odaveti az ellentétes árnyat is. Nagyobb szónokot keveset ismert a világ, ugy mond, de rögtön hozzá teszi: «népszónokot értünk». Rábeszélésében több a mi hizeleg, vonz, igéz, varázsol, mint az ok, mely meggyőz. Annak tartja Kossuthot a magyar szónokok közt, a mi Lamartine volt a francziáknál; szerinte mind a kettő csodás tehetséggel birt elsajátitani mások eszméit. Kossuth hirlapirói működését, államférfiui pályáját — mondja Csengery — nem jellemzi eredetiség, találékonyság; az 1832—36-diki országgyülés államférfiainak egy eszméjét sem vitte tovább; csakhogy a mit mások megpenditettek, Kossuth sokkal szebben, megnyerőbb modorban tudta előadni. Kossuth nem fejtette ki tárgyát, csak megvilágositotta, mint a villám. Erősebb volt a támadásban, mint a védelemben; s minduntalan kitört belőle a sértett önérzet. Egyik sajátsága, hogy akár készült a beszédre, akár rögtönözte, de soha sem volt unalmas. Kossuth e század átalános eszméit képviselte, az ujkor jelszavait, hanem az átalános eszmékhez nem csatlakozott a részletek ismerete. Egész véralkatában, egész lényében, szellemében, minden izében izgató volt. Csengery azzal végzi jellemzését, hogy Kossuth meg volt áldva mindazon tulajdonokkal, melyek egy nemzet megmentésére, a forradalmak szerencsés bevégzésére szükségesek, de a lelkesedés, a szónok hatalma egymagában soha sem vivta ki egy nemzet szabadságát és nem biztositotta.

A «Szemle» második közleménye Fraknói Vilmostól uj forrásokból meritett történelmi tanulmány Brandenburgi Györgyről, II. Lajos nevelőjéről. Ezt követi «A művészet kezdetleges fejlődése» Pasteiner Gyulától. «A szocziális reform» Heltai Ferencztől. A szépirodalmi közlemények közt találjuk Abrányi Emil forditásában Byron «Don Juan»-jának negyedik éneket, s «Az alagut» czimü csinos elbeszélést, melyet Belényesi Gábor forditott angolból. A biráló czikkek a «Nürnbergi mesterdalnokok» nemzeti szinházi előadásáról, Kemény Zsigmond «Zord idők» regényéről, s «Élet és irodalom» czimü kötetéről, stb. szólnak. A «Budapesti Szemle» e kötettel végzi idei folyamát. Előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 forint.

«A franczia forradalom története», *Michelet* hires munkájának magyar forditása indult meg Kolozsvárt. Az egész mű, mely nagy irodalmi becscsel bir, tizenkét olyan kötetből fog állani, mint a minő most megjelent; ez pedig 290 oldalra terjed. Évenkint két-két kötetet szándékoznak kiadni a forditók, kiknek neve nincs kitéve a könyvön, de a kiknek fáradozását teljes elismeréssel kell fölemlitenünk, mert valóban gazdagitják a magyar olvasóközönség könyvtárát. A kötet ára 2 frt; a komoly irányu ifjusági vagy önképző körök ingyen is megszerezhetik könyvtáruk számára. *De Gerando Antonina*, e lelkes hölgy, ki a munka átültetésében főrészt vesz, az ifjusági köröknek a postabér fejében beküldött 30 krért megküldi a könyvet, hogy minél többen olvassák és tanulják belőle ismerni a szellem és haladás küzdelmeit. A könyv néhai Sámi László emlékének van ajánlva.

Költemények — 174 lapra terjedő kötet — jelentek meg *Prém* Józseftől, Aigner Lajos kiadásában. Prém, ki először mint műforditó lépett fel az irodalomban, később művészeti és műtörténelmi tanulmányokkal ébresztett maga iránt némi figyelmet az időszaki sajtóban, most már régebbi idők óta elszórva megjelent lyrai költeményeit összegyüjtve adja a közönség elé. Mint forditásaiban, itt is a forma erősebb, mint a lényeg. Forditásait külcsin jellemezte, de az eredeti megértése és átérzése s a tartalmi hűség fogyatékosabb volt bennök. Eredeti költeményeiben is előnye a forma csinja és szabatossága; eszme és tartalom kevesebb bennök. Érzelmes költeményei, az itt-ott mutatkozó páthosz daczára, meglehetősen sekélyesek; s kivált a «Szerelem, csalódás» czimü cziklusban, mely a kötet egy harmadát foglalja el, több a valótlan hang és csinált modor, mint a költői őszinteség, az igazi dalok e főbája. Az «Évek után egy percz» és «Könnyü szivvel» czimet viselő cziklusok több igazságot, higgadtabb kedélyt s a művészi alkotásra is némi hajlamot mutatnak. A «Hárfa-hangok» czimü csoportban egy ballada-féle darab, «Guinevere», emlékeztet a szerző műforditási tanulmányaira, Tennysonra, stb. kevés eredetiséggel, de némi alakitási routinnal. A kötet, ugy látszik, egy lassan csörgedező s talán már ki is apadt költői ér termékeit foglalja magában. Ára 1 frt 20 kr.

Emlékkönyv. A műegyetem ünnepélyes megnyitása alkalmára «A kir. József-műegyetem tanárai és hallgatói 1851/2-től 1881/2-ig» czimü, 100 lapnyi füzet jelent meg. Két részre oszlik: az első a kir. József-ipartanoda és a kir. József-műegyetem rendes és rendkivüli, helyettes és magántanárait s tanitóit sorolja fel; a második pedig a rendes hallgatók nevét tartalmazza betürendben. Mind a két részben a születési hely és év, valamint a jelenlegi állás vagy foglalkozás meg van jelölve. 79 tanára, 3883 hallgatója volt e nevezett idő alatt a műegyetemnek.

Naptárak. *Számmer* Imre Székesfehérvárt öt naptárt adott ki a nép számára: *Székesfehérvári naptár*, 12. évfolyam; *Somogymegyei naptár*, 3. évfolyam; *Veszprémmegyei naptár*, szintén 3-ik évfolyam; *Tolnamegyei naptár*, 12-ik évfolyam; *Zalamegyei naptár*, első évfolyam. Tartalmuk közös: Boross Mihálytól a veterán népirótól «Hit, remény, szeretet» czimü elbeszélés, továbbá bukovinai képek, aranytanácsok a nép számára, adomák, átalános tudnivalók s nehány kép is. Mindenik naptárban külön külön részt képez azonban a «Kalauz», mely az illető megye beosztását, hatóságait, bizottsági tagjait, legtöbb adófizetőit, törvényszékeit, adófelügyelőségét, szóval a megyei czimtárt közli. Mindenik naptár ára 30 kr.

Folyóirat. A «*Figyelő*» irodalomtörténeti közlöny novemberi füzete megjelent, dolgozatokkal Keresztúri István, Ferenczi Zoltán, Gerecze Péter, Csaplár Benedek, Abafi Lajos, Erdélyi Károly, Pintér Kálmán és id. Szinnyei József tollából.

Uj vidéki lap. B.-Csabán Tóth Ferencz «Csaba és Vidéke» czimén decz. 16-ától kezdve vasárnaponként megjelenő társadalmi hetilapot ad ki.

Uj zeneművek. *Táborszky és Parsch* zeneműkereskedésében érdemes zeneszerzőnk Székely Imrétől a «*33-ik magyar ábránd*» jelent meg, magyar dalok fölött, zongorára; ára 1 frt 50 kr. — A *Rózsavölgyi*-féle műkereskedésben pedig: «Die Kärntnerin», polka française Faulwetter Antaltól, ára 60 kr., és «Plainte d'amour» Klinger Sándortól, ára 50 kr.

A nemzeti szinházban nov. 23-kán *Csiky* Gergely uj 3 felvonásos szinműve, «*Czeczil házassága*» került szinre. A népszerü irónak ujra egy olyan darabja, mely a házassági viszonyokat mint társadalmi problemát veti fel. «Czeczil házasságá»-hoz sok bajban sinlő társadalmunk egy ujabb betegsége, a pénz és arisztokráczia merőben érdeken alapuló frigye adta az alapeszmét s hogy a szerző ujdonságánál fogva is érdekes staffage-t adjon alakjainak, hátterül feltüntette az erdélyi társadalom sajátságos viszonyait, az örmény életet, az elszegényedett arisztokráczíát, stb. A darabban báró Radnóthy Farkas, egy elszegényedett erdélyi ur akarja visszaszerezni az eltékozlott ősi vagyont, olyképen hogy fiát, Lászlót, Gábry nagybirtokos ajánlatára annak lányához, Czeczilhez erőszakolja. Czeczil szereti is a férfias szépségü ifjut. S meg van győződve arról is, hogy viszont szerettetik, mert László, ki csak apja sürgetésére határozza el magát a házasságra, elég lovagiassággal bir, hogy az ellenkezőt ne mutassa, bár egy fiatal szép özvegy, Gerezdiné iránt eltitkolhatlan lánggal ég. Gerezdiné iszákos férje durvaságáért e szerelemben talált kárpótlást, azért eléggé megdöbbenti, midőn László levelét kapja, melyben ez fölfedi a családi név érdekében elkövetett lépést, s egyszersmind azzal a föltevéssel, hogy hű és becsületes férj lesz, fölmondja a már lehetetlenné vált viszonyt. Majd az esküvő előtt közvetlenül, egy Szinán Bogdán, a család mindenese által hozott levélből megtudjuk, hogy Gábrynak elvált neje van, ki ez alkalommal is havi pénzét sürgeti és szerencsét kiván lánya házasságához. Czeczil kivallatja Bogdán bácsit a levélben foglaltak felől, megborzasztja a kép, mely a családi együttlét ez erőszakos megbontásában tárul fel eléje, s lelkének ez a nyughatatlansága előre veti árnyékát a bekövetkezendő eseményekre. Jönnek a Radnóthy család tagjai, köztük a nagyapa, Miklós báró, ki nemtőként szerepel a darabban, s ki ismerve László korábbi viszonyát, most aggodalommal tekint a jövő elé, melytől félteni kénytelen Czeczil ártatlan tiszta lelkét. A fordulat azonban nem arról az oldalról jő a honnan várjuk, hanem egészen külső körülmények idézik elő. A haszontalan Gerezdi, kitől felesége válni készül, megvesztegeti ennek szobalányát, hogy szerezze meg Lászlónak hozzá irt leveleit, melyekből kitünik, hogy László csak pénzért lép e házasságra. A levelekkel együtt beállit a lakodalmas házhoz s azokat felolvassa a fiatal asszony előtt, ki őt egyszerüen kiutasitja. A dolog természetesen nem maradhat a régi kerékvágásban. De mit tegyen Czeczil, ki anyja példájára retteg a válástól? Végre is egy párbaj Gerezdivel kapóra jön Lászlónak, hogy Czeczilt, kit érzi, hogy bár akaratlanul, halálosan sértett, szabaddá tegye. Elhatározza, hogy megöleti magát. Meg is sebesül, de nem hal meg s fölépülve mindent elkövet, hogy a sajnálatos félreértést helyrehozza. Alkalmul erre az kinálkozik legközelebbről, hogy Gerezdinét, ki e közben elvált férjétől, s most kezét neki felajánlja, nyilvánosan visszautasitja. Erre Czeczil is megbékül s szent a béke. A darabnak átalában több és organikus hibái vannak. Inkább az alakok hű festésében s nehány találó helyzet kidolgozásában tünik ki Csiky kezeügyessége benne. Az előadás is inkább a komikai részekben volt kielégitő. A közönség az ujdonságot elég jól fogadta.

Jokainé jubileuma a nemzeti szinházban november 30-ikára volt kitüzve. A kitünő művésznő az ünnepélyes előadásra Shakespeare «Coriolán» tragédiájából Volumnia szerepét választotta. E nap emlékére a nemzeti szinház igazgatósága kinyomatta azt a félszázad előtti szinlapot, mely Budán 1883. okt. 27-én a művésznő legelső föllépését hirdette. A szinlap tökéletes hasonmás: a papir neme, szine és alakja, a betük, szegélyzet, czirádák, még a helyesirás is ép olyanok. A darab: «Benjamin Lengyelországból, vagy a nyolcz garasos atyafi» volt, Kunó munkája, magyarra tette Komlóssy Ferencz. A kis szerep, melyben a nagy művésznővé lett fiatal lányka először lépett a szinpadra Budán, ugy van hirdetve a szinlapon: «Náni, Amália szobaleánya — *Laborfalvy Rozália*.» Az emléklapból mindenki kapott egyet a belépti jegy mellé. A jubiláris előadásból az első próba nov. 27-én volt, s a szinház igazgatósága és a tagok ünnepélyesen fogadták az ünneplő művésznőt, kit b. Podmaniczky intendáns vezetett a szinpadra, hol Szigeti József a legmelegebben üdvözölte, a nők pedig bokrétákat nyujtottak át. A művésznő meghatottan mondott köszönetet. Magáról az előadásról csak jövő számunkban irhatunk. E hó első napján délben a nemzeti szinház, az irók és művészek társaságával egyesülten, diszlakomát rendez a «Hungaria» nagy termében. A nemzeti szinház tagjai az előadásra ékes ezüst babérkoszorut adnak át. A szinház legkitünőbb tagjai is felöltöznek az előadásra és a drámában előforduló kisérethez csatlakoznak. A lakomára Ábrányi Kornél irt alkalmi költeményt. A vidéki szintársulatok közül többen küldtek föl képviselőket; igy Székesfehérvárról, Debreczenből, Szabadkáról. A nemzeti szinház tagjai disz-albumot is készittettek, a tagok névaláirásával.

A műcsarnokban számosan nézik a kiállitás uj sorozatát, s bizonyára még többen néznék, ha oly borult, sötét idők nem volnának, ugy hogy alig két-három órát lehet fölhasználni napjában a látogatásra. A verseny-művek nagy érdeklődés tárgyai és vásárlási kedv sem hiányzik.

A képzőművészeti társaság közelébb tartott választmányi ülése megalakitotta a biráló bizottságokat, melyek a három dijat döntik el. A társulat 800 aranyforintos művészi dijat (táj-, állat-, és csendéleti festmények) és az Ipolyi püspök által adományozott 500 frtot (történelmi festményre vagy vázlatra) ugyanegy hét tagu bizottság itéli oda; a Ráth-féle 400 aranyforintos dijat pedig (a kiállitás legjobb történelmi vagy életképi festményének) kilencztagu bizottság. Az igazgató jelentése szerint a kiállitás első sorozatán a látogatók száma 5950 volt, a jövedelem 1846 forint, a mult évi 3292 látogató és 852 forint 50 krajczárnyi jövedelemmel szemben. A jövő év elejére az igazgatóságnak sikerült Brozik Vaczlav hirneves történelmi festésznek műveit, köztük a Párisban nagy feltünést keltett «Husz a konstanczi zsinat előtt» czimü óriási méretü festményét külön kiállitásra megnyerni. Bejelentette továbbá az igazgató, hogy jövő évre a következő műlapokat választották ki a tagok számára: *Liezenmayer* Sándornak «Magyarországi szent Erzsébet»-e, mely a társulatnak valamennyi eddigi műlapjai közt a legterjedelmesebb leend, továbbá *Pausinger* Ferencznek «Rezső trónörökös a Langboth tavánál» czimü festménye után s az országos képtárból *De Vargas*-nak «Szent Szüz a gyermek Jézussal» czimü műve után készült rézkarczok. A tá sulat ügyeinek örvendetes fejlődésére mutat, hogy ezen ülésben 71 uj tag jelentetett be.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia nov. 26-ikán összes ülést tartott, s azon *Domanovszky* Endre olvasott föl emlékbeszédet Mihályi Károly levelező tag fölött.

Mihályi 1880-ban hunyt el s benne a nagyenyedi ref. kollégium kitünő tanárt és jeles bölcsészt vesztett. Nyomtatásban csak egy kötet munkája és akadémiai székfoglaló értekezése jelent meg. Az emlékbeszédben Domanovszky részletesen ismertette e munkákat és Mihályi felfogását a filozófiáról. Mihályi 37 évig tanitotta a bölcsészetnek minden ágát, rendelkezett sokoldalu műveltséggel. Nemes és állhatatos jelleme kitünt, midőn Nagy-Enyedre és a nagy-enyedi kollégiumra, melyet Bethlen Gábor alapitott, bekövetkeztek 1848. és 49-ben a szomoru, mindkettőt az enyészettel fenyegető napok. Hogy a Bethlen-főtanoda a szomoru események után is áll,

DIE GRAPHISCHEN KÜNSTE

REDIGIRT VON

DR. OSKAR BERGGRUEN.

Je ein Band von 12—15 Bogen Text in Klein-Folio mit zahlreichen Illuſtrationen (Stichen, Radirungen, Holzſchnitten und anderweitigen Reproductionen im Text und Kunſtbeilagen auſser Text).

I. Jahrgang 1879.

Kunſtbeilagen auſser Text:

Herm. Kaulbach, „Kinderbeichte“, Stich von *Schmidt*. — **Schaeffer**, „Birkenhain in Laxenburg“, Original-Radirung. — **Fromentin**, „Arabiſcher Reiter“, Radirung von *Montefiore*, nach einer Original-Zeichnung. — **Oſtade**, „Der Labetrunk“, Radirung von *Michalek*. — **Oſtade**, „Bauernfamilie“, Radirung von Louiſe *Begas-Parmentier*. — **Rembrandt**, „Selbſtportrait“, Radirung von *Unger*. — **v. Werner**, „Mädchen von Olevano“, Lichtdruck nach einer Original-Zeichnung. — **Franz Hals**, „Männliches Bildniſs“, Photogravure. — **Adolph Menzel**, „Ein Souper Friedrich des Groſsen“, Holzſchnitt von Prof. *Vogel*, nach einer Original-Zeichnung. — Bildniſs des Erzherzogs Ferdinand Maximilian, Kaiſer von Mexico, Originalſtich von Prof. *L. Jacoby*. — **Raffael**, „Triumph der Galathea“, Heliogravure des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes*, nach dem Stiche von *E. Biot*. — **M. v. Schwind**, „Die Hochzeitsreiſe“, — „Rübezahl“, — „Der Graf von Gleichen“, Radirungen von Wilhelm *Hecht*.

II. Jahrgang 1880.

Kunſtbeilagen auſser Text:

Böcklin, „Altrömiſche Taverne“, — „Anachoret“, — „Villa am Meere“, — „Der Gang nach Emaus, „Meeresidylle“, — „Des Hirten Liebesklage“, Radirungen von W. *Hecht*. — **Correggio**, „Leda“, Radirung von W. *Woernle*. — **Correggio**, „Jupiter und Antiope“, Heliographie des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes*, nach dem Stiche von P. *Audouin*. — **Hals**, „Die Officiere des Cluveniers-Schützencorps“, Radirung von W. *Unger*. — **Hecht**, „Bildniſs Makarts“, Original-Radirung. — **Huber**, „Gruppe der Fleiſcher aus dem Feſtzug der Stadt Wien“, Heliogravure des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes*, nach einem Carton. — **Liezen-Mayer**, „Jugendliebe“, Stich von E. *Forberg*. — **Rembrandt**, „Männliches Bildniſs“, Radirung von N. *Massaloff*. — **Rubens**, „Diana von der Jagd zurückkehrend“, Heliogravure des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes* nach dem Stiche von B. à *Bolswert*. — **Rubens**, „Silen's Triumphzug“, Heliogravure nach dem Stiche von N. de *Launay*. — **Schirmer**, „Aus der Campagna“, Stich von E. *Willmann*. — **Steinfurth**, „Badende Knaben“, Heliogravure des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes*, nach der Original-Zeichnung. — **Thumann**, „Aus Chamiſſo's Frauen-Liebe und Leben“, Lichtdruck. — **Boucher**, „Le cadeau du berger“, Radirung von P. *le Rat*. — **Fantin La Tour**, „Schluſsſcene aus Wagner's Rheingold“, Heliogravure des *k. k. militär-geographiſchen Inſtitutes*, nach einer Lithographie. — **Fortuny**, „Portrait des Malers Zamacoïs“, Original-Radirung. — **Jaquemart**, „Blumenſtück“, Original-Radirung. — **Waltner**, „Portrait des Prinzen von Wales“, Original-Radirung.

III. Jahrgang 1881.

Kunſtbeilagen auſser Text:

Alt, „Wien im Jahre 1854“, Heliogravure nach einer Original-Zeichnung. — **Benczúr**, „Die Taufe des heil. Stefan“, Heliogravure nach einer Original-Zeichnung. — **Feuerbach**, „Pietà“, Radirung von J. L. *Raab*. — **Feuerbach**, „Hafis am Brunnen“, — „Römerin“, Radirungen von *Krauskopf*. — **Kriehuber**, „Portrait des Fabrikanten Fruhwirth“, — „Portrait der Frau Paſſini“, Heliogravuren nach Original-Lithographien. — **Lenbach**, „Weiblicher Studienkopf“, — „Ein Mönch“, Radirungen von *Hecht*. — **Liezen-Mayer**, „Gretchen“, Radirung von *Krauskopf*. — **Rembrandt**, „Heilige Familie“, Radirung von *Halm*. — **Rembrandt**, „Die Taufe des Kämmerers“, — „Loth mit ſeinen Töchtern“, — „Der heil. Hieronymus im Gebet“, Heliogravuren nach Stichen von J. G. *van Vliet*. — **Rembrandt**, „Der Geldwechsler“, Radirung von Prof. *Unger*. — **Rembrandt**, „Selbſtportrait“, — „Landſchaft mit den drei Hütten“, Heliogravuren nach Original-Radirungen. — **Tizian**, „Die Kirſchen-Madonna“, Radirung von Prof. *Unger*. — **Steen**, „Das Bohnenfeſt“, Radirung von *Unger*. — **Verhoert**, „Küper im Keller“, Original-Radirung. — **Werner**, „Die Chalifengräber bei Cairo“, Chromo-Pantographie von *Seitz*. — **Wilberg**, „Aesculaptempel bei Pergamon“. — **Grösz**, „Motiv aus Holland“, — **Begas-Parmentier**, Louiſe, „Motiv aus der Villa Ludovisi“. — **Onken**, „Motiv aus Weiſſenkirchen“, Original-Radirungen. — **Böcklin**, „Der Tod, durch eine Herbſtlandſchaft reitend“, Radirung von W. *Hecht*.

IV. Jahrgang 1882.

Kunſtbeilagen auſser Text:

Defregger, „Ein Brief vom Geliebten“, „Das Nachmittagsſchläfchen“, radirt von L. *Kühn*. — **F. A. Kaulbach**, „Weibliche Portraitſtudie“, geſtochen von Ed. *Büchel*. — **L. H. Fiſcher**, „Der Nil bei Cairo“, Original-Radirung. — **Marak**, „Der Hornbaum“, Facſimile-Heliogravure. — **Führich**, Aus der „Legende vom heiligen Wendelin“, Facſimile-Heliogravure. — **Volkhart**, „Grande Promenade“, Original-Radirung. — **Sadoux**, „Wand-Decoration in der Galerie Franz I. zu Fontainebleau“, Original-Radirung. — **Fannière**, „Bellerophon, die Chimäre bekämpfend“, Heliogravure. — **De Hooch**, „Holländiſche Stube“, radirt von J. L. *Raab*. — **Laufberger**, „Junges Bauernmädchen“, Heliogravure. — **Laufberger**, „Galeriebeſuch im Louvre“, Heliogravure. — **Dürer**, „Die heil. Dreifaltigkeit“, Zinkographie nach dem Stiche von V. *Jaſper*. — **Van Dijck**, „Lebensgroſses Bildniſs eines Mannes“, radirt von L. *Salmon*. — **Genelli**, „Bacchus bei den Muſen“, Facſimile-Heliogravure. — **Genelli**, „Schlacht des Lykurgos mit den bacchiſchen Schaaren“, Facſimile-Heliogravure. — **Feuerbach**, „Belauſchtes Kinderconcert“. — **Feuerbach**, „Mutterglück“, radirt von W. *Krauskopf*. — **Cornelius**, „Flucht nach Aegypten“, geſtochen von R. *Leemann*. — **Schwind**, „Wieland der Schmied“, „Sanct Wolfgang und der Teufel beim Kirchenbau“, radirt von W. *Hecht*. — **Steinle**, „Der Violinſpieler“, geſtochen von Doris *Raab*. — **Bode**, „Die Alpenbraut“, radirt von P. *Halm*.

PUBLICATIONEN

DER GESELLSCHAFT FÜR VERVIELFÄLTIGENDE KUNST.

Ordentliche Publicationen.

Galeriewerk nach älteren Meiſtern.

1873 — 1883.

Lief. I.

Van Eyck, „Männliches Portrait", Farbenholzſchnitt von H. *Paar*.

Lief. II.

Rubens, „Altarbild von S. Ildefonſo". Radirung von *Unger*.

Lief. III.

Rubens, „Boreas entführt die Oreithyia" Stich von *Sonnenleiter*. — **Rembrandt**, „Die Judenbraut", radirt von *Unger* — **Wouwermann**, „Fontaine des chaſſeurs", radirt von *Unger*.

Lief. IV.

Mieris, „Dame mit dem Papagei", Stich von *Burger*. — **Pouſſin**, „Grabmal der Cæcilia Metella", Radirung von *Fiſcher*. — **Van der Meer**, „Interieur", Radirung von *Unger*.

Lief. V.

Van Dijck, „Marie Louiſe de Taſſis", Stich von J. F. *Vogel*.

Lief. VI.

Wouwermann Philips, „Halt auf der Jagd", Radirung von *Krauskopf*. **Canaletto**, „Schloſs-Hof", Radirung von L. H. *Fiſcher*.

Lief. VII.

Rubens, „Die heilige Familie unter dem Apfelbaume" (Aufsenſeite des Ildefonſo-Altarbildes), Radirung von *Unger*. — **Rubens**, „Selbſtporträt", Stich von *Lindner*.

Lief. VIII.

Carpaccio, „Aus der Legende der heil. Urſula" Chromo-Lithographie von *Pitner*.

Lief. IX.

Palma vecchio, „Violante". Stich von *Burger*.

Lief. X.

Oſtade, „Das Kegelwerfen", Farbenholzſchnitt von H. *Paar*.

Lief. XI.

Correggio „Ganymed" Stich von A. *Wagner*.

Galeriewerk nach modernen Meiſtern.

Lief. I.

Knaus Ludwig, „Schusterjungen", Radirung von Prof. *Raab*.

Lief. II.

Piloty, „Maria Stuart empfängt das Todesurtheil", Stich von Doris *Raab*. — **Than**, „Tündér Ilona", Stich von *Doby*.

Lief. III.

Meyer Hans, „Aſſunta Fontanaroſa" und „Marietta de Napoli" (Studienköpfe), zwei Originalſtiche.

Lief. IV.

Zwei Bilder aus dem kaiſerlichen Thiergarten bei Wien: „Partie am Brand" und „Rennweg im Lorenzerwald". Heliogravuren nach Original-Aufnahmen von **August Schäffer** und **F. von Pauſinger**.

Zwölf Albumhefte 1871 — 1878.

Dieſe zwölf Hefte enthalten im Ganzen 67 Stiche und Radirungen nach modernen Meistern und Maler-Radirungen.

Die Parabel vom verlorenen Sohn.

Acht Compositionen von Joſeph von *Führich*, geſtochen von Alois *Petrak*.

(Auch in einer Volksausgabe erschienen.)

Kronprinz-Album.

Vierundzwanzig Blätter aus dem Ihren kaiſerlichen Hoheiten Kronprinz Rudolph und Kronprinzeſſin Stephanie anläſslich Ihrer Vermählung am 10. Mai 1881 von Vertretern der kaufmänniſchen

találkozunk, az ő nyomait látjuk. Amikor millió virág fakad a szerelem istenkéjének a lába nyomán, és részegség terjed az illatokból, amik az ő szerelmes ajka közül százféle ízzel és változattal hullanak a nyíladozó bimbó szirmára.

Most a lila-virágnak, a lila-bokornak van az évadja; s amíg gyönyörittassan merülök nézésébe, új meg új imádságok buzognak ki gondolataimból. Mindegyik neki szól, őt dicsőíti és magasztalja bálványimádással: a lila-virágot.

... Egy fordulat: s megváltozik a kép, a hangulat, az érzés, az ihlet, a vágy, a mindenség.

Zöld tenger vesz körül, s ámbár mozdulatlanul állok, — mégis úgy tetszik, mintha gyors csónakkal siklanám tova az eleven, lendülő hullámokon.

Szemközt fúj a szél s a zöld hullámot folyvást felém hajtja. És mialatt egyik a másik után gyönyörü rendben surran el előttem: úgy érzem, mintha akaratomon kivül is előre csúsznám köztök s haladnék, ki, a nyilt tenger síkjára.

Mindez képzelődés. A hullámjátékot nem víz mutatja, hanem lenge vetés, amelyből szakadatlanul sodródik erre a hullámjáték, mialatt odafent dalnokversenyt rendez egy tucat pacsirta.

A zöld tengeren, valahol messze, egy nagy piros virág himbálódzik. Közelebb-közelebb hozza a szél. Lassu evezéssel hajtja a tanyák felé. Keskeny gyalogút visz ott a vetés közt s azon jön egy pirosreklis, piroskendős leány. A völgyhajlat sokáig eltakarta; eleinte csak a feje, aztán a válla látszott. Mintha egy nagy basarózsa nyilt volna a hullámzó zöld között.

Liezen-Mayer Sándor festménye
WELSER FILIPPIN

Túl a zöld tengeren fehér tenger látszik. Ott száz meg egy fehérvirágu fa van, virágdíszben. A zöld fölött a habos fehérség, a fölött meg az égbolt derült fényes kékje. A kék tengeren egy gálya: egy barnabordáju, fehér vitorlás felhő. A felhő is arról jön, amerről idelent a zöld hullámok. Egyazon szél sodrítja őket. Az égi gálya nesztelenül siklik odafent, s az árnyékát is nesztelenül csalogatja idelent maga után.

Igazi pusztai hangulat!

De a kék tengert, a fehér tengert, a zöld tengert, meg a piros leányt, ritkán látni így együtt.

A pusztán véghetetlen a nyugalom. Egybefolyik rajt' a tömérdek zöld hullám, s megszédíti azt, aki a hullámjátékot sokáig nézi.

A zöld habokat egy helytt sötét vonal szegi. Ott facsoport van, ami kiemelkedik a rónaságból. Ott mintha óriás darazsak rajzanának: szünetlen mozgással libeg egy sereg fekete pont. Egyre forog, kavarog, nyugtalankodik. Majd föllendül, mintha a szél sodorná; majd meg leereszkedik, mintha hirtelen szélcsend lenne s a mozdulatlan levegőben vissza kellene hulldogálni annak, ami az imént a szél szárnyán emelkedett.

Néha egy-egy erős, messzehangzó károgás süvít el hozzám onnan. A károgás közé idétlen sikkantás hangja vegyül, ijedt riasztással. Varjutelep van ott. Köztársasága a feketecsuhás gyászvitézeknek, amelyek nagy egyetértéssel tudnak a fészkelés idején tömeges családot alkotni. Minden fa tetején négy-öt fészek; száraz vesszőből, hullott galyból összerótt alkotás; megannyi palota, varjuék számára. A fészkek sötét gumókként gömbölyödnek egymás mellett; némelyik olyan szorosan simul a másikhoz, hogy azt lehetne hinni: egy pár madáré az egész fészek-tömb.

A fészek-csoport fölött nem szünetel a rajzás; a házigazdák közül hol egyik rebben föl, hol a másik. Mialatt a „mámi" a fészken ül, a facér népség munkátlanul ődöng a levegőben s károgva, csaukolva szidja, szólja le egymást.

Messze elhallszik az. Jóval messzebbre, mint a pacsirtaszó, pedig a csöndes mezőség fölött úgy száll az, mintha visszhangos himnusz volna.

Amint a puszták dalnokát hallgatom, úgy tetszik, mintha a zöld hullámok halk tengermormolással csapódnának egymáshoz és mindegyre jobban áradnának, hogy elborítsák végül a világot.

... Nőnek, egyre nőnek a zöld hullámok, s azonközben napról-napra érkeznek vissza a mi vándoraink, akiket elvitt tőlünk az ősz.

Nemsokára hallhatjuk már a zöld hullámok között a pitypalatyot, amely április végén jön meg. Ő utána kevés vendéget várunk: mindössze is az aranymadarat, a sárgarigót; meg a piripiót, a magyar papagályt.

Uj Idők 1903. IX. 18.

Amikor az „oriolus“ elfuvolázza a maga szépszavu beköszöntőjét: lehullott már a fehérvirágu fák legtöbbjenek a dísze. „Tilulíja! tulilulíja!“ mondja az aranymadár, s arrább lendül a lomb közt, mint valami nagy sárga tulipán, amit a láthatatlan tündérek dobálnak egymásnak a fák közt.

Legutolsó lesz a piripió, a cifra méhészmadár, amely akkor jön, amikor kifehéredik az akác is. Akkor lengeti karcsu, sárgával, zölddel, barnával, fehérrel és kékkel tarka testét a homokdombok fölött, ahol a parti lyukakban fészkel. A pirosfejü „carduelis“, a tengelice, akkorra már iromba fiait gondozza. És szól már akkor a kakuk is javában. — Lappangva, surranva száll, mint a törpe sólyom, s vércseformájával ijesztgeti az aprómadarakat, amelyek első ijedtökben elszöknek előle.

Itt is, ott is: kakuk! kakuk!

Megtoldja néha egy meghökkent, félbenmaradt „kuk“-kal. S ha hallja, hogy az ő elfoglalt birtokán más kakuk is kántál: megy neki haraggal, féltékenyen, s elhajtja, megkergeti. Aztán ő maga ül ugyanarra az ágra, ahol az idegen ficsúr szólt az imént, s folytatja annak az egyhangu hivását: kakuk-kakuk!

És nemsokára csudálkozva nézi valamelyik szegény poszátapár, hogy milyen nagyfejü, falánk szörnyeteg született az ő kicsi fészkében, aki felfalná a világot, s mégsem laknék jól vele istenigazában.

A huncut kakuk, mintha semmiről sem tudna, csak kakukol folyvást, s hangos szava néha gúnyos kacagásnak tetszik.

Az a nagyfejü, még nagyobb bendőjü, telhetetlen (ott a poszáta-fészekben), hallgatja-hallgatja.

— Ösmerem ezt a dalt, gondolja magában.

KÖLTEMÉNYEK

MAGÁNYBAN

Olykor, csendes magányban ülve
Hallani vélek bús zenét.
Fájdalmas, méla hangok
Áradnak halkan szerteszét.

Ó, honnan jön e síró dallam?
Talán a lelkemből fakad, —
Talán a lelkem sírja
E fájó, méla hangokat?! . . .

KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

MARGIT ESKÜVŐJÉN

I.

Kertedben a virágok
Kis fejöket lehajtják,
S halk, titkos hangon mindcsak
A nevedet sóhajtják.

Mely már kinyílott félig,
Kelyhök' bezárják újra,
Szomoruan tekintgetnek
Menyasszonykoszorudra.

Most kezdtek csak bimbózni,
S hervadtan epedeznek,
Szép szemüket lecsukják,
S könyeket permeteznek.

Itt bujkál a tavasz már,
Tapsolnak a faágak,
Kék szeme mosolyog már
A kedves ibolyának.

Te távozol s elbúvik
A kikelet, e tündér.
Az ibolyák keresnek:
Testvérünk, hova tüntél!

II.

Fehér liliom te,
Viruló virágszál:
A szemem harmatja
Kicsordul s reád száll —
Viruló virágszál.

Kedves kis leányom,
Koszorus menyasszony,
Fejedre az ég is
Áldást harmatozzon —
Koszorus menyasszony.

Mint fehér galamb állsz
A szent oltár mellett,
S imámba foglallak,
Szívemhez ölellek
A szent oltár mellett.

Lelkemből lelkedzett
Leányom, légy áldott;
Szerelem fájáról
Szedd a boldogságot —
Leányom, légy áldott!

SÁNTHA KÁROLY

TALÁNY

A szerelemnek múltja nem lehet:
Örömnek csak jelenje van;
Könnyü lába iramlik s elsuhan
A tűnő perccel halkan, nyomtalan.

Óh, a boldogság és a szerelem
Színes, megfejthetlen talány;
Ha egykor szerettél s már nem szeretsz,
Hogy igaz volt, el sem hiszed talán.

Ki tudná fölkutatni tengeren
Rég elhaladt hajó nyomát,
Vagy hogy sebes szárnyával a madár
Egykor vaj merre szállt a légen át? . . .

M. KORNIS ARANKA

Liezen Mayer Sándor

Megemlítjük még, hogy az Iparművészeti Múzeum az elavult kalauzok helyébe újabb időben három *illusztrált katalógust* adott ki [2] (egyiket német szöveggel), e mellett kiállításainak jegyzékeivel is hozzájárult a közönség tájékoztatásához.

Az idei év egy csapásra rendkívüli módon fogja meggazdagítani az Iparművészeti Múzeum gyüjteményeit két — számra mint művészeti értékre — nagyjelentőségü adománnyal, melynek átvétele és rendezése most van folyamatban.

Legközelebb nyílik meg a múzeumban a magántulajdonban levő ezüsttárgyak érdekesnek ígérkező kiállítása.

[2] Ismertetve a Magyar Művészet mult évi 4. számában 245—246. oldalakon Nádai Pál úr tollából.

ANDREA PALLADIO-LEVÉL — AZ ORSZÁGOS LEVÉLTÁRBAN.

Illmo Sr mio.

Essendo stato a uedere l'edificio fatto per cauare il galeone, il quale sera fotto all'ordine, et luni prossimo si gettera all'acqua: e perche essendo io costi v. s. mi disse non uoler uenire in questi caldi a ueder questa attione ue ne mando un disegno del fianco, et della testa, doue si uede come siano orditi i legnami, con le misure delle largheze, alteze, et longheze. Di gratia v. s. dica a mº Martin murraro che nel disarmare il uolto della loggia non sia cosi presto, ma che lo lasci armato qualche giorno accio la calcina faccia corpo: che disarmandolo presto non uorrei interuenisse qualche scandolo non occorrendomi altro, bascio la mano a v. s.

Di Venetia l'ultimo di Luglio del 60.

Di v. s. seruitore *Andrea Palladio.*

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: VÁZLAT
A Szentpétery-család tulajdona. Pécsi kiállítás. 1927

Kegyelmes Uram.

Megnéztem a hajó építéséhez emelt segédvázat; maga a gálya csakhamar rendelkezésére áll és a jövő hétfőn vízre lesz bocsátva: mivel pedig én úgyis itt vagyok és Kegyelmességed azt mondotta, hogy ilyen melegben nem akarja megnézni ezt az eseményt, tervrajzot küldök a hajó oldaláról és elejéről, amelyen látható, hogy hogyan vannak elrendezve a gerendák és fel vannak tüntetve a szélesség, magasság és hosszúság méretei. Szíveskedjék Kegyelmességed Martin kőművesmesternek megmondani, hogy ne nagyon siessen leszedni a loggia boltozatának támasztékát, hanem hagyja ott még néhány napig, hogy a malter megszilárduljon: nem akarnám, hogy valami szerencsétlenség történjék, ha túlkorán szedi le a támasztékot. Nem lévén más elintéznivalóm, Kegyelmességed kezeit csókolom.

Velence, (15) 60. Július utolsó napja.

Szolgája: *Andrea Palladio*

Palladio e levelét, amelyet egész terjedelmében sajátkezűleg írt, jelenleg az Orsz. Levéltár őrzi. Belőle ma már — sajnos — csak az ívnek első levele van meg, a második, amelyre kívül a címzést volt szokás írni, le van szakítva és elkallódott. E csonkasága miatt — legalább egyelőre — nem állapítható meg, hogy a mester kihez intézte. A címzett személyére különben sem a levél tartalmából,[1] sem jelenlegi őrzési helyéből (Kincst. o., Lymbus, series III. saec. XVI. fasc. 18.) következtetés nem vonható s e tekintetben eddig az Orsz. Levéltárban végzett kutatás sem vezetett nyomra. — Egy látszólag mellékes körülmény azonban mégis bizonyos útbaigazítást ad e kérdésben. A levél felső, jobb sarkában ugyanis annak keltezése irónnal, latinul fel van jegyezve. E feljegyzés a XVIII. századból való s ugyanattól a kéztől ered, amelynek írásával a kamarai levéltár iratain igen gyakran találkozunk. Ez a körülmény kétségtelenné teszi, hogy a Palladio-levél legkésőbben a XVIII. században került a kamara levéltárába. Mivel pedig e levéltár sohasem foglalkozott történeti vagy művészettörténeti értékű iratok gyüjtésével, e tisztán magánjellegű levél csak egy úton kerülhetett jelenlegi helyére: t. i. valamely Magyarországon birtokos és a XVIII. században vagy előbb kihalt, illetőleg hűtlenségbe esett család levéltárával, amelyet a kamara a család birtokainak a kir. kincstárra történt háramlása után levéltárába beszállíttatott. A levél eddig ismeretlen címzettje tehát valamely kihalt vagy hűtlenségbe esett magyar család — talán Nádasdy, Zrinyi vagy Frangepán — tagjai között keresendő. *Herzog József.*

[1] A XVI. századból ismerünk ugyan több Márton nevű építőt (pl. De Spazo Márton, 1551. Esztergom, — Secco Márton János, 1568—72. Szendrő, — Ranger Márton, 1565. Trencsén, — Márton lapicida, 1534. Kanizsa), de bővebb adatok hiányában ezek közül egyről sem lehet megállapítani, hogy a levélben említett Mártonnal azonos személy volna.

Magyar Művészet
1927.

eszközök elégtelensége miatt — az állami dotációnak a gyüjtemények gyarapítására felhasználható része ma sem éri el a háború előtti szerény összegnek 12%-át — természetesen gondolni sem lehetett arra, hogy a gyüjtemények hézagai tervszerű vásárlások útján kipótoltassanak. Különösen külföldön számottevő műtárgyakat megszerezni ma még nem áll az Iparművészeti Múzeum módjában. Ellenben ki kellett használni az itthon kínálkozó alkalmakat, amivel azt a célt is szolgálja a múzeum, hogy a műtárgyaknak kivándorlását ha nem is megakadályozni, de legalább is lassítani igyekszik. Sajnos, a helyzet e tekintetben még mindig komoly, bár a szanálás és a külföld vásárlókedvének csökkenése itt is javulást hozott. Súlyosan esik latba, hogy az új vámtarifánk megszüntette azt a kedvezményes elbánást, melyben azelőtt a régi iparművészeti műtárgyak behozatalát részesítette s melyet a régi szépművészeti tárgyak behozatala most is élvez. Anélkül, hogy ezzel a modern iparművészetünk védelmet nyert volna és anélkül, hogy a kincstár a magas vámok útján számottevő bevételtöbblethez jutna, csak a művészeti gyüjtők részére vált nehezebbé vagy éppen lehetetlenné a külföldi piacok felkeresése, amivel Magyarországnak műkincsekben való gazdagodása van megnehezítve. Pedig tudjuk, hogy a nagy magángyüjtemények előbb-utóbb egészben vagy részben a múzeumokat gazdagítják.

MUNKÁCSY MIHÁLY: NŐI KÉPMÁS. 1864
Vitéz Kiss Mihály úr tulajdona. Pécsi kiállítás. 1927

Az Iparművészeti Múzeum mult évi vásárlásai közül első helyen kell említeni a *gróf Teleki*-féle gyüjteményből megvásárolt ötvöstárgyakat. A *Benczur Gyula* hagyatékából való textilgyüjteményből is sikerült 44 darabot megszerezni, melyhez még a Benczur-család ajándéka gyanánt ugyancsak az elhúnyt mester hagyatékából származó szép aranybrokát járult. Néhány régi magyar hímzésen, ötvöstárgyon és herendi porcellánon kívül megvásárolta még a múzeum egy gyüjtőtől a múzeumban eddig alig képviselt zsebóráknak szép példányokkal képviselt csoportját, több meisseni porcellántárgyat, olasz falicsempéket stb.

Az ajándékok között szerepelnek ugyancsak magyar eredetű és külföldi hímzések, keramikai tárgyak, érmek, lakk-tárgyak stb. *Borszéky* Frigyes úr az általa gyártott kemény-cseréptárgyaknak 38 darabból álló gyüjteményét, *Csányi* Károly úr nagyon értékes XVI. századbeli színes salzburgi kályha-csempét, *báró Hatvany Ferenc* úr egy kínai tányért, a *vallás- és közoktatásügyi miniszter* úr és az *Éremkedvelők Egyesülete* érmeket, stb. ajándékoztak a múzeumnak.

A múzeumban az elmúlt évben nagyobb kiállítás volt: a gobelin-kiállítás, az írásművészeti kiállítás (mely a bécsi nemzetközi írásművészeti kiállításon szerepelt s új művekkel bővített magyar anyagot mutatta be a közönségnek[1]), *Balassa Istvánné* úrnő gazdag magyar hímzés- és csipkegyüjteményének kiállítása és végül *Ernst Lajos* úr magyar vonatkozású iparművészeti tárgyakból összeállított s hazai kultúrtörténetünk szempontjából nagy fontosságú gyüjteményének kiállítása.

A múzeumban állandóan folytak az ismeretterjesztő előadások és vezetések; ebben csupán a múzeumi helyiségek fűtésének ma is fennálló nehézségei okoztak a téli hónapokban komoly nehézségeket.

Ugyancsak a múzeum fűthetetlensége oka annak, hogy a látogatottság, bár meghaladja az előző évekét, még mindig nem emelkedik a kívánatos mértékben. Megnyugtató azonban az a tapasztalat, hogy éppen a szakkörök — iparművészek, iparosok, műgyüjtők, iskolák — sűrűn látogatják és tanulmányozzák a múzeum gyüjteményeit és szakkönyvtárát, mely utóbbinak forgalma a multhoz képest lényeges emelkedést mutat. A Budapestre ellátogató külföldiek is mind fölkeresik az Iparművészeti Múzeumot s az itt szerzett benyomások útján sikerült közülük számos befolyásos egyéniségben fölkelteni a magyar iparművészet iránt való meleg érdeklődést. Külföldi kapcsolataink, melyek a háború alatt természetszerűleg megszűntek, újabban ismét fölélénkültek.

[1] A gobelin-kiállítást a Magyar Művészet mult, 1926. évi II. évfolyamában gazdagon illusztrált tanulmányban *Csányi Károly* úr, az írásművészetit folyóiratunk mult évi 9-ik számában *Nádai Pál* úr ismertette.

a chef d'orchestre, Monsieur Raspail (értsd az öreg Rácz Pali) elbűvölő játékát. Halkan el is dúdolta a Cserebogár, sárga cserebogár dallamát s megkért, hogy fordítsam le a szavait. Én azonban a két nagy mester kölcsönös panaszaira is hallgattam. Munkácsy azt hajtogatta, hogy ő a rajzot sohasem tanulta meg úgy, ahogy kellett volna. Milyen más volna, ha ő úgy tudna rajzolni, mint Jules Breton ! Viszont Jules Breton az école des beaux-artsnak rótta fel hibául, hogy annyira túlozza a rajznak kérlelhetlen pontosságát. Mindent csak arra fordít, hogy Ingres-nek jelszava : «A rajz, a művészet lelkiismerete», egyedül üdvözítő törvény maradjon. «S mi az eredmény? A belénk forrasztott rajztudás megfékezi, gúzsba köti a fantáziát. Lám, az Ön művészete más. Ecsetvonása csak a szabad érzését követi. Mélyen belemarkol a legnehezebb művészi problémába s nincsen semmi megtanult korlátja, hogy azt teljesen ki ne aknázza.»

Jules Bretonnak igaza volt, mikor ezt Munkácsynak mondotta. Mert az igazi lángésznek nem lehet sablónos törvényt szabni. Az ő mesteri ecsetvonása több igazi, forró életet varázsolt a vászonra minden rajztudásnál.

Nagyon hiányos megemlékezések ezek a mi halhatatlan Munkácsynkról. Van egy csomó levelem tőle, még azokból is sokat lehetne meríteni. Mennyi mondanivaló volna még az ő nemes jó szívéről, az ő nagylelkűségéről, különösen a Párizsban élő fiatal magyar művészek iránt. Nemcsak hogy ötször adott magyar művészeknek 6000 frankos ösztöndíjat, hogy Párizsban az ő vezetése alatt folytathassák tanulmányaikat. Hanem hol az egyiknek, hol a másiknak helyet adott a műtermében. Megrendelőket szerzett nekik. Vagy ha egyebet nem tett, legalább ellátta a segítségre szorulókat festői felszerelésekkel.

LOTZ KÁROLY : BACCHUS.

Mert Munkácsy lázas gyorsasággal festett. De nem könnyen. Mindig elégedetlen volt magával. S a természet után festett tanulmányt sokszor megismételte, átgyúrta, amíg megközelítette azt, amit elképzelt.

Az 1889-iki párizsi világkiállítás alatt összebeszéltünk, hogy estére, vacsorára a magyar csárda előtt találkozunk.

Mikor odaérkeztem, Munkácsy felkelt az egyik asztaltól, elémbe jött s azzal fogadott, hogy itt van velünk Jules Breton. Az idealizált természetnek s az idealizált mezei munkásoknak romantikus festői közt Jules Breton volt a legkiválóbb. Rajzának rendkívüli finomsága s alkonyati hangulatképeinek költői szépsége korának művészetében előkelő helyet biztosít neki. Többször hoztam tőle képeket a kiállításainkra. Művészi vallomásait a La vie d'un artiste című rokonszenves könyvében élvezettel lehet olvasni. A felesége kedvéért kereste fel a magyar csárdát, aki rajongott a cigányzenéért. El is mondta nekem, hogy már az 1878-iki világkiállításon is majdnem állandó vendége volt az akkori magyar csárdának és hallgatta

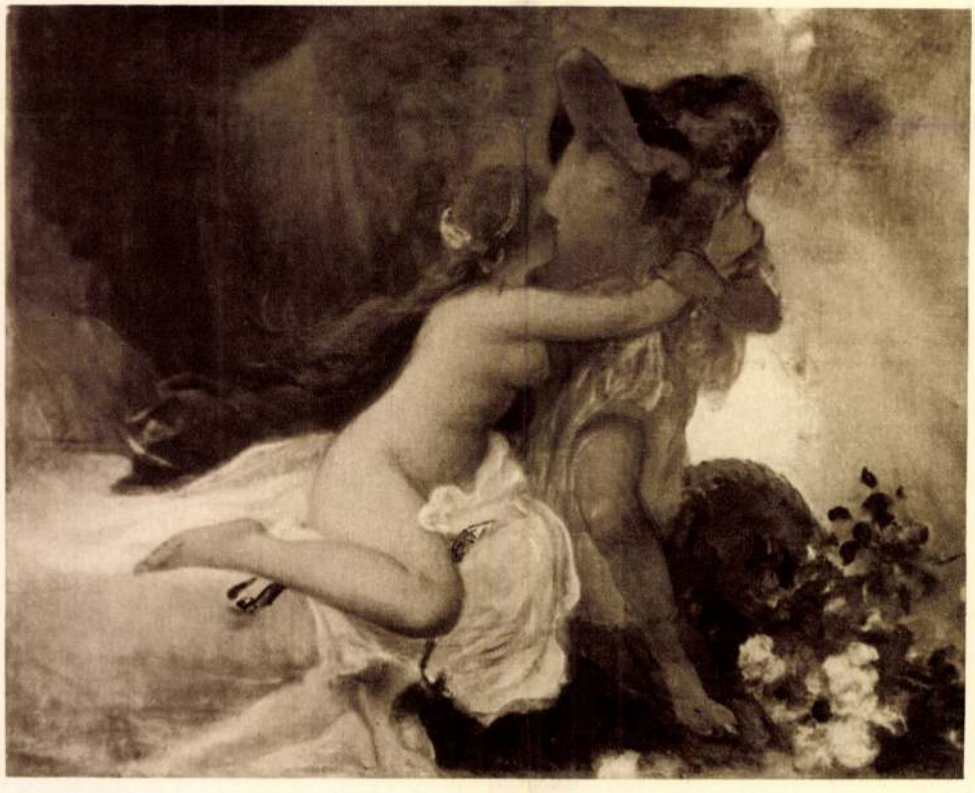

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: JÓZSEF ÉS PUTIFÁRNÉ.

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Február 13-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

Február 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Február 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Fehér Zsuzsa

Március 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
Redő Ferenc

*

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben vetített képekkel

Február 9-én, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI I. GOYA
Előadó: **dr Pogány Ö. Gábor**

Február 16-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI II. DAUMIER
Előadó: **dr Rabinovszky Máriusz**

Február 23-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI III. MILLET
Előadó: **dr Székely Zoltán**

Március 2-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI IV. COURBET
Előadó: **dr Végvári Lajos**

Március 9-én, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI V. MEUNIER
Előadó: **Szegi Pál**

21/91

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

K

IVÁN SZILÁRD

festőművész
gyűjteményes kiállítása

1949 március 10-től március 23-ig

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 121256
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Lieven-Mayer Sándor

tovább

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30, félemelet

XXVI.

FESTÉSZET ÉS TÁRSADALOM

(magyar mesterek 1900 körül)

1949 február 12-től 1949 március 6-ig

+

A katalógus díjtalan

FESTÉSZET ÉS TÁRSADALOM

Az igazi művész mindig a közösség számára kíván alkotni. Kérdés azonban: *milyen* közösség számára alkot s kérdés, vajjon a közösség, amelyhez szólni akar, *elfogadja-e* szószólójaként, vagy sem. Az 1900-as évek már a halódó kapitalizmus, az imperializmus korszaka. A kapitalista kultúra válsága kiéleződött. Ebben a korszakban különös szerepet játszanak félgyarmati országok, amilyen Magyarország is. Magyarországon a kapitalista fejlődés elkésetten indult meg és a feudál-kapitalizmus gazdasági rendszerében a feudalizmus csökevényei a feudálkapitalista nagyurak és az új burzsoázia hatalmi törekvései találkoznak.

A feudalizmus a maga természetes fejlődési korában művészettámogató rendszer volt. De nem lehetett az a *haladás* szellemében a 19. században! A kapitalizmus pedig még virágkorában sem vált a művészet fejlődésének javára, mert a szellemi javakat is pusztán árunak tekintvén, elidegenítette az őt kiszolgáló művészeket tulajdonképpeni hivatásuktól. A szellemi szükséglet kielégítése helyett rentábilis árutermelésre csábította őket.

Magyarországon tehát 1900 körül egymásmellett találjuk, mint a *képzőművészet közönségét* a mágnást, aki hűbérúri ősei mintájára »udvari« szolgálatába fogad művészeket palotái díszítésére és azt kívánja tőlük, hogy olyan képeket fessenek, olyan szobrokat faragjanak, mint 18. századbeli elődjük; a főpapot, aki a művésztől pontosan ugyanezt kívánja egyházi vonalon; a nagypolgárt, aki mindenben az arisztokratát majmolja, de ízlésében oly bizonytalan, hogy a kispolgári giccsért is lelkesedik; a kispolgárt, aki részletre vásárolja a tömegesen előállított művészi selejtárut; a polgárságnak egy bizonyos vékony elitrétegét, amely megérti és értékeli a haladó művészetet; s végül az államot s a közületeket, amelyek a feudális ál-nagystílű és a kispolgári giccsművészetet támogatják, de azért egy keveset, óvatosan, liberális lelkiismeretük és az ellenzéki sajtó megnyugtatásaképpen itt-ott a haladó művész egy-egy művét is megvásárolják.

A *művész* pedig vagy szellemileg jelentéktelen, de ügyes, mesterségbelileg képzett és kiszolgálja a nagy- és kispénzesek, valamint közvetítőik, a műkereskedők igényeit; vagy komoly tehetség, de irtózik a küzdelemtől és félig-meddig behódol a művészetellenes, a haladásellenes követelményeknek (közben csetleg a sajátmaga számára őszinte s szép műveket alkot); vagy végül tehetséges is, jellemes is és nem alkuszik: járja a maga útját, akár tetszésre talál, akár nem. El kell ismernünk, hogy ebben a korban, 1900 körül, az a bizonyos vékony haladó-polgári réteg is eléggé tehetős ahhoz, hogy a jó művészeket életben tartsa, ha nem is tud nekik oly gondtalan jólétet biztosítani, mint a sokkal számosabb selejtművészeknek a maguk sokkal számosabb selejt-igényű közönsége.

S hol marad ebben a művészet-társadalmi viszonyban a munkás? Elemi politikai és gazdasági jogaiért küzd és sóváran tekint a kultúra fellegvára felé, ahonnan kiközösítették. Éppen csak hogy bele-belekóstol a haladó kultúrába. Sem feles ereje, sem eléggé fejlett önbizalma ahhoz, hogy osztályigényeit kulturális vonalon is érvényesítse.

Ezért a proletariátus művészetének nem lehet nálunk túlnagy hagyománya. 1900 körül a polgári haladó művészek azok, akik a fejlődést előre lendítik, tehát *a polgári haladó művészek közvetve a szocializmus művészetének úttörői*. A magyar dolgozók társadalmának ma fel kell ismernie, kik azok a régebbi művészek, akik a maguk idejében a haladást szolgálták és kik azok, akik a maguk idejében is egy túlhaladott, vagy éppen egy művészietlen álláspontot képviseltek. Amikor a győztes munkásosztály a bukott félfeudális-polgári uralom örökébe lép, nem szabad szellemi vonalon azokat a termékeket átmentenie, amelyek nem értékek, hanem talmiáruk; nem szabad a hamis pompától, vagy a tetszetős ügyeskedésektől elkápráztatnia, megvesztegettetnie magát. A magyar dolgozónak *alaposan meg kell ismernie* a művészetet, annak történelmi emlékeit is, hogy kifejlessze önmagában a megfelelő ítélőképességet, a biztos ízlést.

A magyar dolgozó ma már érzi, hogy a művészet az ő számára nem az élet kellemes járuléka csupán és még kevésbé hasznos pénzbefektetés, hanem életének nélkülözhetetlen tartozéka. Mert a művészet nem az élet luxusa (a luxusról szívesen lemondunk), hanem a társadalom önmagára való eszmélése, *a társadalom önvallomása eszméiről és céljairól*. A művészet tehát az öntudatos ember szükséges megnyilvánulása.

Jelen kiállításunk kísérlet arra nézve, hogy *közelebb hozzuk a művészet kérdéseit a dolgozókhoz;* olymódon hozzuk közel, hogy szervesen hozzákapcsoljuk a dolgozók szocialista világnézetének megfelelő fogalomkörhöz. Az 1900 körüli magyar festészet keresztmetszetét nyujtjuk, amennyire a rendelkezésre álló hely megengedi. Ez a keresztmetszet annyiban mindenesetre hézagos, hogy *kihagyjuk a selejttermékeket*. A kiállított képek tehát *valamennyien színvonalasak. És mégsem képviselik valamennyien a haladást!*

Hogy miért »reakciósok« bizonyos képek és miért »haladók« bizonyos más képek, azt igyekeztünk néhány rövid célzással, *a társadalmi és szellemi összefüggésekre* való utalással megmagyarázni. Nem adtunk tehát művészettörténetet még dióhéjban sem, de megkíséreltük, hogy *bizonyos lényeges szempontokat* felvessünk, amelyek a helyes művészettörténeti szemlélethez is nélkülözhetetlenek.

Rabinovszky Máriusz

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

Benczur Gyula	gróf Andrássy Aladár arcképe
Bihari Sándor	Mulatozó
Ferenczy Károly.....	Lovasok
Fényes Adolf	Szegényember
Hollósy Simon.....	Borozók
Kernstock Károly ...	Kati a tornácon
Liezen-Mayer Sándor	Mária Terézia megszoptatja egy szegényasszony gyermekét
Lotz Károly	Tollas kalap
Lotz Károly	Freskó-terv
Mednyánszky László .	Férfifej
Munkácsy Mihály ...	Párizsi szalon
Réti István	Öregasszonyok
Rippl-Rónai József...	Hölgy vázával
Székely Bertalan.....	Zrinyi kirohanása (vázlat)
Szinyei Merse Pál ...	Oculi
Vaszary János.....	Fürdő nő

NAGY TEREM.

Ismeretlen magyar remekművek.

Magyar gyüjtők ujabb szerzeményei.

Első sorozat.

167. SZÉKELY BERTALAN (1835—1910), Szalay László arcképe I. Ernst-Muzeumé.
168. KUPECZKY JÁNOS (1667—1740), Ismeretlen férfi arcképe. Dános Géza uré.
169. SZÉKELY BERTALAN (1835—1910), Szalay Laszló arcképe II. Ernst-Muzeumé.
170. MARKÓ KÁROLY (1791—1860), Olasz táj. Ernst Vilmos uré.
171. BROCKY KÁROLY (1807—1855), Vénus és Ámor. Dános Géza uré.
172. MARKÓ KÁROLY (1791—1860), Olasz táj. Jelezve. Dános Géza uré.
173. BORSOS JÓZSEF (1821—1883), A kis festő. Ernst Vilmos uré.
174. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Mária Terézia szegény gyermeket szoptat. Dános Géza uré.
175. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Szent Erzsébet. (Rózsacsuda.) Magántulajdon.
176. BORSOS JÓZSEF (1821—1883), A hír. Magántulajdon.
177. SZÉKELY BERTALAN (1835—1910), Tájkép. Jelezve: Sz. 93. Beczkói Biró Henrik uré.
178. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Margit. Jelezve. Ernst Vilmos uré.
179. MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887), Balatoni táj. Jelezve: Mészöly. 1875. Ernst Vilmos uré.

180. BARABÁS MIKLÓS (1810—1898), Hullámverés. Jelezve: N. v. Barabás 1842. Beczkói Biró Henrik uré.
181. BÖHM PÁL (1839—1905), Vihar előtt. Jelezve: fest. Böhm Pál, München. Magántulajdon.
182. LOTZ KÁROLY (1833—1904), Pihenő akt. Jelezve: Dános Géza uré.
183. BIHARI SÁNDOR (1856—1906), Oláh temetés. Jelezve: Bihari 1888. Beczkói Biró Henrik uré.
184. LIEZEN—MAYER SÁNDOR (1839—1898), A csók. Magántulajdon.
185. PAÁL LÁSZLÓ (1846—1879), Mocsaras vidék. Jelezve: L. von Paál 1870. Wertheimer Adolf uré.
186. MUNKÁCSY MIHÁLY (1844—1900), Colpachi táj. Jelezve. Ernst Vilmos uré.
187. MUNKÁCSY MIHÁLY (1844—1900), Agár. Jelezve. Dános Géza uré.
188. PAÁL LÁSZLÓ (1846—1879), Erdő széle. Vente de Paál jelzés. Beczkói Biró Henrik uré.
189. PAÁL LÁSZLÓ (1846—1879), Rózsaszedő. Vente de Paál jelzés. Magántulajdon.
190. PAÁL LÁSZLÓ (1846—1879), Erdő mélye. Jelezve: L. de Paál 1876. A székesfővárosi Muzeum tulajdona.
191. MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887), Ramsaui táj. Jelezve. Magántulajdon.
192. ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Szerelmes pár. Wertheimer Adolf uré.
193. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Szerelmes pár. Dános Géza uré.
194. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Tanhäuser. Dános Géza uré.
195. LOTZ KÁROLY (1833—1904), Aktok. Beczkói Biró Henrik uré.
196. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Szent Erzsébet. Dános Géza uré.

Liczen Mayer Sándor

Ernst Muz. kiáll. 108

Ernst Muzeum kiállitásai

C VIII - (1930.)

aktokat fest, hogy később felvilágosodott palettával monumentális aktképén a szüzi tisztaságot éreztesse (Ernst Vilmos és Dános Géza tulajdonai). A Londonban élő Brocky Károly Correggio hatását érezteti mély tüzü aktjaival (Dános Gézáé), Székely Bertalan egy tájképe (Beczkói Biró Henriké), valamint két arcképvázlata (az Ernst-Muzeum uj szerzeményei) a mester festői erejének beszédes bizonyságai. Mészöly Géza finom tónusú Balatonképe (Ernst Vilmosé) és egy másik, még a bécsi Zimmermann-iskolában készült műve, Mészöly kiindulását mutatja be. Itt kapcsolódik Paál-hoz, ki 1867-ben hasonlókép a Zimmermann-iskolában festette ez ujabban felbukkant képét (Wertheimer Adolf tulajdona), a tónusharmóniában máris mesterit alkotva. Paál többi műve (ugy a Beczkói Biró Henrik, mint a főváros tulajdonába került, valamint egy magát meg nem nevező gyüjtőnk tulajdonában levő) már Párizsban festett alkotása. Mindegyik egy-egy remeke a nagy tájképpoétának. Társa, Munkácsy Mihály javaidejéből való alkotásokkal szerepel, Interieurképe és a Mosónők mindkét oldaláról kitünően mutatja be a mestert (Ernst Vilmos és Dános Géza tulajdona). Bihari „Oláh temetése" (Beczkói Biró Henriké) a mester remekműve. Már a Bastien Lepage-hatást érezteti. A kifejlett pleinairfestés kiváló emléke. Ilykép közeledünk a modern korhoz. Közbe esik Lizenmayer, aki átmenetül szolgál Munkácsy és Bihari közt a Székelyt folytató históriai festésben (Dános Géza tulajdona). Böhm Pál képe magyar tárgyu és magyar érzésü. Nehány mű, s ime művészettörténetünk legjelentősebb korszaka tárul elénk. Innét folytatódott a fejlődés a nagybányai mesterekhez, közbeesik Szinyei mindent megelőző pleinair kisérletezése, hogy aztán a mai művészet kiválóságaihoz, Csókhoz, Perlmutterhez jussunk, kik jelen kiállitásunkon oly kiváló kollekciókkal képviselvék.

Ez a terem feledhetetlen emléke lesz Muzeumunk minden látogatójának. *Dr. Lázár Béla.*

Magyar gyüjtők kincsesházából. Margit. Liezen-Mayer Sándor festménye, Ernst Vilmos gyüjteményében az Ernst-Múzeum kiállításán

A szerelem útja

— Elbeszélés —

Írta: **Falu Tamás**

I.

Portelek mindössze öt kilométernyire feküdt a járási székhelytől. A szó szoros értelmében feküdt. A völgyecske volt az ágya, s a fölé hajló kis erdő volt a takarója. Öt kilométernyire volt a járási székhelytől, mégis mintha egy egész más földgömbön forgott volna a végtelenben. A járási székhely élt, fejlődött, emberek méhkasa volt, vonatok száguldoztak át rajta, autók öltöztették porfelhőbe. Az alig öt kilométerre fekvő kis község pedig húsz esztendő óta nem gyarapodott egy házikóval sem. Olyan volt, mint egy különös temető, melyben födél alá temetkeznek az emberek.

S minden azon mult, hogy nem kapott rendes utat.

Az a keskeny szalag, amelyik a székhellyel összekötötte, mindennek nevezhető volt, csak útnak nem.

Ha fagyott; járhatatlanná tette a kátyú. Ha esett: kerékagyig süppedtek bele a kocsik. Nyáron pedig a feneketlen homok miatt a téli fagy és az őszi eső után vágyakoztak a fuvarosok.

A községi képviselő-testületben sokszor szóvá tették a lehetetlen állapotot.

— Be kell menni a főszolgabíró úrhoz! — követelőztek az elégedetlenek.

Uj Idők 1930. 5.

— Hiába. Már voltunk.

— Akkor megyünk a megyéhez!

— A megye nem csinál a főszolgabíró nélkül semmit — lohasztották le a reményeket a pesszimisták.

— Valamit mégis csak kell csinálni!

— Persze. Várni kell.

— Várni bizony, — nevetett a rektor. — Jön egy jó forgószél, elfújja az utat, akkor azután majd kapunk helyette másikat.

A főszolgabíró öreg ember volt. Már egy kicsit maradi is, nem szerette az úgynevezett rohamlépéseket a közigazgatásban. Mikor betöltötte szolgálatának negyvenedik évét, nyugalomba ment, s visszavonult a birtokára.

Új ember került a helyére.

— Új főszolgabírónk van! — adták tovább a jó hírt a portelekiek egymásnak.

— Új ember, új út! — álmodoztak a forgalomba kapcsolódni kívánkozók.

Az új főszolgabírót egyszerre megkedvelte a járás. Nőtlen volt még, jókedvű, mozgékony, minden szépért és jóért lelkesedő fiatalember.

Hogy egy kicsit szerette a muzsikát, meg a szép asszonyokat, nem rótta meg érte senki. Elevenséget hozott a kaszinóba, bálok élére állt, vadászatokat rendezett. Pezsgés támadt, amerre csak megjelent.

Az új főbíró a farsangzáró dominóbálon beleszeretett a községi orvos feleségébe.

A doktorné a legszebb asszony volt az egész járásban. Nagyon szép családi életet élt az urával. Két apró, szőke gyerekük is volt, az egyik három-, a másik négyéves. Szerelemből ment az urához. Ez a szerelem az összes szakértő nénik és bácsik véleménye szerint örökké-tartónak, elkophatatlannak minősíttetett.

A főszolgabíró szerelme nagyon finoman, igen illedelmesen, egy boszton utolsó fordulójában jelentkezett.

A cigány leengedte álla alól a hegedűt, a cimbalmos félredobta a cimbalomverőt, s a táncosok homlokukat és gallérjuk mögött a nyakukat törülgetve kísérték helyükre a táncosnőiket.

A főszolgabíró azonban megállt a terem tulsó sarkán, összecsapkodta tenyerét, s hangosan harsogta:

— Hogy volt!

A prímás felvette hegedűjét, s folytatódott a boszton.

— Szépen táncolnak — néztek össze a fal mellett üldögélő gardedámok.

— Szép pár! — csettintett nyelvével néhány tánckibic.

A terem újra forgásba kezdett, a dallam csúszós parkettté vált, a csúszós parkett pedig olvadó dallammá.

De a cigány újra letette a vonót, s harmóniátlan tömeggé kavarodott az előbbi ütemes emberszalag.

A főszolgabíró most ép a cigány előtt állt, nem kellett végig kiáltani a termen, s csak csendesen intett a primásnak:

— Még egyet!

A boszton lágy, merengő hullámzása harmadszor vonaglott végig a termen.

Most már mindenki a főszolgabírót nézte és a doktornét. Mintha együtt jártak volna tánciskolába, vagy évekig együtt táncoltak volna a kaszinó bálján. Pedig most táncoltak együtt először életükben.

— Maguknak ítélem a tánc szépségdíját, — tapsolt a kaszinóelnök felesége a főszolgabíró felé, mikor helyre vezette a doktornét.

II.

A doktorék mellékutcában laktak, mely kifelé nyílt a szabad mezőkre. A doktor a levegőt imádta, a tágas teret, a széles horizontot.

Mindent rá lehetett fogni az utcájukra, csak azt nem, hogy ott van a korzó. A főszolgabíró pedig sétálgatni szeretett volna arra felé, mert szívében olthatatlanul bizsergett a báléjszaka emléke.

Mikor először arra ment, a doktorné láthatatlan maradt. A csipkefüggönyök szemérmesen hullottak a ragyogó ablakokra. A ház előtt kocsi állt, valamelyik tanyára akarta vinni a doktort.

A másnapi séta már szerencsével járt.

A nyitott ablakon ép kihajolt a szépasszony.

— Kezét csókolom! — dobta felé hirtelen a főszolgabíró a szavak meleg lassóját.

— Maga itt, amerre a madár sem jár?

— Sétálok, sétálok. Nézem az utcákat, tanulmányozom a községemet. Ez kötelességem. Rend lesz itt, rend lesz. Személyesen fogom ellenőrizni a rendeletek betartását. Nem lesz ezután mosóvíz öntve az utcára, asszonyom!

— Na, nálam eddig sem volt.

— Elhiszem. Magában meg is bízom. De a személyzet, asszonyom. Naponta erre fogok járni...

— S épen csak engem ellenőriz?

— Egyelőre.

— De csak nem gondolja, hogy naponta nagymosást tartok?

— Ebben igaza van — nevetett a főbíró. — Hanem én mégis errefelé akarok korzózni. Maga mégis néha csak kihajol az ablakon, s egy kicsit elbeszélgetünk. Mert bizony a legközelebbi bál még nagyon messze van.

— Korzózni akar a mi utcánkban? Nem gondolja, hogy holnap már a verebek is azt csiripelik, hogy a főbíró kerülgeti a doktornét?

A főbíró a két ujja közé csípte állát.

— Látja ebben igaza van. Hanem lehet énnekem hivatalos dolgom is itt, ha csinálok magamnak. Hová vezet ez a lehetetlen rossz út a réten át?

— Portelekre.

— Na látja, egyszerű az egész. Megcsináltatom az utat, s a dolog nagy fontosságára való tekintettel személyesen ellenőrzöm az útépítést.

III.

A portelkiek vágyva-vágyott útja a megvalósulás küszöbére érkezett.

A főszolgabíró kötelességét túlhaladó lelkiismeretességgel vitte keresztül az elhanyagolt község régi jogos követeléseinek teljesítését. A közigazgatási bejárástól kezdve az utolsó gőzhenger elnyikorgásáig, jó időben és rossz időben ott volt a munkánál. Korholt és lelkesített. Gáncsoskodott és dicséretet osztott. S ha csak módját ejthette, az ablakon elfogott doktornénak is beszámolt a közérdek szempontjából oly fontos útszakasz fejlődési eseményeiről.

Mikor az út elkészült, a hálás község küldöttséget menesztett az idők szavát megértő főbíróhoz, s hatalmas virágcsokorral fejezte ki szavakban kifejezhetetlen háláját.

A csokorból egy szál eljutott a doktorné ablakába is, s a virágszál mosolyogva integetett a most már vígan gördülő kocsik felé.

BENCZUR GYULA: AKT. Tanulmány.
Ernszt Vilmos úr tulajdona.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: MESE.
Mauthner Zoltán úr tulajdona.

Gerő Ödön: A art-kiállítás.
Magyar Nyúvenet 1925. 384. l.

Liezen-Mayer Sándor

Vas. Ujs. az Uj Magyarság
kepes mell. 1939 febr. 5.

Liezen - Mayer Sándor: Faust és Margit

jukban, részint a tanulmány és ízlés
kezésünkre állnak. Az iparművészeti
szállhatunk bárhol és bárkivel; m
remekei között is ez a különlegess
utánzást vagy nemesített folytatást
művészeti tárgyakkal bátran kimehe

Ha így tisztában vagyunk az irá
és ki kell mennünk Párisba az 190
nünk még azt is, minő szempontok
lítandó tárgyak iránt határozunk.

E részben országos és egyéni sz

Az országos szempont megkiván
adjunk; a kormány, illetőleg az ált
a kiváló iparosokat, a kik számot
méltó tárgyakkal abban a kiállít
csoportunk a szegénység vagy csek
úgy e téren kellő időben meg kell
szép iparművészeti tárgyakat máról
idő kell nemcsak a tervezéshez, de
munka sehol sem követeli jobban,
a munkához való kedv és hajlam

Liezen-Mayer Sándor

Vas. Ujs. 1883. 620. 1

A **műcsarnok** nagy termét egészen átalakitották. Eddig alacsony volt, ugy hogy nagy festmények vagy el sem fértek benne, vagy rossz világitásba jutottak. Munkácsy uj festményének nagy méretei miatt siettek az átalakitással, magasbra emelték a falakat s máskép helyezték el a tetőn az üveg lapokat. Az őszi kiállitásra teljesen elkészül.

A műcsarnok őszi kiállisásának első sorozata október első napján nyilik meg s eddig 121 művésztől 234 festményt jelentettek be. A magyar művészek közül *Liezen-Mayer* Sándor «Reggeli imádság» életképet küld, *Spányi* Béla öt nagyobb tájképet, *Margittay* Tihamér legutóbbi florenczi tartózkodása alatt festett négy olasz életképet, báró *Mednyánszky* László, *Brodszky* Sándor, *Somoyji* Dániel, *Mesterházy* Kálmán szintén tájképeket; Innocent Ferencz életnagyságu arczképeket a fővárosi társaságból és egy Rómában festett «Csók» czimü életképet. Érdemes veteránunk *Barabás* Miklós is részt veend e kiállitáson; *Bubics* Zsigmond apátkanonok virágképet küld, stb. A nagyszámu franczia műveken kivül a külföldről a többek közt *Schuch-Werner* müncheni akadémiai tanár «Élet-halálra» czimü nagy történelmi festménye a 30 éves háboruból, továbbá a kiállitásainkon már ismert Abry Leonnak miniatür festményei, a hires belga tájfestő Verstraéte Theodornak egy kiváló mesterműve számithatnak első sorban a közönség figyelmére.

elyért megbüntetmert báró Podmat mondta, hogy aza is volt különittlétem után nem n asszony szere-

Jászai Mari.

tévedt, felnőtt vert.

Soha azontúl egy órára sem tévesztettem szemem elől életem czélját, ezzel a gondolattal aludtam el, és csak az a félelem zavarta gyönyörű reményeimet minden lefekvéskor, nehogy álmomban kibeszéljem imádott titkomat, és apám megfojtson mielőtt valósulhatna. Szegény jó öreg ács, szegény imádságos szájú, fehér szakállú «szent József», a hogy a környéken hívják, meg ma is szomorúan csóválja szép fehér fejét, és egy Miatyánk Istennel többet imádkozik az nap, a melyen színésznő leányáról hall.

Csudálatosnál csudálatosabb utakon vitt, hajtott, üzött azután sorsom, de czélom képe véremmé vált bennem, és azért el is jutottam első lépcsőjéhez 1867-ben a másodszor megnyitott budai népszinházhoz, a hol statistáltam, korust énekeltem — igaz, hogy réme voltam szegény kardalnoknő társaimnak, mert

[illegible] szoknyás statista-hölgy, véghetetlen meggyőződéssel feleltem, hogy a tragikai szakmára. Másnap pedig megtörtént velem, hogy egy szónyi szerepemért, azt kellett mondanom nehezteléssel hogy: Julia! az egész közönség tapsolni kezdett és ez első taps után irta Jámbor Pál, hogy ime ezennel előlegezünk jövendő tragödánknak egy levelet abból a babérkoszorúból, melyet majd egykor az egész közönség tesz a fejére. Igy kezdődött pályám. Minden műveltséget nélkülözve, mint egy jó barátom mondja: mint nyers termény kerültem a színészethez; testileg és lelkileg ez képezte különben haladásom biztositékát, mert semmi nem vonta el figyelmemet kitűzött czélomtól, ha volt erőm, ebben rejlett, mert a legprimitivebb ízlés, ha létezett volna, vagy csak egy mákszemnyire is megtámadott constructio már fele utján megtört volna annak az út-

[illegible] mit én kénytelen voltam meg-

Liezen-Mayer Sándor

Alvó nő, repr.

Árveresi Csarnok aukció kat

39 sz. 1927. okt.

Eyck, van TV. 238.

A tavasz. Liczenmayer Sándortól.

hazudom, mindegy:

a elbolyongott, s mi-
ult, találkozott egy
hogy nem látta-e az
elelé a megszólított,
rónak választották.»
khodsa, — mert mi-
m, az a szamár füle it
mindjárt gondoltam,

CSARNOK.

mán szoba.

az oláhoknál vagy
olgál a házi ipar és
ek bemutatására: a
román szoba. Indo-
épfaj eltérő szokásai
azt Réthi Lajos kir.
r dévai főreáltano-
ezt pedig Strasser

gyét tünteti fel, egy
rázol, mig az öltö-
ző vidékeiről van-
kat tarka vegyülék-
láthatni. Ily vásári
rtozat is. Igy a házi-
l, azonnal fölismer-
nti nőt, ugyszintén
inkozó havasi pász-
ny Szászváros vidé-
ig egy másik erdő-
el.
endezését. Középen

Egyéb iparágak közül, melyekkel a hunyadmegyei románok foglalkoznak, emlitettük már az agyagipart, mely főleg Kőrösbányán, Szilvás on és Szászváros on otthon. De a bujdosó kemenczéket egyedül csak Nagy-Almáson készitik, e czélra alkalmas kőből, s a szomszéd megyék vásárain bocsátják áruba. Fő előnyük ezeknek, hogy a kenyeret és málét igen gyorsan sütik ki. — A fafaragás terén főként edények előállitásával foglalkoznak a hegyes zarándi részekben s a Vajda-Hunyad felett elterülő Erdőháton. E czikkek országszerte igen keresettek, valamint a bordák is, melyekkel Riskulicza lakói, Kőrösbánya mellett, egész a Fekete-tengerig elmennek kereskedni.

HOMOKBÓL FONT KÖTELEK.

ANGOL REGÉNY.

Irta **FRANCILLON R. E.**

TIZENHATODIK FEJEZET.

Egy vallomás.

Két férfi volt a szobában, a melybe Quickset belépett. Egyik maga Ware ur, a ki most is *ifjabb* nevet viselt az ügyvédi üzletben, noha jó hatvanas volt már s néhány év óta nagyapa s igy, ha maga ifjabb, fia legifjabb, unokája már legeslegifjabb lehetett. Fia, Antal, kire nagyon büszke volt, kilépett a nemzedékeken át folytatott ügyvédi s közjegyzői üzletből s birói pályán volt és apja reményei szerint ott igen szép jövő várt reá, talán a gyapjuzsákig is fölvihette.

A másik, a ki a szobában volt — és pedig állt, mig Ware ur cserfa-karszékében terpeszkedett — szintén túl volt az ötvenen, de még szép férfi, kit a természet s életmód fiatalon tartott, ámbár haja őszszel keveredett már, de arczán alig volt ráncz. Nem annyira erős, mint finom testalkatu, görög jellemmel s *valódi* előkelőség

Liezen-Mayer Sándor

* **Litzenmayer** Sándor hires hazánkfia, ki tudvalevőleg két év óta mint a stuttgarti művészi akadémia igazgatója működik, hosszabb idő után, mely alatt csak apróbb műveket, arczképeket és illusztrácziókat készitett, most fejezte be az első nagyobb történeti művet, melyet *Trefort* miniszter megrendelésére a nemzeti muzeum számára készitett. E kép szent Erzsébetet, II. Endre magyar király leányát ábrázolja, a mint télen egy csürbe megy, hol szalmán, rongyos fiatal asszony fekszik gyermekével, kiknek értékes hermelin bundáját adja a hideg ellen. A szent nő nagy részvéttel tekint a szegény nőre, ki meglepetve néz fel reá. Mindkét arcz kifejezése s a két nő közti ellentét nagyszerüen sikerült. Háttérben egy apród élelmi szereket hoz s a nyilt ajtón át a hófedett vidék látható. A kompoziczió, rajz s jellemzés igen sikerült s komoly szinhangulat emeli a kellemes hatást. A művész a munkát többször átdolgozta s általában készitésére kiváló gondot forditott.

Vas. Lap. 1882. 78. 1

spest IX

lói út, Sparmüs. mineum
n. Műemlékvédő Birottság

Magyar gyüjtők kincstárából. Magyarországi sz. Erzsébet. Liezen-Mayer Sándor festménye Wolfner Gyula gyüjteményében

tetlenül jó pillanatokon elgondolkozott, egyszerre megállt előtte valaki, egy hivatalnok és azt mondta:

— Hallotta már, Szabó kisasszony? Soltay úr meghalt. Öngyilkos lett.

Bámult egyet és hirtelen elfutotta a szemét a könny. Ebben a két szemben most rengeteg rémület volt és megdöbbent zavarodottság. Pillanatig úgy tünt fel, mintha ehhez a rémséghez neki is volna valami köze. De egy pillanat mulva már belátta, hogy ez ostobaság: éppúgy semmi köze hozzá, mint valamikép semmi köze nem volt neki ahhoz az egész tegnapi boldog estéhez.

Az élet tele van váratlan, hatalmas, érthetetlen dolgokkal. Ilyen volt tegnap az, hogy Soltay észrevette őt és magával vitte és örömet szerzett neki. És ilyen most az, hogy meghalt.

5.

Három nap mulva már csak egyetlen érdekes személyiség volt a nagy Soltay-üzemben. A hivatalnokok.

Uj Idők 1928 13.

Zilahy Szibériája a Nemzeti Színházban. Jelenet a második felvonásból

a főnökök, robotosok és kisasszonyok mind tisztában voltak azzal, hogy valami baj történt a gigászi üzemben és emiatt kellett Soltaynak meghalnia. És tisztában voltak azzal is, hogy mindebből rájuk nézve baj nem származik, a munka egyelőre folyni fog tovább, mint eddig; egyelőre senkinek se lesz semmi károsodása.

És így, első lélekzethez jutva rémületükben, elkezdtek mindahányan egy rejtélyen gondolkozni. Miféle tragédia, miféle csoda, miféle szent és nagyszerű titok lappang itt amögött, hogy a nagy és hatalmas Soltay élete utolsó estéjén maga adta fel a kabátot a kis Szabó Mariskára, maga segítette autójába és vitte magával, valahová, valami ismeretlenség felé. És másnap pedig halva volt.

Valami megmérhetetlen és felfoghatatlan titok volt ebben. És ezt a titokzatosságot mind a szürke, hallgatag és hozzáférhetetlen Szabó kisasszonyban látták megszemélyesítve. Szabó Mariska egyszerre nagyon érdekes, nagyon rejtélyes és nagyon megkülönböztetett személyiség lett.

Ha jött vagy ment, kinyitották előtte az ajtót; amikor vége volt az irodai időnek, fiatal és ambiciózus hivatalnokok siettek be a szobájába, hogy felsegítsék a kabátját; igazgatók, osztályvezetők, mérnökök és napidíjasok egyforma szorgalommal néztek be csak egy pillanatra is hozzá, mindenféle ürügyek alatt, hogy lássák, megismerjék és esetleg egy elejtett szavából megtudjanak valamit abból, amit senki se tudott, de mindenki szeretett volna tudni és amit senki se mert határozottan és nyiltan tőle megkérdezni.

Természetesen Tóth Tamás is tudomásul vette a regényességet, ami hirtelen elömlött a lány alakja körül. A dolgot ő sem értette, elhúzta a száját és ha lehet, még morózusabban nézett a szorgalmas, hallgatag kisasszonyra.

De nap-nap után arra kezdett rájönni, hogy ebben a hallgatagságban és egyszerűségben van valami hódító báj és néma rejtelem, valami varázs, ami épp azért különös, mert merőben ellenkezik minden eddig ismert asszonyi varázzsal. Tóth Tamás mindenben példaképül állította volt maga elé Soltayt és most erősen és gyakran elgondolkozott azon, mi lehetett az, ami épp utolsó estéjén oly nyiltan ehhez a lányhoz sodorta a nagy példaképet. Addig-addig törte ezen a fejét, míg Szabó Mariskán mindenféle érdekes dolgokat kezdett észrevenni: azt, hogy zseniálisan értelmes, a szemében valami elrejtett könnyes fény bujkál állandóan, az ajka olyan keskeny és kedves, mint egy gyermeké, a hangjában, ebben a csöndes és vékony kis hangban pedig valami olyan különös erő van, ami néha szinte megborzongatja az embert.

Egyszerű, de épp ezért megfejthetetlen érdekességek voltak ezek

És egy napon Tóth Tamás megdörzsölte a homlokát:

— Nem értem ugyan, de körülbelül érzem, mi volt az, amit Soltay látott rajta ... mi volt az, ami azon az utolsó napon végzetesen mellé állította őt és ezt a lányt ...

6.

Tóth Tamás ezt azon a napon állapította meg, amikor nem sokkal később, kissé előkészítetlenül, de férfias bátorsággal magának a lánynak is kijelentette, hogy rendkivül érdekli, nagyon sokat gondol rá és szeretné, ha azt a magányt, ami mindkettejük sorsa, kölcsönösen megosztanák egymással.

Árva Szabó Mária ezt éppoly megadó megszeppenéssel és megdöbbent örömmel fogadta, mint annak idején Soltay kedvességét: lehajtotta a fejét és sírni kezdett és csak annyit tudott mondani:

— Én Istenem ... én édes jó Istenem ...

A házasságuk nagyon boldog volt. Tóth Tamás sohasem kérdezte őt a titok felől, melyet ezek után sem értett és Szabó Mariska is belenyugodott abba, hogy az élet maga nagyon kifürkészhetetlen és titokzatos, minden ok nélkül tud jó lenni és rossz lenni és hogy általában a végzetet megérteni nem lehet.

7.

Aminthogy valóban nincs senki, aki a végzetet meg tudná érteni.

Ha szereti az Uj Időket, kérjük, közölje velünk azoknak az ismerőseinek a címét, akikről feltételezi, hogy előfizetnének lapunkra, ha ismernék. Díjtalan mutatványszámot szeretnénk nekik küldeni.

Irók, költők

Sillanpää finn írónak, akit az idei Nobel-díjjal kapcsolatban emlegettek, Vilmos svéd herceg gratulál ötvenedik születésnapján

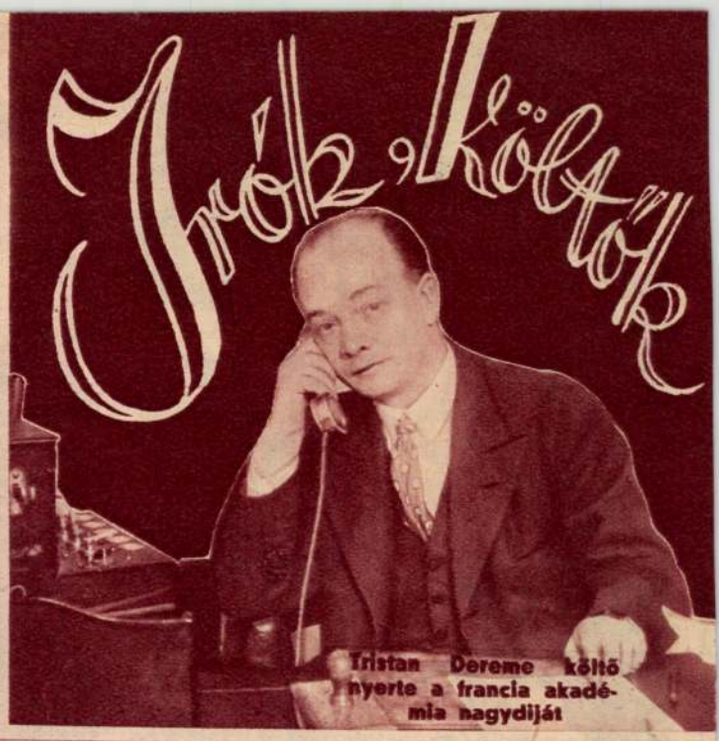

Tristan Dereme költő nyerte a francia akadémia nagydiját

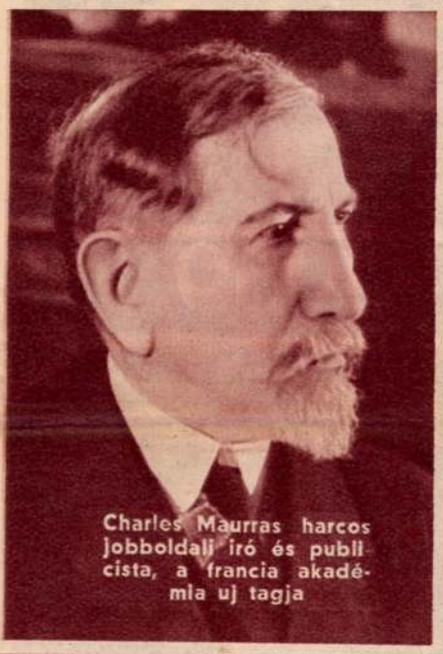

Charles Maurras harcos jobboldali író és publicista, a francia akadémia uj tagja

Masao Küme (tropusi sisakban), a hires japán író a kinai fronton

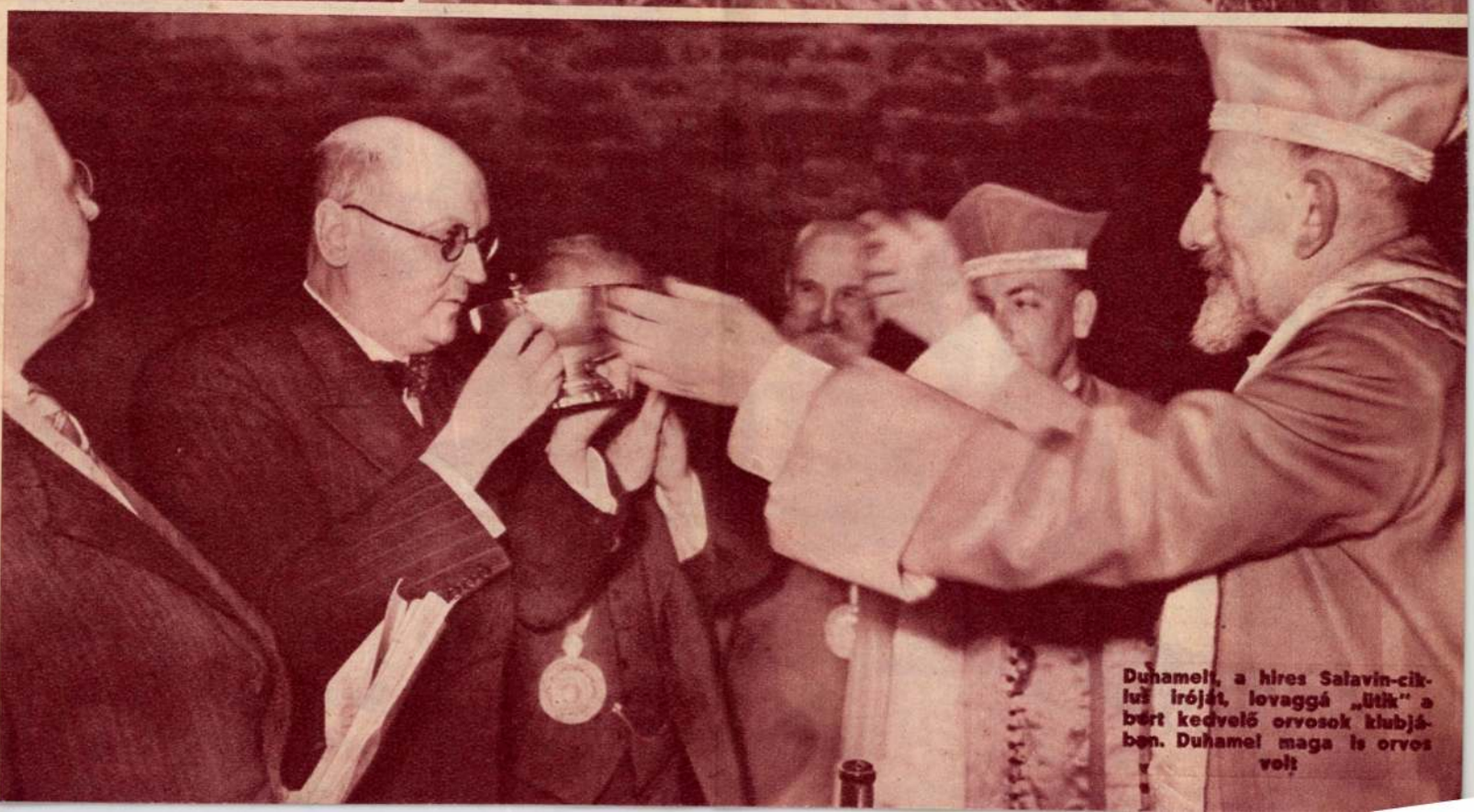

Duhamel, a hires Salavin-ciklus iróját, lovaggá „ütik" a bért kedvelő orvosok klubjában. Duhamel maga is orvos volt

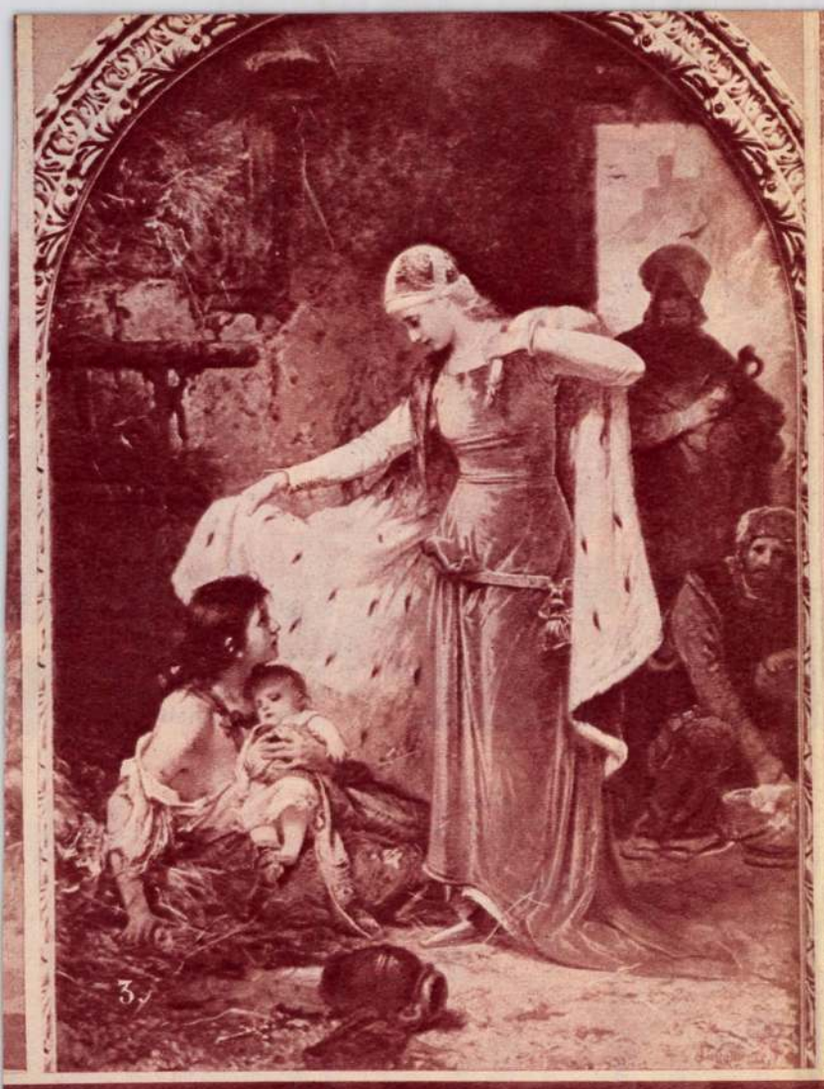

3.

4.

1839 - 1939

6.

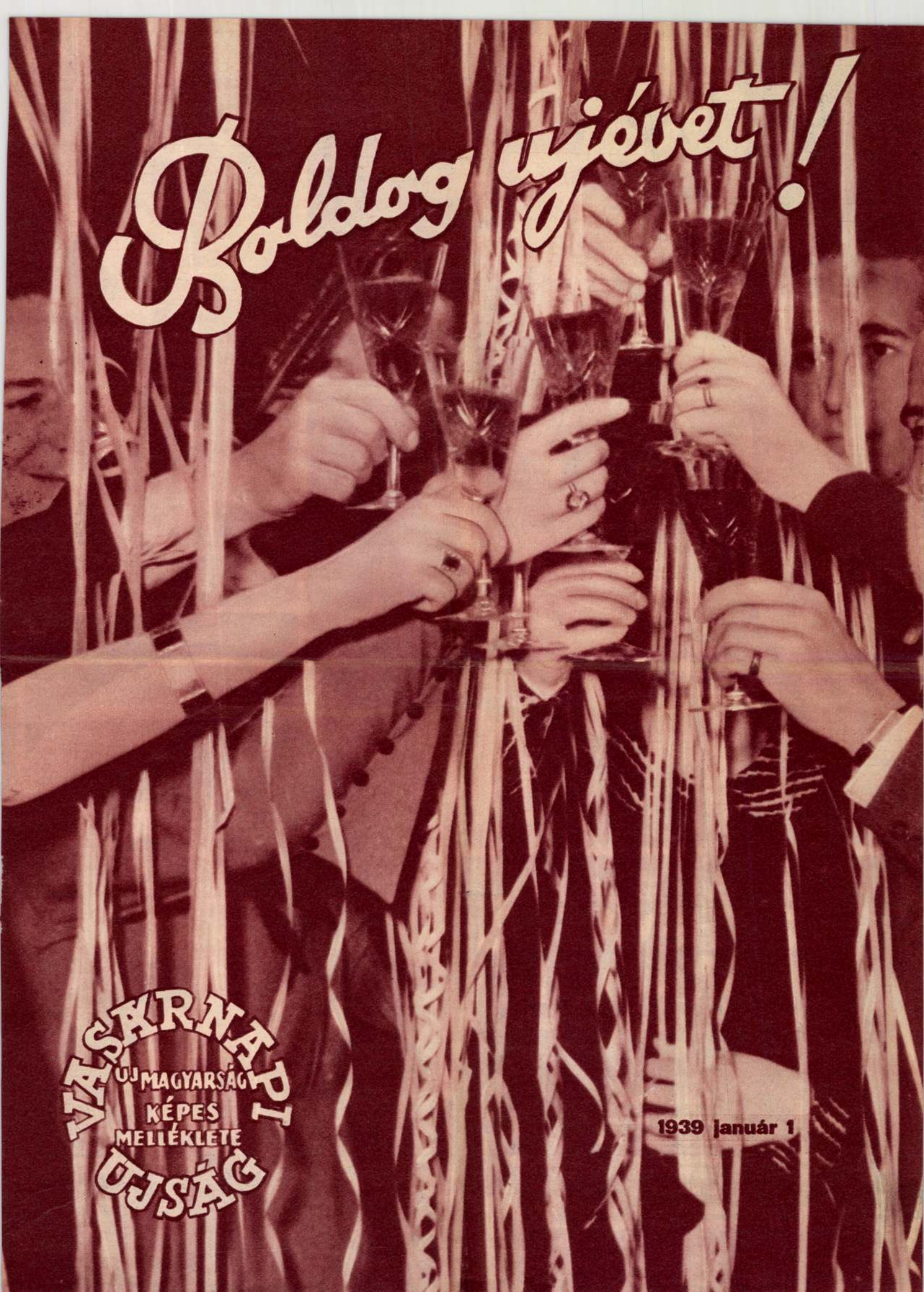

VASÁRNAPI ÚJSÁG

ÚJ MAGYARSÁG KÉPES MELLÉKLETE

1939 január 1

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT: LIEZEN-MAYER SÁNDOR

a kiváló magyar festő

1. Welser Fülöpné
2. Illustracio a Fausthoz
3. Árpádházi Szent Erzsébet
4. Mária Terézia megszoptatja egy szegény asszony gyermekét
5. Női arckép
6. Hunyadi Mátyásnak Prágában 1458-ban hírül adják, hogy magyar királlyá megválasztották

Liezen-Mayer Sándor

Liezen Mayer Sándor: Női képmás

Színházi Élet

1934. karácsonyi

Hain

Liczen-Mayer S.

wód
z

Pétermagyrów
Verecke 86, 88. l.
90. l.

T.

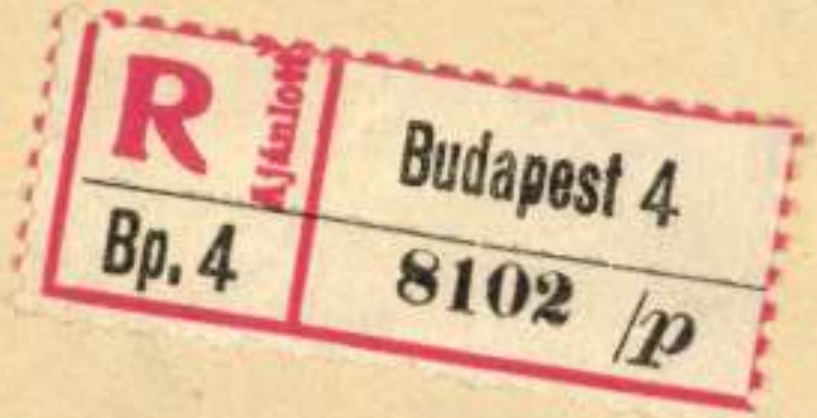

Europa Film-, Könyv-, Lapterje:

r.t.

Ajánlott

B u d a

V. Rothermer

Liezen-Mayer Sándor

Képzőművészek. 1935. 80. 17

Liezen-Mayer Sándor: Női arckép

A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról
A Könyves Kálmán r.-t. jogositásával

Foto Seidner

pengő, félévre 12 pengő, negyedévre 6 pengő. Egyes szám a
Előfizetés külföld számára egész évre:
Schilling, Csehszlovákiában 150 csehkorona, Jugoszláviában 300 dinár, Romániában 800 lei,

eretet, üveget
ellánt

etezés, üvegezés

Handelsmo

VII. Rottenbiller-utca 35. Tele

ARCON

modern
akásművészeti
műhely

Modern lakás

HAV
asztal

IV. V

Liezen-Mayer Sándor

Áverési Csanád aukció
Kat. 1934. sept.

512. *Liezen-Mayer Sándor:*
Első szerelem.

A MŰVÉSZEK NÉVSORÁBAN KÖZÖLT DIJAK ÉS KITÜNTETÉSEK RÖVIDITÉSI JELEI.

PB. — Pállik Béla-díj.
J. — Jendrassik Jenő díja.
BD. — Bardócz Dezső díja.
BM. — Bruck Miksa díja.
NA. — Nagy aranyérem.
KA. — Kis aran érem.
T. — Társulati díj.
R. — Ráth-díj.
I. — Ipolyi-díj.
RSz. — Rökk Szilárd-díj.
E. — Esterházy-díj.
Rd. — Rud cs-díj.
FV. — Forster-féle Vaszary-díj.
W. — Wahrmann-díj.
H. — Harkányi-díj.
LK. — Lipótvárosi Kaszinó díj.
EK. — Erzsébetvárosi Kaszinó díj.
JK. — Jubileumi Király-díj.
HI. — Halmos Izor díja.
F. — Fészek-díj.
W. Gy. — Wolfner Gyula díja.
KA. D. — Kohner Adolf díja.
TS. — Tolnai Simon díja.
HV. — Herbert Viktor díja.
ÁV. — Állami vízfestmény-díj.
G. — Grafikai díj.
M. — A „Művészet" díja.
KT. — Károlyi Tibor-díj.

Lieren-Mayer Sándor

Árverési Közlöny 1937

2. vk. H.

345.

Liezen-Mayer Sándor

X

358. *Liezen—Mayer Sándor:* Mulató tiroliak.

Árverési Közlöny

1940. 3. VII. 11.

327. *Kernstok Károly:* Őszi táj.

XX

Ernst Museum aukcíói
38. 4.
Apr 1928.

317 Idyll.

Liezen-Mayer Sándor

Liczenmayer Sándor

festő.

Szinte e cikkének forrása Szeghyknál: Liczenmayer Sándor. Vas. Ujs. 1887. 26. sz.

† 1856 ban.

† pozsonyi

= Piloty oldala mellett L. valhamas nagyobb munkát kapott, még Mária és Erzsébet Királynékról Nagy Lajos sirjánál ábrázolta. Kosztüm tanulmányi rendező tehetség, szines. Gondolkodó fej, bőven ér. Ez időben a jelesebb pusztorai munkáit átdolgozta s a Hohenstaufok korából egész cyclust varrta. Ezt készítette.

Külföldön élő művészeink közt kiválólag ő az, kinek alkotásain az idegen légkör hatása legszembetünőbben nyilatkozik. A specifikus magyar jellegét már nem tudja érvényesíteni, L-t utolsó előtti képei közül kiveszik, későbbi alkotásaiban már világpolgár.

Született 1829-ben szülőhelyén végezte a reáliskolát is, szülei nem kényszerítették, hogy a művészi pályáról, a melyre képes, lemondjon, hanem Bécsbe küldték a képzőművészeti akadémiára. † Másfél évig volt itt a nagybátyja Edl Tivadar Kir. tanácsos és főpénztáros ohajára Münchenbe ment, melynek akadémiáját épen nagyobb hírnévben állott az időben. L. itt Hiltensberger és Anschütz tanítványa volt, de 1862-ben Piloty iskolájába jutott, kinek iránya nagy hatással volt fejlődésére. = 1865-ben a münchenei akadémia két változatra kiirdetett pályázatán részt véve, mint a két dijat megnyerő, sőt a Thüringi Erzsébet ereklyéi avatásá-nak elkészítésére is megbizást kapott. E kép 1867-ben készült el. Ezzel egyidejüleg készült el a másik festménye is: Mária Terézia egy szegény beteg nő gyermekei közt látja. † E kép sehová sincsen elküldve, mert részletében azonban készen el van fejezve.

Királyasszony

† (A Vas. Ujs. 1868. 5-ik. közölte).

Mária Terézia ihlete igen kedvező fogadtatást adott neveinek, megrendelésekkel halmozták el s kerülték jól fizetni nyert képeit. A münchenei gärtner-téri népszinház függönye, s a báró Stieglitz palotájában látható nagy vadászjelenet, mindjárt e nagyhatású képei után készültek. Az utóbbi magyar L. a mai akkor szintén jó nevü Wagner Sándorral együtt dolgozott, mint dekorativ munka, a németalföldi stylt legszerencsésebb nyert tanulmányi közé tartozik.

A Piloty iskolából 1867-ben lépett ki, s akkor arcképeket festett s rajzolt illustrációkat Schiller és Göethe epos müveihez.

Bécsnek kitünő arcképfestői voltak, s 1870-ben még L-t

Krasso

Lierenmeyer Sándor

I (Kópiája fametszetben Vas. Ujs 1881. 26-sz)

Göthe: Faust czyklusához rajzolt képeit ismerteti Szécsy K.
Vasárnapi Ujság 1881. 26. sz.

Magán feladatra vállalkozott – Szécsy – midőn Faust illusztrációjához fogott. Göthe feldolgozásában Németország legjelesebb művészei versenyeztek, Kiknek csontja és vére a német népből való, s kik minden erejöket összeszedve igyekeztek méltók lenni a Göthéhez, hogy átérzik és megértsék az ő gazdag költői világát. Cornelius, és Kaulbach, Ramberg és Kreling jártak már előtte. És Lierenmayernek választ a vállalat, ugyanakkorában emelkedett Cornelius, Kaulbach és Kreling fölé, a kiknek hasonló nagyságú vivott ki mint Ramberg, noha ennek illusztrációs cyklusa e művészet ezen korszakának naverkelő, ezermeinyége és elegantiája minden felett való. Lierenmayer gazdag képzelete és szenvedélye több változatosságot és tűzhevet, több életet tudott alakjaiba önteni, mint elődei. Képei akárminemüek.

I (fametszetben közölve Vas. Ujs 1881. 26-sz)

érte az a kitüntetés, hogy megbízták az udvartoz ő felsége a király arcképének festésével.

Ekkor történt csekhamar valóságos divatja vált, hogy az előkelő világ vele festesse magát. A kitüntetés elsőben büszkélkedett a festőnek, de később annyira belezavarodott, hogy további megbízatásokról hallani sem akart.

1872-ben egy amerikai nővel lejött Károlyfára s a boldog családi tűzhely mellett számos nagyobb kompositiók alkotásával foglalkozott. Templomból kijövő Margit-ja, Jmogen és Jachimo-ja, „Erzsébet, Anglia királynője, a mint Stuart Mária halálos ítéletét aláírja", az új korszak első termékei.

1876-ban a müncheni művészvilágot valóságos láz ragadta magával Faust cyklusával, a melyek magának a legelső illustrátorok sorában vivott ki helyet. E kartonok az 1876-iki müncheni mü- és iparkiállításon jelentek meg először. (50 db) Margit a vigasztaló nők között a Mater dolorosa előtt, anyjával és két testvérével, Faust álma, víziói, a Walpurgis-éj és boszorkányainak tobzódása, Mefistó és a kantrány, Mefisto az Auerbach pincében, a Rosti séta, Faust és Margit, Mefisto és Márta egyaránt értékes epizódjai e cyclusnak. Egy évre megjelenésük után (1877-ben) a müncheni képzőművészeti akadémia történelmi tanszékét neveték meg L.-nek.

Az 1878-iki müncheni egyetemes kiállításon Schiller Harang-jának cartonjai tették fel, s e művével nyíl a vadászatot követett művészete Faust.

Lierenmayer Rettő Dániellal a württembergi Kormány felhívására is magára vonta figyelmét, s ezek hívták a felsőiskolákat, megállapodásuk mellett Hollandiába közreműködni a stuttgarti képzőművészeti akadémiánál. L. tudatta felsőiskolák,

Liezen-Mayer Sándor

irod

Vas. Ujs. 1885. 453 l.
(Az országos kiállítás
minczarnokából.)

Annchen Beck, Düren im K

EGYESÜLT · MŰSZAKI · ÉS · SZ

Liczenmayer Sándor

Árverési Csarnok aukció kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926. okt.
37. sz. 1927 márc.
39. sz. 1927. okt.

T. 224.

gyen látjuk a fellobogózott várat
ki, az előtérben pedig az utat

5 : 7.3 cm.

Liezen Mayer Sándor

Vas. Ujs. 1865. 544. l

** *(A magyarországi müegylet)* ig.-választmánya által okt. 13-kán tartott ülés alkalmával a következő müvek vétettek meg: 1. Mali Keresztélytől Düsseldorfban: „Tájrész Chiem tónál.“ 2. Dworák Antaltól Prágában: „Fonó nő.“ 3. Longko D.-től Münchenben: „Tájkép a Starenbergi tónál.“ 4. Ligeti Antaltól Pesten: „Capri sziget öble.“ 5. Friedländer Frigyestől Bécsben: „A légyott.“ — Továbbá Edl Tódor közbenjárására Pozsonyban megvették Litzenmayer Sándor olajfestvényét: „Erzsébet, II. András leánya 1235-ben a szentek sorába vétetett fel Marburgban.“ — Végre a magyarországi müegylet 1866. évi műlapul választotta Wagner Sándor rajzát: „Mátyás győzelme a cseh óriáson.“

S
Zichy-Mesko-kór

516

Liezen-Mayer Sándor

A képzőművészeti társulat műlapjait most küldözik szét a tagoknak. Még nem adott ki a társulat oly nagy és értékes műlapot, mint most a Liezen-mayer Sándor muzeumi festményének fénynyomatu másolata, «Magyarországi szent Erzsébet», mely azt a jelenetet tünteti föl, a mint e bájos fejedelmi hölgy leoldja válláról hermelines köpenyét, hogy egy didergő szegény asszonyt és gyermekét fedje be vele a téli hideg elől. E diszes műlap mellett még két kisebb van: Pausinger bécsi festő után «Rudolf trónörökös vadászata», a másik pedig az országos képtárból De Vargas egy madonnája, Doby Jenő rézmetszetében.

Vas. Ujs. 1884. 95. l.

Litzenmayer Sándor

Vas. Lyc. 1865-
440. l.

** *(Litzenmayer festész hazánkfiától)*, ki jelenleg Münchenben tartózkodik, a műegylet jelen tárlatában egy szép történelmi festmény van kiállitva, mely II. Endre leányát, szent Erzsébetet II. Frigyes császár saját koronájával megkoronázza. E képnek most kettős érdeke van.

Mária Terézia a koldusgyermekkel.

(Litzenmayer Sándor képe.)

Egy gyönyörü képet mutatunk be olvasóinknak, mely a párisi világkiállitáson átalános feltünést okozott s mind a nagy közönség, mind a legilletékesb müitészek által első ranguként üdvözöltetett. Annál örömestebb teszszük ezt, mert a kép hazánkfiától származik, s festője nevében a magyar névnek szerzett a mivelt külföldön dicsőséget. *Litzenmayer* Sándor, győri születésü hazánkfia, a müncheni magyar festésztelep egyik kiváló tagja, Piloty iskolájában képezte s képezi folyvást magát, másik jeles földink Wagner Sándor társaságában, kivel évek óta szoros barátságban áll. Most már azon ponton van, hogy egészen kinőve az iskolából, saját műtermet nyisson.

Képe, melyet sikerült fametszetben mutatunk be, a mult évben a világkiállitáson szerepelt. Nem csak különös, pikánt tárgya, hanem az alakitás ritka bája s nemessége, és a kivitel finomsága s ingere által oly hatást vivott ki, minőt a kizárólag magokat bálványozó francziáknál az idegen csak igen ritkán nyerhet. Mazade Károly, a kényes izlésü s emelkedett itéletü müitész, a „Revue des deux Mondes"-ban, a világ ez egyik legtekintélyesebb folyóiratában másfél lapot szentelt ez egy festvénynek, tele a dicsérő elismerés és buzditás nyilatkozataival; oly szerencse, minőben Mazade részéről Litzenmayeren kivül, a külföldnek csak egy-két Kaulbach-rangu művésze részesült.

S ha a képre, igy, szinei eleven pompájától megfosztva tekintünk is, azonnal megértjük e hatást. Valami elbájoló, üde, ragyogó szellem lebeg még a szintelen metszeten is.

Mondanunk sem kell, hogy a tárgy alig állhatná ki a történeti kritikát. — Mária Terézia császár-királyné egy napon kertjébe ment s azt rendelte, hogy oda hozzák majd utána a kis József trónörököst, kit épen szoptatott. Mig igy magában járkált egy elalélt koldusnőt talált a kertbe tévedve, kit erőtlenség s kimerültség annyira vitt, hogy nyomorult gyermekét nem birta szoptatni; az éhes gyermek nyöszörgve sirt, mig a szerencsétlen anya elalélva, egy kőoszlophoz dülve elaludt. Az uralkodóné megszánta a nyomorult férget s leülve egy kőlépcsőre, kibontá gazdag ruháját s tele emlőjét az éhen vesző koldus gyerek szájába adta; nagy megbotránkozására kétségkivül, a háttérben a császári gyermekkel épen érkező főudvarmesternőnek.

Nem keressük a kis adoma történeti alaposságát; az eszme mindenesetre szép, — költői, több: emberi; mindenesetre méltó a művész ecsetére s látszik, hogy a művész igazán lelkesedést is meritett tőle. A képen minden a művész teljes áthatottságáról s fölmelegüléséről tanuskodik. A csoportozat s berendezés nem lehetne szerencsésebb. A nyomor képe setét árnyéklatban maradt, bár csaknem az előtérben. Az udvari nyomoruságra halvány ködös világ van vetve, a mint a háttérben előbujik. Az egész festői fény a főalakra, a gyönyörü fejedelemnőre van föntartva. Nézzétek e szép arczot, mely oly nőies, csaknem anyai gyöngédséggel tekint le a szegény gyermekre, ki e pillanatban az ő gyermekévé vált; ez utánozhatlan bájra, melylyel balkezével az emlőt a picziny szájába adja. Szintoly gyönyörü a ruházat: a nehéz selyem-brokat köntös sulyos hosszu uszályával, a gazdag, könnyü, finom csipkézet, a divatos fejékitmény, a hajporzott fürtök s a kis főkötő, minden tökéletes.

Alig birjuk szemünket levenni e képről: a gondolatban az emberi, a felfogásban a költői, a kivitelben a művészi, versenyeznek egymással s nem tudjuk, melyik mulja felül a másikat.

— *á* — *r* —

A pásztorleányka és a királyfi.

(Eredeti mese.)

Volt egyszer egy pásztorlányka, — de nem olyan selyem ruhás, magas sarku czipős, félretett kalapos pásztorlányka volt ám ez, minőket képes könyvekben is és szinpadon láthatni, — ez egy olyan igazi pásztorlányka volt, s hozzá még sem szép, sem kedves nem volt; arczát mogorva, barátságtalan kifejezése kellemetlenné tevé, ruhája pedig mindig hanyagul, rendetlenül állt rajta, haja bozontos, fénytelen fonadékokban csüngött körülte, azt sem tudta az ember, hosszu e, puha-e? Törődött is vele; csúful kaczagott fel, midőn egy vasárnap társnői azt kérdék tőle, miért nem fon ő is szalagot hajába? mért nincs neki is olyan ezüst gyürüje, melyen szív, lakat és kulcs függnek, jeleül annak, hogy már az ő szivének lakatjához is meglelte valaki a kulcsot. „Hahaha!" kaczagott fel csufondárosan a pásztorlányka, „hahaha! ugyan ki? talán a piszkos Jancsi? vagy a goromba Miska? vagy talán épen a részeges Péter? Tartsátok meg őket magatoknak; fitogtassátok szerelmöket, inkább ti, mint én; nekem ugyan sem ők maguk, sem gyürüjök nem kell!" Persze, hogy az ilyen beszédre aztán elfordultak tőle, ott hagyták a faképnél; az ilyen beszéddel ugyan nem kötelez le az ember senkit, s nem is igen álltak vele szóba többet. „Maradjon magának", mondogatták egymás közt, „ugyan mit akar, talán bizony a királyfit várja; majd el is jön az érte holnapután kis kedden", stb. Bánta is ő. Kihajtotta bárányait a mezőre; ott a szikla alatt, hol a tiszta, átlátszó patak csörgedez, leült a puszta gyepre, lehajtotta fejét, és sem a viruló természetre maga körül, sem legelésző nyájára nem vetett egy nyájas, egy barátságos tekintetet. A patakban virgoncz halacskák ficzkándoztak, a part hosszában csillagszerü nefelejtsek kandikáltak feléje, egy kis gyönge bárányka oda feküdt lábaihoz, de őt mindez nem érdekelte. Hideg vonásai nem melegedtek föl, borus tekintete nem derült ki, nem örült semminek, nem szeretett semmit. Kevesebb élet volt benne, mint ama sziklában ott mögötte, melynek rideg kövei közt egy-egy fűszál, sőt egy-egy kis virágocska is találhatott tápláló földre; kevesebb érzés volt szivében, mint ama kis bogárkáéban, mely döngicsélve örült a fényes, a meleg napsugárnak. Közönbösen nézett mindenre, idegenen, egyedül állt az emberek közt, a természetben. Igy mult, bár lassan, az idő; körülte az emberek boldogak vagy boldogtalanok voltak, sirtak vagy kaczagtak, házasodtak, meghaltak, mindez őt nem érdeklé; némán, szótlanul töltötte életét, mintha már nem is élőlény, hanem egy sirjában fekvő halott volna.

Egyszer csak hire futamodott, hogy a királyfi házasodik, hogy menyasszonyáért megy, kit az ország választott neki, kit ő még nem ismer, kiről még azt sem tudja, szép-e, jó-e, fogják-e egymást szerethetni? De a királyfiaknak erre nem is szabad gondolni, ők nem magoknak, ők az országért házasodnak, s bizony ha annyi ember boldogtalan a világon, miért ne lehetne épen a királyfi is az? Épen ott kellett neki keresztül utazni, hol a pásztorlányka őrizte nyáját. Még ez sem érdekelte őt, még csak félre se terelte nyáját az utból, mikor a fényes fogatok közeledtek. Ott maradt ülve az ut szélén, barna, fölcserepesedett lábai az ut porában nyugodtak; hideg, mogorva arczát durva, kemény tenyerébe hajtá. A kocsik csak lassan, lépésben közeledtek, mert a felszálló por bántotta a fényes, ragyogó öltözetü urakat. A legelső kocsiban ült a királyfi; egyedül ő volt egyszerüen öltözve, és mégis meglátszott rajta, hogy ő a legelső, a legnagyobb ur köztük, ur mindenek fölött. Igy tetszett legalább a pásztorlánykának, midőn megpillantá őt. Többé le nem vehette róla szemét. Egyszerre az egész világ megváltozott előtte; szive feltárult, életre ébredt. Karjait kitárva állt ott, midőn a kocsi lassan elhaladt mellette. A királyfi rátekintett nagy fekete szemeivel, és alamizsnáért könyörgő koldusnak gondolván őt, fényes ezüst pénzt dobott feléje; aztán nem gondolt többé reá. Ismét elmerült saját gondolatjaiba; az ismeretlen jegyesre gondolt, kit nemsokára szivére kell ölelnie, kivel meg kellend osztani egész életét, s ki tudja, lesz-e áldás e frigyen? lesz-e boldogság ez összeköttetésben? Mert még olyan fiatal volt, nem tudott oly bölcs higadtsággal gondolkozni e fölött, mint bölcseségben megőszült országnagyjai. Ezt a komoly, merengő arczot, ezt a búfátyolozott tekintetet látta a pásztorlányka s nem tudta többé elfeledni soha. Ott élt örökké emlékében az a halvány, nemes arcz, a széles, hófejér homlok sötét fürteivel, s azoknak a nagy fekete szemeknek elborult, fátyolozott tekintete. Fölvette az alamizsnát a porból, megcsókolta s aztán kebelébe rejtette, oda honnan egy uj életet érzett szétszivárogni egész lényébe, oda tette szivére, melynek melegétől egyszerre felolvadni érezte fásult érzékeit, melynek fényétől kiderülni látta maga körül az egész világot. Báránykáihoz ment, szelid szavakkal terelgette őket a mező legszebb, legkövérebb pontjára, a legkisebbnek, legfejérebbnek piros szalagra füzött csöngettyüt kötött nyakába, aztán megsimogatta és oda ült közéjök, s érezte, hogy szereti őket, hogy ragaszkodik hozzájok. Széttekintett. Először látta mily szép a kék égboltozat, mily szépek az ezüstös fellegek, melyek ott felette elvonulnak. Meghatottan vette észre, mily édesen illatoznak a kicsinyke virágok körülte, a fűszálak mily ismerősen bólingatnak feléje; milyen suttogva, csevegve folydogál a patakocska a réten keresztül s milyen boldogság mindezt látni, hallani. Zummogva röpkedett előtte egy kis méhecske, s ő arra gondolt, hogy a méz, mit ez gyüjtöget, kevésbbé lesz édes, mint az az édesség mely most egész valóját eltölti. Szerelem volt ez; önkénytelen, igaz, önzéstelen szerelem. Pásztorlányka és királyfi! és mégis egy láthatlan, egy eltéphetlen szál füzte őket össze, mely a királyfi tekintetéből származva a pásztorlányka szivében vert gyökeret, oly erőset, hogy onnan sem az idő, sem távolság nem téphette ki többé, bár a királyfi magas helyzetében nem is sejté, hogy az az ismeretlen tündér, ki néha álmaiban meg-meglátogatja, reáhajol s keblét valami megmagyarázhatlan édes, titkos érzéssel tölti el, ama szegény, durva külsejü leányka szerető szelleme, azé, kinek ő ott az utszélen alamizsnát dobott. Mit tudta ő, hogy ez alamizsnát ereklyévé szentesité szemének egy pillantása, egy szórakozott, eltévedt, és mégis örökké feledhetlen pillantása. Ha valaki ezt megmondta volna neki, bizonyára felkaczagott volna rá.

És a hír ujra a királyfiról beszélt, de ezuttal igen szomoru, igen megható dolgot. Nagy beteg lett, — mondák — halálán volt, irtóztató himlő lepte el egész testét, s minthogy ezen betegség oly igen ragályos, mindenki odahagyta, legelőször is hiu, fiatal neje; ámde az Isten nem hagyta őt elveszni, más volt az ő akarata, az ő szándéka vele; betegsége jobbra fordult, s ekkor ágyát ismét udvaronczok serege állta körül, kik minden mozdulatát, minden intését szolgálatkészen lesték. De ő többé nem látta, kik állnak körülte, mert bár arczán csak pár csekély forradást hagyott hátra a himlő, de szeme világától örökre megfosztá őt. Igen, örökre lezáródtak e szemek és fekete szempillái sötét árnyékként borultak szép halvány arczára. S ekkor nehéz, keserves napok következtek mind ő rá, mind környezetére. Senki sem birta kiállani mellette, mindenki belefáradt, kimerült a sikertelen iparkodásban: őt földeriteni, vigasztalan levertségét enyhiteni. Még vezetni sem tudták őt kedve szerint. Senkinek az érintését nem találta elég gyöngédnek, elég finomnak, hogy magát vezetni hagyta volna általa. Csakhamar ellökte magától az őt gyámolitani akaró kezeket, s napokig, hetekig ült mozdulatlanul, mindenkit eltiltván még közeléből is. Az egész országban kihirdették, jutalmat tűztek ki, ha valaki ápolóul ajánlkoznék a királyfi mellé s az őt megtűrné s általa vezetni engedné magát. Képzelhetni, menynyien vállalkoztak. A nők hetekig tejben áztatták kezeiket, hogy tapintásuk elég finom legyen, s a szülék minden más tudomány helyett vakvezetni tanittaták gyermekeiket, azon remény fejében, hogy ezáltal az udvar legmagosabb polczaira juttathatják azokat. De minden hiában volt; mindenki megszégyenülve és csalatkozva volt kénytelen a királyfi mellől távozni. Utoljára bizony már senki sem találkozott, kinek kedve lett volna annyi kudarcz után vállalkozni. Magára hagyva ült, némán, panasz nélkül, s lelkére is vak sötétség szállott, miként szemeire.

De már alig-alig említette valaki e dolgot, mire a hír a szegény pásztorleánykához is eljutott. Akkor is épen ott ült a susogó patak mellett báránykái között, akkor is azokra a fekete szemekre gondolva, melyekről gondolkozni azóta nem szünt meg soha! A szörnyü hir hallatára összecsapá kezeit, térdre rogyott és istenhez fohászkodott, adjon neki erőt és segitse őt szándéka kivitelében. Aztán báránykáit egyenként megcsókolá, pásztorbotját kezébe vevé s elindult a nagy hosszu utra, a királyfi udvarába. Midőn odaérkezett és ápolónak ajánlkozott gunyosan tekintettek a hosszu uttól vérző lábaira, s elsült, barna kezeire, és lenézőleg elutasiták őt. De ő nem szünt meg könyörgeni; végre oda vezeték őt a királyfi elé, s gunymosolylyal adtak neki utasitásokat, hogy az udvari illem szabályai szerint miként fogja meg a királyfi kezét, hogy azt jobbágyhoz illő hódolatteljes modorban vezetni próbálja. De az utasitás kárba ment, mert a pásztorleányka csak oda borult lábaihoz s a királyfi elsoványodott kezeire hajolva, könyeivel és csókjaival boritá azokat. Bámulva látták, hogy a királyfi nem rántja vissza kezeit, hogy elborult, bánatos arcza lassanként szelid, nyájas mosolylyal derül fel. Csodát kiáltottak mindnyájan, kivált midőn még azt is látták, mint hagyja magát általa vezetni, mint lesi a pásztorleányka szavait, és ellentállás nélkül, egész odaengedéssel követi annak lépteit. Csak lesték meddig fog ez tartani, mikor fog majd ettől is elfordulni, mikor utasitja vissza ennek érintését is. De ezt hiába várták.

Vas. Up. 1868.

mint a régibb mesterek, az árnyék hatása végett, szokták vésni; egyuttal megjegyzendő, hogy a szem nem fekszik oly mélyen, mint azt, ugyancsak az árnyék hatása végett, szobrunk korát megelőző időben fektették.

Inkább egyénieknek mondhatjuk a nyakat és a mell kezdetét is, ugy hogy átalán szoborkánkat az inkább typikai és a kezdő egyéni felfogás határpontjára kell helyeznünk, oly időpontra, melyben az egyéni alakzás léptenként elfoglalja helyét a művész eszméletében és lassan-lassan belép jogába a művészeti gyakorlatban is. S most kérdés támadt a görög szobrászat ezen ideje a görög történet melyik korszakának felel-e meg? mert hogy a mű valóban görög, ezt épen a typikai alakzásnak az inkább egyéniekkel való vegyitéséből kell következtetnünk; továbbá egész technikájából, végre részben anyagából, mely görög márvány.

A feltett kérdésre igen nehéz felelni. Itt segitségünkre jön, mit elébb nagy Sándor ugy nevezett arczképeiről megjegyeztünk; és segitségünkre jöhet némileg, a különböző régi korszakokban szokásos hajrendezésnek ismerete; azonban másrészt meg kell jegyezni, hogy e külső jel sem bir határozott döntő erővel, mert a haj elrendezési divat régenten, kivált a római császárok kora előtt, sokkal tartósabb volt, mint korunkban.

Mellszobrunk hajazata két részből áll, a koponyához simuló egyszerüen lefésültből és fonott hajcsikból(Zopf); az előbbbi nemcsak nőknél, de fiatal korban ábrázolt férfi isteneknél is előfordul s ennélfogva nem határozó.

A másik rész áll három fonott hajcsikból; ketteje képezi a homlok keretét, a harmadik a homlok közepétől fut a koponya háta felé, hol a nyak táján kis kontytyal van elfödve, a mit a régiek corymbus-nak vagy coirusnak neveztek. E konty meglehetős kicsiny, nem mutat tehát a hajazat különös gazdagságára.

A három fonott hajcsik mindenike legvastagabb a homlok közepe táján, két szélseje a fül táján elvész, középsője hátfelé mindinkább keskenyedvén és ritkulván, alig éri el a kontyot. A három csik legnagyobb vastagsága a homlok közepén mutatkozván, azt kellene hinnünk, hogy mind hármának eredete itt van, de ekkor a homlokcsont kellő közepén a csikok elosztás-pontjának kellene látszani, de itt ép ellenkezőleg csomót látunk. Ezért és a konty hajszegénysége miatt is fel kell tennünk, hogy ha nem mind a három, legalább a két szélső fonott csik vendéghajból készült. Vendéghajat, sőt roppant parokákat, még talán a XIV. Lajos koráénál is nagyobbat, már az egyptomiak is ismertek és alkalmaztak; nevezetesen ily valódi szörnyeteg paróka látható a britisch museum felső emeleti egyptomi osztályában; továbbá az ugyanezen museumban kiállitott assyriai szobrászati művekben sem érthetni a hajazatot, ha csak annak vendéghajjal történt bővitését nem teszszük fel. A vendéghaj használatát tehát a görög könnyen eltanulhata az egyptomitól és assyriaitól; másrészt ismerjük elég kora alkalmazását a görög szini álarcznál, kivált a tragikainál, sőt Phidias Jupiterének valóságos sörénye is oly hajbőséget mutat, minőt igen ritkán találni.

A leirt fonott hajcsikhoz egészen hasonlót a

Mária Terézia a kol luszgyermekkel. — (*Litzenmayer* Sándor festménye után.)

a fennmaradt régi emlékeken nem igen ismerek; Legközelebb áll ahoz átalánosan Diana, Artemis, hajának elrendezése, kivált midőn az mint szűz ábrázoltatik, p. o.

Stymphalos városának azon ezüst érmén, melynek egyik oldalán Hercules viaskodik a stymphali madarakkal, másikán Artemis feje látszik; homlokát fiatal leányunkéhoz némileg hasonló csik veszi körül.

Előfordul továbbá a homlokot körülkeretelő fonott hajcsik Flóra fején, Servilia római családnak egyik pénzén, mely annak emlékére veretett, hogy Cajus Servilius volt első a rómaiak közül, ki Flóra ünnepét szokásba hozta.

Közelebb áll még leányunk hajcsik elrendezéséhez a britisch muzeumnak egyik bronz feje, melyet ott „oscillum"-nak neveznek. Az oscillumokat (hintázóknak mondhatjuk) bronzból vagy más anyagból készitett, leginkább Bacchusét ábrázoló fők voltak, melyeket Virgil szerint, a parasztok a venyigével körülvett fákra akasztottak, azt tartván, hogy azon táj, mely felé a hintázó fő fordul, legbőségesebb leend termésében, vagy még inkább azon okból, hogy a fő hintázásával a szőlőt csipdeső madarakat elriaszsza. A britisch muzeumnak ezen feje leányunkéhoz hasonló font csikot mutat a homlok körül s más font csikot a koponyán, de az utóbbit egyik fültől a máshoz futva.

Van Pulszky gyüjteményében is egy *érczből vert* (getrieben) *álarcz*, melynek fölötte kecses és tetsző, hanem egyszersmind minden egyéniséget nélkülöző typikai vonásai azt a második athenai iskolába, tehát a nagy Sándorét valamivel megelőző korba helyezi. Ezen álarczon, épen azért, mert álarcz, a koponyának csak harmad része látható; de e részen fordul elő két fonott hajcsik, mely a koponya közepén egymást keresztezve, körülveszi a homlokot, csakhogy a homlok és e két csik közt még felfésült hajrészletek jönnek közbe, ugy hogy a csik, nem közvetlenül a homlokot kereteli mint mellszobrunkon. E főt 4-ik rajzunk („Bronz álarcz") adja másolatban.

Végre van ugyancsak Pulszky gyüjteményében futó fiatal gyermek; homloka közepén kis üstök emelkedik, melyből, elején vastag, fonott csik fut hátra s mintegy a koponya közepe táján végződik. Ezen bronz szoborka is igen jeles, s alkalmasint szintén a második attikai, azaz Skopas iskolájából került ki.

A felhozott példák mellszobrunk eredeti korát szigoruan nem határozhatják ugyan meg mindamellett még a fölhozott római érem is elég régi, s igy megállapodhatunk némi valószinűséggel nagy Sándor kora táján.

Megvallom, hogy azelőtt, még pedig elég sokáig márvány mellszobrunkat nagy Sándor előttinek tartottam, főképen fonott hajcsikja miatt, mely az ugynevezett archai, azaz ős-régi görög művészeti korra emlékeztetett; azonban e csikot közelebbről vizsgálván, feltünt, hogy ez az archai kor hasonló haj elrendezésétől lényegesen különbözik, midőn az utóbbi eleme nem a fonott hanem a fürtös, melyet a görög művészet leginkább az assyriaiaktól vett és alkalmazott különböző istensége fejein. A főt legfelebb jobban sikerült arczkép-kisérletnek mondhatni nagy Sándor korából.

Henszlmann Imre.

fordult

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: MÁRIA TERÉZIA ÉS A KOLDÚSASSZONY GYERMEKE TÁRSULATI MŰLAP 1871.

nagy hatással, a vásárlások túlnyomó része pedig mindig a magyar művészek javára esett.

Az állam egyelőre sokat nem tehetett. 1896-ig a milleniumi kiállításig, az állami költségvetésben „ösztöndíjakra, megrendelésekre, vásárlásokra és egyéb célokra" az összes javadalom 30,000 koronán felül alig emelkedett. Külföldi művek vételére 10,000 korona állt rendelkezésre. Természetes volt, hogy a társulat kiállításaiból csak egy-két elsőrendű alkotást lehetett a múzeum képtára számára megvenni és sokszor kellett aránylag jutányosan kapható remekműveket az általános óhaj ellenére visszaküldeni. Ennél a lemondásnál még elszomorítóbb volt azonban, hogy magyar művészek kiváló alkotásaira sem volt az államnak elegendő pénze s megeshetett, hogy egyike a legizmosabb tehetségű fiatal művészeinknek a külföldön aranyéremmel kitüntetett s itthon is szinte lelkesedéssel fogadott nagyobb szabású képét értékesíteni nem tudta, odaajándékozta a múzeumnak s aztán véglegesen visszavonult. Ha csak tizedrésze lett volna annak az összegnek az állam rendelkezésére, amennyit ma fordíhat vásárlásokra, ilyen lehangoló esetek nem fordultak volna elő. Örülhetünk, hogy azóta az állam háztartásában a művészet felett a sovány esztendők elmultak s minden felől bővebb források fakadnak.

Egyébként az Andrássy-úti műcsarnok korszakában, a hetvenes évek teljes pangása után, a vásárlások is lényegesen kedvezőbbre fordultak.

Első sorban királyunk ő Felségének 1882-től kezdve évenkint ismétlődő látogatásai és vásárlásai emelték kiállításaink fényét és jelentőségét.

Ez idő alatt egymást követő elnökeink — Ipolyi Arnold püspök, buzdító ékesszólásával, pályadíjaival, Károlyi Tibor gróf és Andrássy Tivadar gróf előkelő ízlésű vásárlásaikkal — szintén nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a művészetből többen és többen vették ki részüket, a maguk gyönyörűségére. Mikor a műcsarnok megnyílt, alig volt egy-két vásárlója kiállításainknak. Wahrmann Mórnak, társulatunk volt pártfogó tagjának, volt az a jó gondolata, hogy az előkelő üzleti körökben egy művásárló szövetkezetet létesített, évenkint 10,000 koronáért képek vásárlására és kisorsolására. Néhány év mulva, mikor látta, hogy a résztvevők igazi amatőrökké lettek, a szövetkezetet feloszlatta.

Művészeti viszonyainknak javulására mutatott az, hogy a magánvásárlások évről évre emelkedtek s a 100,000 koronát is meghaladták. Mindenesetre ennek az üde és egészséges forrásnak gyarapodása fokmérője volt annak, hogy társulatunk eredményesen szőtte a művészet és a társadalom között a bensőbb érintkezés szálait.

Társulatunk magyar művészektől való műtárgyakat vásárolt és sorsolt ki tagjai között. 1893-tól fogva lépett életbe az az újítás, hogy a társulat a vásárlásra szánt összeget nyereményértékekre felosztva, kisorsolja tagjai közt úgy, hogy ők maguk válogathatnak a kiállításból, természetesen csak magyar műveket s a társulat a nyerő tagok által választott művek árát kifizeti.

A kiállítások látogatása is emelkedő irányzatot mutat. A műtárlati bevételek és kiadá-

Szm RT 50 - 112. l.

S mindenesetre üdvös volt azért is, mert valamely oda nem illő szomszédság helyett, azzal együtt, a fővárosnak egyik legérdekesebb épületcsoportja jött létre, mely éveken át a művészi életnek gyúpontja volt.

A társulat tevékenységének nagyobb arányai a szervezetnek megváltoztatását tették szükségessé.

Az új alapszabályok szerint a számos tagból álló választmány csak a fontosabb kérdések felett határozott, a részletes intézkedés az öt szakbizottság előadóiból alakult igazgatóságnak s első sorban az öt igazgatósági tag közül választott igazgatónak feladata lett. Ez a kicsit szövevényes szervezet a társulat céljainak és működési körének természetéből eredt, mert a művészek és a társadalom vezető tényezői között így lehetett a szerves kapcsolatot fenntartani s mégis a tulajdonképeni művészeti tevékenységben a művészek autonomiáját mindinkább kiszélesíteni. Már a nyolcvanas évek elejétől a kiállítási és a művészi bizottságok tagjai csak művészek lehettek. A kiállítási bizottság pedig a maga hatáskörében, a kiállításra küldött művek elfogadása és rendezése felett teljesen függetlenül határozhatott. A művészi autonomiát a társulat később még teljesebben valósította meg. Viszont nemcsak az anyagi és vagyonkezelési ügyek célszerű vezetésére volt nagyon előnyös, hanem oly kérdésekben, melyek a művészet érdekében az állam, vagy a társadalom közreműködését tették szükségessé, felette üdvösnek bizonyult, hogy közéletünk irányadó férfiai a társulat szervezetében a művészekkel közvetlenül érintkezhettek s az általánosan uralkodó tájékozatlansággal szemben a társulat tanácskozásainak eredményét a művészek óhaja szerint képviselhették.

A kiállítások színvonala évről évre emelkedett.

A hazai művészek itthon és a külföldön növekedő sikerrel léphettek fel. Társulatunk teljes joggal hivatkozhatik arra, hogy az államnak egyik fontos feladatát magára vállalva, 1882-től kezdve éveken át rendezte a maga erejéből a külföldi nagy nemzetközi művészeti kiállításokon a magyar osztályokat. Bécsben, Münchenben ismételve, azonkívül Antwerpenben, Hágában, Brüsszelben és Berlinben a társulat szervezte szorosabb működési körén kívül eső tevékenységgel és költséggel, a magyar osztályokat, más nemzetek hivatalos, állami képviseletével szemben. Művészeinknek a nemzetközi nagy versenyeken elért fényes sikerei társulatunknak is nagy elégtételt szolgáltattak Az 1897-iki müncheni kiállításon a magyar csoportot először rendezte a kormány hivatalosan az állam költségén s azóta is az állam részéről igen sok történt a magyar művészet méltó képviseletének érdekében a nemzetközi nagy kiállításokon.

Társulatunk a nyolcvanas évek alatt a külföldi művészeti körökkel állandó és közvetlen összeköttetést tartott fenn. Kiállításaira az uralkodó áramlatokat jellemzően képviselő művészi alkotásokat szerzett. S az egyes mestereken kívül koronkint a nyilvános képtárak remekeivel — a madridi Prado, a berlini Nationalgalerie stb. féltett kincseiből egy-egy gyűjteménnyel — lehetett az Andrássy-úti kis műcsarnok kiállításainak érdekességét fokozni. S mentől változatosabb volt a kiállítás, annak hasznát elsősorban a magyar művészek élvezték, mert a kiállítások nagyobb vonzó ereje a látogatásra és a vásárlásra volt

GREGUSS JÁNOS: EBÉD UTÁN
TÁRSULATI MŰLAP 1867.

Liesen-Mayer Sándor, pstö Hirsh

Hamisítják.

Hajdú Andre: Vegyen képtárat potom áron.... 4.

Bp. 1964. szept. 5.

ESTI HIRLAP

MDK

Kiezen-Mayer Bándor, festöm.
1839-1898

Falusi tánc. Szépia. J.l.b.

Árv.Közl. 1931. 3.kk.sz. 60.l.

Liezenmayer Sándor.

A Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Kiállításán, Bukarestben szerepelt a „Faust és Margit" c. kompozíciója. (emlékre.)

Románai Magyar Szó, Bukarest, 1952. Máj. 4.

M.D.K

Lieren-Mayer Károly
festő

A müncheni festő akadémián
tanított.

Polgár Mihály: Csók István centenáriumára
Művészet, 1965. okt. – 15 kgr.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Venus és Tannhäuser, vázlat

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Liezen-Mayer

Győrött az Ausztriából hazakerült festmények bemutatóján müve szerepel

Népszava, 1965. jul. 23.

Liezen-Mayer Sándor.
festő.

— Egy eddig ismeretlen Liezen-Mayer-rajzot vásárolt meg Győr városa. *Velics* László müncheni konzul Győr város polgármesterének megvételre ajánlotta Liezen-Mayer Sándor egyik eredeti kézrajzát. A világszerte ismert magyar festő, Liezen-Mayer Sándor ugyanis Győrött született 1839 január 24-én és Münchenben halt meg 1898 február 19-én. A felajánlott kép felső balsarkában vázlatosan egy Philippine Welser-féle jelenet van megörökitve. Ez a Philippine Welser a XVI. században élt, Welser Ferenc előkelő augsburgi polgárnak volt a leánya és I. Ferdinánd császár második fiának, Ferdinánd tiroli hercegnek lett a felesége. A császár 1561-ben ismerte el fiának ezt a házasságát, azzal a feltétellel azonban, hogy Ferdinánd és utódai kizáratnak az örökösödésből. A vázlat alatt egy női alak rajza és egy kéznek a vázlata látható. A város tanácsa a felajánlott eredeti kézrajzot 250 márkáért megvásárolta, Velics László müncheni konzulnak köszönetet mondott figyelmességéért és a képet a városi levéltárban helyezte el.

M. Ü. 928 VIII 28

Kemseti Ujság, 1928.
aug. 28.

Liezen-Mayer Sándor

MDK

Vénusz és Tannhäuser

Mücsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Liezenmayer Sándor

Budapest szfőv. ujabb szerzeményeinek kiáll.
Képzőművészet 1932. 52. sz. 152.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Szent Erzsébet

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. 101.1.

M.D.K.

Liezen Mayer Sándor festö

Müvei a Simor-gyüjteményben / Keresztény Muzeum /

Az Esztergomi Kersztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 8.1.

.Z.D.K.

ZOMBORY LAJOS: MAGYAR LOVAK

A Műcsarnok őszi tárlatáról

LIEZENMAYER SÁNDOR: MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA

Dr. Neuvirth Alfréd úr gyüjteményéből

LIEZEN-MAJER SÁNDOR: Hunyadi Mátyásnak Prágában Podjebrád udvarában hírül hozza a magyar küldöttség királylyá történt megválasztatását.

Lieren Mayer Sándor

Madarász Viktor Zápolya Izabella.

MICHELANGELO, AZ EMBER*

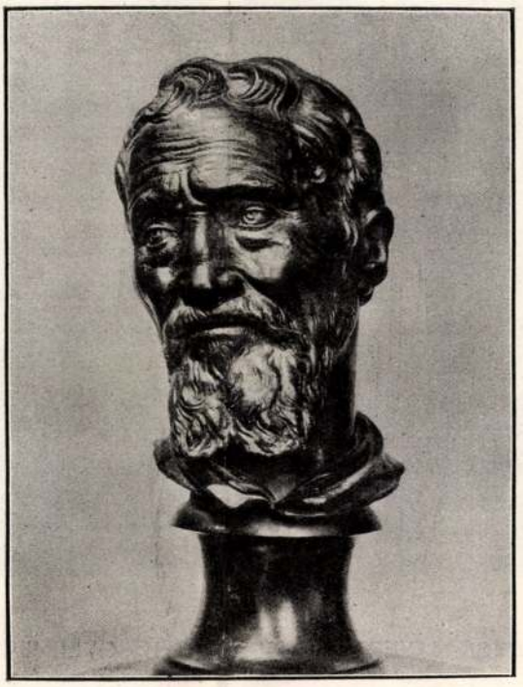

Michelangelo, — mint költeményei is mutatják — vulkanikus, titáni természet, kinek lelkében minden érzés emberfölötti méreteket öltött. Ezeknek az érzéseknek az emésztő tüze ég minden verssorában; ezeknek az érzéseknek a mázsás súlya nehezedik rá minden alkotására. Hevessége és lobbanékonysága a végletekre praedestinálta. Folytonosan féktelen hevületek között hánykolódik. Egy-egy érzés egész valóját lángba borítja, fölperzseli. Maga vallja meg, hogy úgy tudott örülni és szenvedni, mint senki más: „... az én fájdalmamnál nagyobbat ember soha nem érzett, ... viszont a gyönyörben nálamnál senki se volt és nem is lesz boldogabb". (Dunque nel mio dolore Non fu tristo uom piu mai; ... Cosi po' nel diletto Non fu nè fia me nessun piu lieto. Frey XV; Th. 30.) Ez a fokozott idegérzékenység a nagy lelkek istenadománya, kik a lét legnagyobb mélységeit és magasságait járják. Az örömre és fájdalomra való fokozott fogékonyságban Dante és Goethe is a kegyelem tényét látta.

* Mutatvány a szerzőnek a Franklin-Társulat kiadásában legközelebb megjelenő „Michelangelo" kötetéből.

... Ritorna a la tua scienza,
Che vuol, quanto la cosa è piu perfetta,
Piu senta 'l bene e cosi la doglienza.
(Inf. VI. 106—109.)

Alles geben die Götter ihrem Lieblinge ganz,
Die Freuden die unendlichen, die Schmerzen die unendlichen ganz. (Goethe.)

Michelangelo lelkében azonban az öröm csak ritka vendég volt, mert számára a végzet „már születésénél, a bölcsőben mellé rendelte a vele rokon sötét idők bús kíséretét; s amint az éj beálltával egyre jobban sötétedik, úgy az ő szenvedése is csak mindjobban fokozódott." (... a me consegnaro il tempo bruno, Come a simil nel parto e nella cuna ... Frey CIX, 21; Th. 53.)

Féktelen szenvedélyek átjárta lelkében minden emberfölötti méreteket öltött: a tervek, a remények, a csalódások és a szenvedések. Szépségszomjas lelke szüntelen izzó hevülettel ostromolta az eget és a földet. Lelkében az alkotó munka is a teremtés szenvedélyévé magasztosult. Alkotó erejét is a nagy szenvedély fűtötte és aknázta alá. Emberfölötti erőfeszítések, káprázatos kitörések után hosszú időre összeroppan s a

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: ANYA ÉS GYERMEKE.

DEÁK-EBNER LAJOS: PÁRISI LÁNY.

Lieven - Mayer Sándor

Lietzenmayer.

Almásy - Teleki, VII. 1941

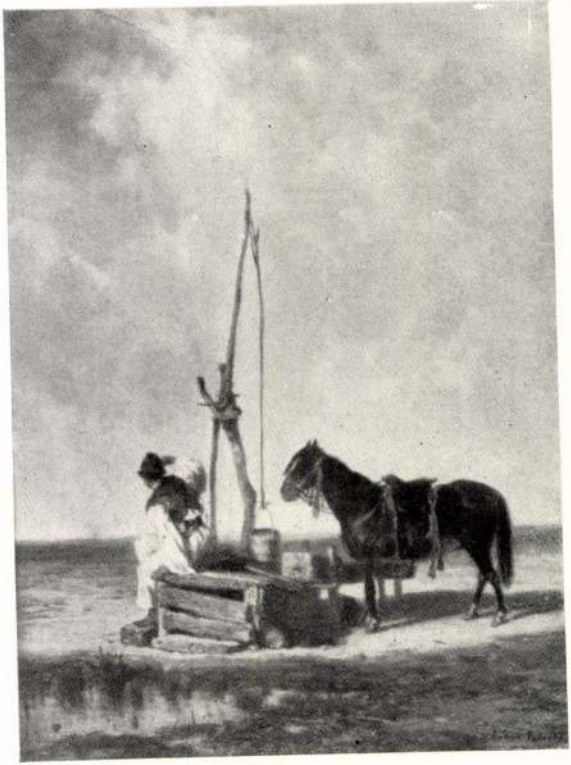

Böhm Pál.

Lieren-Mayer Sándor

Ernst Múzeum aukcióik

XXXIX.

XXVIII

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR

IV. ÉVFOLYAM 26. SZÁM 1930. JANUÁR

IV. ÉVFOLYAM 26. SZÁM 1930. JANUÁR

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Szerkesztőségi fogadóórák délután 3—5-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Katona József ucca 27.
Uj telefonszám: Aut. 161—56.

Előfizetési ára: Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, Egyes szám ára: 3 pengő.

Egész éves előfizetés: Romániában 900 leu, Jugoszláviában 300 dinár, Csehszlovákiában 160 csehkorona, Németországban 28 márka, Ausztriában 32 schilling, Itáliában 88 lira, Svájcban 28 frank.

Megjelenik minden hónap elején, kivéve július és augusztus hónapokat.

TARTALOMJEGYZÉK:

Gyöngyösi Nándor dr.: Liezen-Mayer Sándor . . 3
Somogyi Antal dr.: Egy régi kép és egy időszerű tanulság 10
Siklóssy László dr.: A holicsi fayence 14
Párisi levelek (Clara Heiman és Sárkány Loránd) . 19
A Műcsarnok téli tárlata (gy., Boross Mihály, Chroniqeur) 22
Fränkel György: Bútor és stílus 31
Hirek 32

A KÉPEK JEGYZÉKE:

Liezen-Mayer Sándor fényképe . . . . . címlapon
Liezen-Mayer Sándor: Philippine Welser, I. Ferdinánd császár előtt 1
Liezen-Mayer Sándor: Szent Erzsébet 3
Liezen-Mayer Sándor: Faültetés. A Szent Erzsébet legendából 4
Liezen-Mayer Sándor: Vázlat Szent Erzsébethez . 5
Liezen-Mayer Sándor: Mária királynő és Erzsébet Nagy Lajos sirjánál 6
Liezen-Mayer Sándor: Tanulmányok Szent Erzsébet legendájához 7
Liezen-Mayer Sándor: Szerelem. Vázlat 8
Liezen-Mayer Sándor: Vázlat Vénusz és Tannhäuserhez 8
Liezen-Mayer Sándor: Vénusz és Tannhäuser . . 9
Liezen-Mayer Sándor: Vázlatok Romeó és Juliához 10
Liezen-Mayer Sándor: Romeó és Julia 11
Liezen-Mayer Sándor: Idill 12
Liezen-Mayer Sándor: Szinházfüggöny 13
Liezen-Mayer Sándor: Vázlatok 14
Liezen-Mayer Sándor: Tanulmányok 15
Holicsi tányérok 16
Holicsi disztintatartó 16
Liezen-Mayer Sándor: Vázlat Mária Teréziához . . 16
Liezen-Mayer Sándor: Szembekötősdi 17
Liezen-Mayer Sándor: Faust és Margaréta . . . 18
Liezen-Mayer Sándor: Faust. Vázlat 19
Liezen-Mayer Sándor: Illusztráció a „Glocke“-ból . 19
Federico Beltran Masses: Zaphir 20
Liezen-Mayer Sándor: Ajándék 21
Liezen-Mayer Sándor: Illusztráció a „Glocke“-ból . 21
Liezen-Mayer Sándor: Családi ünnep 22
Liezen-Mayer Sándor: Proklamáció 23
Benczur Gyula: Európa 24
Munkácsy Mihály: Két család 25
Lotz Károly: Vénusz 26
Munkácsy Mihály: Portré 26
Boromissza Tibor: Pásztor a Hortobágyról . . . 30
Rónay Ernő: Gyermekarckép 30
Csermely János: Önarckép 30
E. Hevesi Margit: Portré 30
Bory Jenő: Relief Erdőssy Béla siremlékén . . . 31

LIEZEN MAYER S

Tevan nyomda és könyvkiadóvállalat Békéscsaba 29987

Liceum - Mayer Sándor

A müncheni iskola katalógusá-
ban Liceum - Mayer egy rövid
említéssel szerepel, mint Peloty
mesterek tanítványa.

Szinyei Merse Anna: A müncheni iskola kiállítása . . .
Művészet, 1980. augusztus - 37. lap.

Liezen-Mayer Sándor

(1839-1898) Korábban nem volt a Habsburg család oktatója.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

271

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia egy koldusasszony gyermekét táplálja.

Szinyei Merse Anna: A müncheni iskola kiállitása- magyar szemmel.
MÜVÉSZET 1980.augusztus - 37.lap.

Liesen - Mayer Sándor

A bajor festőakadémiát híressé vált magyar tanárainak egy képe sem szerepelt a müncheni kiállításon.

Szinyei Merse Anna: A müncheni iskola kiállítása ...
Művészet, 1980. augusztus - 37. lap.

LIEZEN-MAYER, festő

A főváros és a művészeti főiskolák viszonylagos közelsége eleve elszívta a győrből induló tehetségeket mint pl. az 50-es években Liezen-Mayert is. 377.old.

VÖRÖS KÁROLY: Győr művelődése a dualizmus korában
365.old.

Arrabona, 14. Xantus János Múzeum, Győr, 1972

Liezen Mayer Sándor

"Hunyadi Mátyásnak hirül hozzák Podjebrad udvarába királlyá választását" c. képéről irja Masque: "Az ezredik év Szalonja" c. kritikájában: Nagyon szép a képen minden, eleven és tetszetős, csupán azt kifogásolja, hogy a gyermek Mátyást gamin arccal ábrázolta.

A HÉT, Bp. 1896. május 31.
VII. évf. 22. sz. 364-366. lap.

Liezen-Mayer Sándor

"A magyar képirás uttörői" cimmel Malonyay Dezső tanulmányát a Franklin Társulat adta ki, diszes, bronzveretü bőrkötésben. A mü Kupeczky Jánostól kezdve Munkácsy Mihályig ismerteti az első magyar müvészeket.
Irodalom c. rovat közleménye.

A HÉT, Bp. 19o4. dec. 18. XV. évf.
51. sz. 819. lap.

Liczen - Mayer

A győri Xantus János Múzeum képtárának ez évi programjában szerepel néhány művének bemutatása.

Kisalföld, 1972. febr. 15.

Liezen-Mayer Sándor
(1839 - 1898)

neve emlétve

„A magyar Képzőművészet története"

Népszava 1972 június 10
8. old

Lieren Mayer Sándor
festő

A müncheni Akadémián a történeti festészet tanára volt.

Aknai Tamás, Rippl-Rónai József.
Corúna 1970.

Liezen-Mayer Sándor

"Árpádházi Szent Erzsébet" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Otthon, Bp . 1903. február hó.
52. lap

Lieven-Mayer Sándor

Lieven-Mayer Sándor a münchen munkásságával sikert elért festő, előbb a stuttgarti festőakadémia igazgatója, majd 1883-tól haláláig Münchenben a történelmi festészet, majd a vallásos festészet professzora is volt.

Szinyei Merse Anna: A münchani iskola kiállítása...
Művészet, 1980. augusztus – 37. lap.

Liezen Mayer Sándor

Mária Terézia egy beteg koldusasszony gyermekét ápolja

Rajztanitás 1972/1 26.old.

Liezen Mayer Sándor

A müvész hátrahagyott müveiből rendeztek kiállitást. Szana Tamás méltatja a müvész munkáit és felsorolja a tárlaton szereplő közismert müveit: Mária és Erzsébet királynő Nagy Lajos sirjánál, Thüringiai Szent Erzsébet, arcképei közül: Wagner Sándorról, Simor hercegprimásról, Ferenc Józsefről készült festményeit, valamint Goethe, Schiller, Scheffel müveihez készitett illusztrációit.

Otthon, Bp. 19oo. 4. sz. füzet.
17-2o. lap

LIEZEN-MAYER Sándor festő

Sáry István: Emlékezés Liezen-Mayer Sándorra. = Épületek és épitési rendszabályok. Szerk. Sáry I. Győr 1990 65 - 69. p.

3. Az Ut. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § A szolgálati célú kiutazásokhoz szükséges vízumokat a kiutazást elrendelő munkáltató szerzi be."

4. Az Ut. 6. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép.

„(3) Az intézmények látják el a második magánútlevél őrzését, nyilvántartását és biztosítják rendeltetésszerű felhasználását."

5. Ezt az utasítást 1990. . . . . .-jétől kell alkalmazni, egyidejűleg az Ut. bevezetése és 8. §-a nem alkalmazható.

Láng István s. k.

L i e z e n m a y e r Sándor

MDK

festőművész

atyja Liezenmayer Ferenc gyógyszerész a volt győri jezsuita gyogyszertár tulajdonosa.

Jenei Ferenc: Régi győri házak.
Bp. 1956. 24.o.

MÜVTÖRT.DOK.

LIEZEN MAYER SÁNDOR
festő
XIX.századi magyar mesterek

Szabad Nép 1948.okt.16.6.

Liezen-Mayer Sándor

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : *106/3, 107/27, 212/1,*

LIEZEN-MAYER SÁNDOR

Aukción:
Kopie nach Liezen-Mayer: Die Brautschmückung.
Öl auf Leinw., 131x92 cm.

Wien, Dorotheum, 452. Kunstversteigerung
1981 Jan.
Katalogus 458. sz., 57.old.

Liezen-Mayer Sándor
(1839-1898)

„Müertő" Vízfestmény 40x25

S. l. jobbra: Liezen-Mayer
Tiziáltási ár: 5000 ft

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976 május

LIEZEN MAYER SÁNDOR, festő

Lyka Károly önéletrajzi kötetében irta a müncheni évekről, hogy Liezen-Mayer és Wágner ugyan magyaros öltözetben hangsúlyozták magyarságukat, de "Ezekhez nem volt kapcsolatuk, mert ők a régi Piloty-féle stilus ápolói voltak ami nem volt inyünkr" Szerinte e festők távol állottak az új müvészettől. 206.old. 22.jegyz

SALAMON NÁNDOR: Adatok Lyka Károly és a győri képzőművészet 201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, festő

Liezen-Mayer Sándor győri tanulóéveihez/Győri Szemle 1931.1-3.sz.55-57.old/és Liezen Meyer Sándor/Győri Szemle,1932. 1-3.sz. 8-25.old. 209.old. 42.jegyz.

SALAMON NÁNDOR:Lyka Károly és a Győri Képzőművészet 201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve. 16. Győr. 1974.

Lieven - Mayer Sándor (1839-1898)

Münchenben végzett tanulmányai után szoros kapcsolatban állt a müncheni művészvilággal, tagja volt a müncheni Művészházban működő Allotria művészegyesületnek. Hazatérve 1870-ben a Képzőművészeti Társulat tagja lett, 1871-ben a Műcsarnok rendes tagja, 1872-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1873-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1875-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1876-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1877-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1878-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1879-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1880-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1881-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1882-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1883-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1884-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1885-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1886-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1887-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1888-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1889-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1890-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1891-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1892-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1893-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1894-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1895-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1896-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1897-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1898-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1899-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1900-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1901-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1902-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1903-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1904-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1905-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1906-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1907-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1908-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1909-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1910-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1911-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1912-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1913-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1914-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1915-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1916-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1917-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1918-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1919-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1920-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1921-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1922-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1923-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1924-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1925-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1926-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1927-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1928-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1929-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1930-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1931-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1932-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1933-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1934-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1935-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1936-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1937-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1938-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1939-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1940-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1941-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1942-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1943-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1944-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1945-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1946-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1947-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1948-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1949-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1950-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1951-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1952-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1953-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1954-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1955-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1956-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1957-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1958-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1959-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1960-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1961-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1962-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1963-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1964-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1965-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1966-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1967-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1968-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1969-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1970-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1971-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1972-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1973-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1974-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1975-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1976-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1977-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1978-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1979-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1980-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1981-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1982-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1983-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1984-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1985-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1986-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1987-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1988-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1989-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1990-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1991-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1992-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 1993-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1994-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1995-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 1996-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 1997-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 1998-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 1999-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2000-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2001-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2002-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2003-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2004-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2005-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2006-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2007-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2008-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2009-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2010-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2011-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2012-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2013-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2014-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2015-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2016-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2017-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2018-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2019-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2020-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2021-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2022-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2023-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2024-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2025-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2026-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2027-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2028-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2029-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2030-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2031-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2032-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2033-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2034-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2035-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2036-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2037-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2038-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2039-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2040-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2041-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2042-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2043-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2044-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2045-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2046-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2047-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2048-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2049-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2050-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2051-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2052-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2053-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2054-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2055-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2056-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2057-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2058-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2059-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2060-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2061-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2062-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2063-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2064-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2065-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2066-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2067-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2068-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2069-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2070-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2071-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2072-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2073-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2074-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2075-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2076-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2077-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2078-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2079-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2080-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2081-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2082-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2083-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2084-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2085-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2086-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2087-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2088-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2089-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2090-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2091-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2092-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2093-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2094-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2095-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2096-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2097-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2098-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2099-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2100-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2101-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2102-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2103-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2104-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2105-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2106-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2107-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2108-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2109-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2110-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2111-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2112-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2113-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2114-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2115-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2116-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2117-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2118-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2119-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2120-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2121-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2122-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2123-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2124-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2125-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2126-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2127-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2128-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2129-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2130-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2131-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2132-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2133-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2134-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2135-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2136-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2137-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2138-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2139-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2140-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2141-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2142-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2143-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2144-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2145-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2146-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2147-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2148-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2149-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2150-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2151-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2152-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2153-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2154-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2155-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2156-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2157-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2158-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2159-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2160-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2161-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2162-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2163-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2164-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2165-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2166-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2167-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2168-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2169-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2170-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2171-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2172-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2173-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2174-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2175-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2176-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2177-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2178-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2179-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2180-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2181-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2182-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2183-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2184-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2185-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2186-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2187-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2188-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2189-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2190-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2191-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2192-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2193-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2194-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2195-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2196-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2197-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2198-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2199-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2200-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2201-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2202-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2203-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2204-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2205-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2206-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2207-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2208-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2209-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2210-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2211-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2212-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2213-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2214-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2215-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2216-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2217-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2218-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2219-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2220-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2221-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2222-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2223-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2224-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2225-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2226-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2227-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2228-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2229-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2230-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2231-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2232-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2233-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2234-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2235-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2236-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2237-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2238-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2239-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2240-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2241-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2242-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2243-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2244-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2245-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2246-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2247-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2248-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2249-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2250-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2251-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2252-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2253-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2254-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2255-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2256-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2257-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2258-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2259-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2260-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2261-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2262-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2263-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2264-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2265-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2266-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2267-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2268-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2269-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2270-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2271-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2272-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2273-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2274-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2275-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2276-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2277-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2278-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2279-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2280-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2281-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2282-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2283-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2284-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2285-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2286-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2287-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2288-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2289-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2290-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2291-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2292-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2293-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2294-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2295-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2296-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2297-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2298-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2299-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2300-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2301-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2302-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2303-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2304-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2305-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2306-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2307-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2308-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2309-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2310-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2311-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2312-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2313-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2314-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2315-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2316-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2317-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2318-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2319-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2320-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2321-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2322-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2323-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2324-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2325-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2326-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2327-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2328-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2329-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2330-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2331-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2332-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2333-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2334-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2335-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2336-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2337-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2338-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2339-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2340-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2341-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2342-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2343-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2344-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2345-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2346-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2347-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2348-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2349-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2350-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2351-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2352-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2353-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2354-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2355-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2356-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2357-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2358-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2359-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2360-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2361-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2362-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2363-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2364-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2365-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2366-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2367-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2368-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2369-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2370-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2371-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2372-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2373-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2374-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2375-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2376-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2377-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2378-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2379-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2380-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2381-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2382-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2383-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2384-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2385-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2386-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2387-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2388-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2389-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2390-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2391-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2392-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2393-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2394-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2395-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2396-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2397-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2398-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2399-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2400-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2401-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2402-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2403-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2404-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2405-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2406-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2407-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2408-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2409-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2410-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2411-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2412-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2413-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2414-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2415-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2416-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2417-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2418-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2419-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2420-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2421-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2422-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2423-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2424-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2425-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2426-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2427-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2428-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2429-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2430-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2431-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2432-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2433-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2434-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2435-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2436-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2437-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2438-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2439-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2440-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2441-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2442-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2443-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2444-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2445-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2446-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2447-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2448-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2449-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2450-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2451-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2452-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2453-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2454-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2455-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2456-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2457-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2458-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2459-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2460-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2461-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2462-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2463-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2464-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2465-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2466-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2467-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2468-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2469-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2470-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2471-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2472-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2473-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2474-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2475-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2476-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2477-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2478-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2479-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2480-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2481-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2482-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2483-ban a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2484-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2485-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2486-ban a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2487-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2488-ban a Műcsarnok választmányi tagja, 2489-ben a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2490-ben a Műcsarnok igazgatósági tagja, 2491-ben a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, 2492-ben a Műcsarnok választmányi tagja, 2493-ban a Képzőművészeti Társulat választmányi tagja, 2494-ben a Mű

Liezen-Mayer Sándor

Hazatérő aratók, olaj

Műgyüjtő, 1972. 1. sz. 51. l.

Liezenmayer Sándor

A "Rónai gyüjtemény"-ről Kun Imre ir és/ felsorolja azokat a müvészeket, akik a Rippl Rónai Ödön muzeumában szerepelnek. A müvészek munkáit saját házában kiállitotta és teljes egészében Kaposvár városára hagyta Rippl Rónai Ödön, aki testvéröccse Rippl Rónai Józsefnek. Munkácsy Mihály, Mészöly Géza, Bihari Sándor, Liezenmayer Sándor, Barabás Miklós, Székely Bertalan, Zichy Mihály, Cauzik József és Naticska Jenő müvei az első teremben kerültek bemutatásra.
A kiállitás további résztvevői Rippl Rónai József és Zemplényi Tivadar nevénél találhatók.
A HÉT, Bp. 1921. febr. lo. XXXII. évf. 5.sz. 77-78. lap.

Liezen-Mayer Sándor

„Mandalinos nő" c. Zápre

Kovács Antal debreceni gyűjteményében

Mügyüjtő 1975/1

S. old.

Liezen - Mayer Sándor, festő

L. Thoma János

Székely A.: Egy évezred magy. műv. (8.) 14.

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 4.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, festő

Lyka Károly 1928-ban irt a Győri Képzőmüv.és Iparmüv.T
Társulatnak.Érdekes adalék a győri képzőmüvészet tör-
ténetéhez,érdemes a Lyka-életmü kutatóinak s a Liezen-
Mayer munkasságával foglalkozóknak figyelmére. 209.old

SALAMON NÁNDOR: Lyka Károly és a győri képzőmüvésuet
201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr,
1974

LIEZEN-MEYER SÁNDOR, festő

Lyka felvetette egy 1850-ben készült kép szignálójának egy Licenmeier nevü festőnek a nevét. De e kérdést sem Dénes Tibor, sem Csányi Károly nem érintette, akik feldolgozták Liezen-Meyer életét. 209.old. 42.jegyz.

SALAMON NÁNDOR: Lyka Károly és a győri képzőművészet 201.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, festő

1927-ben Lyka Károly Győrben előadást akart tartani. A győriek Liezen-Myayerről kivánák. Lyka levelében azt irta, hogy hogy erről csak 1-2 diapozitivje van/Nem kivánt róla beszélni/és igen körülményes volna erről többet beszerezni. 206.old

SALAMON NÁNDOR: Lyka Károly és a győri képzőművészet 201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve. 16. Győr, 1974.

LIEZEN-NAYER SÁNDOR, festő

A Győri Képzőmüv.és Iparmüv.Társulat Lyka Károlyt kérte fel 1927-ben előadás tartására. A szemléletében konzervativ közönség a város szülöttéről,Liezen-Mayerről, akadémiai festőrüől kivánt volna előadást.Szerepét játszhatott ebben a mindinkább teret hódító "Neobarokkkeresztény-nemzeti müvészet"hiveinek sokasodása is. 206.old

SALAMON NÁNDOR: ~~Xxxxx~~ Lyka Károly és a győri képzőmüvészet 201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, festő

A Győri Képzőmüv.és Iparmüv.Társulat tizéves jubileumát megülni szándéjkozó Társaság ünnepi katalógusval kapcsolatos a Liezen-Mayer Probléma felvetése,ami túlmutat a város és Lyka Károly jó viszonyán. 208.old 38.jegyz.

SALAMON NÁNDOR: Lyka Károly és a győri képzőmüvészet 201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

K-D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

Egry József - Wellisch Jenő: Az Országház, 42. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.
Alvó nő, festm.

Mesterek a Főiskolán. Főv. Képt. XLVII. kiáll. 1950, ápr.

Liezenmayer Sándor

gr. Károlyi György a müvész festményét 900 forintért megvásárolta .
A kép a Pesti Müegylet tárlatán szerepelt.
A lap a festmény cimét nem közli.

Divatcsarnok, Bp. 1863. juli. 1.
26. sz. 227. lap.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, festő

Hogy 1927-ben a Győri közönség róla kivánt előadást hallani Lyka Károlytól,a tért hóditó"neobarokk Keresztény nemzeti müvészet"hiveinél összekötő kapocs lehetett a szemükben,főleg megfestett témái révén.Az udvari Festő rangja pedig a legitimisták népes táborát elégithette volna ki. 206.old

SALAMON NÁNDOR: ~~Axxxxx~~ Lyka Károly és a győri képzőmüvé vészet 201.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Liezen-?ayer Sándor

Aradi N: A m.tört.festészet az 188o-as évektől az 1919-es Tanácsközt.ig. Müvtört.Dok.Közp.1954-55. Bp. 1957.

3oo l.

Liezen Mayer Sándor
(1839–1898)

„Fésülködő lány" o.v. 70×56,5 cm
J. l. hagyatéki bélyegzővel
Kikiáltási ár: 25000 Ft.

BÁV 47. Képaukció Bp. 1978. december

Liezen - Mayer Sándor, festő

faust - illusztrátor.

(kiállítás a Petőfi Nad. Múzeumban.)

↓

— : Két évszázad faust - illusztrációi

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 4.

MDK

Liezen-Mayer Sándor
Fekvő nő, festm.

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 14 l.

Lieber-Mayer Sándor
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora.

Nagy Ismsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Liezenmayer Sándor

Boldizsár J.: Tihanyi varázslet

Modalmi Zsjsáj 1955 11 ért 29 n. jul. 16, 5 l

Liezenmayer Sándor, Győr 1836-München 1898

Jelenet Szt. Erzsébet életéből, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 13-14 l.

Liezen-Mayer Sándor festőművész
Tavaszi idyll
Tanulmányok Schiller "Die Glocke" c. költeményének illusztrációihoz
Az irgalmasság'
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
19o7 február

26. kép. *Báti festő, 1480 körül : Szent Borbála és Katalin.*

Liezen-Mayer Sándor /1839-1898/
Női tanulmányfej

Ernst Muzeum aukciói. XII. 24 l.

könyvem most kér

M D K

Liezen-Mayer Sándor

Mária és Erzsébet királynék Durazzoi Károly koronázásánál, festm.

Lyka Károly: Történeti festészetünk az elnyomatás korában. Uj Idők 1942.nov.7. 45. sz. 543. l.

Lieren-Mayer Sándor
festő

M.D.K.

Piroslik már a fákon a levél
illusztrációja

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 153 l.

MDK

Liesen-Mayer Sándor festő

Mese. Kauthár Z. gyüjt. repr: 40 l.

Venus és Tannhauser. Wolfner Gy. " " 41.

Női akt. Képmüv. Mag. " 154.

A magyar akt-kiállitás albuma. Örneáll.
Lyka-Majovszky-Petrovics. Bp. 1926.
10-41, 154, 161.

M.D.K.

Liesenmayer (!) [Sándor]. fest."

soproni képtárban talál-
ható képeit említi:

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 13.köt./

135. old.

M. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

Hunyadi Mátyásnak Prágában, Podjebrád várában bírül adják magyar királlyá történt megválasztását

Aradi Történet. 300. l.

Luczen Mayer Sándor
festő

M.D.K.

606) Tusrajz.

607) Vázlat

Somogym. thur.

Egyéb köztulajdonból elvezett műtárgyak jegyzéke.
Bp. 1952.

42 l.

Liezen-Mayer Sándor sz. 1839.jan.24 Győr,
+1898 febr.19.München

Női képmás, olaj

Szépműv. Muz. uj szerzemények kiáll. 1924-26.
1926. okt. 11 l.

, széles talapzatán Szt. Flórián és
Sz. Mária, legfelül ülő Atyaisten,
t 1753-ban.

Liezen mayer Sándor

Alvó Vénusz

Cinpe Cat

nézve. Haja rövid, bajusza s szakálla leberet-
ligulája sieles, czimádájának galléria felett pedig
jelvényt s kettős láncon keresztet visel.

lak nagysága 9·3 cm.

84.

Liczen Mayer Sándor

1. Dery 1927

3. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Liczmayer Sandor

und

Ent-Tört. 77.78.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

Lierenmayer Sandor

Ind

Z

Ent-Tört. 60.1.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191... é

tésénél...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ..., 191...

...

tanu.

...

tanu.

Lietzen-Mayer Sándor

wod

Csákó 4. l.

Gobát

BÉLYEGALBUMKIADÓ
BÉLYEGKERESKEDÉS
BUDAPEST, IV.
Városház-u. 14.
Telefon : 185—133
Postatakarékpénzt.
csekkszla. : 10482.

Liezenmayer Sándor

festő

Gentmüeml.

124. 245, 458. l.

—	—		42 éven felül: 2
—	42 éven alul		42 éven alul: 1
—	42 éven felül	Nevesült	: 1
—	—	Polgári alkalmazásban maradt	: 2

[illegible] 28-án

elnök

Liczen-Meyer Sándor

wód
z

Germagyumvszellenc

486. P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Liezen Mayer Sándor

l.

Csánky Győr

28, 29. l.

242. Weber Henrik: családi jelenet.

Liezen-Mayer Sándor (Győr, 1839. jan. 24. -- München, 1898. febr. 19.): festő. Bécsben C. Rahlnál, majd 1857-ben Münchenben tanult, ahol Piloty modorában festette romantikus szemléletü, jól felépitett történeti müveit. Harmonikus, kolorizmusa, kiegyensulyozott képalkotása mind festményeinek, mind (a Faust-ciklushoz, Schiller Haramiái-hoz és a Das Lied von der Glockéhoz készitett) illusztrációinak sok sikert biztositott. Rövid ideig a stuttgarti ak. ig.-ja volt, majd visszatért Münchenbe, ahol a festőiskola tanára lett. Sok magyar tanitványa volt. -- M. Magyarországi szent Erzsébet szentté avatása (MNG és esztergomi muzeum); Erzsébet királyné aláirja Stuart Mária halálos itéletét; Mária Terézia egy koldusasszony gyermekét táplálja (1867); Venus és Tannhauser (MNG); Faust és Margit (MNG). -- Irod. Benkő G.: L.S. (Bp., 1932); Csányi K.: L.S. emlékezete (Győr, 1940); Dénes T.: L.S. (Győr, 1932).

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON 2415/1966.

Liezen-Mayer Sándor (Győr, 1839. jan. 24. — München, 1898. febr. 19.): festő. Bécsben C. Kahlnál, majd 1857-ben Münchenben tanult, ahol Piloty modorában festette romantikus szemléletű, jól felépített történeti müveit. Harmonikus, kolorizmusa, kiegyensulyozott képalkotása mind festményeinek, mind (a Faust-ciklushoz, Schiller Haramiái-hoz és a Das Lied von der Glockéhos készített) illusztrációinak sok sikert biztosított. Rövid ideig a stuttgarti akig.-ja volt, majd visszatért Münchenbe, ahol a festőiskola tanára lett. Sok magyar tanítványa volt. — M. Magyarországi szent Erzsébet szentté avatása (MNG és esztergomi muzeum); Erzsébet királyné aláírja Stuart Mária halálos ítéletét; Mária Terézia egy koldusasszony gyermeket tánlálja (1867); Venus és Tannhauser (MNG); Faust és Margit (MNG). — Irod. Benkő G.: L.S. (Bp., 1932); Ossányi K.: L.S. emlékezete (Győr, 1940); Dénes T.: L.S. (Győr, 1932).

Liezen-Mayer Sándor festő

Magyar Életrajzi Lexikon

LIEBEN-MAYER SÁNDOR

Az Állörés kora

164.0-

LAJOSNAK

Gyoma, 1938. IV. 19.

lok állapotomról. Február 24-én es-
utaztam haza a szanatóriumból, itt-
m, s most már félgőzzel dolgozom. -
ljesen sikerült, a seb azonban még
nem érzem azt, hogy az egészségem
ják, hogy ennek még nincs is itt
ik addig, amig teljesen kineverem
gesebb leszek, mint fiatalkorom

Liezen-Mayer Sándor

wód

z

Csánky Miskolc

Segesdy László:

Kulturfölény és irónyomor

Tragédiát kellene irni a magyar írók sorsáról az Urnak 1937-ik esztendejében. Ezekben az időkben, amikor a világháboru réme már messze van mögöttünk, de amikor mégis *hősi halált jelent minden tehetség számára az irói pálya* vagy legalább is olyan kálváriát, melynek állomásai csak szenvedést nyomort, megalkuvást, megaláztatást, lekicsinylést és gyötrelmet, legjobb esetben is legfeljebb létminimumon aluli tengődést biztositanak.

Soha fájóbb problémája, égetőbb sebe nem volt a magyar társadalom ugynevezett „elite"-jének, mint a magyar irók kegyetlenül fájdalmas, szégyenteljes nyomora és soha nem kezeltek annyi közönnyel és annyi megnemértéssel semmilyen

nál tanár: Fieba József, kit mint bánhidai plébánost ejtettek fogságba, és magokkal hurczolván, nem tudom melyik faluban, éjjelre más helyiség hiányában ólba zártak. Ugyanott lakott egy kalocsai, ha nem csalódom horgasi volt plebános, Szekeres György, ki hypochondriában sinlődvén, százszorosan érezte a rabság keserveit. Orvosságul valami Rob Royl' affecteur nevű folyadékkal élt, melynek üvegét egy-egy darab aranypénzzel fizette. Ha a magáéból nem telt, közadakozás utján jutott hozzá. Utoljára mégis csak a kórházba kelle magát vitetnie, hol hosszú szenvedés után a halál könyörült rajta. Hrabovszky tábornok tetemeivel együtt az övéi is ott porladnak, hol a katonai kórházban kimultak várják a feltámadás hajnalát. Végre ugyanabban a szobában lakott rövid ideig egy Ferenczrendű igen fiatal szerzetes is, ki azonban elég hamar kiszabadult.

Ebbe a szobába kerültem most én, s ez volt utolsó szállásom. Innen szólitottak ki 1856, jul. 13-án, gyönyörű vasárnapon tiz óra tájban, hogy társaink legnagyobb részével meghallgassam a földi üdvözülés igéjét, mely fogságunk hátralevő idejének elengedését adta hirünkül. Ah Istenem, ha én ezt már 1854-ben, mikor a csavart csavarni kezdték, tudtam volna, vagy ha legalább akkor tudom meg, mikor ide szállásoltak, mennyivel több önmegadással léptem volna át az új lakás küszöbét!

A belépőt barátságosan fogadták ugyan, de kik? Muzsik, Szadkovszky, Wochocs és dr. Zimmer, tehát csehek és Neuwirth Adolf, kivel sokszor kerültem egy szobába. Ezek közül Szladkovszky magyar szavakat ejtve nyujtotta elém jobbját, s örömét fejezte ki, hogy alkalma lesz magát a magyar nyelvben tovább képezni. Azonban öt új társam együttvéve sem tudta velem László barátomat elfeledtetni. A bizalmas társalgás legjobb, ha négyszemközt szövődik. László e tekintetben kifogástalannak bizonyult be. Azon emlékezetes éj óta, melyen egyikünknek tévedésből jósolt szabadulásában hittünk, s e hitben egymást kölcsönösen megtettük volt szóbeli végrendeletünk végrehajtóivá, azon éj óta már nem baráti, hanem édestestvéri őszinteséggel beszélgettünk egymással.

Ott laktunkban ismeretséget kötött egy jókora pókkal, mely az ágya feletti bojthajtás sarkában szőtte volt hálóját. Ezt kezdte etetni. Olvasott volt régebben foglyokról, kik a pókkal, mint közelökben található egyedüli élő lénnyel éltek barátságban, s ez most eszébe jutván, sokat foglalkozott pókjával, s engem mindig hűségesen tudósított, mikor pókja új öltözetben, ismét nagyobb alakban jelent meg fonalas birodalma központjában, s addig keresgélt, mig csak a levedlett «mundurt» meg nem találta.

Később, mikor ujra összekerültünk, Neuwirth Adolf helyét, kit máshová tettek, ő foglalván el, verébfiat kapott egy olasz társunktól ajándékba. Mikor ugyanis az apáczakolostor és a bástyaboltony közti utczát a közlekedés elől elzárták, az apáczák falának hajlásánál függő, az utcza világítására rendelve volt lámpást nem szedték le. Üvegeit az idő eltördelte s egy verébpár fészket rakott benne. Fiai ki is keltek, de mielőtt elszárnyalhattak volna, az olaszok egyike kiszedte s mondhatni bámulatosan gyöngéd türelemmel felnevelte. Már enni tudtak, mikor egyikök Laczinak jutott, kinek azután sok öröme telt benne. Mi többiek is kedvteléssel néztük a bohó állatkát, mely minden délután az asztalra krétával rajzolt s víz helyett ugyancsak krétaporral megtöltött csészeformába vetette magát,

ERZSÉBET ÉS MÁRIA KIRALYNÓK NAGY LAJOS SIRJÁNÁL. Liezenmayer Sándor festménye.

szárnyait, farka tollait szétterjesztve, egész mohósággal, mintha csak megfürdött volna. Mikor azután engem elbocsátottak, László és verebe még ott maradtak. László harmadfél hónappal utánam szintén hazament, de bár itthon többször találkozánk, a verebet szóba hozni tömérdek fontosabb közlendőink mellett egyikünknek sem jutott eszébe.

Ragaszkodását Déván élő hitveséhez, s még iskolázó egyetlen fiához azok után, a miket eddig róla irtam, a figyelmes olvasó könnyen kiszínezheti magának. Mikor Olmützbe hozták őt, már harmadszor került vala fogságba. Első fogságát Nagy-Szebenben töltötte. Bem bevonulása alkalmával a porkoláb a szélnek eresztett magyar foglyok előtt térdre borulva esengett, állítsanak ki róla bizonyítványt, hogy emberségesen bánt velök, s megtették. Második fogsága rövid volt s Déván állta ki. De mikor azt hitte, most már biztosítva van minden további zaklatás ellen, a dévai piaczon, hol a heti vásáron feleségével együtt jártak, neje oldala mellől ragadták el, s nem engedték többé hazamenni, hanem a mire szükséges volt, hű neje vitte meg neki. Vizsgálati fogság belenyult már a harmadik évbe, s elitéltetése után szállították el Olmütz várába, hol, míg szabad volt irni, sűrűn levelezett családjával, s három szindarabot irt. Czímeik: «A gányó», «Wasa Gusztáv» és «A testvérek».

(Vége következik.)

A JÖVŐ HÁBORUJA ÉS A MANNLICHER.

Vér az ára minden döntő csatának: ebben ma már meg kell nyugodnunk. Vége annak az időnek, a mikor még a legnagyobb strategiai bölcseségnek azt tekintették, ha a háború emberéletveszteségeit sikerült a hadvezérnek a lehető legcsekélyebb mértékre szállitani le. Nagy Frigyes és Napoleon kardjai kettévágták ezeket a mesterkélt hadviselési theoriákat és egyszer-mindenkorra kétségtelenné tettek, hogy a háború voltaképpeni czélja az ellenséges haderő megsemmisitése.

Ha ennek daczára az emberélet kimélése még mindig oly kérdése maradt a hadviselés tudományának, melylyel a kor humanus felfogása kénytelen foglalkozni, s elérhetésére minden lehető módot megkisérelni, ugy ennek biztositékát ez idők szerint már nem annyira a hadviselés módjában, mint inkább a lőfegyverek szünetlen tökéletesedésében látjuk megadva, melyről ha föl is teszszük, hogy magában a harcz keretében pusztítóbb hatás előidézésével jár s ennyiben épen a háború lényeges czéljának, az ellenség harczképtelenné tevésének elérhetésére szolgáló lehetőségeket fokozza, de másfelől magára az emberéletre nézve kevesebb közvetlen veszélyt képez s a halál koczkázatát lehető minimumában mutatja fel.

A modern tűzfegyvereknél s igy a Mannlicher-féle kisebb kaliberünél is, főleg ha compound-lövegekkel lesznek ellátva, melyeknek az emberi testbe behatolása sokkal könnyebb természetű sebesüléseket von maga után, lehetetlen a harczmód humánusabb voltát el nem ismerni. Sőt egyáltalán kétes az is, hogy vajjon fogja-e az ismétlő-fegyver azoknak véleményét igazolni, kik tőle a harcz áldozatainak növekedő számát várják. Mert eltekintve a nagyobb hord- és találó-képességtől, mely a kisebb kaliberrel jár, téves képzetet alkotnak magoknak az ismétlő-fegyverekről azok, kik azt hiszik, hogy azok korlátlan tüzelést engednek meg. Ellenkezőleg, az ismétlő tűz csakis akkor jöhet alkalmazásba, a mikor a csapatok nincsenek kitéve annak, hogy elvesztegessék töltényeiket, a mire a harcz mámorában tapasztalat szerint a gyakorlatlan harczos rendkivül hajlandó, s a mi pedig egyértelmü a védképtelenséggel. Máskülönben az ismétlő-fegyvereknél is előáll annak a szüksége, hogy a töltényekkel fukarkodjunk s az ismétlő tűzzel csupán oly esetekre szoritkozzunk, mikor pl. hirtelen lovassági támadást kell visszaverni, vagy a támadót golyózáporral elhalmozni, vagy az ellenség állására intézett roham alkalmával a védőket zavarba hozni stb. És még ily körülmények között is mi áll elő? Az, hogy az ismétlő tűz a legjobb esetben is csak egyszer érvényesülhet, mert az ujratöltés még a legjobb szerkezeteknél is, a mi tekintetben p. o. az uj német fegyverek oly kitünőek — jelentékeny időveszteséget vesz igénybe. Ha tehát az ismétlő fegyverek pillanatnyilag az ellenség soraiban nagyobb veszteséget okoznak is, de e pillanat elmultával a tűzharczban oly szünet áll be, mely az előbb nyert előnyt szinte teljesen ellensulyozza.

Mindebből önként folyik, hogy a modern tűzfegyverek tökéletesedése, már a hátultöltő is, s még inkább a Mannlicher-féle ismétlő fegyver — majdnem kizárólag a védelem javára szolgál. A legilletékesebb egyének nem haboznak ma már föltenni a kérdést, hogy vajjon lehetséges-e még egyáltalában a támadás egy természetileg kedvezőtlen harcztéren a modern tekhnika eszközeivel fölszerelt ellenség ellen? Az 1870-diki roppant veszteségek, a wörthi és spicherni magaslatokért, a St-Privat és Mars-la Tour-ért folyt harczok nagyon is igazoltnak tüntetik föl ezt a kérdést, s ha 1870-ben a németek meg is győztek, ebben nem csekély része volt kétségkivül a gyarló franczia tűzérségnek.

Mert az erős pusztitások az emberéletben, melyeket a modern fegyverek *pillanatnyilag* képesek előidézni a támadás soraiban, első helyen állanak azok között a tényezők közt, melyek lehangoló morális hatást tudnak gyakorolni a legvitézebb hadseregben is. A hősiesség csak egyesek erénye, egész tömegekben ritkán található, s az emberéletben szenvedett nagy veszteség az, a mi a leghátrányosabban szokta befolyásolni a küzdők lelki állapotát.

Jól megjegyzendő tehát: A modern ismétlő fegyverek a magok helyén használva, döntő pillanatokban aránylag rövid idő alatt sokkal nagyobb és érzékenyebb veszteségeket okozhatnak, mint ezelőtt; de ep úgy nem fogják nagyjában és egészében is véresebbé tenni a harczot, és számosabbá annak áldozatait, mint annak idején az elöltöltőkről a hátultöltőkre való még fontosabb átmenet sem tette. Hisz a fegyvertekhnika minden tökéletesedése önként maga után vonja a harczmód megváltozását s a taktikai formák módositását is, s ha a tüzfegyverek hatása fokozódik, ennek mintegy ösztönszerü taktikai következménye lesz a harczoló felek közti távolság fokozódása is, melyben a mérkőzés óvatosabban s lassabban fog végbemenni. Könnyü észrevenni, hogy e tekintetben is a védelem az, mely a modern fegyvertekhnikát nagyobb előnyére zsákmányolhatja ki, s melynek az ismétlő-fegyverek is javára szolgálnak.

Sőt tovább mehetünk és azokkal szemben, kik a jövőbeli háboruk oly rettentő esélyeivel szeretnek ijeszteni, bátrak lehetünk azt az állitást koczkáztatni meg, hogy minden valószinüség szerint épen a jövendő háboruk jelentékeny veszteségcsökkenést fognak mutatni. Több körülmény tünteti alaposnak föl ezt a reményt. Első sorban maga a tábori egészségügy rendezettebb volta, a hadjáratok aránylagos rövidsége, s a hadviselés humánusabb természete. Az egészségügyi rendszabályok elhanyagolása eddig a háborut valódi ragályfészekké tette, s a ragályban elhalálozottak száma nagyobb volt, mint az ellenséges golyók áldozataié. Még 1866-ban is nagyobb réme volt a kholera a hadseregnek, mint az ellenség golyója. Ma az orvosnak az egészségügyi praeventiv intézkedések egész sora áll rendelkezésére, melyeket a katonai hatóságok vállvetett működése mellett megvalósitni képes. A vasutak is megannyi nagy tisztító csatornái a háború szinhelyének, melyek a tábori kórházak gyors kiürítését nagy mértékben elősegitik. Ezeknek a körülményeknek tulajdonitható, ha addig, a mig csak rövid évtizedek előtt is a Szebasztopol előtt álló angol-franczia hadsereg vesztesége 80,000 emberre ment, az északamerikai unio hadserege pedig 1861—65-ben nem kevesebb mint 820,000 embert vesztett, addig a német- franczia hadjáratban a németek vesztesége csak 40,000 ember volt.

De nem véve számitásba a hygienikus viszonyokat, magok a csatatér áldozatai is mind kevesebb arányokat mutatnak, daczára a mai lőfegyverek fokozott tűzhatásának, s ritkán, csakis egyes, különösen exponált csapattesteknél, ezredeknél és zászlóaljaknál érik el azt az arányt, mely még Nagy Frigyes és Napoleon hadjárataiban, a muskéták korában rendes volt. Kolinnál és Kunersdorfnál a poroszok vesztesége holtakban és sebesültekben 40 százalékát képezte az összes haderőnek, Zorndorfnál 36-ot, s a leitheni csatában Nagy Frigyes győzelmét serege egy ötödével fizette meg. Napoleon Aspernnél gyalogságának felét elveszitette, a berezinoi véres csatában pedig majdnem harmadát s Waterloonál seregének 35 százalékát. Ezzel szemben a poroszok vesztesége úgy Königgrätznél mint Sedánnál csak 4 százalék volt, az 1870-diki hadjáratban pedig, még a hol legnagyobb volt az emberélet-veszteség, Mars-la Tournál sem haladta meg a 22 százalékot, s ez arány Spichernnél 18, Wörthnál 12, Gravelottenál 10, Colombey-Nouilly-nál pedig 9 százalékra sülyedt.

Biztosra lehet venni majdnem, hogy a veszteségek aránya, daczára a tökéletesitett tűzfegyvereknek, vagy talán épen azért, ezután sem fog növekedni egészben és általában, mert hogy a mellett nincs kizárva, hogy egyes csapatrészek szenvedett vesztesége egész a taktikai összefüggés felbomlásáig menjen, az — úgy hiszszük — természetes. De még itt is alapos a kilátás, hogy a Mannlicher-féle fegyverek közvetlen romboló hatása az emberi szervezetben szelidebb jelleggel fog birni s még sulyosabb sebesüléseknél is kedvezőbb pathologiai lefolyást biztosit. —*m*—

OROSZ ÉLETKÉPEK.

Az elkárhozott lélek.

(Zarüitája dusa.)

Pogodine után.

1885 év tavaszán különös kinézésü társaság érkezett Nisni-Nowgorodba. Tiz férfiu és négy nő; ezek közt három lengyel és hét orosz; a nők valamennyien lengyelek.

Mihelyt a «Hotel de Russie»-ban ugy a hogy rendbe hozták kissé kopott, és ódonszerű szabásu ruháikat, azonnal a katonai parancsokság után tudakozódtak a kapusnál, ki őket utbaigazitván, kettesével egyenesen a kijelölt ház felé tartottak.

Az őrt álló katona eleinte nem akarta őket bebocsájtani, mig végre egy véletlenül arra menő tiszt közbejöttével a parancsnoksági irodába jutottak.

Itt valamennyien katonásan tisztelegve, mint Irkutsk-ból elbocsájtott, s most kötött utlevéllel Sz.-Pétervár, illetőleg Varsó felé utazó fegyenczek mutatták be magukat. Kérik az utlevelek láttamozását, s engedélyt arra, hogy a városban ruhát vehessenek.

Az iroda főnöke, egy durva kinézésü hadnagy, megvizsgálta a volt fegyenczek irományait, s miután a személyleirásokat, nem különben a többi láttamozásokat rendben találta, 24 órai tartózkodási engedélyt adott, oly kikötéssel, hogy az elutazás óráját bejelenteni tartozzanak.

Erre az egész társaság ismét katonásan tisztelegve, jobbra-át-ot csinált, és sorakozva kivonult a laktanyából. — Az utczán együtt maradtak ugyan, de többnyire franczia nyelven társalogtak egymással.

A különféle boltokban, hol a prémes süvegtől kezdve mindent, a mire csak szükségük volt, bevásároltak, alkudozás nélkül aranyban fizették a kivánt árakat.

— «Lássa herczegné — jegyzé meg az egyik férfiu — huszonöt év óta a zsebórák sokkal olcsóbbak lettek. Ilyesmi azelőtt legalább 1000 rubelbe került volna, most pedig 400-ért vettem meg.»

— «Kiváncsi vagyok — válaszolá mosolyogva a megszólított hölgy — vajjon tiz év óta olcsóbbak lettek-e Varsóban Madame Victoire párisi kalapjai?»

— «Mihelyt kezeimen a láncz-okozta sebek behegedtek, azonnal megveszem ezt a «porte-bonheur» karpereczet — veté közbe a hölgyek egyike, — de most nem vehetem hasznát, mert a miként láthatja, még sokáig kell sebeimet gyógykezelnem.»

E szavakkal odatartá a kereskedőnek gondosan bekötözött kezeit.

A kereskedő felindulástól remegő hangon arra kérte a hölgyet, engedné meg, hogy keze sebhelyeit megcsókolhassa.

— «Isten, bocsáss meg nekik!» — e szavakkal gyöngéden érinté ajkaival a csodaszépségü hölgy kezeit.

Ilyen és ehhez hasonló tisztelet jeleivel mindenütt találkoztak az elbocsátott fegyenczek, sőt még a különben durva katonák is önkénytelenül kitértek előttük az utczákban.

Tán érdekelni fogja olvasóimat, ha rövid szavakban bemutatom a társaság kiválóbb tagjait.

A négy lengyel hölgy: S— herczegnő és Olympia nevü leánya, továbbá Kowalska Afanázia és Olga nővérek Varsóból, ezelőtt tizenegy évvel, egy politikai kivégzés alkalmával, az ottani temetőben megkoszorúzták Mirski és Bachanalski

Liezenmayer Sándor

festő

1854–56. Bécsben az akadémián

Lásd

Fleischer, Bécs 64. l.

Liezenmayer Sándor, festő, gyógyszerész fia, Győrből, reáliskolai előtanulmányok után, 15 éves korában, 1854-ben a festészeti előkészítő szakosztályba iratkozott be, melynek 1856 őszéig hallgatója volt.

Liezen-Mayer Sándor

Petrovics Elek: Magyar művészek rajzai a Szépművészeti Múzeumban. Művészet. 1907. 179, 182. l.

Liczen-Mayer Sándor

Széchy-Károly =

Liczenmayer Sándor.
Vas. Ujs. 1881
403, 404. l. arcképpel.

Fáust illusztrációktól
a Erzs jelenet, repr.
u. o. 406 l.
Templom jelenet, repr
u. o 407. l.
Szöveg.
Vas. Ujs. 1881. 407, 408 l.
(Liczenmayer Faust-
illusztrációktól.)

rungs Commission!

ter bittet sich zu erlau.
in dem hiesigen Stadt.
chen eine der äußeren
e nach niedlich gestalltete
. erbauen zu dürfen, wo.
n Er sein dermalen an
hoffe befindliches Kunst
et öffentlich zeigen, und
ich seine Chantasmagon.
und Springkünste aus.
dürfe. Besch d. 9. April

Aloys. Schmidt.
Künstler.

Liezen-Mayer II

A GYŐRI KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT tízéves fennállásának emlékére jubiláris kiállítást rendezett. Huszonnyolc kiállító művésznek kétszáznál több munkája szépen reprezentálja Dunántúl egyik legelevenebb kultúrvárosának nemes hagyományokon fejlődött művészeti életét. A kiállítás emlékkatalógusa művészeti irodalmunk országos forgatagában is eseményszerű a benne felsorakozó értékes tanulmányok révén. Höffer Vilmos dr. lelkes bevezetősorai után a Társulat történelmét és működését Kató Sándor ismerteti. Lyka Károly »A másik Liezen-Mayer« címen írt értékes kis tanulmányban rámutat arra a lehetőségre, hogy művészetünk idegenbeszakadt nagyságának egy szerényebb névrokona élt és működött — valószínűleg Győrött. Somogyi Antal dr. a győri székesegyház Szent István életét ábrázoló festményeiről ír. Mihályi Ernő a pannonhalmi bencések képtárának értékes anyagát ismerteti. Ujlaki Géza a városok műpártolásáról, Nádai Pál az építendő győri múzeumról mondanak igen megszívlelendő gondolatokat. Schima András »Mondanivalóm az iparművészetről« címen az iparművészet népszerűsítésének nagy problémájával foglalkozik.

Magyar Iparművészet

1930. 35 l.

MDK

Liezenmayer Sándor

Idyll

Álom, repr.

Képzőművészet 1929. 23. sz. 187.l.

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm.
1839-1898

266. Ezeregyéji rege. 1925.aktkiállitás. Vászon.

Ernst Muzeum aukciói. 46. 1931. Kat. 25.1.

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm.

sem volt barátja a csatképfestésnek.

Ambrózy György: A magyar csatakép.

Ambesata. Bp. 1940.

MDK

Liezenmayer Sándor

"Borromeo Szent Károly betegeket gyógyit "
/krétarajz/ c.művével gyarapodott a grafikai
kabinet a Szépm.Múz.-ban.

Cikk: A Szépm.Múz.gyarapodasa 1926-ban.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 112.l.

Lieren-Mayer Sándor

Emlitve

Meszlényi Antal: Az esztergami Keresztény Múzeum.

Vigilia, Bp. 1969. sep.

M.D.K.

Lietzen-Mayer

"történeti festményeit" kiemeli a lap "Ujdonságok" c. rovata "A müncheni magyar festők" címmel, s felsorolja azokat a müvészeket, akik "kiváló hirnévnek örvendenek külföldön".

Egyetértés és Magyar Ujság, Bp. 1875. aug.15.
IX. évf. 115. sz.

Liezen-Mayer [Sándor]

A münchani akadémia magyar tanárai közt kerül említésre Benczúrral és Wagnerrel együtt.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 14. l.

Liezenmayer Sándor festő M.D.K

Művei az ezredéves kiállitáson

Genthon istván: Ferenczy Károyl Bp. 1963. 48.l.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor festő
1839-1898

Szent Erzsébet, repr.

Szépmüvészeti Muzeum 19o6-1956, Bp. 1956.

243.kép

259.1.

Liezen-Mayer Sándor (1839-1898)

Schiller Glocke című művének illusztrációja. 1878. szépia, ecset, 201×135 mm. Ltr.: 1941-3613.

Mappa rajz i akvarell. a XIX és XX. szórad. a Zat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

27.

M.D.K.

Liezen -Mayer Sándor festő

Müve a Szépmüvészeti Muzeum modern magyar képtárá-
ban 191o-ben mint uj szerze-
mény került beillesztésre. / a raktárból/

Szt. Erzsébet

A Szépmüvészeti Muzeum 19o6-1956. Bp. 1956. 170.1.

Tiszteletpéldány

XXI. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1940 NOVEMBER 6. RENDKIVÜLI SZÁM.

ÁRVERESI KÖZLÖNY

KIADJA A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

A RENDKIVÜLI SZÁM ÁRA P 1.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: IX. LÓNYAY-UTCA 30 32 TELEFONSZÁM: 187—9-6, 187—941

ELŐFIZETÉSI DÍJ A RENDKIVÜLI SZÁMOKRA 1 ÉVRE P 6—

A GERBEAUD-HAGYATÉK AUKCIÓJA

GERBEAUD-PALOTA

(IV., VÖRÖSMARTY-TÉR 7—9.)

KIÁLLÍTÁS:

1940 NOVEMBER 10-ÉN, 11-ÉN ÉS 12-ÉN. LÁTOGATÁSI IDŐ D. E. 10 — FÉL 2 ÓRÁIG, HÉTFŐN DÉLUTÁN IS, 4—7 ÓRÁIG.

A KATALÓGUS ÁRA 1 PENGŐ

AZ EL NEM KELT TÁRGYAK ÚJRA ÁRVERÉSRE KÉRHETŐK

A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR ÁRVERÉSI CSARNOKA, BUDAPEST

TELEFON A HELYSZINEN: 181—770.

ÁRVERÉSI SORREND:

1940 NOVEMBER 13-ÁN	1— 20	SZÁMIG
	90—110	„
	175—210	„
	311—340	„
	419—460	„
	594—610	„
1940 NOVEMBER 14-ÉN	21— 40	„
	111—130	„
	211—240	„
	341—360	„
	461—500	„
	611—650	„
1940 NOVEMBER 15-ÉN	41— 60	„
	131—150	„
	241—270	„
	361—390	„
	501—540	„
	651—688	„
1940 NOVEMBER 16-ÁN	61— 74	„
	75— 89	„
	151—174	„
	271—310	„
	391—418	„
	541—593	„

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ: DR. KOLOSSVÁRY MIKLÓS H. VEZÉRIGAZGATÓ

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

ELŐSZÓ.

A magyar föld varázsa Szent István ideje óta vonzza magához Európa népeit. Hol csoportokban, hol egyenként szivárognak be s telepednek meg a magyar nép között. És — bár sohasem kényszerítették rá őket, — nagyobb részük, mindenkor legértékesebb egyedeik, rövidesen beolvadnak a magyarságba s igaz testvéreivé válnak ennek a messziről ideszakadt fajtának. Megtartják a magukkal hozott jótulajdonságokat, magas kultúrájukat, kitartó szorgalmukat, de azért a mi nemzeti sajátságaink hatása alul sem tudják magukat kivonni.

A régi szóhasználat kedveskedve *vendégeknek* nevezte a külföldi letelepedőket. Ilyen vendég, s mondjuk ki mindjárt, kedves vendég volt nálunk a Svájcból ideszármazott *Gerbeaud Emil*, aki több mint félszázad előtt (1884-ben) telepedett meg hazánkban s átvette az akkor jóhírű Kugler Henrik-féle cukrászüzemet. Vezetése alatt az üzem keretei rohamosan tágultak, gyári méreteket öltöttek. A vállalat híre egyre jobban terjedt, a név maga fogalommá vált s csengése egyformán jól hangzott nemcsak az európai kontinensen, hanem még azon túl is. Gerbeaud Emil 1919-ben bekövetkezett elhunytáig állott az üzem élén, mindenkor hűséges támogatót találva a szintén svájci származású, kiváló lelki tulajdonságokkal megáldott hitvesében, Ramseyer Eszterben. Utána a szakavatott özvegy úrnő vette át a vezetést s ezrek tanúskodnak róla, milyen hozzáértéssel és tapintattal felelt meg feladatának, míg végül ritka magas korban, ez év elején őt is elszólította helyéről a kérlelhetetlen végzet.

A jól megalapozott üzem tovább fog élni, de az azt felvirágoztatott nemes és kedves emberpár eltűnt fővárosunk életéből. Velük együtt feloszlik az általuk teremtett meleg és bájos otthon, amely egykor oly sok előkelő embert látott vendégszerető falai között.

A régi mondás, hogy minden lakás magán viseli tulajdonosának képét, itt teljes mértékben érvényesül. A két emeletsorra terjedő, pompásan felszerelt termek és szobák ritka előkelő, szubtilis szellemet tükröztetnek vissza. Az, aki létrehozta, nemcsak szakmájának volt a világ egyik legkifinomodott ízlésű mestere, hanem egyúttal a lakásművészet kiváló szakértője is. Mint ahogy mestersége gyakorlásában, úgy otthona berendezésében is művészlélek nyilatkozott meg, amikor az általa emelt, fővárosunk díszére váló palotában olyan lakást teremtett magának és családjának, aminőt csak kivételes egyéniségeknek sikerül, még nagy anyagi áldozatok árán is létrehozni.

Gerbeaud Emil nem volt a szó szorosabb értelmében gyüjtő, *collectioneur*, műbarát. Figyelmét a műtárgyak egyetlen csoportja sem kötötte le különösebben. Célja csak egyre irányult: tágas otthonát minél nemesebbé, ízlésesebbé fejleszteni. Rengeteget költött

szép bútorokra, szőnyegekre, képekre, bronzokra, keramikus tárgyakra; de mindezekkel a műveszi becsü holmikkal csak lakását akarta díszesebbé, gazdagabbá tenni, anélkül, hogy a lakályosság, a kényelem szempontjait legcsekélyebb mértékben is megrontotta volna. Aki a termeken még egyszer (sajnos, utolsó alkalommal) végighalad, egy percre sem érzi a sok műbarát otthonát rideggé tevő múzeumi lehelletet. Itt minden összhangban van, minden a maga helyére illik, ott, ahová állitották, magától értetődő, mondhatni: nélkülözhetetlen. Az összeállításban épügy tökéletes hozzáértés tükröződik, mint az egyes tárgyak minőségében. Nem mindennapi dolog látni egy lakást, amelyből a selejtes dolgok teljesen hiányoznak, ahol az elkényeztetett ízlés sem igen talál kisiklást, ahol az összhang nem kínos stílusbeliségben, hanem az elrendezés nemességében, a tárgyak egymásrautaltságában nyilvánul.

Amilyen megkapó a lakás a maga egészében, olyan kiválóak az azt megtöltő tárgyak egyenként is. Azonban itt nincs terünk mindennek, amit kiemelni szeretnénk, beható méltatására. Meg kell elégednünk néhány jelentősebb tétel felemlítésével. A műbarát szeme kalauz nélkül is fellelné az igazi értékeket; szemlénk inkább csak azoknak szól, akik nem szentelhetnek hosszabb időt a kiállított darabok tanulmányozására.

Mivel nem gyüjteményről van szó, hanem csak magánlakásról, bámulnunk kell a festmények rendkívüli magas színvonalán. A dolog természetéből folyik, hogy nem ez vagy az az iskola van képviselve, hanem minden nép művészetéből vannak összeszedegetve kitűnő és lakásdíszítésre különlegesen alkalmas darabok.

Olasz kép csak egy van, de éppen nem átlag áru: Leandro *Bassanónak*, a XVI. századi kitűnő velencei festőnek nagyon jellegzetes képe. Leandro a szokásos vallásos képek mellett szerette a világi tárgyú ábrázolásokat is s ez művelődéstörténeti szempontból különlegesen érdekessé teszi munkáit. A különféle hónapokban szokásos foglalkozásokat bemutató képei s Karneválja, nagyon rokonszenves alkotásai művészetének; mindannyi régi idő óta a bécsi Művészettörténeti Múzeumban van. Képünk szintén egy nagyobb sorozatból való: augusztus hónapot ábrázolja. A mezei munkások csépelnek, az ifjúság fürdik a folyó vizében, egy szolgálólány érett gyümölcsöt hoz úrnőjének, egy másik csoportja az asszonyoknak a szövőgépnél foglalatoskodik. Az égen az oroszlán csillagképe ragyog, derűt és örömet borítva a világra. Az egyes alakok a kép minden eleganciája mellett kövérkések és tömzsiek s ez még akkor is Leandro Bassano egyéni művészetére vallana, ha történetesen nem tudnók, hogy hónapképeket máskor is festett.

Minden iskola közül a németalföldi van legbőségesebben képviselve. Ez magánlakásoknál, főleg ha azoknak díszítése régi keletű, rendszerint így szokott lenni. Elsőnek említjük a legfontosabb darabot, Meindert *Hobbema* képét, a Horgászokat. A kép jelezve van és az 1665-ös évszámmal ellátva. A névjelzésről nem mondhatjuk, hogy jellegzetes volna, mert nincs művész, aki többféleképpen írta volna rá a nevét a képeire. Hobbemának jóformán nincsen úgynevezett állandó szignatúrája. Jellegzetes azonban a kép festési modora, tárgya és ecsetkezelése, s mivel a művész ritkán keltezte műveit, életrajzi szempontból is fontos.

Nagyon érdekes egy másik, szintén XVII. századi hollandus kép is, mely tóparti jelenetet ábrázol sok alakkal, fákkal, csónakkal, a tájnak az a jólesően lucskos hangulata van, amit Jacob Ruisdael s mások képein annyira szeretünk s szívesen azonosítjuk általában a hollandi fogalmával. Egy tóparti jelenet W. Koyt haarlemi festő nevével van jelezve, kedves sárgái nagyon rokonszenvesek.

Egy másik hasonlókorú kép az elegáns szalonképek birodalmába vezet. Pompás kastély romjai mellett, park közepén, fiatal előkelő párt ábrázol; lovászuk tartja féken a lovakat, míg ők egy kis sétát tesznek. A ruhák színének megnyerő volta, a férfiruha finom, ezüs ös tónusa, a női ruha rózsaszínje nagyban emeli a tetszetős összhatást. Az arcok is gondosan, s nagy tudással vannak megfestve. A régi tulajdonos Gonzales *Coquesénak* tartotta a képet, s ebben a meghatározásban sok meggyőző van. Egyéb munkáiban aprólékosabb és simább modorú ugyan a művész, mint ezen a festményen, de azok kisebb méretű munkái.

Német művek közül különösen dekoratív hatású a hamburgi Franz Werner *Tamm* Virágcsendélete. Tam élete második felében Lipót császár udvari festője volt Bécsben, s Bécsben még ma is gyakoriak a művész szép színes gyümölcs- és állatcsendéletei.

Eugène *Deshayes* francia tájképfestőtől való egy szérűt ábrázoló, kedves kép hordókkal, csibékkel és zöldségekkel. Jól megfestett kép, mely főleg bájos, enyhe színeivel kelt figyelmet. Ezenkívül még Constantin *Troyonnak* látható egy kis krétarajza tehenekről; friss és közvetlen munka.

Ilyen kitűnő választékban nem csodálkozhatunk rajta, hogy magyar művészektől is elsőrendű darabokat találunk. *Feszty* Árpád Nőrablás című nagy tanulmányát a Körképhez és mindenekfelett *Zichy* Mihálynak két vízfestményét, melyben mondén eleganciájának és szellemes rajzának legjavát adta.

Szobrok is nagy számmal vannak, de inkább lakásdekorációk, mint nagyobb alkotások. Nagyon ki kell azonban emelnünk a kiváló francia szobrásznak, Henri *Chapunek* kis aranyozott bronzdomborművét, a Tudomány allegoriáját, mely fínom munkájával, gyönyörű színével és világos onyx alapjával úgy hat, mint egy finom, francia ékszer.

Az aukció közönségének legnagyobb részét kétségen kívül a lakás bútorai fogják érdekelni.

A bútorművesség legfinomabb darabjai a francia Lajosok uralma alatt jöttek létre. Ez a kor jelenti a bútorművészet legmagasabb fokát, úgy kényelmi, valamint esztétikai szempontból. A francia szalonok és szobák legszebb díszei voltak a rokokó (Louis XV.) és copf- (Louis XVI.) stílusú bútorok. A barokk bútorokon különösen a kárpitozás művészi értéke és pompás színhatása tűnik fel. Itt a gobelin mellett leginkább gobelin hímzésű, gros- és petit point kárpitozást alkalmaztak, úgy a szék ülésén, valamint a támláján is.

A Gerbeaud-lakásban a francia bútormüvesség időszakainak legszebb példáit szemlélhetjük a legmagasabb minőségtől a polgári ízlés alkotásáig. Ki kell emelnünk két Aubusson-kárpitozású, aranyozott fájú Louis XVI. stílusú szalonberendezést s egy sorozat más, finom faragású, francia eredetű, régi brokáttal bevont ülőbútort. Kiváló darabok vannak a secretairek, kommodok és az apró asztalkák között. A második emelet intim hatású szobáiban a XIX. század első felének asztalosmunkáiból találunk számottevő példákat.

A földszinti szalonok fődíszét néhány értékes *gobelin* alkotja A gobelin-művészet annyira közel áll a szépművészethez, hogy a kettőt elválasztani néha alig lehetséges. Nagy mesterek készítették az előképeket a szövőműhelyek számára s ők szabták meg az irányát a művészi fejlődésnek.

Azok közé, akik előszeretettel dolgoztak a gobelinkészítő műtelepek számára, tartozott *David Teniers* is, hatásos népies jeleneteivel. Az ő kartonja után készült G. Werniers nevével jelzett két gobelin van a Gerbeau-gyüjteményben. Megtaláljuk rajtuk Lille

város liliomos jegyét is. Hasonló jegy látható két kisebb gobelinen (két félből), egyikén parasztnő, másikon két táncoló férfi van ábrázolva. A lillei gobelinszövő műhely 1778-ig dolgozott; darabjaink is már a XVIII. századra keltezhetők.

Ezeken kívül még egy pompás keretű, tájképes gobelinben gyönyörködhetünk. Ez flamand eredetű és a XVII. sz. második felében készült.

A szövetek közt feltűnik egy élénk rajzú piros mustrás bársony; a hímzések közül megemlítendő két nagy élénk hímzésű török terítő, a magyar hímzések közt pedig több érdekes subrikolt és recés lepedőszél.

A keleti szőnyegek legszebb példáit a középázsiai Bochara szolgáltatja. Itt néhány jeles nagyobb antik darab, egy Haslibochara, egy Jomud-bochara és egy-két Afgán szőnyeg kerül eladásra.

A Gerbeaud-lakás dísztárgyainak jelentékeny csoportját teszik ki a keramikus tárgyak.

A par excellence szobadíszül alkalmas *fajánszok* között néhány szép *delfti* készítményre találunk. Két óriási chinoiseriekkel festett, hatásos dísztál közül egyiken 1757 évszám mellett *M. van der Bogaert* jelzését láttuk. A nagy falitálak részben újabbak, de valamennyi igen hatásos dekorációul szolgál. A vázák között egy pár vörös, kék és zöld virágos festésű darab tűnik fel. A francia fajánszok, ha korban nem is számítanak régieknek, mindig kifogástalan stílusukkal hatnak. Példa rá egy kis asztalalakú kedves bonbontartó.

A gyüjtemény értékei közé kell számítanunk egy sorozat perzsa és közelkeleti fajánsztálat kék, zöld, barna tónusokban, spanyol népies edényeket és pár régebbi angol fajánszot. Az eozinmázas francia díszedények gazdagabbak a pécsieknél (pl. a Clement Mortiertől valók), de semmi esetre sem művészesebb kivitelűek.

A porcellánok között a *herendiek* dominálnak; a finom ízlésű gyüjtő felismerte értéküket. Különösen szép és nagy darabokkal találkozunk a kínai utánzatok között. Egy nagy dísztál a jelzés nélkül gondolkozóba ejtene, nem eredeti áll-e előttünk. Igen kiváló két hatalmas teakészlet shiang-noir, illetve cubash-stílusban; az utánzat az eredetieknek még alaptónusát is jól megközelíti. Az újabb, részben már jelenszázadi herendi készletek és egyes edények között is akadnak elsőrendű készítmények; így például egy 1916-ban festett befőttes készlet elhintett arany virágokkal.

A *sevresi* porcellánok jórészt újidőbeliek; bájos egy leánykát ábrázoló mellszobor. A kisebbszámú bécsiek között egy régi darabot találunk, amely véletlenül juthatott ide; ez csésze Louis XVI. stílusú peremmel, elhintett virágocskákkal. A legújabb bécsi porcellánplasztikát tervszetős munkák képviselik, valamennyi az ízléses modellekből, amit ép az új bécsi készítményeknél hangsúlyozni szükséges.

Az üvegek nagyrésze a XIX—XX. század fordulójáról való. Több nehéz, csiszolt vázát a kitűnő bronzfoglalat tesz értékessé. A modern darabok között feltűnik egy régi maratott és vésett pohár, tréfás ábrázolással és hibás *magyar* felírással az 1840-es évekből.

Sok a finom, nagyobbára francia bronzöntvény. Különösen szépek a kandallókészletek, állóórákkal, vázákkal vagy kandeláberekkel. Stílusuk a szobáknak megfelelő; a rokokó, XVI. Lajos, az empire vagy Lajos Fülöp korát adja vissza. Egyik gömbalakú órán *Clodion*, két másikon Henry Dasson, Deniére, Prindeau, Rozet jelzése látható.

I. FESTMÉNYEK, RAJZOK, METSZETEK

(1-től 74-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
1. ADAM, FRANZ (1815—1886), Ülő huszár. Ceruzarajz. 36×24. (Jelzett.)	15.—
2. ALBERTI, D. (XIX. SZÁZAD), Anya. Vízfestmény. 38×27. (Jelzett.)	50.—
3. ANGOL FESTŐ, XVIII. SZÁZAD VÉGE, Diana a fürdőben. Olajfestmény. 44×55.	250.—
4. ANGOL MŰVÉSZ, XVIII. SZÁZAD, A tél. Rézmetszet üveglapon. 25×20.	3.—
5. BASSANO, LEANDRO (1558—1623), Augusztus. Olajfestmény. 90×135. . . . . *(Illusztrálva a IV. táblán.)*	1200.—
6. BORTIGNON, JOSEF (1778—1860), WESTALL, RICHARD (1765—1836) UTÁN, Skót parasztok. Rézmetszet üveglapon. 46×62.	5.—
7. BRUCK MIKSA (1863—1920), Hazatérő birkanyáj. Olajfestmény. 70×100. (Jelzett.)	200.—
8. CHAPLIN, CHARLES (1825—1891), Ábrándozás. Színezett nyomat. 25×44.	20.—
9. COURTOIS, PIERRE FRANCOIS (1736—1763), SAINT-AUBIN, AUGUST UTÁN, Séta Páris falainál. Színezett rézmetszet selyemre. 27×36. .	25.—
10. —, Divatos alakok Párisban. Színezett rézmetszet selyemre. 27×36.	25.—
11. COQUES, GONZALES (1614—1684), Sétáló pár lovásszal. Olajfestmény. 116×153. . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	2000.—
12. DEBAINES, BRUNET, A., DUPRÉ, JULES (1812—1889) UTÁN, Gázló. Rézkarc. Írás előtti lap. 72×58.	40.—
13. DEBAINES, BRUNET A., Tájkép. Rézkarc. 46×62.	40.—
14. DESHAYES, EUGÉNE (1828—1890), Fészer. Olajfestmény. 34×52. (Jelzett.)	350.—

	Kikiáltási ár pengőben
15. DETAILLE, EDUARD (1848—1912) UTÁN, Dragonyos. Színezett nyomat. 45×32.	10.—
16. —, Francia huszár. Színezett nyomat. 46×31. . .	10.—
17. FESZTY ÁRPÁD (1856—1914), Nőrablás. Színes kréta. 117×87. (Jelzett.)	150.—
18. FRANCIA FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Őszi hangulat. Olajfestmény. 43×54.	120.—
19. FRANCIA MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD. Az álom. Elefántcsontra festett miniatür.	25.—
20. G. D. JELZÉSŰ FESTŐ, Zermat látképe. Olajfestmény. 20×26. (Jelzett.)	30.—
21. GERGELY IMRE. Pipázó fiú. Olajfestmény. 57×42. (Jelzett.)	40.—
22. GIRELLA, A., Velencei látkép. Vízfestmény. 17×35. (Jelzett.)	20.—
23. HOBBEMA, MEINDERT (1638—1709), Horgászok. Olajfestmény. 61×85. (Jelzett.)	9000.—
(Illusztrálva az I. táblán.)	
24. HOFMANN, HEINRICH (1824—1911), A tizenkétéves Jézus a templomban. Helyotipia. 31×22	3.—
25. —, Útban Emmaus felé. Helyotipia. 31×22. . .	3.—
26. —, Mária és Márta. Helyotipia. 31×22. . . .	3.—
27. ISMERETLEN FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Csata. Lavirozott rajz. 24×39.	15.—
28. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. SZÁZAD, A zene muzsája. Olajfestmény bádogra.	40.—
29. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, A kis művész. Rézmetszet üveglapon. 31×22. . . .	4.—
30. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, Tengerész özvegye. Rézmetszet üveglapon. 22×31. .	4.—
31. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, Római gyermekek. Rézmetszet üveglapon. 31×22. .	4.—
32. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Nápolyi halászcsalád. Rézmetszet üveglapon. 22×31. .	4.—
32/a. KNYF, WILLEM (XVII. SZÁZAD II. FELE), Halászok. Olajfestmény. 52×81.	500.—
33. LAMBERT, B., Erdei út. Olajfestmény. 30×46. (Jelzett.)	120.—
34. LIENARD, JEAN BABTIST (1782—1857), ROBERT HUBERT (1733—1808) UTÁN, A legfőbb római emlékek látképe. Rézkarc. 49×63.	15.—
35. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Anya gyermekeivel. Szépia. 17×12. (Jelzett.) . . .	40.—
36. LIGETI ANTAL (1923—1890), Olasz táj. Vízfestmény. 29×47. (Jelzett.)	80.—
37. LINGES, N., FREUDEBERG, SIGMUND (1745—1801) UTÁN, A reggeli séta. Színezett rézmetszet, selyemre. 37×24.	25.—

	Kikiáltási ár pengőben
38. MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Tanulmány. Krétarajz. 30×21.	5.—
39. MARCK, EH. VON, Tehenek az itatónál. Olajfestmény. 22×38. (Jelzett.).	50.—
40. MASSOL (?—1831), VOISOT UTÁN, A filozofia az emberek világossága. Színes pontozó modor. 42×31	60.—
41. MATTHES, PAUL, Templom. Rézkarc. 14×10 .	6.—
42. — Zaandan. Rézkarc. 14×10	6.—
43. MIHALIK DÁNIEL (1869—1910), Tájkép. Olajfestmény. 54×36	120.—
44. MOREAU, CHOCARNE, Szajna partján. Olajfestmény. 46×33. (Jelzett.)	80.—
45. NEOGRÁDY ANTAL, Libapásztorleány. Vízfestmény. 28×40. (Jelzett)	80.—
46. —, Birkapásztor. Vízfestmény. 28×40. (Jelzett.)	80.—
47. —, Vadász. Gouache és kréta. 56×43. (Jelzett.)	100.—
48. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Parasztudvar. Olajfestmény. 67×53	250.—
49. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Mulató társaság. Olajfestmény. 76×115	150.—
50. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Fiú képmása. Olajfestmény. 54×43. (Olvashatatlan aláírás) . .	60.—
51. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Itató lovasok. Olajfestmény. 18×24	60.—
52. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Erdő mellett. Olajfestmény. 30×26	60.—
53. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Utszéli korcsma. Olajfestmény. 18×24	60.—
54. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Tóparti részlet. Olajfestmény. 60×112. . . . *(Illusztrálva a II. táblán.)*	1500.—
56. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Halászfalu. Olajfestmény. 43×68	500.—
57. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII—XVIII. SZÁZAD, Borozó férfi. Olajfestmény. 89×61 . . .	350.—
58. PICKART, B., A mennyboltot a vállain hordozó Atlasz. Rézmetszet üveglapon. 42×31 . . .	5.—
59. —, A Delfintől megmentett Arion. Rézmetszet üveglapon. 42×31	5.—
60. —, Arionť Delfin megmenti. Rézmetszet üveglapon. 42×31	5.—
61. RÉVÉSZ IMRE, Pipázó paraszt. Olajfestmény. 33×25. (Jelzett)	80.—
62. RIDINGER, JOHANN ELIAS (1698—1767) UTÁN, Lakmározó medvecsalád. Rézmetszet üveglapon. (68×52)	15.—
63. —, Oroszlánok. Rézmetszet üveglapon. 68×52. (Sérült)	5.—

		Kikiáltási ár pengőben
64.	—, Vaddisznók. Rézmetszet üveglapon. 68×52 .	15.—
65.	SZIKSZAI FERENC (1871—1908), Munkakedv. Szépia. 11×16. (Jelzett)	40.—
66.	—, Téli táj. Olajfestmény. 27×17. (Jelzett) . .	40.—
67.	TAMM, FRANZ, WERNER VON (1658—1724), *(Illusztrálva a III. táblán.)* Csendélet. Olajfestmény. 125×182.	2.000.—
68.	TROYON, CONSTANT (1810—1865), Ökrök. Krétarajz. 20×25. (Jelzett)	30.—
69.	VIRGADAMO, FERDINANDO, A bűnbánó Magdolna. Elefántcsontra festett miniatür . .	35.—
70.	WAGNER, KARL, XIX. SZÁZAD, Tengerparti városka. Olajfestmény. 69×56. (Jelzett) .	150.—
71.	—, Tengerparti városka. Olajfestmény. 69×56. (Jelzett)	150.—
72.	ZAFFONATO, ANGELOS, HAMMILTON, GAVINUS UTÁN, Achilles és Brizeis. Színes pontozó modor. 42×59	80.—
73.	ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Barátnők. Vízfestmény. 25×31. (Jelzett)	300.—
74.	—, Szerelem. Vízfestmény. 25×31. (Jelzett) . .	300.—

Kikiáltási ár pengőben

64. —, Vaddisznók. Rézmetszet üveglapon. 68×52 . 15.—
65. SZIKSZAI FERENC (1871—1908), Munkakedv. Szépia. 11×16. (Jelzett) . . . . . 40.—
66. —, Téli táj. Olajfestmény. 27×17. (Jelzett) . . 40.—
67. TAMM, FRANZ, WERNER VON (1658—1724), *(Illusztrálva a III. táblán.)* Csendélet. Olajfestmény. 125×182. . . . . 2.000.—
68. TROYON, CONSTANT (1810—1865), Ökrök. Krétarajz. 20×25. (Jelzett) . . . . . 30.—
69. VIRGADAMO, FERDINANDO, A bűnbánó Magdolna. Elefántcsontra festett miniatür . . 35.—
70. WAGNER, KARL, XIX. SZÁZAD, Tengerparti városka. Olajfestmény. 69×56. (Jelzett) . 150.—
71. —, Tengerparti városka. Olajfestmény. 69×56. (Jelzett) . . . . . 150.—
72. ZAFFONATO, ANGELOS, HAMMILTON, GAVINUS UTÁN, Achilles és Brizeis. Színes pontozó modor. 42×59 . . . . . 80.—
73. ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Barátnők. Vízfestmény. 25×31. (Jelzett) . . . . . 300.—
74. —, Szerelem. Vízfestmény. 25×31. (Jelzett) . . 300.—

	Kikiáltási ár pengőben
38. MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Tanulmány. Krétarajz. 30×21.	5.—
39. MARCK, EH. VON, Tehenek az itatónál. Olajfestmény. 22×38. (Jelzett.).	50.—
40. MASSOL (?—1831), VOISOT UTÁN, A filozofia az emberek világossága. Színes pontozó modor. 42×31	60.—
41. MATTHES, PAUL, Templom. Rézkarc. 14×10 .	6.—
42. — Zaandan. Rézkarc. 14×10	6.—
43. MIHALIK DÁNIEL (1869—1910), Tájkép. Olajfestmény. 54×36	120.—
44. MOREAU, CHOCARNE, Szajna partján. Olajfestmény. 46×33. (Jelzett.)	80.—
45. NEOGRÁDY ANTAL, Libapásztorleány. Vízfestmény. 28×40. (Jelzett)	80.—
46. —, Birkapásztor. Vízfestmény. 28×40. (Jelzett.)	80.—
47. —, Vadász. Gouache és kréta. 56×43. (Jelzett.)	100.—
48. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Parasztudvar. Olajfestmény. 67×53	250.—
49. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Mulató társaság. Olajfestmény. 76×115	150.—
50. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Fiú képmása. Olajfestmény. 54×43. (Olvashatatlan aláírás) . .	60.—
51. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Itató lovasok. Olajfestmény. 18×24	60.—
52. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Erdő mellett. Olajfestmény. 30×26	60.—
53. NÉMET FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Utszéli koresma. Olajfestmény. 18×24	60.—
54. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Tóparti részlet. Olajfestmény. 60×112. . . . *(Illusztrálva a II. táblán.)*	1500.—
56. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Halászfalu. Olajfestmény. 43×68	500.—
57. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII—XVIII. SZÁZAD, Borozó férfi. Olajfestmény. 89×61 . . .	350.—
58. PICKART, B., A mennyboltot a vállain hordozó Atlasz. Rézmetszet üveglapon. 42×31 . . .	5.—
59. —, A Delfintől megmentett Arion. Rézmetszet üveglapon. 42×31	5.—
60. —, Arionť Delfin megmenti. Rézmetszet üveglapon. 42×31	5.—
61. RÉVÉSZ IMRE, Pipázó paraszt. Olajfestmény. 33×25. (Jelzett)	80.—
62. RIDINGER, JOHANN ELIAS (1698—1767) UTÁN, Lakmározó medvecsalád. Rézmetszet üveglapon. (68×52)	15.—
63. —, Oroszlánok. Rézmetszet üveglapon. 68×52. (Sérült)	5.—

Kikiáltási ár pengőben

15. DETAILLE, EDUARD (1848—1912) UTÁN, Dragonyos. Színezett nyomat. 45×32. . . . . 10.—
16. —, Francia huszár. Színezett nyomat. 46×31. . . 10.—
17. FESZTY ÁRPÁD (1856—1914), Nőrablás. Színes kréta. 117×87. (Jelzett.) . . . . . 150.—
18. FRANCIA FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Őszi hangulat. Olajfestmény. 43×54. . . . . 120.—
19. FRANCIA MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD. Az álom. Elefántcsontra festett miniatür. . . . . 25.—
20. G. D. JELZÉSŰ FESTŐ, Zermat látképe. Olajfestmény. 20×26. (Jelzett.) . . . . . 30.—
21. GERGELY IMRE. Pipázó fiú. Olajfestmény. 57×42. (Jelzett.) . . . . . 40.—
22. GIRELLA, A., Velencei látkép. Vízfestmény. 17×35. (Jelzett.) . . . . . 20.—
23. HOBBEMA, MEINDERT (1638—1709), Horgászok. Olajfestmény. 61×85. (Jelzett.) . . . . 9000.—
(Illusztrálva az I. táblán.)
24. HOFMANN, HEINRICH (1824—1911), A tizenkétéves Jézus a templomban. Helyotipia. 31×22 3.—
25. —, Útban Emmaus felé. Helyotipia. 31×22. . . 3.—
26. —, Mária és Márta. Helyotipia. 31×22. . . . 3.—
27. ISMERETLEN FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Csata. Lavirozott rajz. 24×39. . . . . 15.—
28. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. SZÁZAD, A zene muzsája. Olajfestmény bádogra. . . . . 40.—
29. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, A kis művész. Rézmetszet üveglapon. 31×22. . . . 4.—
30. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, Tengerész özvegye. Rézmetszet üveglapon. 22×31. . 4.—
31. ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. SZÁZAD, Római gyermekek. Rézmetszet üveglapon. 31×22. . 4.—
32. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Nápolyi halászcsalád. Rézmetszet üveglapon. 22×31. . 4.—
32/a. KNYF, WILLEM (XVII. SZÁZAD II. FELE), Halászok. Olajfestmény. 52×81. . . . . 500.—
33. LAMBERT, B., Erdei út. Olajfestmény. 30×46. (Jelzett.) . . . . . 120.—
34. LIENARD, JEAN BABTIST (1782—1857), ROBERT HUBERT (1733—1808) UTÁN, A legfőbb római emlékek látképe. Rézkarc. 49×63. . . . 15.—
35. LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898), Anya gyermekeivel. Szépia. 17×12. (Jelzett.) . . . 40.—
36. LIGETI ANTAL (1923—1890), Olasz táj. Vízfestmény. 29×47. (Jelzett.) . . . . . 80.—
37. LINGES, N., FREUDEBERG, SIGMUND (1745—1801) UTÁN, A reggeli séta. Színezett rézmetszet, selyemre. 37×24. . . . . 25.—

Nyíregyházi Közlöny
1940. 6. sz.
Gorbeand-hagyaték
aukciója.

I. FESTMÉNYEK, RAJZOK, METSZETEK

(1-től 74-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
1. ADAM, FRANZ (1815—1886), Ülő huszár. Ceruzarajz. 36×24. (Jelzett.)	15.—
2. ALBERTI, D. (XIX. SZÁZAD), Anya. Vízfestmény. 38×27. (Jelzett.)	50.—
3. ANGOL FESTŐ, XVIII. SZÁZAD VÉGE, Diana a fürdőben. Olajfestmény. 44×55.	250.—
4. ANGOL MŰVÉSZ, XVIII. SZÁZAD, A tél. Rézmetszet üveglapon. 25×20.	3.—
5. BASSANO, LEANDRO (1558—1623), Augusztus. Olajfestmény. 90×135. . . . . *(Illusztrálva a IV. táblán.)*	1200.—
6. BORTIGNON, JOSEF (1778—1860), WESTALL, RICHARD (1765—1836) UTÁN, Skót parasztok. Rézmetszet üveglapon. 46×62.	5.—
7. BRUCK MIKSA (1863—1920), Hazatérő birkanyáj. Olajfestmény. 70×100. (Jelzett.)	200.—
8. CHAPLIN, CHARLES (1825—1891), Ábrándozás. Színezett nyomat. 25×44.	20.—
9. COURTOIS, PIERRE FRANCOIS (1736—1763), SAINT-AUBIN, AUGUST UTÁN, Séta Páris falainál. Színezett rézmetszet selyemre. 27×36. .	25.—
10. —, Divatos alakok Párisban. Színezett rézmetszet selyemre. 27×36.	25.—
11. COQUES, GONZALES (1614—1684), Sétáló pár lovással. Olajfestmény. 116×153. . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	2000.—
12. DEBAINES, BRUNET, A., DUPRÉ, JULES (1812—1889) UTÁN, Gázló. Rézkarc. Írás előtti lap. 72×58.	40.—
13. DEBAINES, BRUNET A., Tájkép. Rézkarc. 46×62.	40.—
14. DESHAYES, EUGÉNE (1828—1890), Fészer. Olajfestmény. 34×52. (Jelzett.)	350.—

LIEZEN-MAYER Sándor festő

SÁRMÁNY Ilona: Hevesi Lajos táreái a magyar festészetről az 1888-1896 közötti időszakban. = Ars Hungarica, XVIII. évf. 2. sz. 1990 237.p.

tartozónak tekintjük viszont
források minél teljesebb ki-
folyamatosan rendelkezésre ál-
t az ipari társadalom megjele-
zitő 19. századi kataszteri tér-
dolgozását kezdtük meg.
v tipográfiai megjelenése, cim-
ető szerkesztési elvei azonosak
meghonositott gyakorlattal. Ez
ára is megkönnyiti a publikáció
sztési elvektől eltérően a ter-
, hanem fénykép és illusztrációt
endő, hogy az NDK Dehio-sorozat

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm.
1839-1898

264. Ünnepi bevonulás. Jelezve. Karton

265. Szt.Erzsébet elutazása Thüringiába. Fa.

Ernst Muzeum aukciói. 46. 1931. Kat. 24.l.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor: Női képmás. [Kissé oldalt fordul, mellkép.]

Mélynyomás, -- festménye után.

Radnay Oszkár: A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei c.cikk illusztrációja.

Panoráma. Bécs. 1927.jan.2. 1.sz. sztl.p.

MDK

Liezen Mayer Sándor, festö
1839-1898

Történelmi jelenet. Jelezve. Olf.
37-48 cm.

Almásy -Teleki XI.1943. Kat. 17.1.

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm
1839-1919

Női akt. /A művész hagyatékából./ Lem.pap.
21.5x32.5

Szerelmes pár. /A művész hagyatékából./
2o.5x14 A lap hátán két rajz. Vizf.

Ernst Ibiz. aukc. XVI. 1921. Kat. 34.1.

MDK

Liezenmayer Sándor festőm.

"Üvegfestész"

Vermes Adorján: Nemzetk. mükiáll. Münchenben.
Képzőmüv. Szle 1879. szept. 9.

112 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Gyermekarckép

Szépm.Muz. uj m.szerzemények kiáll. 1921. jun. 5.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor 1839-98

Faust illusztr. lav.

Ernst Muz. M.Kisplaszt.és Graf. kiáll.1954. szept.

23. l.

MDK

Lietzenmayer Sándor festőm.

Thüringiai Erzsébet hazaszállitása Magyarországra

Filippine Welser

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 93-94. l. képek

MDK

Lietzenmayer Sándor festőm.

Mária Terézia kisdedével

Menekülők

Proklamáció

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 93-94. l. képek

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia megszeptatja egy szegényasszony gyermekét

Festészet és társadalom. Főv.Népmüv.Központ Képzőm.kiáll. 1949. febr.-márc.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Grätchen az ablakban, rajz

Tánceló pár, rajz

Tükör előtt, rajz

Képzőművészeti kiáll. Szeged. Muzeum. 1950. aug.

MDK

Liezenmayer Sándor, festö
1839-1898

Mária Terézia egy koldusasszon gyermekét táplálja

Szépmüvészeti Muzeum tulajdona.

Mücs.-MNK."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.
II.-III. 7.1. Kat.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festö

Mária Terézia egy koldusasszony gyermekét táplálja.

A V all.és Közokt.Min.vásárlásainak kiállítása. Az O.N. Szépmüv.Mus.-ban. 1938.jul.1.-aug.1.Bp.1941.Kat.7.l.

MDK

Lietzenmayer Sándor

Müvészeti hirek. Mücs. 1900. 4.sz. 95 l

M.D.K.

Liezen Mayer Sándor, festő

művei közül "Szent Erzsébet","Erzsébet és Mária Nagy Lajos ravatalánál" címüeket ajánlja megtekintésre érdemesnek:

/valamit "Mátyásnak jelentik megválasztatását" című képét./

Dénes Tibor: Précis de l'Histoire des Beaux-Arts en Hongrie. Debrecen, 1936. 14.old.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Áldás, tanulm. a Mátyás képhez, of.

Arv.Közl. 1929. jun. 4.sz.rk. 24 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

József és Putifárné, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 22. 1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Női akt

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 25. 1.

Liezen-Mayer Sándor

Női akt

Akt kiáll. [illegible]. Műcs. 1925. dec. 25. l.

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm.

Mücsarnok, 19oo. 9.sz. 12o-121. l.

L. és Györök kiáll.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Női tanulmányfej, of.

Arv. Közl. 1929. 5.rk.sz.

26. 1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia megsupptatje egy szeténysszony gyermekét, of.

XXVI. Festészet és társadalom. kiáll. Népmüv.Közp. lözp.kiáll. 1949. II.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor, festő /1838-1898

a münchení Piloty iskola növendéke, később tanára, tiz éven át egyike a legdivatosabb festőknek. Müvészi őszintesége messze eltériti Piloty tanitásaitól és a magyarországi szt,Erzsébetről készitett sorozatában és vázlataiban már a realizmus kezdeti keresései csillannak meg.

Dénes Tibor: Précis de l'Histoire des Beaux-Arts en Hongrie. Debrecen, 1936. 10-11.old.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Római Nemzetközi Kiáll.1911.229623l.o.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Vásárlások a Liezen-Mayer és Györök kiáll.ból.
Műcs. 1900. 1.sz. 131-34. o.

MDK

Liezenmayer Sándor

Mücsarnok, 1900. 4.sz. Liezenmayer kiáll. ...
83. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Tanulmány, cer.

Kompositio, vf.

Ernst Múz. 29. szám. 1924. 28-29 l.

Liezen-Mayer Sándor

Magyar topográf

(nem képtári anyag)

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, Delaroche után
Stabat Mater
Vászon, olaj, 123 × 88 cm. (26. szoba.)

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Szerelmes pár, repr.

Tanhäuser, repr.

Ernst Múzeum kiáll. CVIII. /1930/. 17.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

A csók

Szent Erzsébet

Ernst Múzeum kiáll. CVIII. /1930/. 17.1.

Lieron-Meyer Bendor

A csók

Szent Erzsébet

Ernst Agnes Kiáll. CVIII. /1930/. 17.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

A nagymama névnapja

A téli kiáll. a Műcsarnokban. Magyar Szalon 1893. jan. 243-244.l.

Bieszer-Meyer Sándor

Liezen Mayer Sándor

Szt. Erzsébet, szén

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Anya és gyermeke

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

Liezen Mayer Sándor MDK

Vasárnap, szén és olaj

Mücsarnok 1909. grafikai nemzetközi kiáll.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária és Erzsébet királynék Nagy Lajos sirjánál

Mária Terézia királynő egy szegény beteg asszony gyermekét szoptatja

Liezen-Mayer Sándor/1839-1898/. Vas. Ujs. 1898. 9. sz. 141-142.l.

M. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor festő

„Magyarországi Szent Erzsébet" (1883)

„Faust és Margareta" (repr.) a Faust-ciklus képe

„Vénus és Tannhäuser"

Illusztrációk a Faust-hoz.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 212. 213, 214.

de. D. K

LIEZEN - MAYER Sándor festő

(1839 - 1898)

Bécs után Münchenben Piloty tanítványa.

„Mária Terézia egy beteg katonasszony gyermekét táplálja" (1864)

1883-ban Piloty örököse lett a münchenei akadémián a történelmi festészet tanári székében. /.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1962. 212 - 214,

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Művész Élet 1933. 2. sz. 4.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Három téli kiáll. Ernst-muzeum. Művész-Élet 1933. II.2.sz. 4.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Veress Zoltán festőművész meghalt. Pesti Napló 1935. dec. 21. 12.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Meghalt Veress Zoltán festőművész. Magyarország 1935. dec. 21. 14.l.

MDK

Liezen-Mayer Sandor

A Műcsarnok 1899 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Faust és Margit c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT 50-134.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor (1839-1898)

Tanulmány.Olajf. 65x65.

Árverési Ősarnok aukció kat. 1933.okt.
3.sz. 26.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Venus és Tanhäuser, repr.

Magyar Müvészet 1936. 233.l.

Liezen-Mayer Sándor MDK

Birkanyáj, szén

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és
és grafikai művek nemzetközi kiáll.

Liezen Mayer Sándor MDK

Tanulmány Schiller Glocke-jához, szénrajz I-II.

Micsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai mivek nemzetközi kiáll.

MDK

Liezen-Mayer, festöm.

a magyarok közül 1876-ban L.-M. a leggazdagabb sorozatok egyikét hozta létre a Faustból. Ő Grétchenre s a szerelemmel összefüggő képekre veti a főhangsulyt. -Zichynél a boszorkánykonyha jeleneténél abbamaradt a tervbe vett nagyszabásu vállalkozás, ezért egyáltalán nem kerülhetett sor Gretchen felléptére nála.

Hoffmann Edith: Zichy Mihály Faust-illusztrációiról. Szépmüvészet. 1940. 3.sz. 65-67.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Anya és gyermeke

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Mivészet 1925. 6, sz. 301-308.l.

Liezen-Mayer Sándor

Tanulmány Schiller Glocke-jéhez, szénrajz I-II.

Műcsarnok, 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiáll.

mdk

Liezen-Mayer Sándor

mive: Maria Terézia egy beteg koldus-asszony gyermekét táplálja (vázlat)
1867. M. N. Galéria

10 Rep

Kovács Éva: Magyar művészet az Elnyomatás korában
Bp. 1962 16. L

MDK

Lietzen -Mayer Sándor, festöm.

711. Vizpart alkonyatkor.

Műcs. - A bp.-i Orvosszövetség Mű-kiállitása. 1902.
Kat. 63.l.

MDK

Lietzen-Mayer Sándor, festőm.
szül. 1806. Györött. megh 1898.München.

60 l. Welser Philippine.

Műcs. - A bp.-i Orvosszövetség Mű-kiállitása. 1902.
Kat. 55.l.

MDK

Lietzen Mayer Sándor, festöm.

630. Dal a harangról. Vázlat.

Mücs.-A bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 58.l.

MDK

† Liezen Mayer Sándor, festöm.

Tavaszi idyll. Rajz.

MMTárs. 1899. Tav.nemzetk. kiáll. 61.l.

MDK

Lietzen-Mayer Sándor

Stuttgartban tartózkodik

Magyar müvészek külföldön. Budapesti Hirlap,1882.
V.4. 122.sz. 2 l. Mell.

MDK

Liezenmayer Sándor

Magyarországi Szent Erzsébet

Pipics Z. : Magyar müvészcentenáriumok az uj évben. Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarság vas. mell. 1939. jan. 1.

LIEZEN-MAYER Sándor
1990 1. 23,27,

Új Művészet

M.D.K.

Lietzenmayer /igy irja a müvész nevét/

A legnagyobb müvészek között emliti meg nevét Rippl Rónai János: "Tavaszi Kiállitás" c. beszámolójában, de kiállitott müveit nem nevezi meg.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. május 5.
17. évf. 19. sz. 303. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

Lietzen-Mayer

Az ezredéves kiállitásra festi meg "Korvin Mátyást, az ifjut egy fényes küldöttség kikéri Podiebrád cseh királytól s felajánlja a Hunyadi-fiunak a magyar királyi koronát." Képzőművészeti rovatban "Magyar Festők" c. közlemény.

Otthon, Bp. 1895. november hó. 2. sz. 179. lap

bertő

Liezenmayer Sándor (IV. 163. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Liczen Mayer

Lord

Vas. Ujs. 1882

237 l.

Fegyvernek község elöljá

ad 129 szám

1939.

Tek.

Műemlékek Országos

Bizottsága

utánu Rákos u 10

Budapest

FEGY... 939 ... B 1 VB

Beniczky Lajos czredes:

Mellig, kissé jobbra fordult. Előre fésült haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla szőke, szeme szürke. Mellét két kitüntetés díszíti. Nyakravalója fekete, fehér mellénye kivágott, vörösbarna kabátja paszomántgallérú. Felirata alól jobbra:

„Lizenmaier
1850."

Aquarell, az alak nagysága 9.2 cm.

Ltsza 8855

107/95 lajstr. 56.

MÜVTÖRT.DOK.

LIEZEN MAYER festőm.

Magyar Nemzet 195o.jun.1.4.old.

Haladó hagyományok a magyar festészetben.

/sz.-z./

Liczen nagy Sándor

wod.

—á—r— Mária Terézia

a kaldusgyermekkel.

Vasárnap 1868. 53-54

h. Kőnyvel.

Liezen-Mayer Sándor

l.

Vá Hó Ernst gyűjt

II. 32, 61, III. 46

VII/V. 11.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ez
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivein
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiá
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszn
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sze

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Lieren - Mayer Sándor

(1839 – 1898.)

Laid

Balaskörtfest 55. l.

Liczen-Mayer Sándor

lásd

Magyarművészképen

29. 105 sz.

Kúter	Szombat	Hétfő
	8-9 Vellagyor	8-9 földrajz
	9-10 Közgazdasság	9-10 mezőg.
	10-11 Számtan	10-11 vegytan

d/e.

Liezenmayer Sándor

gród
z

Balástörtfest
69. l.

LIEZEN-MAYER Sándor: A fiatal csillagász.
Ernst-aukció, XIX. (1922), 170. szám.
Jelzés lent balra, vászon 43×30·5 cm.

Lieren - Meyer Sándor

Lietzenmayer Sándor

Lietzenmayer, kitünő festész-hazánkfia, a ki eddig állandóan Münchenben lakott, legujabban Stuttgartba tette át lakását, a hol az ottani akadémia igazgatójának neveztetett ki. A bajor lapok igen fájlalják a kitünő művész távozását, a kit tanitványainak nagyobb része Stuttgartba követ.

Vas. Ujs., 1880. 664. l.

191
IV. ÉVFO

A HÁZ KI
KIADÓTULAJDONOS

Liezen-Mayer

"Szerényebb képet küldött" a tárlatra, amelyről M.: "A Mücsarnok téli kiállitása" cimmel ir és a "jeles és régibb müvészeink" közé sorolja a müvészt.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 18.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

Liezenmayer Sándor

pathetikus kompozíciója 1873-ból „Erzsébet királyné alóirja Stuart Mária halálos ítéletét" a Linz-i múzeumban látható.

Genthon, I.: Monumenti artistici Ungheresi all'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz. 20 l.

Liezen-Mayer Sándor

Liezenmayer Sándor.

ière.O.V.85 x 113.Dorotheum 1919.XII.

Egyik
tholi
templ
só ne
lomár
rokk.
Márok
XIX.
néhár
homlo
vasta
marad
A sze
is me
tikus
ben e
pitáf

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Liezen-Mayer Sándor

MAGYAR NEMZET

1965 FEB 16.

Az MSZMP Győr-Sopron megyei végrehajtó bizottsága és a megyei tanács a Képzőművészek Észak-dunántúli Területi Szervezetének együttműködésével képzőművészeti díjat alapított. A díjat Liezen-Mayer Sándorról, a múlt század második felében élt, győri születésű festőről nevezték el. A díj 3000 forint. Minden évben a győri őszi tárlat megnyitóján, először 1965-ben adják ki. Plakettjét Renner Kálmán soproni szobrászművész készíti.

...ban Olaszországban nem ... tiltották be a darabot. A kivezényelt rendőri erők arra hivatkozva, hogy az előadás szervezői nem tartották be a közbiztonsági előírásokat, eltávolították a meghívott nézőket, körülbelül 40 embert. Akkor kis híján zavargások törtek ki. *A rendőrök összeakaszkodtak a meghívott vendégekkel, s egyiküket-másiku-*

Liezen-Mayer Sándor

Simor János archepe
(1886)

Menkulés Egyptomba
Tanulmányrajz
repr.

Irod

Gerevich Tibor:
Régi és ugabb magyar
festők a primási
képtárban. Vas. Ujs.
1916. 553, 554. l.
képekkel.

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Liezen-Mayer Sándor.
festő.

Faust és Margaréta.
o.v. 108x79 cm. Budapest MNG. Repr.

Magyarországi mův. tört. II. Kép sz. 639.
Corvina 1970

2) Liezen-Mayer Sándor
Sestő

tenet szakán tanár. Vallásos és történelmi témájú kompozíciói. „Magyarországi Szent Erzsébet" /1883/. „Faust" ciklusa. „Venus és Tannhäuser" c. műve.

A magyarországi műv. tört. 420.
Corvina 1980.

1) Lieren-Mayer Sándor

fes fő

/1839-1898/. Bécsi tanulmányai után Münchenben Piloty tanítványa lett.

„Mária Teréza egy fiteg kolchusasszony~~nak~~ permenét táplálja" /1867/.

1883-ban a münchenei akad. történelmi fes-

A magyarországi műv. tört I. 420.

Corvina 1970.

Liezen-Mayer

festőművész

Postatakarékpénztár műtárgy-aukciója - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.11.

Lieren Mayer Sándor

Magyarországi Szent Erzsébet

c. képe (eml.)

a Nemzeti Galériában van

Magyar Hírlap 1971 III. 6

Lietzen - Mayer Sándor
festő

~ ról: Dénes T. /Győr, 1932/
Benkő G. /Bp. 1932 oeuvre-katalógus-
sal./

A magyarországi műv. tört. I. 441.
Corvina 1970.

MDK

A Lietzenmayer-kiállitás

Mücsarnok 1900.4.sz.63-67.o.

Liezen-Mayer Sándor

N. T. BIALYNICKI-BISULA

lásd

Szépm. Muz. graf. o.

78. kiáll. (1941)

23, A.

A Molnár- és Békás-csoport a Tátrában

Grupa Mlynarza i Zabiego

J. MUNTALT-PAULCKE

A Matterhorn északi fala
Matterhorn Nordwand

Liezen-Mayer Sándor

vrod

Reinach-Lázár:

A művészet kis tükre.

IV. kiadás. Bp. 1933.

285.-P.

MAGYAR KÖNYVSZEMLE, BUDAPEST M. NEMZ. MUZEUM

Műemlékek Orsz. Bizottsága

NYOMTATVÁNY.

BUDAPEST
IX. Rákos u.

Liezen-Mayer Sándor

Wód
z

Lyka képrömtort

381, 436, 937. l.

Liebermayer Sándor

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 10, II. 30, 307,
313, 376, 384.
1926. 41, 548 551
1927. 2, 113, 166, 168
1928. 65
1930. 64, 647
1931. 322.
1932. 71
1929. 308

Liezen-Mayer Sándor

Müesarnok München

1896. mill. kiáll.

1897. tavaszi kiáll.

1899. tav. kiáll, †.

1902. Bperti Orvosszöretség

mu kiáll. 601, 630, 664, 666, 711.

Kmetyko József, városi főjegyző

VI. 295, 296.

élyezését indokoltnak és bejelentőt

előleg visszafizetése szempontjó-

ás hó

1. orsz. főfelügyelő, előadó.

Assisi k. n. II. 24, 27. — à Museo Francescano VIII. 227. — Sacro Convento II. 27. — S. Francesco — Kolossor VIII. 227. templom II. 22, VII. 124, VIII 227. — szent Ferencz II. 23, 24.

Liezen-Mayer S.

Lod
2

Lyka Károly: A
másik Liezen-Mayer.
Győri kiáll. 1919-1929
17-19. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lietzenmayer

cód

Vas. Ujs. 1880. 664. l.

-á-r- Schiller „Harangéneké"-ből (Lietzenmayer Sándor rajzaival) Vas. Ujs. 1882. 8.6. l. (két ametszettel)

Lietzenmayer Sándor

1881. Stuttgart.
„Das Lied von der Glocke" Schiller
Költeneinjeher 32 eredeti Karton.

Őszi Liállítás 1881. I és II sorozat.

1883. u. ott.

(16) Reggeli vinádsaß.
Olaj f. 2000 frk
Őszi Liállítás 1883. I sor

Liczen Mayer Sándor

1865-ik évre gróf Károlyi György bistokában lévő, fenti festő által készített I. Mária királynő és anyja Erzsébet kényszerítve Durazzo Károly koronázásának tanni lenni, I. Lajos sírkövéhez menekülnek e. történeti kép választatott műlapul. Ebbe a gróf beleegyezvén, ennek köre rajzolásával Engert Vilmos m. kir. József műegyetemi tanár bizatott meg.

PMEvk 1864 re. 3. l.

Vallás- és közoktatásügyi minisztérium

VIII. 146.

Litzenmayer Sándor

„Magyar nők önfeláldozása." című
képe a honvéd albumban megjelent.

Haraszti a külföld. 1868. évf. 410 l.

Lehóczky Tivadar Munkács, br. Miske Kálmán Kőszeg, Némethi Lajos Esztergom, Pintér Sándor Szécsény, Dr. Pósta Béla Kolozsvár, Dr. Récsey Victor Pannonhalma, Spitzer Mór Pozsony-Széleskut, Széll Farkas Debreczen, Téglás Gábor Déva, Wosinszky Mór Szegzárd, Mihalik József Kassa.

A helybeli választmányba ajánltattnak: Mahler Ede, Dr. Finály Gábor, Dr Láng Nándor, Dr. Nyári Albert báró.

TISZTIKAR.

(Most három évi tartamra ujra választandó.)

Elnök: Báró Nyáry Jenő.
Másodelnök: Dr Forster Gyula.
Titkár: Dr. Szendrei János.
Pénztárnok: Lipcsey József.
Ügyész: Dr. Fejérpataky Kálmán.

Liezen-Mayer Sándor

WAGNER SÁNDOR (1838—1919)

29. Liezen-Mayer Sándor festőművész (1839—1898) képmása. Jelezve fent jobbra: WS. — A Történelmi Képcsarnok tulajdona; Wagner Sándor ajándéka, 1899.

Magyar Nemzeti Galéria

161. GROSSMAYER I. J.: NESSUS ÉS DENJANIRA. 1744.

Litzen-Mayer Sándor

Vas. Ujs. 1865. 58 l

** (*Egy festész hazánkfia*), Litzenmayer, a müncheni ujonnan épült szinház számára nagy függönyt és diszleteket festett, melyek zajos tapsvihart idéztek elő a megnyitási ünnepély alkalmával. E függönyön a kiválóan eredeti szerkezet és a szinjátékra vonatkozó jelvényes alakok gyönyörü csoportositása a müvészek körében is méltó elismerésben részesült.

Litzenmayer Sándor

festő.

Hül. Görben. Igen rövid életrajz. Eddig csak magyarországi szepléséről emlékezik

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien 1866. XV. 299. l.

Fremden Blatt. Wien 1862. 245. sz.

Liezen Mayer Sándor

Grignanoban a Stavropulos-gyűtemény ben (1939)

Nöi archép. darf.

71 x 58 cm.

Betrachtungen über Kunstwerke der Villa Stavropulos zu Grignano di Triesti Bp 1939.

10, 109–111.

(83 l. (Képpel.)

Liezen-Mayer 6

Liezen Mayer Sándor

lásd
2

Szépm. Mur.
Uj szerem. 1920-21.
15. sz.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Liezenmayer Sándor

Tanulmányfej c. Égre (Ernst Vilmos gyűjteményében) repr.

Képzőművészet 1929. 163. l.

Gy. N.: Ernst Vilmos gyűjteménye. Képző művészet. 1929. 165. l.

Litzenmayer Sándor Görbőt

1857. dec. – 1858. jan. kiáll.: Mózes az ígéret földjét megpillantja, olajf., 150 frt.

1860. jan.–febr. kiáll.: A Duna-nymphák a Duna partján csónakot Ereső Hagennek az ő, és az egész ~~[illegible]~~ burgundiai tereg vesztét jósolják, midőn a sereg Attila hun király ellen vonult, olajf., 200 frt.

1862. aug. – szept. kiáll.: I. Mária királyné és anyja Erzsébet, Kinyszeritve Durazzo Károly koronázásának tanni lenni, Lajos sirkövéhez menekülnek, Székesfehérvár 1385, olajf. 1000 frt.

Varju Elemér III. 232

Liezen-Mayer Sándor

tanítványát bízták meg.

Liezenmayer uj festménye. Régen Münchenben élő hazánkfia, *Liezenmayer* Sándor, a jeles művész, a milleniumi kiállításra nagyobb történelmi festményt készít. Azt a jelenetet festi, mikor Podjebrád cseh király prágai udvarában megjelenik a magyar küldöttség s Hunyadi Mátyásnak tudtára adja, hogy magyar királylyá választották.

784

Vas. Lap 1895.

784. l.

Litzenmayer Sándor

— **Az orsz. képzőművészeti társulat kiállitása** mult hó 21-kén megnyilt, s hazai és külföldi művészektől érdekes festmények láthatók benne. A tárlat legföltünőbb festményei: Wagner Sándortól: „Római kocsiverseny a czir-

kuszban“; Litzenmayertől: „Erzsébet királyné aláirja Stuart Mária halálos itéletét“; Lindenschmidt Vilmostól: „Vilmos orániai herczeg meggyilkoltatása“; Eberleetől (München): „Korcsmai jelenet a franczikánusok pinczéjében“. Láthatni ott Zichy Mihály két geniális szénrajzát: Luthert, a mint a wartburgi várban a sátánhoz vágja kalamárisát és Krisztust, a mint elutasitja magától a trónon pompázó pápát. (Az első képet lapunk is közölte 1872. évi 5-dik számában.) Makartnak, a bécsiek kedvenczének, egy nem valami kitünő vázlatát: „Hagen a mélységbe taszitja Sigfridet“; Kovács Mihálytól: „Antiopet Jupiterrel“, Ipolyi arczképét, stb.; Madarász Viktortól: „Bethlen Gábor tudósai közt“; Munkácsy Mihálytól egy tanulmányfőt s egy szénrajzot a szabadságharczból, a mint orosz foglyokat kisérnek; Mészölytől kis tiszai tájképet; Markó Károlytól tengerpartot, stb.; Székely és Than már ismert képeket állitottak ki, Székely „Vihar“ czimü genre-képét, melyet már olvasóink is ismernek, és „Lédát“, Thán „Dante és Neatrice“-jét; Allemandtól csataképet láttunk; Greguss Jánostól pedig igen csinos alföldi életképeket.

amelynek háromnegyed része szász, bajor, sváb: német. Buda alá induló katonavándorlást igaz, hogy a Habsburgokén kívül oly materiális eszközök, kölcsönök és segélyek igazgatták, mint a pápa, XI. Ince segélye, spanyol és német birodalmi segély s Oppenheimer Sámuel, a »Jud von Heidelberg«, aki arra ügyelt, azt szállította roskadásig telt szekereken, ami már a török időkben is minden sikeres hadi operálás kulcsa: húst és kenyeret. De e fölfegyverzett Európa míg ideért, míg a fegyverek komor zörgése (anno 1686 szept. 3.) egész a szultán háremének ablakáig vitte a török hatalmi gyürü bukását, ezalatt, lassan, rapszódikusan, de szívósan, a törököt egyre kifelé, kisebb területre szorítva, történik a vidék fölszabadítása. S ebben a magyar földbirtokos nemesség vére folyt, mint a szabad patak.

Gránitok, szekéren vont ágyúk gyújtó lövegei — szép, gonddal kipontozott ívben, mint valami meleg februári olasz farsang rakétái — szintén röpködnek e

Liezen-Mayer Sándor
festő

Fővárosi Lapok 1896. nov. 3., 7. old.
(Művészetek. A kormány millennáris
képvásárlásai.)

Kalmán

Liezen-Mayer Sándor

Liezen-Mayer Sándor (1839—1898)

48. MÁRIA ÉS ERZSÉBET KIRÁLYNÉ NAGY LAJOS SÍRJÁNÁL. Olajf., vászon. 175×148. J. l. j. 3000
(Illusztralva az I. táblán)

Árverési Körlevél
1932. nov.
M. Kir.

I.

FESTMÉNYEK, METSZETEK

Vasárnapi Ujság 42-ik számához 1861.

mert a gyöngéd lányka nem mulathatja magát a mostani időkben olyasmivel, a mi rokonságban áll a hóhérok szerepével.

A kakas-ünnep azzal végződött, hogy a diadalmas lánykát, ki a tyukot agyonütötte, lánykatársai, a diadalmas fiut pedig, ki a kakast lőtte agyon, fiutársai kisérték nagy zajjal a szülői házhoz, hol a lánykák tyukhussal, a fiuk meg kakashussal csaptak világraszóló vendégséget.

Zajzoni.

Irodalom és művészet.

+ (*A müncheni müegylet mülapját*) *Liczenmayer Sándor* fiatal hazánkfia készíti, ki jelenleg Győrött tartózkodik, állandó lakása azonban Münchenben van. E dolog annál inkább érdekel bennünket, mert a mülap tárgya: „A magyarok bejövetele a Kárpátokon keresztül," melynek csupán tervrajzáért a müvész bajor király ő felségétől érdempénzt nyert.

+ (*Gaudeamus igitur!*) Vrabély György Pozsonyban „Nemzeti hangcső" czimű ujságát német nyelven is szándékozik kiadni. Aztán mondja valaki, hogy Vrabély ur nem tud humorizálni! Ajánlanók Vrabély urnak, hogy chinai nyelven is adná ki világraszóló lapját. De hisz ezt már ugy is megtette.

+ (*Gyermekközlöny.*) *Szabó Richárd* mint szerkesztő, *Kisfaludy Atala* mint laptulajdonos, s Emich Gusztáv mint kiadó előfizetést hirdetnek a „*Gyermekbarát*" czimü, hetenkint csütörtökön egy iven, boritékkal, a szövegbe nyomott rajzokkal, koronkint mellékletekkel, évnegyedenkint gyermek-divatképpel megjelenő gyermekközlönyre. Ezen, irodalmunkban hézagot pótló lap ki fog terjeszkedni mindenre, a mit a gyermekek eszének, szive és jellemének fejlesztése, nemesitése s képezése magában foglal s a mi őket mulattatja. Első száma jövő november hó első csütörtökén jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, évnegyedre 1 ft 30 kr. Az előfizetések Emich Gusztáv kiadó hivatalába küldendők.

+ (*P. Szathmáry Károly „Bujdosók"*) czimü két kötetes történeti regényére nyit előfizetést. A „Bujdosók" hazánk legérdekesb korszakából, a Rákóczy időkről beszél, a nélkül, hogy Jósika „II. Rákóczy Ferenczét" vagy Szigligeti „II. Rákóczy Ferencz fogsága" szinmüvét ismételné. Egészen más egyének, későbbi kor és más irány körül forog. A két kötetes mü előfizetési ára 2 ft, mely okt. végeig vagy a szerzőhöz Mármaros-Szigetre, vagy a „Családi Kör" szerkesztőségéhez küldendő.

+ (*Klapka György „Emlékiratai"*) magyar nyelven is meg fognak jelenni. A munka már sajtó alatt van, Remellay forditása szerint. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

+ (*Rózsaági „Fertály-mágnások"*) czimü regénye sajtó alatt van s nov. végeig okvetlen megjelenend.

+ (*A Mácsay Lukács által szerkesztett „Priatel ludu"*) czimü jó szellemü tót lap, kellő pártolás hiánya miatt f. hó végével meg fog szünni. Az egész éves előfizetők a hátralevő két hóra kárpótlásul Récsi „Magyarország közjoga" tót forditását nyerik.

+ (*Ifj. Reső Ensel Sándor*) fölkéri ivtartóit, hogy miután „Helynevek magyarázója" czimü munkája már sajtó alatt van, az előfizetési pénzeket hozzá (lövész-utcza 8. sz. a.) nov. 1-ig beküldeni sziveskedjenek.

+ (*Kmety György tábornok azon müve*), melyet Görgei „Mein Leben und Wirken" czimü munkájára birálatul irt, *Huszár Imre* forditása szerint magyarul is sajtó alatt van.

+ (*A „Fekete Leves"*) okt. 13-iki számát a rendőrség lefoglalta. A szerkesztő, mig a lefoglalt számot ki nem adják, vagy ujat nem nyomat, előfizetőit szives várakozásra kéri.

+ (*A budai népszinházban*) ma kezdetnek meg a pályázó népszinművek előadásai. Birálók lesznek : Dobsa Lajos, Kempelen Győző, Székely József, Vadnai Károly és a nemzeti szinház egy tagja.

+ (*Szokoly Viktor „Honvédélet"*) czim alatt beszélyfüzért ad ki, mely Türr tábornoknak lesz ajánlva, ki a „Hölgyfutár" szerint ez ajánlatot szivesen elfogadta.

+ *Temesvártt* megjelent a „*Magyar-szent-mártoni Árvizkönyv*" II-ik füzete. A vizkárosult magyar-szent-mártoniak némi fölsegélésére irta *Berecz Imre*. A két füzet ára 1 ft.; diszkiadásban, sz. Gellért képével 1 ft. 50 kr.; aranyszegélylyel selyembe kötve pedig 2 ft. A megrendelések „A magyar-szent-mártoni lelkészi hivatalhoz" (u. p. Gyertyámos) intézendők. A két füzet tartalma : A magyar-szent-mártoni árviz 1861. — Vékony János és családja (Történeti beszély). — A Mirditták vérlakodalma (Tört. képrajz 1830-ból). A Balkán gyöngyei (Történeti képrajz). — Az izmaelita. — A fehér tollas levente (Tört. beszélyke). — Csanád (Tört. elbeszélés). — Szent Gellért (Életrajz). — Befejezésül sz. István ünnepe M.-Sz.-Mártonban 1861. — Ajánljuk e munkát nemcsak azért, mert jövedelme nemes czélra van szánva, hanem érdekes beltartalma miatt is.

Egyházi és iskola.

+ (*Érsekujvártt,*) a volt rendszer által megszüntetett háromosztályu algymnasium f. é. nov. 1-én ismét megnyittatik.

+ (*A magyar kir. tudományos egyetemnél*) az uj tanév november hó első napján, délelőtti 10 órakor a sz. Lélek ünnepélyes segitségül hivásával s ennek elvégezte után, az egyetem nagy teremében, Konek Sándor ur, a jog- és államtudományi kar dékánja által, az egyetemi ifjusághoz intézendő megnyitó beszéddel veendi kezdetét; — ugyanazon hó 2-án, mint a halottak emlékezeti napján, délelőtti 10 órára kitüzött istenitisztelet után, ugyanazon teremben, boldogult néhai Markfi Samu egyetemi volt rektor ő nagysága emlékére, Schopper György hittani tanár ur által gyászbeszéd fog tartatni. — A nyilvános előadások mind a négy karban november 4-én veendik kezdetüket, melyekre a beirások, a tanév megkezdése előtt három nappal, tehát oktober 29-én, fognak megkezdetni, *és november 8-án végleg bezáratni;* a mi ezennel közhirré tétetik. — Pesten, Mindszenthó 14-én 1861. — *A magyar kir. egyetem tanácsa.*

+ (*Iskolai tudósitás.*) Rózsahegy városában az ezelőtt fennállt kisgymnasium f. év november 1-én ismét életbe lép; azonban ez idén csak az első osztály nyittatik meg.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

+ (*A 10 krajczáros pénzjegyek mennyisége.*) Augusztus végeig 11½ millió 10 kros pénzjegy volt kibocsátva.

+ (*Pesten magán-hajógyárt*) fognak épiteni, mely egy tökéletes gépgyárral leend összeköttetésben. Ez uj vállalat tetemes tőkékkel rendelkezik. A hajógyár számára Pesten alul vásároltak helyiséget.

Közintézetek, egyletek.

— (*Kisfaludi-társaság.*) A Kisfaludi-társaság okt. 10-i rendkivüli ülésében ismét több alapitvány lőn bejelentve, nevezetesen : Ágoston Józsefné s Beniczky Ödönné sz. gr. Keglevich Stefania asszonyságoké; Bárány Pál és Dénes uraké; a szarvasi casinóé. Ehhez képest a társaság alapitóinak sora következő :

Régi alapitók. Gr. Andrássy Györgyné, gr. Andrássy György, Ballagi Móricz, hg Batthyány Fülöp, gr. Batthyány Kázmér, debreczeni polgári casinó, b. Eötvös József, gr. Erdődy Kajetán, Fáy András, Fogarassy János, Gévay Antal, Kiss Károly, Kiss Lajosné : Kovács Mátyás kanonok, Lukács Móricz, Miczky Zsigmond, Nagy Károly, Névtelen, Névtelen, pesti szinészek, Péchy Józsefné, b. Podmaniczky Ármin, b. Podmaniczky Frigyes, Rákóczy János, id. Schedius Lajos, Sopronmegye, Szemere Pál, Szőllősy Jánosné, Toldy Ferencz, Trefort Agoston, Viola József, gr. Zichy Dom. püspök.

Uj alapitók. Antunovics Kálmánné, Ágoston Józsefné, Papi Balogh Péter, Gr. Batthyány Géza, Gr. Batthyány Lajosné, Bárány Pál és Dénes, Benitzky Ödönné szül. gr, Keglevich Stefania, Beregszászy Pálné, gr. Bethlen Józsefné, Bezerédi Istvánné, Bohus Jánosné, gr. Dessewffy Emil (200 frttal), Egressy Galambos Sámuel, Emich Gusztávné, Emich Gusztáv; Eördögh Józsefné s Szentiványi Farkasné, Garay Alajos, Győri takarékpénztár, Heckenast Gusztáv, Hertelendy-Karácsonyi Mária, Holdmezővásárhelyi casino, Horváth Lajos, gróf Karácsonyi Guidó, Kármán Lajos, Kenessey Albert, Kiss Andrásné, Gr. Leiningen Erzsébet, Lukács Györgyné s Tar Sámuelné, gr. Mikó Imre, N.-Váradi takarékpénztár, gr. Nádasdy Lipót, pesti takarékpénztár (200 frttal.) pécsi nemz. casino, báró Podmaniczky Árminné, szül. gr. Keglevich Emma, Ránolder János, püspök (200 frttal), Reményi Ede, Rottenbiller Lipót, Szarvasi casino, Szentandrássy Lajos, Stankovánszky Imre, főispán, Szücs Lajosné, Tomori Anasztáz, Valics Antalné, Vojnics Tivadarné, Weisz Bernát Ferencz.

A könyvtárt Horváth Döme ur gyarapitotta követjelentési beszédének egy példányával.

A társaság évlapjai számára irodalmunk örökifju veteránja, Fáy András tag, Cicero két leforditott beszédjét (Archias költő és Marcellus mellett) küldte be.

A pártolóknak járó hatvanivnyi könyvilletménybe „Az ember tragoediája" czimü eredeti mü felvétele határoztatott. Szerzője nincs megnevezve.

Cicero összes leveleinek magyar forditása Fábián Gábor urtól, három kötetben, mely még ez év folytán kerül ki sajtó alól, a Kisfaludy-társaság pártolása mellett jelenik meg.

A Marczibányi-féle jutalomért versenyző Erzsébet-legendák vizsgálatával megbizott birálók beadták jelentésöket; a pályázat eredménye a febr. 6-án tartandó közülésben lesz kihirdetendő.

Shakespeare „VI. Henrik"-je első részének Kalmár Géza ur által beadott forditásáról felolvastatván a birálók jelentései, e jelentések alapján elhatároztatott, hogy a kézirat visszaadása mellett a birálók jelentései a forditó urral másolatban közöltessenek. A kézirat és a jelentések átvétele iránt sziveskedjék Kalmár Géza ur az alulirottnál rendelkezni.

Toldy Ferencz helytartó elnök jelentése, hogy az ujvidéki Tököly-ünnepélyen a Kisfaludy-társaság is képviselve volt, örvendetes tudomásul vétetett.

A legközelebbi rendes ülés oct. 31-dikén lesz. Kelt Pesten, oct. 10-dikén 1861. *Greguss Ágost.* titoknok.

— (*Ujabb adakozások az Akademia alaptőkéje nevelésére és házépitésre*). Szathmár városa az alaptőkéhez 2100, a házra 1050 ft, pécsi hangverseny jövedelme a házra 40 ft, *Szabó* Lajos gyűjtése Szügyben a házra 14 ft, szarvasi timárczéh az alaptőkéhez 5 ft, a Vasárnapi Ujs. utján a házra 12 ft, Jeszenszky Amália és Irma a házra 6 huszas, miskolczi casino a házra 50 ft, Mérnöki pályadijhoz Verseczről Pesti Napló utján alaptőkéhez 50 ft, hg Lippe-Schaumburg Adolf az alaptőkéhez 1050, a házra 1050 ft, Berecz N. János a házra 5 ft, Walheim János gyűjtése Budán az alaptőkéhez 67, a

*

házra 68 ft, Knoll József hagyatéka az alaptőkéhez 100 ft, holdmező-vásárhelyi kalaposczéh a házra 18 ft, Sellyéről többektől Heténvi Károly által a házra 15 ft, Marczinka ur gyüjtése a Pesti Napló utján a házra 63 ft, Ajtay Sámuel gyüjtése az alaptőkéhez 32, a házra 148 ft, Veszprém városa az alaptőkéhez 500, a házra 500 ft, Weiss Teréz hagyománya az alaptőkéhez 10 ft, Bátory Gábor gyűjtése 21 ft és 2 arany.

+ (*A Gusztáv-Adolf-egylet*) mult évben Magyar- és Horvátországban 59 egyházközséget 11,449 tallérral segélyezett.

+ (*Honvédegyleti ügy.*) Bécsi hirek szerint az erdélyi udv. kanczelláriához legfelsőbb parancs érkezett volna, mely meghagyja, hogy az Erdélyben jótékonyság szine alatt alakult, de állitólag egészen más célokra irányzott honvédsegélyző-egyletek haladéktalanul, s ha máskép nem lehetne, erőhatalommal is feloszlatandók.

+ (*A magyar tud. Akademia*) f. hó 14-iki ülésében *Margó* Tivadar, az élettan, kórtan és gyógyszertan tanára Kolozsvártt, foglalá el székét, mely alkalommal azon még eddig megoldatlan kérdést fejtegette : hogy az ideg mily szorosabb viszonyban áll az izomrost összhuzékony állományával, s mi történik vele az izomrost belsejében. — Ugyanez alkalommal *Győri* Sándor r. tag, folytatta ellenészrevételét Szabó József értekezése ellen, a terminologia (műszó) és nomenclatura (műnév) magyaritása tárgyában. — A titkár bemutatta Weisz „Felsőbb mennyiségtan“ czimü munkája II-ik részét, mely birálatra kiadatott.

— (*Pályázat.*) A kisdedóvó intézeteket Magyarországban terjesztő egyesület részéről a pesti középponti kisdedóvó-képezdei igazgatóságra pályázat hirdettetik. A pályázókban következő kellékek kivántatnak meg : Általános nevelés-tudományi magasabb képzettség, különösen a kisdedóvás terén elméleti és gyakorlati ismeretek és képesség; ajánlatul és előnyül szolgál az e téren igazolható gyakorlati jártasság. A pályázók folyamodásaikat a fönnebbi kellékeket igazoló bizonyitványokkal ellátva f. évi november 12-ig bezárólag az egyesület alelnökéhez t. *Simon* Florent urhoz (aldunasor 1/47 sz. a.) adják be .A jelentkezetteknek elméleti mind szóbeli, mind irásbeli, ugyszintén gyakorlati képzettsége és képessége fölötti vizsgálatok ugyane hó 16-án és következő napjain egy külön bizottmány előtt fognak tartatni. Az igazgató javadalmai ezek : 600 ftnyi évidij, mely azonban az egyesület állapota javulásával 800 sőt 1000 ftra emelkedhetik, tüzelőfa váltságaul 100 ft. és öt szobából álló szállás. A pályázatok eredménye fölött a november 30-án tartandó közgyülés fog határozni. Pesten, oct. 14. 1861. *Ürményi József* elnök.

+ (*A budai müegyetem eddigi igazgatója*) Meyer ur nyugdijaztatván, helyére Stoczek József tanár neveztetett ki.

+ (*Kolozsvártt román olvasó-egyletet*) nyitottak meg e hó 1-én, Fekete János, g. e. vallásu esperes elnöklete alatt.

Közlekedés.

+ (*A pécs-mohácsi vasut forgalma*) oly élénk, hogy az állam segélyezésére a kamatok pótlása tekintetéből nem szorul. E vállalat ez évi jövedelme 567,341 ft., mig a mult évben 486,455 ftra rugott, s igy az idei jövedelem-emelkedés 80,886 ft.

+ (*A pesti táviró-hivatal*) a régi posta-utczai 2-ik számu házból a Lloyd-épületbe költözött.

+ (*Posta-igazgatók kinevezése.*) A pesti posta-igazgatóságra Brielmayer Máté innsbrucki posta-igazgató, a prágaira Jägerbauer Fülöp pesti posta-igazgató; a nagyszebenire pedig Gervay Mihály, nagyváradi posta-igazgató neveztetett ki.

+ (*A Pest és Bécs közti gőzhajó-menetek*) ez idényre már megszüntek.

Mi ujság?

+ (*Pestváros tanácsa*) f. hó 16-iki ülésében Horváth Károly főbiró inditványára elhatározta, feliratot intézni ő Felségéhez, melyben a városi hatóság kijelenti, hogy a kormány törvénytelen rendeleteinek valamint eddig, ugy ezután sem fog engedelmeskedni; s ha a kormány e hatóságkoz még tovább is az ország törvényeivel ellenkező rendeleteket bocsátana, ezen hatóság további müködésétől testületileg visszalép. A felirati javaslat Királyi Pál főjegyző tollából folyt.

+ (*Kapy Ede, Pestmegye adminisztrátora,*) mint a „M. O.“ hitelt érdemlő kutföből irja, Bécsbe utazott, hogy adminisztrátori hivataláról lemondjon. Azonban e hir nem valósult, mert Kapy ur azóta Pestre csakugyan megérkezett.

+ (*Siremlék leleplezése*) *Gyulai Gaál Miklós,* volt honvédtábornok siremlékét f. hó 13-án leplezték le ünnepélyesen az abonyi temetőben. Bogyó Pál, tótszegi plébános tartott beszédet. A közönség a „Szózat“ énekléséve oszlott szét.

+ (*Hámori, volt honvédhadnagyot*) m. hó 12-én temették el Genuában.

+ (*Az 1850-iki provisorium Magyarországon.*) A „P. L.“ levelezője szerint, bécsi kormánykörökben arról van szó, hogy az 1850-iki provisoriumot hozzák be ismét Magyarországba, de a m. udv. kanczellária fennállása mellett. Hogy aztán akad-e ez utóbbi állomásra magyar ember, az a kérdés.

+ (*Gyászünnep Lembergben.*) F. hó 15-én Lembergben gyászünnep volt Fijalkowszki érsek és Kosciuszkoért, A boltok zárva voltak. A csend nem zavartatott meg.

+ (*Aradmegye tisztikara*) elhatározta, hogy a közjóra való tekintetből hivatalát még e hó végeig megtartja.

+ (*Ujabb tüntetés Varsóban.*) Távsürgöny szerint, f. hó 15-én, Kosciuszko halála évnapján, Varsóban tüntetés volt, az ostromállapot és tilalom daezára. Számos befogatás történt. A lovasság szétverte a csoportosulásokat. Halálozás és sebesülés nem fordult elő.

+ (*B. Vay Miklós, volt kanczellár*) Pozsony város képviselő testületéhez válasziratot küldött, melyben többek közt ezt olvassuk : „Ha viszonyaink közt, melyek oly rögtön balfordulatot vőnek, van valami, mit szerencsének tarthatunk, az nem más, mint az irányunkban rögtönzötten felállitott tér tarthatlansága, mely egyszersmind ügyeink megoldását már a közel jövőben biztositja. — — Ily elvek ellenében győznünk kell és győzni fogunk — győzni a haza, a királyi hatalom, sőt maga az uralkodóház helyesen felfogott érdekében.“

+ (*A m. k. kuria döntvényei.*)kihirdetésök után, Trattner-Károlyi nyomdájában azonnal sajtó alá kerülnek, s előfizetés utján megszerezhetők.

+ (*Mit hazudoz a bécsi „Fortschritt“?*) Ez a derék, becsületes sógorlap ezt irja : „Sajátságos, hogy a német közép-iskolákba a magyar és cseh ifjak oly nagy számmal iratnak be, mint még eddig soha. A szülők e tettök indokául azt hozzák fel, hogy a hazájukban lábra kapott nemzeties irányu neveltetésben nem találnak elég biztositékot gyermekeik kiképeztetésére (!) és a német nyelv elhanyagolásában veszélyt látnak a hazára háramlani (!!) Szerencse, hogy a papiros nem üti pofon az embert, ha rá hazugságot ir.

+ (*A bécsi cs. k. pénzverde.*) 250 főből álló személyzete, mint a lapokban olvassuk, 5 hét óta aranyok verésével foglalkozik, és pedig hetenkint egy mázsa aranyból 240,000 darabot készitenek. Azért van tehát annyi aranyunk, hogy számát sem tudjuk!

+ (*A városligeti fasorok*) photogenneli világitása a mult héten megkezdetett. A hold tehát végre itt is disponibilitásba lőn helyezve. Mi ugyan nem voltunk szerencsések láthatni, de másoktól hallók, hogy az eleinte élénk első próbavilágitás később meglehetős álmosan pislogott; azonban fölteszünk e különben jóindulatu lámpákról annyi ügyszeretetet és hivatalos buzgalmat, hogy ha majd egy kissé beletörődnek, tisztöket a hold segedelme nélkül is, a közönség teljes megelégedésére végzendik.

+ (*Az elfogott Hindy Árpád ügyében*) a fővárosi ifjuság három tagu követséget küldött gr. Coronini katonai főparancsnokhoz, ki a „M. S.“ szerint, sajnálatát fejezte ki a küldöttség előtt Hindy Árpád sorsa iránt, melyen azonban, ugymond, nem segithet, miután a fogoly, haditörvényszéki illetékesség alá helyezve, a komáromi várba szállittatott.

+ (*Biharmegyébe királyi biztosul*), jól értesültek állitása szerint, *Petrák* ur volna kinevezve.

+ (*Gyorsirói tanintézet.*) *Markovits,* gyorsiró hazánkfia Bécsben a cs. k. helytartóságtól engedélyt nyert egy gyorsirói tanintézet fölállitására. Ez lesz az első ilynemü tanintézet a székvárosban, a mi annál nagyobb fontosságu, mert a gyorsirás napjainkban mind szükségesebbé válik.

+ (*Smith O'Brien levele Magyarországról.*) A „Times“ a nem régiben Pesten mulatott Smith O'Brien levelét közli, mely hazánkról igen kedvezőleg nyilatkozik. „A magyarokat — igy szól többek közt a levéliró — férfias, lovagias népnek képzeltem, de legkevésbbé sem gyaniték ily magas foku müveltséget. Nagy meglepetésemre oly magas foku tudományos müveltséget találtam, melyet Europa bármely része sem mul fölül. Nemcsak Pesten, de Magyarország legtávolabb fekvő északi vidékén is igen sok egyénnel találkoztam, kik ugy beszélik a latint, mint saját anyanyelvöket. A felsőbb körökben mindenki beszél franciául, annyi angolul beszélőt pedig sehol sem találtam, mint Magyarországon. A magyarok őszintén nemeslelkűek, vendégszeretők és ragaszkodók. Kitünő mértékben birnak minden gentlemeni kellékkel sat. — A német czivilizátorok közt bizonyosan nem egy fog találkozni, a ki e levelet olvasva igy kiált föl. „Ez az én művem!“

+ (*Markovics Antal*), Csanádmegye első alispánja s a battonyai kerület országgyülési képviselője, az „Alföld“ szerint nem halt meg, mint a lapok átalában hiresztelték; sőt egészsége igen javulóban van. Örvendünk, hogy a gyászhirt megczáfolhatjuk.

+ (*A brassói szászok uniót kivánnak.*) A „Volksstimme“ szerint, Brassóban a tanács és közönség m. hó 25-én tartott gyülésében a Magyarországgali unió élénk pártolás tárgya volt. Azt hiszik, hogy csak a magyarokkali egyesülés által lehetnek képesek a román törekvéseket ellensulyozni.

+ (*Ujonczozási ügy.*) A „P. L.“ bécsi levelezője szerint, a hadügyminiszterium felszólitotta Forgách grófot, hogy az 1862-ik évi ujonczállitást illetőleg Magyarországon közösen járjanak el. Azonban az udv. kanczellár — irott jegyzékben — kijelentette volna, hogy e fölhivásnak, tekintve saját állását, eleget nem tehet; a király parancsait mindazonáltal végrehajtandja. A levelező valószinünek tartja, hogy arra törekesznek, hogy Forgách gróf helyébe b. *Geringer*, Magyarországnak egykori kormányzója, tétessék magyar udv. kanczellárrá.

+ (*Az összes osztrák cs. k. lovas katonaság*) ujalaku kardokat kap, mert az eddigiek czélszerütleneknek bizonyultak be.

+ (*A dohányfüst mint gyógyszer.*) Közelebb történt, hogy a budai lánczhid-fő közelében egy fiatal nő, görcsöktől meglepetve, földre rogyott. A szerencsétlent dörzsölés és ruháján való könnyités által igyekeztek eszméletre hozni, de eredmény nélkül. Az összesereglettek közt volt a nemzeti szinház egy kardalnoka is, kinek eszébe jutott, hogy ily esetben a dohányfüstöt, mint sikeres gyógyszert hallotta ajánlani; lehajolt tehát a beteghez, s orra alá párszor füstöt eresztett, mire a beteg lassankint egészen magához tért, ugy, hogy segitség nélkül képes volt tovább menni. Csak az most a kérdés : az a dohány magyar volt-e, vagy trafik?

Liczen-Mayer Sándor

Tükör előtt c. képe repr.

Vas. Ujs. 1897. 321. l.
(A Muzsarnokból, képpel.)

Tata, pléb

266

Liezen-Mayer Sándor

„Venus és Tannhäuser", 1880 körül, olaj, vászon, 84.5 x 57 cm: M. Nemzeti Galéria; 35. sz. reprodukció.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970.

Liezenmayer S.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1856.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

MDK

Liezenmayer festő

„Jelenet Szent Erzsébet életéből" c. kép az Orsz. Képtár tulajdona lett. 1881.

MDK-A-I-1/928.

Liezen-Mayer Sándor

az 1890-es évek elején Münchenben tartozkodott; az ottani művészeti akadémia tanára: a Piloty stílus ápolója.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

51 l.

Liezen-Mayer Sándor

tanítványa Münchenben Egerváry Potemkin Ágost festő.

Lyka Károly: Vándorlásaim a múcé-szet körül, Budapest, 1970. 363 l

327 l

Litzenmayer Sándor

** *(A magyarországi müegylet legujabb kiállitása)* máj. 24-ikén nyilt meg s benne 12 darab műlap és vizfestmény, továbbá 48 darab olajfestvény van kiállitva. Legnagyobb áruak Madarász Viktor történeti képe, 2000 ft; és Litzenmayer győri festész szintén történeti műve, 1500 ft. E két festvényen kivül van még magyar születésü müvésztől 12 darab olajfestvény.

** *(Bignio Lajos*

Vas. Ujs. 1865
281. l

Először gr. Forgách Ignácz, azután gr. Gyulay Sámuel altábornagy, Esterházy herczeg, s Estei Ferdinánd főherczeg nevét viselte az ezred, az utóbbit ma is viseli. Az ezred, hosszu fennállása alatt, résztvett a monarkhia minden csatájában, különösen sokat küzdött Olaszországban. A franczia csapatokkal együtt részt vett az orosz hadjáratban is.

Az ezred, 62 évi távollét után, 1882. szeptember 10-én jött haza, s mint mindnyájan emlékezünk, itt ünnepélyesen fogadtatott. Az ezred története a következőleg emlékszik meg az időről, midőn Esterházy Miklós herczeg volt az ezred tulajdonosa: «Ő herczegsége az által tanusította e napon kiváló megelégedését az ezreddel, hogy az ezred összes foglyait, — szám szerint hetet, — büntetésük elengedésével szabadon bocsáttatta; az ezred egész tisztikarát megvendégelte, s egyesek anyagi viszonyait rendezte: a legénységnek, őrmestertől lefelé, minden táborzási időszakra ingyen főzeléket adatott; az altiszteket három egymás után következő nap szabad étkezéssel látta el, minden század két altisztjének és 20 közlegénynek ezredtulajdonosi minősége idejére és pedig az előbbieknek napi 3, utóbbiaknak pedig napi 2 krajczár zsoldpótlékot rendelt; az ezred zenekarának évi 7000 forint segélyt adott; a karmesternek havi 24 forintot ajándékozott, s ezenkivül kijelentette, hogy ezredének minden hadapródja mindaddig, mig tisztté lép elő, havonkint 10 forint segélyre számithat tőle.»

Folyóiratok. A «*Természettudományi Közlöny*» augusztusi füzetében Láng Zsigmond «Az indigóról és gyártásáról Keletindiában» ir; mig Borbás Vincze «A mocsárfa s nevezetesebb tölgyeink magyar nevei»-t ismerteti. A földtan, vegytan, élettan, természettan és rokon ágak körébe vágó számos kisebb közlemény van még a füzetben. — A *Ludovika-Akadémia* augusztus—szeptemberi kettős füzete a következő tartalommal jelent meg: Hunyady János hadjáratai, Olchváry Ödön főhadnagytól. Távirda a hadsereg szolgálatában a legrégibb időtől a jelenig. Néhány szó az állandósított gyalog-századok gazdászat-kezelésének érzékeny ágairól, Tinschmidt Ede hadnagytól. Wolozkoi elmélete a gyalogság-harczban való tüzelésről. A szerb-bolgár háboru történetéből, dr. Gyorgyevics Vladen, stb.

Zeneműv. Pécsett Traub és társa könyvkereskedésében megjelent: «Sopiana Keringő», zongorára szerzé Lenkei Lajos; ára 80 kr.

Az operaszinházban a király születésnapján, e hó 18-ikán kezdődtek meg az előadások. Meyerbeer «*Dinorah*» operája került szinre, a czimszerepben *Bianchi* kisasssonynyal, a ki nemcsak kitünő művésznő, hanem a magyar szövegben is oly előmenetelt tett, hogy a szinpadon kész magyar énekesnő. A nézőtért kivilágitották, de közönség kevés volt. *A nemzeti szinház* még csukva. Az átalakításokkal nem készültek el. A drámai előadásokat rövid ideig szintén az operaszinházban tartják. A belépti dijak ez előadásokra olyanok, mint az operai előadások mérsékelt helyárai. Az első drámai előadás e hó 19-ikén az «*Ember tragédiája*» volt.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésére megtörtént minden előkészület s a végrehajtó bizottság naponkint kap értesítéseket, melyek mind azt mutatják, hogy nagy érdeklődéssel várják a gyülésezőket Temesvártt és Buziáson. A temesvári bizottság megbizásából Lendvay Miklós csinos füzetet állított össze, melyet a vándorgyülés tagjai közt emlékül fognak kiosztani. Ama helyek ismertetvék benne kulturalis, történeti s ipari szempontokból, melyekre a vándorgyűlés kiterjeszkedik. Ki fognak osztani egy másik emlékművet is: dr. *Breuer* Ármin megyei főorvos 33 ívre terjedő könyvét, mely részletesen tárgyalja Délmagyarország természetrajzi, kulturális és gazdasági viszonyait.

Az erdélyi közművelődési egyesület közgyülése aug. 29-ikén lesz Kolozsvártt délelőtt tiz órakor, a redut nagytermében. Azelőtt való nap a városházán választmányi ülést, majd előértekezletet tartanak. A délután folyamán három irányból érkező vonat elé mennek ki, fogadni az érkező vendégeket, kiknek tiszteletére ismerkedési estélyt rendeznek. A közgyülés reggelén érkezőket szintén a vasutnál fogadják. Közgyülés után társas ebéd, azután népünnep, szinházi diszelőadás és végül tánczmulatság. Ugyanekkor iparkiállítás és állatkiállítás is lesz Kolozsvártt. A közgyűlés sorozata a következő: *Augusztus 28-ikán* d. e. az igazgató választmány ülése; d. u. közgyülési előértekezlet és a vasuton érkezők fogadása. Este diszelőadás a szinházban, aztán találkozás ismerkedésre Nagy Gábor és Lőrinczy József vendéglőiben. *Aug. 29.* Reggel 6 óra 56 perczkor a Budapest felől érkező vendégek fogadása. D. e. 10 órakor közgyülés a városi redutban. D. u. 2 órakor társas ebéd a lövöldében, 5 órakor népünnepély a sétatéren s este 8 órakor tánczvigalom a lövöldében, mindkettő rendezve a nőegylet által. A közgyülési napokban kiállitás lesz az erdélyrészi iparból; az erdélyi gazdasági egylet pedig állatkiállitást rendez.

A kisdedóvás jubileuma. Az országos kisdedóvó egyesület ebben az évben fogja megünnepelni a kisdedóvó ügy Magyarországon való felkarolásának 50 éves jubileumát. Az ünnepély részleteinek megállapítására bizottságot küldtek ki. Az ünnepélyben részt vesz a kisdednevelők orsz. egyesülete is.

MI UJSÁG?

A király születésnapját e hó 18-ikán fényesen megülték a fővárosban. A középületeken, a dunaparti kikötők árboczain lobogók lengtek. Kora reggel katonai zenekarok járták be a város utczáit s a Gellérthegy ágyui is megszólaltak. A hivatalos ünnepélyek a budai vérmezőn kezdődtek, hová kivonult az összes fővárosi helyőrség, honvédség és Ludovika-akadémia növendékei. A szemle után, melyet gróf Pejacsevich Miklós hadtest-parancsnok tartott, tábori mise volt. A hivatalos világ a budai helyőrségi templomban gyült össze isteni tiszteletre. Isteni tisztelet után a hatóságok megjelentek Tisza belügyminiszternél, fölkérve, hogy hódoló üdvözletüknek adjon kifejezést a trón előtt. A többi templomokban is háladó isteni tiszteletet tartottak. Gr. Pejacsevich hadtest-parancsnok az «Angol királynő» fogadóban rendezett ebédet, melyre a tábornokok és törzstisztek voltak hivatalosak.

A Budavár 1686-iki bevételénél harczolt ezredek. Azon császári ezredek közül, a melyek Budavár visszavételében 1686-ban résztvettek, a következők még ma is megvannak a hadseregben: A német trón-örökös nevét viselő 20. sz. gyalog-ezred (akkor Pfalz Neuburg ezred); a báró Reinländer nevét viselő 24. sz. gyalog-ezred (akkor Mannsfeld herczeg); a báró Philippovics József nevét viselő 35. sz. gyalog-ezred (akkor Spinola ezred); a cumberlandi herczeg nevét viselő 42. sz. gyalog ezred (akkor Thüngen ezred); a gr. Thun-Hohenstein nevét viselő 54. sz. gyalog-ezred (akkor Starhemberg Ernő ezred); a György szász herczeg nevét viselő 11. számu gyalog-ezred (akkor Metternich-ezred); továbbá a 7. sz. dragonyos ezred (akkor Dünewald dragonyosok); a 10. sz. Montenuovo-féle dragonyos-ezred és a Savoyai Jenő nevét viselő 13. sz. dragonyos ezred, mely nevét máig is megtartotta.

A pécsi országos dalünnep e hó 15-ikén ért véget. A versenyelőadások nyertese a budai dalárda lett. A legközelebbi dalünnepet *Szegeden* tartják.

A dalárszövetség közgyűlésén *Perczel* Miklós főispán elnökölt. A közgyülés az elhunyt Huber Károly karnagy és Engesszer Mátyás érdemeiről is megemlékezett és családjokhoz részvétiratot intézett. Simonffy Kálmán zeneszerzőt tiszteletbeli elnökké választották. A tisztikar következőleg alakult meg: Bartay Ede elnök, Follmann Alajos alelnök, idősb Abrányi Kornél titkár, Hubay Jenő első karnagy, Kovarcz Emil második karnagy, Goll János pénztárnok, de ez utóbbi nem fogadhatta el. Az 1888-ik évben tartandó dalünnepre Szeged, Ungvár és Kassa városok tettek ajánlatot. A közgyűlés Szeged ajánlatát fogadta el. Idősb *Abrányi* Kornél titkár szóba hozta a *király-himnusz* ügyét. A király-himnusz szövegére a dalárszövetség száz darab aranyat tűzött ki, de eredmény nélkül. Abrányi tehát azt indítványozta, hogy a király-himnusz szövegének megirására Jókai Mór kéressék fel. A közgyűles e kérdést levette a napirendről s abban állapodott meg, hogy a király-himnusz szövege az ezredéves jubileum alkalmára lesz megirandó s addig a kitűzött díj a király-himnusz-alappal kamatoztassék.

A dalárdák napközben megtekintették Pécs nevezetességeit, többi közt Zsolnay majolika-gyárát, Littke pezsgő-gyárát, este pedig hangversenyekben működtek. Az első versenyt, melyben Hubay Jenő «Magyarok istene» czimű nehéz előadásu zeneművének előadása fölött vetekedtek a dalárok, már említettük, valamint azt is hogy a budai dalárda nagy tetszést aratott. Aug. 13-ikán volt a második verseny, melyen ugyanaz a 17 dalárda vett részt, a mely előbbi este énekelt. A legnagyobb sikert ismét a budai dalárda aratta, «Bérczről visszanéz a vándor» czimű karénekkel. A hangversenyen ezúttal is annyi közönség volt jelen, a mennyi csak a dalcsarnokban elfért.

Az augusztus 14-iki nagy hangverseny nemcsak a szabatos előadás által vált ki, hanem az előadott művek eredetiségével is. Ilyen *Michalovits* Ödön «Völgy és bérez» férfikara zenekisérettel. Gr. *Zichy* Géza maga vezényelte a «Bucsu-szerenád»-jának előadását. *Hubay* Jenő «Sohajtás» czimü férfikara és szintén tőle a Rákóczi-induló átirata hatásos művek. Előadták Liszt «Király-dalát» is. *Szentirmai* Elemértől magyar népdalokat mutattak be és ugyancsak megtapsolták. Az előadást Hubay Jenő vezette, s a betanitásért is őt illeti a dicséret. A hangversenyt tánczvigalom követte a kaszinóban.

Aug. 15-ikén a dalárszövetség diszülése és a pécsi jeles dalárda fennállásának 25 éves jubileuma volt, zászlószenteléssel és hangversenynyel. A dalárszövetség diszülésén *Abrányi* Kornél indítványozta, hogy Liszt Ferencz holttestének hazahozatala érdekében kérvény intéztessék a képviselőházhoz; *Siposs* Antal, az irói kör alelnöke, pártolta ez indítványt, mert Liszt kevéssel halála előtt kijelentette, hogy Magyarországon akar eltemettetni. Abrányi indítványát elfogadták a Perczel főispán által ajánlt azzal a módosítással, hogy a mozgalomba az összes törvényhatóságok is belevonassanak. Ezután kihirdették a *jury ítéletét*, mely szerint az egri, miskolczi, debreczeni, szegedi, budai, kassai, szatmári, kolozsvári és ungvári dalegyletek aranyérmet; a szentesi, győri, kecskeméti, sátoralja-ujhelyi és rimaszombati dalárdák ezüstérmet kaptak, Báttaszék, Budapest, Sopron dísz-okiratot. A losonczi dalárda által felajánlott arany serleget és ezüst karnagyi pálczát 12 szóval 10 ellenében a *budai dalárdának* itélték. A sátoralja-ujhelyi dalárda kicsinyelte az ezüstérmet és azt visszautasította. A pécsi dalárda jubileuma programmszerüleg folyt le. A zászlóanya, özv. Mailáth Györgyné képviseletében, leánya, Pallavicini őrgrófné jelent meg. Sok üdvözlő távirat érkezett, ajándékokat és babérkoszorukat küldtek a dalárdának. Az utolsó hangverseny rendkivüli nagy érdeklődés mellett ment végbe. A legnagyobb hatást keltette gróf *Zichy* Géza játéka, ki egy saját szerzeményű rapsodiát adott elő zongorán, melyet kétszer kellett ismételnie. *Abrányiné* Wein Margit a «Szevillai borbély» nagy áriáját adta elő. Nagy tetszésben részesült *Hubay* Jenő művészi hegedűjátéka, ki Wieniavszky «Valse Caprice»-ét adta elő. Szintoly melegen fogadták *Abrányi* Emil szavalatát, ki saját prologját szavalta. Végül *Hoffer* és *Szendrői* énekeltek. Ezzel végződtek a zajos és ünnepélyes napok. A következő nap már az oszlásé volt.

Liszt hamvai. Hol pihenjenek a mester hamvai? Ezzel a kérdéssel ép oly élénken foglalkoznak a német zenei körök, mint Budapesten. Utólag megczáfolják, mintha Liszt magyar inasa azt mondta volna, hogy Liszt egyszer határozottan kijelentette, hogy Budapesten óhajtana pihenni; ellenkezőleg, a sokszor emlegetett Miska inas előtt ugy nyilatkozott, hogy «soha sem szeretné, ha holttestét hurczolnák». A weimári nagyherczeg mindent elkövet, hogy Liszt hamvait Weimárba vihesse s Göthe és Schiller mellé temethesse. Tudvalevőleg a temetés előtt Wittgenstein herczegnő táviratilag figyelmeztette Rómából Liszt családját, hogy Liszt a Budapesten való eltemetésről végrendeleteben nyilatkozott, mely 1861-ben kelt és Brichta ügyvédnél van elhelyezve. Brichta azonban nem tudott semmit a végrendeletről. Weimárba utazott, hogy rendezze a mester hagyatéki ügyeit. Hire jár, hogy van egy végrendelet, mely 1861-ben kelt, s a weimári törvényszéknél van elhelyezve, és mely e hó 2-ikán fölbontatván, annyit tartalmaz, hogy Liszt végakaratának végrehajtója Sayn-Wittgenstein herczegnő. Liszt hátrahagyott vagyona nem jelentékeny, de annál több a különféle emléktárgy. Ezeket már hosszabb idő óta a Liszt lakásához közel levő házban e czélra bérelt földszinti helyiségben gyüjtötték össze.

Weilen lovagot, ki az «Osztrák-magyar monarchia irásban és képben» nagy vállalat osztrák részének szerkesztője, ő felsége aug. 14-én kelt elhatározásával az udvari tanácsosi czim és jelleg adományozásával tüntette ki.

Liezen-Mayer Sándor jeles hazánkfia, a müncheni festőakadémia tanára, a napokban családjával együtt Magyarországba érkezett. A művész napokig Esztergomban tartózkodott, a hol a herczegprimás arczképét festé. A kép valószinüleg ki lesz állítva a műcsarnok jubileumi kiállításán a Munkácsyéval együtt, a ki szintén lefestette a herczegprimást. Megemlítjük itt, hogy a müncheni művész-akadémiának Piloty halálával megürült igazgatói állására *Liezen-Mayer* és *Wagner* hazánkfiainak neveit is sürűen emlegették, de Kaulbach tanár neveztetett ki.

Mérnökök tanulmányozásai. A magyar mérnök- és épitészegyesület által a munkács-beszkidi vasut épitésének megtekintésére tervezett kirándulás a jelentkezett tagok csekély száma miatt elmarad. — A másik kirándulást. a Kazán szorosbeli Széchenyi emléktábla felavatására, csakis 70—80 résztvevő jelentkezése mellett tarthatják meg s előjegyzéseket f. hó 26-ig fogadnak el. A kirándulás szept. 5—8-ára van tervezve.

Lesseps és Coppée arczképei. A tavalyi franczia vendégek két kitünőségének, Lesseps Ferdinándnak és Coppée Ferencznek arczképét készítette el Párisban egy fiatal magyar festő, Lippay Bertalan. Szive-

sen ültek előtte, s mindkettő folytonos elragadtatással beszélt hazánkról a művésznek s különösen Lesseps ismételte, hogy a lehető legelső alkalommal Magyarországot ujból meglátogatja. A két arczképet a festő Magyarországba küldi, s lehetőleg az idei karácsonyi tárlaton kivánja kiállítani. Lippay Bertalan különben imént Budapestre érkezett s pár hetet Felső-Magyarországon fog tölteni a tót népélet tanulmányozása végett.

A «Jogtudományi Közlöny» augusztus 20-iki száma (34-ik) a következő tartalommal jelent meg.

† Chemy József. Dr. *Kováts Gyula* kir. táblai pótbirótól. — A bűnügyi védelem magyar történetének évlapjaiból. (1833—1844.) Dr. *Fayer László* budapesti egyetemi magántanártól. — Jogirodalom: A magyar csődtörvény, a m. kir. Curia, a pénzügyi közigazgatási bíróság, a budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozataival s a vonatkozó miniszteri rendeletekkel ellátva. Dr. *Wolf Vilmos* budapesti ügyvédtől. — Törvénykezési Szemle: A biztositási dijak iránti keresetekről. (Válasz az előző czikkekre.) *Serly Antal* budapesti kir. aljárásbirótól. — A hirdetményi eljárás. Dr. *Gaal Tibor* pestvidéki kir. törvényszéki aljegyzőtől. — Adalékok a magyar bűnvádi eljárás fejlődéséhez. XXV. A bűnügyi elővizsgálatok hiányosságának orvoslási eszközeiről. Dr. *Róth Ferencz* nagy-károlyi kir. járásbirósági aljegyzőtől. — Különtelék.

MELLÉKLET: Curiai Határozatok. — A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság határozatai. — Kivonat a «Budapesti Közlöny»-ből. Csődök, csődmegszüntetések, pályázatok.

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Kovács Pál, irodalmunk nagyérdemű veteránja, Győr városának egyik legtiszteltebb polgára s jeles orvosa, meghalt e hó 13-ikán, 78 éves korában, Győrben. Szépirodalmunknak legrégibb munkásai közé tartozik, ki az elbeszélő irodalomban mint üttörő működött, s folyton lépést tartva a haladással, az irodalom fejlődésével, élete legutolsó napjáig jókedvvel és ifjui kedélylyel forgatta a tollat. Az élet derült oldalait festette, a félszegségeket csipdesve. Az életben is vidám és szeretetreméltó volt. 1827 óta irt humoros elbeszéléseket és vigjátékokat. Irói érdemeiért megválasztotta az akadémia 1883-ban levelező tagnak, a Kisfaludy társaság 1838-ban rendes tagjának. Ötven éves irói jubileumát Győr városa néhány év előtt ünnepelte az irodalmi körök átalános érdeklődése mellett. Kimerítő életrajzát, arczképét, akkor közölte lapunk is. Régen volt, midőn ő beszélyeit, szinműveit több kötetben adta ki, az utolsó gyüjtemény («Munkái») ép negyven éve jelent meg Győrött. Azóta nem ért rá összeszedni, a mit irt, mert sokat irt s nem fáradt el bele. Kovács mint orvos is hirnevet szerzett magának. Bejárta Németországot, Hahnemannal a homeopatia megalapitójával, kinek aztán hive lett. Mikor hazakerült, Győrben telepedett meg, s a megye rögtön megválasztotta főorvosának. Sokat tett a győri társas élet fejlődésére, s különösen a magyarositás terén aratott érdemeket. Mint a magyar szinészet pártolója, ő is elősegítette a német szinészet kiszorítását. Sokat irt vigjátékot, bohózatot, néha szomorujátékot is, de a szigorubb formára kevésbbé termett. Mig az elbeszélés terén a saját eredeti ösvényét járta, a vígjátékban a Kisfaludy Károly nyomán haladt. Dr. Kovács Pál mint szerkesztő is nem kis érdemet szerzett az 1846-ban megindított «Hazánk»-kal. Ez tartalmas lap volt. Irtak bele szives örömest a központ akkori hires irói közül többen, köztük Petőfi is, kinek nem egy halhatatlan költeménye és geniális «Uti leveleinek» második sorozata is e lapban jelent meg. A «Hazánk» jelentékenyen hatott arra, hogy a győri polgárság rákapjon a magyar lapok olvasására is; a szabadságharczban pedig hogy nem egyszer tüntesse ki hazafiui érzületét, s a Bach-korszak németesitő uralma alatt nyelvben és szellemben egyre magyarabbá véljék. A veszprémmegyei Dégen 1808 jul. 1-én született. Atyja, gr. Festetich Antal jószágainak igazgatója szintén irodalomkedvelő ember volt. Kazinczyval, Csokonaival levelezésben állt. Kovács Pál 1833-ban nyert oklevelet. A szenvedő emberiség ápolása mellett maradt idejét az irodalomnak szentelte. Szinművei «Thalia» czimen jelentek meg három kötetben, a negyvenes évek elején. Családi életében mély csapások érték. Gyermekei közül több elhalt, ezek között Ödön, ki már az orvosi pályán volt és az irodalomban is névvel birt. A veterán iró és kitünő ember halála ép oly mély részvétet keltett a fővárosi irói körökben, mint Győr egész társadalmában.

Stein János kolozsvári könyvárus és kiadó aug. 14-éken 72 éves korában meghalt. Félszázadig sok tevékenységgel gyámolitotta a közmüvelődést mint könyvkiadó, nyomdász és kereskedő. Hatszáznál több könyv jelent meg kiadásában. Fiatal (23 esztendős) korától fogva teljesitett munkájának eredménye ez. Nagy kiterjedésü család és rokonság gyászolja az érdemes férfiu halálát.

Két derék honvéd is elhunyt a legközelebbi napokban: Katona Miklós Szatmármegye központi gyámja, s a szabadságharczban honvédezredes és Széll József volt őrnagy. Katona Miklóst 73 éves korában érte a halál. Az erdélyi országgyülésen 1846-ban ellenzéki követ s b. Wesselényi Miklós hive volt. A gárdában is szolgált 1848-ban a magyar kormány őrnagynak navezte ki. A fegyverletétel után Törökországba menekült, mig vagyonát itthon elkobozták. Mészáros Lázár hadügyminiszterrel vándorolt ki Amerikába s az egykor gazdag ember mint zöldségtermelő kereste kenyerét. Később mint ügynök működött Francziaországban. Haza 1865-ben jött s vagyonát elpusztulva találta. Szatmármegye 1877-ben központi gyámnak választá. Külföldön ipari ismereteket szerezve, az ecsedi lápnál meghonositá s szép fokra vitte a gyékénykosarak fonását. A szatmári szatyoroknak piaczot szerzett franczia földön is s folyton ötven-hatvan munkással dolgoztatott, a mivel nagy érdemet szerzett. — Szell Józsefet Pozsonyban temették el nagy részvét közt. A magyar testőrségnél szolgált, később a 34-ik gyalogezredbe lépett. 1848-ban ezredével együtt letette az esküt a magyar alkotmányra s csatáról csatára harczolt. A szerencsétlen bábolnai csatában tizenhét nehéz sebből vérezve félholtan maradt a csatatéren s ugy került osztrák fogságba. Sebeiből másfél évig gyógyitották s nyomorék maradt. Az akkori haditörvényszék kötél általi halálra itélte, ezt azonban az uralkodó, tekintettel az elitélt hős nyomorék voltára. 10 évi vasban töltendő várfogságra változtatta. Kufsteinből való szabadulása után elvonult életet élt, némán türt, kevés emberrel érintkezett.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Hersich Ignácz, nyug. kuriai biró, a Lipót-rend vitéze, 71 éves korában, Budapesten. — Gr. Bethlen Károly, a királyhágontuli főnemesség egyik tisztelt tagja, 60 éves korában, s a bethleni családi sirkertben e hó 16-án temették el. — Vörösmarty Pál, nyug. gazdatiszt, Vörösmarty Mihály nagy költőnk utolsó fivére, 72 éves korában, Budapesten, hol öreg napjait egész csendben élte; özvegye szül. Krenedits Margit, gyermekek, unokák gyászolják halálát. — Márjássy Aladár, volt országgyülési képviselő, ki a szepesszombati kerületet két izben képviselte, Budapesten, honnan holttestét Batiszfalvára vitték. — Endrődi Kupricz Imre volt országgyülési képviselő és szolgabiró, 72 éves, Gutorföldön. — Vetro Sándor cserményi róm. kath. lelkész élete 59-ik évében. — Czeisz József jász-lajosmizsei róm. kath. plébános életének 46-ik évében. — Osvald Béla kegyes tanitó rendi áldozó pap és gimn. rendes tanár élete 39-ik évében, Rózsahegyen. — Karay Lajos, fővárosi ügyvéd, Kossuth egykori titkára, a régi jó öregek egyik tipikus alakja. — Radácsy Károly, az abauj-szepsi-i takarékpénztár pénztárnoka, 46 éves. — Bartha Sándor, a magyar jelzálog hitelbank főkönyvvezetője Budapesten. — Kiskéri Tóth Antal török-kanizsai járási segédszolgabiró 34 éves. — Csepregi Schapringer Zsigmond, pécsi gázgyári igazgató Gráczban 44 éves. — Ifj. Ruzitska Ede, államszámvevőszéki titkár fia, 19. évében, Budapesten. — Ettinger Dávid topolyai kereskedő 82 éves. — Fejér Miklós csikszépvizi kereskedő, törvényhatósági bizottsági tag, 43 éves. — Pócsy Lajos, volt főkáptalani gazdatiszt, 35 éves Muzslán. — Gazdag Márton, földbirtokos, 74 éves, Halason. — Rajkovits György, szerb iró és egy szépirodalmi lap szerkesztője, 61 éves Ujvidéken. — Dropba András evang. iskolai tanitó, 41 éves, Beszterczebányán. — Máté Lajos állatorvos 71 éves, Nagyváradon. — Bochkor Károly, dr. Bochkor Károly budapesti egyetemi tanár öt éves fiacskája.— Báró Duka Miklós, Tarcsán és Pozsonyban temették el. — Body Ferencz, esperes, 71 éves, Baján. — Faller József, nyug. fővárosi főkönyvelő, 79 éves, Budapesten. — Setzer Lajos, vendéglős és háztulajdonos 75 éves, Budapesten. — Zákó Pál nyug. árvaszéki elnök, Bács-Bodrogmegye egyik ügybuzgó fia, Zomborban. — Pápai Boné József, földbirtokos 73 éves, Vrancsikon.

Lovassy Róza, Lovassy Ferencz biharmegyei birtokos 20 éves egyetlen leánya Uj-Tátrafüreden, honnan a halottat Nagy-Szalontára vitték, és Széll Kálmán ref. esperes mondott megható beszédet, kinek nemrég elhunyt leánya, Széll Piroska, Arany unokája, benső batátnője volt a most elhunyt fiatal leánynak. — Laubheimer Oszkárné szül. Bartalovics Matild, kir. közjegyző neje, 24 éves, Alsó-Lendván. — Jerzsák Ignáczné szül. Tokody Izabella, 44 éves, N. Váradon. — Özv. Sztratimirovics Ferenczné szül. Szunyogh Teréz, 83 éves, Czegléden. — Özv. Csukly Jánosné szül. Molnár Alojzia, 67 éves, Szabolcs-Bányatelepen, — Özv. Korda Andrásné szül. Hornay Viktória, 65 éves, Élesden. — Watzal Jenőné szül. Meszlinger Matild Temesvártt. — Pecz Istvánné szül. Rády-Erzsébet, 22 éves, Ragyolczon. — Kőszeghyné szül. Devia Borbála, 33 éves. Kőszegen. — Szalay Lepsényi Eszter, 63 éves, Tabajdon. — Henriette Mária Immaculata főherczegnő, Károly Salvator főherczeg kétéves leánya, Traunkirchenben.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

K. E. Csinos mind a kettő. A torony tövében nekünk jobban tetszik s közlendőink közé is soroztuk.

Konstantinápoly. B. J. A tengerész-konyha ismertetését, melyet az ön véleménye szerint «a magyar királyság 16 millió lakosa közül talán egy fél millió sem ismer», elvárjuk.

Ikarus (nem Ikárus): régi történet s Ovid óta sok költő feldolgozta, vagy regének, vagy allegoriának, a mire alkalmas is. Nálunk Tompa, egészen eredeti felfogással. — Ebben csak az utolsó versszakban érezhető az allegoriai czélzat; de az nem volna baj. Hanem baj az, hogy verselése, nyelve, még (az általunk hirtelenében a kéziratón kijegyzetteken kivül is!) sok javitást igényelne. Pl. micsoda rimek ezek (mindjárt az I. strófában): szeme, nyüge, istene; miféle magyar szó ez: «tépelgve», miféle hangzat ez: «viszi a szél szét»? stb.

A vén diófa. Ez is sokszor (oh hányszor!) meg volt már énekelve! S jobban is, — ámbár ez is elég csinos.

Nem közölhetők. L .... hez. Csöndes alkony. — A magyarok (ki olvasná örömmel az ilyen rossz hexametereket?) Érted éled ....

HETI NAPTAR. Augusztus hó.

Nap		Katholikus es protestans		Görög-Orosz	Izraelita
22	V	C 10 Joak. olt.	C 9 Timot	10 E 10 Lőr. vt.	21 Xyloph.
23	H	Ben. Fülöp hv.	Zakariás	11 Euplusz	22
24	K	Bertalan ap.	Bertalan	12 Aniczét	23
25	S	Lajos kir.	Lajos kir.	13 Maxim. hv.	24 Ruth
26	C	Zefirin p. vt.	Sámuel	14 Marczell	25
27	P	Kalaz. József †	Gebhárd	15 Nagy B. A.	26
28	S	Ágoston egyka.	Ágoston	16 Dioméd vt.	27 S. Reéh

Holdváltozásai: ● Ujhold 29 én 2 óra 10 pk. d. u.

TARTALOM.

Szöveg: A történelmi kiállítás. — Visszhang Vörösmarty «Szózat»-ára. (Költemény) Dalmady Győzőtől. — Buda visszafoglalása 1686-ban. Kétszázadik évfordulója alkalmával. — Hangyára vadászó pókok. — Sándor Mátyás. Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — Budavár ostroma és a történelmi kiállítás. — Ör-madarak. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és Egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár.

Képek: A történelmi kiállításból. (Hat képpel. 1. A kiállítás baloldali középtermének sarokképe. 2. Lotharingi Károly herczeg. Egykoru metszet után. 3. Budavár ostroma 1686-ban, metszette Hafner Kristóf. 4. és 5. A történelmi kiállítás szőnyegképei. 6. Csonkabég, Budavár alparancsnoka. — Sándor Mátyás. (Három képpel.) — Költöző darvak. — Sarkantyus szárnyu chauna csirkéket védve.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Tiszta selyem kelmék, 80 kr. méterje, valamint à frt 1.10 s frt 1.35 egész frt 6.10 (szines, csikos és koczkás alappal) szállit egyes öltönyre és egész végben vámmentesen a házhoz **Henneberg G.** (cs. és k. udv. szállító) selyemgyári raktára, **Zürichben.** Minták postafordultával. Leveldij 10 kr.

Köszvényeseknek.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udvari szállító és kerületi gyógyszerész urnak, Korneuburgban.

Hideg fürdő következtében mindkét térdhajlásom annyira áthült, hogy másnap már se járni, se lábamra állni nem birtam.

Az ön **köszvényfolyadékához** folyamodva, azzal való folytonos bedörzsölések és hideg borogatások **annyira sikerre** vezettek, hogy este már lábaimat emelhettem.

Másnap már **hajlíthattam** azokat, és 4 nap, **azaz 4 nap** lefolyása után minden segítség nélkül kedélyesen járkálhattam; 5-ik nap már ujra hivatásom után járhattam, igaz, hogy gyöngén, de a dolog mégis csak ment.

Ma már egészséges vagyok, és nem mulaszthatom el, **Uraságodnak** forró köszönetet mondani, hogy **köszvényfolyadékának** sikerült oly pokoli kínokat enyhíteni.

Hátsó-Brühl, 1881. decz. 10.

Teljes tisztelettel
Plischke József, tanító.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár: a Korneuburgi kerületi gyógyszertár.

Szives figyelembe vételül.

E készitmény vételénél kérjük a t. közönséget mindig **Kwizda köszvényfolyadékát** kérni, és arra ügyelni, **hogy épugy minden palaczk,** valamint a **boriték** is, **a mellékelt védjegygyel** legyen ellátva.

A multkor küldött 1 üveg «*tokaji-china vasborért*», mely (vérszegénység, sápkór és idegbajok ellen) igen jó hatást gyakorolt, köszönetemet nyilvánitom s egyszersmind kérem, sziveskedjék utánvét mellett ismét egy nagy üveggel küldeni. Tisztelettel maradván *Csenkey Vendel*, Pozsony.

Ezen készitmény kiváló gyógyerejeért belügym. engedélylyel lett ellátva, mindazonáltal nagy elterjedtségénél fogva számtalan — többnyire igen silány — utánzattal károsíttatik, minélfogva kérem csak az oly üveg elfogadását, melyen névaláirásom olvasható. Főraktár, Budapest, Kálvintér «Magyar korona» gyógyszertár. Egy üveg ára 3 frt, kis üveg 1 frt 60, postán küldve 20 krral több. *Kriegner György* gyógyszerész.

Liezen-Mayer Sándor

Jelentős paedagógiai munkásságot fejtett ki. Történelmi és vallásos tárgyú kompozíciókat festett, életművében fontos szerepet töltenek be Faust illusztrációi.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 3631

3381.

Liezen-Mayer Sándor

(1839–1898) festő; Münchenben és Bécsben tanult, rövid stuttgarti tanárkodás után, 1883-ban a bajor fővárosi akadémiájára tért vissza.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

338 l.

Liezen - Mayer

festőművén műve az Esztergomi Keresztény Múzeum magyar anyagában szerepel.

Zolnay László - Lettrich Edit: Esztergom. h.n., é.n. - 295 l., 162 t. (Panoráma.) 190. l.

MDK

Liezenmayer

Életrajzok. A Mű, 1927, 1.évf.2.sz. 32. o.

Liezen-Mayer Sándor

Lanitványa Kőrösfői-Kriesch Aladár

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

536 l.

Liegen-Mayer Sándor

Tanítványa volt Ruschel Max (1862-?)
német festő.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művé-
szet körül, Budapest, 1970. 363 l

334 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Jelenet Szt.Erzsébet életéből, o.

I.Ferencz József... o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

M.D.K.

Liezem-Mayer

Müve a kiállitáson

a Lotz-teremben

Bényi László: XIX. századi magyar festészet kiállitása a MNG-ban

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.
183-184.l.

26. szoba.

Lieren-Mayer Sándor másolata De-
laroche után: Eltalált Mater. Vá-
szon, olaj, 123×88 cm

Maszlagfej II. 486. szám.

Esztergomi primási
képtár

Liezen-Mayer Sándor

Liezen-Mayer Sándor

Árpádlági hent Erzsébet c. képe repr.

Pásztortűz

1931. nov. 22

Isö helyen üllünk

Dz.S.S.E. : Kelenvölgy 4:1 (2:0)

Szentivány II.

Kovács Szeik

Bisz. Szentivány I. Bozó

Gellért Somogy Pálfalvi Bis.

Gollöző Szentivány (2) Somogyi (2).

Liezen-Mayer Sándor

Liezenmayer Sándornak (1839—1898), aki Székellyel és Benczúrral együtt a Piloty-iskolán nevelkedett, kevés egyházi tárgyú festménye maradt. Szt. Erzsébet legendája kétízben is inspirálta. Az egyik kép *Thüringiai Erzsébet szentté avatását*, a másik *Magyarországi Szt. Erzsébet és a koldusasszony* történetét ábrázolja.

Rónaffy Dezső
Magyar egyházi festészet
a XIX. században
Műgyűjtő 1930
177 l

I. MELLÉKLET.

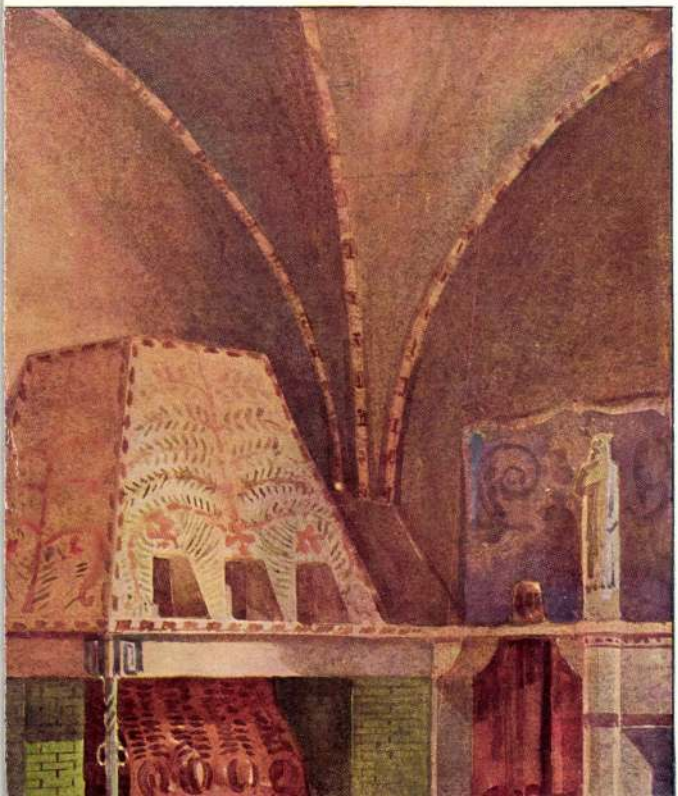

F 388. Liezen-Mayer Sándor (magyar festő, 1839–1898): Menekülés Egyptomba. Vászon, olaj, 150×110 cm.
Gerevich: PA, 253 l.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S. A művésznél rendelve. – Maszlaghy II. 543 sz.
Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 4 l.

F 389. u. az: Magyarországi Sz. Erzsébet. Vászon, olaj, 152×94 cm.
Gerevich PA, 253 (repr. 255 l.)
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S. 85. – A művésznél megrendelve – Maszlaghy II. 521 sz.
Péter: A magyar művészet története. II. k. Bp. 1930, 110–112 l. (repr. 111 l.)
Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 4. lap.

Genthon: Az uj magyar festőművészet története Bp. 1935, 101 l.

390. u. az: Simor János hercegprimás. Vászon, olaj, 114×90 cm.
Simor 50 éves papi jubileumára készült. 1886-ban – Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S. – Maszlaghy II. 546 sz.
Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 4. lap.
Gerevich: PA, 253 l.

Valamennyiher: Esztergom bármegye Bp. é. n. 176 l.

391. u. az Dobozi. Papír, szénrajz, 32×20 cm

Mindháromhoz
Gerevich: Régi és újabb magyar képek a primási képtárban. Vas. Ujs 1916, 554 l. (repr. 388 szám: 553 l, 390 szám: 553 l.

391b. u. az: Parasztleány. Papír, szénrajz, 39×17 cm.

391c. u. az: Kutya. Papír, szénrajz, 18×20 cm.

Esztergomi képtár

Lieren-Mayer Sándor

Liezenmayer Sándor festő M.D.K.

Az 1879-ben és II. kiad. 1884-ben megjelent Petőfi diszkiadás egyik illusztrátora.

/tulnyomórészt Morelli metszette fába

Patatiyné Molnár Zsuzsa: Morelli Gusztáv 148.l.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményi IV. sz. Bp. 1963

MDK

Liezenmayer Sándor

Gergely I.: Budapest szfőv.ujabb szerzeményeinek kiáll. Képzőművészet 1932. 52. sz. 152.l.

MDK

Liezenmayer S.

Lauser, Dr Wilhelm: Die Kunst in Oesterreich-Ungarn. II. Jahrg. Wien. é.n. 45, 120, 121.1.

Liezen Mayer Sándor MDK

Vénus és Tannhäuser

Mese

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Thesen Mayer Sándor

MTK

Vénus és Tannhäuser

Mese

Millenáris 1925–26 Akt–Kiállítás

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mese, repr.

Magyar Mivészet 1925. 384.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Anya és gyermeke, repr.

Magyar Művészet 1925. 313.1.

MDK

Liezen-Mayer

Művészet 1907. 3. sz.

MDK

Liezen-Mayer, festőnő.

Külön termet foglalnak el a német és az osztrák nazz
rénus festők és a magyarok, köztük fenti művésznők.

Elek Artur: Esztergom, a művészet kincsesvárosa.
Ujság. 1934. aug.12. 7,8.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

József és Putifárné, repr.

Orsz.Magyar Képzőm. Társ. Évk. 1928. 17.l.

Dieser-Meyer Senator

Dieser ist Antisemit, rep.

Dres. Meyer Kepzem. Tarz. Ewk. 1925. IV.1.

MDK

Liezen-Majer Sándor

Hunyadi Mátyásnak Prágában Podjebrád udvarában hírül hozza a magyar küldöttség királylyá történt megválasztatását. Repr.

Közleményei, Az O. M. Képzőm. Társ. 1894-re..

MDK

Liezen-Mayer Sándor

A hannoveri szinház függönye, repr.

Képzőm. Társ. 1899 tav. nemzetk. kiáll. kat.

LIEZEN MAYER SÁNDOR +

227. Faust és Margaréta. Olajf.

Képzőm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll.kat. 48.oldal

LIEZEN MAYER SÁNDOR

591. A hannoveri kir.udv. szinházfüggönye.
Karton

Képzőm.Társ.1899.tav.kiáll.kat. 64.oldal
nemzetk.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR festőművész

A Képzőművészeti Társulat készülő kiállításán.

Nemzeti Ujság. 1939. május 11. csütörtök, 11.oldal

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Ld. Radnay Oszkár: A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1927.jan.2. 1.sz. sztl.p.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Ld. Radnay Oszkár: Retrospektiv kiállitás a Mücsarnokban c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1927. jan. 30. 5. sz. sztl. p.

M.D.K.

Liezenmayer Sándor: Kerti jelenet a Faust —hoz.

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1928.aug.12. 33.sz. 5.p.

M.D.K.

Liezenmayer Sándor: Faust és Mephisto az Auerbach-pincében. /Illusztrácié a Faust-hoz./

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1928.aug.12. 33.sz. 6.p.

M.D.K.

Liezenmayer Sándor: Kerti jelenet. II. /Illusztráció a Faust-hoz./

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1928.aug.12. 33.sz. 5.p.

Litzenmayer Sándor

O. Képzm.tára... Vas. Újs. 1874. 572. l.

Liczen-Mayer Sándor

wod

Petnyrégi

38,85. l.

Band VI

KS ALLER

des abgeschlossen.

und Rokoko, des

50 und die Volks=

farbige. Preis des

OTTENBURG

Die Preise der auf dem früher gedruckten Umschlag angezeigten Werke sind nicht gültig. Die heute gültigen ermäßigten Preise teilt jede Buchhandlung oder der Verlag auf Anfrage mit.

VERLAG
ERNST WASMUTH
G·M·B·H

MDK

Liezenmeier Sándor, festőm.

Mulató tirolisk c.képe a müncheni környezet hatását mutatja.

Juniusi aukciós-tárlat.
Árv. Közl. 1940. 3.rk.sz. 10.l. Árv.Csarn.

Lieren - Mayr Sándor

és

Felvinczi Takács Zoltán

Kiállítás Pécsett

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 166, 168. l.

Lieren – Mayer Sándor

irod

Farkas Zoltán:
Dénes Tibor: Lieren–
Mayer Sándor.
Nyugat 1932
jul. 1–

chen Museums in Esztergom.
A Müggyűtő, V—1931, 8 l.

Liezen-Mayer Sándor

Képzőművészet 1935 január (80. o.)

Liezen-Mayer Sándor: Női arckép

A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról

A Könyves Kálmán r.-t. jogositásával

Foto Seidner

5fizetési ára: Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, negyedévre 6 pengő. Egyes szám
Előfizetés külföld számára egész évre:
36 Schilling, Csehszlovákiában 150 csehkorona, Jugoszláviában 300 dinár, Romániában 800 l

keretet, üveget
cellánt

eretezés, üvegezés

Handelsm

VII. Rottenbiller-utca 35. Te

ARCON

modern
lakásművészeti
műhely

Modern laká

HA
aszta

MDK

Lietzenmayer Sándor festőm.

Idyll, festm.

Szt.Erzsébet a rózsákkal, "

" " a szegények között,"

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 93-94. l. képek

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98

VIII. Henrik

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec. 5o. 1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor /1839-1898/

Venus és Tannhäuser, of.

Magyar mesterművek kiáll. N.Szal. 1936. jun.

MDK

Liezenmayer Sándor

Vénus és Tannhäuser, repr.

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

MDK

Liezenmayer Sándor

Menekülés Egyiptomba, repr.

Képzőművészet 1930. 34. sz.

Lieven - Mayer S.

⊙ (A műegylet választmánya) alkudozást tett folyamatba Litzenmayerrel, nagy történeti képének megvásárlása végett, mely esetben valószínüleg az egylet jövő évi műlapjául választatnék. A kép ára 1000 ft. A f. hó 17-én bezárt havi kiállításból egy kép sem vásároltatott meg.

Vas. Ujs. 1862. 454. l.

Lietzenmayer Sándor

Vas. Ujs. 1879. 308 l

Litzenmayer Sándor, a müncheni festészeti akadémia jeles tanára, jelenleg itthon, Budapesten időz. Győrben lakó szülőinek aranylakodalmára jött haza. A fővárosi képirók lakomát rendeztek tiszteletére az „Angol királynő“ szállodában. E látogatásnak valószinü eredménye lesz, hogy Lietzenmayer festményeiből közelébb a műcsarnokban is látni fogunk nehányat.

1939 január 1

Vasárnapi Ujság

AZ UJ MAGYARSÁG VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Magyar művészcentenáriumok az új évben

Irta: Pipics Zoltán

A BEKÖSZÖNTÖTT UJ ESZTENDŐ ismét művészcentenáriumok éve nálunk és a külföldön. Az olaszok Siena legjelentősebb szobrászának, Tino da *Camaino* halálának hatszázéves s a firenzei két *Rosselli* — a festő Cosimo és a szobrász Domenico — születésének ötszázéves jubileumát ünneplik. A franciák is jubilálnak: ebben az évben van az úttörő modern mester *Cézanne* és a kiváló éremművész *Chaplain* első születési centenáriuma. A németek számára pedig *Thoma*, a festő és *Geymüller*, az építész-műtörténész százéves születési évfordulója jelent ünnepet.

Mi, magyarok, két érdemes művészünknek gyujtjuk meg ebben az évben az emlékezés mécsesét. Most van *Liezenmayer* Sándor festőművésznek és *Steindl* Imre építőművésznek első centenáriuma.

LIEZENMAYER SÁNDOR művészete — legalább történetileg — inkább Németországé volt, mint a miénk, bár élete végéig megmaradt magyarnak. Györben született 1839 jan. 24-én, de már kora ifjúságában Bécsbe került a művészeti akadémiára, huszonhárom éves korában pedig már Piloty iskolájában van Munchenben. Az elsők közé kerül és „Erzsébet szenttéavatása" kompozíciójával díjat nyer és megbízást kap. Egyre növekvő sikerei és megbízásai valósággal fogva tartják Münchenben, távol hazájától. Itt festi híres nagy képét: „Mária Terézia megszoptatja egy koldusasszony gyermekét" című kompozícióját és a müncheni színház függönyét. München lett második hazája, melyet csak ritkán hagyott el, mint mikor 1870-ben Bécsben meg kellett festenie a király arcképét, de csakhamar visszatér és mind nagyobb kompozíciókkal foglalkozik. 1876-ban a Faust illusztrációival, 1878-ban pedig Schiller „Harang"-jához készített illusztrációival ért el döntő sikert, mint rajzoló. Ez készítette elő számára az utat a düsseldorfi akadémia igazgatói állásához. Düsseldorfban festette „Magyarországi Szent Erzsébet'-képét Szépművészeti Múzeumunk számára. Mindössze négy évig maradt Düsseldorfban, szive visszavonzotta Münchenbe, ahol mint akadémiai professzor a kint tanuló fiatal magyar művésznövendékek egész sorát tanította a művészet elemeire. Ott is halt meg 1898-ban, korán, ötvenkilenc éves korában.

Liezenmayer Sándor művészete akkor kapott elhatározó jelentőségű irányítást, amikor idejében Piloty müncheni iskolájába került. Piloty köre — ma már furcsán hangzik ez — akkoriban az akadémia dogmatizmusával szemben a „modern" realizmust jelentette. A szabvány-kompozíciókkal szemben a szabadabb képszerkesztést, a vonal mindenhatóságával szemben a szín jogát, a pátosz helyett a drámaiságot s a sematikus leegyszerűsítés helyett a részletezést. Ezek az elvek közel álltak Liezenmayer egyéniségéhez, aki a régi, szinte tisztán kontúrrajz-számba menő illusztráló művészetet élettel, nagy részletgazdagsággal, fantáziával töltötte ki. Újszerű, friss felfogást, sok technikai ötletességet vitt be rajzaiba s így inkább ennek, mint olajpiktúrájának köszönhette főképpen művészi sikereit és műszetpedagógusi karrierjét. Ez azonban nem jelenti azt, mintha Liezenmayer Sándor a „festő" nem lett volna a Piloty-körnek ezen a téren is kiváló és határozottan körvonalazott egyénisége. Drámaiságával, komponáló készségével, ízlésével teljesen egyenrangú a legjobb Piloty-tanítványokkal, ha színérzék dolgában más értéket is képviselt.

Centenáriumán alkalmunk van elborongani művészsorsán, amely annyira jellegzetesen magyar sors volt. Liezenmayer egész életét idegenben töltötte és művészi sikereit idegen kultúrterületen és idegen kultúra szellemében aratta, amely több alkalmat adott megnyilatkozására, mint amennyit szegény hazája adhatott volna abban az időben. De ha a távolság és a környezet el is szigetelte szülőhazájától, érzületében mindvégig megmaradt önérzetes magyarnak és ezt az érzését nemcsak szájjal vallotta meg mindig, de a magyar vonatkozású témák tudatos keresésével és a magyar művészifjúság atyai felkarolásával is.

MÁSIK CENTENÁRIUMUNK *Steindl* Imre építőművészé, a magyar Országház megalkotójáé. Steindl Pesten született 1839 október 29-én és ott is halt meg 1902-ben, hatvanhárom éves korában. A magyar fővárosban tanult és ott is végezte el a műegyetemet, de már húsz éves korában a bécsi művészeti akadémiára kerül, hogy a mesterségbeli tudás elsajátítása után művészi érzékét is fejlessze. Szorgalmával és tudásával kiválik évfolyamtársai közül és számos kitüntetésben részesül. Visszajön Magyarországra és már harmincegy éves korában nyilvános rendes tanár lesz műegyetemünkön, ahol a középkori építészetről ad elő. Itteni működése emlékezetes marad, mert nemcsak hatalmas alkotó erő, hanem kiváló pedagógus is volt, aki tanítványaival bejárta az országot és megrajzoltatta velük a legszebb magyar műemlékeket.

Steindl művészi tevékenységének másik megnyilatkozása a műemlék-restaurálás volt. Ő, aki any-

Vasárnapi Ujság

nyira ismerte és szerette a középkort, mint legméltóbb szakember nyulhatott ehhez a nagy tudást és stílusérzéket kívánó feladathoz az emlékek eredeti valójából történő kiforgatásának veszélye nélkül.

Ő állította helyre többek között a szegedi ferenciek régi templomát, a bártfai Szent Egyed, az iglói plébániatemplomot, a belvárosi templomot Budapesten, továbbá a jaáki apátsági templotemplomot. És ami ma a legközelebb esik szívünkhöz: ő készítette a kassai dóm restaurálási terveit.

Természetes, hogy ilyen beállítottság mellett s a kor historizáló építési irányzatának megfelelően megfelelően Steindl Imre is történelmi stílusokban építette középületeit, de mindig egyéni megoldásban s a régi formakészletnek, a modern követelményeknek megfelel őalkalmazásában. Rendkívül szétágazó munkásságot fejtett ki.

Ő építette a budapesti polgári és büntetőtörvényszék téglahomlokzatú palotáit német renesszansz, illetve gót stílusban, az új városháza renesszansz épületét, az állatorvosi főiskola pavillonjait, továbbá a régi műegyetem (ma bölcsészeti kar) renesszenszpalotáját. De ő tervezte a Margithíd hídfőit és őrházait is. Egyik legjelentősebb alkotása a kitűnő térhatású Erzsébetvárosi plébánia-templom neogót stílusban és végül alkotó tevékenységének koronája: a magyar Parlament. Az Országház építésére ismételt pályázatok után 1884-ben kapott megbízást és az építés 1885től kezdve, közel tizenöt éven át tartott.

Steindl Imre itt egy századévenkint sem igen kínálkozó hatalmas feladatot oldott meg nagy tudással, arányérzékkel, harmonikus összbenyomással és sok részletszépséggel, amely szinte feledteti a gótika és a kupolstílus különben nehezen egyeztethető összeházasítását. Steindl valóban olyan Házat épített az országnak, amely a Duna partján méltán képviseli és hírdeti idegen népek előtt is nemzeti aspirációinkat. Méltó lenne, ha au magyar országgyűlés ezen a centenáriumon megemlékeznék tanácskozó palotája megálmodója és megvalósítója, Steindl Imre nevéről.

A szalonnanézö

írta: Kilián Zoltán

Fáy Dezső rajzaival

A „SZALONNANÉZŐVEL" egy kemény, hideg estén ismerkedtem meg. A Rákóczi-úton állt egy nagy hentesüzlet kirakata előtt. Afféle szegény ember volt a szalonnanéző, amilyen szép számmal vetődik elénk alázatos, de mégis követelő arccal, hogy egy kis kenyérrevalót — ellentmondani ne merj! Mondom, ebből a fajtából került ki a szalonnanéző, rongyos és didergő, télben is kiskabátos, kesztyűtlen embertársunk. Követelni azonban nem követelt, mégcsak nem is kért. Szóval nem illetett senkit. Meg sem nézte az embert. Csak a szalonnát nézte...

Uramisten, micsoda nézés volt ez! Mereven állt a kirakat előtt az elnyűtt öreg. Háta lehajlott, feje valami különös, szomorú tartást mutatott, keze vörösen és tehetetlenül látszón lógott le az üvegfallal párhuzamosan. Az üvegen belül szalonnarudak csalogattak pajzán elhelyezkedésben, külön a paprikások, külön a főttek, külön a füstöltek, megint külön a húsos angolok. Nemzetiszín szalagok hirdették irántuk való szeretetünket, számtáblácskák az olcsóságukat. Az öreg fakó szeme ezekbe a szalonnarudakba horgasodott bele. Nem lépett feljebb a felvágottakhoz, melyek szintén ott pompáztak, nem a sonkákhoz, e hús-arisztokratákhoz. Megmaradt a legalsó fokon, hirdetve, hogy csak ennyi az igénye e gazdag és tobzódó életből, egy szalonnadarabka, semmi több...

De ez sem tellik, ó, irgalmatlan korunk, nem. Abból az állásból, abból a nézésből minden járókelő kiderithette ezt. Az ember önkéntelen is megállt az öreg mellett. Ha akarta, ha nem, éreznie kellett, hogy törődött, rongyos embertársa kiemeli szemével az üvegen xt a szalonnát, vacsorázik, belőle csak így, a szeme sugarával... És nyel hozzá nagyokat...

Mert az öreg csuklott a nézés közben. Világosan éreztük, hogy a nyála összefut a szájában...

— Ss lát, se hall szegény! — mondtuk megindultan. — Csak néz... Néz...

— Irtóztató! Nem szabad tűrni! — tört fel belőlünk a jóság és odaléptünk az öreghez. — Melyikből kellene?

Az arca ránkragyogott. Keze reszketve mutatta, hangja áhítattal rebegte:

— Ebből a paprikásból e'! Nincs fogam már...

Szép, zamatos falusi beszéddel szólt. Intettünk neki:

— Gyerünk a boltba!

Követett bennünket. Tíz deka paprikás szalonnát! Huszonnégy fillér. Tessék, öreg, költse el egészséggel!

Elindultunk. Mi erre, ő arra. Visszavisszanéztünk. Keze a zsebén volt. A paprikás szaolnnát szorongatta. Megmegállt, kivette, megnézte... Baktatott tovább...

Félóra mulva ugyanitt jöttünk vissza. Mereven állt a kirakat előtt ismét az elnyűtt öreg. Háta megint meggörbült, feje az elesettek, az éhezők szomorú tartásával hajlott le, keze agyonfagyottan lógott és szeme újra a szalonnarudakba kapaszkodott a veszedelemben levő élet minden vágyakozásával. Nem hallott, nem látott. Falta a szalonnát az üvegen át és csuklott hozzá. A nyála megint összefutott.

Odaléptem hozzá.

— Melyikből szeretne, öreg?

— Ebből a füstöltből!... Már az ízit se tudom! — sóhajtotta és nézte, nézte csak megbűvölten.

— Ejnye, hát már kinőtt a foga félóra óta? Az előbb paprikást kért még azzal, hogy egy szem foga sincs!?

Felnézett rám, megismert. Arca olyan lett, mint a fa. Nem felelt. A szalonnát nézte rongyosan, vágyakozón, buta és rendithetetlen csökönyösséggel. Néztem én is az új kolduló ötlet emberét. Megráztam.

— Ember, hát minek magának annyi szalonna? Tíz deka egy evésre nem elég?

— Nem kértem, minek vett?! — dünnyögte.

— A feleségének kell még? Vagy magának holnapra?

— Mit firtat engem? — hörkent fel. Mi köze hozzá?

— Nincs közöm, csak kiváncsi vagyok.

Kiabálni kezdett.

— A szegény embert már élni se hagyják az urak!... Még a szalonna nézését is elvennék tőle!

Taxisofőrök neszeltek fel a hangjára. Odajöttek buzgó emberpártisággal. A szalonnanéző szitkozódott.

Az egyik sofőr rámnevetett.

— Láttam, amint az előbb be tetszett ugrani neki!... Nagy művész ez, egy este összenéz egy kiló szalonnát!

— Nincs igaza? — kérdezte egy másik. — Ott vág, ahol lehet!

Nevettünk mind, csak a szalonnanéző nem.

Elindult egy másik hentesüzlet felé.

Utánanéztem. Keze megint a zsebén volt. A szalonnát szorongatta. Megmegállt, kivette, megnézte. Vagy féltucat csomag volt a kezében. Visszarakta egyenként. Baktatott tovább, mint a szánnivaló, elhagyatott öregség megelevenedett szobra.

Elismerőn és magamon mulatva gondoltam rá. Fütyörésztem egész este és megrajzoltam, íme, az alakját.

1 • 9 • 3 • 1
NOVEMBER 15
VASÁRNAP

PESTI HIRLAP
VASÁRNAPJA

≡ 53-IK ≡
ÉVFOLYAM
46. SZÁM

Magyarországi Szent Erzsébet.

Az elmult 1930-as esztendő *Szent Imre* éve volt, a most folyó 1931-es évet *Szent Erzsébet* évnek szánta az a körülmény, hogy e szentéletű Árpádházi királyleány éppen hétszáz év előtt, 1231 november 19-én vált meg e földi élet istenes örömeitől és pogány szenvedéseitől. Szent Imre ünnepségeink nagyarányuak voltak, Szent Erzsébetre való emlékezésünk szerényebb méretü. Nincs ebben hiba. Az elmult év a mostanival szemben világszerte aránylagos nyugalmat és jólétet mutatott. Ez lehetővé tette, hogy ráirányitsuk a figyelmet az Árpádház tavaszán letört liliomunkra, *Imre* királyfire, akit egykor a szentek dicsfényével övezett a katolikus egyház, a világ azonban azóta megfeledkezett róla. Alakját, mely már-már elveszett kilencszáz esztendő ködében, művészi pompa közt jelenitettük meg, hogy igy megóvjuk a további feledéstől.

Szent Erzsébetet nem kell felfedeznünk a művelt világ előtt. Egyike ő a legnépszerübb szenteknek. Különböző népek irodalma és művészete foglalkozott vele. Alakja megihlette *Holbein* ecsetét, *Liszt* és *Wagner* zenéjét. Történészek és szépirók hosszu sora dolgozott megörökitésén. Részleteiben is ragyogóan áll ő előttünk, mint a jótékonyságnak, hitvesi hűségnek, anyai szeretetnek s az Isten végzésében való türelmes megnyugvásnak mintaképe. Ez a kép legfőbb jellemvonásával, a *szerénységgel* van alá*festve*. A szerénység maradt kisérője e kései jubileumában is: amig Imre királyfi szinte megnőtt az ünneplés közepette, addig ez a szerény fejedelemasszony mintha ijedten hátrálna magasztalói tömege elől, hogy e nehéz időben hagyják pihenni őt, akinek porladó szive is sajog, amért nem tud segiteni az arra szorulókon.

Az év folyamán nem egy Szent Erzsébet-ünnepről volt alkalmunk megemlékezni, szintugy arról a dicséretes mozgalomról, amely a fővárosban Szent Erzsébet-szobrot kiván felállitani. Egyik legszebb Szent Erzsébet-ünnepet a Szent Imre év Női Nagybizottsága rendezte a Zeneművészeti Főiskolában. Ez alkalommal *Izabella* királyi hercegasszony mondott ünnepi beszédet *Árpádházi Szent Erzsébetről, mint a jótékonyság példaképéről*. Ez volt a hercegasszony utolsó nagyobbszabásu nyilvános szereplése. Szent Erzsébet főrangu méltatója pár hónappal követte a halálba Szent Erzsébet utolsó történetiróját, a szelidlelkü, nagytudásu *Divald Kornélt*, aki utolsó munkájaként *Tarczai György* néven irta meg a legkedvesebb magyar szent életrajzát.

Ismételjük el, mit kell tudni *Szent Erzsébetről? Sárospatakon* született 1207-ben, mint *II. Endre* király s a tragikus végü merániai Gertrud leánya. Négyéves volt, amikor *Thüringiába* vitték, mint *Hermann* tartományi gróf hasonnevü fiának jegyesét; hozományként ezüst bölcső, ezüst fürdőkád, arany edények és tömérdek ékszer ment vele. Igy vonult be 1211-ben a magyar királyleányka *Wartburgba*, ama nevezetes helyre, ahol születése évében zajlott le a hires dalnokverseny. Ünnepiesen fogadták a királyi gyermeket, *akit azonban áitatos viselkedése miatt nem szeretett leendő anyósa, Hermann felesége, Zsófia grófnő, életének megrontója*. Megkezdődtek Erzsébet szenvedései, amelyek mind erősebbek lettek, amikor jegyese, a fiatal Hermann gróf meghalt. Erzsébet ekkor kilencéves volt. Az öreg Hermann ekkor másodszülött fiával, *Lajossal* jegyezte el őt, akinek tizennégyéves korában mintaszerü felesége lett; négy gyermeküknek leggondosabb anyja. Egykoruak szerint termete karcsu volt és magas, mozdulatai nemesek, arca feltünően bájos, viselkedése fenséges. Viruló asszonyszépségében látogatott haza Magyarországba. 1227-ben férje, Lajos gróf a keresztes háboruban meghalt. Erzsébet megözvegyült! Ó, mint szeretett volna — gyermekeinek nevelésén kivül — továbbra is a jótékonyság gyakorlásának élni, a szegények és elesettek, az ügyefogyottak és betegek pártfogásában találni Istennek tetsző vigaszt: ezt azonban anyósa, Zsófia és sógorai nem engedték meg, sőt még Wartburgból is elűzték. Hosszas bolyongás után végre a *Marburgban* pihenhetett meg. Itt kórházat alapitott és abban élt a legnagyobb szerénységben és alázatban. Itt halt meg arcán mosollyal 1231 november 19-én.

Szent Erzsébet fákat ültet. Liezenmayer Sándor festménye.
(Wolfner Gyula gyüjteményében.)

Szent Erzsébet alakja számos művészt foglalkoztatott. Életének minden mozzanatát megtaláljuk a XIV—XV. században készült szoborműveken és festményeken *a kassai Szent Erzsébet székesegyházban*. Képet festett róla *Murillo* s az idősb *Holbein János*. Ez utóbbit mi is bemutatjuk. Holbein nem az önmagát sanyargató nőt látja Erzsébetben, hanem a testben-lélekben szép fejedelemasszonyt, akinek csak sejteni lehet lelki harcát, amelyben végleg elszakad a világ hiuságaitól. Ennek a felfogásnak látjuk folytatását *Liezenmayer Sándor* képeiben. E kiváló magyar festőművészünk művészete javát két női alak közt osztotta meg: *Szent Erzsébet és Goethe Faustjának Margitja közt.*

Liezenmayer K

Holbein: Szent Erzsébet.

Szent Erzsébeté az elsőség. A *Szépművészeti Muzeum* hatalmas vásznán, amelyet belső fedéllapunkon közlünk, abban a pillanatban látjuk őt, amint hermelin köpenyével egy nyomorgó anyát készül betakarni. Liezenmayer ezenkívül — részben vázlatosan — számos Erzsébet-képet festett. Szokatlan téma ezek közt *Erzsébet, mint facsemeték ültetője.* Más képein a közismert *rózsacsodát* látjuk, a legendák egyik legbájosabbikát: Erzsébet megy alamizsnaosztó utjára, köténye élelemmel tele; ez azonban — amikor durván kérdőre vonják a jótékonyságáért mentegetődző szentet — télidőben is rózsává változik. Ezt a pillanatot rögziti meg *Szánthó Máriának* címlapunkon színes mélynyomásban közölt képe is; itt már a megtörtént csodával állunk szemben: a szent lelkéből eltünt az előző pillanatok szorongása, a rózsák földöntuli boldogságot varázsolnak arcára s szeme felmagasztosultan tekint az égbe. Szép Erzsébet-képeket festett még *Boruth Andor, Spányik Kornél* és *Feszty Masa.*

Előző sorainkban *Wartburgról* és *Wagnerről* is tettünk említést. Mi köze Szent Erzsébetünknek *Wagner Richardnak „Tannhäuser és a wartburgi dalnokverseny"* cimü regényes dalművel? A wartburgi dalnokversenynek mondáit *Grimm Jakab* kutatásainak felhasználásával báró *Hormayr József,* a magyarbarát osztrák történetiró foglalta össze 1840-ben kiadott történelmi évkönyvében. E szerint 1206-ban jött össze az operából is ismeretes hat énekes Wartburgban, ahol dalversenyre keltek. Öten *Hermann* tartományi gróf magasztalásában olvadtak fel, csupán hatodik társuk, *Ofterdingen Henrik* hasonlitott a naphoz egy szomszédos herceget. A versenyszabályok szerint a vesztesnek azonnali hóhérhalált kellett halnia. Ez lett volna *Henrik* sorsa is, ha nem rejtőzik *Zsófia* grófnő köpenyébe. Innen sikerült a szorongatott dalnoknak megalkudnia társaival, hogy *ismerjék el döntő birául az erdélyi Klingsor mestert, az utólérhetetlen dalnokot és varázslót.* Ebben megegyeztek. Klingsort elhivták messze erdélyi honából és birájává tették — immár 1207-ben — az ujból megkezdett versenynek. E működése közben *Klingsor* egyszerre csak az ég csillagjait kezdte vizsgálni és igy kiáltott fel:

— *Tudjátok meg, hogy ezen az éjszakán a magyar királynénak leánya születik; e leányka szép lesz, erényes lesz, szent lesz és a thüringi gróf fiának felesége lesz!*

Szent Erzsébetünk tehát a monda szerint a nevezetes wartburgi dalnokverseny idején született, — a történelmi dátumok is összevágnak — igy a Tannhäuser-opera *Erzsébete* nem lehet azonos vele, a gróf későbbi menyével. *Az operabéli Erzsébet Hermann gróf unokahuga. Nyilvánvaló azonban, hogy Wagner Szent Erzsébet lelkét öntötte saját költői Erzsébetébe.* Erzsébet imájával ajkán halhatott meg Szent Erzsébet is:

Mindenható szűz, halld imámat,
Hozzád, te áldott, esdek én!
Ó, hagyj kimulnom itt e porban,
Többé ne éljek, én szegény!
Tárd fel az ég dicső honát
S angyalodul vedd lelkem át...
Ha földi bünöm nincs leróva,
Ugy irgalommal nézz le rám,
Szined elébe, hogy jöhessek,
Mint tiszta, méltó szüzi lány!...

És mikor Erzsébet megüdvözül, a zenedráma szereplői már „Szent Erzsébetet" dicsőitik.

De térjünk vissza a történelem Szent Erzsébetére. Huszonnégyéves volt, amikor meghalt. Atyja, *II. Endre* király még megérte szentté nyilvánitását. Az uj szent tiszteletе oly hatással volt magára az Árpádházra is, hogy a következő második nemzedékben még két árpádházi Erzsébet részesült hasonló felmagasztalásban; az egyik *Boldog Erzsébet* (1257—1326), *V. István* leánya, a másik ugyancsak *Szent Erzsébet* (1292—1338), *III. Endre* leánya, az utolsó árpádházi királyleány.

Erzsébet nevü királynéink később is jelentős szerepet játszottak történelmünkben. Valamennyi közt a magyar nép szeretetével leginkább utolsóelőtti királynénkat, az ugyancsak tragikus életü *Erzsébetet* övezte. Furcsa szerepe van az ő esetében is a neveknek: Szent Erzsébet életének megrontója anyósa, *Zsófia grófnő* volt. Erzsébet királyné anyósa, *Zsófia főhercegasszony* történelmünkben ugy ismeretes, mint a bécsi kamarilla feje és okozója azoknak a magyar szenvedéseknek, amelyeket Erzsébet királyné később a maga szerény módján enyhiteni igyekezett.

Siklóssy László.

Szent Erzsébet. (Feszty Masa oltárképe.)

Liezen-Mayer Sándor

wird

Dénes Tibor. Liezen-Mayer Sándor.

~~A~~ Győr ... ?

Külön-gomat a Győri Szemlébőt

Liezen-Mayer Sándor

Képzőművészet

1932. 98. l.

DÉNES TIBOR Dr.: LIEZENMAYER SÁNDOR. A Győri Szemle külön lenyomatában egy kis füzet hagyta el a sajtót, mely megérdemli, hogy a figyelmet felhívjuk rá. Szerzője dr. Dénes Tibor, aki nem ismeretlen a Képzőművészet olvasói előtt. Liezenmayer Sándorról írott tanulmánya nemcsak azért figyelemreméltó, mert — mint az lelkiismeretes, komoly tudóshoz illő — a legnagyobb körültekintéssel és fáradságot nem ismerő szorgalommal dolgozta fel a Liezenmayerre vonatkozó irodalmat, de különösképpen azért tartjuk értékesnek ezt a tanulmányt, mert a nagy anyag feldolgozása kapcsán a szerző eredeti szempontokkal is gazdagította a Liezenmayer irodalmat. Így mindenesetre érdeméül kell betudnunk, hogy Liezenmayer Sándor helyét a magyar művészet történetében pontosan megállapítja és rámutat arra az eléggé nem hangsúlyozható fontos tényre, hogy Liezenmayer nagy egyénisége nem sorozható be egész egyszerűen a Pilotytanítványok közé. Dénes Tibor kis tanulmánya igen jó szolgálatot tett Liezenmayer művészi egyénisége megítélésének.

A MŰPÁRTOLÓ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tagjai az alapszabályok értelmében: *pártfogók*, *alapítók* és *rendes tagok*. (Művészek és műpártolók.)

Pártfogók azok, a kik a társulat céljaira legalább *2000 koronát* adományoznak; *alapítók* azok, a kik e célokra legalább *400 koronát* alapítanak. A pártfogói alapítványok 4, az alapítványi díjak pedig 2 év alatt törleszthetők.

A társulat *rendes tagjai* azok, kik kötelezik magukat legalább 3 éven át *évenkint 20 korona* tagsági díjat fizetni. Azon rendes tagok, kik egyszersmind a Magyar Képzőművészek Egyesületének is tagjai (művésztagok), a megállapított évdíjnak csak felét, 10 koronát fizetnek.

A társulat tagjait a **következő kedvezményekben** részesíti:

1. A tagok a társulat által rendezett *minden tárlatot ingyen látogathatnak* s ezenkívül *évente 5 belépőjegyet kapnak a családtagok számára.*

Liczenmayer Sándor

l

Kelet: Művészeti dolg

64/l.

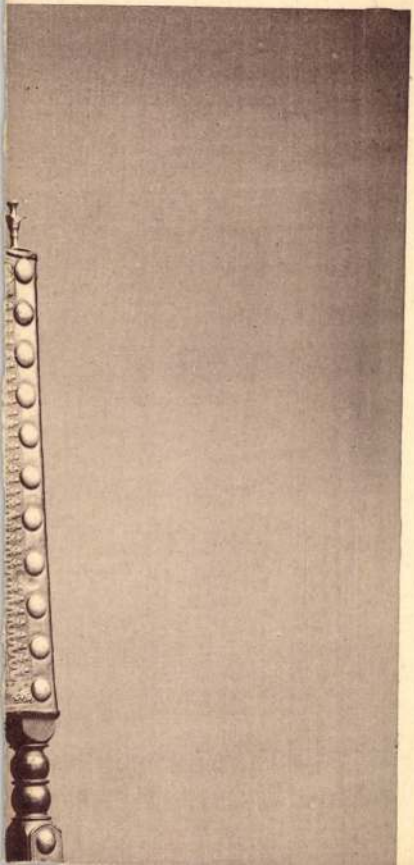

Liezen-Mayer Sándor

Dénes Tibor dr.:
Liezenmayer Sándor.
A Győri Szemle Tár-
kiadványa, 1932.

6.

8

Litzen-Mayer Sándor

Említést érdemel még a Litzenmayer Sándor »Erzsébet angol királynő« című festménye után készült fénykép is, melynek eredetije kétségkivül a tárlat egyik legszebb darabját képezné, ha itt lenne.

Fővárosi Lapok

1875. 24. p.

(A képkiállításon.)

sorrend.

tárgyak	Kerámia	Textil és szőnyeg	Bútorok	Vegyesek	Könyvek, okmányok, kéziratok
0–830	886–920	—	—	—	—
1–860	921–950	—	—	—	—
1–885	951–980	—	—	1227–1250	—
—	981–1010	1096–1120	—	—	—
—	1011–1040	1121–1157	—	1251–1270	—
—	1041–1070	—	1158–1190	1271–1300	—
—	1071–1095	—	1191–1226	1301–1343	—
—	—	—	—	—	1401–1710

II. 1368. Liezenmayer Sándor, 16 éves, szül. Győrött, Magyarországon, kath, atyja gyógyszerész, antik osztály, 1856 okt. 18., 1857 jan. 9. megkapja a matrikelt. Az Akadémia birtokában van vétel útján, festett tanulmánya: férfi félakt, 1859–60, vételár: 10 márka.

Lsz 1801

Diescher János építőmester, építészet, 1848 máj. 15., 1850 júl. 3. megkapja a matrikelt bizonyítványvaj.

I. 726. Rumpelmayer Viktor, 20 éves, szül. Pozsonyban. Magyarországon, atyja kőfaragómester, építőművészet, 1849 máj. 12., 1849

Liezen-Mayer Sándor

id. Sziklay Ferencz [illegible], 31 éves, Dolnis-
dön. — Bajnóczy Alajos, 80 éves Győrben; ugyan-
ott Liezenmayer Ferencz magánzó, Liezenmayer
Sándor hirneves festőművésznek és a müncheni mű-
vész-akadémia tanárának édes atyja, 86 éves. —
[illegible] urodalmá-

Vas. Ujs. 1887. 106. l.

Tengeralatti alagutat épitenek Sziczilia és Kalabria között. A «velenczei vasuttársaság» elkészült a munkálatok tervével s helybenhagyás végett a kormány elé terjeszté azt. Az átfurási vonal egész hossza 13546 méter lesz, melyből 4299 méter a tengerszoros alatti vizszintes alagutrészre, a többi a két oldalról való lejtős leszállóra esik. Az épitési költségek 71 millió lirára vannak előirányozva, beleszámitva az alagut s a messinai állomás közti csatlakozás költségeit is. A kalabriai oldalon közvetlenül az alagut végénél történik a csatlakozás a már épülő reggio-bagnarai vonalhoz.

Minta-szinházra hirdet pályázatot a magyar mérnök- és épitész-egylet. A tervnek a tűzbiztonság szempontját és a czélszerü beosztást kell szem előtt tartani. A nézőtér 600 személynek nyujtson helyet s az épület költségei 250,000 frtnál többre ne emelkedjenek. A beküldés határideje 1884 márczius első napjának déli 12 órája. A legjobb terv az egylet nagy érmével jutalmaztatik, és szerzője ezer frtnyi állami utazási ösztöndijban is részesül.

Adakozás. *A bukovinai magyarok hazatelepitésének költségeire* szerkesztőségünkhöz a következő adományok érkeztek:

Karancsról Csinos József tanitó gyüjtése: Csinos József 1 frt, Győri István 20 kr, Király Mátyás 10 kr, Ledő István 1 frt, Marossi József 1 frt, ifj. Molnár József 5 kr, Caspár Endre 30 kr, Veininger János 35 kr. Pirkli József 50 kr. Kaszap Mátyás 50 kr, N. T. Tóth János ur 1 frt 50 kr, Deák József 10 kr. Összesen 6 frt 60 kr. — *Mencshelyről* az olvasókör 2 frt 60 kr. — *Guárról* Guáry Kálmánné 5 frt. — *Sofronyáról* Fejér György 3 frt. — *Rákosról* (Beregmegyéből) az ottani ref. egyház hivei Pap Károly lelkész által 7 frt. — A «Képes Néplap» szerkesztősége utján: *Mányról* a ref. gyülekezet Kiss Károly lelkész által 8 frt. — Mindez adományokat a gyüjtő bizottságnak adjuk át.

A győri árvizkárosultak részére *Tripolis*ból (Afrikából) dr. Kincses Imre hazánkfia 4 frt 28 krt küldött be szerkesztőségünkhöz.

A «Jogtudományi Közlöny» április 6-iki (14-ik) száma következő tartalommal jelent meg:

Mailáth György, Dr. *Dell'Adami Rezső* budapesti ügyvédtől. — Észrevételek az átalános magánjogi törvénykönyv tervezetének a dologi jogot tárgyazó részére. Dr. *Haller Károly* kolozsvári egyetemi tanártól. — Jogirodalom: (A gyámsági törvény. 1877. évi XX. törvényczikk. Magyarázattal ellátta Sipőcz László.) Dr. *Markó Sándor* rozsnyói kir. közjegyzőtől. — Törvénykezési Szemle: A magyar B. T. K. XVII. fejezetében meghatározott rágalmazás és becsületsértés vétségeiről. Dr. *Vasdényei Géza* m.-óvári aljárásbirótól. — Megjegyzések a végr. törv. 156., 123. és 191. §-ainak magyarázatához. *Huf József* soproni ügyvédtől. — Különfélék.

MELLÉKLET: Curiai határozatok. — Törvényjavaslat a törvénykezési szünidőről.

HALÁLOZÁSOK.

Kerek József, Jász-Nagykun-Szolnokmegye alispánja, 72 éves korában, Jászberényben meghalt. A legnemesb szivü emberek, elvhű és szilárd hazafiak s kitünő tisztviselők egyike hunyt el benne. Debreczenben végezve iskoláit, jogot és theologiát is, Szabadszállásra ment — az akkori szokás szerint — rektornak. Nem levén hajlama a papi pályára, ügyvédi vizsgálatot tett s patvarián volt. Majd Kunszentmiklóson telepedvén le, ott előbb al-, majd főjegyzővé választatott. Lelkiismeretessége, szorgalma, megnyerő modora s kiváló tehetségei az egész város és vidék becsülését szerezték meg számára. 1861-ben a városban a demagóg elem kerülvén felül, a tisztujitáskor kimaradt hivatalából. De ugyanakkor a a Jászkunkerületek nagy többséggel főjegyzővé választották s e hivatalt minden tisztujitásban — egyhangu választással megtartotta. A megyék uj rendezésekor, kiskun létére is az ujonan alakitott Jász-Nagykun-Szolnokmegyénél maradt s az uj megyébe főjegyzőül ment át; s ott is csakhamar megnyerte a közbecsülést és szeretetet, annyira, hogy midőn Sipos Orbán alispán tanfelügyelővé neveztetett ki, helyére a megye egyhangulag Kereket választotta alispánul. Ez alkalomból a Ferencz József-rend lovagkeresztjét nyerte ő felségétől. Uj hivatalát azonban alig nehány hóig viselhette — hirtelen bekövetkezett halála miatt. Mind végig nőtlen maradván, gyászoló családot nem hagyott hátra; de gyászolja őt egész megyéje s számtalan barátja, tisztelője, ismerőse, kik a tudományosan mivelt s ritka kedvességü embert, a páratlan jó barátot s a legnemesb jellemek egyikét gyászolják benne.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Petrik János, az ungvári kath. gymnázium tanára, 57 éves korában. — Dr. Zoványi József, Zilah városának köztiszteletben élt főorvosa. — Székely János, háromszékmegyei földbirtokos, Kilyénben, s halála közrészvétet ébresztett. — Szatmáry Gábor, földbirtokos és volt nemzetőr-hadnagy, a biharmegyei Érszentmihályfalván, sajátkezüleg vetve véget életének. — Gyenes Pongrácz, pécsi telekkönyvvezető, volt honvédszázados, 51 éves korában, Pécsett. — Wunsch János, volt honvédszázados, 60 éves korában, Budapesten. — Farkas Ferencz, Rimaszombat egykori főkapitánya. — Keserü György, káptalani gazdatiszt, 70 éves korában, Siófokon. — Törzsök István, volt honvéd, kit a budapesti honvéd-temetkezési egyesület diszesen temettetett el. — Pintér István, Beregmegye várnagya, 74 éves éves korában, Beregszászon, honnan holttestét Legenyére szállitották. — Faragó György, városi takarékpénztári ellenőr, 32 éves korában, Nagy-Kőrösön. — Freudenfeld Károly, 81 éves agg polgár, Kassán. — Lifka Lipót, 71 éves korában, Aradon. — Mihálkovics Gábor, 72 éves korában, Kőbányán. — Fehér Zsigmond, városi kerületi jegyző, 48 éves korában, Kolozsvártt. — Kubinyi Alajos, járásbirósági tisztviselő, Gödöllőn. — Gál János, a nemzeti szinház érdemes tagjának, Sántha Antalnak apósa, Budapesten. — Kriván János, végzett joghallgató, Csanád-Palotán. — Wertheim Ferencz báró, a nevéről ismert pénzszekrények gyárosa, ki e találmányért sok rendjelt, bárói czimet kapott, s öt milliónyi vagyont hagyott hátra, 70 éves korában, Bécsben. — Ketten Henrik, hirneves zongoraművész, ki Baján született, s már gyermekkorában feltünt fejlett tehetsége, 35 éves korában, Párisban.

Özv. gr. Csáky Istvánné szül. Luzsánszky Ludmilla grófnő, palotahölgy, gr. Csáky László képviselő édes anyja, s gr. Hunyady László képviselő anyósa, jótékony hölgy, 83 éves korában, Budapesten. — Wenckheim Mária bárónő szül. Apponyi grófnő, csillagkeresztes és palotahölgy, 62 éves korában, Pozsonyban. — Liezenmayer Ferenczné szül. Moszig Alojzia, Liezenmayer Sándor jeles festőművész hazánkfiának, a stuttgarti képzőművészeti akadémia igazgatójának édes anyja, 79 éves korában, Győrött. — Fényes Lászlóné szül. Józsa Oliva, 48 éves korában a biharmegyei Nadánytelken. — Özv. Almássy Józsefné szül. Kanczler Julianna, 65 éves korában, Budapesten. — Jakabffy Vilmosné szül. Jakabffy Mária, jótékony hölgy, 32 éves korában, Aradon. — Markovics Józsefné szül. Török Klementin, néhai szeptemvir özvegye, 73 éves korában, Budapesten. — Schaffgotsche Ernesztina grófnő, 66 éves korában Pozsonyban, honnan holttestét a morvaországi családi sirboltba szállitották. — Özv. Novobáczky Mihályné, Nagy-Váradon; ugyanott Özv. Léderer Antalné, 72 éves korában. — Stefanácz-Georgievics Julianna, a szerb plebános neje, 60 éves korában Dunaföldvártt. — Szokoly Sándorné szül. Koos Ilona, Ipolyságon. — Özv. Boér Elekné szül. Tarsoly Juliánna, 62 éves korában, Tövisen. — Miklósiné szül. Sütő Irma, 18 éves korában Turkevén. — Tiborcz Francziska, Tiborcz Péternek, a szegedi jószágigazgatóság számvevőségi főnökének 19 éves leánya. — Dobosz Jánosné szül. Riedel Helena, nyug. cs. k. őrnagy neje, Perecsenyben.

SAKKJÁTÉK.

1217-ik számú feladvány. Braune Róbert-tól.

Sötét.

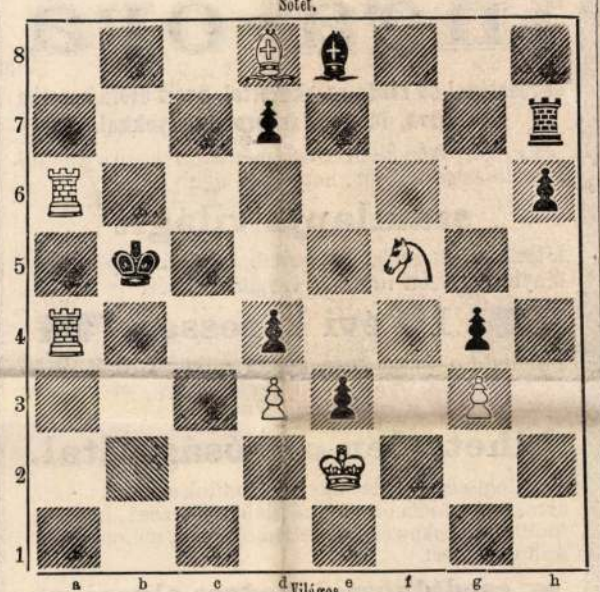

Világos.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1212. sz. feladvány megfejtése.

A nagyszombati remetétől.

Megfejtés.

Világos.	Sötét
1. Hg8—h6 --- --- ---	Kd6—e5: (a)
2. Ba3—d3 --- --- ---	t. sz.
3. H v. F matt.	

a.

1. --- --- --- --- ---	b5—c4:
2. Bf4—f5 --- --- ---	t. sz.
3. Hh6—f7 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. és F. H., Andorfi Sándor. *Nagy-Váradon* Németh Dezső és Szilágyi Keve. *A veszprémi* iparos olvasó kör. *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Prózai dolgozatok beküldőit ismételve kértük, ne kiméljék annyira a papirt, ne irják az egész oldalt (néha mindkét oldalt) annyira tele, hogy javitásra, netaláni betoldásra, stb. egy ujjnyi helyet se találhassunk. A legjobb czikken is kell néha a szerkesztőségnek valamit változtatni s ez néha teljesen lehetetlen a fentemlitett ok miatt. Volt eset, hogy egészben véve érdekes, de némi átdolgozást igénylő dolgozatot ez ok miatt kénytelenek voltunk mellőzni, mert arra nem értünk rá, hogy az egészet ujra irjuk. Most megujitjuk e figyelmeztetést, s kérjük a prózai czikkek beküldőit, sziveskedjenek dolgozataikat mindig a papirnak csak egyik oldalára irni s azon egy kevés üres szélt is hagyni, hogy az irályi s egyéb javitások megtehetők legyenek a kéziraton.

Álom. (Leopardi.) Kissé hosszu; de rajt leszünk, hogy közölhessük.

Munkáimból. P. F. Nyoma sincs bennök a tehetségnek; eszmeszegények, formátlanok, mind valamennyi.

Az agg csángó. Egyik néplapunkban fel fogjuk használni; épen alkalomszerü.

Benn és künn. Elég mutatványát kaptuk már «költészetének». Nem kérünk többet belőle.

Lugos. «Beethoven». Közlésre valónak nem találjuk. Nem sértődésből, hanem nagy elfoglaltság miatt nem irtunk — mint akartuk — magánlevelet. Szives üdvözlet.

Nem közölhetők. Ébredj te is fájó szivem. — Hontalan keserve. Száraz ágak.

Tartalom.

Szöveg: Székhelyi Mailáth György. — Az életről. Költemény. *Inczédy Lászlótól.* — A György kocsis ostora. Történeti beszély. Irta *P. Szathmáry Károly.* — Olasz népszokások. — A budavári rémeset. *Vajda Jánostól.* — Nyelvtant tanitó gép. — Vezeték és keresztnevek. — Egyveleg. — A magyar honfoglalás kutfői. Dr. *Fejérpataky Lászlótól.* — Rafael Santi képeiből. *Pulszky Károlytól.* — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Székhelyi Mailáth György. Koller K. tanár fényképe után. — Madonna di casa Colonna. Madonna della Sedia. Szent Czeczilia. Rafael Santi festményei. — Nyelvtant tanitó gép. — A herczeg Batthyányi ház, a hol Mailáth országbirót meggyilkolták: 1. Az Albrecht-ut felőli oldal az erkélylyel. 2. A disztér felőli homlokzat. — Béla király névtelen jegyzőjének krónikájából. — Urbino, Rafael szülővárosa.

HETI NAPTÁR. Április hó.

Nap		Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
8	V	G 2 Dénes p. Alb.	G 2 Past. Bon.	27 B 4 Matr.vt.	1 N.Rosch.
9	H	Demeter	Demeter, Prok.	28 István	2 Á.gy.h.
10	K	Makár p. Ezek.	Dániel, Ezekiel	29 Márk pk.	3
11	S	Leo pápa	Gyula	30 Klim. János	4 Levi
12	C	Gyula pk.	Ezekiel	31 Ipacs	5
14	P	Hermen., Ida	Hermenegild	1 Apr. Egy. M.	6
13	S	Tibor	Tibor	2 Titus	7 S. Sem.

Holdváltozásai: ☽ Első negyed 14-én 10 óra 6 pk. .e d.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Szines selyem Surah, Satin merveilleux, atlaszok damaszok, selyemrips és taffoták, 1 frt 30 kr. méterje, egész 7 frt 40 kr.-ig, szállittatnak egyes öltönyökre ugy, mint egész végben bérmentesen a házba **Henneberg G.** (királyi udv. szállitó) selyemgyári raktára által, Zürichben. Mintákat postafordultával. Egy levél dija a Svájczba 10 kr.

KÖSZVÉNYESEKNEK.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállitónak Korneuburgban.

Tisztelt Uram!

Az ok, a miért én e sorokat Önhöz intézem, abban áll, hogy szolgálati időm óta szenvedett **régi,** majdnem **gyógyithatatlan köszvény- és csúsz-bajomtól az ön köszvényfolyadéka által egészen megszabadultam.**

Német-Bród, 1882. márcz. 14.

Kiváló tisztelettel
Ziwnyi Antal,
nyug. cs. k. ker. törvsz. irnok és az arany érdemkereszt tulajdonosa.

Kapható minden gyógyszertárban. Fő letét: Kwizda Ferencz János cs. k. udv. szállitó kerületi gyógyszertárában, Korneuburgban.

Szives megfigyelésül. E készitmény vételénél kérjük a t. közönséget, mindig Kwizda köszvényfolyadékát kérni és arra figyelni, hogy ép ugy minden üveg, valamint a carton is a fönnebbi védjegygyel van-e ellátva.

Eskór (epilepsia) és **minden idegbetegség levél utján** gyógyittatik dr. Killisch speczialista által, Drezdában (Szászország). — **Ezer meg ezer gyógyitás.** A párisi tudományos társaság aranyérme.

Egy hatszor hasábzott petitsor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukes M. Riemergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2.

Kérem! Figyeljünk!

Törvényes felmondás folytán kénytelen vagyok

kendő és szövetáru

gyári raktáromat feladni.

Ennélfogva egész női kendő-raktáramat, mely

12.000 darab női 854

téli nagy kendőből

áll, eladom, darabját

csak 1 frtért.

Ezen nélkülözhetlen nagy kendőknek minden föltünő dicséretétől tartózkodom.

Ezen nagy női kendők **verseny-kendő** név alatt, mindenütt ismeretesek, pompás színekben és franczia legujabb divatos árnyalatu kivitelben, mint: **vörös, fehér szürke, drapp, skót, török, barna, fekete, koczkás minden szinvegyülékkel, kék s szivárvány szinekben** s mig a készlet tart, készpénz vagy utánvét mellett szolgáltatnak ki.

Ha valaki valóban olcsó, nélkülözhetlen kendőt akar, akkor tüstént forduljon az alantirt czimhez.

Nélkülözhetlenek e kendők minden nőnek, ***házban, utczán, sétán, gyógy-helyeken kertben, mezőn és erdőben, valamint uton.***

Czim:

Wiener Tücher-Industrie
Wien, I., Kolowratring Nr. 9.

Dr. FAYKISS

szepesi kárpát-növény-kivonata egy üveg használati utasitással 75 krajczár.

szepesi kárpát-növény-czukorkák egy skatulya használati utasitással 35 krajczár.

szepesi kárpát-növény-thea egy csomag használati utasitással 50 kr., kisebb csomag 25 krajczár.

Mell- és tüdő-betegeknek!

15 év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánltattak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), náthaláz (influenza), szükmellüség, lélekzeti bajok, oldalszurás, kifejlett torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimeritő és gyengitő betegségekben. Valódi minőségben kaphatók magánál a készitőnél **Fáykiss József**, gyógyszerésznél Temesvárott (Józsefváros); Budapesten: **Török József** gyógyszerésznél király-utcza 12. sz.; **Thallmayer és Seitz**, kereskedőnél, **Udeskuty L.**, Erzsébet-tér 1. sz., **Kochmeister Frigyes utódainál**, és a legtöbb magyarhoni gyógyszertárban. 857

MEG KELL RAGADNI A SZERENCSÉT!

EZ MÉG NEM LÉTEZETT!

100,000 legujabb divatu

uri öltözet

tavaszra és nyárra

legfinomabb posztóból, legjobb szövött gyapjukelméből a legdivatosabb, a legujabb angol mintákban, egy **kabát-, mellény- és nadrágra** tökéletesen lemérve, a gyáros elhalálozása folytán annak gyámhatósági helyettese által hihetetlen, csaknem meseszerü olcsó, még soha nem létezett áron

csak 5 frt 50 krért

utánvét mellett, mindenkinek megküldetik.

A mily hihetetlennek hangzik, hogy e csekély árért egy **teljes öltözetre** való szövetet lehet kapni, ép oly igaz ez s figyelmeztetünk minden olvasót arra, hogy ezen ajánlat

nem szédelgési hirdetés,

mert **minden megrendelő azonnal visszakapja pénzét,** ha ezen hirdetés nem valóságon alapszik.

A raktár minden férfinagyságra teljesen be van rendezve. Minden darab már pontosan le van vágva, minélfogva minták nem küldhetők.

Megrendelési hely a helyettesnél: 946

ERSTE WIENER TUCH-AGENTIE

WIEN, Stadt, Kolowrat-Ring. Eingang **Christineng.**

Nevezetes véletlen!!

Igazán nevezetes véletlen folytán azon helyzetben vagyok, miszerint 1450 db. nehéz, roppant nagy, posztóból szőtt, hosszú vastag rojttal ellátott 920

UTAZÓ PLAIDET

félig ingyen

adhatok mindenkinek.

Ugyanis egy nagy vászon-részlet átvétele alkalmával véletlenségből megtudtam, hogy ugyanazon a helyen ugyanazon időben egy bukott gyárnak utazó plaidjeiből árverés tartatik. Gyors elhatározással oda mentem, s miután e valóban kitünő, nélkülözhetetlen utazó plaideknek mesés olcsóságát azonnal átláttam, megvettem azokat fele áron, és bátorkodom ezen mesés olcsóságu, nehéz, majdnem **4 méter hosszú és 2 méter széles plaideket** a t. közönségnek ajánlani. Vételáruk

csak 4 frt 50 kr.

előbbi áruk több mint kétszer annyi. Tulajdonságai: **1. öltönydarab, 2. úti takaró, 3. ágytakaró, 4. vadásztakaró**, és 5. abból 10 évi használat után **2 igen szép öltönyt vagy egész öltözetet** lehet csináltatni.

Vidékre utánvét mellett. — Egyes egyedüli eladójuk

WILHELM HECHT
Importeur.
BÉCS, I., Christinengasse Nr. 2, Magazine 5, 6, 7.

Csász. és kir. legmag. elismerés. **GLEICHENBERG** gyógyhely Stájerországban. Arany érem. Páris 1878.

Egy orai kocsiút a magyar nyugati vasút Feldbach állomásától.

Évad kezdete május 1-én.

Alkalikus-muriatikus és **vas-savas források, kecskesavó, tej, fenyőtű-** és **ásványsó-porlasztó belégzések, szénsavas fürdők, aczél-, fenyőtű-** és **édesviz-fürdők, hidegfürdő** és **hidegvizgyógymód.**

Gleichenbergi és **johannisbrunni ásványvizek,** valamint **forrástermékek** kaphatók minden **ásványviz-kereskedésben,** ugyszintén a **forrás-igazgatóságnál Gleichenbergben;** hová a tudakozódások és megrendelések lakasok és kocsikra nézve, is intézendők. 953

Halld! Lásd! Csodáld!

Csak 2 frt 80 kr.

egy

inga-óra

ébresztővel és riadó-szerkezettel, finom diófa keretbe foglalva, ingával és bronz sulyokkal.

Ez előnyökön kivül ez óra még azon megfizethetlen tulajdonságokkal bir, hogy sötét éjjel

számlapja világit

fölötte csodaszerü, violaszinü, büvészi szép világitó fényben s ezen intensiv világitási erőért

10 évi kezesség

vállaltatik. — Száz meg száz vevő, kik ez órát látták és megvették, mintegy meglettek igézve ezen, még soha nem létezett

hihetetlen olcsóság által.

Kötelességszerüleg figyelmeztetünk minden olvasót arra, hogy mióta órák egyáltalában léteznek, hasonló, fölötte praktikus és hihetetlen olcsóság még nem fordult elő, mert

csodálkozzál, kedves olvasó

mily kellemes, mily megkapó, ha éjjel az ember felébred s a nélkül, hogy a gyertya meggyujtatnék, az óra büvészi magikus világitó fényben, barátságosan ragyog feléd s legsötétebb éjszakának idején is pontosan, egy perczre, egy pillanatra megmutatja, hogy hány óra van; épen igy ébreszt ez óra, ébresztő készülékével, bármely tetszés szerinti időben.

A legtöbb családban, legtöbb hivatalban ezen óra valóságosan nélkülözhetlenné, sőt mi több, házi baráttá vált s küldünk belőle, mig a készlet tart (még 1240 darab van raktárunkon) 2.80 kr. csekély összegnek készpénzbeli beküldése, vagy utánvét mellett.

Postai vagy távirati megrendelések a következő czim alatt küldendők 853

Vereinigtes Uhren-Depôt,
Wien I. Ringstrasse Ecke der Christinengasse Nr. 2.

A sikerült személyes

menekülés Amerikába

okozta, hogy a ***Varpa****-féle török törülköző-gyár összes gyártmányai árverés utján eladattak, ennélfogva alig említésre méltó összegért,*

Csak 3 frt 50 krajczárért

12 darab török törülközőt, azaz

tizenkét törülközőt

csak 3 frt 50 krért lehet kapni, mig a készletben tart.

E törülközők minden egyes darabja külön van hajtogatva, vörös bordürrel és rojtokkal ellátva, ***frottirozásra*** *alkalmas. Ha meggondoljuk, hogy lehetőség szerint már a munkadij is került annyiba, mint amennyi az összes törülközőkért számittatik, akkor bizonyára minden ügyes gazdasszony és minden gondos családapa sietni fog ily törülközőket hozatni, annál is inkább, minthogy* ***6 törülközőből*** *álló próbaküldemények is küldetnek 1 frt 75 krnyi árban, mind a 6 törülközőért készpénzben, vagy utánvét mellett.*

Gyors megrendelés az óriási keresletnél fogva ajánlatos. 909

Czim: Fabrik's Depositeur türk. Handtücher

WIEN, Ring. Christinengasse Dr. Spitzer palotájában.

Legjobb készitmények bel- és külföldi gyermek-kocsi- és velocipede-gyárakból

Delej B.-nél Budapesten, Haris-bazár.

Gyermek-kocsik 6 frt 50 krajczártól kezdve.

Az ipar csodája!!!

Csak 2 forint 70 kr.

EGYES-EGYEDÜLI

zseb-óra

amerikai Christor-aranyból.

CSAK EGYEDÜL

pótolhatja a valódi arany órákat.

E csoda-óra, melynek járásáért kezesség vállaltatik s melyet a közönségnél kedveltté tenni igyekezünk, semmi esetre sem gyermek-óra, **hanem legjobb munkásaink által szabályozott óra mindenki használatára,** s képviselőnk HECHT VILMOS ur által csak 15 héten át adatik el **csak 2 frt 70 krnyi** fölötte mesés áron, hogy bárkinek módjában legyen ily órát szerezni s azt megitélhetni.

Továbbá minden egyén,

ki ezen órát megveszi, kap ezenkivül ajándék gyanánt tehát egészen ingyen

1 dísz-óralánczot legfinomabb arany-façonban,
1 óra-függvényt amerikai Christor-aranyból,
1 pár kézelő-gombot pompás kivitelben,
1 dísz-medaillont devisekkel és képekkel,
1 pár függőt brillant utánzatból,
1 gyürűt amerikai Christor-aranyból.

Minden darab szekrénykékbe van csomagolva.

Képviselőnk kötelezve van ezen ajándékokat minden óra megrendelőjének **ingyen** mellécsomagolni.

Paris, Boulevard de Temple 21.

Egyedüli megrendelési hely: 947

WILHELM HECHT,
Bécs, I., Christinengasse 2.

Lützenmager Sandor.

Csak várlag megszúlítva.

Pasteiner 718.!

PF

..... *mühely.*

...yfőnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Litzenmayer S festő hazánk-

fia a münchenni új szinház számára

oly szép előfüggönyt festett, mely a mű-

vészvilág általános elismerését vivta

ki.

Családi kör. 1865. év. 46 szám 1099 l.

Lieren Mayer S.

1925. ajandéba
adott női arckepe (Danostól)
Schlesingernét ábrá-
zolja, férje az Bei-
ben az Angol-Osztrák
Bank Elnöke volt.

Goldschmidt
Sándor úr
közlése.

Litzenmayer

3 od

Vas Lyp 1865

580 l

Liezen-Mayer S.

Gjörböl, jelenleg Münchenben.

1857-8. ban a müegylet megvette Mózes az ígéretföldjét megpillantja a. Egyét 120 frtért.

PMÉVK 1857-re 20. l.

Dekonsani II. 99.

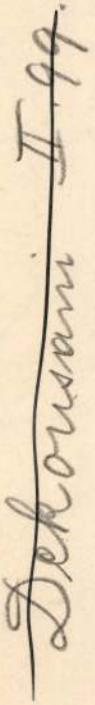

1903. VII. 15.

Békésmegye

A békéscsabai múzeum egyesület elnökségének Az 1903. évi könyvtári, régiségi és iparművészeti segély felhasználásának tervezete ~~nem~~ megjegyzés tudomásul vétetik.- (378/903)

Licren - Mayer Sandor

619.649.

Giczi közs. elöljáróság VI. 226.

Lieven-Mayer Sándor

rod

Mazade, Ch.: Revue des deux mondes. 1867.

Liezen Mayer Sándor

írod

Vas. Ujs, 1868. 32. l

Mária Terézia, amint a schönbrunni parkban egy negény anzony gyermekét noptatja c. képével a párisi világtárlatón (1867?) feltűnést keltett s e képet a francia kritika is kedvezően fogadta.

Liezen-Mayer Sándor

Vas. Ujs. 1868. 104 l.

— *(Honvéd-Album)* czim alatt megjelenendő diszműre hirdetnek előfizetést Emich Gusztáv mint kiadó és Szokoly Viktor mint szerkesztő A közelebb megjelent előfizetési felhivás szerint e vállalatnak kettős czélja lesz: az $184^{8}/_{9}$-ki önvédelmi harcz bajnokainak emlékezetét felújitani, s egy átalános honvéd-emlékszobor alapját megvetetni. Ez utóbbi czélból, minden tizedik előfizetés (az elsőtől kezdve) Pestváros letéti pénztárába lesz beszolgáltatva s elhelyezve. A Honvéd-album nagy ivrét alakban, bő tartalommal fog megjelenni. Minden czikk s költemény két-két illusztrátióval lesz benne diszítve, hozza harmincz honvéd-tábornok arczképét, s lesz benne tiz, külön mellékelt, szines nyomásu kép, Vágner Sándor — továbbá Benczur Gyula, Munkácsy Mihály, Litzenmayer és Szinnyey Münchenben élő festészeinktől. Az album irodalmi részének munkatársai közt legjelesb iróink vannak megnevezve. Előfizetési ár, diszes czimképes boritéku példányra 5 ft, diszkötésü, aranymetszetü példányra 8 fr. Az előfizetési árnak előlegesen csak fele küldendő be, fele a példány átvételekor.

Liczen - Mayer Sandor

Hanis Kepe a

Szép Mircumban

Fejérmegye V. 301.

Liczenmayer Alexander

Geb. in Raab

16 J. alt.

Vater Apotheker

1853-54

Bècsi akadèmia
könyvtàra

Marsigli – gyűjtemény, bolognai

V. 192

Liezen-Mayer
Sándor

archeje
Wagner Sándortól
a Tört. Képes.

NB Az olmányok
Dr. Nyáry tornál

Litzenmayer Sándor

vőd

Vas. Ujs 1879. 308. l

Litzenmeyer S.

wod

Vas Vp 1868. 32

Liezen Mayer Sándor

1892. München.

(110) A nagymama nér-
napján. Olaff

Téli kiállítás 1892/93

Litzenmayer

rad

Vas. Up

1865. 440 l.

Litzenmayer Sándor

cród

Vas. Ujs 1882. 783 l.

(Magyarország Hent Ernsé-
betéről)

Vas. Ujs. 1882. 837 l.

Lützenmayer Sandor

Wód

Vas Ny, 1886.

408 l.

fejérvári gazdasági kiállításon arról győződött meg, hogy az ügy a kormány rendes hivatalos eszközeivel kellő sikerre nem vihető.

Mikor Bezerédj az ügy vezetését átvette: évi selyemtermesztésünk mindössze 2507 kilogrammra ment, melynek előállításával csak vagy hetven család foglalkozott. Ma közel százezer család űzi ezt a hasznos foglalkozást, melylyel évenként több mint négy millió koronát keres. Bezerédj fáradhatatlan buzgalma folytán ez idő szerint már 109 beváltó-állomás, 21 gubóraktár, négy gombolyító gyár, 151 eperfaiskola áll fönn és Szegzárdon egy pete-tenyésztő intézet, melyet mintaszerű kémlő (petevizsgáló) osztályáért külföldi szakértők is gyakran látogatnak.

Bezerédj Pál nem elégszik meg azzal, hogy pusztán a selyemhernyó-tenyésztést terjeszsze és ezzel épen a legszegényebb népnek biztos és állandó keresetet nyújtson, hanem arra is hathatósan törekszik, hogy a selyemnek ipari földolgozását is meghonosítsa. Mindenek előtt azon fáradozott, hogy a magyar selyemnek külföldön is hírnevet szerezzen. S ezt főleg az alkalmi kiállításokon való részvétellel szerencsésen el is érte. A lyoni nemzetközi versenyen kenyeret ad a szegény népnek, de cserében közhasznú munkát végeztet vele, megerőltetés nélkül fölhasználván az oly zsenge, vagy rokkant erőket is, a melyek különben csak a fogyasztók számát szaporítanák. Gyermekek, nők, aggok magukhoz való könnyű munkát találnak a selyemtermesztésnél.

Bezerédj áldásos tevékenységeért nemcsak jutalmat, hanem kitüntetést sem fogadott el soha. Most is minden jubileumi ünneplést határozottan el kivánt háritani magától, a magyar társadalom azonban még sem mulaszthatta el, hogy működésének huszadik évfordúló napján ki ne fejezze becsülését és tiszteletét azon jeles férfiú előtt, a ki életét egy közügynek szenteli s ezt az ügyet oly meglepő sikerre juttatta.

*

A nagyérdemű férfiúról a következő életrajzi adatokat közölhetjük:

Bezerédj Pál, ki az ősrégi Bezerédj előkelő magyar családból származott, 1840 márczius 15-én született Sopronmegyében, Szerdahelyen. Atyja Bezerédj Pál, anyja gróf Muray Everilda volt. Első iskoláit mint magántanuló szülei házánál végezte, a bécsi Theresianumban folytatta. Gazdasági iskolát végzett Bajorország Weihenstefan városában, s aztán gróf Széchenyi Pállal és Bernrieder Józseffel együtt praktizált gróf Károlyi Alajos londoni nagykövet tótmegyeri birtokán. Majd külföldön folytatta tanúlmányait. Hat évig Párisban lakott s beutazta Francziaország, Olasz- és Németország nagy részét. Angliában, Spanyolországban és Oroszországban is utazást tett. A hídjai birtokot nagynénje, Bezerédj Istvánné halála után 1888-ban vette át, s 1892-ben nősült meg, feleségül vevén Huszár Mária úrhölgyet. A köztéren kifejtett üdvös tevékenységet fentebbi közleményünk méltatja.

nyképe után.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR MŰVEI.

Midőn e sorok napvilágot látnak, már bezárúltak a műcsarnok kapui a világhirű illusztrátor, Liezen-Mayer Sándor művei előtt. Kiváló érdekű volt ez a kiállítás reánk nézve, mert az alig pár évvel ezelőtt elhunyt művész, kiben a németek nagy költői: Goethe és Schiller műveik oly hivatott illusztrátorát kapták meg, testestől és lelkestől magyar ember volt, magyarúl érzett és gondolkozott. És most, midőn az ország minden tájára szétviszik vázlatait, rajzait s kész festményeit, — mert hála az Égnek, a most kiállított művek mind itthon találtak vevőre, — alkotásainak jókora része is nálunk marad, nem csupán nevének emlékezete. A műtörténelem felirja róla a hideg száraz adatokat, de egyéniségének, személyiségének kedves emlékét igazán csak azok a magyar művészek tartják fenn, a kik a magyar művészet második otthonában, Münchenben, vele együtt élték a most már erős magyar művészet akkori gyermekkorát.

Liezen-Mayer Sándor a legtökéletesebb mintaképe volt a magyar gavallér-embernek. Ennek a tulajdonságainak köszönhette, hogy szeretetre méltó modora, őszintesége csakhamar olyan nagy körét teremté meg tisztelőinek, a milyennel más művész alig dicsekedhetett. Ez a szeretet egyszer azután hangosabban is megnyilatkozott, mert alig sikerült a stuttgarti festészeti iskolának őt 1887-ben igazgatójául magához csábítani, már 1889 őszén a müncheni «Komponier-Verein» művész-egyesület, melynek azelőtt Liezen-Mayer egyik oszlopa volt, utána indította honfitársát Wagner Sándort egy nagyszerű üdvözlő levéllel, melynek czímlapját a híres Seitz Ottó rajzolta, s egyúttal azzal a titkos megbizatással, hogy a mennyire csak tudja, beszélje reá Liezen-Mayert a visszatérésre. Ezt az iratot mintegy 250 müncheni művész írta alá, a kiknek köréből nemcsak a művész hiányzott, hanem a legkedvesebb kolléga is.

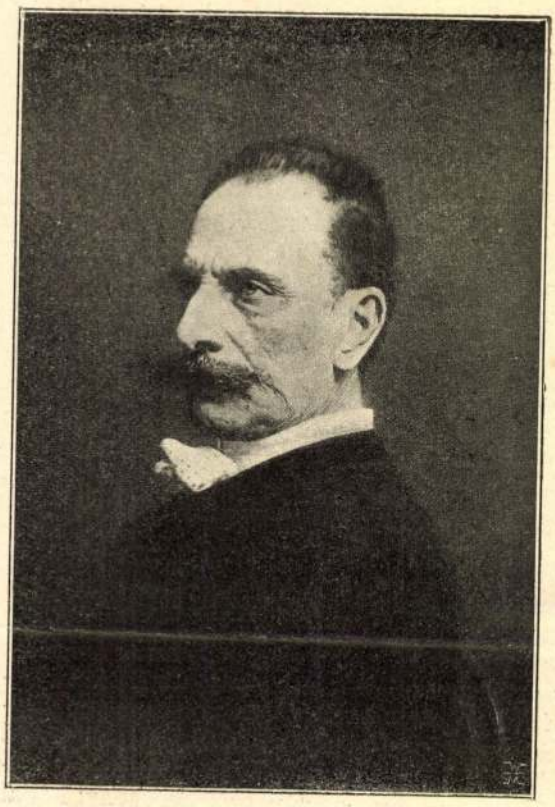

Wagner Sándor festménye.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR.

Liezen-Mayert nem kellett sokáig biztatni; pár hónap múlva csakugyan ott hagyta Stuttgartot, a honnan két legelső magyar tanítványát: Spányik Kornélt és Herzl Kornélt is magával hozta Münchenbe. Ezek sem tudtak elválni a szeretetre méltó embertől.

A szeretett mester 1890 őszén ismét Münchenben termett, elfoglalván régi díszes állását mint a művészeti akadémia tanára. A már említett két jeles tanítványon kívül ekkor lépett be iskolájába újabb művészetünk másik két kiváló képviselője: *Dudits* Andor és *László* Fülöp.

A müncheni művészvilág Liezen-Mayerben első sorban a született és nagy talentumú illusztrátort becsülte. Mint festő maga-magát nem tartotta sokra, a mint ezt a művészek társaságában számtalanszor kinyilatkoztatta s festeni tulajdonképen csak akkor kezdett, mikor az egyszerre nagyhírűvé lett müncheni akadémia tanára, Piloty, szakítva a régi mesterek chablonos előadási modorával és szinezésével, a hatvanas évek közepén a naturalizmus egyedüli jogosultságát kezdte hirdetni a művészetben. A Piloty által jelzett új irány varázserővel hatott Liezen-Mayerre, s ennek gyümölcse volt a *Thüringiai Szent Erzsébet* életéből vett több kompozicció, melyeknek első szines vázlataiból most mintegy 14 darab volt kiállítva a műcsarnokban. Pár évvel később 1867-ben megfestette *Szent Erzsébet szentté avatásá*-t, mely első nagyobb szabású képe. Ezeket azután gyorsan követték hasonló irányú alkotásai: *Mária Terézia, a mint* egy *koldúsgyermeket szoptat, József és Putifárné,* a melyeknek érdekes vázlatait szintén láthattuk a kiállításban. Ezek voltak legszínesebb kompozicziói.

Azonban bármennyire igyekezett is festővé lenni: művein csak a kompozicció kerekdedségével a fény és árnyhatások elosztásával kötötte le a néző érdeklődését, Piloty szingazdagságát nem tudta elsajátítani. Még nagy hirre vergődött alkotásán is: *Erzsébet, Anglia királynéja aláírja Stuart Mária halálos ítéletét,* csak alárendelt szerepe jut a szinezésnek. Az ehez készült és nálunk is kiállított tanulmányok azt a hatást teszik a szakértőre, mintha csak fekete-fehér szinben festett illusztrácziók volnának, melyeket a művész a hatás kellő fokozása végett halványan átszinezett. Liezen-mayer első sorban csakugyan illusztrátor. Számtalan kompozicziója látott napvilágot, s ezek többnyire mind festett illusztrácziók, melyeken csak alárendelt szerep jut a szineknek. *Tannhauser és Venus*-át a magyar történelemből vett rajzai és a német mondavilágból merített kompozicziói követik, míg véglegesen félre teszi az ecsetet s egyszerre a szénnel való rajzolásnak lesz mesterévé.

Goethe *Faust*-jának 1876-ban készült s kiállított illusztrácziójával valóságos iskolát teremtett maga körül; mindenki magasztalta a tragédiában való nagy elmélyedésről s a kifejezés csodás erejéről tanuskodó rajzokat, Liezen-Mayer azonban legszigorúbb kritikusa maradt magának. «Érzem, hogy Margit személyisége legjobb alkotásom, de Fausttal még az utolsó illusztrácziót elkészítésénél sem voltam tisztában», mondta egykor Seitz tanárnak, egyik legjobb barátjának. Hogy nyugtalan ambicziójá mennyire foglalkoztatta a Faust alakja, fényesen bebizonyította a mostani kiállítás, a melyen legalább negyven rajz és vázlat ábrázolja Faustot. Két évvel később 1878-ban látott napvilágot Schiller Harangjához készített illusztrácziós-sorozata, technikailag tökéletesebb munkája, a mely után őt a kor leghíresebb illusztrátorai közt kezdték emlegetni.

Liezen-Mayer később újra előkereste ecsetjét s ekkor készültek Welser Philippinát, I. Ferdinánd császár és király másodszülött fiának nejét, továbbá Magyarországi Szent Erzsébetet, Hunyadi Mátyás megválasztását ábrázoló festményei. Igazi hivatottsággal azonban ezután is csak az illusztráló szenet s rajzónt kezelte s a műtörténelem mint illusztrátort fogja megörökíteni lapjain. Mi pedig büszkék lehetünk, hogy két nagy költő, Göthe és Schiller, magyar emberben találtak olyan tolmácsot, a kit mind a mai napig egyetlen német illusztrátor sem volt képes megközeliteni.

Paur Géza.

Welser Philippina.

A LIEZEN-MAYER-KIÁLLÍTÁSBÓL.

kot mutat mellette, a kik a szerző védelmét akadályozzák. A darabban sok érzék nyilvánúl a drámaírás iránt, nem egy jelenete hatásos, a párbeszédekben is elég a tartalom.

Egy szinésznő szerelmét tárgyalja a darab, s azzal végzi, hogy a szinésznő maradjon a színpadé. A szinésznő Ányos Mary, a nagytehetségű drámai művésznő, a kit egy gonosz, uzsorás ember, Radák István támogatott, hogy megélhessen beteg atyjával együtt. Ennek a támogatásnak kamatait szeretné élvezni Radák István. De Mary tisztességes lány. Karel György képviselő szerelmes belé s feleségül akarja venni. Hanem a szinésznő — ez a darab tendenciája — könnyebben rágalmazható, mint akármely más nő. Radák mikor meggyőződik, hogy Mary meg nem hallgatja, gyalázatosan rágalmazza még pedig úgy, hogy megmutatja Karelnek a Mary leveleit, melyekben csak a jótéteményeket köszöni meg, de a melyek mégis alkalmasak arra, hogy Karelben a legmélyebb gyanút keltsék. Ebből származik, hogy Karel és Radák párbajt vívnak. Radák halálosan megsebesül, de még van annyi ereje, hogy Marytól bocsánatot kérjen és bevallja, hogy rágalmazott. Karel tehát megtudja, hogy Mary ártatlan, de Mary nem fogadja el többé szerelmét, nem is akar szeretni többé, hanem egyedül a színpadnak kíván élni, Shakespeare Juliáját játszani. A drámai részeket, melyeket Mary szerepe foglal magában, *Török* Irma hatással játszta. A többi szerepek kevésbbé háladatosak, s ezeket Mihályfi, Dezső, Gyenes, Paulayné, Heténvi és Latabár adták elismerésre méltón. Az első felvonás tetszett legjobban, s ekkor a közönség szívesen tapsolt a szerzőnek és szereplőknek. Később már gyérebb lett a tapsolás.

Népszínház. A hatvanas évek híres operettjét

Vázlat egy történeti képhez.

A LIEZEN-MAYER-KIÁLLÍTÁSBÓL.

Vas. Ujs. 1900. 139. l.

... 20 lapra terjedő politikai röpirat jelent meg. Irta: «az utolsó Tiszaista», ki Széll Kálmán politikájának nagy tisztelője. Ára egy korona. Megjelent továbbá: *Tanitási terv és utasitások a magyarországi középiskolai katholikus vallástanitás részére.* Kibocsátva a magyar püspöki kar 1900. január 29-ikén tartott közös tanácskozása határozatából. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában; Ára 24 fillér.

A műcsarnokban február utolsó napján zárták be a *Liezen-Mayer* és *Györök* műveiből rendezett kiállítást. A közönség feltünő érdeklődést tanusított s a vásárlások miatt sem lehet panasz. Liezen-Mayer egyik legszebb képét is megvették 6000 koronáért. Györök hátrahagyott festményeiből is alig egy párnak nem akadt vevője. — Most a műcsarnok az elhunyt özv. *Nemes Nándorné* grófné festményeiből rendez kiállítást. A művésznő évekig *Nemes Eliza* néven szerepelt a képzőművészeti társulat kiállításain, s elhunytakor 20,000 koronát hagyott a képzőművészeti társulatnak a művészek segélyző és nyugdíj alapja számára. A képzőművészeti társulat a nemeslelkü és művészetekért rajongó urnő képeiből most külön kiállítást rendez s ennek jövedelme is a segélyző és a nyugdíjalapot fogja gyarapítani.

Székely Bertalan műveinek kiállítása a Nemzeti Szalonban. A Nemzeti Szalon helyiségeinek nagy részét betölti az a nagy gyűjtemény, melyet *Székely* Bertalan kitűnő festőnk műveiből most ott

Festetich Andor, a Nemzeti Szinház igazgatója, egyik lapban nyílt levélben válaszolt, melyben a saját eljárását védi, egyszersmind köztudomásúvá teszi, — a mit már régebben mint tényt emlegettek — hogy őt «művészet-igazgatói állásától fölmentették és rövid időre más kezére bízzák a Nemzeti Szinház igazgatását». Tehát a Nemzeti Szinház új igazgatókap. Ki lesz, még nem tudni. Gróf Keglevich Istvádans a díszes állással megkinálta *Ditrói* Mórt, Vígszinház igazgatóját, de megegyezés nem történ Herczeg Ferencz képviselő gróf Festetich nyílevelére hasonlóképen nyílt levélben válaszol, s Nemzeti Szinház bajaiért gróf Keglevich Istvá intendánst vádolja.

Nemzeti Szinház. Február 23-ikán eredeti drámbemutatója volt: «*Mary*», színmű három felvonában, írta *Bosnyák* Zoltán. A szerző most harmaszor jelent meg a színpadon, melynek mint kizárólag él, az irodalomban máshol nem is szepel. Tehetsége bizonyos, de az is bizonyos, hogy nagyon fogékony a benyomások iránt, s e benyomásokat nem annyira az életből nyeri, mint inkádrámaíróktól. «*Mary*» szerkezetében, egyes jelenteiben szintén fölismerjük egy pár drámaíró hatását. Jelen színművében szinésznő a főszemély, kiben védelmezni akarja a nőt az ellen, hogy színésznő becsületében könnyebben lehessen gázolni mint más nőében. Mégis néhány oly színpadi al

SÁNDOR LIEZEN-MAYER

EIN FRAUENBILDNIS

Als Kunstwerk von besonderem Rang erscheint uns das Damenbildnis von Sándor Liezen-Mayer (geb. zu Győr am 24. Januar 1839, † zu München am 19. Februar 1898).

Nur durch rein äußerliche Momente, durch Haartracht und Mode der Gewandung, erinnert es an ein Zeitalter, in dem sich mancherorts ein beklagenswerter Niedergang des Geschmackes geltend machte. Besonders gilt dies von Wien. Von Hans Makart, dem phantasiereichen Idealisten, geblendet, glaubte man sowohl in den großen, üppigen, farbenrauschenden Kompositionen, als auch in den Frauenporträts dieses Malers Meisterwerke von unvergleichlicher, ewiger Schönheit erblicken zu dürfen. Aber bereits nach wenigen Jahrzehnten hatte diese Überschätzung der Bilder Makarts einer Ernüchterung Platz gemacht. Denn heute sind seine einst so glutvoll gewesenen Farben infolge ihrer fehlerhaften chemischen Zusammensetzung erloschen, verblaßt und gebrochen, aber auch das überschwängliche Pathos seiner überdimensionierten Kompositionen findet keinen Widerhall mehr. Ebenso haben seine so wirkungsvoll erschienenen Frauenbildnisse ihren einstigen Zauber eingebüßt.

Wie gesagt: nur äußerliche Zeichen konnten bei flüchtigem Blick auf das Damenbildnis von Liezen-Mayer die Erinnerung an die Makartzeit wecken. Betrachtet man aber dieses Bild (signiert links unten: Liezen-Mayer 71) nur ein wenig genauer, so erkennt man bald seine außerordentlichen künstlerischen Qualitäten. Ganz wundervoll kommt die weiche, sinnliche Schönheit dieses Frauenantlitzes zur Geltung: das edle Profil, der tiefe, träumende, sinnende Blick dieses schwärmerischen, ein wenig verschleierten blauen Auges, die zarte Tönung der Stirn, das leichte Rosa auf den Wangen, die feine Zeichnung der Lippen, der weiche

Bela Slavop

Fleischton des Halses, von kastanienbraunem, reichem Haar umschmeichelt, der durchsichtige Schleier, der den Busen duftig umrahmt, dies alles ist von einem unendlich feinen, poetischen Reiz. Vor allem aber sind es zwei Momente, die den Betrachter dieses Bildes fesseln, entzücken und so seltsam erregen: wie die Luft dies Antlitz umgibt, umschwebt und sich weich um den Hals schmiegt! Diese Atmosphäre hätte keiner seiner Zeitgenossen malen können! Will man sie auf Vorbildern suchen, so muß man schon an ganz große denken ... Und dann: je länger man dies Gesicht betrachtet, umso deutlicher tritt darin ein Zug hervor, der anfangs hinter dem Gesamteindruck verborgen geblieben war: ein ganz leises Lächeln; das vielleicht das Lächeln absoluter Schönheit sein mag, hinter dem sich rätselhaft eine Leidenschaft verbergen kann, ein glückverheißendes Frauenlächeln, das aber — während man es noch sieht, leise wieder zu verschwinden scheint. Das ist es, was diesem schönen Frauenantlitz einen ganz eigenartigen Zauber verleiht.

Ein wenig erinnert dies Gesicht an Nana, Anselm Feuerbachs Geliebte, die er so oft und mit solcher Leidenschaft gemalt hat. Nur daß Nana klassischer, römischer, härter und heroischer ist; und daß Nana ihren Kopf voll Stolz trägt, während diese Frau ihn sanft und demütig ein wenig neigt. Ist Feuerbachs Nana voll dramatischer Größe, so ist dies Frauenbildnis voll lyrischer Weichheit. Nur ein wirklich großer Maler konnte es malen ...

Als Siebzehnjähriger war Liezen-Mayer an die Wiener Akademie gekommen, noch im gleichen Jahr nach München gegangen, sechs Jahre später Schüler Pilotys geworden. Damals malte er seine erste, große historische Komposition: „Elisabeth von England und Maria Stuart bei der Krönung des Königs Karl IX.“, die sich im Wallraf-Richartz-Museum zu Köln befindet. Während Liezen-Mayer (1870—1872) in Wien weilte, ließ sich auch Kaiser Franz Joseph von ihm malen. 1873 kehrte Liezen-Mayer nach München zurück und malte unter Pilotys Einfluß: „Elisabeth unterzeichnet das Todesurteil der Maria Stuart“. Bald findet er seine eigene Note. Zwar bleibt er der Historienmalerei treu, wird 1880 Direktor der Kunstschule in Düsseldorf, kommt 1883 als Professor der Historienmalerei nach München, übernimmt daselbst 1893 die Professur für religiöse Malerei, aber seine höchste Meisterschaft erreicht er im weiblichen Porträt. Das Frauenbildnis in Grignano ist eines seiner schönsten Werke.

Ganz besonderen Beifall fand seine Kunst in Ungarn. 1896 zeichnet ihn Budapest für seine Komposition „Mathias Hunyady wird zum König von Ungarn gewählt" mit der goldenen Medaille aus und das Museum der bildenden Künste in Budapest erwirbt seine „Heilige Elisabeth".

— * —

Lieven - Mayer Samson

Irgalmasság.

A LIEZEN-MAYER-KIÁLLÍTÁSBÓL.

Az új iparág nálunk lassan, de folyton haladt úgy, hogy 1837-ben már 1/4 millió fontnál több gubót termesztettek déli vidékeinken. 1840 óta, mikor hazánkban az ipar ügyének fölkarolása hazafias érdemnek tekintetett, nagy gondot kezdtek fordítani a selyemtermesztésre az ország főurai is. Gróf Széchenyi István, Bezerédj István és más előkelő vezérférfiak szóval s tettel buzgólkodtak e fontos ügy előbbvitele érdekében.

Az új alkotmányos korszak beálltával a kormány országos gondoskodás tárgyává tette a selyemtermesztést, de a jó igyekezetnek nagyobb eredményei nem lettek. Annál kedvezőbb fordulat történt e téren 1880-ban, midőn báró Kemény Gábor, akkori földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterünk a szakavatottságáról ismert s az ügy iránti buzgalomból önként ajánlkozó Bezerédj Pált bízta meg a selyemtermesztés országos rendezésével. Így Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott lett, de hivatalos működéséért nemcsak semmi tiszteletdíjat nem fogadott el sem akkor, sem azóta soha, sőt anyagi áldozatokkal is hozzájárult a selyemipar fejlesztéséhez.

Bezerédj Pál e vállalkozásával mintegy a kegyelet adóját kívánta leróni néhai nagybátyja, Bezerédj István iránt, ki 1848 előtti közéletünknek egyik sok érdemű kitűnősége volt s kiről ezúttal csak azt a két nagylelkű tényét említjük meg, hogy jobbágyait saját jóvoltából már 1830-ban fölszabadította, és hogy a földmivelő nép könnyebb boldogúlása végett tolnamegyei birtokain több százezer eperfát, vagy ottani elnevezéssel szederfát ültettetett, a *Szedres*-nek elnevezett, ma is meglevő főtelepen selyemtenyésztést, *Hidja* nevű falujában pedig egy egyszerű selyemszövő gyárat létesített, a mivel a selyemtermesztésnek újabb lendületet adott. Bezerédj Pál nagybátyjától nemcsak birtokai egy részét, hanem nemes jellemét és fenkölt gondolkozását is örökölte. A selyemtenyésztés munkáját nemcsak folytatta, hanem beható tanúlmányozás, külföldi utazások és szakemberekkel való összeköttetések alapján sikeresen tovább is fejlesztette. Tapasztalatainak országos értékesítésére azonban csak 1879-ben gondolt, midőn a székes-

BEZERÉDJ PÁL.

legyőzte az olasz selymet; majd maga eddig legtöbb selymet termesztő Olaszban, a comói nemzetközi kiállításon diadalt, hol a pancsovai állami selyintézet berendezésének és munkájának tességével első díjat nyert. Ezek és sikerek a külföldi szakértők és tőkep figyelmét mind inkább rá terelték a selyemre, melyet immár 11 magyar é vát-szlavon megye területén állítanak

Bezerédj e nagy eredményeket azzal hogy tervszerű intézkedésekkel gond az eperfa-termesztés rendszeresítés egészséges peték előállításáról és kioszt a termesztett gubók beváltásáról és ér séről. Az ő lelkes előterjesztéseire l Újvidéken és Pancsován a selyemgo gyárak, melyekben közel 300 munkás továbbá az alvidék több városában le raktárak, mindenek előtt pedig Szeg vezető főintézet.

A kik e fontos ügyet eleitől kezdve mel kisérik, általánosan vallják és hogy az ország mindezt Bezerédj Pálnak heti, a ki példátlan önzetlenséggel s l nem ismerő lelkesedéssel működik egy ren, a hol úgyszólván magának kellett m tenie mindent. Bezerédjben egyesül a gyakorlatiságával az emberbarát jósz

NŐI FEJEK

Liezen-Mayer Sándor (1839—1898):
Női arckép

Liezen-Mayer Sándor

Hankiss 290.1.

lennie, hanem a célszerű térhasználatban, a térképzet magyarosságában.

Mindez nem akadályozhatja meg az ötletesebb építésznemzedéket, hogy — mint azt külföldön is oly sokfelé teszik — ne becézze lelke mélyén azt a reménységet, hogy így, vagy amúgy, de jellegzetes biztonsággal ki tudja majd fejezni nemcsak a saját géniuszát, hanem nemzete lelkét is. Ez a feladat bizonyára sokkal nehezebb, mint népviseletbe öltöztetett, idealizálatlan falusi leányból formálni magyar Madonnaképet és hortobágyi pásztorokkal helyettesíteni — nem! egyéniesíteni — a Szentírás pásztorait a betlehemi jászol körül. Hogy megoldható-e, az még ma is kérdés. De ez a küzdelem a kifejező építészeti stílusért már maga is nevelő hatású. S ha belenyugszunk abba, hogy húsz-harminc éven át itt-ott ízléstelenül eredetieskedő házsorok zavarják a szemünket, akkor kárpótol majd bennünket építészeinknek célra feszülő nagyobb pátosza és egyénibb kifejezésmódja, amely talán más téren termel remekműveket . . .

Míg az idegen művészek, a magyarokkal karöltve, keresik e föld legizgatóbb művészi problémájának megoldását : milyen

Liesen-Mayer Sándor

Szent Erzsébet;
fénymetszet

Szana Szárev

137. l.

Olasz 18

Ismeretlen festő: Püspök arcképe, címerrel. 93 × 74 cm.

Mazzlaghy II. 424. szám.

Liezen-Mayer Sándor

L. S. müncheni hazánkfiától 28 eredeti karton látható a bécsi művészek háza mostani kiállításán. Ezek: Schiller: Die Glocke c. költeményének illusztrációi. A bécsi kritika nagy magasztalással szól e művekről s a magyar festőt „osztrák honfitárs"nak csúfolgatja.

Képzőművészeti Gumle 1881. (jánnár 14. l.

1881. II-ik tavaszi kiállítás.

Faust ciklus. 50 kartonból áll ez sorozat, mejeket a közönség sokszor másolatáról már ismer. A német műbirálók, kik L. S.-t magokénak monsják e művei révén öt Kaulbach fölé emelik. A művészegészen belehatott a költeménybe s annak minden szépségét elragadó hatását vinzatúk rözbeti képeiben.

u. o. 1881. 91. l.

1881. őszi kiállítás

Kartonjai: Schiller „Das Lied von der Glocke"-t illusztrálják. 32 db szürkebe festett kép. Fotografia alá készült művek fehér és fekete tomusban.

u. o. 1881. 154. l.

Dénes Tibor: Zierer-Mayer Sándor.

8°, 6K, 20L, Győr, 1932.

Zierer-Mayer Sándor

Lieben-Mayer Sándor

Császi Károly: Lieben-Mayer Sándor emlékezete.

16°, OK, 18L, Szór, 1940.

Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor

8°, OK, 61L, Bp. 1932.

Liezen-Mayer Sándor

Liezen-Mayer Sándor

Vénusz és Tannhäuser

1932 ÉV ÚJ SZERZEM. KIÁLL MŰCSARNOK

.....szám.

SZIGORUAN BIZALMAS!

ELŐADÓ—ELŐADÓNAK!

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

64. Liezenmayer Sándor. A tavasz.

1885. ooo. kiáll. Eat.

303. Skuteczky Döme, a szegenyek.

Liesen-Mayer Sándor

Liezen-Mayer Sándor

emlékkiállítás a

Nincsárnokban

1900

~~Lüss, Kiál, tór.~~
Pipics
102. b

Liezen-Mayer Sándor

Ernst Mur. Kiáll. 47. sz

Magyar remek művek.
1921. máj.

Szinházi függöny-ter-
vezete. Wolfner Gyula
tulajd.

Enyelgés u. a. tulajd.

Erzsébet szive, Ernst La-
jos tulajd.

Faültetés, Wolfner
Gyula tulajd.

Liezen-Mayer Sándor

Idyll. c. Eépe a
Dános gyűjteményből
repr.

Képzőművészet

1929. 19. sz. 88. l.

Lámpafényjel c. Eépe
a Dános-gyűjteményből
repr.

u. o. 89. l.

A finom naturalizmus

képei, Csók István Szénagyüjtők-je, Iványi-Grünwald Isten kardja c. vászna egyaránt ennek a gyöngyházas szürkékbe, borús fehérekbe tompult késői naturalizmusnak termékei. „A képek láttán" — írja Réti István, az alapítók egyike, kinek a mozgalom első kézből való, finom elemzését köszönjük — „az éles, tiszta rajz, a formák megmunkált felülete, a fehér plein-air hamvas freskó-tónusa, a félénk odaadás a látvány előtt, a képzeletnek bizonyos iskolás félszegséggel párosult, tartózkodó bája önkénytelenül a quattrocento primitívjeinek megilletődött, bensőséges művészetét hívja emlékezetünkbe." A természetnek szinte vallásos kultusza kapcsolódik a festés áhítatával s ez a kettős jellegzetesség teszi a nagybányai mesterek vásznait oly rokonszenvessé.

A kiindulópont Bastien-Lepage naturalizmusa, melynek alapjába később az impresszionizmus tarka fonalai is beleszövődnek. A fejlődés egységéről az a körülmény gondoskodott, hogy a nagybányaiak az első tíz évben sajátos problémáik[illegible]ülve

Lőrenmayer Sándor

1839 – 1898

KMTársi 1940. A gyermek

Mária Terézia egy koldus asszony gyermekét táplálja Képm. Múz.

falrengető kacajforrása

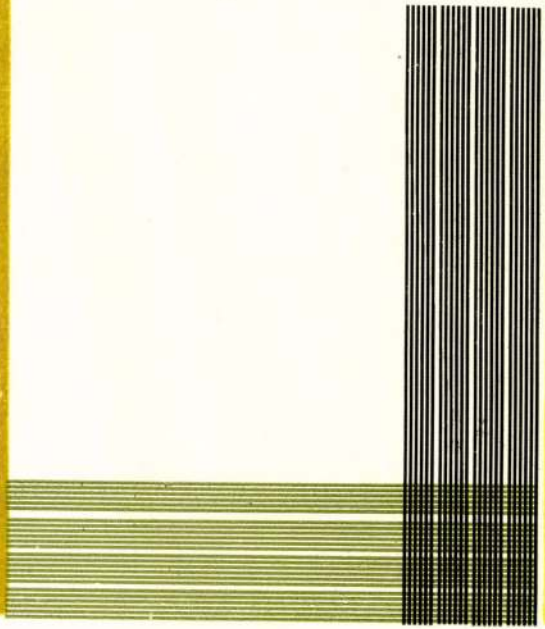

re

g

és

V

Tervezte, szedte és linoleumba metszett

Liezen-Mayer Sándor

l.

Szépművészet
1940. 69. l.

–1782

1779. ~~Liezen-Mayer Sándor~~

Sz. Győrött 1839 január 24-én. † München ben 1898 február 19-én.

1779. Das Mädchen aus der Fremde,,

E ~~kép~~ vázlat Schiller hasonló czimü költeményének hatodik versszakához képez illustrátiót, a mely szerint a tavaszkor megjelenő csodaszép leánynak „Willkommen waren alle Gäste, Doch nahte sich ein liebend Paar, Dem reichte sie der Gaben beste, Der Blumen allerschönste dar." Az előtérben, jobbról a vadrózsa-bokor mögött, ~~egy ifjú szerelmes~~ gyermek-pár pihen bizalmasan egymás felé fordulva. A fi~~ú~~ fekete bársonybarettet és sötét ruhát visel; mig a leány ingvállt, piros derekat és szoknyát hord. A virágbokron túl pedig, kibontott hajjal, rózsakoszorúval és fehér ruhában a csodaszép leány alakja tünik fel, a mint a jobb kezében lévő virágokat baljával a szőke gyermekek ~~szerelmesek~~ felé szórja és öltözetét a szél elkapja. Az égbolt derült.

Vászon, méretei 65.5:45 cm.
Vétetett 1900: III. 17-én a 12860 sz. leirattal (132/900) 200 Kán.
~~[illegible]~~ Elszámoltatott 1900: III. 31-én (132/900).
Az elszámolást tudomásul vette 1900: IV. 26-án 7320 sz. alott (243/900).

904: IV. 30.

12860 – 900

tovább

Liezen-Mayer Sándor
8. l.

Lotz Károly
7. l. 9. l. 10 l.

Magyar Mannheimer G. 10. l. 11. l.

17. l. Márk Lajos 16. l.

Markó Ferenc. 8. l.

Medrea Kornél 19. l.

Mendlik Oszkar
7. l.

Mészöly Géza
9. l. 11. l.

l. Cinpe 1934. II.

Munkácsy Mihály

428 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Szentendre, Főszolgabirói Hiv. az epítrezéssel hapcsolatos felvételeket és vázlatot küld.

A beadvá

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

Öszeakv

Liezen-Mayer Sándor

Szöd

Balásung Malerei

13,14,26. l. 33 t.

„Add föl, add föl Molnár Anna!“
„Mindjárt, mindjárt jó katona.“

Am I.

Hozz egy kupát vacsorára.“
„Ej! a jó bor messze vagyon,
S a gyermekem kire hagyom?“
„Míg az apja oda jára,
Én viselek gondot rája.“
S hogy elmenjen alig várja.
S míg a gazda borért jára
Kigombolá a dolmányát,
Megszoptatá síró fiát.
Megszoptatta, megcsókolta,
S a tűzhelyen elaltatta.
Hogy az apja megérkezik,
Sírást nem hall, csodálkozik,
A gyermek tán azért hallgat,
Hogy a háznál idegen van.
Leültek a vacsorához,
S szól a vendég a gazdához:
„Hallod-e te jámbor gazda,
Egyet kérdek, felelj rea:
Feleséged, ha még élne
S élve hozzád hazajönne,
Megvernéd-e, vagy megszidnád?
Vagy holtig szemére hánynád?“
„Meg se szidnám, meg se verném,
Még éltibe föl se vetném.“
„Én vagyok a feleséged,
Kivel elmondtad a hitet.“
Leüle a nyoszolyára
Megcsókolá kicsi fiát,
Kicsi fiát, jámbor urát.

A *bátyár balladák* között legtöbb drámai erőt találunk a *Fehér László* történetében, kinek a szűz leány huga, a bátyjáért feláldozza magát, s megcsalatva, bátyja megöletőjét megátkozza:

„Hadnagy uram, hadnagy uram,
Átkozott légy hadnagy uram.
Tűz előtted kigyúladjon,
Víz utánad felfakadjon.
A kenyered kővé váljon,
„Mosdó vized vérré váljon.
Lovad lába megbotoljon,
Földre téged agyonnyomjon.
Páros késed kifordúljon,
Az is a szívednek álljon!“

A *naiv románczok* közül legismeretesebb az „Egyszer egy királyfi mit gondol magában?“ (Ennek valami nagyon egyszerű dallama is található.) És a „Megkérette anyámat czifra szabó legény“.

Az elsőben egy királyfi kocsis ruhában próbára teszi a gazdag biró lányát és a szegény kosárfonó leányát: a koszorú a szegény leányé lesz, a megszégyenülés a gazdagé. A másodiknál valódi művészi érzék mutatkozik a compositióban. A leány szegény kapáslegényhez megy nőül, az anyja czifra szabólegényhez; minden strófa elmondja, hogy milyen jó dolga van az anyának, milyen szegénységben van a leánya, ezzel a folyton visszatérő refrainnel: „Öröme anyámnak czifra szabólegény. Siralom én nekem szegény kapás legény“.

A végső versszak azután így szól:

„Bottal költi anyámat czifra szabólegény:
Engem galambcsókjával szegény kapás legény;
Örömöm én nekem szegény kapás legény:
Siralom anyámnak czifra szabólegény.“

Lieren-Mayer Sándor

Münchenből 1880. szept. 23án utazott Stuttgartba, a hol az ottani akademia igazgatójára nevezték ki. A alkalomat az Augsburger Allgem. Zeitung azt írja, hogy Münchenben nehezen pótolható.

Külföldön élő müvészeink. Képrőmüv. szec. 1880. 149-l.

Lierzenmayer

irodalmakoz.

Müvészeinkről. Arch. Ert. 1872. VI. 213.

Liezenmayer Gáudor

1879. március

Közelebb Schiller Glocke-jához készített rajzokat, Seitz Ottóval közösen.

Képzőművészeti szemle. 1879. 44 l.

1879-ki nemzetközi müncheni mü-kiállitáson a termek díszítésében résztvett. Az Üvegfestészet c. allegoriai csoportot festé. Kiállitott müve Pocci gróf arcképe. Die Glocke szépszorozat.

Vermes Adorján: Nemzetközi mükiállitás Münchenben. u. o. 1879. 112 l.

„Add föl, add föl Molnár Anna!“
„Mindjárt, mindjárt jó katona.“

Hozz egy kupát vacsorára."
„Ej! a jó bor messze vagyon,
S a gyermekem kire hagyom?"
„Míg az apja oda jára,
Én viselek gondot rája."
S hogy elmenjen alig várja.
S míg a gazda borért jára
Kigombolá a dolmányát,
Megszoptatá síró fiát.
Megszoptatta, megcsókolta,
S a tűzhelyen elaltatta.
Hogy az apja megérkezik,
Sírást nem hall, csodálkozik,
A gyermek tán azért hallgat,
Hogy a háznál idegen van.

Leültek a vacsorához,
S szól a vendég a gazdához:
„Hallod-e te jámbor gazda,
Egyet kérdek, felelj rea:
Feleséged, ha még élne
S élve hozzád hazajönne,
Megvernéd-e, vagy megszidnád?
Vagy holtig szemére hánynád?"
„Meg se szidnám, meg se verném,
Még éltibe föl se vetném."
„Én vagyok a feleséged,
Kivel elmondtad a hitet."
Leüle a nyoszolyára
Megcsókolá kicsi fiát,
Kicsi fiát, jámbor urát.

A *betyár balladák* között legtöbb drámai erőt találunk a *Fehér László* történetében, kinek a szűz leány huga, a bátyjáért feláldozza magát, s megcsalatva, bátyja megöletőjét megátkozza:

„Hadnagy uram, hadnagy uram,
Átkozott légy hadnagy uram.
Tűz előtted kigyúladjon,
Víz utánad felfakadjon.
A kenyered kővé váljon,
„Mosdó vized vérré váljon.
Lovad lába megbotoljon,
Földre téged agyonnyomjon.
Páros késed kifordúljon,
Az is a szívednek álljon!"

A *naiv románczok* közül legismeretesebb az „Egyszer egy királyfi mit gondol magában?" (Ennek valami nagyon egyszerű dallama is található.) És a „Megkérette anyámat czifra szabó legény".

Az elsőben egy királyfi kocsis ruhában próbára teszi a gazdag biró lányát és a szegény kosárfonó leányát: a koszorú a szegény leányé lesz, a megszégyenülés a gazdagé. A másodiknál valódi művészi érzék mutatkozik a compositióban. A leány szegény kapáslegényhez megy nőül, az anyja czifra szabólegényhez; minden strófa elmondja, hogy milyen jó dolga van az anyának, milyen szegénységben van a leánya, ezzel a folyton visszatérő refrainnel: „Öröme anyámnak czifra szabólegény. Siralom én nekem szegény kapás legény".

A végső versszak azután így szól:

„Bottal költi anyámat czifra szabólegény:
Engem galambcsókjával szegény kapás legény;
Örömöm én nekem szegény kapás legény:
Siralom anyámnak czifra szabólegény."

Liezen-Mayer Sándor

Sz. Gjörött 1839. január 24én
+ Münchenben 1898. február 19.

1. Szent Erzsébet. „Liezen-Mayer S." vászon, 262 x 186. A Képcsarnokegyletialap kamatai-ból vétetett 1882-ben. M. N. Muz. Cat. 86. l.

7. Tavaszi idyll. „A. Liezen-Mayer." Szénrajz. papír vászonra vonva, 92 x 121.5. Vétetett a Rökk féle alap kamatai-ból 1899-ben. M. N. Muz. Cat. 172.

Liczenmayer Sándor 3

~~OHHO~~. Pár kiszülőben levő képét – „Az első szerelem" (egy leány maszkával), „Az első barátság" (egy fin, ölebbel) s „Margit a rokkával" befejezve, s minden megtisztelő bucsú tüntetés elől kitérve a bajor fővárost elhagyta, s egy rövid felső olaszországi kirándulás után hegét Stuttgartban elfoglalta, hova nehány tehetséges tanítványa is átköltözött.

Bejavitások Szechy K. elöljelzett iskéből.

A Faust illusztrációk Ströfer T. münchenni kiadó számára leszültek.

s rövid idő múlva (még azelőtt) mint a Stuttgarti akadémia igazgatója bucsúzott el Münchentől. Már itt festette Magyarországi szent Erzsébet c. nagyobb méretű képét, mellet a m. képzőmüvészeti társulat rendelt meg az országos képtár számára.

1882-ben L. otthagyta Stuttgartot s vissza tért Münchenbe.

Szana Tamás: Magyar művészek. 1887. I k. 177–192.

u. o. repr.

1) Margit és Márta (fametszet)
2) Rajz a haranghoz (kecskepásztor) fametszet).
3) ditto (nyáj zivatarban) fam.
4) Arckepe Baditztól. tollrajz,
5.) Parancsol?
6) Rajz a Haranghoz (szerelmespár) fam.
7) Faust és Mephisto az Aubach pincében. (fam.)
8) Tavasz (kis leány virágos mezőben)
9) Mária Terézia Királyasszony a szegény beteg nő gyermekét szoptatja.
10.) Erzsébet, Anglia királynéja Stuart Mária halálos ítéletét aláírja. (fam.)
11. Karti jelenet Faustból (fam.)

irodalom.

Liczenmayer Faust-illusztrációiból. Vas. Ujs. 1881. 407.1 2 kepjel.

Liezen-Mayer Sándor

BADITZ OTTÓ (szül. 1849)

105. Liezen-Mayer Sándor festőművész (1839—1898) képmása. Tollrajz tussal. Jelezve lent jobbra: Baditz.

Ernst Lajos tulajd. Magyarművészképcsarnok

Vásárlási tudnivalók.

A katalógusban megadott eladási árak **ezer koronákban értendők.**

A műtárgyak eladását kizárólag **Kató Kálmán** műtáros

Veres Pál

369 W. I. igazgató arcképe, mgtul.
370 Loránt Istvánné és gyermeke, vizf. mgtul.

Vigh Bertalan

371 Nomádok között, vizf. 10000
372 Tamerkán sirja Samarkandon, vizf 10000

Z. Hadzsy Olga

373 Venezia, vizf. 2800
374 Svábhegyi ősz, vizf. 4300

Z. Wittmann Etelka

375 Tabáni udvar, vizf mgt.
376 Holdvilág ucca, rajz mgt.
377 Idős asszony, portrait mgt.

Záhonyi Géza

378 Hegyoldalban, paszt. 5000

Zorkóczy Gyula

379 Buza keresztek 3000

Zsigmondyné Jármay Edith

380 Tavaszi virágok, vizf. 2500

Liezen Mayer Sándor

Repr. képei felsorolva
Szana Szárév
383. l.

Liczen – Mayer Sándor

Irod.

Szana Szárév

l. Müveszek nér-
mutatója.

Lieren - Mayer Sandor

† München 1898
febr. 19

Singer Kunstlerlex
5 K. 189 l.

Gemmingen-Homberg Gabriella

bárónő IV. 118.

Lieven-Mayer Sándor

* 1839 jan. 24. Raab.

Singer Künstlerlex
III. 8. 1.

848

Weirotter Franz Edmund

A Villa Borghesen Roma melleh. (Von der Villa Borghese bei Rom.) Rk.

K 5-

151 m. 104 g.

Liezen-Mayer Sándor

archéjei

l.

Petr E M magy művész

archéjek

6. l.

47 H

...an Nürnbergben.

...bbaszkodó nyúl balra fordult ~~és~~ egy
...gja. Mögötte tülevelü fák vannak. E-
...fatörzs közelében, gombák és virágok
... fenyők diszlenek.
...61.5 cm.- Magy. Képt. 428. - ~~[illegible]~~
...l. átv. lajstr. 8.

L Dep. régi 10.

...y László hagyománya 1884. április 3-án
...pril 30-án. —

Mh 428
Dep. r. 10

Bükkeny Lapl. hg. 1877

167

-án.)

alora s előtte a Ponte de la Pallia és a két
ra látható; balra ~~[illegible]~~ bárkák közöttek ki sár-
kal; a háttérben pedig a Della Salute kupolái ural-
teken. A parymentén gyümölcsárusok és járókelők
A hidon idegenek és bennlakok nyüzsögnek s közelé
~~[illegible]~~ ulnak. Az előtért elfoglaló s kovzkakövekkel kira-
hevernek s ~~[illegible]~~ a feltevített két vitorla körül a
közelőkben galambok szaladgálnak s jobbra a
munkástól nem messe, a kosárban lévő pa-
Az egyik a földre ülve s a másik guggolva pipál.
s ~~[illegible]~~ kissé oldalt az öfnefont ~~[illegible]~~ karokkal
ipáját szívja, ~~[illegible]~~ munkás közeledik. Az égbolt fel-
: „R. Alt".
52·6: 79 cm.
téka 1871. II. 24.

89

Liezen-Mayer Sándor

archeje
László Fülöptől
repr.

Schleinitz, O. von

Ph. A. von László
Bielefeld u. Leipzig
1913. 14. l.

Liezen-Mayer S.

l.

Szabómasyfest.

141, ~~142~~. l.

Liczen-Mayer S.

wod

Lyka Károly:

A képirás újabb irányai. Bp. 1906.

154. l.

Liezenmeyer

Erzsébet szentté avatá-
sa-
rajz-
István meghamadta-
tása. rajz.

Ernst

Lietzenmayer

Mátyás választása.
Olajf. (50 ft)

Ernst

Lietzenmayer

Szt. Erzsébet. Olaff.
Szt. Istvánt a rabló
tanítod. vajz.
Mátyás választása.
Olaff.

Ernst

Lieren Mayer Sándor

---

wod

Paur Géza. Lieren Mayer Sándor művei Vas Typ
~~#~~ 1900. 137 – 138 l.
Zajtkel s a mű-
vész arcképével

csetlep felh

Lieren Mayer S.

Faust és Gretchen

fenkép folio

Magyar nüvezik al-

bum. 1886. I évf.

Bpest. Kiadja Rath

Mór

Liczen Mayer Sándor

Lwów

Vas Zyp 1~~899~~ 1900 108 l.

Lieren Mayer

Gród

=

Egyházi Közlöny

1909. 42 sz.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lieren Mayer Sandor

Vas Nj 1863. 83 l.

Liezen-Mayer (Litzenmayer) Sándor festő

(L. Pallas Lexikon. 11. K. 509 l.)

Ezen felül művei Körül legnikább

feltűnt itthonn Mária és Erzsébet királynék, amint Lajos kir. sirjáról nézik kis Károly kormáztatását. E kép körajzban van eltér-jedve sa nüggyet ártá ki mülapul. E nagy fedmény egyik Károlyi gróf hintokában van Győri ismerőseinél is van több képe. Thürnyi Erzsébet Angliában Mária Terézia Párisban s „Vezúszatról visszatérők", nagy kettős kép s Wagner Sándorral együtt festette, Oroszországban van. Arczképe Munkácsy tól fametszetben és életrajza

Hazánk s a Külföld 1867.

513-14. l.

Lieren - Mayer Sándor

ind

H. K. A vis. hiatt.

A kirs. köst. 1882. 42.
(Egyszel)

Liezmayer

Grod

Keleti. Die Frühjahrs Ausstellung im Künstlerhause. Pester Lloyd 1881. ~~apr.~~ maj. 18. 14.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Lieren mager Sándor

Lyod

Közlemeyei. A. Ł. orsz.
m. Eleprom. sárs. Bpest.
1884. 68 l – 69 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v.
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Liezen-Mayer L.

Egyházm. Lap
1882. 322. l.

Kis-küküllövármegyei m. kir. államépítészeti hivatal

384 szám

a. 1903

Tekintetes müen

ságá

Hivatk

ra az iránt ke

got, hogy a goga

lom helyre áll

Liezen Mayer Sándor

tovább

Székely Bertalan

többször

Zichy Mihály

többször

l. Képm. Muz. Evk

VII. 194. l.

757.

közt nézve. Tejen bársony házi sapka van;
szemöldöke barna, szeme kék. Nyakkendője cso-
ssé kivágott és kettős elejü kabátja be van

zonra, méretei 70.7 : 57.5 cm.
i eteklyemuzeumból. 107/95. № 22.

107/95. 22

Liezen-Mayer S

C.

Római nemzetk-
kiáll kat 1911
50 — 52. l

4452.

Kifüggeptésére vonatkozó adatok:

Krasznahorkán, 1909: 10. Wenk Albert: Aetna (Taormina).

Jegyzet. E festményre vonatkozólag l. még az 1913 április 17-ki 65 sz. közjegyzői leltár /1381-913/ és az 1913 április 23-iki elismervény /2046-913/ tételét.

a Krasznahorkaváralján felvett

49a

Liczon-Mayer S.

l.

Egyházm. Lap]

1881. 13 2.l.

zter folyó évi február hó2-án 11853 sz

tárhoz intézett rendeletének másolata:

szentélye szervezetének megjavitá-

sszeget engedélyezvén, utasitom az

Műemlékek Orsz. Bizottságának hiva-

ásolat hiteléül:

ató.

Liezen-Mayer

Sándor

l.

Ernst Muzeum aukciós

~~XXXII.~~ 237,

238. ~~lt~~

Weiss Fülöp VIII. 2.

< Liezen-Mayer Sándor >

Lásd

Dénes Tibor dr.:

< >. A Győri kemle

Könyvtára Győr, 1932

8.4

Könyvtáramban

<Liczen-Mayę Sándor>

Lásd

Benkó Gizella

< >

Bp. 1932.

Könyvásaman

M.D.K.

Liczen mayer Sándor

festő

Győrből származott a mult századi

művész

Hamar Imre: Művészeti élet Győr-Sopron megyében.

Művészet, 1968. junius – 46 lap.

MDK

Liezenmayer Sándor

Vágó Pál festőművész halála.1853-1928. Nemzeti Ujság 1928. okt. 16. 4.l.

Lieren-Mayer Sándor

írod

Művészeti Lexikon

1926. 441. l.

(Lyka)

Lieven-Mayer Sándor festő 1839-1898

Pásztortűz, 1931. 25-26 sz.
565. l.

Gulyás Károly: Maros vásárhely képtára.

Liczen-Mayer S.

l

Ipolyi kisebb munkái

V. 225. l. 236. l
253. l. 282. l. 338. l
345. l. 373. l. 375. l.

Liezen-Mayer Sándor

Árpádházi szent Erzsébet

c. Egyé repr.

Kiss Szikl Kath. Mag

344 l.

Liezen-Mayer Sándor

Thieme Becker

XXIII. 216-l.

(Lyka)

Európa film iroda

Budapest

V. Visegrádi utca 36

Liezen-Mayer Sándor

cvod

Kiss Sándor:

A szépről és a szép-
mindeszetekről –
Pop. 1903. 111. l.

MÖDLING kathed., márkolt oszlop 152
MÖNCHSDORF, l. Harina
MÜKLBACH, l. Szászsebes
MÜNCHEN Reiche Kapelle, Gizella királyné keresztje 238, CCLIII
— áll. könyvtár, Perikopenbuch (a salzburgi nonnbergi templomból) 232
MÜNCHSMÜNSTER egyk. bencés apátsági templ., timpanon 192
NÁDASD *(Trstené, Liptó m.)* Szt. Márton-templ., apszis 31
NÁDUDVAR *(Hajdu m.)* kőoroszlán (a debreceni Déri-Múzeumban) 57
NAGYBÖRZSÖNY, l. Börzsöny
NAGYCSULA *(Ciula-Mare, Hunyad m.)* gör. kel. templom 44
NAGYDISZNÓD *(Cisnădie, Heltau, Szeben m.)* ág. ev. templom, torony 104, XLI
— kapu 101
— kockaoszlopfő 150, CVIV
— oszlopfő 185
NAGYOSZTRO *(Ostrovul-*

Liezen-Mayer Sándor

mill. nagy. e. em

Közlezrkiáll

1266-1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 486418

Liezen - Mayer Sándor

l.

Evk. Deri 1941

-8. l-

Liezen-Mayer Sándor

Az alábbi társulat, 1868. májusi kiállítása fentinek Mária Terézia megszoptatja egy negény anzony gyermekét c. képe volt kiállítva.

Nefelejts. 1868. 227. l.
(A képzőművészeti társulat kiállítása.)

o l a t.

Tárgy: A 71.sz.polgárdi-keszthelyi áll. közut 71/III/10.b.jelü szakaszának átépitési munkáira vonatkozó befejezési határidő meghosszabbitása.
Hiv.szám:14.219/1940.

Hivatalnak,

ZALAEGERSZEG

lt felterjesztésére értesitem a hivaeles mérnök vállalkozó kérelme alapján utszakasz átépitési munkáinak a szerési határidejét 1941.évi május hó 31.-

az érdekelt épitési vállakozót azzal e, hogy ezen hat ridő meghosszabbitás-

Liezen-Mayer

Sándor

Simon Jenő

anyja

repr.

Gyarmati Primás

201. l.

202. l.

Firenzei iskola a XV. századból:

Diptychon:

Ezen oltárképecske bal
kik körül az egyiknek lába
lóés egymást fogva tartó k
Középütt Krisztus ~~[illegible]~~
ben öten állnak, míg a hato
angyal és másikánál a gon
~~[illegible]~~ A középtérben
Az oltárkép jobb szárnya
Az istállón innen, ~~[illegible]~~ a hol
Mariának ~~[illegible]~~ kék palástjá
mek. Jezus Lábainal ~~[illegible]~~ a Madonna
zsef ül és kissé odább a
dig beszél. Mellettök ~~[illegible]~~ b
dék legelő nyájjal.

Tempera, fára méretei a
~~Firenze, XV. száza~~

Lspa. 12

⊥ A háttér hegyes vidék.

198

F térdelő

4625
23125

29

Liezen-Mayer Sándor

irod
z

Feszty Árpádné –

Akik elmentek...

Bp. é. n.

79. L. archeppel
és kv

BUDAPEST
APR
HL62 HL

2f
MAGYARORS

Liczen-Mayer Sandor

Izjakovi rajsk

Szintanulmanyok

Tájkeptanulmany

a szép. Mus. Graf

Gyuszt

Sepsimagyarós h. n. TV. 131

Lietrenmayer Sándor

~~[illegible]~~ láid

Mücsarnok, 1901. 230

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

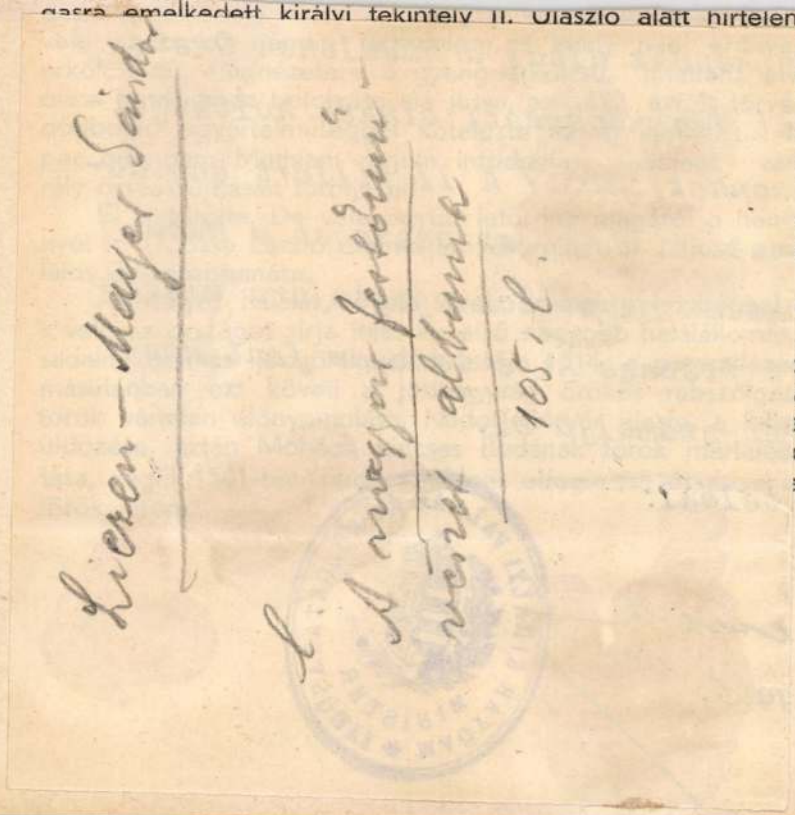

gasra emelkedett királyi tekintely II. Ulászló alatt hirtelen alásulyedt. De
ből kivetkőzve,
ezetekre hajló
nycikkben meg-
:em novitates...
yis: Mátyás ki-

:eti nagyság fé-
emzeti erők ha-

ragadják Budát
a nemzeti, tár-
dás. Gyors egy-
ágba vetése, a
eránus testvérek
ok általi kifosz-
a 145 évig tartó

Liczen – Mayer Sándor

l. A magyar festőművészet albuma

105. l.

szülött fiát, Mátyást emelte a trónra.

Mátyás uralkodása (1458—1490) Buda s vele az ország történetében korszakalkotó. Valójában most lett királyi székhellyé. Kibővített palotája a tudományos és művészi élet központjává. Soha olyan eleven, pezsgő élet, annyi kiváló tudós, művész nem volt Budán; soha olyan pompát, fényt, a királyi hatalom olyfokú teljességét nem látták falai, mint Mátyás alatt, főleg ennek nápolyi Beatrix-szel kötött házassága után, mikor olasz tudósok és költők seregesen keresték föl a királyi udvart és közülök többen huzamosabb ideig ott is maradtak.

Ilyenek voltak: a pármai származású Ugoletti Tádé, korábban Mátyás olaszországi megbizottja, ki ura parancsából a szebbnél-szebb kéziratok egész tömegét küldte Budára, majd később Korvin János nevelője és a királyi könyvtár őre lett; a firenzei Valori Fülöp, a plátói bölcselet nagymestere; Galeotti Marzió a költő, bölcselő és asztrológus, Mátyás meghittje, mulattatója, ki könyvbe foglalta a nagy király jeles, bölcs és elmés mondásait; az ascoli származású Bonfini Antal, a magyar nemesi rangra emelt európai hírű történettudós, Beatrix királyné fölolvasója, Mátyás, majd II. Ulászló megbízásából hazai történetünk megírója; Brandolini il Lippo, a budai főiskolán az ékesszólás tanára; Bartholomaeus Fontius humanista, a Corviniana kodexeinek a mintapéldányokkal összehasonlító és kijavító

Liezen-Mayer Sándor

l.

Meller J.: Kinyei

M. Pál 26. l.

tölbőr

32. l.

Sz. Sienában 1363-

— 1365.

1360. Taddeo di Bartoli.

1360. Ajtatosság.

Összetett kezekkel
ronát visel és kissé jobbra ford
nyakán, szük ujjain végein és alj
POSTO kezdetü és POTE befejezésü
~~hetünk~~ előterében ~~baráttal, ki~~ ü

L, fölfelé néz

balra fordultan

Fresco, méretei 315:68.5
1897: VII. 29-én az Iparm

honnan 1907 márczius 4-én

Vét 1894

Jn. Mus.
904:v.16.

1894

Lieven-Meyer L. 53.l.

Linek Lajos 53.l.

Lotz Károly 53.l.

Löschinger Hugó 53.l.

Makay Philomena 53.l.

Medvyanszky L. 53.l. 54.l.

Meizöly Géza 54.l.

Munkácsy M. 54.l.

Paál László 54.l.

Lovász

397.

398.

399.

400.

l. Magyar Studió II

zelt tájkép. Jegye: benyomva Herend és kék cimerjegy. XIX. sz. m. f.

405. Tányér, herendi porcellán, kinai izlésű alakos diszítéssel, pereme áttört. Jegye: benyomva F. S. Herend. XIX. sz. m. f.

406. Készlet tête-à-tête, herendi porcellán, darabjai áttört peremű tálca, tejes- és kávéskanna, cukortartó és két csésze aljjal, nyoni elszórt szekfűmustra. Herendi kék jegy

407. Sótartó, herendi porcellán, kagylót tartó delfinek. Jegye: kék cimerjegy. XIX. sz. II. f.

408. Magyar táncosnő, biscuit, mázas talapzaton, herendi vakbélyeggel. XIX. sz.

Liezen-Mayer Sándor

U. 3781.

Szent Erzsébet
Képm. Muzeum
c. Egyé repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja
1931. nov. 15.

2898

Ho

II. O. Thoren: julius 21-én

Sz. Beisben 1828 ~~[illegible]~~ (+ Párisban 18[illegible]

Szántás az Alföld[illegible]

A lapályos [illegible]
ekét, a mely elé két
lad. Fején pörge ka[illegible]
mellénye barna, [illegible]
melyen innen egy ök[illegible]
pedig többen röpsedn[illegible]
jobbra = O. de Thoren

Vásson, m[illegible]
~~Vétetett 18~~
~~M. Kipt. [illegible]~~
~~Ny. 368~~
~~IV: 11.~~

IV: 182.

Liczen-Mayer Sándor

wód

Dénes Tibor:

Liczen-Mayer Sándor. Győri Szemle

1932. 8–25. l.

Kepekkel.

Külön nyomatban is megjelent.

Megvan.

Onnan dolgozandó fel.

Liezenmayer

Vas. Ujs. 1890. 178 l.

nincs cód

Magyar festők Brüsszelben. A belga fővárosban e hó 9-ikén arczkép-kiállítás nyilt meg, melyben e század nagy embereinek arczképei, vagy pedig jeles modern művészektől festett arczképek foglalnak helyet. Több magyar művész is képviselve van. A müncheni «Allgemeine Zeitung» irja:

«*Nagy feltünést kelt a magyar festők csoportja*, a kik különben nem szoktak a belga kiállításokban résztvenni, s azért a közönségre nézve az újdonság ingerével birnak. A magyar arczképfestés nagy élénkségével tünik ki. Nemes és lovagias, azonban kissé szinészkedő. Igy pl. a magyar művészek, hogy földijüket, Liszt Ferenczet ünnepeljék, őt karddal a kezében festették le, a mi ritka kitüntetés a hires zenészre. Brodszky, Benczúr és Liezenmayer jobbára szingazdagságra törekszenek. Kivülök képviselvék: Vastagh (Mária (Dorothea főherczegnő arczképével) és Munkácsy Haynald és Liszt arczképeivel)».

Kitüntetett tudós. Pulszky Ferenczet a kiváló

A FELVÉTELI JURY TAGJAI AZ 1916/17. ÉVI TÉLI ÉS AZ 1917. ÉVI TAVASZI TÁRLATON

SZABAD MŰVÉSZEK CSOPORTJA.

FESTŐK:

Bruck Miksa (előadó) — Knopp Imre
Glatz Oszkár — Mányai József (h. előadó)
Mérő István

PÓTTAGOK:

Udvary Géza és Bosznay István

SZOBRÁSZOK:

kolozsvári Szeszák Ferenc (h. előadó) — Kallós Ede (előadó)
Vas Viktor

PÓTTAGOK:

Róna József és Pongrácz Szigfrid

MŰCSARNOKI FÜGGETLEN MŰVÉSZEK CSOPORTJA

FESTŐK:

Balló Ede — Endrey Sándor (h. előadó)
Edvi Illés Aladár — Kézdi Kovács László (előadó)
Vastagh Géza

PÓTTAGOK:

Nádler Róbert és Glatter Gyula

SZOBRÁSZOK:

Horvai János (h. előadó) — Istók János (előadó)
Vastagh György ifj.

PÓTTAG:

Beszédes László és Kiss György.

Liezen-Mayer Sándor

Wód

Fesztyné Akik

79-86 l.

archeppel.

Liezenmayer Sándor

Árod

M. halom 1892. XII.

5 l. (archeps)

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyfő

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Jelentem, hogy

Liezen Mayer Sándor

vrod

Műcsarnok, 1900. 131. l.
(Vásárlások a Liezen Mayer
~~és a [illegible]~~ kiállításból)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Liczenmayer Sándor

Mária és Erzsébet királynék
Nagy Lajos sírjánál ezt mű fest
mennyi gr. Károlyi György tulajdona.
A műcsyhet 1865 évé műlapja gyanánt
lesz kiadva.

Az Ostrzáj Tükre. 1864. 286. l

Liezenmayer Sándor

A tarasz czímü

képe kőzölve.

Dr. W. Lauser. Die Kunst

in Oesterreich Ungarn. Wien.

II. 1886. 121.1.

Liezen mayer Sandor

atza neghalt 1887ben

Vas. Zsp 1887. 106.
(Halálozások)

Liczon mayer Sandor

wod

Mal. 73 – 77 l.

arczk.

Lieszenmayer Sándor

Erzsébet és Mária
Kirejnek nagy Lajos
Szyámé

Jamesnetbe repr.

Vas Lap 1887.
829 l.

---

ivod

Vas Lap 1887. 836
l. Egyel

Lieszenmayer Sándor

IROD.

Vas Zyp 1895. 78

Liezen Mayer Sador

1886 ben (nyarán)

Csaladjával együtt
Esztergomba tartozkodott,
hol a primas arczkeyet
festé.

Vas. Ugy 1886.

553 l.

Lieren Mayer Sandor

1839 – 1898.

wod

M. Genius. 1898.

9. [illegible] 2 arb. (archiepisc.

Liezenmayer

1) Simor J. archeje. olass

Ernst

Liezen-Mayer Sándor

festő, szül. 1839. jan. 24. Győrben, megh. 1898 febr. 19. Münchenben. Beisben és Münchenben (Pilotynál) tanult, (fordítva) azután a münchenni akadémia tanára volt. Mestere szellemében dolgozott és tanitott. Jelentékenyebb művei: Thüringiai Erzsébet szentté avatása, Mária Terezia egy szegény asszony gyermekét szoptatja, Erzsébet királyné alázsja Stuart Mária halálos ítéletet. ~~[illegible]~~ Egyesek voltak nemzet klasszikusokhoz készített illusztrációi. ~~fordítva~~.

~~Rövid ideig~~ a stuttgarti
universitet akadémia igaz-
gatója; ~~[illegible]~~

Liezen-Mayer Sándor

Lvod

Magyar Kritika

1900. 11 sz.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lieren Mayr Sandor

Grod

Szana Tamás. Liegen-
Mayr Sándor (1839-
(1898) Magyar Iralom
32 köt. 1153-1160 hasáb.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lieren Mayer Sándor

erod

Magyar Geniusz

1900. 8 7 (A L. M. S

Kiállítás)

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Liczen-Mayer Sándor

wód

Lyka Károly. Liczen-Mayer Sándor. Mücsarnok, 1900. 7 szám.

wód

Mücsarnok, 1900. 95. l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

tásánál tett geologiai s hidrografiai észleleteit mutatta be. Az eredmények azt jelzik, hogy a keserüviz a legalsóbb rétegekben képződik a kis-czelli tályag felett fekvő kavicsos kékes agyagban. A két kut vizadó képessége, rendes csapadék viszonyok mellett, 10,000 literre tehető. Végül *Szterényi* Hugó tartott előadást Gyöngyös vidékén, Oroszibán gyüjtött trachitról.

Az országos dalárünnepély az idén Debreczenben lesz, s az orsz. dalár-egyesület igazgatósága körlevélben hivja föl a dalegyleteket, hogy az ünnepély sikeréhez minél nagyobb számban való megjelenésük által járuljanak hozzá. Kéri nevezetesen, hogy minden egyes tag-egylet e hó 15-ig a titkári hivatalhoz (Dorottya-u. 2. sz.) terjeszsze föl a kérdőpontokra adott válaszát. Az ünnepély augusztus hó 16—20. napjain lesz. Az egyes napok sorrendje és műsora annak idejében fog közzététetni s minden tagegyletnek is megküldetni; ugyszintén a leszállitott áru vasuti és gőzhajói jegyek kinyerhetésére feljogositó igazoló és szállásjegyek is, a bejelentendő és pártoló dalárvendégek számaránya szerint.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

* **A budapesti állami elemi és polgári iskolai tanitóképezde** igazgatója *Gyertyánffy* István 33 iv terjedelmü negyedrét alaku kötetet adott ki, melyben az intézet történetét tárgyalja az $187^{3}/_{4}$—$188^{0}/_{1}$ tanévek alatt s igy mintegy nyolcz évről egyszerre adja ki a szokásos évi iskolai értesitőt. A mű főtartalmát csakugyan az iskolai értesitőkben szokásos történeti s statisztikai kimutatások képezik, a különbség csak az, hogy itt 8 év adatait sorolván fel az igazgató, a dolog természeténél fogva összehasonlitásokat tesz s rámutat a haladásra. Tisztán ily szempontból is nagy érdeke van ez értesitőnek. A budavári tanitóképző intézet jelenleg az egyetlen hazánkban, hol az oktatás különböző ágai lehetőleg egyesitve vannak. Az elemi tanitóképző intézet mellett az iparoktatásra s a zene módszeres tanitására mintegy külön csoportok állanak fenn, az egyetlen férfi polgári és felső népiskolai tanitókat képző intézet itt létezik s mindkettő mellett teljes gyakorló iskola van, mely utóbbiak részben ugy szolgálnak, mint az elemi tanitóképző intézetek előkészitői. De a munka összeállitója a rendes értesitőknél érdekesebbé tudta ezt tenni főkép azáltal, hogy az intézet beléletére és szervezetére vonatkozó miniszteri rendeleteket, megállapitott rendszabályokat, sőt a tanitók képesitésére vonatkozó szabályrendeleteket is közli. Mivel ez intézet a közoktatásügyi miniszterium szomszédságában van s tudvalevő dolog, hogy a miniszterium igen nagy gondot fordit reá, e rendeletek és belszervezet ismertetése teljesen feljogositotta Gyertyánffyt, hogy a mű cziméhez hozzá tegye, hogy «adalék az elemi és polgári iskolai tanitók képzésének történetéhez Magyarországon». Gy. az adatokat birálva adja elő oly módon, hogy azok a tanitóképző intézet, mint szakiskola jellemzésére szolgáljanak. E mellett reformtervekről is beszél, ugy a belszervezet, mint a külső fejlesztés tekintetében. Szerinte ez intézet a hazai népoktatási intézetek közt vezérszerepet játszani hivatott s oly módon akarja azt egy nagy, ujonnan pavillon-rendszerben épitendő iskolatelepen elhelyeztetni, hogy abban a népoktatásnak minden ága szerves egységbe foglalva legyen. Ez uj intézetet «Paedagogium» névvel szeretné ellátni. A mű, mint iskolai értesitő, az intézet, tehát az állam költségén jelent meg az egyetemi könyvnyomdában, de az intézeti növendékek segitő egylete javára 1 frt 50 krjával áruba bocsátják s valószinü, hogy lesz is vevője, mert a tanitóképzésre s különösen a tanitók képesitésére vonatkozólag bő s minden irányban kimeritő tájékoztatást nyujt.

A budapesti egyetemre a bölcsészet második tanszékére dr. *Medveczky Frigyes* nyilvános rendkivüli tanárrá neveztetett ki.

MI UJSÁG?

A német császár nekány nap óta gyöngélkedik, s habár betegsége nem sulyos, de az uralkodó agg kora miatt mégis sok aggodalomra ad alkalmat. *Bismarck* herczeg szintén gyöngélkedik. A kanczeljárnak nyugalomra van szüksége.

Kossuth eladta baracconei villáját, melyből Ihász halála után kiköltözött, s melynek fentartása évenkint 3—4000 frankot vett volna igénybe. Kossuth egész paradicsommá alakitotta át kertjét, s nagy szeretettel alakitotta át kertjét, s nagy szeretettel ápolta. A kis birtok Kossuthnak mintegy 54,000 frankot képviselt, el kellett pedig adnia 35,000 frankon s igy az eladás Kossuthra nézve épen nem járt előnnyel.

II. Rákóczi Ferencz emléktáblájának leleplezése a nyár elején lesz a Borsiban levő szülőházon. Az ünnepélyen elszavalandó alkalmi költeményre a bizottság 5 drb 10 frankos arany pályadijat tüzött ki. Pályázni kivánók a szokásos jeligével ellátott műveiket május hó 10-ike mint véghatáridőig Boruth Elemérhez Sátoralja-Ujhelybe beküldeni sziveskedjenek.

Petőfi szüleinek hamvait e hó 4 én a ferenczvárosi régi temetőből átszállitották a kerepesi temetőbe a Petőfi-társaság közbenjárására. A társulat részéről Komócsy József és Neugebauer László jelentek meg, ezenkivül a város küldöttei. A csontvázak épségben voltak; az anya koponyáján a selyem fejkötő is jó állapotban megmaradt; az apa haja szintén. A maradványokat érczkoporsóba helyezték, s azonnal az uj nyugvó helyre vitték, a régi sirkővel együtt. Az átszállitásról jegyzőkönyvet vettek föl, s ezt, valamint az érczkoporsó kulcsát, a kis-kőrösi Petőfi-házban helyezik el.

Az „Egyetértés“, Csávolszky Lajos politikai napi lapja, áprilitól kezdve a Franklin-társulat nyomdájából kerül ki. A nagy és elterjedt lap kiállitása nem közönséges nyomdai nehézségekkel jár, s a Franklin-társulat külön nagy gépről gondoskodott a nehézségek elháritására. A lap mindennap nyolcz oldalra terjed, s alakja a legnagyobb. Ily nagy alaku ivet egyszerre nyomni a rendes gépek nem képesek, s többszöri nyomással is aránylag lassan készülnének el oly sok ezer példánynyal, minthogy a lap szerkesztése csak éjfél után végződik be, s reggel 4—5 órára már készen kell lenni a nyomással, nehogy lemaradjon a postáról. A gép a technika egyik legszebb műve, s nemcsak bámulatosan teljesiti föladatát, hanem diszesen is. Az ugynevezett rotationsgépek közül való, de annyira tökéletesitve, hogy ritkitja párját. Augsburgban készült s Bissinger gépész-mérnök konstruálta a Franklin-társulat intenczióri szerint. E gépbe nem egyenkint teszik a papirlapokat, hanem 14,000 méter hosszuságu papirszalag van felgöngyölitve egy hengerre, s a gép egy óra alatt 10,000 példányt képes kinyomni, vagyis 80,000 oldalt. A gép maga nedvesiti meg a papirt, egyszerre nyomja mind a két oldalára a szöveget, elmetéli az egyes példányokat, sőt össze is hajtogatja, ugy hogy mikor kikerül a sajtó alól a lap, arra már csak a czimszalagot kell föltenni. Egy óragépezet pedig a legpontosabban mutatja, hogy hány példány van már nyomva. A gép összes sulya 240 mázsa; A hirlapirodalom és nyomdászati műipar emelkedésének egyik kiváló bizonysága ez óriás gyorssajtó.

·/. **A „Daheim“** czimü elterjedt — s még Magyarországon is nagyon elterjedt — lipcsei német képes lap is jónak látja meghozni a maga adalékát a nagy Németországon most oly virágjában levő magyarhetz-hez. F. é. márczis 31-kén megjelent 26. számában közli Roth G. L. medgyesi szász pap arczképét és életrajzát s e czim alatt «A magyarok által megyilkoltatott («Ermordet von den Magyaren»). Roth, mint tudva van, 1848-ban, nagymérvü izgatásaiért, az V. Ferdinánd által szentesitett unió-törvény s az erdélyi magyarság ellen, hadi törvényszék által Kolozsvártt halálra itéltetett s kivégeztetett. Nem akarjuk egy rendkivüli s forradalmi idő hadi törvényszéki tényeit sem birálni, sem menteni; tény, hogy Roth a törvényes állapotok ellen s meg nem engedett módon izgatott. De ha mi mindazon *magyarok* életrajzát s arczképét közölni akarnók, a kiket a szászok s az általok eszközül felhasznált oláhok — nem hadi törvényszékileg — hanem rabló és orgyilkos s gyujtogató módon igazán legyilkoltak: arra egy évi folyambeli térünk sem volna elégséges. Becsületes fegyver-e, egy nemzet ellen a forradalmi idők emlékei felujitásával szitani a gyülöletet? — azt itélje meg bármely elfogulatlan, egész Európában.

A könyvészeti kiállitás. A könyvkötési csoportban kiállitott munkák megbirálását a jury e hó 6-án végezte el, de az eredményt még nem hozta nyilvánosságra. Az ezer példányban nyomatott kiállitási kalauzból mindössze még csak 255 példány áll a látogatók rendelkezésére és a kiállitási bizottság azzal foglalkozik, hogy miképen lehetne még a szükséges számu példányokra szert tenni. — Gr. Apponyi Sándor még 55 közönséges használatra szánt franczia és angol kötésü könyvet állitott ki, hogy a magyar könyvkötők azokat tanulmányozhassák. A kiállitásnak folyton sok látogatója van és különösen a leszállitott áru belépti jegyekből több ezer fogyott el. A fővárosi hölgyközönség is nagy érdeklődést tanusit a kiállitás iránt.

Benczur Gyula már elutazott, a nélkül, hogy Trefort miniszternek határozottan nyilatkozott volna, neki fölajánlott állás elfogadásáról. Kassáról visszajövet, a miniszterrel hosszabb tanácskozásokat folytatott, mialatt Trefort miniszter előterjesztette egész tervezetét. A kormány lépésről-lépésre akarván csak előre haladni, egyelőre *mester-iskolát* vagy műtermet szándékozik épittetni és ennek vezetésével Benczurt óhajtaná megbizni. Ezenkivül a mintarajztanodában egy *festő-iskola-osztály* szerveztetnék, mely a mintarajztanoda és a mester-iskola között mintegy átmeneti fokozatot képezne. Ez volna az első lépés a nagyobb szabásu *festészeti akadémia* megalakitásához. A mester-iskola lesz hivatva a talajt előkészitени, maecenásokat teremteni s a tehetségeket kiképezni. A első lépésnél megállapodni a kormány semmi esetre sem szándékozik; a mint az első lépés czélszerüségéről meggyőződött, a legközelebb épitendő mester-műterem mellé még egy másik műtermet fog épittetni, melynek vezetőjeül *Lietzenmayer* Sándor, a stuttgarti festő iskola élén álló művész hazánkfia és *Zichy* Mihály vannak kiszemelve. Benczur arra kérte a minisztert, engedje meg, hogy elhatározását levél utján tudassa. A művész meglátogatta az akadémia számára fölajánlott helyet az epres kertben, aztán a mintarajztanodát, s e hó 4-én utazott el.

Nemzetközi képtárlat Bécsben. E hó 2-án a bécsi «Künstlerhaus»-ban nemzetközi kiállitás nyilt meg, egy osztrák «Salon»-t rendeztek, mely azonban természetesen távolról sem versenyezhet a párisival, noha számos külföldi művész küldött festményeket. A kiállitáson is főkép a francziák vannak legerőteljesben képviselve. Magyar művészek szintén elegen jelentkeztek, többen, mint a mennyi művét a rendelkezésre álló téren jól el lehetett volna helyezni. A kiállitást ő felsége személyesen nyitotta meg, s vele megjelent több főherczeg és miniszter is. A kiállitási bizottság elnöke, gr. Zichy Edmund egyszersmind megköszönte ő felségének, hogy a művészház épitésére a kellő helyet ajándékul adta, mely most már egészen be van épitve, s lehetővé lett ily nagyobb kiállitás. Ő felsége örömét fejezte ki, hogy a művészet uj otthont talált, s a művészek nemes versenyre kelnek. Aztán az uralkodó végig nézte a kiállitást, először az osztrák festményeket, azután a magyarokét. Mikor a magyar osztályba lépett, azt kérdé Zichy gróftól: «Van-e itt egy Munkácsyjok?» A gróf erre elvezette ő felségét Munkácsynak «Ujonczozás» festményéhez. A magyar osztály körülbelől száz festményből áll, s a következő művészeket képviseli: Munkácsy Mihály, Zichy Mihály, Markó, Benczur Gyula, Wagner Sándor, Than Mór, Lotz Károly, Ligeti Antal, Mészöly, Brodszky Sándor, Molnár József, Böhm Pál, Vastagh, Gyárfás Jenő, Pállik Béla, Vágó Pál, Valentini János, Temple János, Feszty Árpád, Baditz Ottó, Spányi Béla, Tölgyessy, Ebner, Peske, Pál László, Mannheimer, Miskovszky stb.

Matejko egy képe Bécsben. A hires lengyel művész Matejko a Ringtheater károsultjai javára ajánlotta fel «A kahlenbergi csata» képét, de azon kikötéssel, hogy 2000 frton alól ne adják el, mert ennyiért ő maga visszaveszi. Az árverés alkalmával ötszáz frt körül igérgettek, ugy hogy most a művésznek kell a képet visszaváltani.

Magyar tudósok, mint a bukaresti akadémia tagjai. A bukaresti akadémia dr. *Torma* Károlyt, nagyhirü régészünket, tiszteleti taggá, *Janka* Viktor muzeumi őrt s *Kanitz* Ágost egyetemi tanárt, botanikusokat, levelező tagokká választotta.

A Batizfalvy-féle gyógyintézetről kimutatás jelent meg, feltüntetve a mult évre vonatkozó adatokat. Az intézet már huszonhárom év óta áll fenn, s a benne kezelt betegek száma évről-évre gyarapo-

1882. 237. f.

dik. A mult évben 618 volt ez, közülök 78 állandóan az intézetben ápoltatott; haláleset csak egy történt. A testegyenészeti osztályon 31, az orvos-sebészi osztályon negyvenhét beteg volt s a betegeket az intézet igazgató főorvosán kivül a főváros kiválóbb orvosai kezelték. Az intézet a városligetben van, s az artézi kut gyógyvizét is használja.

Hangverseny. Horváth Attila világtalan zongoraművész e hó 14-én este hangversenyt rendez a redut kisebb termében, saját zeneműveiből, s közreműködnek Huber Károly, Gobbi Alajos, Pischinger Alajos, Szuk Lipót, és Zerdahelyi Olga k. a. is. Jegyek a vakok országos intézetében válthatók; körszék 3 frt, zártszék 2 frt, belépti jegy 1 frt.

Zenészeti ösztöndij. A közoktatási miniszter, mint több lap irja, az «Atala» opera szerzőjének, *Schauer* Ferencznek, hatszáz forint évdijat engedélyezett, hogy külföldre mehessen zenei tanulmányainak gyarapitása végett.

Előfizetési föltételek.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése márczius hó végével lejárt, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megujitására, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be.

Lapunk előfizetési ára április 1-től junius végeig, azaz 3 hóra:

A Vasárnapi Ujság	frt 2.—
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikā*“-val együtt	« 2 50
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	« 3.—
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikā*“-val együtt	« 3 50

A „Világkrónika“ ujabban **bővitett terjedelemben** jelen meg, hogy **állandóan nagyobb elbeszéléseket és regényeket** is nyujthasson olvasóinak. Igy a mult év egész folyamán keresztül közölte **Verne** Gyula a kitünő franczia iró „Jangada, nyolczszáz mértföld az Amazonon“ czimü érdekfeszitő regényét 50 képpel illusztrálva, s a jelen évi folyamban közli ugyancsak Vernének legujabb illusztrált regényét «A Robinsonok iskolája» czimmel.— **A Világkrónika** ezen felül, mint hetilapjaink közleményeinek kiegészitője, a hazai és külföldi **átalánosabb érdekü eseményeket**, az azokban kiválóan szereplő **személyiségeket népszerü** nyelven irt magyarázatokkal kisért **képekben** mutatja be; közöl **tájékoztató czikkeket, utirajzokat, nép- és tájismertetéseket, szemléltető jelentéseket** a hazai és külföldi közérdekü mozzanatokról, találmányokról fölfedezésekről, ugy szintén **mulattató apróbb közleményeket, közhasznu tudnivalókat** stb.

T. előfizetőinket fölkérjük, hogy sziveskedjenek az előfizetés megujitásánál, vagy a „Világkrónika“ megrendelésénél *czimszalagjukból* egy példányt a posta utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamácziót és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utcza 4. sz. a.)

HALÁLOZÁSOK.

Márkus Miklós, a földhitel-részvénytársulat titkára, hivatott tehetségü fiatal költő, meghalt 33 éves korában. Özvegy édes anyja (Horvát Boldizsár volt igazságügyi miniszter nővére) már harmadik fiát veszté el rövid évek alatt, kik életük legszebb korában hunytak el. Márkus Miklós a szinte élete virágában elhunyt Márkus István országgyülési képviselő és publiczista öcscse volt s bátyja Márkus Emiliának, a nemzeti szinház fiatal művésznőjének. Az irodalom terén korán kezdett működni; részt vett Buckle «Anglia művelődéstörténete» hires művének leforditásában, a Kisfaludy-társaság Molière egyik vigjátékának forditását adta ki tőle; a «Reform» és a bátyja által szerkesztett «Nemzeti Hirlap»-nak volt munkatársa; irt széleskörü ismeretekről tanuskodó közleményeket több lapba, s nem sok, de igazi érzésről tanuskodó költeménye hirdette mély költői kedélyét.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Herényi Gothard István, Vasmegye egyik tekintélyes földbirtokosa, patriárkhális derék ur, atyja Gothard Jenőnek és Sándornak, kik Szombathely közelében, Herényen nagyérdekü, sőt hazánkban csaknem páratlan fizikai laboratoriumot rendeztek be, 71 éves korában. — Idősb Markovits Sándor, biharmegyei nagybirtokos és megyebizottsági tag, 70 éves korában, Ujpesten, honnan Pankota pusztai birtokára szállitották. — Id. Gáthy Sámuel, köztiszteletben élt aggastyán, 91 éves korában, Munkácson. — Dániel Béla, az első magyar átalános biztositó-társulat fölügyelője, volt honvédszázados, Arad város bizottsági tagja, az ottani honvéd-egylet elnöke, 54 éves korában, Aradon. — Gelsei Biró István, királyi járásbiró, Veszprémmegye törvényhatóságának tagja, 47 éves korában, Veszprémben. — Balugyánszky József, főgimnáziumi tanár s hitszónok, munkácsmegyei pap, 57 éves korában, Beszterczebányán. — Dr. Dillnberger Emil, Beszterczebánya főorvosa. — Kvassay Mihály, középiskolai tanár, 28 éves korában, a nyitramegyei Nagy-Biliczen. — Löwy József, tanult és tekintélyes férfiu, Nagy-Kanizsán, 72 éves korában. — Kohen Károly, fővárosi ismert bankár, 70 éves korában. — Bagyik János, 47 éves korában, Budapesten. — Ernecz Ignácz, plébános, 65 éves korában, Egyházas-Hollóson. — Kucsera Ferencz, Léva város aljegyzője. — Ottovay Imre, jónevü kereskedő, 32 éves korában, Szegeden. — Vermes Nándor, bácskai földbirtokos, 61 éves korában, Budapesten. — Szeles József, a mezőföldi ref. egyházmegye segédgondnoka, 67 éves korában, Enyingen. — Böhm József, a sepsi-szent-györgyi ref. Mikó-tanoda segédtanára, 25 éves korában, Kolozsvártt. — Gerébb György, földbirtokos, 61 éves korában, Dióson. — Donássy Miklós, 36 éves korában, Budapesten. —Iványi Rudolf, hevesi főesperes, prépost és plébános, 58 éves korában, Budapesten, honnan Hevesre szállitották. — Id. Czebe István, a nagykiterjedésü Czebe család legidősb tagja, 76 éves korában, Mezőturon. — Faith Fülöp, megyei és városi bizottsági tag, a felvidék egyik tekintélyes terménykereskedője, Nyitrán.

Pintér Antalné, szül. Wagner Terézia, 90 éves korában, Deésen. — Vécsey Istvánné, a pécsi távirdai állomásfőnök neje. — Schalkház Gyuláné, budapesti fűszerkereskedő fiatal neje.— Fröhlichné, szül. Deutsch Katalin, 68 éves korában, Budapesten. — Weber Keresztélyné, szül. Wurda Rozina, 73 éves korában, Székesfehérváron. — Szüszner Ferenczné, szül. Ellinger Ilma, 21 éves korában, B.-Földváron. — Özv. Koronka Lászlóné, szül. Máttyus Katalin. 65 éves korában, Maros-Vásárhelytt. — Özv. Vertán Istvánné, szül. Lukács Katalin, 77 éves korában, Kolozsvártt. — Id. Jónás Dánielné, szül. Eirich Anna, 63 éves korában, Aradon. — Toppler Istvánné, szül. Márkus Emilia, székesfehérvári tanár neje, 28 éves korában. — Szöllössy Istvánné, szül. Barcza Róza, Felcsuthon. — Bibó István kir. birót és neje Talányi Vilma asszonyt sulyos veszteség érte hároméves Gizella leánykájuknak e hó 5-én történt halálával; a hosszasan szenvedett kis ártatlanka e hó 6-án tétetett örök nyugalomra. — Miskolczy Péterné, szül. Hegymegi Teréz, a mezőturi kir. közjegyző neje, 50 éves korában. — Kulcsárné, szül. Hoffer Erzsébet, 69 éves korában, Felső-Pulyán.

SAKKJÁTÉK.

1166-ik számu feladvány. Bayer Konrádtól.

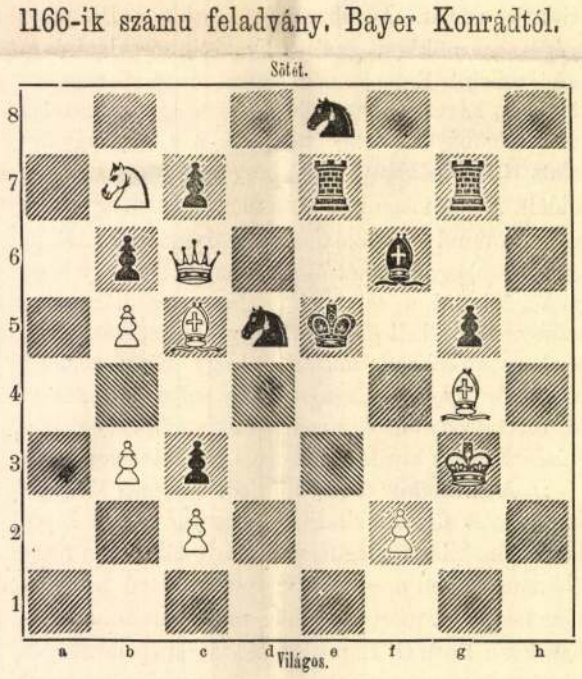

Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

Az 1161. sz. feladvány megfejtése.

Dubbe F.-től.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Hg6—f4	e5—f4 : (a)
2. Fe7—h4 :	Kc5—d5 : (b)
3. Fh4—f2	f4—f3
4. e2—e4 matt.	
a.	
1.	h4—h3
2. Fe7—d6 :	Kc5—d6 :
3. Be8—d8†	Kd6—c5
4. Hf4—e6 matt.	
b.	
2.	Kc5—d4
3. Hd5—b4	t. sz.
4. Fh4—f2 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Sárospatakon* Gérecz Károly. *Kolozsvártt* Csipkés Árpád. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. és F. H. *Karczagon* Bányai Lajos. *Vaiszlón* Bartha Rezső. *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Komárom. K. I. «Három év, mióta az irodalommal sikeresen foglalkozik» — s «mintegy hetven verse a mi eddig megjelent» — nem volna épen kicsinylendő szám és idő. De mi nem azt nézzük, hanem a belértéket. A küldött versek pedig nem tanuskodnak «sikeres» foglalkozásról. Adja őket oda, a hol az a hetven megjelent.

A tudós. Alig birtuk végig olvasni elvont okoskodásait, mesterkélt, erőltetett rímeit: mig a vége egy rossz élczbe pattan ki. Olvasóink megköszönnék, ha őket is e 22 (hat soros) strófa elolvasására kárhoztatnók!

F. F. A monografiára e nyáron, reméljük, sor kerülhet. A költemény nem felel meg igényeinknek.

H. P. Minden figyelmeztetést, kivált ily kezekből, szivesen fogadunk. Ezuttal csak azt jegyezzük meg, hogy az emlitett adatok Vámbéry «Keleti népek» czimü művéből vannak átvéve.

Érdeklődőnek. Az akadémiának mintegy 50 rendes tagja van; de évi fizetésben csak mintegy 10—12 legrégibb r. tag részesül; kiknek — ha kihalnak — fizetéses helyei ujabb eljárás szerint nem töltetnek be. Tiszteleti és levelező tagok fizetést nem huznak. De az akadémia viszonyainkhoz képest jól dijazza az általa kiadott munkákat, akár tagoktól, akár nem tagoktól származnak.

Nemo. Mind a két költemény tehetségre mutat. Egyikben (Hangversenyen) néhol tulzások, dagályos sorok, a festés tulhajtása s nem elég biztos kéz nyomai látszanak. A másik tisztább az ily hibáktól, de eszmei tartalma is vékonyabb. A forma iránti érzék is meglátszik mindkét darabon, de még az izlés utolsó rászpolya hiányzik rajtok. Onnan, a honnan ezek jöttek, még jobbakat is várunk. A T. B., P. A., M. G. hagyományai lelkesitsék.

Homonnay Örzse. A tárgy népmesei; de alkalmas a balladai kidolgozásra; csakhogy arra jóval több erő kellene. (Melyik Lajos királyunk onta török vért? — Az I. alatt a törökök még nem háborgattak; a II. pedig (szegény!) nem igen ontotta!)

Naplómból. (Titkos regényiró társulat stb.) silányság; bizony nincs benne semmi haszon.

Horatio, Tudja mit mond Hamlet? «Sok dolog van égen és földön, miről a ti bölcseségtek nem is álmodik Horatio». Ha önnek is akadna ily intő Hamletje, első sorba a versirás mesterségét tenné mindazon dolgok közt, a melyekről önnek fogalma sincs.

Fel! Az «Excelsior»-buzditás daczára, nagyon is alant marad.

HETI NAPTÁR. Márcz. hó.

Nap	Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
9	A Husvétvas.	A Husvétvas.	28 D Husvétvas.	20
10	H Husvéthétfő	Husvéthétfő	29 Husvéthétfő	21 Pas. 7.ü.
11	K Leo pápa	Gyula	30 Hutvétkedd	22 Pas. ü.v.
12	S Gyula pk.	Ezekh.pr Euszt.	31 Ipacs	23
13	C Hermenegild	Hermenegild	1 Ápr.	24
14	P Tibor, Lambert	Tibor	2 Titusz	25
15	S Neszte vt.	Olimpia	3 Niczetás	26 S. 1. per.

Hold változásai. ● Ujhold 17-én 10 óra 54 perczk. esta.

Tartalom.

Szöveg: Longfellow. — Longfellow költeményeiből: I. Az élet zsoltára. *Dömötör Jánostól.* II. Egy napsugár. *Czakó Imrétől.* — Ézsaiás uram. Életkép. *Szivos Bélától.* — Elhagyott gyermekek ápolása Párisban. — Tuniszi zsidónők. — Indiáról. III. Eredet-mondák. A Jazsur-Védában följegyzett monda a vizözönről. Közli: Sámi Lászlóné. — Mézelő hangyák. Dr. *Darvai Móricztól.* — Egyveleg. — Hogy terem a czigány nóta? *Feszty Árpádtól.* — Osztrák-magyar uralkodói látogatás Turinban. — Irodalom és müvészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.
Képek: Longfellow. — Tuniszi zsidónők a kutnál. — Tuniszi zsidó leány. — Elhagyott gyermekek ápolása: 1. Az öltöztető asztal. 2. A bölcsöde nagy terme. 3. A leves előtt. 4c. Ebédre vonuló nagyobbacska gyermekek. — A Csicsó bandája. Feszty Árpád rajza.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér. 6. sz.)

NYILT TÉR.

A nagyméltóságu m. kir. Belügyminiszterium különös és kizárólagos engedélye folytán a *Franklin-Társulat*-nál megjelenő és magyar-német nyelven szerkesztett hiteles

BUDAPESTI CZIM- ÉS LAKJEGYZÉK.

ből most jelent meg a második évfolyam. (Ára fűzve 3 frt 80 kr., vászonba kötve 4 frt 50 kr.) Valamint a mult évben megjelent első évfolyam, ugy a mostani is a következő tartalommal bir: Teljes utczajegyzék; a fővárosi lakók hiteles lakjegyzéke; a fővárosban létező összes kereskedések, iparosok, ügyvédek, orvosok stb. lehető teljes czimjegyzéke; a fővárosban székelő hatóságok, intézetek, egyletek, stb. jegyzéke. A jelen évfolyam azonban ezenfelül *teljes házjegyzéket* is tartalmaz a háztulajdonosok megnevezésével, még pedig a legujabb állapot szerint. Fölemlitendő továbbá, hogy az összes lakczimek a folyó évben megejtett általános *népszámlálás* alapján ujból átvizsgáltattak és kiegészittettek, mi mellett még a november elsején előforduló számos lakváltozás is figyelembe vétetett.

Nehézkórt (epilepsie) gyógyit levél u-j ján dr. **Killisch** specziálista Drezdában (Szászország.) — A nagy siker (8000) miatt nagy aranyérem a párisi tudományos társaságtó.

Markó Károly: Visegrád. (Szépművészeti Múzeum.)

tetésbe került a magyar írókkal is. Hamarosan megfestette Kazinczy Ferenc és Virág Benedek arcképét s utána végeláthatatlan sorát az íróknak. Orpheus és Eurydikét, Venust és Proserpinát ábrázoló kompozíciós kísérleteinél, vagy a vidéki kegyúri templomokban készült oltárképeinél ezek az arcképei jelentékenyebbek s gyenge kvalitásaik ellenére maradandóbbak.

Az újraéledt magyar piktúra immár valóban magyar, hozzá európai hírre szert tett alakja *Markó Károly*. A lőcsei születésű nemesember mérnöknek készült és autodidaktaként vált festővé. Meglehetősen későn, huszonnyolc éves korában szánta rá magát, hogy e pályát válassza. Pestre jött, majd a bécsi akadémiára került. Bécsből 1835-ben Itáliába költözött át, előbb Rómában, majd Pisában, Firenzében és Firenze mellett a Villa Appeggiben élt. Magyar kapcsolatai azonban megmaradtak, sokszor szálltak meg nála hazájabeli fiatal piktorok, honfitársaival pedig sűrű levelezésben állott.

Bár tulajdonképpen sohasem járt festőiskolába, mintaképe lehet a technikailag kitűnően képzett művésznek. Már itthon készült korai alkotásai között is akadnak mesterművek, főkép a Visegrád című tájképe (Budapest, Szépművészeti Múzeum), a századeleji magyar piktúra egyik legvonzóbb remeke. Az aprólékos részletek szerelmese itt nagy egységig ért el, a friss zöldekben pompázó napsütötte hegyoldal egyetlen nagy akkordban csendül meg. Képeinek sorozatában a tájkép uralkodik. Képszerkezete

Markó Károly: Diana a vadászaton. (Szépművészeti Múzeum.)

rendszerint abból áll, hogy az előteret kulisszaszerűen kétoldali fákkal zárja el, a középteret, amelybe apró mitológiai, bibliai vagy történeti figuráit állítja, megvilágítja, hátrább a távoli láthatár párás bizonytalanságában vész el. Olykor romokkal vagy festői házcsoportokkal tarkította mondanivalóját. Számító pontossága és technikai tökéletessége szerencsésen találkozott össze az erejét vesztett, késői klasszicizmus igényeivel, innen magyarázható, hogy életében nagy sikerei voltak, követői azonban a stílus hirtelen változásával epigonná szürkültek s Markó szelleme alig kapott részt művészetünk alakulásában.

Sorsában osztozik a korszak második külföldre szakadt magyar festője, ~~Brocky~~ *Károly*, de úgyszólván csak ebben az egyben, a hatástalanságban. A lőcsei nemesemberrel szemben ő temesvári plebejus-származék. Első képei konvencionális szentképek, amelyeken az olasz barokk legédeskésebb mestereinek hatása érzik. Tíz évig húzódó bécsi tartózkodása alatt, mestereinek, Daffingernek és Endernek útmutatásai nyomán úgy látszott, megbarátkozik az empire festészettel, de Párisba vándorolva lerázta magáról a korszellemet, vagy legalább is azt hitte, hogy sikerült leráznia. Nem vett tudomást a modern művészetről, hanem beásta magát a Louvre klasszikusai közé, ott szorgalmasan másolta Raffael, Veronese, Rubens, Van Dyck, Rembrandt és Ostade reme-

Brocky Károly: Venus és Amor.

keit. Másolatai juttatták el Angliába, a szigetország lakosa maradt s ott is húnyta le örök álomra szemeit.

Markó értelmi jellegű művészetével szemben Brocky alkotásait érzelmek fűtik. Számára a piktúra érzelmi ügy, a látás gyönyörűségek forrása. A világ szép és szépségei arra valók, hogy lefessék. Frissen, szélesen, rendkívül elegánsan festett, hozzá mint vérbeli kolorista, aki a színkultúra választott népétől, a velenceiektől tanulta meg, hogy mi a kolorizmus.

Megmaradt alkotásai közül idézni lehet vörösruhás Önarcképét (Budapest, Szépművészeti Múzeum), amely érzelmes bőségében, meleg ragyogásában és formai tökéletességében bizvást Benczúr Gyula előfutárjának tekinthető. Hosszú arcképsorozatban örökítette meg az angol arisztokrácia tagjait, sőt megfestette Viktória királynő arcképét is.

A képmások javarészénél jelentékenyebb az a sorozat kép, amely munkásságának utolsó korszakából való s amely aktos kompozíciókból áll. Ezekben a tüzes színű, majd olvadékonyan sárga képekben a természetet a beállított modell jelentette. A Szépművészeti Múzeumban őrzött két nagy aktos képénél, melyek Ámort és Psychét, majd a nyugvó Psychét ábrázolják, fontosabbak egyes félaktjai, a sorozat legnagyobb igényű alkotása pedig a Fürdőző leányok című kétfigurás kompozíció.

A magyar klasszicizmus a mai messzeségből tekintve átmeneti, bizonytalan formákat mutat. Három legfőbb képviselője:

Donát, Markó és Brocky nem volt alkalmas arra, hogy a rendszeres fejlődést megindítsa. Donát sem szerény tehetsége, sem külföldi származása révén nem juthatott vezetőszerephez, két társa pedig kivált művészetünk folyamatosságából s termékenyítő hatás nélkül rótta hazai szemszögből nézve magános útját.

Az európai piktúra ez alatt az idő alatt, míg epizódszerű jelenségek lejátszódtak, jelentékeny alakuláson ment át. Nyugaton a romantika, Közép-Európában a biedermeier győzött a klaszszicizmus stílusán. A romantika csak később jutott el hozzánk, egyelőre a magyar művészet a bécsihez igazodott s vele együtt vágott neki a biedermeier derűs, virágos ösvényének.

A vezetőszerep *Barabás Miklósé* volt, akinek 1835-ös pesti megtelepedése korszakot zárt és korszakot nyitott. A magyar művészeti élet, amely addig csak az intellektuális elem vágyódásában élt, nemcsak megszervezőjét, hanem megteremtőjét is tisztelheti benne.

Erdélyből indult útnak, helybeli mestereknek, a kolozsvári Szabó Jánosnak és a nagyszebeni Neuhausernek tanítványaként. Éles szemet, biztos formaérzéket hozott magával, midőn Pestre költözött; alig többet, festői képzettségében hézagok tátongottak. Széleskörű műveltsége és kitűnő modora azonban pótolta a fogyatékosságokat, azokat lassan-lassan szívós munkával eltüntette. Máról-holnapra híres ember lett belőle, karrierjét írók és politikusok egyengették, közöttük Széchenyi István gróf, aki érdekében Bihar vármegyéhez nagy feltűnést okozó levelet intézett. Huszonhat éves korában már a Magyar Tudományos Akadémia tagja volt, főnemesektől szerény kereskedőkig a társadalom valamennyi rétege vetekedett, hogy Barabás ecsetje örökítse meg. Ismeretes az az adat, hogy 1844-ben egyszerre 10.000 forintnyi megrendelése volt. A folyóiratok és napilapok szinte mai arányokra emlékeztető propagandát fejtettek ki mellette, boldogok voltak, ha egy-egy rajzával mellékletképpen közönségüknek kedveskedhettek.

Naggyá portréfestészete tette. Több ezerre rúg arcképeinek száma, kezdve a nagyméretű képmásoktól az apró, lehelletfinoman színezett miniatűrökig. Ebben a végeláthatatlan sorozatban szinte enciklopédiáját adja a magyar történelem és kultúra korbeli szereplőinek. Politikusok, arisztokraták, írók, művészek, színészek, polgárasszonyok, színésznők százai akadnak, akiknek halandó képét Barabás örökítette át az utókorra.

Szerencsés pillanataiban pompás művekkel ajándékozta meg korát. Különösen áll ez női arcképeire, amelyekben gyakran meleg érzelmességű, közvetlenségével elragadó hangokat ütött meg. Ment minden nagyhangúságtól, a modell megjelenése és tartása a legegyszerűbb s a festői eszközök, amelyekben a rajzos elem

Barabás Miklós: Női arckép. (Szépművészeti Múzeum.)

viszi a főszerepet, szintén igen tartózkodóak. Férfiarcképei nagy általánosságban kevésbé sikerültek, életképei sem érik el a képmások kvalitásait.

Barabás korának festői közül a velencei születésű *Marastoni*

Jakab főképpen festőiskolája révén vált híressé, amelyben többek közt Lotz és Zichy kezdették pályafutásukat. Mint festő kevésbé jelentékeny, művészete a bécsi biedermeier és a velencei kolorizmus kedves hatású, de bágyadt egybeolvasztása volt. A magyar biedermeier utolsó jeles képviselője *Borsos József*, akit főműve, a Szépművészeti Múzeumban őrzött „Leányok bál után" legszerencsésebb oldaláról mutat be. Több mint két évtizedet töltött Bécsben, ahol számottevő sikerei voltak. Arcképeket is festett, de azokban nem érte el Barabás jellemábrázoló erejét.

A *romantikus* irány magyar mesterei közül a költő *Kisfaludy Károlyt* említjük, aki tehetséges tájképfestő volt, továbbá *Kovács Mihályt*, az országos hírűvé vált „Árpád pajzsra emeltetése" című kompozició szerény tehetségű, de igen termékeny festőjét és *Molnár Józsefet*, aki nevét a „Dezső vitéz feláldozza magát Róbert Károly királyért" című vásznával tette ismertté.

A magyar romanticizmus egyik legnagyobb tehetsége *Madarász Viktor*. Művészi fejlődése alig nyolc évet ölel fel. Pátriárkai kort ért meg, melyben a festészet csak rövid intermezzónak látszik, pedig tulajdonképpen ez volt egyedüli tartalma, dédelgetett értéke és értelme. Mint elődei, ő is Bécsben kezdette tanulmányait. A szabadságharc után, melyben gyermekfejjel vett részt, került ki Bécsbe, izzó gyűlölettel a szívében minden iránt, ami

Barabás Miklós: A menyasszony megérkezése. (Szépművészeti Múzeum.)

Borsos József: Leányok bál után. (Szépművészeti Múzeum.)

a magyarság elnyomóira emlékeztette. Később Párisban telepedett le, de a gyűlölet továbbra ott lobogott lelkében. Elkeseredett rebellis lelke avatta művésszé s időrendben ő az első magyar festő, aki a szilaj temperamentum oly jellemzően hazai hangjait megzendíti.

Nem volt termékeny alkotó. Párisi tartózkodása alatt évenkint mindössze egy-egy jelentékeny történeti képet festett. Kiszakadva a hazai földből, mégis valamennyi históriai képének tárgyát a hazai multból merítette. Megfestette a Bujdosó álmát, Zrinyi Pétert a fogságban, Zrinyi Ilonát a vizsgálóbíró előtt, Hunyadi László siratását, Zách Klárát, Zrinyit és Frangepánt a bécsújhelyi börtönben, Dózsa népét, sőt még Dózsa György ideális arcképét is. A sok bús magyart, a sok vagyonából kiforgatott, hóhérkézre jutott rebellist így álmodta vászonra a késői utód, akinek szívében a szabadságharc tüzei égtek.

Madarász első képei 1859-ben kerültek a pesti közönség elé: három vászna, közöttük Hunyadi László siratása, a Műegylet tár-

Madarász Viktor: Hunyadi László siratása. (Szépművészeti Múzeum.)

latán. A Bach-korszaki Magyarország hangulata s a forradalmi festő csakhamar egymásratalált, Madarász egyik napról a másikra híres festővé vált. A tárgy zordon pátosza és rejtett szimbolikája volt az, ami mindenkit megragadott, senki sem vette észre, hogy itt új festési elvekről van szó, amelyek végletesen ellenkeznek a pesti biedermeier elveivel s azoknak halálát jelentik.

„Hunyadi László siratása" ebből az utóbbi szempontból fontos, ennek köszönhető, hogy ma is eleven érték s nem kultúrtörténeti dokumentum. A templom félreeső, sötét kápolnájában földre fektetett s lepedővel borított halott alakját csak a kétoldalt melléállított hatalmas kandeláberek gyertyáinak rőt lobogása világítja meg, az vet fényt a lábnál térdelő két alakra, a megtörten roskadozó anyára s az irtózat őrült tekintetével pillantó menyasszonyra. A két gyertyaszál imbolygó, tétova fénye festi alá hangulatilag a tragédiát, módot nyujt a hatásos ellentétek fokozására, amint élesen megvilágítja az áldozatot és homályba borítja gyászolóit.

Másik műve, Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc a bécsújhelyi börtönben, új oldaláról mutatja meg nagy tehetségét. A fényárnyék komor kontrasztjaival szemben itt a világítás egyenletesebb. A fény a szemlélővel szemközti ablakon tör be a siralom-

ház szobájába, széles sávokban ömlik el a padlón s ragyogó özönével végigsöpri a két halálraítélt fejét, megcsillogtatja a börtönőrök, katonák és papok háttérbeli színes csoportját is. A kompozíció festői gazdagsága, színessége és térbelisége oly magas fokon áll, mint eddig sohasem. A romantikus történeti képírás itt érkezett el delelőjéhez: e műfajban soha később hozzá hasonló értéküt nem alkotott.

A párisi évek terméséből még a legutolsót, Thierry Amadé történetiró arcképét kell megemlíteni, amely a portrékban szegénynek nem mondható XIX. századi piktúránkban jelentékeny helyet foglal el. Friss, közvetlen, erőteljes, az élet melege reszket rajta.

1870-ben Madarász hazaköltözött, elérkezett az ideje annak, hogy pályáját itthon folytassa. Az első magyar művész, sőt Canzi Ágost-on kívül a monarchia első festője, aki a párisi Szalon nagy aranyérmét elnyerte (1860), némi joggal gondolt arra, hogy szerepet kap a magyar művészet alakításában. Keservesen csalódott. A hazai fejlődés nem követte azt az utat, amit Párisból küldött képei megjelöltek. Keleti Gusztáv, az akadémizmus hivatalos esztétikusa, egyik művét „gyarló kísérlet"-nek nevezte. Madarász elkedvetlenedett, abbahagyta a festést, a családi rézgyáripari cég

Madarász Viktor: Zrinyi Ilona a vizsgálóbíró előtt.
(Szépművészeti Múzeum.)

vezetését vette át s csak késői öregkorában vett ismét ecsetet a kezébe. Sorsa Szinyei Merse Páléhoz hasonló, abban is, hogy az elhagyott múzsa bosszút állott rajta: öregkori képei jelentéktelen alkotások.

Képirásunkban a romantikát a maga idejében egyedül ő képviselte. A tájképfestészetben hasonló törekvések nem jutottak szóhoz. A műfaj két legismertebb zászlóvivője, Ligeti és Keleti az előző generáció formanyelvén szólalt meg. *Ligeti Antal* Markó Károly tanítványa és epigonja, aki csak a tárgykört illetően tért el mesterétől, amennyiben hosszabb ideig utazgatott Keleten s ott készült vázlatait használta fel évtizedeken keresztül. Igazi emléket önmagának nem képeivel állított, hanem azzal, hogy a fiatal Munkácsyt tűzön-vízen keresztül pártolta s önzetlenül gyámolította.

Keleti Gusztáv sokkal kevesebbet alkotott nálánál, csak pályája első felében festett, később az ecsetet felcserélte a kritikus tollával. Mint festő, emlékezetes sikert aratott „A száműzött parkja" című képével, amelynek borongós tárgyát az akkor már elmult Bach-korszakra való célzásnak szánta.

Madarásztól az út *Zichy Mihályhoz* vezet. Ennek a festőnknek sorsa szinte valószerűtlen, nemcsak életsorának regényes változatossága miatt, de méginkább annál a viszonynál fogva, amelyben tehetsége és alkotásai állanak. Kezdetben Bécsben működött s ott alkotta első nagyobb művét, a „Mentőcsolnak"-ot, amelyben romantikus pátosz lobog fel. Már korán feltűnnek remek rajzbeli kvalitásai, amelyek az orosz cári udvarba juttatták. Élete javarészét ott töltötte mint udvari művész s rajzok ezreiben örökítette meg a cár környezetének életét. Ez sivár robotot jelentett s művészetének szabályos fejlődéséről ily életkörülmények között nem is lehetett szó. Formanyelvében a kép és rajz határai elmosódnak. Sohasem volt kolorista, színkezelése fáradt, a vásznon is rajzoló maradt. Képei eszmei tartalomtól roskadoznak; nincs magyar festő, akinél a tárgy oly hatalmas, szinte kizárólagos szerepet játszanék, mint Zichy Mihálynál. Festményei élőképekként hatnak, szinte festett vezércikkek (Messiás, Autodafé, Novicius, a Rombolás démonának diadala, Zsidó mártírok stb.). Legegyénibb hangjait rajzaiban és illusztrációiban találja meg (Ember Tragédiája, Arany balladái, Faust, Lermontov Démona stb). Mint illusztrátor, szédítő technikai tudásával, virtuóz könnyedségével társtalanul áll művészetünkben.

Az *akadémikus iránynak* időrendben első jellegzetes képviselője *Than Mór*. Bécsben kezdte meg pályafutását, ahol az ünnepelt Karl Rahl hamarosan felismerte tehetségét, nemcsak tanította, hanem idővel helyettesének is megtette. Sokat tanult Itália régi mestereitől, főkép a cinquecento velencei festőitől. Mikor

Bécsben már nem tanulhatott többet, hosszabb tanulmányútra indult, amelynek során Párisban és Olaszországban dolgozott. Kétségtelenül még külföldön készült Nyáry Lőrinc és Pekry Lajos elfogatása című képe, amely a francia romantika tanítványának mutatja.

Azonban Than, miután megfestette a legtisztább stílusú és időrendben legkoraibb magyar romantikus képet, hátat fordított saját eredményeinek s ott folytatta, ahol Rahl iskolájában elhagyta. A hatvanas évek elején Pesten telepedett le és egymásután festette a legszabályosabb bécsies-akadémikus képeket.

Than hű fiává vált a historizmusnak. Hatalmas vásznon örökítette meg a Mohácsi csatát, de megfestette az Ónodi országgyűlést, Imre királyt András herceg táborában, Zápolya János halálát, László király és Habsburgi Rudolf találkozását a harctéren, Szent Lászlót, amint a keresztesek vezérükké választják, Mátyást tudósai körében. Valamennyit kimért nyugalom, az unalom határvonalát súroló rend és tisztaság, bizonyos emelkedettség jellemzi. Figyelme úgyszólván csak az emberi alakra terjeszkedett ki, a táj és interieur nem érdekelte. A rajzos elemek túltengése a színt

Zichy Mihály: Orgia.

harmad-negyedrangú járulékká fokozta le nála. Legnagyobb baja, hogy tökéletesen nélkülözte az elhitető erőt, sőt még az élet melegségét is igen ritkán érezni vásznain. Történeti kompozícióit por futotta be, azt kell mondani, méltán. A közönség mindössze egyetlen alkotásával kapcsolja össze emlékét, a Vigadót díszítő, Attila lakomáját ábrázoló falképpel.

Maradandóbb alkotása a Nemzeti Múzeum lépcsőházában látható freskó-sorozat, amelynek kivitelére Lotz Károllyal egyetemben 1868-ban kapott megbízást.

Élete vége felé elkedvetlenedett, itthagyta hazáját s Olaszországba költözött.

Lotz Károly, aki helyét hamarosan elfoglalta, jóideig vele párhuzamosan, sőt vele együtt haladt. Német atyától s magyar anyától származott, a poroszországi Homburg vor der Höhében született, de már ötéves korában magyar földre került. Az első útmutatásokat Marastoni Jakabtól nyerte, később Bécsbe ment, ahol Than Mórhoz hasonlóan Rahl kitűnő tanítványává vált. Rahl halála után, 1865-ben hazahívják barátai. Innen kezdve Magyarországon dolgozott, magyarrá vált s a kiegyezés utáni évtizedek legünnepeltebb, legjobban foglalkoztatott mestereként termékeny bőségben ontotta alkotásait.

Than Mór: A halászat. (Szépművészeti Múzeum.)

Lotz Károly: Múzsa.

Művészi pályája két nagy fejezetre oszlik. A kettő élesen elválik egymástól, nemcsak festői felfogásban, hanem tárgyban is. A fiatal Lotz Magyarországra visszakerülve az elnyomatás borongó levegőjében a népi életet kereste meg s egyre-másra készültek azok a vásznak, amelyeken a kalászos síkságnak és lakosainak életéből örökített meg epizódokat. Festett szilaj táncosokat, sulykoló asszonyokkal évődő parasztlegényt, alföldi zivatart, tóparti alkonyt nyájakkal, méneseket, bortól nekividámult, cigánybandától kisért betyárokat s egyéb hasonló tárgyakat. Fejlődésének első korszakát úgy könyvelik el, mint amely Rahl kizárólagos hatása alatt állott. Művészete nem oly sűrűvérű s nem oly monumentális szándékú, mint Than Móré, már elindulásában némiképp könnyedebbnek és játékosabbnak látszik.

A kiegyezés után rohamos fejlődésnek induló Budapest, amely aztán felfedezte a művészt, egy másik Lotz Károlyt állított szolgálatába. Stílusa egyik évről a másikra gyökeresen átalakult. Lotz magára talált. Ebben az önmegismerésben segítségére volt az új bécsi mesternek, Makartnak felfelé rohanó pályája s azon túl a falfestészet könnyed, játszi ágának, elsősorban Tiepolónak tanulmányozása.

A hajdani népéletfestőből, ki egy Barabásnál, Webernél, Canzinál vagy Borsosnál alig mondott újabbat, hamarosan magyar kortársaitól teljesen független egyéniség lett, aki stílusával, legalább is idehaza, egyedül állott. Első megbízásait, így a Vigadó, a Keleti pályaudvar és a Nemzeti Múzeum falképeit Than Mórral együtt kapta, a közös munka azonban a közöttük tátongó szakadék és Lotz fokozódó népszerűsége miatt csakhamar lehetetlenné vált. Egyre-másra emelkedtek a lázasan fejlődő Budapest új középületei, amelyeknek falai Lotz ecsetjére áhítoztak. Ez a fantasztikus munkaerő és könnyed munkakészség sorra díszítette az Egyetemi könyvtárat, az Operaházat, a Terézvárosi kaszinót, az Akadémiát, az Országházat, a Kúriát, a Lloyd-épületet, a Mátyás-templomot, a lipótvárosi bazilikát, a pécsi székesegyházat, a tihanyi templomot, az új budapesti városházát, a királyi várat, azonkívül hosszú sor magánpalotát és díszesebb bérházat s emellett még arra is maradt ideje, hogy töméntelen aktot, arcképet, történelmi kompozíciót és tájképet fessen.

Épületdíszítő munkái között főműve az Operaház óriási tempera-mennyezete, melyen két évig, 1882—1884 között dolgozott. Valóban egyik legszerencsésebb alkotása, amely játszva birkózik meg a hatalmas méretekkel. A gyűrűalakú mennyezet az Olympos pogány isteneinek fénnyel teli, derűs világát mutatja be, hol drapéria és nuditás, könnyed érzékiség, elegancia és klasszikus formaszépség vidám színek tiszta harmóniájában ölelkezik össze. Az épület rendeltetése és díszítése ritka tökéletességben találko-

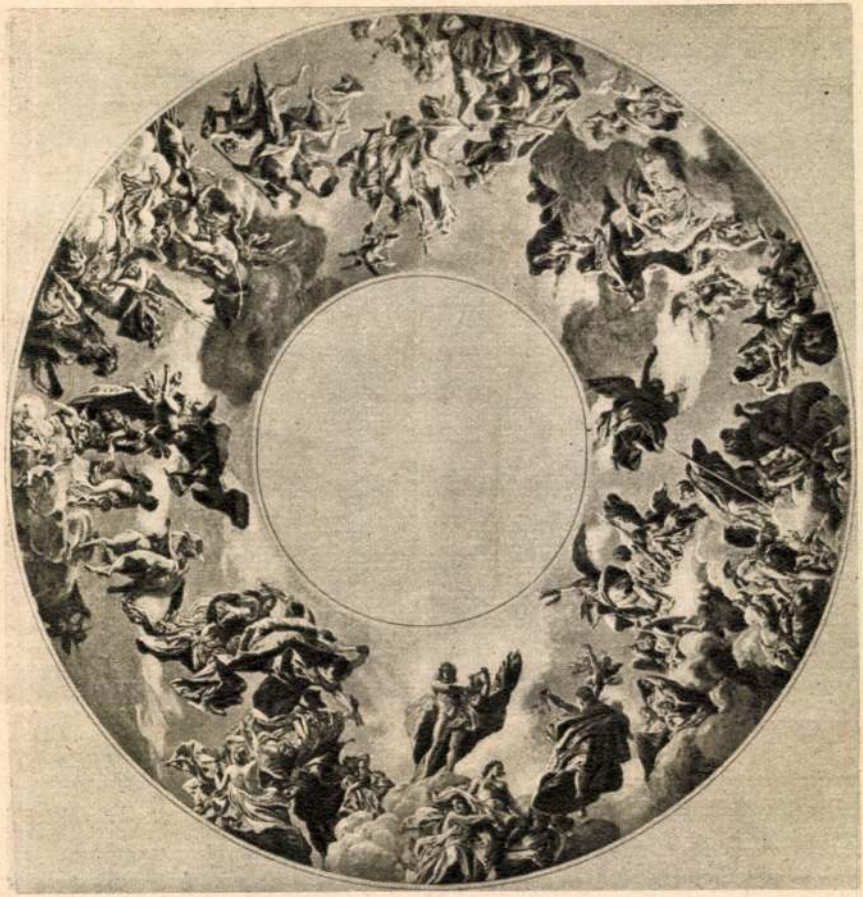

Lotz Károly: Részlet az Opera freskójából.

zott egymással. Erre a magaslatra más sem, de maga Lotz sem jutott el többé s így joggal érdemli meg az ünneplést, amelyben része volt.

Lotz azon kevesek egyike, akiknek művészetében az aktfestés hangsúlyozott helyet foglal el. A könnyedség, amely sajnos, gyakran felszínességig hígul, ennek a művészetnek igen erős jellegzetessége. Hiába keresi az ember azt a végzetes komolyságot és etikai emelkedettséget, a mesterséggel való naponta megújuló fáradságos küzdelmet, amely egy Székely Bertalan vagy Ferenczy Károly festészetét oly vonzóvá teszi, de híján van e piktúra annak a fojtott drámai erőnek is, amely Munkácsyt jellemzi. Olajképeinek legjobbjai, arcképei például olykor felületük laza festőiségével már-már az impresszionistákra emlékeztetnek, azzal a különbséggel, hogy Lotz a pleinairről s a reflexek rendszeres

Székely Bertalan: Önarckép. (Szépművészeti Múzeum.)

alkalmazásáról lemondott. Ezek a képei is, mint aktjai, érzékeny és fínom színezésükkel tűnnek ki.

Nehezebben gördülő, keményebb és darabosabb, ám jóval átgondoltabb a magyar akadémizmus legnagyobb alakjának, *Székely Bertalan*nak beszéde. Székely régi erdélyi nemesi családból származott. Fiatal korában mérnöknek készülve, elkerült Bécsbe, ahol hamarosan elhatározta, hogy festő lesz. Geigernél és Karl Rahlnál kezdte pályafutását, majd Münchenbe ment. A művészekkel telitett, festői problémák megvitatásától hangos bajor főváros életébe mohón merült bele. Kaulbachnál és Pilotynál tanult.

Két legkorábbi, Münchenben festett műve, az Önarckép és a II. Lajos holttestének megtalálása az indulás perceinek tétova bizonytalanságát mutatja. 1861-ben megfestette Dobozi és nejének történetét, egy évvel később Greguss János arcképét. Művészetében az akadémizmus, a historizmus ereje szemmelláthatóan növekedett, a tiszta festői problémák megoldásának rovására. 1862-ben tanulmányútra indult, bejárta Hollandiát, volt Párisban is, majd idehaza telepedett le. Pályafutása nem volt oly tövisnélküli, mint barátjáé, Lotz Károlyé, nem is jutott neki oly sok monumentális feladat meg hangos ünneplés. Tegyük hozzá, nem is készíthetett volna többet el. Székely lassan és önemésztő vívódások között dolgozott. Nem tudta a problémákat kikerülni vagy könnyebbik végüknél megfogni, szellemétől mélységesen idegen volt a játékos dekoráció, sohasem törekedett külsőséges artisztikumra. Életének külső történetéhez csak annyit kell hozzátenni, hogy 1871-ben a mintarajziskola tanára lett, az utolsó években, 1905-ben pedig a Lotz-féle úgynevezett második mesteriskola igazgatója.

Székely Bertalan: II. Lajos holttestének megtalálása. (Szépművészeti Múzeum.)

Hazatérte után stílusa véglegesen a historizmus problémaköréhez kapcsolódott. Egymásután készülnek nagy történeti kompozíciói, amelyeknek sorát a Mohácsi vész nyitja meg. Megfesti az Egri nőket, V. Lászlót és Cilleit, Thököly Imre menekülését,

Székely Bertalan: V. László és Cillei Ulrik. (Szépművészeti Múzeum.)

a Murányi Venust. A történeti képeken kívül szívesen fordul meg más területeken is. Néhány zsánerképe elődjeihez képest rendkívüli súlyú egyéniségét mutatja. (A Zivatar, a Szerelmespár csónakon, Az apáca, a Nocturne.) Aktképei közül a mozgásmotívumban rendkívül gazdag Léda a hattyúval válik ki.

Élete végén monumentális feladatokhoz is hozzájutott, amennyiben falképeket festett a pécsi székesegyházba, a budavári koronázó főtemplomba és a kecskeméti városházába.

Székely Bertalan a magyar akadémizmus s általában a magyar piktúra egyik legnagyobb alakja. A fiatalabb generációhoz átvezető *Liezen-Mayer Sándor* művészete nem fogható Székely Bertalanéhoz, sok tekintetben a bomlás jeleit mutatja. A győri születésű festő előbb Bécsben tanult, majd Münchenbe ment s ott Piloty iskolájában képezte ki magát. Első nevezetesebb műve a Mária és Erzsébet királynék Nagy Lajos sírjánál c. kép, amely még teljesen a nagyhatású mester szellemében készült. Öt évvel később már megtalálta igazi hangját. Mária Terézia egy beteg koldusasszony gyermekét táplálja c. képe részben történeti festőnél szokatlan intím és bensőséges tárgyával, részben azonban festői erényeivel is nagy feltűnést keltett. Legismertebb műve, a Magyarországi Szent Erzsébet.

Liezen-Mayer barátja, *Wagner Sándor*, ugyancsak Pilotytanítvány volt. Tizenkilenc éves korában festette híres képét; Dugovics Titusz önfeláldozását. Négy hatalmas képet festett a müncheni nemzeti múzeum falaira s tanára lett a müncheni akadémiának. Tárgykörét a magyar népi életből vett jelenetekkel, különösen alföldi lovasképekkel bővítette.

München gyengülő hitelét, legalább is a magyar közvélemény szemében *Benczúr Gyula* erősítette meg, az a magyar mester, akinek talán a legnagyobb elismerés jutott. Rövid kassai tanulmányai után Münchenbe ment és ott Piloty osztályára iratkozott be. Történeti festőnek, a historizmus megbízható hívének indult.

Hunyadi László búcsúja, első igényesebb, de még a hagyományokhoz ragaszkodó történeti kompozíciója után megfestette II. Rákóczi Ferenc elfogatását, mely már híven tükrözi Benczúr jellegzetes tulajdonságait. Ugyanebben az évben festette nővérének, Etelkának arcképét, mely egyik legtöbbet érő műve. Nem sokkal később alkotta meg egyik főművét, Vajk keresztelését. A népszerűvé vált óriási kompozícióban már csak a bársonyok és selymek páratlanul virtuóz érzékeltetése emlékeztet Pilotyra, a kompozíció reprezentációs méltóságteljessége Benczúr sajátja.

A történeti tárgykörhöz egyelőre hű maradt. Párisba ment s ott új motívumokat talált a XVIII. század kifinomult, parfőmös és gáláns világában. XV. Lajosnak és Dubarrynak, a fontainebleau-i vadászatoknak csillogó emlékeibe merült. Velencébe is ellátoga-

Benczúr Gyula: Vajk megkeresztelése. (Szépművészeti Múzeum.)

tott Tiepolót közelről tanulmányozni. Visszatérve a bajor fővárosba, ott 1876-ban tanárnak nevezték ki, Münchenben maradt 1883-ig, midőn az itthoni hivatalos körök Keleti Gusztáv kezdeményezésére hazahívták. Mesteriskola alakult s a király ennek igazgatójává nevezte ki.

Innen kezdve itthon dolgozott. Pályájának mérföldkövei a Bacchánsnő, az Első Magyar Általános Biztosító jubileumi képe, Budavár visszafoglalása s végül öregkorának legnagyobb műve, a Milleniumi hódolat. Csak a legkiemelkedőbb műveit soroltuk fel. Kívülük hosszú sorát festette a mitológiai képeknek — e derűs világba szívesen álmodta vissza magát — s főkép a portréknak. A királytól le, egészen kisebb bankok igazgatóiig rengeteg arcképet festett, férfiakat ragyogó díszmagyarban, csillogó selyemruhás asszonyokat. A milleniumi Magyarország csaknem valamennyi nevezetesebb közéleti szereplőjét megörökítette.

Művészetén mindvégig érezhető München és a régi mesterek — Rubens, Van Dyck, Tizian, Tiepolo — hatása, legsikerültebb arcképeiben pedig olykor Velazquez tanulmányozása dereng fel. A magaalkotta reprezentációs előadási módban semmi nyoma annak, hogy műtermén kívül a művészet él és fejlődik. Benczúr tántoríthatatlan híve maradt a természet másolásának, azt talán kissé idealizálta, amennyiben ragyogó szövetekbe, egyenletesen világított helyi színekbe burkolta. Imitációs készsége a fotografáló lencsével vette fel a versenyt.

Liezen-Mayer Sándor: Magyarországi Szent Erzsébet. (Szépművészeti Múzeum.)

Időrendben a két legutolsó nevezetesebb magyar akadémikus, akiknek működése napjainkig tartott, *Karlovszky Bertalan* és *László Fülöp*. Karlovszky Münchenben tanult Seitz és Benczúr kezei alatt,

LIETZENMAYER SÁNDOR: ÁLOM

Dr. Neuwirth Alfréd úr gyüjteményéből

Ébner arasznyi tanúlmányai bámulatos finomságukkal. A gyüjtemény legszebb darabjai *Lietzenmayer* Álom és Idyll c. csodálatosan hatásos képei, *Borsos*-nak egy mesteri női portréja az álló figura életnagyságában, *Ferenczy* egy nagyon érdekes piros-fekete színtanúlmánya és *Benczúr* csupa poézis és ragyogás virágcsendélete tiszta sárga színben. Közvetlenül mögöttük sorakozik *Barabás* kiválóan komponált családi képe, *Böhm* Pál egy zsánere, *Karlovszky* frappirozó bravúrral előadott aktja, *Herbsthoffer* Károlynak, a Párisban élt magyar művésznek egy legapróbb részletekig megoldott értékes képe, *Ripp-Rónai* egy finom fejtanúlmánya, *Csók* István egyéni színskálájú virágcsendéletei és nagy figurális képe, a Séta, *Zemplényi*-nek egy drámai feszültségü kompoziciója, *Bruck* Lajos, *Stróbentz, Skutetzky, Glatz, Hatvany* (egy nagyon szép interieurrel), *László* Fülöp (egy színes krétával), *Koszta* és *Tornyai* szerepelnek még egy-egy jó képpel.

Neuwirth doktor gyüjteménye mostani stádiumában a művészet édes gyermeke, a lelkesedés fellángolásának első lobogása. Nem nehéz megjósolni, hogy ez az első stádium, melyet nyomon követ majd a második: a rend stádiuma, amikor a művészet zseniális, szabad növésü kócai között megjelenik egy gondolat, egy koncepció, egy tudatosan választott cél rendszerző fésüje.

Chroniqueur.

A BERZSENYI TÁRSASÁG HÍREI. A Kaposváron székelő Berzsenyi Társaság f. é. *Dunántúli Őszi Tárlatát* Szombathelyen, okt. 13—20-ig terjedő időben, a kultúrpalota nagytermében tartja meg, melyre az előkészületek már nagyban folynak. A társaság a szombathelyi tárlatán kivül még kisebb csoporttárlatokat is tart és pedig egyelőre Dombóváron és Marcaliban. A Berzsenyi Társaság eme kisebb tárlataival azt a célt akarja szolgálni, hogy a képzőművészeteket a kisebb városok közönségével is megszerettesse. A Kaposváron létesitendő *Berzsenyi Otthon és Műcsarnok* ügye máris kecsegtető, mert a szóalatti kultúrház javára már eddig is 256 darab nyereménytárgyat raktak össze a lelkesebb tagok és a készpénzhozzájárulások is megkezdődtek.

Képzőművészet

1929. 23. sz.

TÁRLATOK

A NEMZETI SZALON ŐSZI TÁRLATA

Igazi szezonnyitó kiállítás. Még erősen benne a nyári hangulatban. Mindazonáltal igazságtalanság lenne azt mondani, hogy a kiállítás gyenge. Ami gyenge a kiállításon, az a zsüri judiciuma. Legtöbbet árt ennek az őszi tárlatnak az a válogatás nélkül való, sorompót felvonó munka, melylyel szélesre nyitja kapuját a Nemzeti Salon mindenkinek, aki ilyenkor jelentkezik. Több szigorúság a Salon nivója iránt, kevesebb elnézés a kiállításra felkinálkozó anyaggal szemben kétségtelenül emelte volna a kiállítás nivóját. Ami pedig leghatékonyabban használna ennek a nivónak: az idő szerencsésebb megválasztása. Meg tudjuk érteni, hogy a Salon tagjai közül a rátartóbbak nem neveznek be ezekre a junius végén és szeptember legelején rendezett „vigaszverseny" kiállításokra.

Azért így is akadt egy sereg ambiciózus művész, akik felemlítésre méltó művekkel mentették a tárlat szinvonalát.

FERENCZY KÁROLY: PIROSRUHÁS GYEREK

Dr. Neuwirth Alfréd úr gyüjteményéből

LIETZENMAYER SÁNDOR: ÁLOM

Dr. Neuwirth Alfréd úr gyüjteményéből

Ébner arasznyi tanúlmányai bámulatos finomságukkal. A gyüjtemény legszebb darabjai *Lietzenmayer* Álom és Idyll c. csodálatosan hatásos képei, *Borsos*-nak egy mesteri női portréja az álló figura életnagyságában, *Ferenczy* egy nagyon érdekes piros-fekete szintanúlmánya és *Benczúr* csupa poézis és ragyogás virágcsendélete tiszta sárga színben. Közvetlenül mögöttük sorakozik *Barabás* kiválóan komponált családi képe, *Böhm* Pál egy zsánere, *Karlovszky* frappirozó bravúrral előadott aktja, *Herbsthoffer* Károlynak, a Párisban élt magyar művésznek egy legapróbb részletekig megoldott értékes képe, *Ripp-Rónai* egy finom fejtanúlmánya, *Csók* István egyéni színskálájú virágcsendéletei és nagy figurális képe, a Séta, *Zemplényi*-nek egy drámai feszültségü kompoziciója, *Bruck* Lajos, *Ströbentz*, *Skutetzky*, *Glatz*, *Hatvany* (egy nagyon szép interieurrel), *László* Fülöp (egy színes krétával), *Koszta* és *Tornyai* szerepelnek még egy-egy jó képpel.

Neuwirth doktor gyüjteménye mostani stádiumában a műélvezet édes gyermeke, a lelkesedés fellángolásának első lobogása. Nem nehéz megjósolni, hogy ez az első stádium, melyet nyomon követ majd a második: a rend stádiuma, amikor a műélvezet zseniális, szabad növésü kócai között megjelenik egy gondolat, egy koncepció, egy tudatosan választott cél rendszerző fésüje.

Chroniqueur.

A BERZSENYI TÁRSASÁG HÍREI. A Kaposváron székelő Berzsenyi Társaság f. é. *Dunántúli Őszi Tárlatát* Szombathelyen, okt. 13—20-ig terjedő időben, a kultúrpalota nagytermében tartja meg, melyre az előkészületek már nagyban folynak. A társaság a szombathelyi tárlatán kivül még kisebb csoporttárlatokat is tart és pedig egyelőre Dombóváron és Marcaliban. A Berzsenyi Társaság eme kisebb tárlataival azt a célt akarja szolgálni, hogy a képzőművészeteket a kisebb városok közönségével is megszeretttesse. A Kaposváron létesítendő *Berzsenyi Otthon és Mücsarnok* ügye máris kecsegtető, mert a szóalatti kultúrház javára már eddig is 256 darab nyereménytárgyat raktak össze a lelkesebb tagok és a készpénzhozzájárulások is megkezdődtek.

Képzőművészet
1929. 23. sz.

TÁRLATOK

A NEMZETI SZALON ŐSZI TÁRLATA

Igazi szezonnyitó kiállítás. Még erősen benne a nyári hangulatban. Mindazonáltal igazságtalanság lenne azt mondani, hogy a kiállítás gyenge. Ami gyenge a kiállításon, az a zsüri judiciuma. Legtöbbet árt ennek az őszi tárlatnak az a válogatás nélkül való, sorompót felvonó munka, melylyel szélesre nyitja kapuját a Nemzeti Salon mindenkinek, aki ilyenkor jelentkezik. Több szigorúság a Salon nivója iránt, kevesebb elnézés a kiállításra felkínálkozó anyaggal szemben kétségtelenül emelte volna a kiállítás nivóját. Ami pedig leghatékonyabban használna ennek a nivónak: az idő szerencsésebb megválasztása. Meg tudjuk érteni, hogy a Salon tagjai közül a rátartóbbak nem neveznek be ezekre a junius végén és szeptember legelején rendezett „vigaszverseny" kiállításokra.

Azért így is akadt egy sereg ambiciózus művész, akik felemlítésre méltó művekkel mentették a tárlat szinvonalát.

FERENCZY KÁROLY: PIROSRUHÁS GYEREK

Dr. Neuwirth Alfréd úr gyüjteményéből

Lietzen Mayer Sándor
festő

A MŰGYÜJTŐ

DÁNOS GÉZA GYÜJTEMÉNYE

Egy garmada kép — száma bármennyi — még nem műgyüjtemény. Egy bizonyos számú kép akkor áll össze műgyüjteménnyé, ha azok összeválogatásából egy elhatározó gondolat, erős meggyőződés, vörösfonál elv, akár valamelyes tiszteletreméltó elfogultság bizonyos rendszert, művészi felépítettséget szuggerál. Azt mondhatnám, hogy a műgyüjtő — már aki ezt a nevet joggal viselheti — épp olyan művész, mint az a festő, akinek alkotását falára teszi, mert mindkettőjüknek a maguk világát kell kiépíteni. Minden alkotásnak biztos ismertető jegye az az egyéni világ, amelyet tehetsége létrehoz. Merem állítani, hogy az igazi, vérbeli műgyüjtő ugyanazt a művészi munkát végzi, mint bármelyik alkotó művész. Csak anyagában különbözik a többi művészettől. A műgyüjtés a legnemesebb anyagból épít, az ő építőköve: a zseni lelke. Fantázia és logika, biztos ítélet és gátatlan asszociáció, rendszeres elme és ösztönös rögtönzés a legellentétesebb képességek harmonikus együttműködése kell ahhoz, hogy a gyüjtő ebből a legnemesebb matériából felépíthesse a maga világát, úgy, hogy rányomja a maga egyéniségének bélyegét. Épp ezért egy jó gyüjtemény olyan szellemi munka eredménye, mint bármely művészi munka.

LIETZENMAYER SÁNDOR: IDYLL

Dános Géza gyüjteményéből

Képzőművészet
1929. 19. 17.
Dános Géza gyüjteménye.
(Keppel)

megszületik. A félbenmaradt „Dombaumeister" csak épít. Várat épít, Bory-várnak csúfolja. Ezzel passziózik nyaranta. Építi hat esztendeje, de még tíz hátra van. Lassan megy a munka, mert nem pénzből épül, hanem lélekből, buzgó-

BORY JENŐ: ZSÓFIA FŐHERCEGNŐ

A serajevói Fogadalmi templomból

ságból. Ő a tervező építész, a pallér, sokszor a kőmüves is mint a középkorban. Mindenfelé szobrok, színes ablakok, gomolygó ívezetek.

Szobrait ugyanaz a lelkesség, a művészet áhítatos tisztelete jellemzi, akár épületeit. A mesterségbeli tudás nála az alkotás alfája. A többi mind, mind a művész lelke. Ez a lélek pedig a hivatottság, az arra születés, az állandó keresés, a kifogyhatatlan fantázia, a művészi kedély örökös hullámzása. Mint épületeit a mű szellemének, céljának megértése, úgy szobrait a szobrászat törvényeinek tiszteletben tartása jellemzi. Plasztikai alkotásai mély szobrászi érzésből születtek. A formák érzésének öröme minden művét felruházza azzal a lendülettel, amely nélkül a szobrászat csak mesterség lenne.

Bory Jenő nemcsak érti a mesterségét, de intucióval is dolgozik. Nemcsak a kifejezés eszközei állnak rendelkezésére, de a tehetség alkotó ereje is ott sugárzik művein.

Chroniqueur.

A MAGYAR TEHETSÉG ALAP. A *Képzőművészet* márciusi számában főszerkesztőnk tollából felhívás jelent meg a magyar képzőművészet barátaihoz. Ez a cikk azt célozta, hogy önkéntes adakozásból alakúljon meg egy alap, a Magyar Tehetség Alap, mely a mai válságos időkben tehetséges művészeinket az irodalmi Baumgarten-alaphoz hasonlóan támogatná úgy, hogy évente 8—10 művésznél nagyobb értékű vásárlást eszközöl. Ezzel a vásárlással lehetővé tenné az Alap a kiszemelt művészek részére, hogy egy évig gondtalanúl végezhetnék azt az alkotó munkát, melyre tehetségük predesztinálta őket nagy hasznára a magyar művészetnek. Másrészt az Alap oly műtárgyakhoz jut, melyeknek értéke a nagy közönség előtt is nyilvánvaló és amelyeket egy évente rendezendő kiállításon könnyen értékesíthet azon az áron, melyen vásárolta s így módjában áll a további vásárlásokat folytatni, amivel rendszeresítené a magyar tehetségek védelmét, illetve tehetségük szabad fejlődését.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a cikknek erőteljes visszhangja támadt úgy a napi sajtóban, mint a műbarátok között és a nagyjelentőségű terv keresztülvitelére a napokban alakúl meg egy előkelő bizottság abból a célból, hogy országos akciót indítson az egész magyar művészet jövőjét jelentékenyen befolyásoló terv mennél nagyobb arányú megvalósítása érdekében.

BORY JENŐ: SZENT ANASTASIUS. Részlet a püspökkútból

Magyar gyüjtők kincsesházából. Szerelmes pár. Liezen-Mayer Sándor festménye, Dános Géza gyüjteményében

Mák

A forró napban bólogat a mák,
Nem érti, miért oly józan a világ.

Miért oly borusak itt az emberek
Mért lüktetnek oly fájón az erek?

A falu rossza ő, a kikapós,
Ruhája mindig ünneplő piros.

Nem érdekli a pénz, meg az adó,
Fejében ott az édes altató . . .

KODOLÁNYI JÁNOS

Ig. Idők 1930. XXXVI. 29. 27

Elfelejtett írók, elfelejtett írások

Cholnoky Viktor

Ezerkilencszáztizenkettőben halt meg, kora nyáron, — mikor mindenütt nyílni kezdenek a rózsák — és mikor hosszadalmas, lappangó betegsége végre egészen urrá lett felette.

Ma már, — kortársain kívül, akik együtt dolgoztak vele a békebeli redakciók színes, lázas világában, — alig emlékszik rá valaki.

Mi igazságtalanságnak tartjuk, hogy elfeledték. Értékes író volt, amellett egészen különös, nem mindennapi ember.

Vidéki úricsaládból származott, amelynek a levegője műveltséggel és művészetszeretettel volt telítve. Édesapja városi főjegyző volt és Dumas Monte Christoját fordította magyarra. Cholnoky Viktor, a magyar vidék akkori, zsíros békéjében Kipling verseit fordította. Négy-öt nyelven beszélt. Bámulatos tudása volt. Minden kérdésben, minden területen egy zseniális agyvelő majdnem ijesztő biztonságával árulta el csodálatraméltó készültségét.

Az élet minden megnyilvánulása érdekelte. Az emberek éppen úgy, mint a tudományok. Új felfedezések és örök természeti jelenségek. A fizikában éppen olyan jártas volt, mint a történelemben, a vegyészetben, vagy a csillagászatban. Később, mikor betegsége mindjobban elhatalmasodott rajta, valósággal orvossá képezte ki magát, hogy tulajdon betegségét tudományosan ellenőrizhesse.

Harmincéves korában került Pestre és akkor kezdte meg a magyar ujságíró fáradtságos, szakadatlanul munkás életét. Ez az alapjában véve szép, de rettenetesen szomorú foglalkozás felőrölte az egészségét és elforgácsolta a tehetségét.

Szegény ember volt élete végéig. Nem tudott tülekedni. Nem tudott hangos lenni. Azonkívül, hogy szédítő tudással, maradéktalan tehetséggel végzett el minden írói és ujságírói munkát, önmagáért semmit sem tett.

Igazán sohasem érvényesült. Írói egyénisége kritikusait és kollégáit föltétlen tiszteletre kényszerítette, de a nagyközönség sohasem ismerte meg őt igazán.

Holott az írónak közönségre van szüksége. Visszhangra, amely visszafelel, kórusra, amely tovább dalolja a megkezdett dallamot. Kietlen érzés pusztába kiáltó hangnak lenni, amely rekedt némaságba hangzik el és amely soha, soha nem kap választ.

„Nem tudom megírni az örömet . . .“ — mondja egyik novellájában. Ez a sor jellemzi és megvilágítja az egész életét.

Cholnoky Viktor negyvennégyéves korára megtört öreg ember volt. Karcsú, árnyékszerű alak, őszes, fakó hajjal, fáradt és szerény, kék szemekkel. A betegség és a csalódottság fájdalmas titokzatossága áradt belőle.

Az írásaiban is lappang valami fátyolos, szomorú misztikum. Ez a misztikum nem a háborúelőtti nyugateurópai irodalom perverz misztikuma. Ezt a titokzatosságot a fajtánk még Ázsiából hozta magával. Végzetes és bölcs titokszerűség ez, a homokpuszták és az örökkévaló kék ég megmásíthatatlan titkolódzása.

Amellett, hogy örökletesen, jellemzően magyar tulajdonságokból alkotódott meg Cholnoky Viktor tehetsége, műveltségében, érdeklődésében, témakeresésében teljesen európai volt. Érdekelték az egzotikus és a történelmi témák. Ha tovább élhetett volna és ha szerencsésebb körülmények közé kerül tehetsége, rendkívüli műveltsége és fantáziája kényszerítették volna olyan regények megírására, melyek Wells fantasztikus regényeinek pendant-jai lehettek volna.

Sajnos, nagyon rövid ideig élt és írt. Tehetsége, lázas tudásvágya és keserves munkája felégették törékeny testét.

Hogy a magyar geniek tragédiája végzetszerűen beteljesedjen rajta, akkor halt meg, mikor a lassanlassan közeledő siker aranyos fénye kezdte bevilágítani az életét.

Ez az elbeszélése, melyet most megismertetünk olvasóinkkal, tanuságot tesz Cholnoky Viktor sokszínű tehetségéről. Mert nemcsak fantasztikus és klasszikus témákat dolgozott fel szívesen, de gyöngéd szeretettel mélyedt bele a magyar élet, a magyar figurák megrajzolásába is.

A Bakony azóta már kiveszett hőseiről, a békebeli élet huszárjairól, gentryjeiről színes és hű arcképeket rajzolt.

Történet egy szívről

— Elbeszélés —

Irta: **Cholnoky Viktor**

Elmondom egy szívnek a történetét, amely természetesen szerelmes história, de a szívnek olyan különös szerepe van benne, hogy még a szerelmes novelláktól joggal irtózó olvasó is végigolvashatja.

I.

Tíz évvel ezelőtt Kovándon, Uszubu vármegye székhelyén nem volt daliásabb, izgatóan szebb és gavallérabb huszártiszt, mint Turulkeőy Oktáv báró. Fiatal volt, erős az életben és a vármegye ezerháromszáz hold földjének ura. És ezt az ezerháromszáz holdat sohasem tekintette a maga birtokának, mert úgy illik egy huszárezredben, hogy ha az egyik tisztnek van, akkor mindegyiküknek legyen. Turulkeőy Oktáv szórta a pénzt és az ezerháromszáz hold búzaföld adta baj és jelzálog nélkül ezt a pénzszórást.

Ekkor történt az a szerencsétlenség, hogy a kovándi huszárezred ezredesévé egy főherceget neveztek ki. A főherceg fiatal volt, csinos bajuszú és könnyelmű és buzgóan gázolta ki a civillista ráeső részének a gyomrát. Társadalmi életfelfogásának a jellemzésére csak annyit mondok el itt, hogy a tiszti menázs vacsorájához való pezsgőt — Aubertin demi sec, — rendesen somlyai borba hűtteite be.

Az ezred fiatalabb tisztjeinek egészen tetszett ez a garázdálkodás, de Turulkeőy Oktáv érezte, hogy le van főzve. Mert azelőtt, míg a főherceg meg nem érkezett Kovándra, ő csak Pommeryt fizetett a tiszteknek és csak magyarádiba hűttette be. Szóval Oktáv báró lefőzve érezte magát; egy magyar huszártiszt pedig, különösen, ha ezerháromszáz holdja van és ha a Turul-nemzetségből származik, lefőzni nem engedi magát, még egy főhercegtől sem.

Oktáv báró kitalálta, hogy az Aubertintől szerzett krapula legjobb orvossága az, ha az ember olyan angosztura-likőrt iszik, amit csak Ausztráliában készítenek s aminek üvegje tizenegy aranyba kerül. Így

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: SZENT ERZSÉBET
Dános Géza úr gyüjteményéből

V. ÉVFOLYAM 39. SZÁM 1931. ÁPRILIS

V. ÉVFOLYAM 39. SZÁM 1931 ÁPRILIS

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Szerkesztőségi fogadóórák délután 3—5-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Katona József ucca 27

Telefonszám: Aut. 161—56.

Előfizetési ára: Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, Egyes szám ára: 3 pengő.

Előfizetés külföld számára egész évre: 30 pengő, félévre 15 pengő.

Megjelenik minden hónap elsején, kivéve július és augusztus hónapokat.

TARTALOMJEGYZÉK:

Gy. N.: A kritika szabadsága 79
Kőszegi László: Lotz művészetének világjelentősége (II.) 80
dr. Dénes Tibor: Árpádházi Szent Erzsébet magyar ábrázolásainak esztétikájához 83
Kőszegi László: Nézzük csak meg jobban azt a Sistina-mennyezeti freskót 88
Tárlatok: Csoportkiállítás az Ernst muzeumban, a Nemzeti Szalon csoportkiállítása, a Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállítása, a Nagy Balogh János Egyesület kiállítása, stb. (gy., Bl. L.) 93
Külföldi levelek: Amerikai interview Major Henrikkel (A. N.) 99
Fórum (Jámbor Tamás) 100
Hirek 100

A KÉPEK JEGYZÉKE:

Liezen-Mayer Sándor: Szent Erzsébet . . . a címlapon
Lotz Károly: A Curia udvartermének freskója . . 77
Zala György: Az egyetemi ifjak hősi emléke . . . 78
Ligeti Miklós: Krisztus sirbatétele 80
Karlovszky Bertalan: Bednárz Róbert apát . . . 81
Szent Erzsébet apotheozisa 82
Schervitz Mátyás: Szent Erzsébet alamizsnát osztogat 83
A kassai szárnyas oltár középső része 84
A kassai székesegyház északi kapuzata 84
Részlet Szent Erzsébet élettörténetéből 85
Lotz Károly: Az Agnus Dei 85
Heinitz Henrik: Mária az Árpádházi Szentekkel . . 86
Zölley Gyula: Szent Erzsébet 87
Szent Erzsébet zebegényi üvegfreskója 87
Michelangelo: A Sistina Cappella egyik mennyezet-freskója 89
Gábor Móric: Pair Hugó 90
Ligeti Miklós: Bestia 91
Ligeti Miklós: Tevan Andorné 92
Ligeti Miklós: budai Goldberger Leó 92
Wagner József: Olasz városrészlet 93
Reiter László: Fametszet 94
Reiter László: Fametszet 94
Reiter László: Fametszet 96
Reiter László: Fametszet 97
Reiter László: Fametszet 97
Zádor István: Budapest 98
vitéz Bayor-Bayer Ágoston: Tájkép 98
Istókovits Kálmán: Kompozició 98
Gy. Sándor József: Vizözön 99

Tevan nyomda és könyvkiadóvállalat Békéscsaba

Liezen-Mayer Sándor: Alvó Vénusz Szabó M. felv

MAGYAR MŰVÉSZET
1937

Ennyi volna rövidre sűrítve a kultúrpalota és a képtár históriája. Az új magyar művészet történetében jelentős szerepet játszanak ezek a képek s annál csodálatosabb, hogy művészeti irodalmunk még oly rövid cikk keretében sem foglalkozott mindeddig e gyüjteménnyel. A körülmények azonban ezt is megmagyarázzák. Alighogy megvetették a kollekció alapját, kitört a világháború, a történelmi események egészen elterelték a figyelmet a múzsák ihlette dolgokról s Erdély különben is messze volt. A főhatalom változásakor meg éppen mással voltak elfoglalva, intra et extra muros.

Ciupe Aurélnak nem csekély nehézséggel kellett megküzdenie, amikor a különböző iskolák alkotásait kellett a hat teremben elosztani. Nem az ő hibája, hogy a gyüjtemény kedvezőtlen elhelyezést nyert a harmadik emelet oldalvilágitású termeiben, aholis hol nyugatról, hol délről éri a nap a falmezőket, vagy akár sötétben marad két ablak között a kép s teljesen elvész a művészi hatás. A rossz világításnál azonban bonyolódottabbá teszi az elrendezést a kétféle anyag keveredése.

[3] Catalogul Pinacotecii Municipiului Târgu-Mureș. Intocmit de *Aurel Ciupe*, custode. Mairie de Târgu-Mureș, Palais Cultural. Catalogue de la Pinacothèque. Târgu-Mureș, 1934. 45. l., 14. képtábla.

a magyar művészet fejlődéstörténetében korántsem tűnt el nyomtalanul; elég, ha itt *Ferenczy* „Levétel a keresztről"-jére, vagy *Réti* „Honvédtemetés"-ére hivatkozunk.

Az első, méreteiben is legmagasabb teremben a nagy panneauk sorakoznak fel. Az 1-es számot a „magyar Böcklin", *Mendlik* Oszkár „Kísértethajó"-ja viseli; szivárványos színekben játszanak a tenger habzó hullámai. *Fényes* Adolf első időszakának nagy képe, a „Civódás" követi ezt. 1895-ben a társulati díjat nyerte el a vászon a Műcsarnok kiállításán. „Sötét, erőszakolt, iskolás kép, súlyos barnákkal" — írta róla még annakidején Lyka Károly;[4] de a veszekedő mosónők torz, karikírozott gesztusai már sejttetik a csontig ható, élesen látó festői szemet. *Éder* Gyula finom koloritú „Salomé"-ja után *Spányi* Béla impozáns, részletgazdag vászna foglalja el a falat; „Jajca vára" vadregényes bástyái nyúlnak a magasba, fínom, zöldeskék tónusain mélabú ömlik el. *Lotz* Károlyt e teremben két kép reprezentálja. Fiatal nőt mutató képén az emberábrázolás gyöngéd eleganciáját lehelli szürkéskékbe ágyazott tónusaival; olasz szellemet sugároz a nagy dekorátor „Múzsa lírával" című képe, a gyöngéd akt

[4] *Művészet*, IV. 356. l. Ugyanitt, valamint *Művészet*, X. 143. l. a kép reprodukciója.

Lieren-Mayer Sándor

K

591. † Lietzen-Mayer Sándor: A hannoveri szinház függönye.

Képzőm. Tars. 1899.
fav. nemzeth. kiáll

235. Kaufmann Izidor: Néma ima

BENCZÚR GYULA: EURÓPA

Az Ernst Muzeum aukció-kiállításáról

kell *modern* tájképet festeni. Őszi tájainak impresszionista felfogásban adott színharmóniája, sok helyütt a dekorativ művészet síkbalátott problémáit oldja meg, mindig a természet őserejével szoros együttélésben és soha a hangulat rovására. Új út ez, amit Bosznay mester ezekkel a pompás őszi képeivel vágott és amelyeknek méltán kelhet eróteljes visszhangjuk az új festőnemzedékben. A tárlat előkelő vendége *László* Fülöp Lyautey tábornok életnagyságú portréját állította ki. A világhírű művésznek ismert bravúros, könnyed ábrázolási képességét csodálhatjuk meg ezen a képen is. *Czencz* János egész kis kollekcióval szerepel. Búja szinpompájának érzéki sora vonul fel a terem baloldali falán. Erős szinkontrasztjai, meleg szinei, vonalának lágy hullámai ezúttal sem tévesztik el hatásukat a nézőre. Ez a sorozat is igazolja Czencz János külön helyét a magyar pikturában. *Szüle* Péter nagyszerű alkotása, az Öreg festő arcképe, ennek a mélytehetségű művészünknek azon munkái közé tartozik, melyekben sajátos színharmóniáján át az emberi lélek titkainak feltárásához vezet bennünket. A szomszédos oldalteremben van egy öregembert ábrázoló másik képe is. Kár volt ezt a két képet nem egymás mellé helyezni. Vizionárus erejű, látnoki szemmel látott mély titkai az emberi léleknek ez a két fej, melyet egy kivételes művész tár szemeink elé. *Tatz* László portréja a bolgár követről ugyancsak kitűnő lélekstudium és érdekes együtt látni a Szüle Péter és Tatz László alkotó munkáját. Mind a ketten a tónus mélységeivel vetitik vászonra az emberi lélek mélységeit. Mégis milyen különbség a két piktor között! Szüle Péter darabos, majdnem rusztikus, eredetiségében szinte félelmetesen realisztikus, a valóság költője. Tatz László előkelő, egy splendid isolation impresszióját keltő művész, aki látszólag könnyedén fest, mintha alkotásának igazgyöngyeit csupán egy könnyed gesztus hozná fel a vizek mélyéből. *Vigh* Bertalan feleségéről készült portréja a legmeggyőzőbb munka, amit eddig láttunk ettől az egyéni színskálájú művészünktől. Keze jegyének egyéni bélyege a többi termekben elhelyezett képein is első pillanatra megismerhetők, feleségének ebben a portréjában azonban nemcsak egyéniségére jellemző kvalitások vannak, de művészetének szuggesztivitást is ad az ábrázolás lélekből jövő melegével. *Kukán* Gézának egy sorozat figurális műve vonul fel, melyek közül a Kortes c. a legendületesebben előadott műve, míg női portréján a közvetlenség könnyedségével hat Az anya c képének inkább a részletek ereje, mint az összhatás ad értéket. *Komáromi Kacz* Endre szép portréi közül itt is kapunk egyet mutatóba. Ugyancsak mutatóba került az első terembe szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos egyik vidám hangulatú, szép csendéletképe. *Szent István*y Gyulának kiválóan sikerült életnagyságú arcmásképe is megállit bennünket. Előkelő, finom portré. *Benkhardt* Ágost Csendes este c. képe előadásának színhatásokon épülő bravurjával lep meg. *Romek* Árpád ismert és méltányolt rutinjával találkozunk ezúttal is ötvösmunkákat ábrázoló csendéletein. *Vidovszky* Béla, *Major* József és *Márton* Ferenc előnyösebben érvényesülnek a többi termekben.

II.

Márton Ferencnek a második teremben lévő havas tájképei a kitünő piktor kvalitásos művei. Itt találkozunk *Bosznay*

denki az első három terembe, vagy a jobboldali, aránylag jó világítású szobákba, de vannak etikai szempontok és a kiállítás összhatását befolyásoló momentumok, melyeket a rendező nem hagyhat figyelmen kívül a kiállítás eredményességének kockázata nélkül. Különösen akkor tünik fel ezeknek a szempontoknak elhanyagolása, amikor azt látjuk, hogy a rendezőség tagjai — Komáromi Kacz Endre ezúttal tiszteletreméltó kivétel — a legjobb helyeket foglalja le magának.

Kiállításról kiállításra ismétlődő jelenség ez, melynek egyszer már hangot kellett adni épp a Műcsarnok kiállításainak nívója érdekében. Ez a nívó most is elismerésre méltó fokon áll és mint beszámolónkból kiderül, híven mutatja a magyar művészet mai állását, ha a baloldali törekvésektől eltekintünk.

I.

Az első teremnek két művészi szenzációja van. Az egyik *Karlovszky* Bertalannak gr Wenckheim Lászlóról festett kisméretű portréja. Bámulatos és csak az igazi nagy tehetségeknél előforduló jelenség, hogy nagy mesterünk magas életkorában ilyen fiatalos erővel dolgozik és szinte minden tárlaton újabb és újabb chef d'oeuvre-ekkel lepi meg művészetének tisztelőit. Ez a kis portré is a maga brilliáns lélekábrázolásában, eszközeinek hihetetlen egyszerűségével, beállításának fölényes előkelőségével egy kis remekmű, mely drága gyöngye ennek a tárlatnak. A másik meglepetéssel *Boszpay* István szolgál. A magyar tájképnek ez a kitűnő mestere, mintha csak leckét akarna adni az új és legújabb izmusok fétisimádó papjainak, hogyan

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: PROKLAMÁCIÓ.

D. G. úr gyüjteményéből

Liezen - Mayer S.

Képzőművészet

1930. január

Ernst Museum kiáll. 47. sz.
Magyar remekművek.
1921. máj.

Liezen - Mayer Sándor

LIEZEN-MAYER: SZERELEM.

Liezen Mayer Sándor

343. *Liezen Mayer Sándor.*
Magyarországi Szent Erzsébet.

XI

MDK

Liezenmayer Sándor

"Hunyadi Mátyásnak királlyá történt megválasztását hirül adják"

Illusztrálta Geothe Fausztját, Schiller Harangját és Scheffel Ekkehardját.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

77.l. bis.

Lierzen-Mayer Leinder

Gelder, Lucia van, A.
Liezenmeyer, Philipp
Sporrer, Richard Lotze.
Katalog. Auktion in
München unter Leitung
Hugo Helbing. München
1900.

Liezen - Mayer Sándor

Levelezők
1932. febr - márc.
Vidák.

62.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898).

221. *Fejtanulmány Mária Teréziá-hoz a „Mária Terézia királyasszony a szegény beteg nő gyermekét szoptatja“* című festményen. — Ceruza. — Wolfner Gyula úr ajándéka.

20. Bresciai festő. XVI. sz.

Szépm. Múz. graf. o. 61. kiáll
(1931) ug szerem.

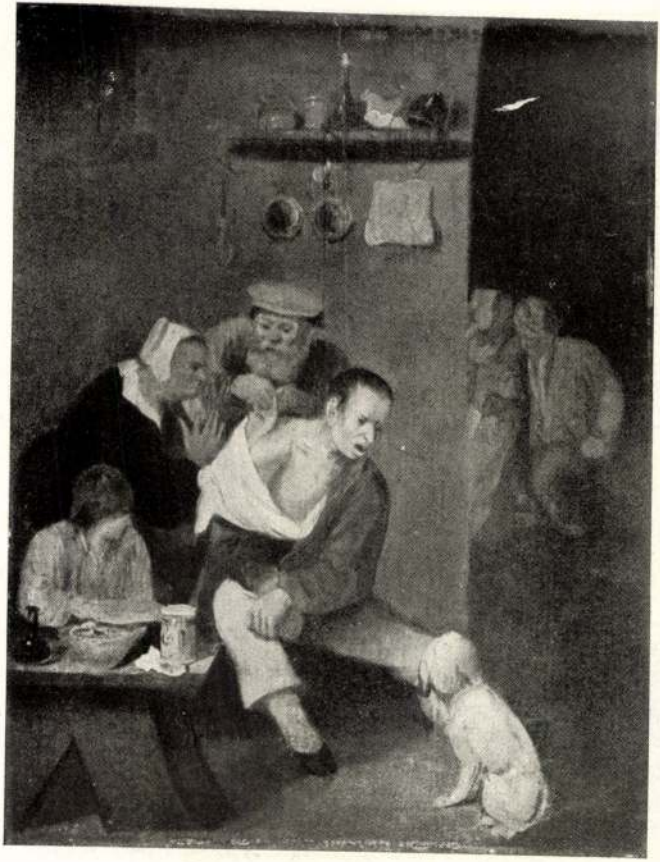

214. *Quast, Pieter.*

Liezen-Mayer Sándor

festő

irod. Életrajz

Fehér Ipoly

Győr megye és város egyetemes leírása.

Bp. 1874.

637. l.

Atyja is festő volt.

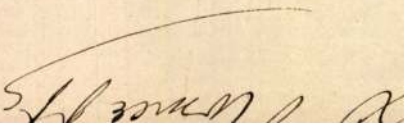

Liezen-Mayer Sándor

1. Szechy Károly:

Benyomások és emlékek.

Bp. 1897

124—131. l.

mintegy a szentek /alsó kép/ extáziást
apostolok csoportjába más alakokat is
szerepük van,mint pl.a nyavalyatörős i
sok által köti össze a földön állókat.
észrevehető Michelangelo hatása,a fels
de itt több liraiság van.-- A Keresztv
lia/ jelenete nem felelt meg az ő müvé
változatos gesztusokkal,a főalak szint
benne lirai részek /Mária és Magdolna
zició az övé,de a kivitel nyers;Giulio
A különböző európai muzeumok
Rafael neve alatt,ezek azonban legfel
latai szerint készültek.Ilyen szinü I
Madonna del divin amore Nápolyban,stb.

Liezen - Mayer L.

III. Postalak. anke

1921. jan.-febr.

88. L.

szerint a műemléken semmiféle változtatást a
délye nélkül végrehajtani nem szabad. Az
megóvásáról intézkedik.

A fenti törvények és rendelet alapjár
a műemléki jellegű kastély fenntartásáról gor
ingatlanon tervezett helyreállítási és esetleges á
céljából a Műemlékek Országos Bizottságána

Felkérem továbbá, hogy a mellékelt
állapotáról postafordultával a Műemlékek C
Amennyiben a kastélyról fényképpel rendelk

Budapest, ...

47.783. — Egyetemi

Liczen- Mayer Sándor

l.

Szabad Művèszet

1950.10. 394.l.

Liezen-Mayer Sándor

Nemzeti Szalon
1936. jún.
Juniusi hétek

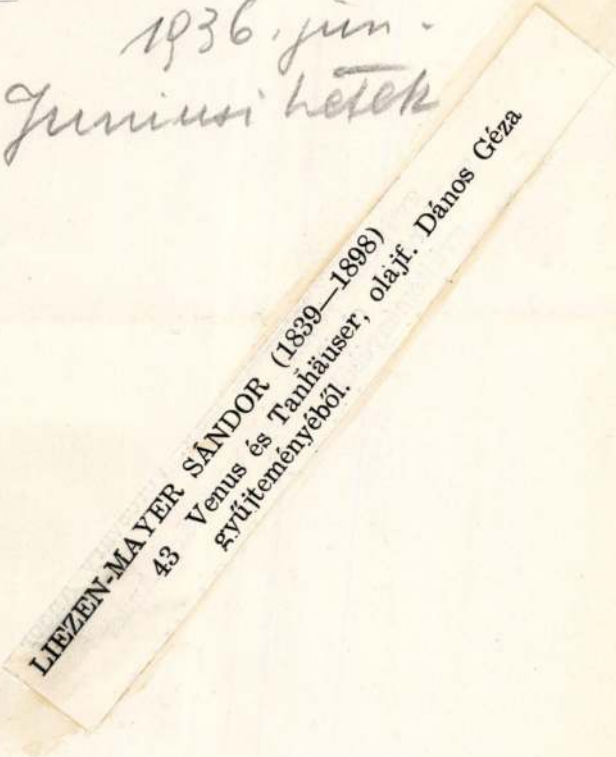

Liezenmayer Sándor

Erzsébet II-ik András leánya Marburgban 1235-ik évben a szentek sorába vétetik fel c. képe kiállítva a pesti Múzeylet állandó tárlatán.

Nefelejts 1865. 316 d.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898).

82. a) *Kompozicióvázlat.*

b) *Maria Stuart és Hanna Kennedy (?).* — Ceruza és szépia. — Wolfner Gyula úr ajándéka.

14

Szépm. Muz. graf. o.
61 kiáll (1931) új szerz.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898).

102. *Borromeo Szent Károly pestisbetegeket gyógyít.* Vázlatok egy festményhez. — Szénrajz. — Bedő Rudolf úr ajándéka.

VII.

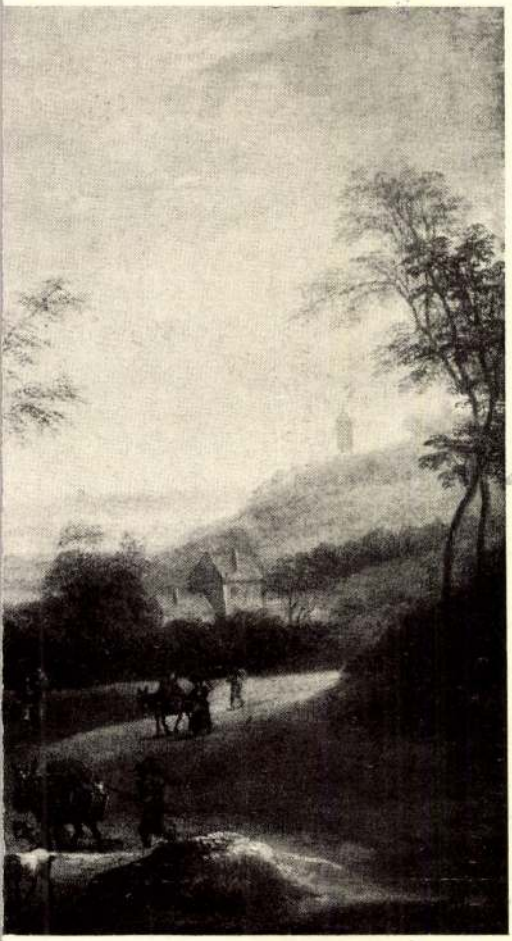

Lieczenmayer Sándor

irod

Die Kunst Unserer Zeit

1899. 3. f. (G. A Horst cikke)

irod

Műcsarnok, 1899. 86 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Lieren - Mayer Sandor

Irod

Miksarnok, 1900. 120. l

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Liezen-Mayer Sandr

Rajzok Schiller
Glocke-jahoz

Szép. Mur. graf.
gyűjt

Soproni művészek IV. 132

Liezenmajer Sándor

Hunyadi Mátyámak Prágában 1458-ban kirül. adják, hogy magyar királjuk megválasztottak. Fenti fest. után került fényjunak.

A Eéprosin. társ. 1897. évi mutapja.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ...., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Liczenmayer Sándor

Lisd ohr.

Szepsuns. Mur. iratt.ja

868/1904.

2061-909-99

732. Keretek.

1 darab kelelt és kétszer völgyelt keret, feketére páczolva és belől aranyléczczel.
Méretei 172:83 cm.
Becsértéke.....30 K

Jegyzet. 1127-90631
Az 1337 sz. képtől

Lieren - Mayer Sándor

l.

Műv. Krónika

1905. 3. n. 6. l.

és

fakereskedő urnál

Pásztó

...ath, templom helyocállításához

...horszú változás 4 de 7'00 / 4 " 6'00 } ácsolt fa

" vastagabb } ácsolt fa

" vékonyabb

" "

Liezen-Mayer S.

l.

Szépm. Műz. Évk.

IX. 275. 1.

Korsó, cserép, 1742-ből VII.231.

Liczenmayer

ród

Mussarnok, 1900. 83 l

.....nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Liczen-Mayer S.

[Egyházm. Lap]

1883 170. l.

Tisztelettel

Az átvett egy gy
ideiglenes nyugtát
elszámolásig - va
megküldeni. -
Szegréd 19

1 drb melléklet

Liczen Mayer G.

Mária Terézia eg
koldus ennek gyer-
mekét táplálja
Várlat
rép.

Szépm. Muz. Erk.

IX 37. tábla

laisd Servet alatt

Lietzenmayer

Wód

Mücsarnok, 1900. 63. l

(A Lietzenmayer Riállítás.)

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lieren Mayer Sandr

rod

=

Fränkel, Ludw. Alexander von Lieu-May(e)r. Euphorion T. K. 656. l.

lunk az Ujházy Ferenc tulajdonából előkerült Markó Ferenc-féle halászlányka a Tisza partján (536. sz.), hamarabb találták meg az igazukat. A közelmultnak„ a millenáris korszaknak azonban még mindig kemény küzdelmet kell folytatni az elismerésért. Jendrassik Jenő *Dinnyeszüret*, (440. sz.) reméljük, egyike lesz azoknak a képeknek, amelyek siettetni fogják a megérdemelt revíziót. Valamikor bizonyára meg fogják bocsátani a művésznek azt is, hogy a természettől fogva is csinos parasztlányon annyit csinosított, amennyit még a művész saját kora sem nagyon szokott volt engedélyezni. Tölgyessy Arthur Nyár című képében (731. sz.) van olyan darab vászon is, melyet el lehetne adni Corot gyanánt. Ez azonban a háttér, melyen a legkevesebb szándékossággal dolgozott a művész. Az előtér, a levegős környezetbe ültetett menyecskével, ennek ölében a gyermekkel és előttük az igénytelen és mégis nagyon érdekes problémaként meredező kóróval már a minden iskolából kiemelkedett, önfeledett szemlélődésbe merülni tudó művészegyéniség alkotása. Élő művészeink közül Pállya Celesztinnek (613. sz.) sikerült átmenteni sokat az életképnek abból a felfogásából, mely idősebb kortársainak a maguk idején sok elismerést és azután rövidesen sok igazságtalan lebecsülést eredményezett.

Az árverési anyag egyik legjobb darabja, Liezen-Mayer Sándor „Első szerelem" című olajfestménye (512. sz.) különösen nagy figyelmet érdemlő kép. A művész úgy él a köztudatban, mint nagyméretű történelmi kompozíciók festője, melyek a szó legkomolyabb értelmében vehető reprezentatív értékek. A szőke kis leány viszont, ki a reggeli napfényre ébredve magához szorítja a fekete cicát, annak ad kifejezést, ami a nagy művész finom lelkének legmélyéből fakadt. Érvényesül ez a gyöngédség és választékosság nemcsak a kép tárgyában, hanem a festői megmunkálásban és különösen az átlátszó ragyogó színekben is. Nagyon érdekes szembeállítani a régi Pilotyféle müncheni iskolával, melynek épen Liezen-Mayer volt egyik nagy képviselője, a mélységesen és tökéletesen festői franciát a mi Paál Lászlónkkal (596. sz.), kinek azon-

ban akárhány alkotása sokkal jobb és sokkal nagyobb, mint több nagynevű barbizoni francia kortársáé. Csak azért nem tud a világ az ő festményeiről, mert magyar ember műhelyében készültek. Pállik Béla legjobb képei is ugyanannak az iskolának a jóságát hirdetik (611. sz.).

A mi közönségünk még mindig nem tudja eléggé, milyen sorsfordulást jelentett Nagybánya a magyar festőművészetben. Nem is csoda, hiszen éppen Nagybánya hozta azt a bensőséges művészetet, aminek a megértéséhez finom érzésű és elmélyedni tudó felfedezők kellenek. Lesz is még dolguk hosszú ideig a felfedezőknek ez irányban. Kisebb tanulmányszerű dolgok Ferenczy Károlytól (264. sz.) és Iványi Grünwald Bélától (424. sz.) beszélnek itt most azokról a szép időkről, mikor Nagybánya a művészet leglényegének megbecsülésére tanított minket. Soha el nem szakadó szálak fűzik e szép korszakhoz Réti Istvánt (643. sz.), Csók Istvánt (231. sz.), Rudnay Gyulát (658. sz.), Hatvany Ferencet (314. sz.) és másokat. Mint utolsó őrszem dolgozik még most is ott a nagyok közül Thorma János (713. sz.), Rippl-Rónai József (647., 650. sz.), Vaszary János (762. sz.) és Kernstock Károly (457. sz.), ha nem is tartoztak a híres csoporthoz, a korszellem szőtte legerősebb szálakkal fűződtek hozzá.

Fényes Adolf is abban a szellemben kezdte (274. sz.). Korának haladtával azután egyre gyakrabban vetette fel az új problémákat (271. sz.).

Az újabb nemzedék, melynek élete már a művészeti problemizmus jegyében folyik, érthető módon kevésbbé látható viszont az Árverési Csarnok anyagában. Található azonban mindig figyelemreméltó alkotás a különböző újabb irányok képviselőitől; most pl. Kmetty Jánostól (461. sz.), Korda Vincétől (483. sz.) és másoktól is. Az anyag javarészét viszont a vevőközönség régi érdemes barátai szolgáltatják. Ilyenek ez alkalommal Aba-Novák Vilmos, Adler Mór, Angyalffy Erzsébet, Baditz Ottó, Belányi Viktor, Biai Föglein István, Bihari Sándor, Böhm Pál, Börtsök Samu, Bruck Lajos, Büttner Helén, Csuk Jenő, Czencz János, Edvi Illés Aladár, Eisenhut

Liezen-Mayer Sándor

l.

Denes Jenő

Körösfői Kriczch

Aladár

Sp. 1939.

24. l.

1221

1221. Andrea

Sz. Castagnoban 1390-ben. † Fi

Szt. Jeromos.

Az előtérben térdel a
kezében véres követ tart, mely
és a kinek baljában könyv v
tövében him-oroszlán és ko
látjuk; mellette a földön bibc
le figyelmünket; mögötte pe
míg a barlangban, a polczon
talált elhelyezést. A háttér he
és tóval. A város felé két lo
Az előbbieket kutya követi. A
férfi csónakázik állva. Jobbról
innen, a sziklaoldalon, az ábr
égi jelenetet.

Fa, méretei 75:50 cm. –
1895 július 4-én E. Costantin
Elszámoltatott 1895 augusztus
molásra nézve lásd az 54347–9
61301 sz. min. előadmányi ívet.
1900 november 28-iki 4561 (6
26-iki 373 eln. sz. leirat (464–

Jegyzet. L. az 1896-iki
N°. 85. — Preisliste N°. 85.

III

Vét. 1895

Liezenmayer Sándor MDK

Wágner Sándorral egyidejüleg tartozkodott Münchenben.
"Mária és Erzsébet királynők Nagy Lajos sirjánál"
"Thüringi Erzsébet szentté avatása"
"Mária Terézia, amint egy szegény beteg nő gyermekét szoptatja"
"Erzsébet királynő aláirja Stuart Mária halálos itéletét"
"Magyarországi Szt. Erzsébet"

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőmüvészet története. Bp. 1906.

77.l.

Liezen-Mayer Sándor

U. 3778.

Szent Erzsébet fárat ültet, fenti festménye repr.

Szklóssy László: Magyarországi szent Erzsébet. Pesti Hírlap Vasárnapja. 1931. nov. 15.

2914

Vf C. Bolanachi:

(Sz. Candiaban 1837. marcz. 17-én.)

A lissai tengeri n

Az 1866. ju
hajók összeviságban k
hadi hajók egyike va
~~egyike~~ inter tánca
körépütt az egyikbe eg
nak működik, me
ben a vörös sapkát
A everöket mind fe
ban van, sőt az egyik, a
vizbeesett ~~[illegible]~~ kihuz
egy épen bemászik
1869."

Vászon, mer
~~Vetetett 187~~
M. kept. 366
~~Vy szá 254.~~
IV: 27.

IV: 201.

Lieu Mayer Sándor

1839 - 1898

teljes életrajz
arczképpel

Vas Up 1898. 141. l

MDK

Liffler Béla, sz. 188o. épitőm. Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE, 1924. nov. 3o.

149-15o l.

M.D.K.

Liffrov Leóna

"Abbaziai tájképei rendkivül bájosak és poétikusak,"-irja Domokos Mariska: "Magyar művésznők kiállitása" cimmel.

Magyar Salon, Bp. 1901. junius hó
280-283. lap

Ligerhofer János

ötvös

1828 Radvány

Kapunagyarországi ötvösök 40 l.

és szürke dolgozó blouseban

dulva áll a derékon alól ábrázolt
baljában pedig palettát
be-vegyült, szemöldöke és bajusza
etvált. Balra
festékdobozt, a háttérben iróasz-
eteritett asztalon, melynél két
ellszobrot különféle könyveket
tt székre szőnyeget tettek.

ör ecsetet és

meg

cm.
3-iki 26802 sz. leirattal 1000 ko-

MDK

Lipka. magyar fegyverkovács.
Pesten

dr. Kalmár János közlése: Magyar fegy-
verkovácsok nevei.

Lifka magyar fogyasztóvaros
Testen

dr. Halmos János kérdése: magyar fogy-
asztóvaros nincsi.

Lifka

purkamüves Pesten
XIX. sz.
Pisztoly, gyutacsos,
nyolcszögű damaszt cső

M.N.M. Fegyvertár
1453. lelt. sz.

Lifkovics Stefania

1911/12 – 1914/15

Ferkèpzomfoiskèvk

108.1.

Liftner Laura

rajztanár jelölt

l. Ferkipzomfoiskivk

1939 – 41. 143 l.

áromság-tér 5.)

Fizetési

az 194... év 1944 ÁPR. 1

4		5		6		7		8	
									L e
O. T. B. A. járulék		rokkant-ellátási adó		öregségi és rokkantsági járulék		külön adó		kereseti adó	
P	f	P	f	P	f	P	f	P	f
13	50								
10	90								
3	70								

tatásügyi Miniszterium.-

Lifter Laura

rajzlamár/elők

Ferkepzomfoisk vk

1939-41. 150 l.

A m.kir. vallás- és közok
III.a. szám alatt s a szám
hoz intézett rendeletének

Utasitom, hogy dr.
X., Szabóky u.40.sz./ fol
hivatalos utjának költség
/1,067.600/ papirkoronát
bére utaljon ki.-

Budapest, 1925.évi

Lifter Márton

puskaágycsináló

Kassa 1685

l.

Arch. Ért.

1912. 271. l.

Lissa Aurél

1291/92

Ferképzomfoiskövk

108. l.

Liffa Aurél

Vul. Korponán 1872

Ag. ev. Gim. setts

1891/92. I. osztály

Toldyak nagyfalusi Kastélya V. 187

Alexander Liezen-Mayer: St. Elisabeth of the house of the Arpáds. At he Museum of Fine Arts in Budapest. — Sándor Liezen-Mayer: Santa Elisabetta della Casa Arpadiana (Museo di Belle Arti). — Liezen-Mayer Sándor: Árpádházi Szent Erzsébet. (Szépművészeti Múzeum).

stiff hands of their dead husbands and fathers, and held the fortress of Eger in 1552 for many a week, against the siege of Ali Pacha and his army.

In the wars against the Turks and during the strives at home, for the protection of Protestantism, men acted up

nei pressi di Galamboc insieme al suo marito. Lottano con le armi cadute dalle mani dei loro mariti e dei loro fratelli, le *Eroine di Eger*, le quali aiutano nel 1552 a difendere per lunghe settimane la città di Eger di fronte all' assedio di Ali pascià.

Férjük és apjuk kezéből kihullt fegyverekkel harcolnak a költészetnek és néphagyományoknak kedveltjei, az *Egri hősnők*, akik 1552-ben Egervárát hosszú heteken át tartó ostromban Ali basa tízszeres seregének ostromával szemben megvédeni segítették.

to their duty on the battlefield and Hungarian women attended to the work of culture. Susanna *Lorántffy* and Catherine *Bethlen* and many others have founded schools, maintained hospitals

There is no noble family who could boast of so many canonised and beatified members as the house of *Árpád*. *Béla IV*. of this dynasty had three daughters: *Margaret*, *Jolanta* and *Kinga*. The daughter of King *Andrew II*., *St. Elisabeth* of Thuringia was the protector of the poor and oppressed in whoe apron the gifts of charity she was going to distribute among the poor changed into roses.

Many royal spouses have been chosen from amongst the Hungarian Princesses; history records them to have been queens on the throne of Bysantium and smaller mediaeval countries.

Nel mentre i mariti adempiono per quasi due secoli di seguito ai loro doveri militari, la donna ungherese si assume il compito della cura delle opere spirituali. Susanna *Lorántffy*, Caterina *Bethlen* fondano tutta una serie di scuole, mantengono, ospedali.

La famiglia degli Árpád è quella che tra tutte le famiglie della terra banno dato alla Chiesa il maggior numero di santi e di beati. Tre figlie di Re Bèla IV. della Casa Árpadiana vanno annoverate tra le donne che hanno una vita tutta dedicata alla religione: *Santa Margherita*, *Jolanda* e *Kinga*. La figlia del Re Andrea II. è *Santa Elisabetta*, la protettrice dei poveri e degli oppressi, nel grembiule della quale l'elemosina si transformava in rose.

Le famiglie reali ungheresi danno a quasi tutte le altre famiglie d'Europa ottime spose.

A háborús századokban a magyar nők, a *Lorántffy* Zsuzsánnák, *Bethlen* Katák tartották fenn és ápolták a kultúrát.

Emellett meg kell jegyeznünk, hogy a magyar királyi családok az európai uralkodó házak majd mindenikének adnak kiváló hitveseket, a bizánci császári tróntól kezdve a középkori kisebb fejedelmi családokig.

E cselekvő hősnők mellett sorakoznak ugyanez erények szenvedő hősnői, a szentek és vértanuk. Az Árpádok uralkodó családja, az a család, amely a világon a legtöbb szentet és boldoggá avatottat adta a földi családok közül, egész sorát mutatja föl a szent és boldogéletű nőknek. Árpádházi IV. Bélának három lánya is közöttük van: *Margit*, *Jolánta* és *Kinga*. II. Endre leánya thüringiai *Szent Erzsébet*, a szegények és elnyomottak védője.

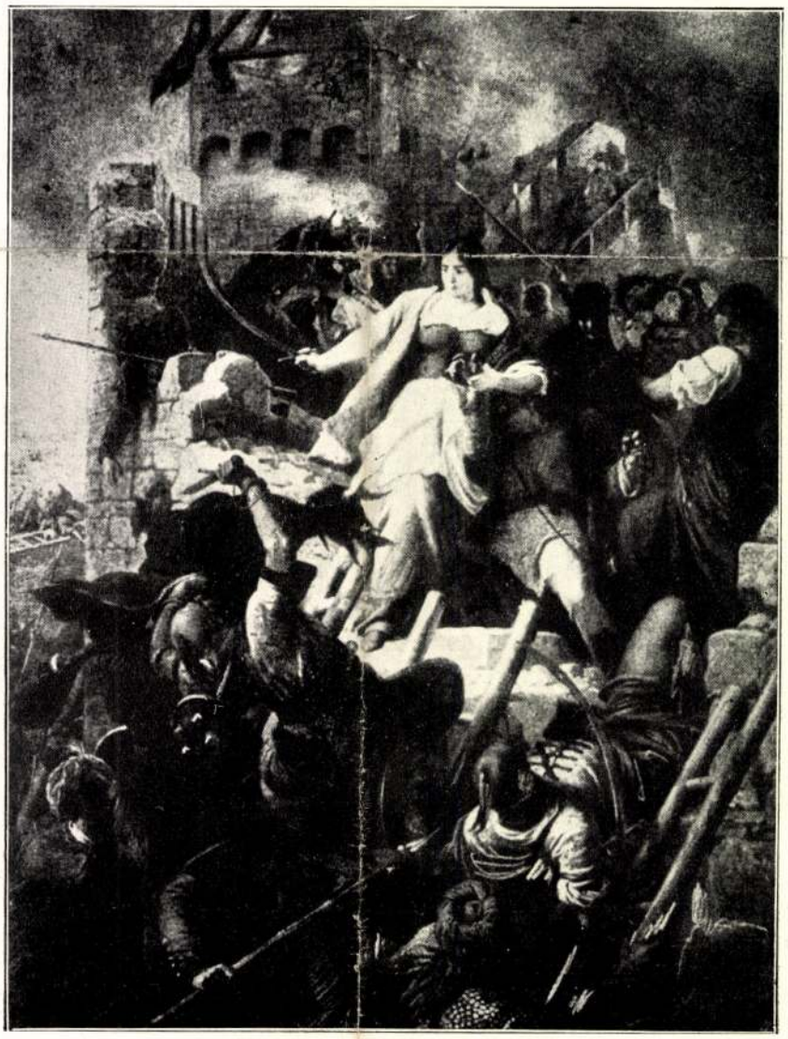

Bartholomew Székely: The women of Eger. — Bertalan Székely: Le donne di Eger. — Székely Bertalan: Az egri nők.

...***EROTIKA ÉS SZEXUALITÁS A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Pornó***
Liget Galéria

Bakos Gábor, Benczúr Emese, Gerhes Gábor, Lakner Antal, Németh Hajnal

kurátor: **Timár Katalin**

A kiállítás a pornográfiával mint a kép létrehozója, a kép és annak nézője között létrejövő speciális viszonyrendszerrel kíván foglalkozni. Ebben a vonatkozásban elveszíti jelentőségét a kép aktuális „témája". Egy szexuális aktust ábrázoló kép nem feltétlenül pornográf és fordítva. A vágy, valamint kielégítésének és kielégülésének transzparenciája, illetve ennek a transzparenciának a hiánya meghatározó szereppel bír a pornográfnak tartott mű valódi mibenlétének vizsgálatában.

Liget Galéria
1997. NOVEMBER 28 – DECEMBER 19.
megnyitó: 1997. november 28. péntek, 20 óra
BUDAPEST XIV., AJTÓSI DÜRER SOR 5.
E-MAIL: LIGAL@C3.HU
NYITVA: KEDD KIVÉTELÉVEL NAPONTA 14–18 ÓRÁIG

A Liga tevékenysége:

• egyéni és csoportos, hazai és nemzetközi kiállítások kezdeményezése, szervezése és támogatása, tanulmányutak, konferenciák, előadások és viták szervezése magyar és külföldi művészek és szakemberek részvételével

• művészeti ösztöndíjak, műteremcsere programok (artist residency program), művészettörténészek, kurátorok, kritikusok részére szakmai tanulmányutak támogatása

• a hazai és nemzetközi nonprofit intézmények között az információáramlás feltételeinek kialakítása, a folyamatos kapcsolattartás feltételeinek biztosítása

Videoszex/szexvideo***
Videoszex/szex Uitz Terem

kurátor: **Pásztor Erika Katalina**

A tervezett program keretében egy napon át a Kortárs Művészeti Intézetben magyar és nemzetközi művészek alkotásai tekinthetők meg videóról. A vetítésre kerülő művek mindegyikének jellemzője, hogy domináns bennük az erotika és a szexualitás jelenléte, és valamennyi alkotás video-, illetve digitális technológiával készült.

A bemutatott anyagot a Kortárs Művészeti Intézet videokazetta formájában is kiadja, várhatóan 1998 folyamán.

A nap során 3 pódiumbeszélgetésre kerül sor, amelyen meghívott előadók, művészek, művészettörténészek, pszichiáterek és szociológusok beszélgetnek a témáról. A beszélgetések megszerkesztett anyagát a Kortárs Művészeti Intézet füzet formájában adja ki, előreláthatólag a jövő év során.

(a végleges időpontról meghívók, plakátok, press release és web-anyag értesíti az érdeklődőket)

Kortárs Művészeti Intézet – Dunaújváros
UITZ TEREM
1997. november/december egyik hétvégéje
2400 DUNAÚJVÁROS, VASMŰ ÚT 12.
TEL: (06 25) 404 690 TEL/FAX: (06 25) 312 220
E-MAIL: ICA-D@DUNANET.HU
HTTP://WWW.ICA-D.HU

• technikai és műszaki felszerelések (fénymásoló, fax, szkenner, videoprojektor stb.) beszerzésének támogatásával hozzájárul az új médiumokat is felhasználó nemzetközi képzőművészeti kommunikációban való részvétel feltételeinek megteremtéséhez

• a Liga elősegíti a kortárs képzőművészet aktuális kérdéseiben a nonprofit szféra egyeztetett álláspontjának kialakítását, a nyilvánosság előtt megjeleníti és a döntéshozók felé képviseli a közös érdekeket

• támogatást nyújt katalógusok, képzőművészeti könyvek, képzőművészeti folyóiratokban kritikai írások megjelenéséhez

1053 Budapest, Képíró utca 6.
tel: 267 2033 tel/fax: 266 6502 e-mail: studgal@c3.hu

A nagy Motívum***
Budapest Galéria Kiállítóháza

Földszinti termek:

Altorjai Sándor, Anna Margit, Berhidi Mária, Böröcz András, Csáky M.C., Csók István, Deim Pál, Donáth Péter, Deli Ágnes, ef Zámbó István, fe Lugossy László, Faragó Géza, Franz von Bayros, Ganczaugh Miklós, Gerlóczy Sári, Gondos István, Gross-Bettelheim Jolán, Gulácsy Lajos, Halász Arisztid, Hatvany Ferenc, Háy Ágnes, Jándi Dávid, Július Gyula, Kernstok Károly, Korniss Dezső, Kováts Albert, Kupferstein Imre, Lakner László, Lévay Jenő, Lóránt Zsuzsa, Medgyessy Ferenc, Nagy Ildikó, Nyergesi János, O. Papp Gábor, Jules Pascin, Pauer Gyula, Prutkay Péter, Armand Rassenfosse, Ruzicskay György, SI-LA-GI, Swierkiewicz Róbert, Szemadám György, Szőllősi Endre, Tamás Noémi, Vörösváry Ákos, Wahorn András, Zoltán Sándor, Zuzu–Vető, valamint ismeretlen szerzők, amatőrök

Emeleti termek:

Berhidi Mária, Csáky M.C., Gerlóczy Sári

rendezte:

Vörösváry Ákos, Steffanits István, Török Tamás

A kiállítás az Első Magyar Látványtár gyűjteményéből válogatva nyújt egy jellegzetes keresztmetszetet a XX. századi magyar képzőművészet erotikus tárgyú alkotásaiból, olyan művészek munkáit is bemutatva, akiket a közönség elsősorban nem ebben a témakörben született műveikről ismer.

Budapest Galéria Kiállítóháza
1997. OKTÓBER 22 – NOVEMBER 23.
megnyitó: 1997. október 22. szerda, 17 óra
BUDAPEST III., LAJOS U. 158.
TEL: 388 6771 TEL/FAX: 388 6784
NYITVA: HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–18 ÓRÁIG

...*Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben**

A Független Képzőművészeti Műhelyek Ligája kiállításssorozata a tagintézmények rendezésében

1997. október – december

Liga

...***EROTIKA ÉS SZEXUALITÁS A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Műélvezés***

Bartók 32 Galéria

Csáky M.C., Elekes Károly, Göbölyös Luca, Komoróczky Tamás, Mátis Rita, Pauer Gyula, Pető Hunor, Szabó Ágnes, Veress Zsolt

kurátor: **Merhán Orsolya**

A kiállításon látható művek egyrészt a nemi identitás és a korszerűség problémájával foglalkoznak, másrészt a szexualitáshoz és az erotikához való különböző viszonyulásokat, művészeti attitűdöket mutatnak be. A kiállításon részt vevő művészek mindegyike a téma más-más aspektusát, más-más módszerrel és formanyelvvel közelíti meg. A kiállítás koncepciója épp ennek a generációs, szemlélet- és alkotásmódbeli differenciáltságnak a bemutatása. A kiállításon szereplő művek – többnyire nyilvánvaló erotizmusuk ellenére, az emberi test nemi jellegével, a férfi és a nő közötti érzelmi és szexuális kapcsolat bemutatásával viszonylag áttételesen – a szociológiai kontextus, az ezredvégi társadalmi szerkezet és a multimediális eszközök felhasználásával foglalkoznak, s egy jellegzetes, a 90-es évek végén a kortárs magyar képzőművészetben megjelenő műtípusba tartoznak.

Bartók 32 Galéria
1997. OKTÓBER 31 – NOVEMBER 23.

megnyitó: 1997. október 31. péntek, 18 óra

BUDAPEST XI., BARTÓK BÉLA ÚT 32.
TEL/FAX: 186 9038
E-MAIL: BARTOK32@C3.HU
NYITVA: HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 14–18 ÓRÁIG

Sebet, kegyet***

Óbudai Társaskör Galéria

Bada Dada, Január herceg tova (Baksa Soós János), Jovánovics György, Kodolányi Sebestyén, Konkoly Gyula, Kristic Milorad, fe Lugossy László, Major János, Dr. Máriás Béla, Méhes László, Méhes Lóránt, Nyári István, Pauer Gyula, Szilágyi Lenke, Szirtes János, Tóth Gábor, Ujj Zsuzsanna, Wahorn András, ef Zámbó István

Antal István írása alapján

Ezen a kiállításon a generációk, a műfajok és a formafelfogás változatosságát nem pusztán a közös tematika fogja egybe, hanem az egymás mellé kerülő művek (műcsoportok) párhuzamokat és különbségeket láttató összefüggései is. A klasszikus modernizmus, az underground valamint a szubkultúrák jegyeit viselő munkák végül is egyetlen processzus ívét rajzolják fel, mely a közvetlen, bensőnket mélyen érintő erotikától a szeretetig vezet.

KIÁLLÍTÁS KÉT RÉSZBEN

Óbudai Társaskör Galéria
1997. NOVEMBER 18 – DECEMBER 28.

megnyitó I.: 1997. november 18, kedd, 18 óra
NYITVA: 1997. DECEMBER 7-IG

megnyitó II.: 1997. december 9. kedd 18 óra
NYITVA: 1997. DECEMBER 28-IG

BUDAPEST III., KISKORONA U. 7.
TEL: 250 0288
NYITVA: HÉTKÖZNAP 14–18 SZOMBAT–VASÁRNAP 10–18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA

Sexmachine***

Stúdió Galéria

Csörgő Attila, Nagy Kriszta, Ravasz András, Várnai Gyula

kurátor: **Bencsik Barnabás**

A műalkotások által ábrázolt emberi testek látványában való gyönyörködés, az erotikus vágyakozásból fakadó kulturált perverzióvá szelídített voyeurizmus mellett a huszadik századi képzőművészetben megjelentek a test és a testek egymás közti viszonyára vonatkozó sokkal kétségbeesettebb, kiábrándultabb esetleg átpolitizáltabb vagy éppen ironikusabb és áttételesebb értelmezések is. Közéjük tartozik az a megközelítés is, ami a vágyakozás beteljesedését jelentő szexuális aktust, elsősorban mint egy érzelemmentes automatizmust, mint egy kényszeresen működő, gépiesen ismétlődő, s ettől személytelen és sivár eseményt jeleníti meg, olykor nem titkolva el, hogy ez a genetikusan kódolt kényszer ugyanakkor mennyire mulatságos is tud lenni.

Stúdió Galéria
1997. NOVEMBER 25 – DECEMBER 13.

megnyitó: 1997. november 25. kedd, 18 óra

BUDAPEST V., KÉPÍRÓ U. 6.
TEL: 267 2033 TEL/FAX: 266 6502
E-MAIL: STUDGAL@C3.HU
NYITVA: HÉTKÖZNAP 14–18 ÓRÁIG, VASÁRNAP ZÁRVA

A Liga első közös programja ez a kiállítássorozat, melyben a Ligához tartozó valamennyi galéria és kiállítóhely részt vesz. A kurátorok által a magyar képzőművészek munkáiból válogatott csoportos kiállítások egymásutánja reményeink szerint széles áttekintést ad az eddig csaknem feltáratlan, előítéletek, gátlások és fenntartások övezte területről, és képes megjeleníteni a téma különböző aktuális és lehetséges megközelítéseit. A résztvevők névsora a kortárs képzőművészet több generációját fogja át, és olyan alkotókat és műveket is a fókuszba állít, akik és amelyek mostanáig kevés nyilvánosságot kaptak, vagy többnyire kívül maradtak a kritikusok és a művészettörténészek vizsgálódási körén. A kiállítássorozatot egy katalógus egészíti ki, amelyben rangos szerzők tanulmányaikban a téma történeti aspektusait és kevéssé exponált jelenségeit elemzik. A magyar és angol nyelvű kötetet

A Független Képzőművészeti Műhelyek Ligája alapítványi formában működő nonprofit szervezet, Magyarország hat jelentős nonprofit és nem állami képzőművészeti intézményét tömöríti. 1996-os megalakulásához és működésének megindulásához a Pro Helvetia Svájci Kultúralapítványtól jelentős anyagi támogatást kapott, és része lett a Pro Helvetia 1996-ban indult 3 év időtartamú, a magyarországi kulturális élet egy-egy részterületét megcélzó projektjének.

A Liga célja a kortárs magyar képzőművészet nonprofit és független intézményeinek támogatása, a szervezetek egymás közti együttműködésének, közös érdekeik képviseletének és érvényesítésének fejlesztése, hazai és nemzetközi cserekiállítások szervezése, kiad-

LIGA

A kiállítássorozat támogatói:

PRO HELVETIA

Nemzeti Kulturális Alap

A kiállítóhelyek főbb támogatói:

Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Fővárosi Kulturális Alap
XI. kerületi Kulturális Alap
Magyar Művészetért Közalapítvány

LIGÁRT Lajos épitész. Fennmaradt 1929-ből származó és a lénárddaróci templomhoz készitett templomátalakitási terve /Ált.245./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Ligárt Lajos, építés

M.D.K.

1929-ből származó é a Cénárddarói templom átalakításához készült terve fennmaradt az Egri Ers. Gard levéltárban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

MDK

Ligethy Dezső

Farkas I.:A halhatatlan törzsvendég. Lechner Ödön és művész asztaltársasága. Pesti Hirlap 1936.máj.21. 11.l.

után készült vázlatain szívesen lemond a staffageról, — amint ezt pompás olasz tájrészletei mutatják, — addig a nagy műtermi képek alakokkal ékeskednek. Ezek rendesen kis csoportokká verődnek és vagy mitológiai gondolatba, vagy valamely akcióba tömörülnek. E csoportokon jó rajzolónak bizonyul. Az alakokat könnyedén és ötletesen tudja csoportosítani. Így nagy képeinek fogyatékosságait lényegesen enyhítik ezek az eleven alakcsoportok.

Nagy műtermi képeiről, vagy ezek jelentékeny részének művészi gyöngéiről mondott bírálatunk lényegesen enyhül balatoni képeinél. Bizonyára a hazai föld szeretete sugalmazta e műveket, avagy megszüntek művészi gátlásai és stílusa megérett. E művei, még a nagyméretűek is, a kor becses alkotásai közé sorolhatók. A Magyar Tudományos Akadémia nagy balatoni képe is számot tarthat az utókor méltánylására és csak sajnálnunk lehet, hogy e jeles művészünk a Balaton szépségeit nem tárta fel akkorra ajándékozó kedvvel, mint a délolasz partok festői világát. Romantikus volt, és az maradt élete végéig, de romantikája a héroszi taglejtésektől eltávolódva, előnyére, valami emelkedett lírai áhítatba és derűsen csillogó pátoszba ment át. S az Itália kék ege alatt fogant romantikus lélek, a hazai földön megérezte az új idők szelét. Tájlátása, különösen kisebb és a természet előtt készült képein már a reálista szemlélet szuggesztív körébe került. És ez adja meg néhány hasonló művének az egyéni felfogás sajátságos emelkedett hangulatát és egyéni varázsát.

Csupán a romantikus stílusban rokon, de egyébként különbözik Ligeti művészetétől Brodszky Sándor festői mentalitása. E különbség iskolázottságukból könnyen magyarázható. Ligeti Olaszországban tanult,

Csánky Dénes: A balatoni tájkép festészete. A festői Balaton. Bp. 1942

míg Brodszky csak közvetve elégíthette ki szomjúságát az olasz művészet forrásánál, bár valószínű, hogy a német iskolához való kapcsolata nem csupán körülményeiből, hanem művészi vonzódásból is fakadt. Brodszky bécsi és müncheni iskolázottságával teljesen a német heroizmus hatása alá került. A két Achenbach, főleg az idősebb, Andreas volt ennek a német heroikus romantikának ünnepelt zászlóvívője. Brodszky Sándor művészete felfogásban és előadásban is ebbe az achenbachi ideológiába torkollik. A színek hűvös patetikája láthatóan nem volt természete, iskolázottsága azonban ebbe az irányba terelte. Csak később, amidőn már a korszellem is apasztotta romantikus készletét, erősödik meleg színlátása, és a hideg színek iránt érzett idegenkedése.

Ligetinél néhány évvel idősebb volt, de művészi fejlődését az orvosi pályára való előkészület évei gátolták. Hosszabb külföldi tartózkodás és tanulás után hazatérve, egyikévé lett legtevékenyebb tájfestőinknek. A század közepén festett balatoni képei, köztük a Szépművészeti Múzeumban kiállított hatalmas vászna, „Kilátás a Balatonra" még a heroikusan felfogott romantika szellemében fogant, a már említett müncheni sugalmazásban. A fény és árny kontrasztjai viaskodnak égen-földön, a felhőárnyék sejtelmes és konturokat elmosó chiaroscurojában, patetikus felfokozottsággal, hősi gesztussal. A színskála hűvös és az Achenbachok palettájáról ellesett. Ez nem volt rossz recept, amíg a müncheni tanulmányok emlékeiből merített. Ebben a szellemben készül korai művei tehát jobbak, sőt a képtári rátermettséget is kiérdemelték. De a behatóbb vizsgálat feltárja a művészi tartalom hiányosságait Ligeti balatoni képeivel szemben. A formák átérzése lazább, a tárgyi részletek ismétlődése fárasztó és ellen-

tétben a müncheni iskola szellemes anyagfestésével, hűvösen sematizáló hajlamú. De ezek, főleg az előtérben mutatkozó gyarlóságok nem válnak kiáltóvá és távolabbi szemléletnél belévesznek az egységes képhatásba, mely nagy ritmusok szerkezetére van alapítva. A világítás megoldása bátor és tudatos, a lokális tónusok a természetből táplálkoznak és a pátosz harsonája sem fülsértő. Kétségtelen, hogy a téma inspirálta a művészt, aki megérezte a természet hatóerőit és az elemek harcának ünnepélyességét kívánta nyujtani a Balaton vizén és a reá boruló égboltozat gazdag felhőzetében. Korábbi művei már jelzik későbbi színskáláját is. A sematizáló hajlandóság, a banális színellentétek jelentkeznek később nagyobb műtermi alkotásain is. Keresett művész volt, sokat festett és nem mindig meggyőződésből. Talán ez okozta művészetének későbbi egyenlőtlenségeit, az alkotás zökkenőit is. Aligha volt a Balatonnak termékenyebb festője ő nála. Mintegy félszázadon át festette e szép nagy vizet, soha nem lankadó erővel és nagy szorgalma miatt még balatoni oeuvrejét sem lenne könnyű összeállítani. Szerette a Balatont, és egyik őszinte és hű poétája volt abban a szellemben, amely a patetikus romantika nagy szólamain indult el és a bensőséges, de mindig romantikus ízű táj-líra realizmusában végződött. S ha igazi nagyságát korai művei között keressük, igazságot kell szolgáltatnunk neki abban is, hogy késői kisebb alkotásai között nem egy olyan is akadt, amelyet a jelesek mellé lehet függeszteni. Nem volt a nagyok közül való, nevét mégis a magyar festészet úttörői között kell említeni, s ez úttörés főként korai balatoni képei révén jár ki számára.

Termékeny volt a Balaton szépségeinek festésében, a múlt század harmadik kiváló romantikusa: Te-

lepy Károly, Balatoni képei érdekesen mutatják a hanyatló romantika keveredését a bátortalan realizmussal. Főkép késői munkáira vonatkozik ez, amidőn sok balatoni képet festett, míg a korábbiak inkább a Markó-féle olaszos szellemben fogantak. Természetes, hogy a korai alkotások a művészi értékelésben is magasabbra helyezhetők. E művek meleg tónusvilága, behízelgő színei, heroikus egei, valamint témaválasztása a délolasz tájak inspirációját juttatják eszünkbe, míg a festés technikai felfogása, a színfoltok egymáshoz való viszonya és az ezekkel kapcsolatos vonalrendszer, mintha németes iskolázottság nyomait árulná el. Rajzban nem volt kiválóan erős és ezért az alakokkal takarékoskodott. Festésükben, sőt rajzukban is ingadozást, bizonytalanságot árul el. Szabad tájait, így a balatoniakat is, valami egyénien oldott puhaság teszi érdekessé. Puha foltjai lágy hullámokban, a világos és sötét ellentétének váltakozásában, a rajz alig érezhető hangsúlya nélkül olvadnak egymásba és adják meg képeinek sajátosságát. E váltakozó hangsúlyok, a szín és valeur egymásba torkoló foltviszonylata néha érdekes zamatot termel ki, bizonyára egészen ösztönösen, mert hiszen ebben a jellegben, a rajznélküli előadás vérszegénységében van művészetének egyik sarkalatos hátránya is. Ez teszi előadását nem egyszer súlytalanná. Néha a dilettantizmus határán is jár. Tagadhatatlan azonban, hogy e gyöngéi dacára is az egyéni líra hangján beszél és nem egy képe — köztük a balatoniak — meleg színhatásukkal a talaj- és vízélet gazdag éreztetésével, a romantika olaszos visszacsendülésével, a régi magyar tájlátás számottevő alakjává teszik. Annál érdekesebb, hogy a tájképek eme szokatlan oldott puhasága tökéletesen eltűnik architektonikus képein. Ezeknek pontos és gondos rajza mégis

Ligeti festő

Magyar M üvészet 1925. 2. sz. 4-29. o.
Lázár Béla: Munkácsy lelke.

Patak Jenő

Ligeti festő/19.sz./ müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old.

Ligeti festő

Magyar Müvészet 1925.281-282.o.
/I.b./:Munkácsy Mihály mint kortina-
festő

Ligeti Antal

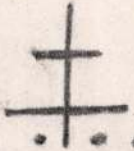

Kerámiczus jegye

P. Breslyánszky Mona,

Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 1966, 268 l.

MDK

Ligeti, festő

Képzőművészeti Szemle, 1879. 11.sz. 138 l.

ye:

...son végnélkülönben.
...tünk, hogy itt is tuljádzunk
...fát, játékot indítsunk.
...ly né mulatni akarunk
...arul egy példát mutassunk.
...letett, jászlyba tétetett
...ól ajándék vitetett
...tus anyja igen örvendezett
...nek itten szállás nem adatik
...ba be nem fogadtatik
...ytul előbb küldetik

...dn nyisd meg az ajtódat
...dkült te jó akaródat

MDK

Ligeti.

habár csupa ma élö müvész munkája szerepel a t
ton, kényes amatör-igényeket kielégitö müvel talál.
kozik a közönség.

Tájképpel szerepel.

A városi müvész- sorsjáték kiállitása.

Müvészet. 1915, 337,338.l.

Lisek

építész

KUT.Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - villa tervé-
vel szerepel.

8 órai Ujság
1930.I.12.

Ligeti

szobrász

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - szoborral szerepel.

1 kr

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

M.D.K.

Ligeti

"Arckép-szobrát"méltatja N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájban.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap

Ligeti

A Szolnoki Művésztelep művészei első tárlatukat 1903 nyarán rendezték meg a művésztelepen, ahol szobrai szerepeltek.

Kapasvári Gyula: Lyka Károly írásai a Szolnoki Művésztelepről.

Jászkunság, 1970... 4. 180. old.

Ligeti

"Néhány erősen meggyurt szobor-portréval szerepel, közöttük a vigszinházi Hegedüssel"-irja a lap "A Nemzeti Szalon őszi kiállitása" c. beszámolójában, felsorolva az általa kiemelt alkotásokat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. okt. 12.
XXIV. évf. 41. sz. 655. lap

Ligeti

"Üvegfestészet Ligetitől" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotását.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. május 31. XXV. évf. 22.sz.-hoz tartozó rendkivüli melléklet 43. lapján.

Ligeti

Említve

Kerentury Rezső: Egy nagyszerű mivész

Kortárs, 1969/8. 1289. l.

Ligeti

A lap "Vegyes Hirek" c. rovatában közli. hogy a müvész egy sziciliai tájképet készitett a mütárlatra.

A Képes Ujság aug. 26.-i 22. sz. példányában hivatkozik az augusztusi tárlatra, melyen a müvész "Girfenti" c. müvével szerepel.

Képes Ujság, Bp. 186o. febr. 26.
II. kötet. 9. sz.

M.D.K.

Ligeti és Wagner

Az "Ujdonságok" c. rovat szerint fenti két művész festette "A vadászatról Hunyadvárba térő Mátyás" c. művet, mely a kormány rendelésére készült a Muzeum képtára részére.

Egyetértés, Bp. 1874. ápr. lo. I. évf.
8. sz. 36. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Ligeti

Tájképeit dicséri Dr. Berényi Pál: "Az Országos Kiállitásról" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. juli. 26.
7. évf. 44. sz. 699-7oo. lap

M.D.K.

Ligeti

Szobor alkotáaait kiemeli Lázár Béla: "Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 19oo. január
811-832. lap

M.D.K.

Ligeti Antal

"A barát" c. képének repr.-ját bemutatja a lap "Ligeti hagyatékából" cimmel.

Magyar Salon, Bp. 1901-2. évi kötetben okt. hó 57. lap

MDK

Ligeti

A mücsarnok őszi kiáll. Vas. Ujs. 1886. 649.l.

mdk

Ligeti

festményének részlete: A Citadella és a még fennálló csillagvizsgáló 9. kép.
A csillagdát homlokzatán Urania felirással akkor bontották le amikor a Citadella már felépült
Radnai Lovánt: A Citadella
Bp. 1963 14. l.

Ligeti M.D.K.

Vallásos tárgyu képei Simor érsek gyüjteményében

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 8.1.

. . .

MDK

Ligeti

Az uj képtár terve. Vas. Ujs. 1871. 349 l.

MDK

e.a: A parlament uj festményei. Ujság, 1929. dec. 22.

MD K

Ligeti,szobrász

Szobra a Női Szobr. illusztr.ban [illegible].
/Műbarátok Körének kiállításán szerepel./

Műbarátok Körének kiállítása.-Uj Idők. 1901.VII.436 l.

M.D.K.

Ligeti szobrászművész

A Vigszinházban bemutatott "Boldogság" c. Drasche-Lázár Alfréd darab szobrait készitette.

Boldogság c. kritika.
Szinházi Élet. Bp. 1918. juni. 9-16. VII. évf.
24. sz. 10. l.

MDK

Ligeti

Résztvett a Szabadságharc szobor-palyazaton.

Lyka K.: A Szabadságharc szobra

Uj Idők 1907.évi 38.sz.

MDK

Ligeti

Szabad Müvészet, 1951. 7.sz. 309. 1. képek

Ligeti

MDK

A szabadságharc-szobor

Vállalkozók Közlönye 1967, jun. 19.

MDK

Ligeti

Cs.K: Az Iparm.isk. jubileuma. Épitő Ipar, 1905. 369. l.

ZDK

Ligeti

A műcsarnokból. Vas. Ujs. 1877. 745. o.

MDK

Ligeti

A fõv. kiáll. a Mücsarnokban. Magyarság. 1924. febr. 10. 14. l.

MDK

Ligeti

Fővárosi Lapok, 1875. I. 637. o. A műtárlaton.

MDK

Ligeti

Pogány Á: Vándoruton kiáll.ok és épületek között.
Pesti Napló 1935. jun.16. 39.l.

MDK

Ligeti

Sz.G: Iparművészetünk a wieni vadászati kiáll.
Magyar Iparmüv. 1910, 7.sz. 222-23 l.

M.D.K.

Ligeti szobrász

"...Ereje teljében jelenik meg." - irja a kiállitásra vonatkozó közlemény. A tárlat helye és megnyitásának ideje nincs megjelölve.

Kárpát: Tavaszi tárlat c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf.
14. sz. 9. l.

MDK

Ligeti

az iskola növendéke volt , kik ekkorra már nevet és megbecsülést szerzett magának.

Hamvay Ödön: Az iparmüvészeti iskola jubileuma. Müvészi Ipar. 1905 nov. 15. 1.évf. 3.sz. 35.l.

MDK

Ligeti

A kiáll. mücsarnokából... Vasárnapi Ujság, 1885. 32.sz. 52o l.

Ligeti, festőm. MDK

Balatoni nyári tárlat 1964.
Keszthely, Tihany, Veszprém

M.D.K.

Ligeti

Markó követő, megfordult nála a Villa Appeggiben

Telepy Katalin: Telepy Károly 100 év elötti olaszországi vázlatkönyveiről 177.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

MDK

Ligeti

Phöniciai sirok

Müpártolás. Vas. Ujs. 1873. 494.l.

Liget építész xxxx M.D.K.

Ligeti

OTI bérházak tervezése. 1933. repr.

Társtervező: Árkay, Faragó, Fischer, Heysa, Molnár Pogány, Preisich, Vadász

Dr. Kubinszky Mihály: A modern magyar építészet kibontakozása /1890-1944/

Magyar Építőművészet 1963 /3. Fél.

mdk

Ligeti:

A tájkép mestere volt, Markó-
val egyetemben.

Szigetta Edon A remekmű találta. 1937 Kolozsvár

20. l.

MDK

Ligeti

Velencei kiállitáson egy amerikai muzeum vette meg Anonimus c.müvét.

Moder Müvészet,1905,I.1.sz.5.1.

MDK

Ligeti és Molnár

Többlakásos villa, repr.

Tér és Forma 1930. 9. sz. 416.l.

MDK

Ligeti, Jánszky, Szivessy és Gyenes

Dr.B.V.: A Liége-i nemzetk. építészeti terv-kiáll. Tér és Forma 1930. 7. sz. 302.l.

MDK

Ligeti, Molnár és Kozma

Dr.B.V.: A Liége-i nemzetk. építészeti tervkiáll. Tér és Forma 1930. 7. sz. 302.l.

MDK

Ligeti és Molnár

Családi ház a Rózsadombon, repr.

Tér és Forma 1931. 327.l.

MDK

Ligeti festő

Képzőművészeti Szemle II. 1.sz. 15.1.

lye :----------

MDK

Ligeti, Bálint és Jámbor

Az alábbi pályázaton pályamunkájukat /repr./ az első kategoriába osztották.

A Vörösmarty-szobor pályázat. Müvészet 1902. 328.l.

MDK

Ligeti - Wagner

Mátyás visszatérése V.H. várába

Lázár: B.Eötvös J. ... Müvészet, XIII. é. 1914, 12-27 l.

Ligeti nobrán M.D.K.

Bijat nyer a Tisza-nobor pályázaton

Beck Ö. Fülöp Emlékezései. Bp. 1957. 369.

MDK

Ligeti

Bálint Zoltán: Londoni Bűvél. A Ház. 1908. I.4.sz.
83 l.

Ligeti:

Mérnöly Géza tanára volt.

Magyar Nemzet, 1952. Jún. 4.

Objekt:

Ligeti.

Az Iparművészeti Társulat szinpadmű-
vészeti kiállításán szobrai szerepettek.

Pesti Hirlap, 1925. Máj. 31.

Ligeti.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállítá-
son szobra szerepelt.

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Νῆ Θεοφανώ, 1937. Μάϊος 24.

M.D.K.

Ligeti

Művei a Simor-gyüjteményben / Keresztény Muzeum /

Az Esztergomi Kersztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 8.l.

Ligeti

MDK

Anonymus-ának kicsinyitett mása
és egyéb müvei
az 1906-os Világkiállitáson.

15.o.

Czakó: Milanoi. 1907.

MDK

Ligeti szobrász

Lyka K: Müvészet Szolnokon. Uj Idők, 19o3.
II. 148 l.

MDK

B.A: XII. Tavaszi Szalon...
Magyarság, 1937. máj. 16. 24 l.

Ligeti és Lotz

Isaszegi csatatér

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

M.D.K.

Ligeti

Az 1906-ban történt átépitès alkalmával az Városstemplom ablakaiban Liget üvegfestményeit helyezték el. /Átépitès leirását lásd: Kálmán Ede cédulán./

Gosztonyi Gyula: A Városstemplom épitéstörténete. Pécs. 44.l.

MDK

Ligeti festő

(Az 1928-ban Svédországban rendezett magyar kiállításon a fővárosi gyűjteményében szereplő festők között.)

Liber Endre: A fővárosi részvétele a magyar képzőművészet külföldi reprezentatív kiállításain.

Városi Szemle, Budapest 1929. 533. l.

Ligeti müvész

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 53. o.
B. L.: Magyarok Monzában.

Meyerhoffer András. XVIII r.

Tér és Forma. V. ó. f. 1932. 250-251 l.

dr. Bierbauer V. Könyvek:

(Rék Elemér: A régi Buda és Pest építőmesterei Mária Terézia korában.)

Ligeti

MDK

Balatoni képei

71.o.

KERESZTURY DEZSÖ: Balaton. Bp. 1960.

Ligeti

szobrász

MDK

Zsolnay főbb épületkerémiai munkái:

Turini kiállitás magyar pavilon bejárata: hat "ősmagyar"alakkal, Ligeti kettős dombormüvével, vizudvarának lapburkolata Nikelszky aranyos eozin mintáival és Ligeti bivályos kutszobrával /Pogány M./ 1911.

a kecskeméti ev. egyházi épitkezés dombormü burkolatai /Mende V. 1911/; 40.o.

a Bp-lipotvárosi kaszinó nyári helységének külső burkolata/ Vágó J./ 1912. 41.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár Müvészete.
Pécs. 1959.

Ligeti

szobrász

MDK

Zsolnaynak az első világháboru alatt készült épületkerámiai munkai küzt van a Gellért-fürdő thermálmedencéinek falburkolata, ülőpadjai, pilonok, kutak /Ligeti szobraival/ vizköpők, párkányok. A munkálatok 1917-ig ~~tart~~ tartottak H e g e d ü s Á r m i n , S t a e r k é s S e b e s t y é n tervei alapján.

41.o.

- ø

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs. 1959.

M.D.K.

Ligeti

"Erzsébet királyné" c. szobrát rendezték meg a szegedi Élő Tárlat keretében.

A szoborról készült felvételt bemutatja a lap.

Osváth Tibor Ottó: Élő tárlat Szegeden c. Szinházi Magazin, Bp. 1941. márc. 12-18. IV. évf. 12. sz. 14-15. lap.

MDK

Ligeti és Molnár

Gyár Medgyesen, repr.

Tér és Forma 1930. 409.l.

MDK

Ligeti - Morelli

"Vajda Hunyad", fam.

Pesti Hirlap 1879 okt. 16. 3. A Képes Családi Lapok uj folyamának...

64.85780 Közl. Ny. – 1000 db – 30

MDK

Ligeti - Morelli

"Vajda Hunyad", fam.

A Képes Családi Lapok uj folyamának... Pesti Hirlap
1879. okt. 16. 3.

MDK

Ligeti

A mücsarnok kiállitása. Vas. Ujs. 1882.
688.l.

MDK

Ligeti Antal

Trencsén vára

Hricsóvára a Vág partján

Divald Akad. palotája. 47.l.

MDK

Ligeti Antal

Visegrád

Orlai: A magyar képzőművészeti társulat és két legujabb mülapja. Vas. Ujs. 1863. 45.l.

Ligeti Antal festő M.D.K.

Sáj képei az esztergomi ker. Muzeumban

Genth. Müeml. 1959 I. 83

MDK

Ligeti Antal (1823 - 1890)

Betlehem. Vász. olaj.
(Jelz: Ligeti Antal, 1874)

Jeruzsálem (61. kép Vász. ol. –
(Jelz. Ligeti A. 1875.)

Kiáll: Pesten, Bécsben, Turinban.

Magyar Képek, XIX - XX sz. - 44. l. (képpel)
Bibliogr.-uk feltüntetve

÷

MDK

Ligeti Antal, (1823-1890)

Nánárelh. Ván. ol. –
Jelz.: Ligeti Antal 1875.

Catania az Etnával. Ván. ol.
Jelz.: Ligeti A. 1879.

Sasko vára. Ván. ol. – Jel. Ligeti 1877.

Magyar Képek XIX – XX. n. 44, 45. l.
Bibliographiájuk fellünlelve.

M. D. K.

LIGETI Antal festő

Capri sziget.
(Depr.)

Bvók. Tárgymut. Bp. 1885. 43., 95. l. 95.

MDK

Ligeti Antal, festő; 1823 - 1890.

Alpesi táj. Fel. l. j.: Karton. Ligeti A.

Fatanulmány. Fel. l. j.: Vászon. Ligeti A.

Ernst Múz. aukciói, XXV-XXV. – 32. l.

MDK

Ligeti Antal, festő.
Buda-Örs vidéke. 1886. Ráth gy. f. 300 fatos díj.

OMKT.-Vánd. kiáll. 1910 szept. 8-dec. 27-ig.
Kitünt. műv. lajstr.-Hornyánszky V. kny. 65. l.

MDK

Ligeti Antal

Dévény vára, kép

Ernst Muz. auk. Pótlás a XI. katalóg.hoz
1 l.

MDK

Ligeti Antal

M.T.Akad. Széch. Muzeuma. 1902. máj. 1.

18 l.

MDK

Liegeti Antai

M.T.Akad. Szépm. Museums. 1902. máj. 1.

18 1.

LIGETI ANTAL

121

122

121 ▪ GUNDELFINGER GYULA (1833–1894)

Tájkép várrommal, 1870-es évek

39 × 60 cm
Olaj, vászon
J. n.
Bellák Gábor szakvéleményével

Kikiáltási ár: 800 000 Ft

122 ▪ FELEDI TIVADAR (1852–1896)

Pipacsos mezőn

41 × 29 cm
Olaj, fa
Jelezve balra lent: Feledi Tivadar

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

123 ▪ MÉSZÖLY GÉZA (1844–1887)

Szolnoki Tisza-parton

15 × 30,5 cm
Olaj, fa
Jelezve balra lent: Mészöly G. 873

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

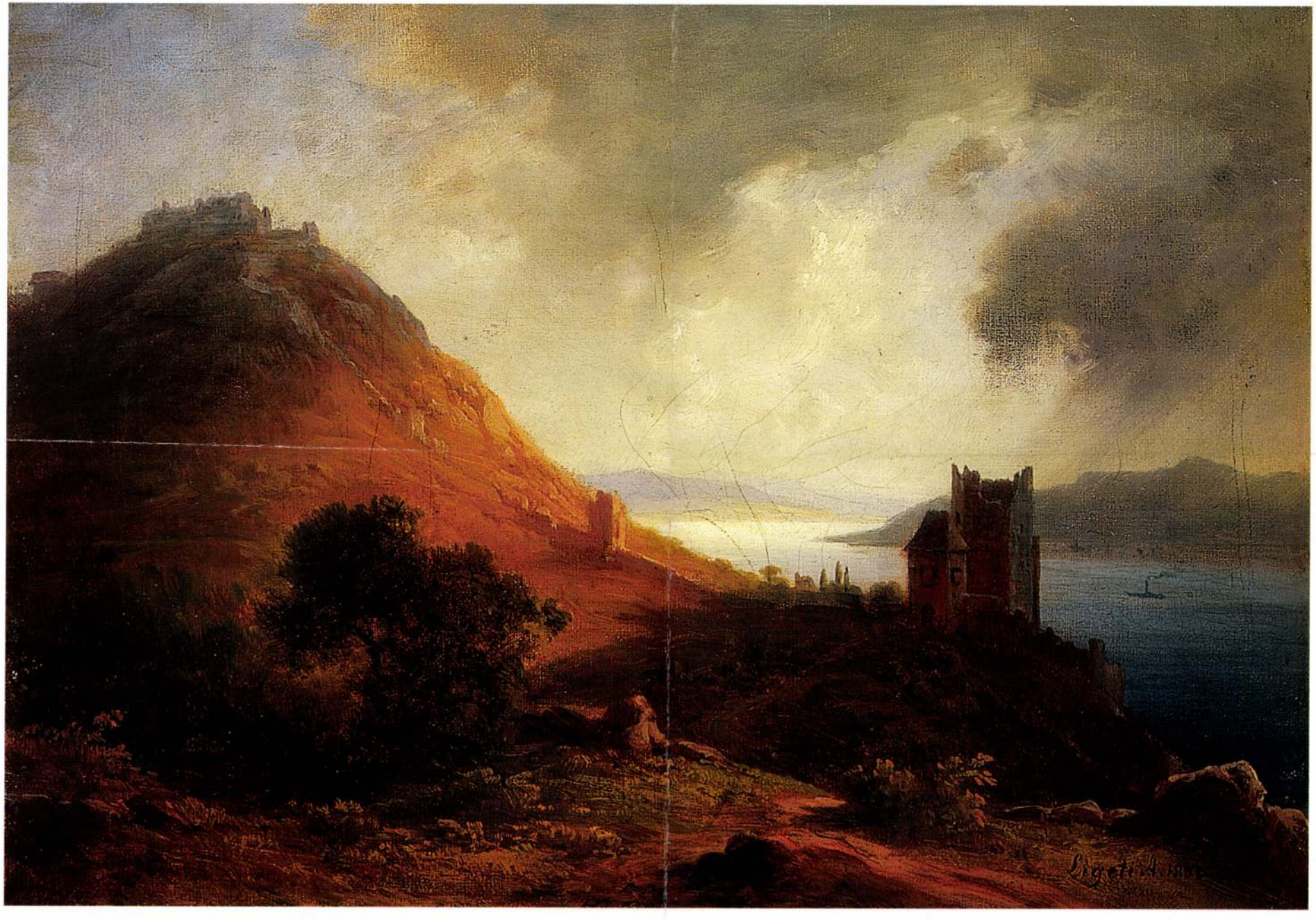

UGETI ANTAL

15

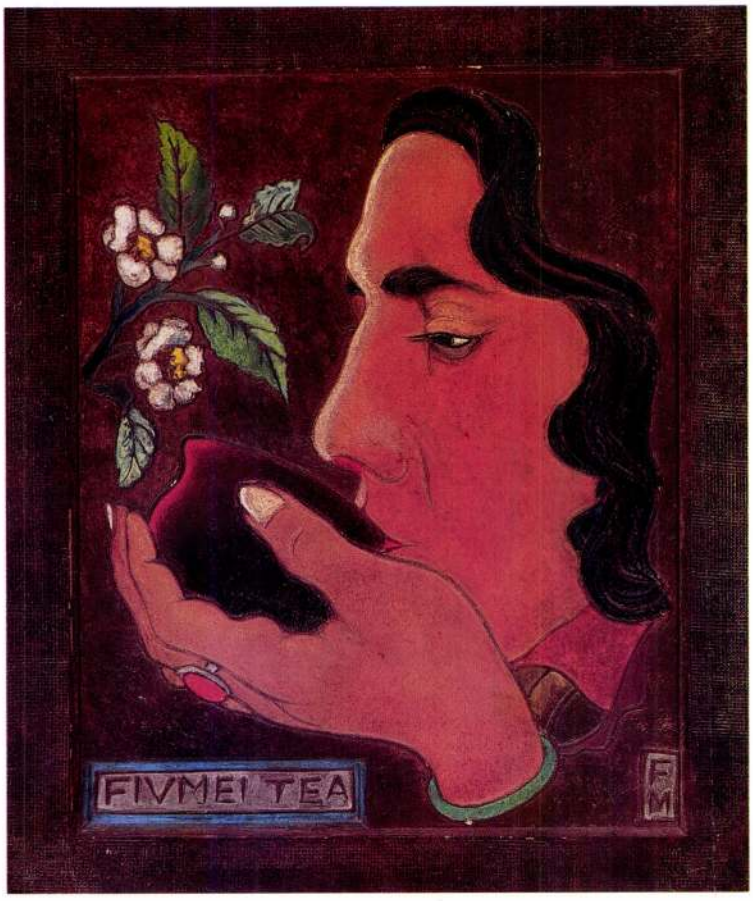

16

15 ▪ FARKASHÁZY MIKLÓS (1895–1964)

Esti fények

39 × 63 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: FM
Hátoldalon: Nemzeti Szalon KUT-kiállítás címkéje

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

16 ▪ FARKASHÁZY MIKLÓS (1895–1964)

Fiumei tea

36 × 30 cm
Fadofit szab. bej.
Jelezve jobbra lent: FM
Hátoldalán felirat: Farkasházy 1935 „fadofit" szab. bej.

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

LIGET Antal

A kiállítás létrejöttét támogatta / Supported by:
NKA, TERMA

Magyar Képzőművészeti Egyetem / Hungarian University of Fine Arts
1062 Budapest, Andrássy út 69-71.
www.mke.hu
barcsay@mke.hu

A természettanulmánytól a mesterműig
From Nature Study to Masterpiece

A
Magyar Képzőművészeti Egyetem
és a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatóintézet
tisztelettel meghívja Önt

Ligeti Antal
(1823-1890)

A természettanulmánytól a mesterműig
című kiállításának megnyitójára

2007. november 8-án 18 órára
a Magyar Képzőművészeti Egyetem Barcsay termébe.

A kiállítást megnyitja:
Keserű Katalin
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
2007. december 9-ig
hétfő – szombat: 10.00 - 18.00

A kiállítás ideje alatt csoportos tárlatvezetés kérhető
a kiállításon és a Magyar Tudományos Akadémia Felolvasó
termében található Ligeti Antal képek megtekintésére.

The
Hungarian University of Fine Arts
and the Research Institute for Art History of the Hungarian
Academy of Sciences cordially invite you to

to the opening of the exhibition entitled

"From Nature Study to Masterpiece"

by Antal Ligeti
(1823-1890)

on 8 November 2007 at 6 PM

at the Barcsay Hall of the Hungarian University of Fine Arts.

Opening speech by: Katalin Keserű, Art Historian
On view until: 9 December 2007
Monday-Saturday: 10.00 - 18.00

During the exhibition, guided tours can be requested for
viewing the show as well as the Antal Ligeti pictures on display in the
Reading Room of the Hungarian Academy of Sciences.

Ligeti Antal

Szerepel a Keszthely Balaton Múzeum kiállításán

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő
(1823-1890)

nevét a Markó Károly halála alatt álló tájképfestők közül említi a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 919. old.

M.D.K.

Ligeti

"Kereskedelem" c. szobormüvét hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1897. febr. hó.
26. kötet. 1066. lap

M.D.K.

Ligeti

"Vaszary J. Képmása" cimmel hozza a lap a müvész szobormüvét.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1897. márc. hó
26. kötet. 1313. lap

M.D.K.

Ligeti

Ifj. Szikszay F.: "Egy párisi festőakadémia" cimmel ir a "Julian festő és szobrász-akadémia" alapitásáról és történetéről. Beszámolójában felsorolja azokat a nagy magyar képzőművészeket, akik az akadémia növendékei voltak. Közöttük szerepel a művész.

Magyar Salon, Bp. 1897.
27. kötet. 946-959. lap

Ligeti Antal

Dutka Mária: A Henreti Galéria kiállítása. Magyar festők Itáliában.

Magyar Henrel, 1967. IV. 8. 4. o.

M.D.K.

Ligeti Antal festö

/ 1823- 1890/

Palesztina, Görögország tájait festette

Lyka: A müvészetek története , Bp. 1965. 221.l.

Ligeti Antal

Tájképe szepró,

a pévzi Muzeumban van

Romváry Ferenc: Multnáradi festmények a pévzi Muzeumban

Jelenkor 1967 7-8 nám 734 old.

Ligeti Antal festő

harkó kávely lanítványa.

a Nemzeti Múzeum Képtárőre

a Magyar Képzőművészeti

Társulat egyik alapítója

145 éve született

Négnava 1968 I. 9

M.D.K.

Ligeti Antal

Tagjai közé választotta/más müvészekkel együtt az Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat az évi közgyülésen a kilépő tagok helyébe.

Szinház, Bp. 1887. márc. 22. I. évf. 63. sz.

MDK

Ligeti Antal

Dévény romjai, o.

Balatoni vidék, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Liget Antal, festő

M.D.K.

pest-budai látképeit
Sandmann J. litografálta

Dr. Seenger Ervin: Jozef Sandmann

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 9. sz. 23. old.

M.D.K.

Ligeti [Antal]. festő

„szinte arkadikus hangulatu keleti tájait" előadó a „késői romantika passzív áramlatához tartozók" közé sorolja.

Zádor Anna vitaindító előadása a MTA antékján "Az uj kori magyar művészet periodizációjának problémái"-ról
Művészettörténeti Értseitő, Bp.1967. XVI. évf. 1. sz.
3-4. old.

Ligeti Antal

~~festménye~~ festőművén műve az Entergomi Keresztény Múzeum magyar anyagában szerepel.

Zolnay László – Lettrich Edit: Entergom. h.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma.) 190. l.

Ligeti Antal

A Magyar Müegylet igazgatóságának választmánya -a részvények közötti kisorsolás végett- megvásárolta a müvész két festményét,-közli a "Budapesti Hirvivő" c. rovat.
Mindkét képnek a cime: "Részlet a bugaczi pusztáról."

Családi Kör. Bp. 1863. márc. 22.
IV. évf. 12. sz. 142. lap

Ligeti Antal

"Visegrád" c. müvét hozza a Képzőművészeti Társulat albuma más müvésztársának alkotásaival együtt, a képeket magyarázó szövegekkel, -közli a lap "Irodalom és Müvészet" c. rovatában.

Családi Kör, Bp. 1863. január 11. IV. évf. 2. sz. 22. lap.

Lejeti Antal
festő

~ vette pártfogásába a fiatal Munkácsyt.

Magyar műv. tört. 7. 34.
Képzőműv. Kiadó 1971.

Ligeti Antal
festő

1823–1890. Tájképfestő. A magyar művészeti múzeum ügyének harcosa.

Magyar művészet. 7. k.
Képzőművészeti Kiadó. 1971.

Ligeti Antal

az egri képtárban művei szerepelnek

Népújság, Eger, 1971. szept. 3.

Ligeti Antal
festő

Olaghépei Pest városfejlődés szempont-
jából jelentősek.

Perczáy Károly: A budai vár Elsődy István grafikáiban
Művészet, 1967. januártus.

Ligeti Antal

Alkotása szerepel a szolnokiak kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

M.O.936.III.15.

Ligeti

Műve szerepel a Szolnoki Művésztelep budapesti kiállitásán.

M.936.III.15.

Ligeti Antal

Szerepel a Felvidék mestereinek kiállításán a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1938 XI-9

Ligeti Aulal

nüve nevepel a pósta-
takarékpénztár jubilárisi
aulciójáris.

B. H. 936. II/11.

Ligeti Antal

Szerepel a hűsarnok őszi
hávlatán

Nemzeti Újság 1938 XI. 5

Ligeti Antal

„Budapest a Rózsahegyszöl"
c. festménye szerepel a „magyar
genre és tájkép festészet" kiállítás-
a hűvarnokban

Pesti Hirlap 1927 I. 13

Ligeti A.

Művével nevezel a
Műcsarnok 75 éves jubileu-
mi kiállításán.

N. U. 936. V. 3.

MDK

Legeti Antal
festő

Olasz tájképeit és népviseleti parasztábrázolásait mutatták be a tárlaton.

Bodnár Éva: Magyar festők Itáliában
Művészet, 1967. március - 9 lap

Liget Antal

Szerepel a „Magyar táj és népélet"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1927 I. 14

Ligeti Antal

Szerepel a Magyar Tár és négyelet
c. kiállítson a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14

Ligeti Antal

Szent Imre-emlékkiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

NM. 930. VII. 13.

MDK

Ligeti Antal

Balaton, olaj

Szolnoki Művésztelep kiáll. N.Szal. 1936. márc.
7 l.

MDK

Ligeti Antal, 1823-1890.

Forrás, cer.

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.auk. l.

MDK

Ligeti Antal, az. 1823 jan.1o. Nagykároly,
+ 189o.jan. 5. Bp.

Női képmás, olaj

Szépmüv. Muz. uj szerzemények kiáll. 1924-26.
1926. okt. 1o l.

je hullámos oromfallal, barokk, XVIII.

MDK

Ligeti Antal festőművész

Mikor Munkácsy Mihály 1863-ban Pestre érkezik, ő és Than Mór vesznek pártfogásukba. (más adat nincs.)

Bényi László: Munkácsy-kiállítás. Nők Lapja, Bp. 1952. július 17. [10-11.l.]

M.D.K.

Ligeti Antal
festő

A tájképfestésben Markó Károly adott irányt.

Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVII. században 172 l.
Bp. 1910

MDK.

Ligeti Antal

1862. Londoni kiállításra küld „Pálmacsoport a Szaharában" c. képét a KT bírálói több-tagú aláírásával

MDK - A - T. - 1/28.

MDK.

Ligeti Antal

1862. v. 1861. KT igazgatósági tagja lett.

MDK-A-I.-1/49.

MDK.

Ligeti Antal

1862. A KT felkéri „Visegrád" c képének köre rajzolására.

Ligeti inkább a „Libanoni cédrusverdő"-t nevetné sokszorosittatni.

Végül is a „Visegrádó"-ot sokszorosítják

MDK-A-I.-1/52. és 53. és 59.

MDK

MDK.

Ligeti Antal

1863. szept. 19. · KT mübíráló zsűrijének elnöke.

MDK-A-I.-1/94.

MDK

Ligeti Antal

„Pálmacsoport a Sahárában" c. képét a londoni kiállításra bírálja Barabás, Telepy, stb. (KT Értesítő, 1861/62.)

MDK-A-I.-9/133.

MDK.

Ligeti Antal

1863. „Szahara" – c képét KT zsűrije megvételre ajánlja

MDK-A-I.-1/137.

MDK.

Ligeti Antal

1864. „Palermo Tájképe" c. képét a KT megvení.

MDK-A-I.-1/176.

MDK.

Ligeti Antal

1964. „Dévényvára" c művét vendégműként a KT zsűrije bírálja.

MDK-A-T.-1/225.

M. D. K.

LIGETI Antal festő

Tanácsára munkácsy érdeklődése az élet képek és a reprezentatív festmények felé fordul.

A Készőművészeti Társulat egyik alapítója munkácsy atyai barátja, pártfogója (1859)

Fájkép festő

Négvári 1958. 36., 42., 45., 47., 48., 49., 50. 51.
52., 53., 55., 58., 59., 60., 62., 67.

M.D.K.

LIGETI Antal

Végvári 1958. 110., 111., 114., 116., 117., 119., 121., 260., 282., 284., 285., 286., 287., 289., 290. 291., 292., 293., 294., 296, 300., 315. l.

M.D.K.

LIGETI Antal festő

Munkácsy és Ligeti Zórt 1871-ig gyakori levélváltás történt.
Alkalmi restaurálásokat végzett a Szeptól-ban

Végvári 1958. 260., 284.

H.D.K

LIGETI Antal festő

Mosónők

Légvári 1958. 70., 71., 78., 79., 81., 82., 84.
86., 87., 89., 92., 93., 104., 107. l.

Ligeti Antal
festő

M.D.K.

id. Markó tanítványa.

Bereznicey Albert: A tájképfestés a XVII. században 205 l
Bp. 1910.

Ligeti Antal N MDK.

A táj-képfestő" Thannal együtt
szeretettel pártfogolja az 1863
őszén Pestre érkező munkácsyt.

L. Alexina: Mihaj Munkácsi. Moszkva. 1955.
(eml. L. 11. old.)

Ligeti "ntal MDK

festő

nagyszabásu tájképei: a szepesi vár romjaiä a szepeshelyi kéttornyos román-stilü templom.

.-.

Bodnár Éva : Egri Képtár.

Müterem 1958 I. évf. 10. sz. 42.o.

LIGETI Antal/ 1823–1890

a 1848-49-es szabadságharc leverése után Sopronba menekült, több hónapig itt rejtőzött.

Fatanulmány. (Tájkép tanulmány).
olaj, karton, 40 x 30.5 cm.
J. l. j.: Ligeti A. R.
MNG. ltsz.: 6111 (391)

4. l.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállítás
Katalógust irta: Bodhár Éva ~~4. old.~~

Ligeti

Kőkel-Keleti tájakat ábrázoló kénei a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében vannak.

Perneczky Géza: Tanulmányút a Pávakertbe
Bp. 1969.
20.o.

M.D.K.

Ligeti Antal

A müvész két keleti képest fest: "Kilátás Rhodus szigetéről a kis-ázsiai partokra" és "Oáz a szaharai sivatagban" cimmel, -közli az "Irodalom és Müvészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. márc. 26. 4. évf. 26. sz. 413. lap

M.D.K.

Ligeti Antal

Fiume látképét festi, melyet az őszi tárlatra küld be. Ezenkivül Esztergom látképén dolgozik, adja hirül az "Irodalom és Müvészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp.1882. szept. 3.
4. évf. 49. sz. 781. lap

M.D.K.

Ligeti

"Ártatlanság" c. szobrát dicséri Lázár Béla "Tavaszi tárlat"-ról szóló kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

Ligeti Antal

Mártonhegyi út c. képe „falvédőn"

F. Á.: Cézanne a falvédőn

Magyar Nemzet, 1967. VII. 28. 6. o.

M.D.K .

Ligeti

"Poétikus Anonymusa - egyik legszebb alkotás"
-irja Lázár Béla: "Téli tárlat" c. cikkében.

Magyar Salon, Bp. 19o1. dec. hó. XXXVI. kötet
242-253. lap

M.D.K.

Ligeti

Grünwald Béláról készitett szoborportréját igen nagyra értékeli Lázár Béla: "Mütárlatok" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 19o2. dec. hó, XXXVIII.kötet 257-266. lap

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

Mint romantikus kiválasztotta a számára leghatásásabb részleteket. Szintúgy, mint, Telepy, Libay, Brodszky, Molnár, Keleti. A heroikus festő maga teremt egy eszményi tájat. 583.o.

Telepy Katalain: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

A Képz.Müv.Társ.Ligeti Vezetésével akciót indit a Markó hagyaték képeinek megvételére.Vas.Ujs.1862 IX.II.2. 56-57.old. 572-o. 107.jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal,festő

ő is rajzolt a festői kis halászf alúban Chioggiában,miként Telepy. 557.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligety Antal, festő

Többször megfordúlt Markónál a Villa Appeggiben, aki szivesen látta fiatal magyar müvé zeket.
557.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Evkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligety Antal, festő

A múlt század ötvenes éveiben Münchenben tanúlt Telepyvel, Brodszkyval, Molnárral, Libayval, stb. együtt
551 l.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

Vázlatkönyvében a Villa Appeggit többször is megörökitette. MNG. Ltsz. 1907-138. 74.o. 557.o. 57. jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

1859-ben Kakas Márton/Jókai/ a Műtárlaton csupa tájképet sorol fel. Köztük az övét is. Vas.Ujs.1858.V.23. 250.K.3.477. 1859.V.29.260.és 1960.VI.17.300. 565.o. 85.jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

Markó tanitvány, Több évet időzött nála. 1868-tól a Múzeumi Képtár felügyelője. Kiállitott a Műegyletben és a Képz. Műv. Társulatban. 558.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

1857-ben Telepyvel és Than Mórral együtt Rómában tartózkodott. 558.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

Délolasz városrészletet ábrázoló kép képe azonos szerkezetű, mint Telepy képei. Markó módszer. Telepy ecsetkezelése oldottabb. 558.o. kép Dr. Fábián L. tul. o. fa. 21+27 cm. Jbl. Ligeti Antal 1873. 69. jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

Régi dicsőség szinterét ábrázoló romantikus müve "Dévény vára", "Siroki vár romjai", "Trencsén vára". stb. 569.o. Képz Müv. Társ. Magyar táj-és életkép kiáll. 1927. 97. jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője, 545.o.
Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Ligeti Antal tájképfestő

A müvész Szobot festi a dunai hajóállomással és egy másikat "Visegrád vára" cimmel, valamint Capri szigetéről "..egy regényes részletet." -közli az Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1882. dec. 24.
13. sz. 2o8. lap

M.D.K.

Ligeti Antal

"Esztergom-vidéki tájkép" és "Szob a Dunával és hegyekkel" c. két tájképét magánrendelésre festette, igy nem kerülnek kiállitásra, -közli az Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1883. május 2o.
34. sz. 543. lap

M.D.K.

Ligeti Antal

A Mücsarnokban Karácsonyi Kiállitást rendezett a Képzőművészeti Társulat.
A lap Képzőművészet c. rovata kiemeli a művész alkotásait.

Képes Családi Lapok. Bp. 1884. dec. 28.
14. sz. 223. lap

M.D.K.

Ligeti [Antal]. festő

soproni képtárban talál-
ható képeit emliti:

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország irásban és kép-
ben 13.köt./

135. old.

Ligeti Antal
festő

romantikus tájképfestészetünket

reprezentálja

a soproni Festőteremben az "Erdő a magyar festészetben c. kiállitáson.

Bodnár Éva: Erdő a magyar festészetben.
Műterem 1958 I. évf. 12. sz. 39-40.o.

MÜVTÖRT DOK.

LIGETI ANTAL
festőm.

Népakarat 1958.
jan.21.8.old.

Ligéti Antal

MDK.

Pártfogásába vette a Pestre
érkezett fiatal munkáczyt.

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 34. l.

Ligeti Antal MDK

nevének emlitése

(1823–1890)

Miskolcon 1943-ban Szépművészeti Múzeum kiállitásán szereplő képe:

„Sziklás tengerpart." Olaj vászonra, 44.7×68.5 cm. Horváth Károlyné ajándéka 1925. LTsz. 6005.

Csánky Dénes: A magyar festészet mesterei. (Kiáll. kat.) Miskolc 1943. 7.l.

Ligeti Antal tájképfestő M.D.K.

„Názáreth látképe" c. képe az enterg-
mi ker. museumban. Sokat járt Kele-
ten.

Czobor Ágnes: Az entergomi ker. museum
kiállitásának vezetője. Bp 1955. 15.

Ligeti Antal festő (+ 1890) M.D.K.

harkó tanítványa. Italiaban tanult, járt Keleten s Egyptomban.

Cigler Ignác: hüvelődéstörténet. Bp. 1902, 196

M. D. K.

LIGETI Antal Jeskő

Szül. 1823. Nagykároly megh. 1890. Br.

Marko K tanítványa

Der Königstein bei Kronstadt (1886)

Bruckenthal'sches Mus. Hermannstadt

1901.

185 – 186.

M. D. K.

LIGETI Antal festő

Alföldi bájkép.

Bvák. Tárgymuz. Bp. 1885. 59. l.

LIGETI Antal festő

Keleti tájkép.
(Deor.)

Brák. Tárgymut. Bp. 1885. 44., 87. l.

M. D. C

Ligeti Antal
festő

M.D.K.

Művei a Szépművészeti Múzeumban vannak.

Budapest und Umgebung, Budapest

Glap.

MÜVTÖRT.DOK.

LIGETI ANTAL

Szabad Müvészet 195o.IV.5-6-7.162-173.
PÖG.:Munkácsy Mihály.

MÜVTÖRT.DOK.

LIGETI ANTAL

Irodalmi Ujság 1952.jul.17.3.o.

MDK

Ligeti Antal, festö

A Balaton, Szigligetvár romjaival.	Falfestm.
Trencsén vára.	"
Szepes vára, háttérben a Kárpátokkal.	"
Hricsó vára, a Vág partján.	"
Tájkép. várromokkal. 1875.	"
" nagy, terebélyes fával. 1876.	"
" /várbástya/. Vertunni után. 1872.	"
" 1873.	"
" /kisebb/.	"

Mind a diszterem falait ékesiti.

A Magy. Tud. Akad. képei és szobrai.
Akadémiai Értesitö. 1913.évf.8-9.füzet. 539.l.

Ligeti Antal M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A halasi Sóstó. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: A Jászkunság c. cikkéhez. id. mü 231-256.p.

Szign. n. -Morelli G.F.i.

- - festménye után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.253.p.

M.D.K.

Ligeti Antal
festő

Marko nővérének volt Ligeti.

Lyka Károly: id. Markó Károly - 4 lap
Élet és Tudomány, 1960. jan. 17 - 3 oldal.

MDK

Ligeti Antal, 1823-9o.

~~Táj cromokkal~~

Táj várromokkal

Olasz eszményi táj, vf.

Ernst Muz. XVII. 1921.

MDK

Ligeti Antal, 1823-90.

Táj tóval, vf.

Ernst Muz. XVII. 1921.

MDK

Ligeti Antal, 1823-90.

A Tisza partján

Ernst Muz. aukv. 45. 1930. 21 l.

MDK

Ligeti Antal, 1823-9o.

Keleti táj

Olivano

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 29 l.

MDK

Ligeti Antal, 1823-9o.

Domboldalon, akv.

Ernst Mus. aukc. 43. 1929. 5o l.

MDK

Ligeti Antal, festő

Fürdö gyermekek. Of.

A "Mübarát"kiállitásai.
Magyar Mesterek szines vázlatai. 194o.V.8. Kat.
Az Orsz. Szépm.Muz.anyagából.

M.D.K.

Ligeti Antal

Samassa egri érsek számára megfestette a "Szepesváraljai regényes romok"-at, a "Szepesváraljai kéttornyu ódon templom"-ot, valamint a püspöki lakot a várromokkal,-adja hirül a lap "Ujdonságok" c. rovata.

Egyetértés, Bp. 1874. ápr. 9. I. évf. 7. sz. 31. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ligeti Antal

Emlékre

Meszlényi Antal: Az esztergomi Keresztény Múzeum

Vigilia, Bp. 1969, sept.

Ligeti Antal, festő, 182?-1890 /Hekler/

Markó tanitvány, 1868-tól a Nemz. Múz. képtárának a fel ügyelője. - Ligeti Antal: Soproni részlet. Bpest. Nemz. Galéria. /Ceruzarajz/. 1. kép. 46. old. Fekete repr

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal,/Hekler/ ,festő,182 -1890
----- -----

Soproni ceruzavázlatának baloldali facsoportját összehasonlitva a bécsi fráterben készült rajzának hasonló témájával,ez vázlatosabbnak látszik.Javitás nincs rajta,ez nem csak témavázlatra vall,hanem,hogy biztos arányérzékkel is birt. 46.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

Ligeti Antal,/Hekler/,festő,1823-1890

Sopronról készült/1851/ceruzarajzán nem a városkép vagy egy szép régi ház ragadja meg,hanem a magyar táj jellegzetessége,talán a Bánfalvi Patak partját ábrázolja a kép,a mai vágóhid környékét.Ott állott egy fakereszt,amit kőemlékkel pótoltak. 46.old. 1.jegyz

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

Ligeti Antal/Hekler/,festő,182?-1890

Markó tanitvány.1851-ben került Sopronba.Tájkép megrendelést nem kapott,de arcképfestőként keresett mester volt.Mint tájfestő,az arcképek mögé is szeretett volna tájat festeni,de ezt nem szivesen fogadták. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

Ligeti Antal, festő, 182?-1890 /Hekler/

1851-ben érkezett Sopronba Olaszországból Bécsen át. Nehéz körülmények között kezdett. Mint 48-as honvéd, kerülte a nyilvánosságot és eredeti családi nevén kezdett dolgozni/Hekler/. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal, festő, 182?-1890 /Hekler/

1868-tól a Nemz. Múz. képtárának a felügyelője. Sok fiatal festőt nevelt, ösztöndijakat szerzett nekik, Mint festő Markó Károly tanitványa. és követője volt.
45. old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal, festő, 1822.1890/Hekler/

Markó tanitvány. Nem a táj egyes részleteinek hangulataihlette, hanem egy-egy vidék jellegzetes arculata. A romantika hatása is érezhető. A régmúlt témái és a kelet sejtelmes világa vonzotta. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal, festő, 182?-1890 /Hekler/

A róla szóló monográfiájában Rapaics Judit említést tesz egy Sopront ábrázoló rajzáról. Egyik vázlatkönyvében, az 1750/52-es évek benyomásait tartalmazó lapok között bukkamtak reá. l. Kép. 45. old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal, festő, 182?-1890 /Hekler/

Járta az országot. Vázlatkönyvében megörökitatte a Felvidék, Erdély történeti múltat megidéző várromjait, Gr. Károlyi támogatásával keletre jutván, Egyiptom, Palestina, Libanon, a görög szigetek tájait festette. Ezek nem változtattak stilusán, a táj klasszicista, idealizált értelmezését adta. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

MDK

Ligeti Antal, 1823-189o

Karszti részlet halászokkal

Ernst Múz. 55. sorsz. 1937. 21 l.

Ligeti Antal

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról. - Soproni Szemle, 1966. 20. évf. 1. sz. 45-47.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-284.l./

258. l.

M.D.K.

Ligeti Antal

A Képzőművészet c. rovat közli, hogy a Műcsarnokban megnyilt karácsonyi képkiállitáson szerepel tájképeivel a művész.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. dec. 27.
VIII. évf. 14. sz. 223. lap

Ligeti Antal, festő

Magyar festészeti kiállítás Japánban

(Tokiói tudósítónktól.)

A japán főváros híres bemutatótermében, a Tókju-galériában pénteken ünnepélyesen megnyitották a Szépművészeti Múzeum és a Nemzeti Galéria műkincseinek közös kiállítását.

A két budapesti intézménynek két évvel ezelőtt rendezett, régi magyar és külföldi mesterek alkotásait bemutató, nagy sikerű tárlata után a tokiói közönség most az 1860 és 1900 közötti magyar és a századforduló körüli francia festészet remekeit tekintheti meg. Ligeti Antal, Székely Bertalan, Lotz Károly, Paál László, Munkácsy Mihály, Mészöly Géza, Szinyei Merse Pál, Mednyánszky László, Ferenczy Károly és mások képeit küldték Japánba. A Szépművészeti Múzeum gyűjteményének becses darabjai közül pedig Courbet, Delacroix, Renoir, Corot, Manet, Pissarro, Gauguin és Utrillo műveiben gyönyörködhetnek a látogatók.

A festményeket nagy érdeklődés közepette az utóbbi hetekben már bemutatták a Hokkaidó szigeti Szapporóban és a Takasaki városában levő Gunma megyei múzeumban, a tokiói tárlat után pedig a Kjúsú szigeti Kitakjúsúban is kiállítják.

A tárlat megnyitására és tárgyalásokra Tokióba érkezett *Rátkai Ferenc* művelődési miniszterhelyettes.

*

Dr. Kós Péter tokiói magyar nagykövet látogatást tett a tokiói Cuda Egyetemen, s ebből az alkalomból átnyújtotta a Művelődési Minisztérium 150 kötetet tartalmazó könyvajándékát. A minisztérium így fejezte ki elismerését azért a munkáért, amelyet az egyetem végez a magyar történet- és társadalomtudományi, valamint közgazdaságtudományi eredmények japáni ismertetéséért.

Ligeti Antal

Szabó Júlia: A XIX. s. festiszete Mon.
Bp. 1985,

20, 21, 27, 37–38, 42, 193 (155–156-a kép)
202–203 (167–168-a kép)

LIGETI Antal fotó (1823-1890)

Kiss Imola: Maeștri sătmăreni.
Ligeti Antal, Bankir fotó.
= Satu Mare, 14. 1997. 333-352. ill

A szobrot egy főnézetre komponálták, a 16.
lehetőségét, hogy eredetileg fülke, fal, vagy valar
Ernyey József által megfogalmazott feltevés azonb
volna el, elvethető: egyrészt nehezen elképzelh
műalkotást a 16. században kútszoborként profar
ismeretes olyan oltárszerkezet, amely megfelelhet
hitelt érdemlő megállapítása fontos a szobor p
értékelése szempontjából. További kérdés, vajon pr
rendeltetése. Minderre az elveszett pajzs felirata sa
hogy ilyen jelentőségű művön – és a testvérek gya
megrendelő neve. A különböző feljegyzők
„A.D.MCCCLXXIII hoc opus imaginis S. Gec
conflatum est."

A szobor pajzsfeliratáról leírt szövegben Kolo
– elsősorban német művészettörténészeket – arra
szászok voltak. A prágai szobron 1748-ig olvashat
készült el, de máig is vitatott, hogyan értelmezhető
eltér a korszakban általános, a munka eredményét
testvérek váradi szobraikat is jelezték. A pajzson
(eszerint a „conflatum est" szó szerint értendő, s
öntötte) a kutatók egy részét, így az elmúlt évti
készítését Prágába helyezzék. Feltételezték, hogy
készítette, és a kolozsvári testvéreknek csak a bror
formula alapján, figyelmen kívül hagyva a testvé
váradi szobrokon mind a modellkészítés, mind az ö
nem állítható, hogy külső segítségre szorultak vol

LIGETI Antal

ECSERY Elemér: A muzsák szolgálatában : Ligeti Antal születésnapjára. = Uj Magyarország, 1993. január 12. 11. ill.

2266. **Schöffer Miklós**

NÁDOR Tamás: Schöffer Miklós [interjú]. In: Nádor Tamás: Múzsák és mesterek. Bp. : Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat, 1984 224-232., ill.

2267. **Sebestyén Sándor**

SEBESTYÉN Sándor kiállítása, Nyíregyháza, Jósa András Múzeum 1984. június. A kiállítást rend. a katalógust írta Muraközi Ágota. Nyíregyháza : Jósa András Múzeum, 1984 [6]p., ill.

Seres Béla ⟶ 2074

2268. **Simon Ferenc**

BAKONYVÁRI M. Ágnes: A szolnoki hagyományok megújulásának lehetőségei : Simon Ferenc szobrászatáról. = Művészet, 25, 1984, 11. 16-19., ill.

2269. **Simon Károly**

SZÉNYI Gábor: „Minden megvalósult formaterv egy megnyert ütközet" [interjú]: = Ipari Forma, 8, 1984, 3. 12-15., ill.

2270. **Simsay Ildikó**

GOÓR Imre: Simsay Ildikó művészetéről. = Forrás, 16, 1984, 3. 38.

2271. **Sipos László**

SZILÁGYI Júlia: Túl a hamis alternatívákon : Sipos László művészetéről. = Művészet, 25, 1984, 3. 44-45., ill.

2272. **Somogyi Árpád**

GERŐ János: Mit mond a kisplasztika Somogyi Árpád művei tükrében. = Népszava, 1984. augusztus 23. 6., ill.

2273. **Somogyi Győző**

kiáll. Bp., Liget Galéria, 1984 **ism.** (bán) [BÁN András]: Önmagukat kereső képek : Három budapesti kiállításról. = Magyar Nemzet, 1984. június 7. 7.; P. SZABÓ Emő: Somogyi Győző festményei. = Új Tükör, 1984. június 10. 4.;

(p. szabó) [P. SZABÓ Emő]: Pestbudai újságképek. = Magyar Ifjúgás, 1984. március 30. 7., ill.

Ligeti Antal

Strunák Ernese: Az emberi arc jelentősége
Munkácsy néhány festmenyén

Művészet, 1982. augusztus

Ligeti Antal

Kiállítás Salgótarjánban

Mogga Nemzet 1984. VI. 30

Ligeti tutal

Kiállítás a Nógrádi Sándor

Múzeumban

Magyar Nemzet 1984. VI. 30.

MDK

Ligeti Antal, 1823-90.

Taormina látképe, of.

Sztrecsény és Óvár várromok, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 17 l.

Ligeti Antal

1863-64-ben Baalbek (hajdan Heliopolis) romjai Syriában c. olajf. 200 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1863 ra. 6. l.

1864-5-ben A taorminai szinkör Siciliában keleti oldalról felvéve c. olajf. 250 ft. megvette a műegylet.

PMÉvk. 1864 re. 6. l.

Vésö bronzból, őskori VIII: 94.

Ligeti Antal

festőművén

Egyes képei a miskolci Szilágyi Dezső
műgyűjtőnél látható?

URH 20.25
1981 IV.22.

Ligeti

szobrász

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.5.

Ligeti

Nemzetközi Alpinképkiállításon a Nemzeti Szalonban munkája szerepel

Esl. 930. III. 23.

Lap-száma					

Felállította:

.....

Könyvelte az előjegyzéki könyvben:

.....

Könyvelte a folyó-számlakönyvben:

.....

Könyvelte a számlázási könyvben:

.....

Ligeti

festőművész

Jubiláris kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t .
1935.I.6.

Ligeti

Alkotása szerepel az Ernst-muz. LI aukc.-kiállitásán.

M.935.III.30.

M.D.K.

Ligeti Antal,festőművész

Széchenyi győri püspök 1924-ben árverezett képei között szerepel.Táj fürdő nőkkel.Jelzet:V.34-53.

Csatkai Endre:"Győr város kultúrképe".Az 1903-as képkiállitás.238.o.

Arrabona,8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Xantus János Múz.

M.D.K.

Széchenyi győri püspök

M.D.K.

Ligeti Antal, festő (1823-1890)

az egyetlen, aki Marhó Károlyt tekintette mintaképének. Mint tipikus romantikus főleg tájképeket fest, még bibliai, vagy történelmi képén is az alakok csak statisztát a tájban. A Nemzeti Muzeum festészeti osztályának sokáig volt vezetője és szivélyességével és állandó segítőkészségével sok biztatást és erőt nyújtott a fiatal művészeknek. Saját művei követők nélkül maradtak.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina, 262. old.

„Vikar a Balatonon" c. képe (1876) a 248. „

M.D.K.

Ligeti Antal,festő/1823-1890/

Marko hive,de romantikus lett,Romköltészet.és Kelet.
A nemz.Máz.Képtárának őre volt.Munkácsyt,Mészölyt
pártfogolta.Képeia N.Galériában,Az Akadémián és az
esztergomi Keresztény Máz.-ban.496.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

**A Kultúra Világa.III.köt.A Képzőművészetek,a zene,
a szinház és a film.1960.Bpest**

Ligeti Antal

festőmüvész

Nemueti Szalón jubiláris kiállitása - képével szerepel.

U j s á g
1935.I.15.

MDK.

Ligeti Antal

Budapest 1864-ben /festmény/

Budapest 1967 febr.

Ligeti Antal

festőművész

Nemzeti Szalon jubiláris kiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.I.6.

Ligeti Antal

festőművész

Jubiláris kiállitáe - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1935.1.6.

Írta: Venter Marianna

g a kakas

'yvást gondokkal küzd. Hosszú évti-
tett a kínálattal szemben, most pedig
et. Mindent lehet kapni, a hazai és a
okat a cikkeket reklámozzák, bárki
es árukészlettől való megszabadulás
csábító trükköket próbálnak ki a po-
n például a rendkívül olcsó fényké-
ködéséhez szükséges kazetta méreg-
só" kajak, amit viszont csak a „szu-
t lehet megvenni.

régi vicc jutott az eszembe: megy az
felé, elkapja a vihar. Süvít a szél,
jegek zuhognak. Ha ezt a vihart túl-
lovam, s az árát a szegények perse-
riadtan az ember. Szerencsésen ha-
szó, mikor eljön az ideje, elindul a
ll a lova meg egy kakas „társaságá-
Mikor megkérdik, mi az ár, így vála-
s 1.000 pengő, de a kettő csak együtt

is meghal a király".

H. Lászlótól V. Lászlóig

„Hunyadi Lászlót és Mátyást tömlöcbe vetette, majd *H. Lászlót* le is fejezteti. Mátyás, akié a *jogos trón,* fogságba, rabságba ítélve. Megtudjuk, hogy a rabok *ki lettek szabadítva* és bujdosnak. A természeti vihar elültével V. László király érzelmi vihara azonban nem szűnt meg, ráadásul a rabjai is kiszabadultak. Ebbe a helyzetbe beleőrül".

Jenő trükkje

A Baradlay fivérek jellemzéséből: „Jenő erkölcsileg győztes lett a mű végén, mert feladta magát úgy, hogy ő az Ödön".

Szófejtések

„Shop = vidám műsor". „Tájékoztatás = reklámforma". „Objektivitás = nemrészrehajlás".

őként délen eső

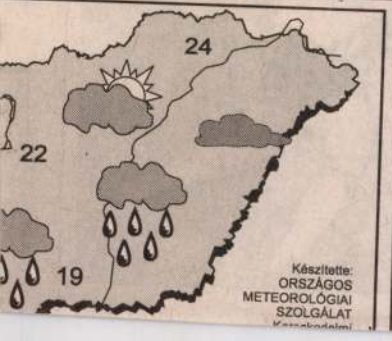

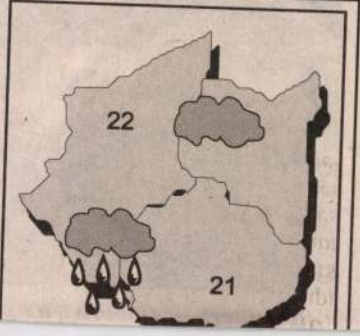

LIGETI ERIKA szobrász.

Tolnai Népújság '96. júli. 2.

Forma-kiállítás nyílt Szekszárdon

Tegnap délután megnyílt a FORMA SYMPOSION és Művésztelep alkotóinak 1996-ban készült munkáit bemutató kiállítás, ahol Csíkvári Péter, Ligeti Erika, Máthé András, Palotás József és Szatmári Juhos László műveit láthatják az érdeklődők. A kiállítás megtekinthető a FORMA Művésztelepen Szekszárdon, a Pollack Mihály u. 43. alatt.

FOTÓ: GOTTVALD KÁROLY

vezetői, valamint az Európai Unió illetékesei.

A választási bizottság által közzétett részleges adatok szerint a különböző kerületekben viszonylag magas, 45-70 százalékos volt a részvételi arány, s egyetlen említésre méltó incidens sem történt.

Valószínűleg az Európai Unió külügyminisztereinek soron következő, július 15-i ülése dönt majd arról, hogy meghosszabbítsák-e a Mostart jelenleg ideiglenes jelleggel igazgató EU-adminisztráció

meg *Hans Koschnickot*, Bréma egykori polgármesterét az etnikailag megosztott város életének újjászervezésével. Koschnick áprilisban megvált tisztétől, s helyét a spanyolországi Valencia korábbi polgármestere, *Ricardo Pérez Casado* váltotta fel.

Továbbra is tanácstalanság és zavar övezi *Radovan Karadzsics* felemás távozását. Carl Bildt nemzetközi főmegbízott hétfőn közölte: a politikus erélyes válaszra számíthat, ha továbbra is gyakorolja az elnöki hatalmat.

Kormányt alakíthat a Jólét Pártjának vezére

Török fundamentalizmus?

Az iszlám Jólét Párt győzelme a legutóbbi törökországi választásokon meghökkentette a világot. Vezetőjének azonban fél évet kellett várnia a kormányalakítással.

Necmettin Erbakan, az iszlám irányzatúnak mondott Nemzeti Üdvpárt vezetőjeként 1974-ben már miniszterelnök-helyettes volt, ám a katonai puccsot követően a tábornokok eltiltották a politikától. Csak 1987-ben térhetett vissza, s akkor újjászervezte pártját.

Most majd elválik, Erbakan mennyire tartja meg ígéreteit. Választási kampányában például azt hangoztatta, hogy Törökország lépjen ki a NATO-ból, az Európai Unió helyett pedig a szomszédos iszlám államokkal erősítse a gazdasági együttműködést. Lándzsát tört az iszlám szokások elterjesztése mellett. A Nyugattól való elfordulást hirdette, s ezzel a modern török állam megalapítójának elképzeléseit is kétségbe vonta. Igaz, azóta már inkább *Kemal Atatürk* örökségének megreformálását emlegeti.

Megfigyelők rámutatnak, a török hadsereg az elmúlt évtizedekben mindig azzal az indokkal hajtott végre államcsínyeket, hogy veszélyben az atatürki örökség. **(réti)**

cében baloldali német szöglet jelezte, csúcsfokozatban startol a kétszeres bajnok német gárda. Válaszként Poborsky cselezett szélvészgyorsan, de szerelték. A 6. percben Klinsmann fejesét könnyen „emelte le" a cseh kapus. A 13. percben egy balról érkező magas átívelést Poborsky az ötös sarkáról estében fölémelt. A 28. percben Ziege 8 méteres fejese került el a felső kapufát. Egy perc múlva Kuka szólózott, középre adását Poborsky elöl fölszedte Köpke. A 35. percben Kuntz a 11-es ponton mellel maga elé tette a labdát, majd félfordulattal kapura lőtt. A labda Kouba testén felperdülve gólba tartott, ám Rada az utolsó pillanatban a vonal elől mentett. A 40. percben Scholl villant, 19 méterről fölébombázott. Harminc másodperc

laba fejelte. **1–1**

Tíz perc múlva Bode bombáját fogta a cseh „portás". A németek pokoli erővel rohamoztak a döntő találatért, sikertelenül. Következett – az Eb során immár ötödször – a kétszer 15 perces ráadás.

Még csak öt perc telt el a hosszabbítás első félidejéből, amikor megszületett az Európa bajnokságok történetének első „aranygólja". A középen indult német akciónál Bierhoff–Klinsmann–Bierhoff volt a labda útja. A csereként beállt támadó lefordult védőjéről, és mintegy 15 méterről kapura lőtt. A labda előbb Hornakot, majd Kouba kezét is érintve a balkapufa mellett a hálóban kötött ki. **1–2**

Németország 1972 és 1980 után harmadszor szerzett Európa–bajnoki címet.

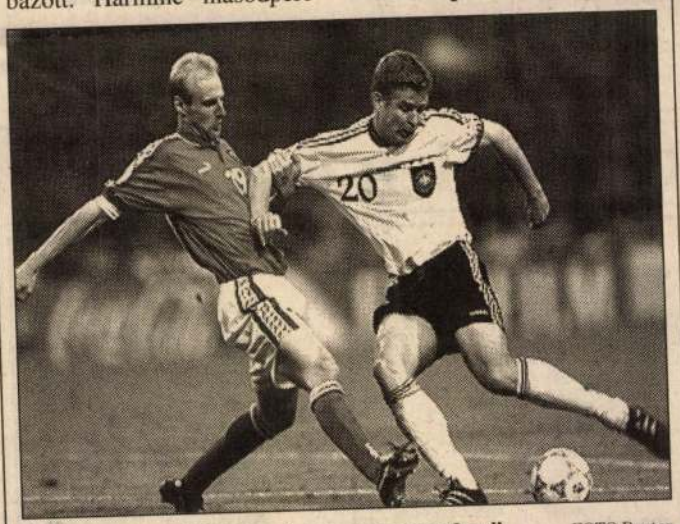

Oliver Bierhoff (jobbra), az „aranyember" FOTO: Reuter

Ligeti A

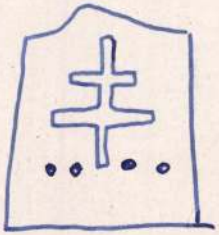

Keramikus jegye

P. Brestyánszky Ilona,
Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 966, 311 l.

Ligeti A

Keramikus jég,

P. Breslyánszky Ilona, 311 l.

Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 966, ~~268 l.~~

Liseti A.

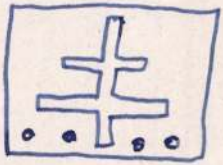

Keramikus jele

P. Brestyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 966, 3.11.

Ligeti

Iparművészeti kerámiák.

P. Breslyánszky Ilona,
Iparművészeti a Kerámiát, Bp. 1966, 114 l.

	Pengő		Pengő	
sen				
	Le a bevételt... ...			
	Kifizetendő összeg			

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály:

.....

A fizetés készpénzben / cheque kibocsátásával megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

INFLUSSI ITALIANI NELL'ARTE UNGHERESE DELL'OTTOCENTO

Nel formarsi dell'arte medievale ungherese il fattore più importante e più decisivo è certamente la forza vitale della fresca arte italiana, il cui influsso dura senza interruzione fino alla metà del secolo XVI.

I 250 anni che corrono dalla catastrofe di Mohács (1526) fino all'inizio del rinnovamento nazionale, segnano una lacuna dolorosa nello sviluppo organico dell'arte ungherese. La scarsa produzione artistica di quel periodo riflette il gusto viennese degli ordinatori che anche per l'esecuzione si servivano di artisti e di maestranze chiamate dall'Austria, come se il colasso che paralizzava l'evoluzione dei fattori spirituali, avesse puranco colpito l'invenzione artistica ungherese. Questa era però sempre viva — in potenza — negli artisti ungheresi che aspettavano solo il momento e l'occasione per riprendere il loro posto nella vita culturale ungherese e riaffermarsi nel campo dell'arte nazionale. Infatti grandi artisti ungheresi non mancano nemmeno in questo periodo ; ma essi, come *Giovanni Kupeczky*, *Adamo Mányoki*, *Giacomo Orient*, ecc., vivevano e lavoravano all'estero.

Certamente l'influsso italiano non è più quello del secolo XVI. La perdita dell'indipendenza politica impone necessariamente nuovi orientamenti artistici, che però non possono eliminare o neutralizzare la naturale predisposizione ed inclinazione del-

Anno cód

Dal volume «*L'amore di Noi stessi*» (1913)

L'AMORE D'UN QUASI VECCHIO

Perché m'offre la tua bocca ch'olezza
Il bel miracol de' tuoi diciott'anni,
La tua virginea sacra giovinezza,
Le tue procaci brame senz'affanni?

Quando accarezzi 'l mio capo dolente,
Guardami gli occhi stanchi a cui tu piaci:
Oggi, sì, t'amo e come uno studente
Sento un'ansiosa nostalgia di baci.

Il fresco corpo tuo sa inebriare
Come il profumo d'una tuberosa:
Oggi, sì, t'amo e ti vorrei celare
A tutt'il mondo, come una mia cosa.

Ma se domani vien nella tua via
Un più giovin, più forte, più piacente:
Tu cui consuma amore e bramosia,
Mi resterai fedele docilmente?

Non t'ho chiamata e tu venuta sei.
Oggi facile ancora m'è il dolore:
Se m'abbandoni, forse non morrei!
Oggi potrei ancor placarmi il core.

Oggi mi puoi ancora abbandonare,
Maledicendo ai giorni folli e vani:
Ma bada al collo tuo . . . non mi tentare,
— Ché strozzar lo potrebber le mie mani!

(Versione di M. Brelich dall'Asta)

(Ungherese

Corvina. Rassegna Italo-

Maggio 1939/~~XVII~~.

~~Nuova serie~~. Anno II. N° 5.

l'Ungheria all'arte italiana. Nei protocolli municipali di questo lungo periodo di stasi spirituale ed artistica s'incontrano spesso nomi di artisti ed artigiani italiani, ma sempre a proposito di compiti artistici più modesti, come, per es., lo scultore *Zanotti* a Kassa nel secolo XVII.

Le rivoluzioni spirituali, economiche, sociali, che caratterizzano il tramonto del Settecento e l'inizio dell'Ottocento, impongono nuovi ed ardui problemi a tutta l'Europa. È un fenomeno strano di questo periodo che ha cruciale importanza per l'Europa, che l'arte perdesse dappertutto la sua missione di dirigire ed esprimere la vita spirituale. Strana contraddizione che nell'epoca in cui maturava e si formava la nuova cultura europea, l'arte ripiegasse sul suo passato e tentasse di esprimersi attraverso i vecchi stili.

La vita culturale ed artistica ungherese, dopo aver superato felicemente la crisi del Settecento ed il brusco passaggio all'Ottocento, più che rinnovarsi, rinasce nella prima metà del secolo XIX. Le nuove idee si impadroniscono lentamente e progressivamente della coscienza pubblica ; il ritmo delle fatali riforme si accelera solo verso la metà del secolo, per sfociare anche in Ungheria, come dovunque in Europa, in un'epica rivoluzione nazionale e sociale.

È un'epoca di febbrile preparazione e di fatale transizione : il gusto che la individua, attinge i suoi modelli artistici da due grandi centri. Gli elementi di gusto più raffinato e cresciuti nell'ambiente di Vienna, — e questo è il caso della maggior parte dell'aristocrazia, — rimangono fedeli alle tradizioni artistiche della metropoli imperiale. Ma di fronte a questo gusto aristocratico, aulico-viennese, si sviluppa e si afferma man mano un gusto locale, piuttosto borghese, al quale si affianca un'arte non estranea al sentimento nazionale — come volevano appunto le nuove idee — o da questo direttamente ispirata : un'arte nazionale ungherese, scaturita dal suolo stesso della patria.

Le due città più spesso visitate dagli artisti ungheresi, sono Vienna e Roma. Con la sua alta cultura artistica, la sua posizione geografica e le sue tradizioni storiche, la prima schiaccia e soffoca già sul nascere la nuova pittura ungherese povera di immediate tradizioni locali. Ben altro è invece il ruolo dell'Italia in questo rinnovamento dell'arte ungherese. L'influsso dell'arte italiana non è così immediato e diretto, né ha carattere tanto imperialistico : l'arte italiana incoraggia piuttosto, e sorregge il formarsi della

nuova pittura locale, le è di amorosa guida quando la minore sorella muove i primi passi.

Ancora prima del *Marastoni* — che è la figura principale dell'influsso italiano nella pittura ungherese dell'Ottocento — due ottimi artisti italiani, *Michelangelo Grigoletti* e *Marco Casagrande*, fanno conoscere agli ungheresi il formalismo del Cinquecento italiano e dell'antichità, nell'interpretazione neoclassica che essi gli avevano dato nella loro arte. Entrambi venivano da Venezia ; ciò che si spiega colle condizioni geografiche e politiche, ma soprattutto con le tradizionali relazioni spirituali fra l'Ungheria e Venezia.

Nato nel 1801 a Rotta Grande di Pordenone nel Veneto, *Michelangelo Grigoletti* frequentò l'Accademia di Belle Arti a Venezia ed ebbe notevoli successi anche in Italia, dipingendo specialmente ritratti e tavole d'altare per le chiese dei dintorni di Venezia e di Udine. Questi successi richiamarono su di lui l'attenzione del patriarca di Venezia, L. Pyrker, il quale, creato in seguito arcivescovo di Eger (Agria), portò con sé l'artista in Ungheria. Il Grigoletti dipinse altre tavole d'altare per la cattedrale di Eger (1838) e poi il suo protettore, l'arcivescovo Pyrker, lo raccomandò al principe primate Kopácsy, per la decorazione interna della monumentale nuova basilica di Esztergom (Strigonio), allora già quasi finita. Ivi il pittore veneto eseguì nel 1846 tre grandi pale d'altare : una copia ingrandita dell'Assunta del Tiziano per l'altare maggiore, e due quadri per gli altari laterali del transetto, cioè la Crocefissione, e un quadro di soggetto ungherese : «Santo Stefano offre la sacra corona ed il paese alla speciale protezione della Madonna». In quest'ultimo quadro il primate Kopácsy è ritratto come donatore.

Ancora più rilevante è l'importanza artistica di *Marco Casagrande* che lavorò in Ungheria ben quindici anni. Egli nacque nel 1804 a Campea, vicino a Venezia. Studiò all'Accademia di Belle Arti a Venezia, e fu poi allievo del *Canova*. Come il suo compatriotta Grigoletti, il Casagrande venne in Ungheria chiamato nel 1833 dall'arcivescovo Pyrker per decorare la cattedrale di Eger con statue allegoriche. Lavorò poi a Buda eseguendo le statue destinate a decorare la facciata della chiesa parrocchiale del quartiere di S. Cristina. Nel 1837 organizza a Pest anche una esposizione collettiva delle proprie opere ; nel 1840 scolpisce ad Esztergom le statue della facciata occidentale della basilica. Nella sua bottega di Esztergom lavorava e si formava tutta una schiera

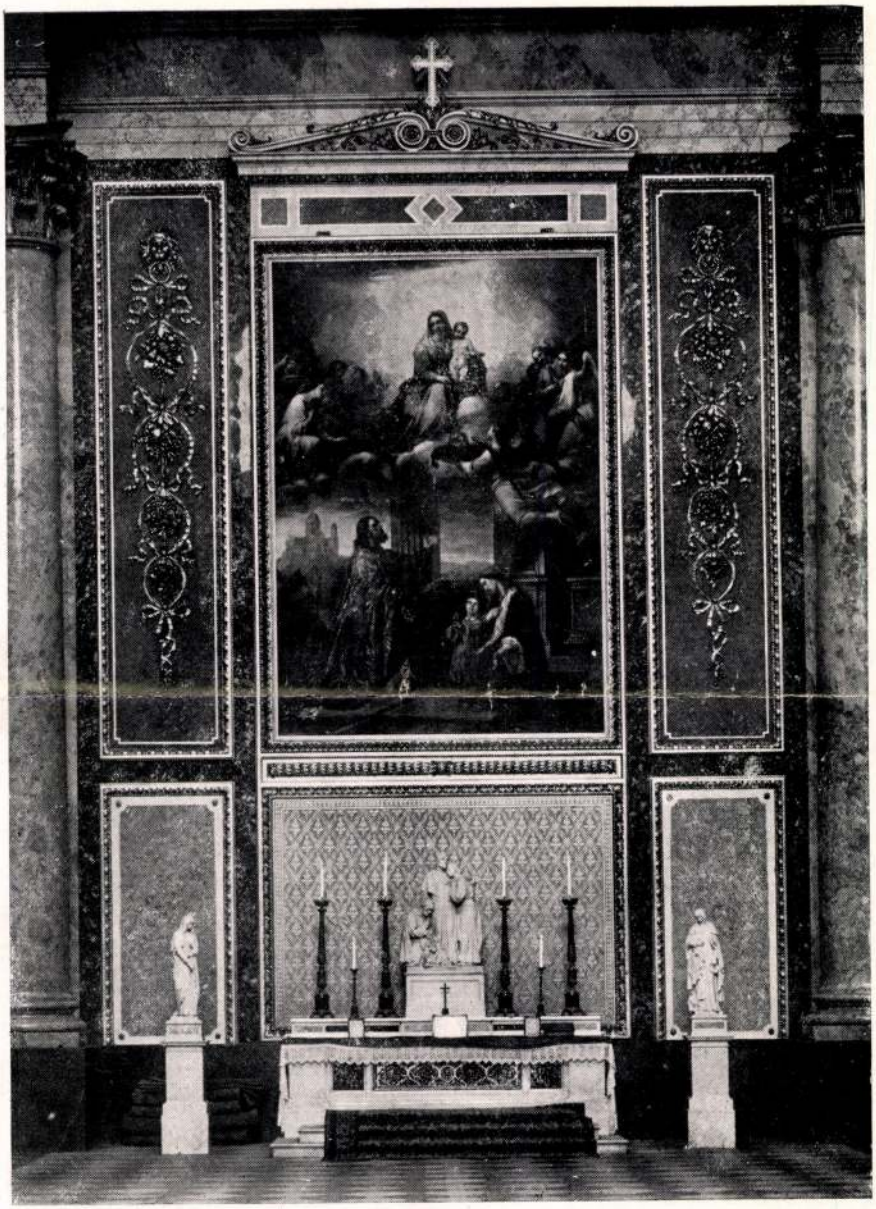

MICHELANGELO GRIGOLETTI: *Santo Stefano offre la Corona ed il Paese alla protezione della Madonna*

Cattedrale — Esztergom

di aiuti e scultori ungheresi. È un grande peccato per la storia dell'arte in Ungheria che le sue statue di Esztergom, guaste dalle intemperie, venissero poi sostituite con delle opere di scarso valore, di Giorgio Kiss. Perché italiano, il Casagrande intese perfettamente l'alto significato nazionale ed umano della rivoluzione del '48, ed abbozzò anche una statua della Libertà. Ma la catastrofe di Világos (1849) non lo trova più in Ungheria: nel frattempo era ritornato in Italia con la moglie ungherese.

L'arte del *Casagrande* spiana in Ungheria la strada all'affermarsi del tardo classicismo. Egli però non è un imitatore secco e pedestre del Canova, ché i caratteri romantici affiorano frequenti specialmente nelle sue opere più tarde. L'inclinazione romantica del Casagrande appare evidente già nei soggetti che sceglie; modella così, fra altri, anche i protagonisti della Divina Commedia, dell'Orlando Furioso e della Gerusalemme Liberata.

Fu una vera fortuna per la nascente arte ungherese moderna, che il primo scultore ungherese — l'iniziatore del rinnovamento artistico, — *Stefano Ferenczy* (1792—1856) attingesse alla stessa fonte, nella scuola romana del Canova e del Thorwaldsen, quei principii artistici ed estetici che doveva poi diffondere in Ungheria. Il Casagrande, allievo anch'egli del Canova — di cui modella il ritratto — annuncia in Ungheria lo stesso credo artistico, e precisamente nei più importanti centri della vita spirituale cattolica: ad Eger, ad Esztergom, e nelle due città che, riunendosi, diventeranno la capitale del regno: Buda e Pest, tanto sensibili — già allora — per i movimenti artistici e per il rinnovamento nazionale.

Veneziano era anche *Giacomo Marastoni* (1804—1860) che tanta parte ebbe nello svolgimento della nuova arte ungherese moderna. Egli ha il merito di aver creato con la sua costante attività di organizzatore un punto di partenza e dato possibilità di sviluppo alla giovane pittura locale, fondando a Pest, a rischio di perdere nella impresa tutta la sua fortuna, la prima scuola di pittura in Ungheria, ed assicurandone l'esistenza ed il successo con l'organizzazione di esposizioni.

La pittura romantica ungherese deve la sua origine a questi artisti italiani stabilitisi in Ungheria, ed agli artisti magiari che — sempre più numerosi — viaggiavano l'Italia donde tornavano ricchi di nuovi concetti estetici e di nuove forme. Quasi tutti i principali artisti ungheresi della prima metà del secolo fanno un soggiorno più o meno prolungato in Italia. È molto interessante seguirli nel cammino che li conduce in Italia: l'itinerario è signi-

ficativo e caratteristico. La prima tappa è quasi sempre Vienna, dove studiano un certo tempo ; ma poi, sotto la spinta naturale del loro istinto artistico, si trasferiscono in Italia dove ottengono la loro formazione definitiva (*Carlo Markó, Stefano Ferenczy, Teodoro Alconiere*, ecc.). Questo «italianismo» è caratteristico per l'Europa del primo Ottocento. Lo stile impero — affermatosi magnificamente in Francia — è di pura ispirazione italiana ; la pittura tedesca cerca il suo rinnovamento a Roma ; più generazioni europee si recano in devoto pellegrinaggio artistico nella Città Eterna. I geniali frescatori di Palazzo Massimi, *G. A. Koch* e *G. C. Reinhart*, coltivano a Roma specialmente la pittura di paesaggio. È con loro a Roma il nostro *Carlo Markó* (1790—1860), che di fronte alla tecnica lineare dei due amici tedeschi, intuisce nella Campagna romana quello che veramente è : un paesaggio ricco di colori, di contrasti di luce e d'ombra. Il Markó si approfondisce nel paesaggio italiano, ciò che spiega i suoi successi.

La sua maniera rivive in quella dei suoi allievi e seguaci ungheresi, come *Antonio Ligeti* che studia presso di lui a Roma, e più tardi *Géza Szilassy*, che gli si affianca nel periodo fiorentino. Oltre ai tre figli — Carlo, Andrea e Francesco — Carlo Markó senior educa anche parecchi artisti italiani : il padovano *Domenico Bresolino*, *Michelangelo Ferina*, l'architetto *Filidei*, *Rimaldio-Fezzi*, *Paolo Ferroni*, il fiorentino *Lorenzo Gelotti*, il livornese *Adolfo Tomassi* e *Serafino da Tivoli*. Influì anche sui «macchiaioli» fiorentini.

Ancora prima del Markó, nel 1818—24, era stato a Roma *Stefano Ferenczy*. Era un fabbro che si dilettava di scultura, e la forza dell'arte romana non tardò a ricavarne un vero scultore. Impara dal Canova e dal Thorwaldsen, e studia assiduamente le collezioni romane. Tutte le tappe del suo sviluppo artistico portano il segno di questi primi incitamenti artistici. Modella soprattutto busti, che palesano — come, per es., quello di Giovanni Ürményi — l'evidente influsso e la conoscenza perfetta degli antichi ritratti romani. S'appropria i principii fondamentali della scultura in Italia, nel paese del marmo, dove sceglie felicemente i suoi maestri e dà un giusto indirizzo al naturale interessamento che lo portava al ritratto romano. Egli è il principale ed il più importante, ma non l'unico scultore che si formi sui modelli e nell'ambiente italiani. Lo scultore *Daniele Giuseppe Böhm* passa quattro anni nello studio di Edoardo Steinle ad Assisi, centro caratteristico del nuovo interessamento artistico ; nel 1829 è nomi-

STEFANO FERENCZY: *Busto di Giovanni Ürményi*
Museo Municipale — Budapest

nato direttore della zecca (Reichsmünzamt) di Vienna. Un altro scultore ungherese, *Giuseppe Engel*, ottiene rumorosi ma effimeri successi a Roma. Molti artisti stranieri, tra i quali anche non pochi ungheresi, che lavoravano in quest'epoca a Roma, si convertono al cattolicesimo. Queste conversioni non derivano semplicemente da una convinzione indipendente dall'arte, ma ben caratterizzano la corrente spirituale ed il programma artistico della Roma d'allora. Alcuni artisti tedeschi della confraternita di Sant'Isidoro, abbandonano — dopo un'acuta crisi spirituale — la loro antica religione, come, per es., i protestanti *Overbeck* e *W. v. Schadow*, e *F. Veit*, ebreo. Li chiamavano scherzosamente «nazzareni»; aggettivo che doveva significare più tardi un concetto e un termine scientifico nella storia dell'arte. Come reazione al barocco i «nazzareni» studiavano ed utilizzavano la spiritualità e le conclusioni artistiche del Quattrocento italiano; volevano precisità e chiarezza di disegno, equilibrio e logica nella composizione, semplicità di colori; volevano una bellezza un po'ingenua e soprattutto l'armonia nel rapporto fra particolari ed insieme.

Un gruppo di artisti desiderosi di un nuova e più sana atmosfera artistica fonda nel 1809 a Vienna l'Accademia di San Luca la quale, già nell'anno susseguente, si trasferisce a Roma. I nuovi accademici raggiungono l'apogeo della loro attività artistica con la decorazione a fresco della Casa Bertholdy a Roma, eseguita negli anni 1816—17. Emerge tra essi Pietro Cornelius, alla cui venuta in Italia contribuì anche il Goethe. Un po' più tardi, già nel quarto decennio del secolo venne a Roma il pittore *Teodoro Alconiere*, di origine ungherese; vi rimase tredici anni ottenendo non insignificanti successi, tanto da diventare il pittore di corte del duca di Lucca. Non lontano da Lucca, a Pisa, viveva allora nel servizio dello stesso sovrano, un rinomato compatriotta dell'Alconiere, Carlo Markó. Più tardi l'Alconiere ritornò a Vienna, poi a Pest; ma questo è il periodo della decadenza: espone di rado e dipinge quasi esclusivamente ritratti. Prima dell'Alconiere, nel 1822, aveva fatto una breve sosta a Roma anche *Edoardo Spiró*, copiando soprattutto opere classiche. A Roma appare per un tempo anche il pittore *Teodoro Schoeft*. Un altro, *Michele Kovács* (1819—1892), uno dei migliori pittori storici della nuova pittura ungherese, capita a Venezia a ventisei anni, poi passa a Roma e diviene ospite quotidiano in casa Markó. Anche *Edoardo Heinrich*, uno dei rappresentanti del romanticismo ungherese, visse molto in Italia.

Ma anche i più eminenti artisti della pittura ungherese

visitano l'Italia al principio del secolo: così *Niccolò Barabás* e *Carlo Brocky*. L'arte già matura del *Barabás* (1810—98) non si trasforma, ma solo si modifica sotto le nuove impressioni italiane. La Galleria Municipale della città di Budapest possiede un suo quadro squisitamente colorato ed arieggiato, rappresentante il Golfo di Napoli; questo suo paesaggio è già molto migliore dei precedenti, superandoli per la semplicità della composizione e per una notevole accentuazione degli effetti prospettivi. Le impressioni artistiche ricevute in Italia diventano invece parti essenziali della pittura di *Carlo Brocky* (1807—55), nato a Temesvár ed apprezzato specialmente in Inghilterra. I suoi profondi e pur brillanti colori, le delicate tonalità sue attestano l'influsso della pittura veneziana; mentre nel colorito chiaro si manifestano le tendenze della pittura contemporanea romana. Un suo quadro «Cristo e la Samaritana», di carattere un po' nazzareno, fa onore alla chiesa parrocchiale di Eperjes. In quell'epoca studiavano a Roma anche scultori ungheresi, come *Rodolfo Züllich*, dal potente formalismo scultureo, e *Ladislao Dunaiszky*, pure di Pest, membro di tutta una grande dinastia di scultori.

All'arte dei nazzareni rimase fedele tutta la vita l'ungherese *Francesco Szoldatits* (1820—1916). L'influsso di questo indirizzo è invece piuttosto transitorio per il resto degli artisti vissuti in Italia, i quali risentono l'influsso più o meno immediato del passato artistico italiano. Così fra le opere di *Gabriele Melegh* (1801—35) — morto precocemente, — quelle che palesano reminiscenze nazzarene, sono sporadiche. Alquanto più tardi studia a Venezia, poi a Roma il pittore ungherese *Giuseppe Molnár* (1821—1899), meritandosi anche buon nome; nei suoi quadri di età più avanzata, le pristine impressioni italiane e le dottrine artistiche dell'Accademia di Monaco, si alternano continuamente.

Il veneziano *Marastoni* viene da noi proprio quando il fascino della storia, caratteristico dell'epoca, e la congenialità spirituale, propria agli ungheresi, richiamano in gran numero i nostri artisti in Italia. Giacomo Marastoni è un pittore mediocre, ma possiede un eccellente istinto culturale e un senso sviluppato d'organizzatore, coi quali getta le basi del futuro sviluppo dell'arte ungherese moderna, fondando da noi — come abbiamo già detto — la prima scuola di pittura, appunto a Pest che stava per diventare anche il centro della vita artistica. Nato a Venezia nel 1804, il Marastoni studiò 10 anni all'Accademia di Belle Arti della sua città natale (1820—30), per frequentare poi nel 1830

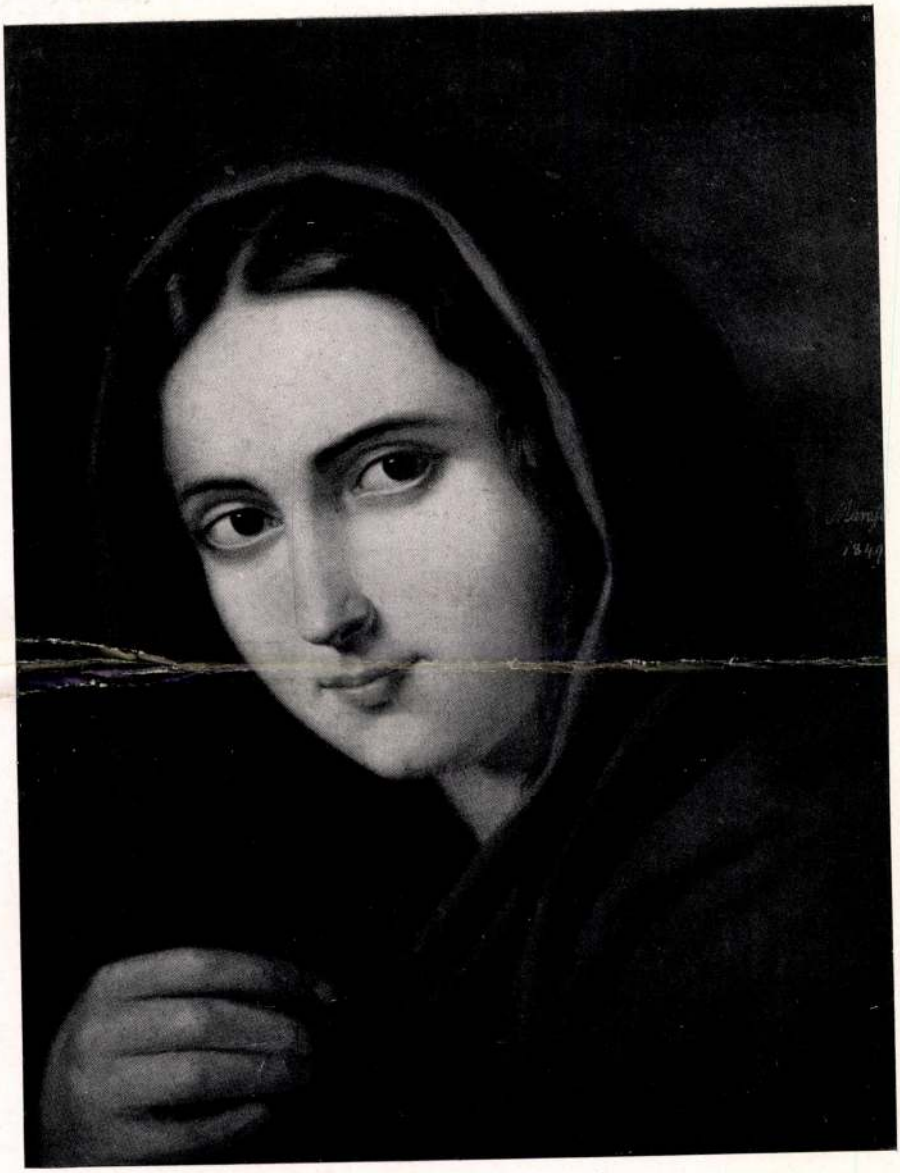

GIACOMO MARASTONI: *Donna italiana*
Museo Cristiano — Esztergom

anche quella di Roma. Questo lungo tirocinio artistico, passato nelle migliori istituzioni artistiche dell'età sua, gli valse la conoscenza perfetta della loro organizzazione ed attività destando in lui l'interessamento per i problemi pedagogici dell'arte. Invitato dall'arciduca Giuseppe, conte palatino (cioè vicerè) dell'Ungheria, il Marastoni si trasferì da Vienna a Posonio, poi a Pest, dove traendo profitto dalle sempre maggiori esigenze culturali ed artistiche della città, si assicurò infatti un certo benessere come pittore ricercato. Lasciò allora la tavolozza, e sul modello dell'Accademia di Venezia fondò, con grandi sacrifici materiali e con l'unico aiuto dei suoi amici e di una Società appositamente creata, la Prima Accademia Ungherese di Pittura. L'Accademia visse dal 1846 fino al 1860, ed ebbe fra i suoi allievi alcuni pittori che più tardi diventarono rinomati, come *Carlo Lotz*, *Michele Zichy*, *Michele Szemlér*, ed infine *Giuseppe Marastoni*, figlio del fondatore.

L'Italia così non solo si affermava da noi con il fascino delle sue memorie artistiche e con la suggestione delle vitali iniziative artistiche del suo popolo, ma nella persona del Marastoni e di tanti altri artisti italiani ci mandava anche i pionieri del suo pensiero e gli insigni rappresentanti della sua arte.

Nella seconda metà del secolo XIX l'arte europea si avviò per altre strade: i giovani pittori ungheresi vanno a Monaco, poi a Parigi, per arricchire di nuove forme e di altri colori l'arte moderna ungherese che aveva tante strette e durevoli relazioni con l'Italia. Dopo questa breve interruzione che non modificava sensibilmente il carattere della nostra arte e lasciava intatte le predisposizioni spirituali ed artistiche del nostro popolo, ritroviamo ora di nuovo, nella rinnovata Italia dei nostri giorni, quel fermento artistico che, con la sua tradizione di un esercizio artistico millenario, ha sempre tanto felicemente formato ed influenzato l'arte ungherese.

LADISLAO GEREVICH

NOTIZIARIO

CRONACA POLITICA

Mentre la profondissima crisi d'assestamento delle forze politiche dell'Europa continua il suo incerto e torbido corso, durante il mese d'aprile l'Ungheria ha ancora accentuato la sua volontà di cooperazione con le Potenze dell'Asse. Le manifestazioni inequivoche in questo senso vanno dall'uscita dalla Società delle Nazioni alle visite dei conti Teleki e Csáky a Roma ed a Berlino.

Nessuno di questi fatti poteva sorprendere o turbare l'Europa, perché il primo in ordine cronologico, l'uscita dalla S. d. N., era in sostanza scontato fin dall'ultima visita del conte Ciano a Budapest; e i due viaggi nelle capitali dell'Impero italiano e dell'Impero tedesco rientrano ormai nelle consuetudini della politica ungherese. Sono ormai dodici anni, infatti, da che il conte Bethlen si recava a Roma, per firmare il primo e fondamentale documento della politica estera ungherese; e da allora gli scambi di visite fra Budapest e la Città Eterna si sono fatti frequenti e regolari. Sono poi cinque anni, da che Giulio Gömbös scendeva a Berlino, per stringere, rinnovandoli sulla base di una antica amicizia, più saldi rapporti con il Reich hitleriano. Tuttavia, queste manifestazioni della politica estera ungherese non debbono essere, nonché trascurate, nemmeno sottovalutate con l'attribuire loro quasi un carattere d'ordinaria amministrazione. Messe in rapporto con lo stato delle relazioni internazionali contemporanee, e la tendenzialità del loro svolgimento, esse assumono, in realtà, un significato che non può sfuggire, e, per ciò che si può constatare, non è sfuggito all'Europa.

L'Ungheria, per la natura specifica dei problemi che hanno condizionato la sua politica estera fino dal principio, aveva sempre cercato l'appoggio di una Grande Potenza che non fosse strettamente legata all'interesse del mantenimento indefinito dello *status quo* in Europa; e l'aveva trovato, come s'è accennato, nell'Italia fascista, nel 1927. Più tardi, il dinamismo della Germania hitleriana aveva offerto un nuovo utile punto di riferimento, che, con la formazione dell'Asse Roma—Berlino, non solo non era in contraddizione col precedente, ma anzi vi si accordava pienamente. I risultati si sono visti poi fra l'ottobre 1938 e il marzo di quest'anno, quando, in conseguenza dell'iniziativa tedesca nei confronti della Cecoslovacchia e della decisiva presa di posizione italiana a favore delle rivendicazioni ungheresi, l'Ungheria riottenne le terre settentrionali e la Rutenia.

Fino a questo punto, o meglio sotto quest'esclusivo angolo visuale, l'azione ungherese, inserita in quella delle Potenze dell'Asse, poteva apparire rivolta ad utilizzare localmente le conseguenze del disfacimento della Repubblica di Benes. Ma il Duce aveva già detto dal tempo della crisi di settembre, che non si trattava soltanto di rendere giustizia alle rivendica-

MDK

Ligeti Antal

Vajda-Hunyad Matyas koraban. Festette Ligeti Antal és Wagner Sandor, az Orsz.Magy.Képzom. Társ.mûlapja 1886-ban.

SzmKT 50 154.1.

MDK

Ligeti Antal

Baalbek. Festette Ligeti Antal. Szin. sokáz Kádár Gábor. Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. műlapja 1891-ben.

SzmKT 50 154.1.

MDK

Ligeti Antal

Az Orsz.Magy.Képzőművészeti Társulat műlapja 1861.Visegrád délről.Festette Ligeti Antal. Kőre rajzolta Grimm Rudolf.

SzmKT 50 152.1.

Ligeti Antal MDK

Taormina

Miesarnok 1902. A Bpi Orvosszövetség

Műkiállitása

MDK

Ligeti Antal, festőm.

Aetna a taormai Amphitheatrumból. Olf.
La piccola marina di capri. " 7.1.

OMKT ált. rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 6.1.
és 7.1.

MDK

Ligeti Antal, festöm.

Részlet Girgenti romjaiból · Olf.
Girgenti. "
Amphitheatralis romok Taormina mellett. "

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890. máj. Kat. 12.1.

25. *Güet, Károly Oszkár:* Mária Magdolna.

50. *Ligeti Antal:* Tájkép görög romokkal.

Árverési Közlöny 1932. nov. 4. rk. 7.

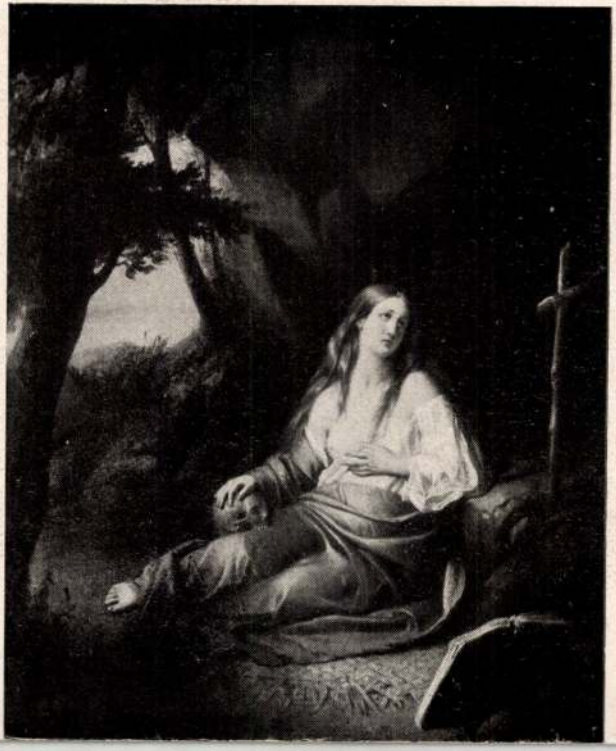

Ligeti Antal, festő

1886-ban említi Szemere Attila, hogy képeinek legmagasabb ára 800-forint volt, míg Karcsay az Almaszüretért 3500 forintot kért. 23.old

Csatkai Endre: Karcsay Lajos festőművész/1860-1932/
17.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXI. évf. 1967
k Sopron

Ligeti Antal, festő

Ligeti Antal/Hekler/,festő,182?.1890

Markó tanitvány.Sopronban dolgozott 1851-től.Mint tájfestő Peták Emilné arcképén/1851/tájképet is festett még,de ettől sokan idegenkedtek. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról. 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

M.D.K.

Ligeti A.

A szegedi kiállitásról közölt beszámolójában a lap "a jelesebb festők között" emliti meg a müvészt, aki "képviselve van müvei által" a Képzőművészeti Társulat most megnyilt tárlatán.

Egyetértés, Bp. 1874. szept. 26. I. évf. 146. sz. 695. lap

Ligeti Antal,/Hekler/ ,festő,182 -1890
----- ------

Vázlatkönyvében a soproni vázlatot Fótot és vidékét bemutató vázlatok is követik. Itt Károlyi gr. jóvoltából szabadon dolgozhatott vágyainak és elképzeléseinek megfelelően. 47.old

Gál László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Ligeti Antal/Hekler/,festő,1823-1890
------ -----

A Nemz.Galériában vázlatkönyvében/597-907-2/,egyetlen Sopron vidékét ábrázoló ceruzarajza.Ritkán jutott hozzá,hogy tájat rajzoljon.Dátum nélkül,de valószinü 1851.Felirás"Sopron".21+27.cm. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.AA.évf.1966
Sopron

Ligeti Antal,/Hekler/,festő,1823-1890

Sopront ábrázoló/1851/ceruzarajz vázlatánaz akademikus
felfogást láthatjuk.Szigorú hármas felosztás,a hidra b
helyezett kisstaffage alakok,a felvázolás arra mutat,
hogy talán egy festmény témavázlata akart lenni. 46.old

Lászlo Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.AA.évf.1966
Sopron

Ligeti Antal festő M.D.K.

rajzai után készült litográfiák
nagy része az Ország Tükre 1862-63 a
évfolyamában jelent meg.
Visegrád c. festményét Grimm Rudolf
litografálta (95. kép)

Gerszi, A mag. könyv. 1960 100

MD K

Ligeti Antal, festö.

2 db. fatanulmány. Önrajz.

Facsoport. "

Nemzeti Szalon. 1908. Nemzetközi Graf. kiáll. Kat.

MDK

Ligeti Antal, festö

Kóró-tanulmány. Vizf.

Nemzeti Szalon. 1900. Nemzetközi graf.kiáll. Kat. 34.l.

Ligeti Antal M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

A Duna Dévénynél. Iniciale-kép Hunfalvy János: A magyar szent korona birodalmának földrajzi alakulata c. cikkhez. id. mü 9-18.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 9.p.

MDK

Ligeti Antal

Lyka K: Nagy m. művészek. Bp. 1957. A Balaton festői. 60, 113 l.

M.D.K.

Ligeti Antal festő

emlitve egy bizottságban való részvétel ~~te~~ kapcsán:

Fejős Imre: A magyar Történelmi képcsarnok 75 éve. Műv. Ért. 1959 (VIII.) 286.

Mr. & Mrs. Hugh Hunter Smith

MDK

Ligeti Antal

festő

Repr.:

"Szepeshely a szepesi várral" 1874.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.
Képek aszöveg után lap- és sorszám nélkül.

Ligeti Antal

"Savnikvár, a szepesi püspök nyaralója." 1874.
o.v.

" Részlet a római campagnából. " 1856.
o.v.

39.o.

/Csobor- Bodnár: Az egri képtár. Bp. 1900.

MDK

Ligeti Antal

Szül. Nagykároly 1823 jan 1o. Megh. Bp. 1890 jan 5.
Olaszországban kanult.Id. Marko Károly hatott rá.
A szabadságharcban résztvett ,utána Sopronban álnéven bujkált. A foti Károlyi család támogatásával utazásekat tett Keleten. 1861-ben Pesten telepedett le.
A Nemzeti Muzeum Képtár őre lett. Munkácsy Mihály első pesti támogatója.

"Szepeshely. A szepesi várral és a Branyiszkó hegylánca a háttérben" 1874.

o.v.

36.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Ligeti Antal

"A szepesi vár alkonyatkor, háttérben a Király-hegy és a Magastátra". 1874.

o.v.

36.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri Képtár. Bp. MM 1960.

Ligeti Antal

Savnikvára és campagnai dombos tája.

16.o.

/Czobor Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Ligeti Antal

aszepesi vár romjait,
a szepeshelyi két-tornyos románstilü templomot,
és a Šavnikvárat

ábrázoló képei

14.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1900.

Ligeti Antal festő M. D. K.

Visegrád délről c. képét 1861-ben
Grimm Rudolf rajzolta kőre.

Gerevich, A magy. könyvkép. 1960 76

Ligeti Antal, festö
1823-189o.

Nazaréth látképe.1857. Középen lent a müvész jehyzete, jobbra hagyatéki pecsétje. Tempera.

gr. Almásy-Teleki Eva müv.int. /v.Ernst-Bus./
IX.Müvészeti aukció.1962.máj.1o.-tül kiáll. 18.-án
Rat. 2o.1. aukció

Ligeti Antal

Capri sziget c.
kéje repr.

1885. orsz. Szám. Lat.

yv

ívónyi Gyula úrnak
kek Bizottsága főtitkára

Budapest
XI. Lógymányosi-utca 1

MAGYAR NŐK LAPJA

III. ÉVFOLYAM 19. SZÁM — BUDAPEST, 1941 JÚL. 1

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekkszámla: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, negyedévre 6 pengő. Németországban, Svájcban és Olaszországban egész évre 30 pengő, félévre 15 pengő, negyedévre 7.50 pengő. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Amerikában: 1 évre 40 pengő, félévre 20 pengő. — Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTI **PAPP JENŐ**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

FIÓKKIADÓHIVATALOK: **KOLOZSVÁR,** MÁTYÁS-TÉR 13 és **DEBRECEN,** KONDOR-UTCA 19

Vallomás a tengernek

Irta Papp Jenő

Minden szerénységünk és gyarapodásunk mellett se tudjuk elfelejteni, hogy tengerünk is volt. Különösen nyáron kisért meg bennünket erősen a mesebeli quarnerói kékség. Az Adria nagyszemű csillagai Afrikából kapják a tüzet, a pálmák lomha lombját az egyenlitői nap heve lustítja el. A bambuszligetek érzékenysége és susogása trópusi nesz, a narancsfákra mohón emlékszünk s a mimózacserjék sárga piheit semmiféle aranyesőutánzattal nem lehet pótolni. S a buja agávék, gránátalmák, fehér leánderek, ciprusok és fénylőlevelű babérok pompája mellett ott a parti víz locsogása, amely éppen úgy pletykázik, mint bármelyik más hullám a Balatonon: mégis más, mert ez a locsogás a végtelenből szedi mondanivalóit. Szeretjük a Tisza heves kanyargásait, megcsodáljuk a széles Duna hátát, élvezzük a Tarac, Talabor vágtatását: és nem felejtjük el, hogy tengerünk is volt! ... Most már itthon van a tündéri Szováta is, nekünk csörgedezik Erdély minden ezüstös patakja, szabadok a drávaparti dús füzesek, csábit a Felvidék, ragyognak a ruszin csúcsok és annyi fenyvesünk van, hogy a nyaralók és túristák hetekig kószálhatnak a fenyőrengetegekben. Nem tehetünk róla, ha ennek ellenére is állandóan halljuk a quarnerói öblök zenéjét. A tenger tág tükréről álmodunk. Ha ez a nyugtalanság csak túrisztikai vágy lenne, akkor a tenger hiánya nem is fájna. Hiszen sokszor szebb a végtelenségről álmodni, mint megtapintani az izzó homokot és felborulni egy vitorlással a cherzói vad sziklafalak alatt. De az a baj, hogy a tenger eltitkolt szerelme bennünk nem egyszerű panorámarajongás. Mélyen bent a vérünkben kering egy sós ér, dagad egy óriási hullám és felvillan egy sugárzó mennybolt, amiből egyszerre Adria lesz, tenger lesz, mihelyt forrón tűz a nap és mihelyt eszünkbe jut, hogy egykor régen három tenger mosta határainkat és „magyar tenger habjaiba hanyatlott le észak, kelet, dél hulló csillaga".

Könnyű erre azt felelni, hogy elégedjünk meg azzal, amink van. Meg is elégszünk. Csak az álmaink nem érik be sohasem a „sivár való"-val. Megkívánják a mirtusz hűvös illatát, a lagúnák alkonyatát, palazzók titkát, idegen gyümölcsök ízét, a nedvdús narancsokat, amelyeknek bőréből párolog a déli nap heve. Azt már tudjuk, hogy mi van a kék hegyeken túl. De vajjon mi lehet ott túl az óperencián? A köd mögött, a végtelenben? ... A szük láthatárt folyton tágítjuk dalban, versben. Muzsika közvetíti hozzánk a hawayi szerelmet, bújjuk a térképeket, olvassuk a tengerek kalandjait. Hajók és szigetek neveit emlegeti a nosztalgia. A dunai sirályokkal az emlékek egész raja szárnyal föl a multból. S a séta, amelyet képzeletben megteszünk a reggeli mólón, nem ér véget a hullámtörőknél. A világító fároszok éjjeli fényjeleit felruházzuk misztikummal. Titokzatosság, tenger, távolság: ez a három szó sokszor minden józan ok nélkül lenyűgöz, ringat és varázslatba ejt ... „A tenger romantikája! .." kiáltják gúnyosan a száraz oktatók. Pedig mennyivel szebb ez, mint a pénz romantikája. Milyen gazdag és milyen kimeríthetetlen ... Akárcsak a nagy hegyek birodalma, vagy az égbolté. Aki szétterülő tükrére lép, az békében megismerkedik a szabadság nyugtalanságával. Elég szembekerülni a tenger távlatával, hogy az ember itthon derüsen vállalja az apró dolgok dagályát és apályát. A tengerjáró népek akaratlanul is megnőnek, ciklopszokkal és óriásokkal népesítik be legendáikat. Óceánokban gondolkoznak s világrészek szerepelnek beszámolóik mellékmondataiban. S ezeket az arányokat a szív is követi. A viharok, bősz ciklonok és hullámhegyek tisztára mossák a lelket, a rengeteg kicsinyes szándék elmerül, eltűnik és a veszély csak a lényegre való szüntelen figyelmet hagyja meg. A tenger a nagyság iskolája. Milyen ragyogó kell hogy legyen az, amit mellette vagy rajta a nő fülébe súgunk, ha azt akarjuk, hogy szerény szófüzésünk művészetét el ne homályositsák a vakító vizek! Hogy kell tudni hallgatni, milyen mélyen és milyen jelentősen, ha a hódítás kedvéért fölvesszük a versenyt a tengerrel. Mennyi villa beszél Miámiban, Isztriában, a Krímben és a tüzes afrikai partokon, mennyi márvány, mennyi rózsa és mennyi láng virul a parkokban, s hány terrasz lebeg a zöldelő hegyoldalakon, amelyek mind szónokolnak a tenger felé, vallanak neki, versenyre kelnek vele és diszíteni akarják grandiózus szegélyét! ... Ibsen azt állította drámájában, hogy az asszony a tengeré: nincs határa, megmérhetetlen és örökké messze vágyik.

Bűn ez?

Én azt hiszem: olthatatlan szomjúság, amelyet a sós könnyek is csak szánalmasan tudnak ideiglenesen csillapitani.

Asszonyok a festőművészek életében

Ligeti Antal kígyó-kalandja

Irta Nagy Méda

A libanoni cédruserdő hatalmas törzsű fái között egy apró sátor ponyváit lebegtette a szél. A dragomán éppen kecskehúst darabolt, a bográcsban már forrt a víz és a fanyar füstszag összekeveredett a széltől sodort édes illattal. A sátortól nem messze Ligeti Antal festett hatalmas, kifeszített vásznán. Néha megpihent leeresztett kézzel és rajongó szeretettel nézte a pompás alakú fákat, melyek a hagyomány szerint még olyanokat is őriznek soraik között, amelyek Salamon idejéből valók. Aztán újra ecsetjéhez kapott, gyorsan dolgozott, mert minden itt töltött perc ajándéknak számított, hiszen a környéken olyan háborús hangulat uralkodott az ehdeniek és beschariak között, hogy tanácsos volt a környékről minél hamarébb elmenekülni. A napokban még egy beduin tolvajt ütöttek agyon a kecskepásztorok és most alaposan félni lehetett a beduinok bosszújától, akik bizonyára az idegen utazót sem fogják kímélni. A dragomán mindennap könyörgésre fogta, hogy induljanak már Damaszkusz felé, de Ligeti nem tudta elhagyni a gyönyörű erdőt. Mintha varázslat alatt állott volna, a fák felé nyujtották karjukat, hogy a szépség és halhatatlanság számára minél több alakban örökítse meg őket.

A dragomán hosszú, elnyujtott kiáltással hívta az étkezéshez, de Ligeti, mintha nem is hallotta volna, lázas gyorsasággal festett tovább. Egyszer csak a kifeszített kép rámájáról felé kúszott egy sötét testű kígyó és villámsebességgel odacsapott dolgozó kezéhez. Iszonyú kiáltására hozzárohant a dragomán és a kígyómarta festőt a tűzhöz vonszolta és egy kikapott parázzsal kiégette a sebhelyet. De a méreg egy cseppje mégis eláradt ereiben és görcsök között elvesztette eszméletét. Hosszú napokig nem tudott magáról. Amikor puha ágyban ébredt, csodálkozva nézett körül:

— Hol vagyok?

— Jó helyen, Isten hajlékában, — felelték a damaszkuszi ferences barátok. Hirtelen rémülettel eszmélt:

— Mi lett a képeimmel? Elvesztek?

— Nyugodjék meg, fiatal barátom, a dragomán mindent hűségesen ideszállított. A képek sértetlenek.

— Hála Isten! — mormolta a lesoványodott férfi és visszasüllyedt újra az öntudatlan, mély álomba. De ez már nem tartott olyan sokáig, mint az előző napokban. Néha ébredve vizsgálgatta a cella világos falait, a sötét feszületet és arra gondolt, hogy immár másodszor menekült meg a szinte biztos haláltól. Vajjon kinek az imái óvták? Anyja rég a temetőben nyugszik, de egy fehérarcú leány, ott Fóton, a grófi uradalom egy csöndes kis házában, talán rágondol, talán visszavárja?...

Amikor alig egy évvel előbb, a Vezuvon jártában, hátrálva menekült egy kígyó támadása elől és a szakadékba zuhant, akkor is csak egy hajszál óvta az elpusztulástól. Hónapokig feküdt törött bordákkal, de valakinek az imái visszahozták az életbe, pedig már holthírét is költötték. Most, itt az ágyban, a láz és az öntudat órái között a fóti jegenyéket látja, amint karcsún belevágnak az égbe és egy leányt, harmatost, fiatalt, csupa tűz és rajongás a szeme. Ha az Isten hazasegíti és a képeivel sikert arat, akkor az a fóti leány nem imádkozott hiába, akkor...

— Piktor uram, a dragomán szeretne önnel beszélni, — szólt be a ferences atya. A beteg, mintha egy pillanatra magához tért volna, kinyujtotta a kezét és melegen megrázta hűséges kísérőjének jobbját. A dragomán örvendő hadarással beszélt a megmentett képekről, a visszaútról, de Ligeti fáradtan húnyta le a szemét, a barát csöndesen kivezette a derék bennszülöttet.

A beteg újra az álom és öntudat határán járt. Látta magát nagyon fiatalnak, amikor mindenki ellenkezése dacára ott hagyta a kereskedői pályát és kimondta, hogy nem lesz tovább vasárus legény, hanem festő. Gyalog indult el Itáliába: tanulni! tanulni! Minden tudást és szépséget szinte egyszerre akart magába ölelni. Csak akkor szakította félbe munkáját, amikor híre jött, hogy otthon kitört a szabadságharc. Akkor gondolkozás nélkül hazasietett, beállt a honvédcsapatba, végigharcolta a dicsőséges csatákat, s csak a fegyverletétel után szökött vissza Olaszországba. Markó Károly tanítványává fogadta, ezzel elérte, amire legjobban vágyott. Mikor úgy hitte, hogy már eleget tud, akkor hazajött újra. De itthon az elnyomatás nehéz évei súlyosodtak a nemzetre, neki, mint honvédnek rejtőzködni kellett. Álnéven élt Sopronban, s hogy fenntarthassa magát, arcképeket festett. Keserves idők voltak azok! Milyen megalázkodva kellett kérnie rendelőitől, hogy legalább azt engedjék meg, hogy a háttért tájnak festhesse. De hányan visszautasították ezt a «lehetetlen» kérést. Pedig még azt is fölajánlotta, hogy ha nem tetszik, megtartja magának. Végre sikerült Pestre jutnia, néhány szép tájképet kiállított, de, hogy élhessen, megint csak arcképeket kellett festenie Barabás Miklósnak segítségül. Végre Károlyi István gróf, a fóti földesúr, magához hívja, alkalmat ad, hogy azt festhesse, ami képességeinek legjobban megfelel: tájat és újra tájat. Olaszországba küldi, Sziciliába; Jeruzsálem, Egyiptom elérhetővé válik számára. Mennyi csodálatos táj! Pálmák, karaván ok, pirosan szikrázó sivatagi homok... Ó, mennyi színt, különös életet, varázsos tájat álmodott vásznaira, de vajjon sikerül-e, vajjon tetszeni fog-e?...

A lázas, legyöngült test nehezen tért magához. De ahogy elhagyta a betegágyat, már csak arra tudott gondolni: Haza! haza! Mielőbb látni az édes honi tájakat, a fóti kastély urának átnyujtani alkotásait és ráhajolni csöndesen egy kicsi, fehér kézre...

Pesten, a Műtárlaton, elragadtatott hangon beszéltek képeiről. A kritika magasztalása egyöntetű volt. Most tehát már bátran megkérheti Zsolnay Laura kezét.

Amikor hosszú távollét után először kopogtatott be a fóti ámbitusos kis házba, meglepetve érezte, hogy harminchétéves kora ellenére a szíve éppen úgy lüktet, mint siheder korában. Csak most, itt, a küszöbön jutott eszébe, hogy amit ő négy és féléves távolléte alatt a szívében melengetett, az hátha csak álom volt, káprázat, hiszen Laura hozzá képest olyan fiatal... és ő valójában soha, soha nem beszélt neki a szerelemről. Hátha azóta már régen elfelejtette, talán asszony is már...

Hirtelen megtorpant, levette kezét a kilincsről: hátha nagyon kegyetlen lesz a meztelen valóság? Most, így, ezzel a szívvel, talán el sem birná viselni a csalódást. Megfordult, hogy a kerten át találkozzék valakivel a cselédek közül és talán előbb azoktól tudjon meg valamit. Amint a hársaktól árnyékolt úton előresietett, hirtelen eléje lépett Laura. Ugyanaz a mosoly, nyilt szemek, csak éppen az arc lett érettebb és így talán még szebb.

— Óh, mennyire örülök, hogy újból itthon van, — nyujtotta mindkét kezét feléje a leány —, ha tudná, hogy mennyit aggódtam önért!

— Igazán aggódott értem? Gondolt rám? Várta a visszatértem? — tört ki ujjongva a férfiból az öröm.

— A gróf titkára sokat mesélt nekem veszélyes útjairól, még föl is olvasott részleteket a hozzáintézett leveleiből. Gyönyörű helyeken járhatott!... De úgy-e, most már nem hagy el minket?... Úgy gondolom, hogy most már itthon marad Magyarországon? — javította ki a kérdést pirulva.

— Itthon maradok — mondta rá egyszerűen a férfi —, ha maga is velem marad! Hogy legyen, aki tovább is imádkozik értem...

És nemcsak a leány, hanem a feleség is jól imádkozott. Mert kevés festőnek jutott itthon olyan megbecsültetés és elismertetés, mint Ligeti Antalnak. Ő lett a Múzeumi Képtár őre és nagy tekintélyével nagyon sok fiatal festőnek nyujtott szellemi és anyagi támogatást. Egyike lett azoknak, akik életüket és minden tehetségüket a hazai festészet és művészet fölemelésére fordították.

Ujságot vegyenek

Ívlámpák fénye rám ragyog,
Ujságárus gyerek vagyok,
Száll-száll a csillagszirmú hó, —
Meleg szobácska volna jó...

Jönnek, mennek urak és dámák,
Nem látják meg a szegény árvát,
A rongyaimra hull a hó, —
Meleg ruhácska volna jó...

A fényes ablakok mögött,
Jó meleg kávé gőzölög,
Hozzá friss kalács, mint a hó, —
Meleg kávécska volna jó...

Ujságot tessék, urak és dámák,
Szánjátok meg a szegény árvát,
Bús rongyaira hull a hó,
Rekedt torkából száll a szó...

Rongyos, éhes és didereg
A kis ujságárus gyerek.
Fényes urak, ragyogó dámák,
Vegyétek meg mind az ujságját...

Hadd legyen neki vacsorája,
Meleg szobája, jó ruhája,
Hull majd rátok áldón a hó,
Szivszeretettől csillogó...

MIHÁLY ZSÓKA

Ligeti Antal

Ligeti Antal (1823—1890).

23. FELVIDÉKI TÁJ. Balra folyó kanyarodik, partján várrom; jobbra facsoport; az előtérben pihenő tót és egy tótleány. A háttérben kisebb város és kéklő hegyek látszanak. Lent jobbra a művész jelzése: Ligeti A. 1883.
Vászon. M. 58; sz. 85 cm.

Ernst Muzeum aukciói

IV—V.

oleben kis gyermeke. A
Fa. M. 18; sz. 12.5 cm

Franz Reinhold (szül. 1816).

34. ALPESI TÁJ. Az előt
térben sziklás hegyek,
Reinhold

1373

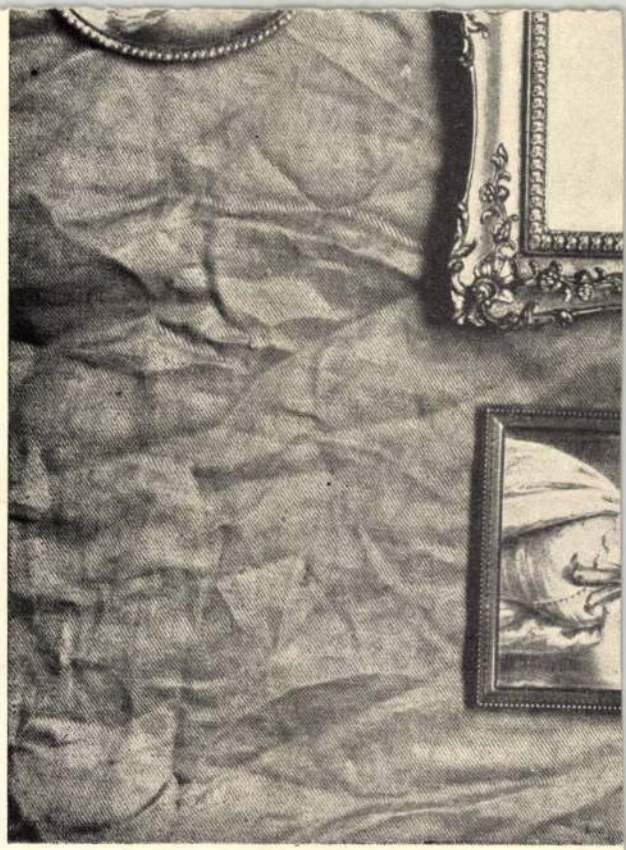

LXXXI.

Ligeti Antal

l.

Lázár Wolfner

gyűjt. 101 l –

. — H sind

1 m

Ligeti Antal

tässiepe

Repr-

Lazar Wolfner gjust

CXII. t.

Faktoren geführt, so

rlsbadi czipőraktár.

A legkitünőbb Karlsbadi czipők egyetlen budapesti raktára

AJÁRI DEZSŐ-nél Dorottya-utcza 8. sz. Tavaszi, Promenade- és
igas czipők, világos és fekete bőrbe, urak, nők és gyermekek részére.

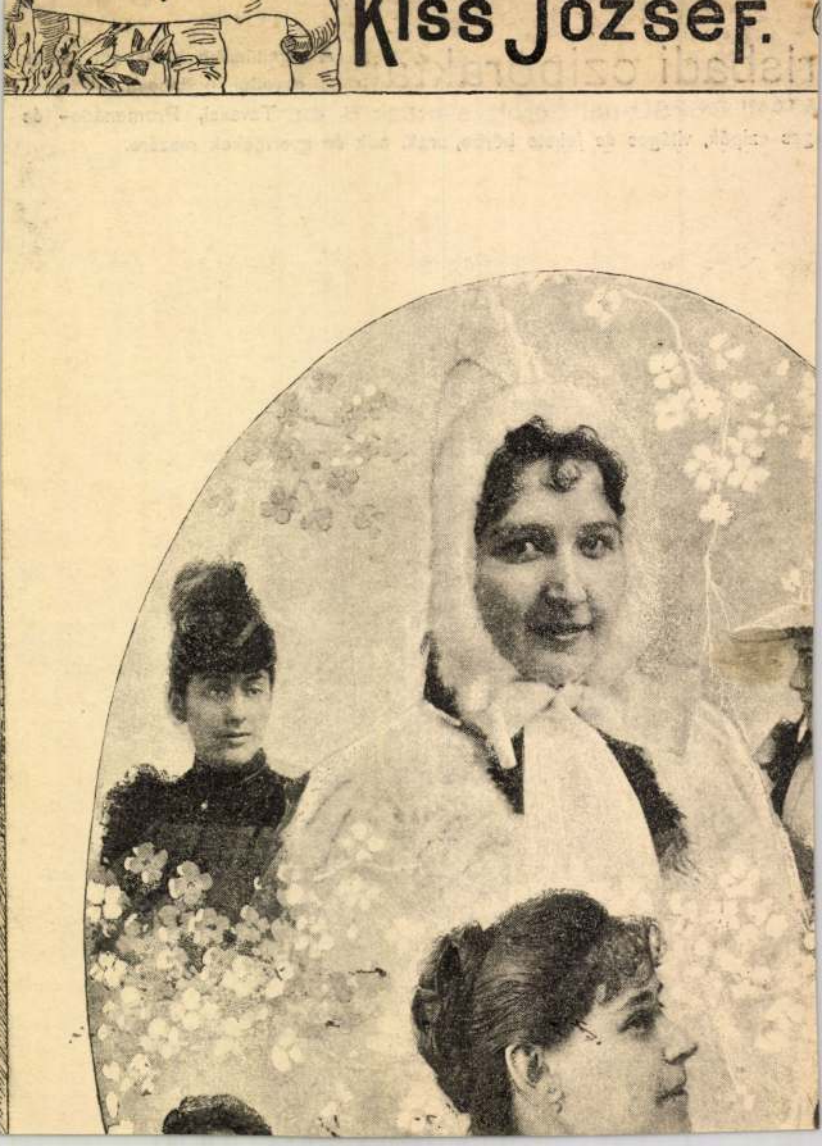

Ligeti Antal

Keleti táj

Repr.

Árverési Közlöny

1928 febr (41. 27.)

Ligeti Antal

XLII.

Ernst Muzeum aukcioi

71. Piros ruhás ülő nő

', diófa, faragott disszel, lenyiló lappal. Olasz, XVII. sz. —
Schnitzerei, herabklappbarer Platte. Italienisch, XVII. Jh.

rmás, triposzos lábbal. Olasz. — Achteckiger Tisch, Nuss-
ienisch.

t disszel és csiopokkal, lenyiló lappal. Olasz. — Stollen
und herabklappbarer Platte. Italienisch.

. Olasz, XIX. sz. e. — Schreibtisch, Nussholz, mit Intarsia

napé, két karcsszék, egy asztal, zöld alapon virágos festés-
longarnitur, ein Kanapee, zwei Armstühle, ein Tisch, mit
Rokokostil.

tt alakokkal és fejekkel. Olasz, XVII. sz. — Kommode,
:h, XVII. Jh.

diófa, hermás bakos lábbal. Olasz. — Langer, viereckiger
alienisch.

sel, két bakcs lábbal. Olasz. — Tisch, Nussholz, mit

két bakcs lábbal. Olasz. — Grosser Tisch, Nussholz, ge-

ládával és fiókokkal. Olasz. — Grosser Tisch, Nussholz

Ligeti Antal

77. Olaz ülő nő

XLII.
Ernst Muzeum aukciók

77

1647. SECRETAIRE, habos kőris, két fel
zwei Seitenpfeiler. Biedermeyer.

ÉNY, diófa, berakott és faragott Louis XVI. diszi-
Betten und zwei Nachtschränke, Nussholz mit einge-
)ekor. Österreich, E. XVIII. Jh.

Y, belsejében fiókok. Magyar, Louis XVI. — Zwei-
en. Ungarisch, Louis XVI.

- Bett, Nussholz, mit zwei Säulen. Empire.

› része fiókos. Osztrák, XVIII. sz. — Etagenschrank,
erreich, XVIII. Jh.

. kétcsavaros oszloppal, berakott diszitéssel. Barokk. —
nit gewundene Säulen und Intarsia. Barock.

:e fa, aranyozott részletekkel. Empire. — Eintürige
oldet. Empire.

asz, XIX. sz. — Bücherschrank, mit Schnitzerei.

mahagonifa. XIX. sz. — Schmale Vitrine, Mahagoni.

. XIX. sz. — Bank, Nussholz, geschnitzt, die Lehne

ajtóval. Magyar Bidermeyer. — Vitrine, Pappelwurzel,

jü sas. Tirol, XVII. sz. stilusában. — Truhe, Linden-
XVII. Jhs.

Ligeti Antal

Szigliget, olaszt
(Szépm. Múzeum)
repr.

Szépművészet
1941. 7.7.

Ligeti Antal

l.

Képzőművészet

1941. 164. l.

168. l.

Ligeti Antal

267. Az Etna

Ernst Múzeum gyűjtő XLVI.

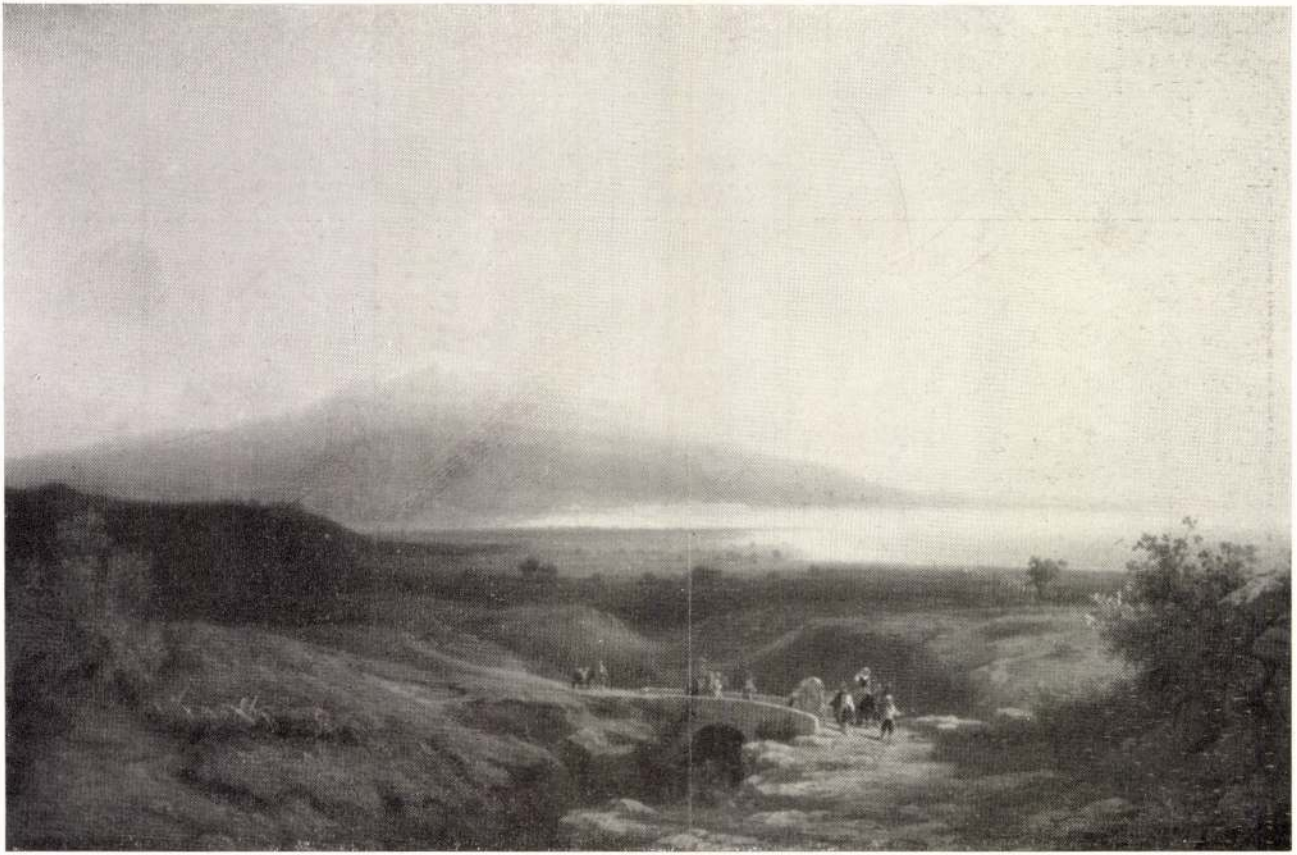

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK

MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL. II.

KATALOGUS

Csók Isvánt
Glatz Oszkár
Fényes Adolf
Koszta József
Kunffy Lajos dr.
Pécsi Pilch Dezső
Szőnyi István
Vaszary János
Vass Elemér

festőművészeknek gyűjteményes kiállításáról, a Soproni Képzőművészeti Kör rendezésében, a szinházi festőteremben Sopronban.

1931. április hó 18—26.

Rábaközi Nyomda, Sopron. 1817.

A soproni műpártolás multja.

Irta: CSATKAI ENDRE DR.

Anno 1683-ban a város számadója a polgármester megbizásából két forint négy dénárt fizet ki egy bizonyos embernek, aki a város cimerét.... répából kifaragta. De előtte már sok-sok idővel meg volt a teljes becsülete az igazi művészetnek is, ha mindjárt az emlitett furcsaságokért, a Kuriositätenkabinet-ek korában jobban lelkesedtek is. Már a középkorból több festőnek ránk maradt a neve, végrendeletük szerint a soproniak műszeretete szép vagyonhoz juttatta őket, a fennmaradt freskótöredékek pedig művészetükről adnak jó bizonyitványt. A 16. és 17. század a béke és háboru változásai szerint nyujt kedvező működési lehetőségeket a művészeknek. A 17. század első felében Lackner polgármester maga is grafikus és kifestteti a városházát allegóriákkal. Aranykora lehetett ez a művészeknek, de termékeikből alig ismerünk valamit is. A város protestáns szelleme e században általában inkább a kőfaragóknak kedvezett s nagyobb művészi pezsgés a pikturában csak a 18. század derekától fogva indul meg, amikor az osztrák származásu Dorfmeister mellett több, ma még felfedezésre váró mester tevékenykedik. A művészi kultura kialakulására döntő hatással volt a városi rajziskola felállitása 1779-ben. Szemben a néha nem egészen szalonképes festőkkel, a rajztanárok társadalmi helyzetüknél fogva bejáratosak az uri családokhoz, ahol leckeadás révén divat lesz a művészettel való foglalkozás. Az igy elkészitett talaj a biedermayer korban szomjasan várja a művészeket s ime 1847-ben már négy többé-kevésbé jó festő dolgozik és tanit s tanitványaikkal együtt kiállitáson jelenik meg a nagyközönség előtt. És az ötvenes években mellettük egész sor vándorfestőt foglalkoztat a város. Itt dolgozgat Ligeti Antal, mig a szabadságharcban való részvétele felett szemet nem hunynak Haynauék, Münchenből, Ausztriából állandó vendégeskedésre érkeznek évente a vándorok és ebben a körben nő fel a soproni születésü Angeli, a később világhirü arckép-

festő és Baditz Ottó, veterán nagy művészünk. Távol a kenyér körül folyt harctól éli emelkedett világát Storno Ferenc, a jeles festő és restaurátor és gyüjtögeti megvetett lomokból, pusztulásra ítélt holmikból a ma már szinte Európaszerte ismert Storno-gyüjteményt. Mig a többség műpártolásával Bécs felé fordul, minek eredményeképen ma is még találni családainknál Peters, Frölich, Daffinger miniatürt, Danhauser képeket stb., mégis vannak tagjai a pesti Műegyletnek is (p. o. Kis János). Az igazi kapcsolatok a fővárossal csak a 20. század elején épülnek ki. 1897-ben alakul meg a helyi képzőművészek és műbarátok egyesülete, a Képzőművészeti Kör, melynek egyik programpontja a magyar művészettel való erősebb összefüződés. A tagok sorában nem egy jó nevü fővárosi kiállitó neve szerepel s 1904-ben lehozza a Kör a Nemzeti Szalont, mintegy 220 képpel vonul fel az akkori magyar modern művészet és személyében is megismerhette a vezető egyéniségeket a közönség. Nem számitva a budapesti képkereskedelem gyakori, máscélu felbukkanását, a Képzőművészeti Kör 1928-ban ismét meghivta a Nemzeti Szalont és az Aquarell és pasztellfestők egyesületét, melyeknek együttes kiállitása sok jelentős fővárosi művész megismerését közvetitette. Ennek a hagyománynak folytatásaképen mutatja be most a Kör a Szépművészeti Kiállitást, melynek csatasorát korunk legjobb magyar festői adják.

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1869.jun.16. /Fővárosi hirek./

Ligeti Antal
festő

Fővárosi Lapok 1896. márc. 29., 15. sz.
(Millennium. Az ezredéves kiállítás képzőművészeti csoportja.)

Kalmár

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1867.dec.10. /Fővárosi hirek./

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1868.nov.12. /Fővárosi hirek./

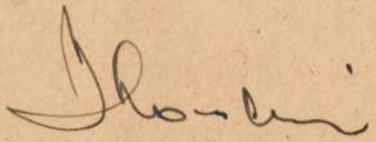

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1868.nov.25. /Fővárosi hirek./

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1868.nov.26. /Fővárosi hirek. Rövid hirek./

L i g e t i Antal

képtárőr

Fővárosi Lapok.1868.dec.24. /Fővárosi hirek. Rövid hirek./

L i g e t i A n t a l

festő

Fővárosi Lapok.1867.jun.27. /Fővárosi hirek: Képzőművészeti hirek./

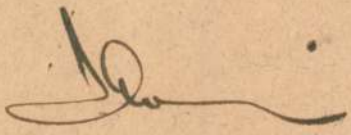

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1867.márc.20. /Fővárosi hirek./~~L. A.-nak.../~~

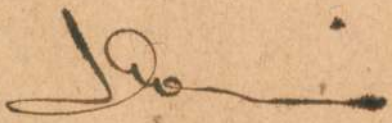

L i g e t i A n t a l
festő

Keleti Gusztáv: Alkalmi kiállitásunk. Fővárosi Lapok.1867.jun.17.

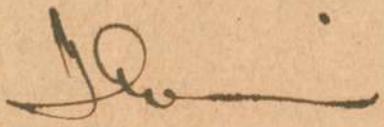

Diese Antal

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1867.jul.31. /Fővárosi hirek./

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1867.aug.10. /Fővárosi hirek./

Ligeti Antal

l.

Divald Akad. palotája

39, 46, 47, 75, 76. l.

Ligeti Antal

Lyka Károly: Ligeti
és Kelety. Uj Idők
1922. 293. l.

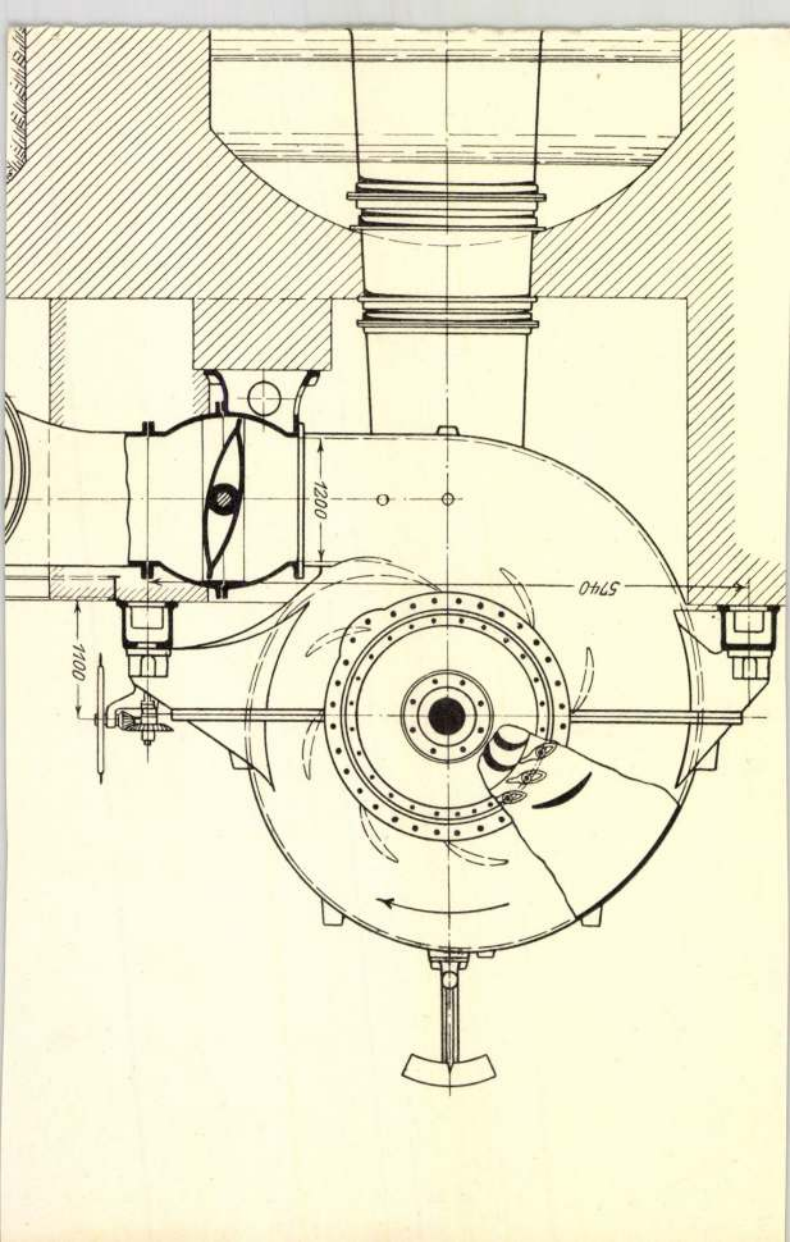
1200
5740
1100

Ligeti Antal

Wod

Szana Szárév

l. Művészek
névmutatója

+ Ligeti Antal

Nemzeti Szalon
A szolnoki művészte-
lep reprezentatív kiáll-
katalogusa. 1936. márc.

Balaton. olajf.
a Szépm.-Mus. Anlájd-

Budapest székesfőva

meghívó szám

193

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müemlékek Országo

Hivatalból
Közszolgálati ügyben

DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Központi boritékok 13.

Ligeti Antal

A szent család
futása Egyptomba
repr.

Szana Károly

121 l.

L i g e t i A n t a l
festő

Fővárosi Lapok.1869.márc.23. /Fővárosi hirek./

L i g e t i A n t a l

Fővárosi Lapok.1869.szept.15. /Fővárosi hirek./

Ligeti Antal
szobrász

Fővárosi Lapok 1900. dec. 20., 7. old.
(Vajda Imre: Téli tájak.)

Kalmár

L i g e t i Antal
festő

Keleti Gusztáv: Az első vegyes kiállitás. Fővárosi Lapok.1869.jan. 14.

DÖRNER MÁRTON
NY. BANKIGAZGATÓ
GAZDASÁGA ÉS MŰMALMA
ALSÓHERNÁD, PEST M.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula Urnak,

utána

Budapest, VI.

Aréna ut 41.

Ligeti Antal

Ernst Mur. kiáll. 47. sz

Magyar remekmüvek

1921. máj

Tunisz, Dr D. J. Anlajd

LIGETI ANTAL (1823—1890)

77. Duna a Gellérthegygyel, olajf., a Székesfővárosi Történeti Múzeum tulajdona

Nemzeti Szalon

Magyar városok
1940. jan.

Ligeti Antal

76

51. **Kis tájkép** Markó Károly modorában, Ligeti Antaltól. Olajfestmény. Jelzése: Ligeti A. Bartalus István hagyománya.[1]

[1] Bartalus István l. t., zenetanár († 1899) végrendeletében az Akadémiának és a Kisfaludy-Társaságnak közösen hat olajfestményt hagyományozott. Ezeket sorshuzással osztották két részre. Az Akadémiának az 50—51. számú két Ligeti-képen kívül még a Csorbai-tó festménye jutott Barabás Ilonától; a Kisfaludy-Társaság birtokába a következő három olajfestésű kép került: 1. Romantikus tájkép. Jelzése: Vertuni után Ligeti Antal, 1870. 2. Libanoni cédrusok. Jelzése: Ligeti A., 1876. 3. Balatoni táj. Jelzése: Ligeti A., 1870. (L. Akad. Ért. 10. k. 309. l.)

Divald Akad. palotája

76. l.

XXIV.

Központi Diákjóléti Iroda statisztikai kimutatása

on hallgatókról, akik az 1938/39. tanév II. félévében tandíjmentességben,

ben részesült	Vizsgadíj-segélyben részesült					Szigorlati segélyben részesült										Absolutoriumi segélyben részesült			Oklevéldíj-segélyben részesült		Tanfelszerelési segélyben részesült		Gyógykez segélyben			
20	25	20	19·20	16	15	60	50	45	40	35	30	25	20	15·14	10	16	15	10	20	15	29·52	20	100	62	50	41
gő	p e n g ő					p e n g ő										pengő			pengő		pengő		p e n			
									2																	

Koppmagyar 150éve

Ligeti Antal

LIGETI ANTAL / 1823 - 1890 / :

196. Buka János makói cigányprimás. - C.rajz,
p. 19.8 x 27 cm. Jelz. nélkül.

Sinopse Material

Apresentação Final 12/06

Ligeti Antal

Ujházy Ferenccel és
Markó Ferenccel a
Zugligesben,
Ujházy Ferenc vizfestménye

Szépm. Muz. graf. o.

61. kiall. (1931)
Uj szerem.

Horowánszky V. R. T., Budapest. — 88.661.

1931 MÁJUS HAVÁBAN

Ligeti Antal

vàrlatkönyve

Szépm. Muz. graf. o.
61. kiáll. (1931)
Ujszerem.

Hornyánszky V. R. T., Budapest. 88.661.

1931 MÁJUS HAVÁBAN

Ligeti Antal

Ligeti Antal (1823—1890)

50. TÁJKÉP GÖRÖG ROMOKKAL. Olajf., vászon. 40×62 400
(Illusztrálva a VII. táblán)

Árverési körlöny

1932. nov.

4. sk. 7.

(1-től 92-ig.)

74. *Ligeti Antal:* Dévény vára.

33. *Francia festő, 1800 körül:* Ámor és Psyche.

Ligeti Antal

50. **Délvidéki tájkép** romokkal. Olajfestmény Ligeti Antaltól. Jelzése: Ligeti A., 1875. Bartalus István l. tag hagyománya.

Dívald Akad. palotája

75, l.

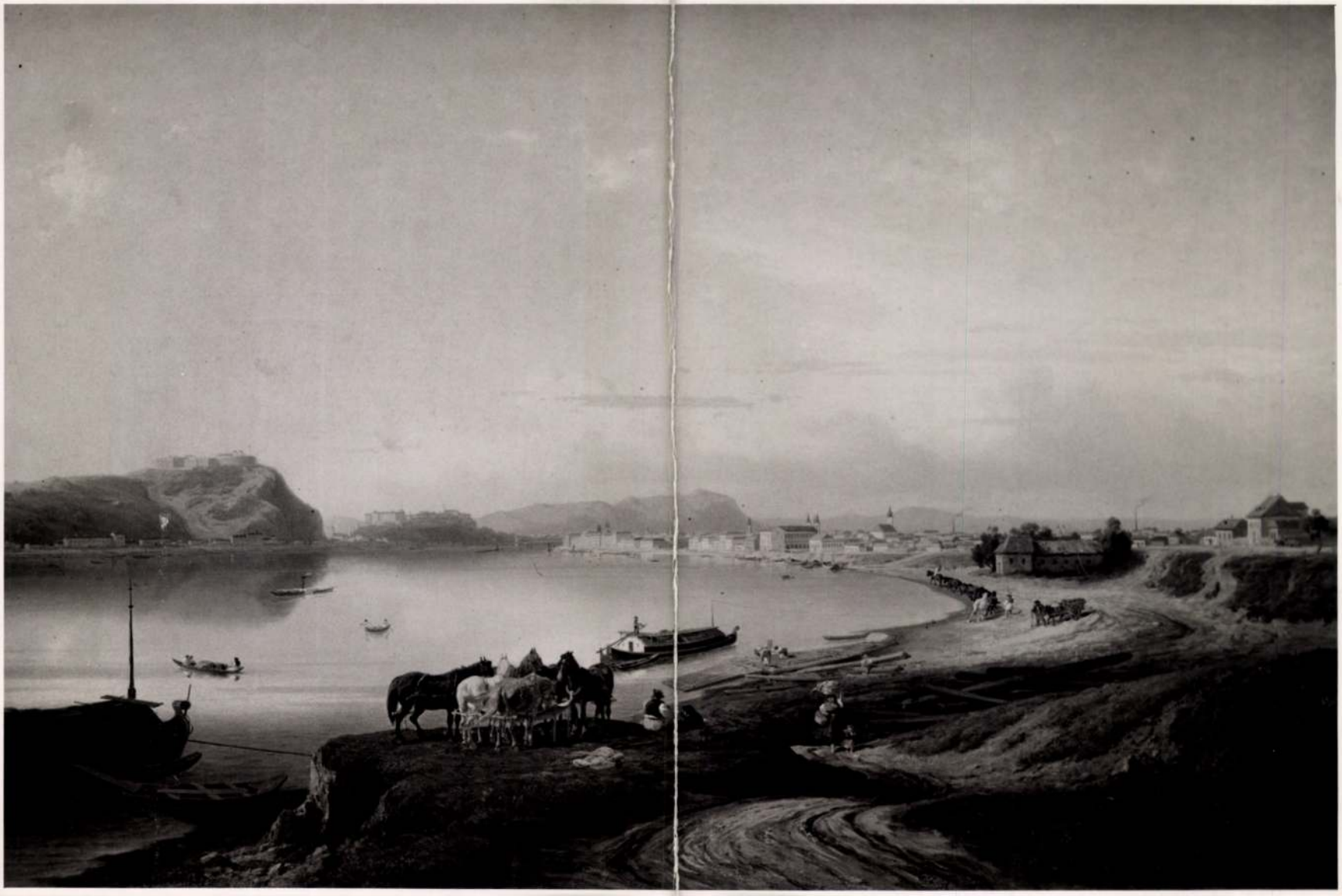

Ligeti Antal

Ligeti Antal

Ligeti Antal

irod

Petr Egy kimuls

169. l.

(Képe 827. l.) — Gerevich PA, 249. és 256. l.

Szent asszonyok Krisztus sírjánál
Papír, ceruza.
Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 240. l.

KAULBACH, WILHELM (német festő, 1805—1878)
Férfialak
Papír, ceruza.

Férfialak
Papír, ceruza.

Férfialak
Papír, ceruza.

Apostol
Papír, ceruza.

Férfi profil
Papír, ceruza.

Angyal Veronika kendőjével
Papír, ceruza.
Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 240. l. — Gerevich PA, 256. l.

KUPELWIESER, LEOPOLD (osztrák festő, 1796—1862)
Szűz Mária mennybemenetele

Ligeti Antal

ROSKOVICS IGNÁC (1854—1915)
86. Ligeti Antal festőművész (1823—1890) képmása.

Magyar művész képm

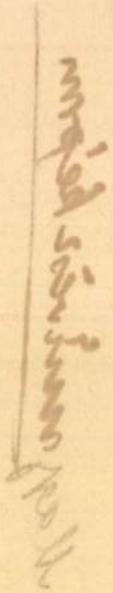

ILLUSZTRÁCIÓK

Ligeti Antal

cród

Csanky Miskolc

A május rózsaszin virággal boritotta el az öreg gesztefát. A lehulló apró szirmoktól piros a téglákkal kirakott frissen mosott udvar.

Az öreg vadgesztenye mintha vörös könnyeket sirna, amelyek lassan peregnek alá.

A budai kiskorcsma most is, mint minden májusban örök szerelmesére, Szinbádra emlékezik.

Végig a hegyek lankáin az aranyló nap érlelte édesre égette csipősre Buda borát. A szöllők között épültek a pincék, ahova csikorgó hidegben is érdemes volt kilátogatni kóstolóra. Vendégmarasztaló bora volt az öreg Budának. Tokajéval vetekedett.

Nincs még nyolcvan éve, hogy a budai hegyekben kihaltak a tőkék. A város nyujtózkodott.

A hegyek oldalában villák épültek s fenn a tetőkön szállodák.

Nyaralók állanak régi pincék helyén és virágosgruppok szoritották ki a szeptemberre már rozsdabarna tőkéket. A pincékből korcsma lett, korcsmákból lokál. Lokál frakkos

3092

356.

32. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. + Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Fürdő gyerekek.

Az előtérben pocsolya képezi s benne két fürdik.

A nagyobbik ⊥ teljesen meztelen s lehajolva vizet mer.

A kisebbik ⊤ ingben van, mely a mellén szét áll s melyet elől bemie lóg.

felfog, hogy a vizbe ne érjen pedig hátul már

Mindkettejöket a víz visszatükrözi. A két gyermek ez olykép

csoportosítva a művész, hogy a fiatalabbat balra s kissé hátrább

helyezte el. Jelzése alól jobbra: Ligeti A.

h. K. 4

⊥ oldalt látható,

⊤ fejét kissé lehajtja s

⊥ jobbról nyert világítás

Papiros, Vászonra, huzva, méretei 17:16·7 cm.

~~A. Kép. 508.~~

~~Ug. sz. 356.~~

~~Vétetett 1890. Ára 30 frt.~~

VIII: 32.

VIII: 369.

63.

3088

369

V7 Ligeti Antal.

(Sz. Nagy Károlyban 1823 január 10-én. + Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Palma.

A középtérben jobbról emelkedő ~~pálma~~ fal előtt ~~egy~~ már sárgulásnak indult pálmát látunk, melynek alsó levelei már lekomplltak. A fal tövében üdén zöld bokor köti le figyelmünket és az előtérből feléje kanyarodó út mentén a ~~pálmát~~ fű magas. A háttérben dombok látszanak s a kék égbolt teljesen felhőtlen. Telzése balra: „S. Giovanni 1847" és jobbra: „Ligeti A. h. K. 4

~~Mint~~ Papiros, vászonra huzva, méretei 45 : 30·3. cm.

~~Ar. képt. 505.~~

~~Uj. sza 369.~~

~~Vétetett 1890. Ára 250 frt.~~

~~VIII : V7.~~

VIII : 373.

53

654. *Ligeti Antal:* Tájkép.

777. *Osztrák festő:* Lovascsata.

654. *Ligeti Antal:* Tájkép.

777. *Osztrák festő:* Lovascsata.

Ligeti Antal

l. Dormay Veronka

Kecskemét, 1932. május 27.

i Uraknak,

Budapest.

elt levelükhöz csatolt 1 db.
ltót ly kelet után 3 hóra T/ Buzás Károly
nek összegét
számlájuk javára írtuk
iket kérjük és vagyunk

kiváló tisztelettel

A Gyümölcs kereskedelmi R

Ligeti Antal

1.

Nyblotr

52, 175, 478, 486. l.

3048

43 E. Steinle:

(Sz. Becsben 1810 julius 2-án. + Majn

Mária imádja a alvó

A fehér takaróval
a szőke hajú alvó Jézus, hogy jo
szik. Jobb L czombját rózsa
ábrázolt Madonna áll.
mintha ajtatosságot végezn
Kok díszítik, fejére is fel
csokorra kötött szalag
hátterben az aranyglória

L lábának

Vászon, méretei
M. Kept. 455
Tarkányi B. h
Ny. 316.
VII: 43.

VII: 316.

Ligeti Antal

ez alábbi társaság
vál. tagja.

Cred
z

Szána MIMT 1874

18. l.

III

754(3565)
814(44).

819.

1905.

védő tevékenysége.

orban)
ynek egyik sarkát szárnyas gyer-
ar ül és megelégedéssel szemléli
fekvő gyermeket, ki kezeivel nyúl-
ozik. Oldalt balról ~~egy~~ fiatal nő
obb kezében lévő almát ~~mutatja~~ a
alylyal és orsóval guggoló vén
tartó férfi áll vállravetett kö-
sszú szakállás agg férfi van nyi-
Génius lebeg dárdával és pajzs-
~~istenére~~ felé, a kinek ketten
nyas alak röpül.
cm. 694×452
-iki 20578 sz. leirattal 1500 K-án.

ában lévő menyezet cartonja.

245

483

Ligeti Antal

(1823–1890)

írod

Jelentoló 48.l.

Ligeti, Antal

H. Kapaics Judit: Ligeti Antal.

8°, 15 K, 118 L, Budapest, 1938.

Ligeti Antal

Lyka Róma

68. l., 69. l.

70. l. - 71. l.

Ligeti Antal

H. Rapaics Judit:
Ligeti Antal Kompré-
nek ism.
Soproni Szemle
1938. 265. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ligeti Antal

über

Csatkai: Ein berühmter Landschaftsmaler in unserer Stadt.

Oedenburger Zeitung

1937. 292. sz.

Jó évet

Lorkhelze Heves

Ligeti Antal

Ernst Museum aukciói.

XIII-XIV (1920) 237, 238-n.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ligeti Antal

Budapest a tábori
kórhártól nézve c.-
képet a Minerslet
tárlatán megvette a
király.

Nefelejts. 1866. 105. l.

Ligeti Antal

1867. ben az Akadémia részére Kubínyi Ferenc megbízásából festette Trencsénvára és Znióvárallja c. Eperl

Nefelejts. 1867. 608 l.

42 IL 12 -9

Ligeti Antal

Trencsén-völgy
c. képét kisorsolásra
megvette a társulat

Nefelejts. 1868.
574. (A képzőmű-
vészeti társulat.)

Ligeti Antal

Beállítva Olasz táj-
képe.

l.

B. A. Nefelejts 1868
201. l.

NDRÓD. — TEL.: 16

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ligeti Antal

1867. pit. kiáll.

1) Rózsahegy
2) Festő tava, gr. Szechenyi Béla tulajd.
3) Palermo környéke
4) Kilátás a szaharai rivalgra, gr. Szechenyi Béla tulajd.

Nefel. 1867 328. l.

Ligeti Antal

l.

Szabómagyarság.

188 – 193. l.

képpel.

Kerethedelmi minisaterium

VII. 173

Ligeti Antal

vod

Bürökezik

283, 284 l.

1207/v.1913.sz.

s e m m á s v é

Hollosi Ödön

mint elfogadónak az eredetiben

július hó 24. n

kiállított váltó alapján meghag

fill. tőkét, 1912. évi okt.

ját 10 kor. 88 fill. óvás

ben ennenel meghatározott perk

Ligeti Antal

Hricsó romjai. és

Trencsén vára
fenti 2 festménye
a M Tud. Akadémia
Anlajdona.

Rejpr
Luk Podm
IV. k. XXV. l.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

811. Széchényi István gr[redacted].

látható, kissé balra fordul

de Derékon alól szembe néz,
hezedik, baljával ~~pedig~~ felemelt ka
~~gündör,~~ bajuszt és leberetvált álla
zsinóros.

Vászon, méretei 37: ~~27~~ 29
Az 1848/9-iki szabadságha
Átvétetett az 1896: IV. 8

Mellét rendjel disziti.

204:v.5.

Ligeti Antal

vrőd

Dívald 1927

178. l.

Tekintetes ki

Tóth József miniszteri hivatalno
dár és Szentiványi Gyula hivat
toznak nekünk, tőlünk az ÁCa. s
koronával

Miután nevezett adós ok fiz
czára eleget nem tett ok B/ alatt vallott

Ligeti Antal

cvod
2

Myskerno

74. l.

Ligeti Antal

wód
z

Mátray Neuer Képes
21. l.

Ligeti Antal

vád

Maszlesztergképt

166, 169, 170. n.

368. n.

807. Német f

A XV–XVI. szára

Szt Erzsébet é

és
L (kissé jobbra fordul.

A két szent egész
fejök et korona
git van kere
nyal. Szőke haja
szent Erzsébet he
jobb kezét áldóla
csákkal. Magas
vetette, fehér
háttér préselt di

Fa, mér
A Nem

495

Ligeti: Antal

röd

Lyka – Mutter

II. 254. l

Szelid. jó arczából kivettem, hogy a sok nyomor, melyet a kórházban láthatott, mély benyomást tett reá. Zsebkendőjével folyvást könnyeit törülgette.

Most a törzsorvos elmondta nevemet avval a megjegyzéssel: hogy magyar huszár premierlieutenant vagyok, a mit nálunk főhadnagynak neveznek.

Rövidre nyirt hajam még soványabbnak tüntette fel a nélkül is halvány szinü arczomat, s igy a jó királyné azt gondolta, hogy tudja isten, mi a bajom, holott a sulyos zuzódásokon kivül csakugyan épen maradtam.

Soha sem fogom elfelejteni azt az angyali jóságos hangot, a melyen azt kérdezte tőlem: vajjon vannak-e szüleim, és tudják-e, hogy Berlinben vagyok.

Midőn azt feleltem, hogy szüleimet még nem értesítettem, megigértette velem, hogy azt még ma meg fogom tenni.

— Önök nem tudják, mennyire aggódik egy anya gyermeke után — jegyzé meg a királyné.

Ágyról-ágyra végigmenve, mindenütt vigasztaló szavakat mondott.

Mielőtt a termet elhagyta volna, még egyszer megállott előttem.

— Tán legjobb lesz, ha nemsokára felépülve elbocsáttatását kéri, — mondá Auguszta királyné, — azt hiszem, hogy a király szivesen haza fogja önöket bocsátani. Isten önökkel!

Evvel a minden izében méltóságteljes királyné elment.

Nehány nap mulva már az udvaron is sétálgattam, hol mindenféle fegyvernemből való földieket találtam. Volt ott borsodmegyei baka, jászkunsági huszár, erdélyi gyalogos. De nagyon kevés tiszt, mert ezeket leginkább Boroszlóba, Schweidnitzbe és Magdeburgba küldték a hadjárat alatt.

Három ezredembeli közlegény is ott sétált nagy keservesen az udvaron.

Az egyiket, ki mindkét szeme világát elvesztette egy puskagolyó által, mely szemei előtt elrepült, bajtársa vezette, kinek ismét három ujja hibázott, a harmadiknak egy fáradt golyó arczát lyukasztotta ki két felől.

A szegény fiuk elmondták, hogy a királyné mily szépen beszélt hozzájuk. A vaknak — Sörétes Márton doroszlói születésü trombitásnak, 10 aranyat adott, a másik kettő 6—6 aranyat kapott.

Szeptember első napján szélnek eresztettek bennünket, miután egészségünk tökéletesen helyreállott. Otthon aztán vallatóra fogtak, hogyan, miért és miképen kerültünk hadifogságba, és mivel élő tanukkal nem tudtam bebizonyitani, hogy szolgálati lovam csakugyan derekát törve ott a helyszinén döglött meg, a szokásos remunda árát velem meg is fizettették.

Hogy mindenem kárba veszett, azt senki sem kérdezte.

A szelid, jóságos Auguszta királyné arczát pedig, halálának hirét hallva, tökéletesen ugy láttam magam előtt, mint a Bethániai kórház 16. számu termében, — ezelőtt huszonhárom évvel.

LIGETI KÉPEI.

Ligeti Antal tájképeiből egész csoportozatot állitottunk össze.

Festményei el vannak terjedve a hazában. A nemzeti muzeum képtára is számos becses darabot bir tőle, különböző időszakokból, melyek a művész fejlődését jól feltüntetik.

A negyedfélévig tartott keleti utazás benyomásai végig kisérték negyven évre terjedő művészi pályáját. Kezdetben majdnem kizárólag keleti tájakat festett, melyekhez oly gazdag tanulmányokat tett. Az ott rajzolt vázlatok egész gyüjteményét őrizte. Korrekt, szép rajzu lapok ezek, melyekre bele jegyezte a szineket is, hogy évek mulva se jöjjön zavarba, ha vázlatait használni akarja. A melegségtől kipörzsölt kopárság, a meredek szirtek, a tropikus nap heve, s az ég tüzes fénye, a pálmacsoportokkal, a sivár homokkal sokszor megjelennek ujabb, de mindig változatos feldolgozásban. «Palermo,» «Betlehem,» első festményei, melyek a muzeumba kerültek, szintén ilyenek. Szerette az olasz eget, a tengerparti nagy távolt, s átalában a messzeséget, melyet mélyen és tisztán tudott festeni. A ragyogó napot pedig magyarországi tájképein is gyakran megtaláljuk, a mint fényes sugáraival elözönli a tájat.

Mig mestere, Markó, annyi költészettel festette az erdőt, Ligeti talán soha sem festett ezt. Átalában a buja, a hűs természet nem lelkesítette. Az erdők csak a távolban fordulnak elő, mint kék vagy violaszin fodrozatok. A fák nála — ha csak nem pálmafák — alárendelt szerepet játszanak, és rendesen gyér lombuak, ritkások. Az előtér mindig kopár, vagy sziklás, vagy partszakadás, avagy egy ut omlós oldala. Gonddal és erélyesen tudta festeni az előtért, a sziklákat.

A távlat mestere lévén, a tájképeket bizonyos theatrális elrendezésben festette. A kép magva a középen van, azontúl pedig a távlat halaványuló, de kedves szinei, hegyek vagy levegő, felhők, vagy enyhe, mosolygó ég. Alak nincs sok, csak a mennyivel jellegezheti a vidék viseletét, az utak irányát. Figurális képeket ő nem festett. Minden képe egész táj; a tájnak arczulata, panorámája, körülvéve bizonyos kellemmel, melyre az elrendezésnél, a rajzban, a szinekben és a finom kidolgozásban törekedett. Elegánczia, izlés, élénk, meleg szinek, kidolgozás — ezek soha sem hiányzanak ecsetéből. Felfogása gyöngéd és poétikus. Tekintete a szépet, a kecsest látja és csakis szépet és kecsest kiván adni. Nem a természet hangulatának festője, hanem a természet képeé, mely elterül előtte, legyen az tenger, sivatag, mező, rom vagy város. Nem óhajt egyebet festeni, mint a természet legváltozatosabb, legszingazdagabb képét s azt melegen, mohó szeretettel öleli föl, hogy minél többet vihessen át belőle a vászonra. Nem egy részlet, erdő-mélység, egy szikla környékének vadsága tárgyai az ő festményeinek, nem az árnyékos, a gazdag növényzetü berek, nem a természet haragja, vagy a magány idyllje, hanem mindig egy teljes kép, melyet a szem beláthat.

A modern tájfestészet felfogása más. A természet hangulatát, életét, lüktetését keresi; nagy változásait, buja gazdagságát, mélységét, világosságát, hervadását, virítását. A természet életének egy-egy dobbanását, vagy alvásának, néma csendjének egy-egy pillanatát ragadja meg. Ligeti még az ideális tájfestők közül való, a ki nem korlátozza lelkesülését egy pontra.

A finom, választékos előadás hamar keresetté tették müveit. Sok megrendelője volt és sokat is dolgozott. Főpapoknál, főuraknál, műszerető uri házaknál gyakran találkozhatunk festményeivel. A legtöbb itthon maradt, de külföldre is sokat elvittek.

A mai számunkban bemutatott képek egész változatosságban tüntetik föl ecsetjét. Keleti, olasz és hazai tájképek vegyesen fordulnak elő köztük. A rajz mindig hibátlan, a szinekben melegség és kellem. A tekhnika művészetével csak kevés tájfestő rendelkezett ugy, mint Ligeti.

Az ő müködése tájképfestészetünk történetében mindig egy szép lapra lesz fölirva.

BUDAPEST ÉS KÖRNYÉKE 170 ÉVVEL EZELŐTT.

— A Kárpát-egylet budapesti osztályában tartott felolvasás. —

Egy arab közmondás szerint *a hova a török lép, ott többé fü nem terem.* Ez nem az Iszlam miatt van igy, mert lám az arab, bár szintén muhammedán, tudott alkotni Bagdadban, Észak-Afrikában és Spanyolországban egyaránt. A törökben egyenesen faji hiba, hogy szervezésre, alkotásra képtelen, s mint minden keleti nép, teljesen hijával van a történelmi érzéknek. Szemökben mindennek a világon nem a műbecs vagy történelmi jelentőség, hanem egyedül a használhatóság ad létjogot, s ennélfogva semmit sem törődnek a régi emlékek fenntartásával és megőrzésével, mi a nyugati művelődésnek egyik legfontosabb előmozditója. Kis-Ázsia egykor hatalmas városai, Antiochia, Ephesus, Smyrna, romba dőltek sivár uralmok alatt. Épen igy nálunk ős Buda és Pest kulcsos városa. A török uralom közepe táján, 1605-ben, Bocatius János kassai polgármester ide látogatván, hű képét adja a pusztulásnak. A merre néz nem lát egyebet, mint födetlen, rongyos vityillókat, paticsházakat, sárral, téglával szalmával betömött ablakokkal. Füstös, piszkos, éktelen épületek, barom-istállókul szolgáló templomok mindenfelé. A temetőkből az utczákra hurczolt márvány siremlékek szakállszárító ülőhelyek vagy árúpadok gyanánt használtatnak. Uton-utfélen dögök hevernek szanaszét; a mely helyen valami eltörik, az is ott marad. Budáról Pestre tér a vándor, s meg nem állhatja, hogy fel ne kiáltson: *ó szegény Pest, téged ugyan inkább pestisnek lehetne nerezni!* Ott sincs egy ép ház; mindnyája roskatag, falaik közt gyülevész söpredéknép nyomorog.

A két város, különösen Buda szertelen hanyatlását csak az menthetné, ha Magyarország hajdani fővárosából provinciális helylyé sülyedt volna a török világban. Ámde a török is Budát tette magyarországi birtokai fővárosává, beglerbég, székhelylyé, s mi több, tulajdonkép Buda volt födepótja a kereszténység ellen irányuló roppant hadi vállalatainak. Rengeteg pénz és egyéb érték fordult meg e helyen, mely forgalom más népnél, ha egyebet nem, legalább azon egy városnak virágzását biztositotta volna.

A multtal és jövővel nem törődő, pusztán csak a má-nak élő basagazdálkodáson kivül, rémítőn megrontotta még Budát az 1680-as években többször ismétlődő ostrom, melynek utolsója után, 1686-ban, midőn a győzelmes császáriak bevonultak a várba, nem leltek ott egy ép házat, hol megvonhatták volna magukat.

A százötven évig tartott török hódoltság idején, Buda és Pest régi magyar és német polgársága elzüllött. Ráczok, kiket vallásukról görögöknek is hivtak, horvátok és zsidók jöttek helyükbe. A visszavétel utáni években a ráczság ujabb gyarmatokkal erősödik; előkelőbbjei kereskedésből éltek, a szegényebbek követ fejtettek Kőbányán vagy Dunavizet hordtak a várba, melynek régi vizműveit az ostrom tönkretette. Horvátok nagyobb számmal a Vizi-városba telepedtek, melyet róluk *Kroatenstadt*-nak neveztek, s hol e horvátoknak maig megőrzé emlékét a *Horvát-utcza.*

A németek, többnyire császári katonák, tisztviselők és mesteremberek, leginkább a várba és a vár tövébe telepednek. Rajtok kivül vallon, olasz, s főkép nagyobb számu spanyol eredetü császári katona üt állandó tanyát Buda-Ujlakon. A régi török lakosságból is maradtak itt vagy százan, kik, az egyházi anyakönyvek tanusága szerint, megkereszteltetvén, beolvadtak keresztény népelemek közé.

A Lipót alatt ide telepedett császári katonák közül azonban csak igen kevesen maradtak itt véglegesen. Hazariasztá őket Rákóczinak 1703-tól 1711-ig tartott forradalma, mely belvillongások alatt jórészt visszamentek oda, a honnét ideszakadtak. Ekkép, a belső zavarokhoz még a népesség megcsappanása is járulván: az 1703-ban királyi városokká emelt Buda és Pest nem hogy haladtak volna, hanem inkább hanyatlottak.

Buda e korban mindenesetre jelentékenyebb, de Pest még mindig igazi rongyos fészek. Még 1709-ben is csak ötszáz főnyi lakosa van, kik közül élhető állapotu polgár mindössze 16. A városban 319 ház áll fenn, de nincs, a ki belemenjen lakni, ugy, hogy 151 ház egészen üresen áll. Egy vendégfogadó és egy sörfőző-ház jelentené a polgárosodást.

Két év mulva azonban végre valahára beköszönt Magyarországon az állandó béke, s ezzel karöltve Budán, Pesten, és a mi fő, környékén kezdetét veszi a nagyobbmérvü rendszeres telepités.

Sivatag volt a mai főváros környéke. Pest tövében terjeng a Kákás-tó, a Békás-tó, a Fehér-tó. Mocsarak és homokbuczkák szegélyezik határát néhány mérföldnyi kerületben. Körülötte a legközelebbi lakott helyek: Palota, Fót, Mogyoród, Péczel, Gyömrő, Üllő, Ócsa, Némedi és Sziget-Szent-Miklós, kivétel nélkül magyar lakosságuak; de egyik néptelenebb a másiknál. Ellenben a szent-endrei szigetnek mind a négy magyar községe, védett helyzetében, elég jó erőben állott fenn.

Buda körül még nagyobb a pusztaság. Négy magyar falu: Tinnye, Tök, Páty és Bia a legközelebbi lakott helyek Buda mellett.

Budapest táján, Uj-Pest kivételével, minden nagyobb községet III. Károly korában szállottak meg mostani lakosai. A már meglévő magyar és szerb községek ujabb bevándorlókkal szaporodnak. Ez időben ülték meg a főváros tájékán lévő összes *tót* községeket. Csömört a Bosnyák-család, Czinkotát a Beniczkyek, Kerepest a váczi püspök, Ecsert és Maglódot Grassalkovich, Pilis-Szent-Lászlót a paulinusok, Pilis-Csabát a klarisszák telepitették meg tót lakosokkal.

A belföldi népelemek azonban nem voltak

elegendők a főváros környékének benépesítésére. A rendszeres telepítés épen ezért főleg külföldiek behozatalára czélzott.

Az udvari kamara, mely a telepítés ügyét vezette, alapelvül mondotta ki, hogy külföldről Magyarországba, *az akatholikusok*, vagyis minden nem katholikus vallásu *kizárásával*, csakis német és r. katholikus telepíthető. E kormányrendszabály okozta, hogy Budapest tájékára csupa frankóniai, sváb, bajor és osztrák telepedett. Mert ezek a népségek egyesítik magukban a kivánt tulajdonokat, lévén nemcsak németek, hanem jobbára katholikusok is. Eredetük maig fölismerhető, nemcsak nyelvükön, hanem egyéb ismertető jelekből is. Valamennyit *svábnak* hivják, melylyel a magyarság ugy látszik átalában a *délnémet* fogalmat jelölte; ép ugy, mint a hogy az *éjszak-németet* meg általában *burkus*nak nevezé. Soroksár egy utczájának most is Franken-Gasse a neve, Pesten alsó-bajor-utcza volt a mai iskola-utcza, felső-bajor-utcza a mai Sebestyén- és Duna-utcza, a Svábhegy a budai hegyek közt, valamint Bogdány határában, szintén a sváb telepítők emlékét tartja fenn.

Nemcsak a kamara, hanem a főurak és szerzetek is buzgón hozzáláttak a sváb-gyarmatosításhoz. Igy Eugen savoyai herczeg a maga ráczkevei uradalmában telepíti Csepel, Becse, Csép, Budafok községeket, mely utóbbi akkoriban, birtokosáról Promontorium Eugeniinek neveztetett. A csepelszigeti telepítvényeseket már meglévő szerb falvakba vitték. A szerb azonban nem tud meglenni a svábbal: Becséről Lóréra, Sziget-Szent-Mártonból Ráczkevébe, Csépről Tökölre, Sziget-Ujfaluból különböző szerb-lakta helyekre, a maguk fajtájához huzódnak a svábok elől, azoknak engedve át az egész falut.

A gróf Zichy-család ó-budai uradalmában ekkor alapíttatott Budaörs, Budakeszi, Solmár, Békásmegyer, Bogdány. A Szunyogh-család Hidegkútra, gróf Eszterházy József Vörösvárra visz svábokat. Gr. Grassalkovich Soroksárt, a Vattayak Nagy-Kovácsit, a bécsi skót szerzet Jenőt és Telkit, a budai szent Klára-rendi szűzek Boros-Jenőt és Taksonyt telepitik. Ugyanekkor ülik meg Harasztit, Kis-Torbágyot és Szent-Ivánt.

Mindezen helyeket kizárólag délnémet katholikus lakosság szállta meg; másfajta külföldi nem is jelentkezett, miután csakis Dél-Németországban s az osztrák örökös tartományokban hirdették ki, hogy hat évig adómentes, a ki a magyar Kanahánra telepedik. Egyetlen kivételnek látszik Török-Bálint, a legrégibb német-ajku telep Buda vidékén, melynek anyaegyháza még 1702-ből való. A török-bálintiak kiválnak a budavidéki svábok közül, azokétól elütő viseletök és beszédök által, mely meglehetős tiszta német és nem svábos.

Hogy ily népségek vertek állandó fészket a főváros tövében, annak később nemzetiségi nagy következményei támadtak. A tradiczióihoz, tehát nyelvéhez is szivósan ragaszkodó tőszomszéd német falusi lakosság Budapest külvárosait koronként egyes német településekkel látta el, a főváros piaczát német jellegüvé tette, s általán, minden rossz szándék nélkül, kerékkötője lett a magyarosodás előhaladásának.

Közgazdaságilag a német telepítés jelentősége főkép abban állott, hogy a bevándorlók közt alig akadt iparos, mert csaknem kizárólag földmüvelők voltak. És az kimondhatatlan nagy áldás volt a budai hegyek és a Rákos kulturájára nézve, hogy épen ilyen megszállói jöttek. Földmüvelőkre volt itt szükség, kik a parlagon heverő földet szántóföldekké és szőllőkké alakitsák. Jámbor svábjaink nem is kivánkoztak el az eke mellől; s tudtommal 170 esztendő óta, Volf György kivételével, a ki meg török-bálinti, a budai hegyek németségéből soha senki sem adta magát tudományos vagy művészi pályára.

Ballagi Aladár.

(Vége köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A **Budapesti Szemle** gazdag tartalmu kötettel kezdi meg az új évfolyamot. Benne olvasható egész terjedelmében *Lévay Józsefnek* Tompa Mihályról irt visszaemlékezése, melyet a Kisfaludy társaság egyik közelebbi ülésén mutatott be, s mely a költőt közvetlen melegséggel, jellemző vonásokkal állítja szemünk elé. Lévay közelről ismerte Tompát, gyakran érintkezett vele, s most föleleveníti szokásait, kedvteléseit. Mindenki nagy érdekkel fogja olvasni a költő e jellemzését. *Hegedüs Sándor* az akadémiában tartott egyik értekezését «Az árak tényezőiről és törvényeiről», mely kivált a gazdaközönség figyelmébe ajánlható, szintén e füzet közli. *Imre Sándortól* pedig nagyobb tanulmány kezdődik «A középkori magyar irodalom styljéről», melyben régibb nyelvemlékeinket, s ezek közt főleg a prózát figyeli meg, a szabatos előadási styl szempontjából, s kimutatja, hogy régi nyelvemlékeink (egyházi iratok) nemcsak pongyolák, de sokszor érthetetlenek is; meglátszik, hogy a vallási iratokat idegen nyelvből fordították, idegen eszmefolyást követtek és sokszor meg sem értették kellőleg az eredetit. Imre nagyérdekű tanulmányának még folytatása következik. *Keleti Károly* «Statisztikai arabeskek a népesedési mozgalom köréből» czim alatt a társadalmi életre, főleg a házasságra vonatkozó statisztikai adatokból állít össze érdekes képet. Tájékozásul említi, hogy hazánkban egy éven át körülbelül 165,000 házasságot kötnek; körülbelül 700,000 születik s 550,000 hal meg; fiu általában több születik, mint leány, de gyermekkorban több fiu halván meg, később már a lányok maradnak többen, még pedig ép abban az életidőben, midőn a házasságokat leginkább szokták kötni. Különben évenkint átlag 1280 menyasszony van 24—30 életéve közt. De van évenkint átlag 195 olyan hajadon is, ki 40-ik évén túl, de az 50-diken innen lett menyasszonynyá. A füzet szépirodalmi részét képviseli *Zichy Antaltól* a Kisfaludy-társaságban felolvasott «Szatira a nőkről» és «Szerelmes levelet hiába ne irj» czimű, Keller Gottfriedtől németből fordított novella. *Pasteiner Gyula* a műcsarnok téli tárlatáról ir kritikát, még pedig több élességgel, mint találó igazsággal. Nincs megelégedve festészetünk haladásával, s a ki a műtárlatot nem látja, hanem Pasteiner után szerez róla tudomást, valóban azt fogja hinni, hogy ott igen középszerü tehetségek kisérleteit lehet látni, még pedig siker nélküli kisérleteit. Elismerést nem oszt ugyszólva senkinek. A «Szemle» utolsó rovata, az «Értesitő», több új könyvet ismertet. A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

«Six Hongroises». E czim alatt jelent meg *Bertha* Sándor, Párisban lakó jeles zenész hazánkfiától hat magyar zenemű. A darabok könnyü ábrándalakban vannak irva; valamennyit gyökeres, magyaros zamat jellemzi, s a francziák bizonyára helyes fogalmat szerezhetnek belőle a magyar zenéről. A magyarosság, mind a hatban általában, de egynémelyikben különösen feltalálható; dallamosságuk miatt is élvezettel lehet játszani. A csinos kiállitásu füzet Ph. Maquet & Comp. párisi kiadóknál jelent meg (Paris 103 Rue Richelieu.) — Ára 6 frank.

A párisi életből, elbeszélések, vázlatok, irta Székely Béla, ki párisi tartózkodásáról irt több tárczaczikkben mutatta be először tollát. Az első kötet, melylyel most az olvasó elé áll, szintén a párisiakkal foglalkozik, ezeket rajzolja, tizenkét elbeszélésben ismertetve, hibáikkal, jó tulajdonaikkal. A szerző élénk benyomásokat szerzett az ottani életről, mint elbeszéléseiből és vázlataiból látszik. A nagy világvárosból nemcsak a romlottság, a könnyelmüség ragadta meg figyelmét, hanem a gyöngéd, tiszta érzelmek is, melyeket szintén illusztrál egy pár elbeszélése. A szép kiállitásu könyv a Révai testvéreknél jelent, s ára 2 frt.

Folyóiratok. Az *Archaeologiai Értesitő* deczemberi számával ez érdemes vállalatnak már 9-dik kötete ér véget. Rakovszky Ferencz nyitramegyei ásatásait, Téglás Gábor a dévai Bezsán hegyen levő római kőbányát, dr. Kuzsinszky Bálint az ó-budai feliratos köveket, Neudeck Gyula a XVI. századbeli sajógömöri éremleletet ismerteti; egyik czikk pedig az uralkodóház magyar érdekű fegyvereiről emlékezik meg, s ezen kivül még többen irnak az ujabb ásatásokról, régészeti könyvekről, stb. A füzet illusztrácziókban is gazdag. — A *Turul*, a genealogiai társaság közlönyének utolsó számában a czikkek sorát dr. *Komáromy András* nyitja meg «A Hunt Pázmán nemzetség ugocsai ágazata» czimü dolgozatával. Báró *Radvánszky Béla* egy nyomatott házassági jelentést tesz közzé az 1676 iki évből. *Csergheő Géza* a Petrovics-család czimerét ismerteti és azt igyekszik kimutatni, hogy Petőfi Sándor a nemes Petrovics-családból származott. Szakirodalmi tudósitások, könyvismertetések, kisebb közlemények egészitik ki még a füzetet.

Pótfüzetek a «Természettudományi Közlöny»-höz. A természettudományi társulat évnegyedes folyóiratából az idei első pótfüzet két nagyobb dolgozatot közöl. Ifj. Kuthy Dezső czikke «Testünk satnya részeiről» szól, s ebben a szerző az ember és a gerinczes állatok szervezete között von párhuzamot. A másik czikk ifj. Apáthy Istvánnak a természettudományi társulatban felolvasott szaktanulmánya «A szövettani módszerekről». A kisebb közleményekben a természettudományi mozgalmak képét találjuk, az állattan, a khemia és fizika köréből.

Protestáns Szemle. A magyar protestáns irodalmi társaság évnegyedes folyóiratából megjelent az első és második füzet együtt, *Kenessey Béla* titkár szerkesztésében. Tudományos jelentőségü s a protestáns egyházzal összefüggésben levő kérdések tárgyalását és vitatását tűzte ki feladatául.

A «Protestáns Szemle» czéljait *Szász Károly* püspök fejtegeti az «Olvasókhoz» intézet előszóban. A folyóirat az egyetemes protestantizmus elvi alapján a szabad vizsgálódást akarja a hit dolgaiban, a bibliai tudományokban, az erkölcsi és egyházalkotmányi s szervezeti kérdésekben, a történeti kutatásokban; de védelmezni fogja a protestántizmust a támadások ellen is. Az első szám további tartalma a következő: *Balogh Ferencz* «A franczia protestáns történelmi társulat» történetét és czélját ismerteti. Dr. *Masznyik Endre* «Pál apostol megtérése» czim alatt értekezik. Dr. *Szlávik Mátyás* «Janssenismus a történetirás terén» czimen Janssen János majna-frankfurti tanár tendencziózus rendszerét támadja. *Sztehlo Kornél* «A házassági reformról» czikke figyelemre méltó szempontokat állít föl. *Csiky Lajos* a protestáns isteni tisztelet reformjáról ir. *Hörk József* fejtegeti az állam viszonyát az egyházhoz, az amerikai Egyesült-Államokban. *Thury Etele* adatokat közöl a veszprémi ref. egyházmegye történetéhez. Könyvismertetések, irodalmi szemle s egyéb kisebb közlemények emelik a kettős füzet tartalmát. A folyóiratot az irodalmi társaság tagjai kapják, egy füzet ára különben 1 frt, kettős füzete pedig 2 frt.

«Visszaemlékezések Veres Sándorra», Koós Ferencz kir. tanácsos, tanfelügyelő czikke, mely az idei «Bukaresti magyar képes naptár»-ban jelent meg, arczképpel s egy töredékkel Veres kiadatlan naplójából, külön lenyomatban is kapható 20 krért.

Magyar köszöntő, köszöntések és levelek gyűjteménye versekben és prózában, újévre, születésnapra, névnapra, szülőkhöz, rokonokhoz, jóltevőkhöz, továbbá iskolai beszédek tanitók és növendékek számára; függelékül még német, franczia, angol, olasz és latin köszöntések is. Összeállította Bácsi József. Kiadta a Lampel-féle könyvkereskedés. Budapesten ára 80 kr.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémián jan. 7-ikén az első osztály ülésezett *Hunfalvy* Pál elnöklete alatt. Az ülést nagyérdeküvé tette *Ballagi* Mór felolvasása, ki erélyesen támadta meg a magyar nyelv szókészlete ellen az orthologok által indított harczot. Érvekkel és a gunyt sem tartva vissza szólt a veterán tudós a «Nyelvőr» körül csoportosult nyelvészek törekvéseiről, mely abból áll, hogy minden, a régibb magyar irodalmi emlékekből ki nem mutatható szavat elitél, s igy a modern gondolatvilág nyelvének gazdagodását akarják pusztítani.

Ballagi Mór nem most szólal föl először az akadémiában az orthologok ellen. Az ő álláspontja az, hogy a nyelvujitás forradalom volt, a szükség, a kényszer hozta létre. A nyelv, melyen a két Kisfaludy, Vörösmarty, Petőfi, Arany irtak, a melyen Széchenyi, Kossuth, Deák, Eötvös beszéltek, a nemzet kincsévé lett, átment az irodalomba, a közéletbe, a nép ajkára; azt többé elpusztítani hiu törekvés. Ballagi felolvasásában a támadó rész éles, az idézetek, a példák ügyesen vannak választva. Gyakran hosszas derültséget gerjesztett ezekkel s az is tetszett, mikor felsorolta, hogy a «Nyelvőrék» tizennyolcz évi küzdelmének eddig nincs más eredménye, minthogy a hordár: hordáros; pinczér: pinczés; bibornok: biboros; pénztárnok: pénztáros; ünnepély: ünnepség; idény pedig évad. A további eredményt az időtől reménylik. A felolvasás czime: «*Magyar szókészletünk orthologi szabályozása és az iskola.*» A czimben magában benne van a sulyos vád, melyet Ballagi ezuttal emelt az orthologokra. Tiltakozott az ellen, hogy a nyelvi viszálkodást már bevitték az iskolákba. Tankönyvek foglalkoznak vele, tanárok hirdetik, hogy ez és az rossz szó, kivetni való, nem szabad vele élni. Egy «fattyu-hajtás» sarjazott föl a tantárgyak közt, mely a tanitási tanrendbe nincs fölvéve. Az iskolákban az anyanyelvet egy csomó csodabogárral együtt tanitják. Ujabb magyar nyelvtanokból mutatta meg, hogy rendszeres tantárgygyá teszik a szókészlet birálatát, felsorolják a hibás képzésü szókat, de azok nélkül magok sem képesek irni, és mig egy részt eltiltják a «barbarizmust», addig más részt az ifjuság kezében a magyar költészet és remekirás megismerésére szolgáló legjelesebb iróinknál (Aranynál, Vörösmartynál, Petőfinél, Eötvösnél stb.) az ifjuság sorra megtalálja azt a bizonyos «barbarizmust». Igy veszélyeztetik az iskolákban az értelmi fejlődést. «Mutasson nekem — ugymond — akár a multban, akár a

kik közül csak fölemlitjük ezuttal dr. Heim-Voeglein Máriát Zürichben, dr. Lehmusz Emiliát Berlinben, dr. Tibertius Franciskát Drezdában, s ugyanott az osztrák születésü dr. Welt Rózát.

Ámde az, a mi legutóbb Angliában előfordult, még e felvilágosult nemzetek körében sem mindennapi eset, hogy tudniillik két nő egyszerre a «tudományok és művészetek mesterévé» avattassék, a mint az angol felsőbb oktatás a tudori vizsgát tett abiturienseket nevezi. E két nő *Bryant* asszony és *Dawes* kisasszony, ki nem is veszi ki rosszul magát képünkön tudori kalapjával. *Bryant Zsófia* asszony 1879-ben lépett az egyetemre, hol teljes tanulási ideje alatt a legkiválóbb szorgalmat tanusitotta. Tudori vizsgája elég nehéz föltételekhez volt kötve, mert okvetlenül megkivántatott nála a lélek-, gondolkozás- és erkölcstanban való teljes gyakorlati jártasság, azonkivül általános ismerete az emberi és állati idegrendszer és érzékszervek élettanának, továbbá hasonló jártasság a bölcsészettörténelemben, az állambölcseletben, a nemzetgazdaságtanban. Bryant asszonyt különben már a londoni egyetemi oktatást terjesztő társulat is alkalmazta, mint egyedüli női felolvasóját.

Egészen más tanulmánykörben aratja babérait a másik nő-tudor, miss *Dawes*, ki

Dr. Bryant asszony.

középiskolai tanulmányait házilag végezte, mint még fiatal leányhoz illik, s 1879 októberében lépett a cambridgei Girton-college növendékei közé, hol három évet sikeresen töltött el. Az ő tárgyai az ugynevezett humaniorák, a német és a klasszikus nyelvek, s az ó- és ujkori történelem voltak, melyekkel nem a master of Science (tudomány mestere), hanem a *master of Arts* (művészetek mestere) rangja jár. Rajta kivül nem találkozott még angol lady, ki e szakban állott volna tudori vizsgát ki.

Ha ezek mellett fontolóra veszszük azt a nagy mérvü mozgalmat, mely Angliában utóbbi időben a szavazatjognak a nőkre való kiterjesztése ügyében is ujra támadt; hogy kérvényeket intéznek a parlamenthez e tárgyban számos aláirással ellátva, sőt megtagadják, mint méltánytalant, a képviseltetés nélkül rájok kivetett adók befizetését; azt kell hinnünk, hogy ezuttal a nő-emanczipáczió kérdése ujra a maga legélesebb alakjában készül fölmerülni, s csak idő kérdése, hogy az európai szabadelvübb kormányok is meghajoljanak a szépnem ostromló sürgetései előtt.

JÓZSEF FŐHERCZEG ÉS A CZIGÁNYOK.

Jókai a «Nemzet» tárczájában alcsuthi látogatásáról irt czikkeiben részletesen szól a főherczeg czigány-nyelvi tanulmányairól is, s ezeket irja:

Azon kell kezdenünk, hogy támadt egy magyar főherczeg keblében az a gondolat, hogy ő a czigányok nyelvét tanulmányozza?

Fiatal korában jött az az eszméje, hogy ő a magyarok eredetét szeretné feltalálni. Hogyan? A nyelvészet nyomán.

Ha a czigányok őseredetét fel lehet vezetni Hindusztánig, miért ne lehetne a magyarokét is Ázsia belsejéig?

De hát vajjon igaz-e az is, hogy a czigányok Hindusztánból származtak?

Ez a kérdés volt a kiindulási pontja.

A Vasa-ezrednél, kinn Lombardiában, a hol a főherczeg az 50-es évek elején szolgált, volt 36 czigány katona. Azokat József főherczeg egyenkint magához hivta, külön mindegyikét kikérdezte egyes szavak jelentése iránt, mig meggyőződött róla, hogy az igazi szavakat mondják, nem csalják meg. (Eleinte megpróbálták.) Mikor e szavak össze voltak gyüjtve, akkor megtanulta tőlük a ragozást, a szókötést, a deklmácziót, a konjugácziót; jó studium volt a grammatica viva.

Mikor Magyarországra visszakerült, már akkor jól tudott czigányul.

Egyszer egy erdélyi városba kerülve, a vendéglőben ebédelt együtt több tiszttel, a kikkel akkor a polgári hivatalnokok is együtt tartottak. Ott volt a Bezirkscommissär is. — Nagy ur volt akkor egy Bezirker! A terem közepén egy czigánybanda huzta — a polkát, meg a mazurt. — «No most elhuzatom velük a nagyidai keserves nótát,» mondá a kerület főnöke. — «Bajosan teszik meg, — szólt a főherczeg. — A czigány nem igen áll kötélnek, ha a maga nemzeti gyászát akarják vele elhuzatni». — «No majd én megmutatom, hogy nekem megcselekszi!» — A főherczeg erre odaszólt czigányul a primásnak. «Huzd rá neki azt a nótát, a melyikért huszonöt botot kell kapnod, én minden botért, a mit kiállsz, száz forintot adok». A primás ráhunyoritott, s azt mondta rá: «csácsó!» s a mint a *nagyságos* ur ráparancsolt, hogy huzza el a nagyidai nótát, rárántotta neki a Rákóczi-indulót. A Bezirker majd a bőréből ugrott ki dühében, de a czigány olyan ártatlan képpel esküdött mennyreföldre, hogy ez az igazi nagyidai nóta, hogy inkább adott neki egy fertálybankót, csak ne huzza tovább. «Jobb szerettem volna én ennél a huszonöt botot!» szólt nagy busan a primás. (A főherczeg szerint a czigányok gyásznótája nem a nagyidai vereségről szól, hanem az őshazájukra való visszaemlékezést tolmácsolja.)

Azután folytatta József főherczeg a czigánynyelv tanulmányát korábbi nyelvészek munkái, p. Liebig nyelvtana nyomán, s külföldi utazásaiban, a más nemzet czigányai között.

Külföldön a czigányok közé fehérek is keverednek; hanem azokat az igazi czigányok magasról lenézik, s csak a legaljasabb szolgálatra használják; azt tartják, hogy ezek rontják a czigány becsületét. Nálunk nem szokás e.

Egy öreg magyar czigány primás, a ki a főherczegnek nagy kedvencze volt. összeirt egyszer a számára egy egész czigány szótárt is. Csak az a baj van vele, hogy az öreg primás a czigány nép Kazinczyjának képzelte magát s olyan uj szavakat csinált, a miket semmi czigány meg nem ért. Például erre a szóra «ágyu», a mi a czigányban nincs meg, összeragasztott két szót «ágy-gyuj,» ugy hogy most meg egy czigány Szarvas Gábor kellene hozzá, a ki a szótárát kinyelvőrölje.

De nagy praktikus hasznát is vette József főherczeg a czigánynyelv ismeretének. A csehországi hadjárat alatt rajta kaptak egy czigányt, hogy a poroszok részére kémkedik. Más tábornok főbelövette volna rögtön, talán a főherczeg is, ha nem czigány a kém; — igy azonban maga elé hozatta s elkezdett vele czigányul beszélni. «Mit fizetnek neked a burkusok, a miért nekik hirt viszesz?» — «Hát, hire válogatja: van olyan, a melyikért száz tallért, van olyan, a melyikért ezer tallért adogálnak.» — «Aztán hány purdéd van otthon?» — «Egész káplaralja; csak azokért adtam rá a fejem.» — «Hát én nem bánom, hordj hirt felőlünk a burkusoknak; ha te nem teszed, megteszi más; hanem aztán viszont énnekem meg hozz hirt a burkus táborbul, hanem nekem nincs ám annyi pénzem.» — «Neked pirincz, megteszem én azt a te aranyos szép szavaidért ingyen.» — S az egész hadjárat alatt az a czigány család volt a főherczegnek a legjobb hadi kéme — a poroszok költségén. Azok száz szemmel strázsálták az öreg czigányt, hogy el ne árulhassa őket, hanem az a purdéitul küldötte az izenetet, s azok az arasznyi porontyok olyan pontosan elmondták a rájuk bizottakat, mintha irásban hozták volna.

Ezután kezdett a főherczeg az összehasonlitó nyelvészeti tanulmányhoz. Először az európai különféle czigány idiomák eltéréseit tanulmányozta át, azután fordult az ázsiai rokonszerü nyelvek egybevetéséhez. Hogy ebbe a vizsgálatba belemélyedhessen, meg kellett ismerkednie a szanszkrit, arab, török, hindusztáni nyelvvel, irodalommal, irásjegyekkel.

Ennek a tanulmánynak az eredménye a «románó csibakéró sziklariben.»

Ha előttem nem feküdnének kitárva ezek a vaskos könyvek, a mikben minden szó József főherczeg ismert férfias betüjegyeivel van irva, alig tudnám elhinni, hogy egy uralkodó családbeli főherczeg, a kinek rangja annyi nehéz hivatást, gazdagsága annyi élvezetet kinált s a ki mindannak meg is felelt, a családi élet örömei, a hadjárat viharai közepett, annyi változatos munka mellett, melybe a honvédelem szervezésétől kezdve a kertalkotás, artézi-kutfuratás, állatnemesitésen keresztül a tüzoltó szerek tökéletesitéseig minden egybe van halmozva; még ilyen kimagasló és széles alapon épitett irodalmi művet is képes legyen létrehozni, a mi maga elég volna egy emberélet szerzeményének.

A «romano csibakéró sziklariben» czimtábláján a magyarországi czigányvajdaságok egyikének czimerét viseli vignettül: egy töviskesdisznót, szájában cserággal.

Ez összehasonlitó nyelvtanban elő vannak adva a magyarországi czigánynyelv szabályai, ragozásai, szókötései, számos példákkal értelmezve, s viszonyitva a szanszkrithoz. Kiderül a tanulmányból, hogy a czigány nyelvtan szabályzata nem más, mint a szanszkrité, elszegényülten.

Legközelebb áll a czigány nyelvtan szabálya a prukrithoz, a népnyelvhez; egyes szavaiban pedig legtöbb hasonlata van a hindusztánihoz.

Most segélyül jön a «románo ugrikano alanengéro libro», melynek rovataiban a tudományos buvárkodó a czigány nyelv egyes szavait, kifejezéseit, egész mondatait egymás mellé sorakoztatja a szanszkrit, prukrit, hindusztán, bangali nyelvekkel. Azután kikeresi az egyes szavakat, a mik a czigánynyelvben otthonosak, a kashmiriak, seikok, mabrattok, szindhik nyelvéből. — Itt sem áll meg, folytatja a nyomozást a malabári, tamuli, telingai, czingáli és maldivi nyelvek rengeteiben. — Talál nyomokra a persában, a törökben, a kurdban.

Hatszáznegyvenegy folio lap van megtöltve a keleti nyelveknek e szónyomozásával: valóságos nyelvészeti kincstár.

Es ehhez járul még az összehasonlitás a magyar czigány nyelv, és az angol, cseh, franczia, török, görög, német, lengyel, orosz, spanyol és nubiai czigánynyelv között.

Ehhez a munkához hozzászolni én nem vagyok illetékes, ide egy egész tudós társaság kell!

Végül megigérte ő fensége, hogy meg fogja irni a Rudolf trónörökös könyve számára a magyar czigányok szokásait, jellemrajzát, nyelvét, s aztán, a mint le lesz tisztázva, sajtó alá adja a *romanó csibakéró sziklaribent.*

Isten éltesse sokáig!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Ó-kori klasszikai müvek magyar forditásban. A magyar tud. akadémia klasszika-filologiai bizottsága, mely csak a mult évben alakult, s melynek feladata az akadémia munkakörét annyiban kiegésziteni, a mennyiben az eddig csak alkalmilag támogatott klasszika-filologiát az akadémia tudományszaka közé rendszeresen beilleszti, az első évet az előmunkálatoknak szentelte. A bizottságnak első gondja a görög és római klasszikusok magyarra forditása. Ezekből egész rendszeresen gyüjteményt bocsát közre. A gyüjteménybe csak olyan forditásokat vesz föl, melyek mind a tudományos, mind a műirodalmi igényeknek megfelelnek. Az egyes müveket előszó előzi meg, melyben a forditó a maga eljárásáról számot ad: milyen szöveget s milyen más forditásokat használt, milyen konjekturákra szorult, stb. Az előszót bevezetés követi, mely az illető irónak életét és irodalmi méltatását foglalja magában, egyszersmind az előző magyar forditásokat pontosan felsorolja és birálja. A forditás szövegét jegyzetek kisérik, a melyek a magyarázatra szoruló dolgok megértéséhez szükségesek. A közoktatásügyi miniszter e vállalatot évi segélylyel támogatja. A vállalat az őszön fog megindulni. A gyüjtemény első munkáiul P. Thewrewk Emil «*Anakreonja*» és Barna Ignácz «*Aeneise*» van elfogadva.

Az orsz. színészeti tanoda történetét az igazgatóság megbizásából megirta *Váradi* Antal, az intézet titkára, s az ily czimü füzetben jelent meg: «*Husz év története, az országos színészeti tanoda keletkezése, fennállása és fejlődésének rövid áttekintése 1864—1884.*» Bevezetésül az intézet czéljaira nézve hangoztatott különböző felfogásokról emlékezik meg, s azt mondja, hogy ma már nem kell többé lételének jogosultsága fölött vitatkozni, mert eredménynyel müködik a szinészet emelésére. Az első tiz évben 140 drámai és 187 operai növendék volt s ezek közül 43 drámai és 28 operai végezte el a tanfolyamot. A kormány 11,000 frtnyi segélyben részesitette évenkint, s a szinházi bizottság felügyelete alatt állt. 1873-ban az iskola a közoktatásügyi miniszterium felügyelete alá helyeztetett. Az utolsó évtizedben 196 drámai és 149 operai tagot irtak be, s 50 drámai és 25 operai növendék végezte el a tanfolyamot. 1874. óta a szinésziskola minden tekintetben gyarapodott, s ezt az emelkedést az adatok Mihalovich Ödön igazgatósága óta tüntetik föl. A tanárok száma tiz, az évi költségvetés meghaladja a 16,000 forintot. Az intézetben végzett növendékek közül 29 a nemzeti szinház tagja lett, 12 a népszinházé, 43 vidéki szinpadokon müködik, 13 pedig külföldön.

Délszaki ég alatt czimmel csinos kiállitásu utirajzok jelentek meg Debreczenben, Kutasi Imre könyvnyomdájában. Irta Vajda Viktor, ki e kötetben a magas Pirénekben szerzett benyomásait, tapasztalatait irja le, és a művészet, tudományosság mozzanatait is megfigyeli. Vonzón ir a bérczes világról, a tengermellékről, s beleső előadásába költeményeket

**

és népmeséket is, olykor pedig egyes alakokat. Az előszón kivül, melyet Virágh Elek irt, tizennégy fejezetből ál a könyv. A Pirének és környéke leirásában ott van Lourdes is, a hires bucsujáró hely, a maga romantikus történetével, azután Bordeaux, melynek oly nevezetes szerep jutott Francziaország ujabbkori történetében. Megismerkedünk Európa négy nevezetes pontjával: a cordauni világitó toronynyal a Gironde torkolatánál, mely a legmagasabb a maga nemében; a gavarniei vizeséssel; a Roland-hasadékkal, mely hasonlit a tordaihoz, de óriási, és a Pic du Midi 2877 méter magasságban fekvő obszervatoriumával. A ki szeret idegen országok népéről, élet-szokásairól hallani, s átalában érdeklik az utleirások, nem fogja elégületlenül letenni Vajda Viktor uti rajzait. Nehány csinos illusztrázió is járul a szöveghez. A kötet ára 2 frt.

Mai számunk «Nóta a kisasszony hajáról» czimü költeménye előleges mutatvány ama népballadakötetből, melyet *Margitay* Tihamér ismert fiatal festészünk irt és saját rajzaival illusztrálva fog kiadni.

Az «Uj magyar Athenas» hetedik füzetét megkaptuk. Az ujabbkori protestans egyházi irók emez életrajzi gyüjteményét többek közremüködésével Sz. Kiss Károly szerkeszti s elég szorgalmasan összeállitott főbb adatokban ismerteti a protestans irók munkásságát. Az uj füzet Péczeli József történetiróval kezdődik és idősb Szász Károly életrajzával végződik. Kiadja Aigner Lajos, s egy 4 ivre terjedő füzet ára 50kr.

Bibliai történet, zsidó tanulók számára; irta Löw Lipót, magyarra forditotta Löw Tóbiás. A legelterjedtebb felekezeti iskolai könyvek egyike, mely most már az ötödik kiadást érte meg a Franklin-társulatnál. Ára kemény kötésben 50 kr.

Mythologiai szótár czimü műre adott ki előfizetési fölhivást Balázs G. Sándor Veszprémből. Czélja az, hogy a tanuló ifjuságnak klasszikai olvasmányait könnyitse, s a nagy közönségnek is tájékozást nyujtson. A könyv 12 ivre terjed s előfizetési ára 1 frt. Másrészről a lapok azt jelentik, hogy érdemes irónk, Északi Károly, szintén egy mythologiai szótár megirásán dolgozik.

Füzetek. A «*Paedagogiai encyclopedia*» (a nevelés tudomány szótára, szerkeszti Verédy Károly) 6-ik füzete a «figyelem» szótól a «Fröbel» névig terjedő tartalommal jelent meg. Ára 30 kr. — *Arany «Toldi»-ja a középiskolában*, irta dr. Szivák Iván érsekujvári tanár, ki e 30 oldalra terjedő füzetben azzal az irodalmi tanitással ismertet meg, melylyel Arany hires költeményét adták elő az érsek-ujvári gymnasium negyedik osztályában. Eredetileg a dolgozat is a gymnázium «Értesitő»-jében jelent meg. — *Puks* Ferencz, a zenede egyik tanára, pedig «*Felhivás*» czimü 20 krajczáros füzetet bocsátott ki, mely a magán énekesi, zene- és énektanári vagy karmesteri pályára kedvvel biróknak adja tudtul, hogy mily rendszer szerint fog tanitani a szeptemberben megnyiló templomi, szinpadi és hangverseny-énekeseket képző tanfolyamban.

Folyóiratok. A «*Természetrajzi füzetekből*», melyeket a nemzeti muzeum ád ki és Herman Ottó szerkeszt, a julius-szeptemberi füzet is eredeti dolgozatokat közöl, s azokat német kivonatban is bemutatja a külföldi szakértőknek. Dr. Örley László a Serpulafélék (fejkopoltyus férgek) légzési viszonyairól és bőrük festőanyagáról ir; Janka Viktor növénytani közleményt ád; Halaváts Gyula és Franzenau Ágoston geologiait, Mocsáry Lajos adatokat sorol föl Erdély hártyaröpű rovarainak faunájához, dr. Madarász Gyula pedig a muzeum gyüjteményében található rendellenes szinezésü madarakat sorolja föl. Három kőnyomatu rajz is van mellékelve a füzethez. — A «*Népszerü természettudományi előadások gyüjteményéből*» az uj füzet közli dr. Ring Armin előadását «A fotografozásról» és dr. Hoitsy Pál előadását «Mikor lesz eső?» Mindkettőhez ábrák is szolgálnak felvilágositóul. E füzetek a természettudományi társulatnál rendelhetők meg. — A *Regényvilág*, a Révai-testvérek vállalata utóbbi füzeteiben befejezi Ötvös Adolf «Egy pesti Don Juan» czimü regényét, valamint a «Száz év mulva» czimü franczia paródiát Robidától. Megkezdi Tóth Sándor eredeti regényét «A ki senkié sem» és Sárffy Ignácztól «A nő» czimüt. Előfizetési óra egy évnegyedre 1 frt 95 kr.

A «Magyar közigazgatás» czimü hetilap szerkesztését Erdélyi Gyula megyei t. aljegyző vette át. A lap a közigazgatási kérdéseket tárgyalja s az e téren mutatkozó jelenségekkel bőven foglalkozik, valamint számos tudósitást közöl városok és községek közigazgatásáról. Előfizetési ára évnegyedre 1 frt. 50 kr.

«Az őrült» svéd forditásban. A stockholmi «Budkalfen» Birger Schöldström-től közli svéd fordi tásban Petőfi «Örültjét», «Den Vansinnige», «öfversätning från magyariska originalet.» A költeményhez rövid bevezetés van csatolva, mely futólag szól a magyar szabadságharczról, Petőfiről, Jókairól.

A nemzeti szinházban tetemes átalakitások történtek a szünetek alatt. Ezek befejezése miatt az előadások megkezdése is késni fog nehány napot. Valószinüleg augusztus 20-ikán lesz az első előadás.

Az operaszinház megnyitása szeptember végén lesz, az udvar jelenlétében. A nap még nincs kitüzve, de valószinüleg egészen összeesik (egy nappal előbb vagy később) az országgyülés megnyitásával, melyre ő felsége Budapestre fog jönni. Az első előadás darabja is kétséges még. Erkel Ferencz a szinház megnyitására már régen dolgozik az «István király» operán, s azt el iskészitette. Kérdés azonban, vajjon a szinházat ideje korán rendbe hozzák-e annyira, hogy egy nagy dalmü próbáit megtarthassák. Az énekkarok, a zenekar, a magánénekesek gyakorlására, szinpadi próbákra sok idő kell. Nem lehetetlen tehát, hogy az első előadás egyveleg lesz, s bemutatnak egy részt Erkel «Bánk bán»-jától; másik részt Wagner valamelyik operájából, s ezek mellett balletet. Az opera tagjainak szünidejét, mely e hó első napján lejárt, meghosszabbitották a hónap közepéig.

A szinházban most kettőzött erővel dolgoznak, s ha kell villamos világitás mellett éjjel is folytatják a munkát. Az ülőhelyek nagy része már be van rendezve. A páholyokban a kárpitozáson s diszitéseken dolgoznak. A szinpadon a diszleteket helyezik el, a nagy festőteremben folytatják az uj diszletek festését. A ruhatárakban a régi operai kosztümöket javitják és átalakitják, részben pedig teljesen uj öltözékek készitésével foglalkoznak. A folyosókon, az előcsarnokban és mellékhelyiségekben mindenütt nagy sietséggel folyik a festés és diszités. A szinpadi vasgépezet, melynél komplikáltabb nincs az egész világon, már egészen kész; a nagy előfüggöny szintén. Próbát a gépekkel e hó végén fognak tartani. A gépezetet egyelőre az «Asphaleia» társulat megbizottai fogják vezetni. A mult napokban tettek kisérletet az akusztikát illetőleg, s hir szerint a szinházban igen tisztán hangzik minden szó és a leghalkabb piano is.

Az operaszinház főbb müködő tagjai ezek: magánénekesnők: Turolla Emma, ki október első napjára érkezik meg, Bartolucci Viktoria, Maleczkyné Jozefin, Reich Irma, Szigetiné Eliz, Komáromi Mariska, Spányi Irma, Glóser Adél, Kordin Mariska, Saxlener Emma, Ábrányiné Wein Margit, Doppler Ilka, Risley Lélia, Stoll Gizella és Rotter Gizella. Magánénekesek: Broulik Ferencz, Bignio Lajos, Gassi Ferencz, Hajós Zsigmond, Odry Lehel, Ney Dávid, Pauli Richard, Fektér Ferencz, Kiss Dezső, Dalnoky Béni, Kőszegi Károly, Láng Fülöp, Tallián János, Maleczky Vilmos, Szendrői Lajos, Vass János, Zsitvay Péter, Szekeres Lajos. A karszemélyzet 35 nő- és 40 férfi-tagból áll; a zenekar pedig 80 zenészből, mely a szükséghez képest még szaporittatni fog. A ballet marad egészen változatlanul a régi: Coppini Zsófia első ballerina, Pini Henrik magántánczos, Campilli Frigyes balletmester, Müller Katicza, Ferenczy Paula, Kürti Hermina, Sarkady Mariska magántárczosnők s azonkivül 35 kartánczosnő s 20 balletnövendék. E szerint a nemsokára megnyitandó operaház müvészi személyzete több mint 250 személyből áll.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A muzeumi képtár, melynek termeit az ötvöskiállitás foglalta el, egészen uj berendezésen ment keresztül. A történeti arczképeket átadták a most alakuló történeti arczképcsarnok számára; a régibb festményeket pedig az országos képtárba vitték. A muzeumi képtár tehát most egészen a modern festmények gyüjteménye. Az uj rendezéssel a héten minden esetre elkészül Ligeti Antal képtárőr. A folyosóban ki lesznek állitva: a történeti mellszobrok és gipsz dombormüvek; az I. teremben: magyar müvészek másolatai külföldi müvek után, melyek többnyire a kormány által megrendelt Rafael-másolatok; a II., III. és IV. teremben két mű kivételével magyar müvészektől eredő művek; az V. teremben ujabbkori képek külföldi művészektől; a VI. teremben az uralkodó ház arczképei és az uralkodókra vonatkozó epizódok; a VII. teremben ujabbkori képek külföldi művészektől, mig a VIII. terem az ujabban szerzendő képeknek tartatik fenn.

A Kárpát-egyesület nagy érdeklődés közt tartotta évi közgyülését Ó-Tátrafüreden e hó 3-án, gr. Csáky Albin főispán elnöklete alatt. Tag mintegy 160—170 jelent meg.

Az elnök tartalmas megnyitó beszéde után *Nagy* Dezső titkár adta elő az évi jelentést. Utakra a mult évben 2000 frtot költöttek. A Kárpát-muzeumi bizottság kijelentette, hogy teljesen a saját erejéből fogja magát fentartani. Az épitkezési alap ez időszerint 1100 frtot tesz, a mit a közgyülés megelégedéssel vett tudomásul. Az egylet 600 darab különféle kárpáti madarat vásárolt össze ez évben a muzeum számára 1500 frton, mely összeget évi 200 frttal fogja törleszteni. A közgyülés elhatározta, hogy a bevételek 60 százalékát a kárpáti hegyek hozzáférhetővé tételére és 40 százalékát kulturális czélokra forditja. Felolvasták az országos kiállitási bizottság elnökének Matlekovics Sándor államtitkárnak levelét, mely fölhivja az egyesületet, hogy a kiállitáson vegyen részt a Kárpátokra vonatkozó gyüjteményes kiállitással, minő: háziipar, egyes vidékek képe, néprajzi, természetrajzi és touristai tárgyak. A közgyülés tetszéssel fogadta a fölhivást s a muzeumi bizottságot szólitá föl a gyüjtemény összeállitására, s az egylet erejéhez képest 600 frtot meg is szavazott rá. Különben a muzeumi bizottság már be jelenté, hogy e czélra a magyarországi és egyes galicziai Kárpát-részletek fényképekben és rajzban felvétettek. Az épitkezési bizottság tudatta, hogy már 5 év óta nem épitettek uj menedékházat — pénz hiányában; de készitettek 8—10 uj ösvényt, melyek között különösen sokba került az Alsó-Tátrafüredről a Csary-völgybe vezető. Dr. Szontagh Miklós inditványára elhatározták, hogy a Tátra egyik legszebb és leglátogatottabb pontja, a csorbai-tó jó ut által köttessék össze Uj-Tátrafüreddel. Élénk vita és sok ellenmondás után határozta el a közgyülés, hogy ezentul nem Késmárk, mint eddig volt, hanem *Lőcse* lesz az egylet székhelye. Végül az elnöklő főispán jelenté, hogy Döller ügyvezető és alelnök ezen állásáról lemondott; a közgyülés sajnálattal vette tudomásul a lemondást. Megválasztották: első alelnökké Roth Samu lőcsei tanárt, titkárrá Nagy Dezső lőcsei ügyvédet, pénztárnokká Dénes Ferencz lőcsei tanárt.

Az orsz. m. kir. zeneakadémián a beiratkozások szeptember hó 1—3. napján, d. e. 10—12 óra közt tartatnak meg a titkári hivatalban (sugárut 79 szám). Az orsz. zeneakadémia növendékei lehetnek: ifjak éltük 15-dik, nők 16-dik évöknek betöltése után, a mennyiben az általános müveltség azon fokát elérték, mely az előszabott tananyag felfogásához megkivántatik és határozott zenészeti hajlammal birnak. Azon tanosztályokban, hol a tanitványok száma meghatározott, első sorban a honfiak veendők fel, s csak ezek által el nem foglalt helyre vétethetnek fel a külföldiek is. A beiratásnál mindenki 5 frt felvételi dijat fizet. A tandij a zeneszerzési, a magánének és orgona-tanszaknál 50, a hegedü és zongora-tanszaknál 70, és a karéneknél 1 frt beiratási dijon kivül 10 frt.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Iskolabarát. Andrássy Manó gr. a napokban Gömör-Nagy-Hnyileczen járván, megütközéssel értesült arról, hogy a községben, a hol pedig 90 a tankötelés gyermek, mindez ideig nem létesitett iskolát az állam. Kijelentette, hogy ő kész a tót községnek iskolát állitani, de az oktatási nyelv tisztán magyar legyen, s e czélra egy 5000 frtra becsült házat, három hold szántóföldet, egy hold rétet, két drb marhalegelőt és egy kertet jelölt ki a tanitó számára.

MI UJSÁG?

Uralkodónk és a német császár. Az agg német császár bevégezvén a gasteini fürdő használatát, mint az előbbi években, ugy most is utba ejtette Ischlt, hol uralkodónk, a királyné és Mária Valeria töltik a nyarat. A két uralkodó találkozását ezuttal nem csupán az udvariasság tényének mondják, mert a találkozásra gr. *Kálnoky* külügyminiszter és *Tisza* Kálmán miniszterelnök is Ischlbe hivattak. Ő felsége a magyar miniszterelnököt két izben is kihallgatáson fogadta, a német császár pedig hosszabb beszélgetéssel különböztette meg és szintén kihallgatáson fogadta. Vilmos császár e hó 6-án délben érkezett Ischlbe. Uralkodónk Ebenseeig ment elébe. A két fejedelem találkozása a legmelegebb volt; megölelték és megcsókolták egymást. Ischlben udvari ünnepélyek voltak: ebéd, diszelőadás a szinházban, thea-estély. A császár másnap délután utazott el Ischlből.

Erzsébet királyné és **Mária Valéria** főherczegnő e hó 10-én Ischlből visszatérnek Schönbrunnba, innen pedig pár napi időzés után Gödöllőre költöznek; a hadgyakorlatok befejeztével a király ő felsége is hosszabb időre Gödöllőre jön.

A trónörökös-pár a román királynál. A trónörökös-pár elutazása Sinaiába a román király és királyné látogatására szeptember 25-re halasztatott. A trónörökös és Stefánia trónörökösné külön udvari vonattal Bécsből Bruckon, Budapesten, Kolozsváron, Brassón át mennek egyenest Sinaiába, a honnan két napra terjedő időzés után Görgény-Sz.-Imrére utaznak.

46-ik szám 1883. BUDAPEST, NOVEMBER 18. XXX. évfolyam.

Előfizetési föltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, félévre 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre 4 •
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre 3 •
Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

LIGETI ANTAL.

A MAGYAR festészet oly homályos, csak fel-felbukkanó rövid jelenségekből álló multja után — melyből inkább műtörténeti kedvencz adatokat és darabokat birunk, hogysem alkotásokat egész Kupeczkyig — a tájképfestészetnél indult meg az uj fejlődés hatalmasan és klasszikusan. Markó Károlytól kell számitanunk festészetünk uj és azóta nagyot emelkedett korszakát, a tájképfestészet oly mesterétől, ki a magyar műtörténelemnek el nem homályosodó fényessége marad, valódi kiválasztott szellem egy klasszikus iskola örökségére, s a kit magyar Claude Lorrainnek neveznünk. Nyomban követi tanitványa, Ligeti Antal, ki fentartja az összeköttetést a magyar tájképfestészet fejlődésében, érezteti a magas művészi szinvonal jótékony hatását a törekvés és népesedés idejében; őrzi és emeli, s ebben a mai jobb és anynyira biztató festészeti korszakban a magyar tájképfestészetnek tiszteletreméltó multja tárul föl mögötte, melyet kitartó és alkotó erővel, választékos izléssel vivott meg s gyarapit lankadatlanul.

Ligeti Antal egyik legkitünőbb tájképfestőnk. E genre kizárólagos szeretete ama mély és hő benyomások egyike, melyeket a nagy Markó mellett szerzett. Kedvezett a véletlen, hogy Ligetit Markóhoz vezette, egy olyan ifjut, kit a művészetre nem nagy mesterek remekművei lelkesitettek, sem pedig a siker elragadó példái, hanem a természet szépségei hatották meg, s a lappangó sóvárgás akkor nyert igazi nevet, mikor a természet ragyogó bájait oly költészetben látta maga előtt, mint Markónál. Soha sem akart egyebet festeni, mint a természet legváltozatosabb, legszingazdagabb képét. Egy tájképfestőnek jut legtöbb a természetből. A lelkes, mohó szeretet, minél többet átölelni a természetből: önálló eredetiséget biztositott Ligetinek oly mester mellett is, minő Markó. Tájképfestőink e két kitünősége oly sokban rokon és oly nagyban különbözik. A mester, egy klasszikus iskola hive, a természeti szépségeket ugy szólva összeszoritva festé. Elbájolva a fenséges látványtól, minden szépséget föl akart tárni; a mi szeme elé kinálkozott, tolmácsa lett. Hanem a mit a kis vászon igy megbir, az voltaképen csak egy pár lépés a szabad természetből. A finom részletességgel dolgozott tájképek bája nem mindig a természet igazi szépsége. Mindenesetre feltünő, hogy Ligetinek már legrégibb tájképein is nagy, nyilt távlatokat látunk. Markó üde, kecses facsoportjait, melyek oly művészi, oly finom kezelés alatt nőnek magasra, Ligeti épenséggel nem festi, hanem szabad, mély tekintetnek hagy helyet. Nem egy facsoport, nem egy forrásos berek a mit szeret, hanem egy egész táj, egész vidék, minél több abból, a mi a földön és a légben van. Az idylli helyecskék árnyát, bujaságát soha sem keresi, hanem egy vidék jellemzetes tulajdonát, a természet fővonásait, kifejezését, melegségét, hogy ugy mondjuk, styljét.

Soká élt a forró keleten, az égető napfényben, a kopárságokon, a napsütötte sivatagokon, a karcsu pálmák közt. Emlékeztet erre majd minden festménye. Zöld erdőt, tömött fasorokat, havasokat talán soha sem is festett. A meleg, tüzes levegő, a messzeségek halaványuló szinfokozata — kedvelt nála, vagy a borongós ég, de mindenesetre nagy és szabad levegő fent, tág előtér alant, és gazdag rész középen. Stylje egyenletesen megoszlik az erő kifejezésében, a gyöngédségben, a jellemzetesben. Szinei igazak. Még azok közül a festők közül való, a kik nem biznak vakon a genie hatalmában, s nem hi-

LIGETI ANTAL.

szik, hogy a felületesség, a pongyolaság is elég a művészetre.

Ligeti mint kereskedő töltötte ifju éveit. Nagy-Károlyban (hol 1823-ban született) és Kolozsvártt kilencz évig erőtette hajlamait oly pályán, melyhez csupán az a kényszerüség kötötte, hogy végre is valami pályát kellett választania. Rajzolgatni szeretett, kitünő festőkről sokat olvasgatott, de valami kitünő festészeti alkotásokat még nem volt alkalma látni. A lelkületének, hajlamainak megfelelő festészet utáni vágy akkor vett rajta erőt ellenállhatlanul, mikor Kolozsvártt festményeket látott Szathmáry Károlytól, ki jelenleg Bukarestben udvari festő. Semmivel sem törődve, 1845-ben Olaszországba indult. Viszontagságos, nélkülözésteljes ut volt. Bejárta gyalog Olaszország főbb városait, fölkereste Florenczben Markót, s ment egész Nápolyig, sorba nézve a nagy mesterek alkotásait. Érezte, hogy rendszeres oktatásra van szüksége, ha festő akar lenni. Olaszországból tehát Münchenbe tért vissza, hogy az akadémián tanuljon. Itt értesitette őt Ybl Miklós (most oly kitünő épitészünk), hogy Markó szivesen fogadja, ha csakugyan a művészi pályára szánta magát. A mester rögtön fölismerte a fiatal ember tehetségét. Ligeti sietett és 1848-ig maradt Florenczben Markó mellett; akkor hazajött, részt vett a szabadságharczban. A következő év végén csak Jelasich sógorának, b. Vécseynek (volt szatmári főispán) közbenjárásával tudott utlevélhez jutni, s igy ismét kiment Markóhoz. Egy év mulva hazatért, hogy megkezdje egy magyar művész nehéz pályáját, a mihez akkoriban semmi sem csábithatott senkit.

A legmostohább idők voltak. Ki gondolt 1850-ben magyar művészettel? Miben állt akkor a magyar festészet? Csaknem egyesegyedül Barabás Miklós képviselte, az ő nevét ismerték. Művészi pályára lépni valóságosan annyit tett, mint szánalomra méltón pályát téveszteni, földönfutóvá, csavargóvá lenni. Semmi, de semmi sem biztatott; állami ösztöndijakat sem osztogattak, s a társadalmi felfogás csak riasztó lehetett mindenkire, a ki vigasztalan pályára szánta magát. Ily viszonyok közt tanult Ligeti, minden támogatás nélkül, sőt elveszitve gyámjainak addigi jóindulatát. Ily viszonyok között érkezett haza, s megállapodott mindjárt a határnál, Sopronnál, valószinüleg azért, mert Pest jóval messzebb volt. Szerencsére a fotografia akkoriban még nem virágzott, s a ki arczképet akart, festetnie kellett. Kilencz hónapig mindig arczképeket festett Ligeti.

A magyar főváros művészeti s átalában művelődési viszonyai, társas élete az ötvenes évek elején nagyon alkalmasak voltak arra, hogy a ki külföldön élt addig, ne siessen haza. Még magyarul is jobban érezhette magát bárhol. A művészi téren volt egy előbbi időkből való maradvány, a «nemzeti képcsarnokot létesitő egyesület», mely a muzeumi képtár számára képeket vásárolt (s mely később Markó hátrahagyott tájképeit is megszerezte), és épen abban az időben küzködött a helytartósággal, hogy ujra működhessen; aztán itt volt a «pesti műegylet», mely képkiállitásokat rendezett, de voltaképen e kiállitások külföldi műkereskedők kirakatait képezték. Ligeti elhagyván Sopront, hol az arczképezés kifárasztotta, Pesten sem talált egyebet nagy kopárságnál. Ismét csak arczképeket kellett festenie. Szülőföldjén pedig legfölebb jó tanácsokra talált, hogy minek kellett volna lennie.

Gr. Károlyi István egyszer meglátott egy festményt öcscsénél, gr. Károlyi Györgynél, s az nagyon felköltötte figyelmét. Ligeti festette, s ez a festmény megszerzé a művésznek a lelkes főur bőkezü pártfogását. A nemes gróf elvitte magához Fóthra, s nemcsak bőkezü volt a fiatal művész iránt, hanem gyöngéd mæcenás is, kinek helyet tartott fent az előkelő társaságban, mely a fóthi kastélyban meg szokott fordulni. Két évig (1852—1854) élt Fóthon Ligeti. Szenvedélylyel dolgozott és sokat haladt. A gróf ugy akarta, hogy még többet haladjon, menjen nagy utazásokra, melyek annyira hatnak a szellemre. Ligeti negyedfél évet utazott a Kelet ragyogó szinü világában. Bejárta Egyiptomot, Palesztinát, a Lybanont, Damaskust, a görög szigeteket. A telet rendesen Rómában tölté, hol az utazás mély benyomásai kristalizálódhattak, s hol kitünő művészek körében oly gazdag tapasztalatokat merithetett. E nagy tanulmányi utazás után ismét Fóthra tért, nemes indulatu pártfogójához, ki a legsanyarubb időkben egy igazi művészt tartott meg a hazai képzőművészeteknek. Ligeti csak akkor vált meg Fóthtól, mikor családot alapitott 1861-ben.

Keleti utazása után állitott ki a műegyletben egy tropikus tájképet, a «Saharát». Már előbb is voltak itt tőle festmények, de nem igen nézték a magyar festők művét. Most tünt fel először Ligeti. A festmény a kiállitáson véletlenül épen az első szám alá esett. Jókai azt irta róla: «nem igaz, hogy finis coronat opus, mert az initium koronázza az opust.» Ligeti még többször lefestette a Saharát, azt a forró, vörös egü tájat pálmacsoporttal, karaván nal. A londoni első világtárlat magyar festményei közt is nagy feltünést keltett.

Nagy hatáskör jutott Ligetinek, mikor 1868-ban a muzeumi képtár felügyelőjének kinevezték; olyan hatáskör, mely egyébiránt nincs összefüggésben ezzel az állással, hanem Ligeti szeretetreméltó egyénisége, kiváló müizlése kötötte össze vele. Műkedvelők, kezdő festők, a kikből még lehet valami, sokat eljárnak a képtárba, ott másolgatnak részint azért, hogy tanuljanak, részint azért, hogy a másolással pénzt keressenek. Megfordul köztük Ligeti, ott van az ő dolgozó szobája is. Hát ez már olyan «mesteriskola», a mi életbe lépett, mióta Ligeti a képtár felügyelője. Sok jó művész kezdett itt tanulni és eszthetikát hallgatni. Ligeti jókor megmondta volt: «Abból a csendes jogászból lesz valami.» (Ez a jogász épen egy Markót másolt akkor.) Ügyelt rá, bátoritotta, adott jó tanácsokat. A jogászból soha sem lett fiskális, hanem Mészöly Géza. Ligeti valóban rég üzi titokban a professzorságot ebben a «mesteriskolában», és nagy eredménynyel. Munkácsy is járt ide, s innen indult nagy utjára, melyre az ujjmutatást Ligetitől vette. De nemcsak ujjmutatás, hanem a legnagyobb melegség is jut tőle mindenkinek, a kiben tehetség van. El kell gondolni, hogy Ligeti nemcsak eszes, jó izlésü művész, hanem az országos képzőművészeti tanács tagja, a képzőművészeti társulat egyik legbefolyásosabb embere, nyomatékos szavazat művészi ügyekben: s akkor képzelni lehet, hogy az előszoba nélküli muzeumi képtárban milyen feladat jut olyan embernek, a kiről annyi nemes, szép vonást tudnak elbeszélni a fiatal és már korosabb művészek.

Nemcsak a magyar festőművészet utőrői közül való, hanem támogatója azoknak, kik a megtört uton haladnak. Tapasztalatait, izlését, itéletét mindig kész ezek javára forditani.

Emlitsük meg még röviden, hogy a képtárt is mily szakértelemmel rendezte, s hogy egyike a képzőművészeti társulat alapitóinak. O és Orlay inditották meg a mozgalmat, hogy az idegenszerü pesti műegylet mellett alakuljon meg a magyar műcsarnok.

Festményei számosak, ereje pedig lankadatlan. Az is jellemző vonása e művésznek, hogy közönyről nem panaszkodik. A kik szeretik a becses műveket, igyekeznek, hogy Ligetitől birjanak. Legtöbb műve van a fóthi kastélyban. A muzeumi képtárban vannak: Fiume, Vajda Hunyad (melyet a kormány rendelt meg), Bethlehem, Devény vára, Palermo. Az akadémia heti üléstermét is az ő négy tájképe ékesiti. Ezekből kettőt a kormány, kettőt néhai Kubinyi Ferencz festetett. Nagyobb festményeket birnak tőle: Simor bibornok, Samassa érsek, gróf Széchenyi Béla, Ipolyi püspök, Tárkányi kanonok, Forster Gyula miniszteri tanácsos (hat darabot), Szentkirályi Albert és Kálmán, Bartalus István stb. Külföldön szintén több van, igy hg. Plesznél is Berlinben.

Ligeti egyik ujabb tájképét mutatjuk még be mai számunkban. *Forster* miniszteri tanácsos tulajdona, és Szobb vidékét tünteti föl, pompás dunai panorámával, a leáldozó nappal, mely ragyogással hinti be az egész vidéket. A nyári alkony tüzessége melegit a képről, de az alkony árnyának jótékony hüvös fuvallata is megérzik a Duna és a távoli hegy felől.

PATAKNÁL.

Sugárnövésü jegenyék alatt
A kis patak csacsogva elszalad;
Selyem füszál és illatos virág
Ringatja kéklő tükrében magát.
Amott fölebb, a bokrok árnyiban
Két lányka fürdik gondtalan, vigan.
Hó-válluk-é? vagy tán a patyolat —
Vagy tán csak égy bűbájos gondolat?
És nem merem fölvetni két szemem —
Az ártatlanság szentje van jelen!
Ki védi a jót, üzi a gonoszt,
A ki pokolkínt s üdvösséget oszt. —
Csak fürdjetek leánykák gondtalan
A sürü bokrok hüvös árnyiban:
Védszenteteknek denogy vétenék —
Hisz ugy szeretnék boldog lenni még!

PÁSZTÓI.

DALOK.

Kiskoromban....

Kiskoromban, ha nagy embert
Menni láttam,
Hogy nagy legyek, mindig csak ez
Egyre vágytam.

Most ha vidám gyermekeket
Látok menni,
De szeretnék ujra picziny
Gyermek lenni.

Viruló mezők...

Viruló mezők,
Boldog kikelet,
Búcsúzni jövék,
Isten veletek!

Virágok, tavasz
Vidám gyermeki,
Jövőre tudom,
Rajtam keltek ki.

Más foglalja el
Az én helyemet,
Virulo mezők,
Isten veletek!

Majd ha eljön a tavasz.

Majd ha eljön a tavasz,
Drága szeretőm,
Óvatos léptekkel járj
Kint a zöld mezőn.

A pázsitot kiméld meg,
Virágra ne hágj,
Gondolj arra, poromon
Kelt ki a virág.

Lerontja.

Lerontja munka és lerontja vész,
Mit felépíte gyarló ember-ész,
Csak a természet szent törvényei,
Miket nem lehet romba dönteni.

PALÁGYI LAJOS.

SZABOLCSI TÖRTÉNETEK.

Irta

VÁRNAI B. SÁNDOR.

III.

A ki az égre lőtt.

Az anya még *nagyságos*, felnőtt házas fiai csupán *tekintetesek*, s bizony abból a fekete képü kis unokából már csak olyan *t. cz.* lesz, mint akármelyik szedett-vetett árendásuk. Pedig lehet még háromemeletes háza Pesten; de ha lesz is, azt az uri voltot soha sem viheti magával bele, a mely a zsupos fedelü kurián környékezte. A pitvarajtón meggörnyed a czilinderes látogató, mikor a sárga agyag-padlóra lép, de első tekintete azért a gondosan rámába foglalt ősi czimerre esik, mely büszkén, komolyan néz alá a szemközti falról, s fennakasztja ajkán a kitörni készülő tiszteletlen mosolyt. Az a méltóság ez, melyet a mult mindig gyakorol a jelennel szem-

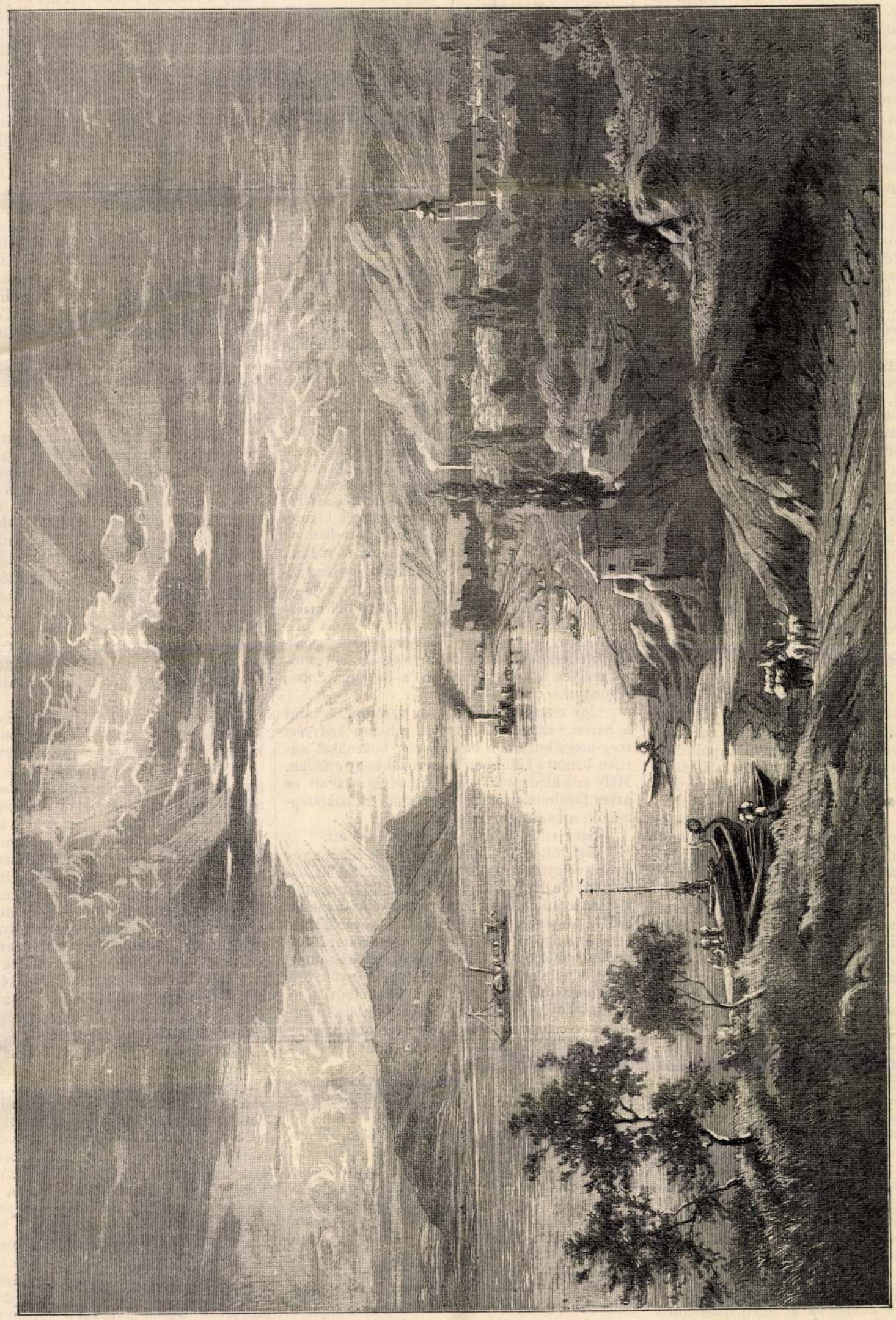

SZOB A DUNA MELLETT. — LIGETI ANTAL FESTMÉNYE.

Oly férfiu, kit barát és ellenség osztatlan figyelmével szokott megajándékozni, valahányszor a nemzetiségek egymásra robbannak, dr. *Herbst* Eduárd (szül. 1820-ban), kipróbált bajnoka az «osztrák-németség»-nek. 1847-ben a jogtudományok rendes tanárának nevezték ki a lembergi egyetemre, honnan 1858-ban hasonló minőségben Prágába hivatott. 1861-ben a cseh tartománygyülés tagjává választották s azóta folyvást ugyanazt a kerületet képviseli. A tartománygyülés még ugyanazon évben a birodalmi tanácsba küldte követül s az egyenes választások behozatala után még egy más kerület is a reichsrath képviselőházába választotta, melynek azóta szakadatlanul tagja. 1867-ben igazságügyminiszter lett s az maradt 1870-ig.

Herbst a német körökben igen népszerü egyéniség. Csehország számos városának és községének diszpolgára. Nagy mértékben birja az ékesszólás hatalmát s használja is azt, a hol szükségét látja, kiméletlenül. Az általa helyeseknek fölismert czélok követésében tántorithatlan s mint valami hadvezér, még az apróbb veréségeket is megkoczkáztatja, hogy megnyerhesse a döntő ütközetet. Egész komolyan kivánja Csehország közigazgatási kettéválasztását, mely szerint a német kerületek vagy önállóan kormányoztatnának, vagy Ausztriához csatoltatnának, mely terve még saját követői között is sok ellenzőre talál.

Tüzes harczosa a csehországi németek ügyének dr. *Schmeykal* Ferencz (szül. 1826-ban), prágai ügyvéd, kinek parlamenti szereplése szintén 1861-től kezdődik, a mikor a tartománygyülés és a tartományi bizottság tagja lett, azóta folyton megtartván mind a két parlamenti tisztét. Erélyesen szokott lándzsát törni a német kultura mellett s számos párthivének, kivált az akadémiai ifjuságnak ő a lelkesitője minden német nemzetiségi törekvésében. Szónoklataiban kevesebb az erő és tartalom, mint azt bajtársánál, Herbstnél találjuk, de mesterileg érti az érzelmekre hatást s tud lelkesiteni. Szintén sok csehországi német város diszpolgára.

Velök szemben, a csehek pártja élén is nem kevésbbé nevezetes férfiak állanak, kik közül ez alkalommal a két árnyalatu, az ó és az ifju cseh párt vezérei nehányának arczképét mutatjuk be.

A cseh nemzeti párt legjelentékenyebb tagja, a történetiró Palacky halála óta pártjának egyedüli vezére *dr. Rieger László* (született 1818-ban), nem közönséges szabásu politikus, kinek nemzete igen sokat köszönhet. Hatása a cseh népnevelés és irodalom emelése körül is jelentékeny mértékben érvényesült; de legfőbb czélja, mely utáni törekvésében bámulatra méltó tevékenységet és fáradhatatlanságot tanusitott, a cseh királyság politikai önállósága volt. A nemzeti párt szervezkedésekor Palackyval együtt lépett annak élére. 1861-ben országgyülési képviselő lett s mint ilyen a birodalmi tanácsba is beválasztatott, hol erélyesen lépett föl a czentralisztikus áramlat ellen, Ausztria föderalista irányban leendő alakulásának szüksége s Csehország önállósitása mellett emelvén föl szavát. Az ellenállási politika idejében természetesen távol maradt a reichsrathtól s az ifju cseheknek a birodalmi tanácsba lépése után is megtartá pártját a passziv ellenállás talaján. 1879-ben e tartózkodó politika abbahagyása után ujra elfoglalta helyét a reichsrathban.

Honfitársai közti tekintélyének czáfolhatatlan bizonyitéka az, hogy több mint száz városi és községi testület választotta diszpolgárává. Álláspontja a nemzetiségi kérdésben nem mondható túlzónak. Ezt bizonyitja az a nyilatkozata is, hogy «mi sokat köszönhetünk a német kulturának s még ez után is szükségünk van rá». Választási reformjavaslatával, mely a németek véleménye szerint a cseheknek örök időkre biztositaná a többséget az országgyülésen, ezek részéről heves ellenállásra bukkant s azt az inditványát, mely szerint a kölcsönös követelések megállapitására küldessék ki egy parlamenten kivüli bizottság, a cseh-németek egyhangulag visszautasitották.

Az ifju csehpárt kevés számu mandátumainak egyikét dr. *Gregr* Eduárd (szül. 1819 ben) birja, a ki legionárius volt 1848-ban. Kezdetben akadémiai pályát választott s az orvostani fizika doczense volt a prágai egyetemen; de az 1861-ki események folytán szakitott pályájával, hogy egészen a politikának szentelje életét. 1862. óta országgyülési képviselő, s mint ilyen állandó hive a haladó szabadelvü pártnak. Hirlapi czikkekben, röpiratokban heves ostromot folytatott kivált az ó-csehek tartózkodási politikája ellen. Nemzetiségi tekintetben az engesztelhetetlenekhez tartozik.

Ime a cseh pártok vezérférfiai, kiknek magatartásától igen sok függ Ausztria jövendő alakulására.

ÓRIÁSOK CSONTJAI A BIHARMEGYEI PESTEREI BARLANGBAN.*

Szépek, bájolók a művészet remekei. A kölni dóm vagy a pápaváros temploma, Kleopatra tűje vagy Kheops pyramisa lehetnek nagyszerüek, elragadók; de összehasonlitva az emberi kéz müveit a természet alkotásaival: óh akkor «buzgón leomlom szined előtt, dicső!» s bámulom milyenségében, mint mekkoraságában a természet titkos műhelyében előállitott csodaműveidet. Fölemelő indulattal szemlélem az emberi kéz munkáját, de megszégyenülve állok meg müveid előtt mindenható, a kit «dicsőit a zenith és nadir».

Körülbelül ilyen gondolatokkal lehettem elfoglalva, mikor ott ültem a pesterei csontbarlang legmélyebb s legnagyobb csarnokában, 300 lábnyi vastag sziklaboltozat alatt.

A Sebes-Körös baloldalán, az élesdi indulóházzal szemben, triászkori mészkő tömör, kemény szikláiba van vájódva e barlang, a mely mintegy 45 évvel ezelőtt lett ismeretessé.

A szomszéd oláh falubeli vén emberek még emlékeznek reá, hogyan üldözték az élesdi katonafogdosó hajduk a falu egyik legényét egészen e barlang sötét odváig. A legény menekült tovább. A barlang titkos csarnokai elrejtették s el is temették örökre. Nem látta többé visszatérni soha senki. A falubeli bátrabb legények keresésére indultak aztán, de hasztalan; hire-hamvát sem találták. Mi történt vele? nem lehet tudni... Annyi bizonyos, hogy *óriások* lakták e barlang sötét csarnokait és titokzatos folyosóit, lehet, hogy azok okozták pusztulását... 25—30 év óta meszsze földekről sok pápaszemes tudós keresi föl e barlangot, hogy összegyujtse az óriások csontjait, melyek borzasztó mennyiségben hevernek ott mélyen a föld gyomrában, a barlang utolsó, legnagyobb csarnokában.

Igy mesélte el ezt nekem vezetőm, a mint a barlang szája felé haladva, pihenés kedvéért meg-megállottunk a bozótokkal, bokrokkal sürűen benőtt s különben is meredek hegy oldalán. Mély érdeklődéssel hallgattam végig szavait és aztán türelmetlenül szökdeltem föl a sziklalépcsőkön a barlang nyilásáig.

Szép világ tárult itt föl szemeim előtt.

Délelőtt 10 óra lehetett. A Sebes-Körös gyönyörü völgyét, a Rézhegység és Királyhágó erdős oldalait s a Nagy-Várad felé elsimuló lankásabb tájakat a juliusi nap forró sugarai aranyozták be. A tenyészet illatos virága, a rovarok zsibongó-zsongó világa vett körül s mögöttem egy barlang sötét odvából rég elmult idők óriásainak hideg lehelletét érzém fölszállani. A gyönyörü vidék csábitólag maraszt, hogy szemlélődve mulassak bájainál; a barlang titokzatos szája dajkamesék csodáival csalogat hüs csarnokai közé, s én — az utóbbit választva — jelt adok vezetőmnek az indulásra.

Oláh kalauzom háromszoros keresztet vet magára s mi leguggolva belépünk a barlang másfél méter magas nyilásán.

Meghajolva teszünk néhány lépést, mig a föld alatti labyrinth előcsarnokába érkezünk. Egy kisebb terjedelmü, két méter magas csúcsives terem ez, melybe kivülről még behatol a nap világa hozzánk, másfelől a barlang sötét torka bámészkodik reánk és mi — fölösleges podgyászainkat elhelyezve az előcsarnok valamelyik zugában — megyünk keresni a sötétséget, kutatni a titokzatost.

Fölemelt fővel haladhatunk a második csarnokba, hová már alig szürődik át a napnak némi derengő világa s ezentúl már a teljes sötétség néma, kihalt birodalmában bolyongunk, legalább nekünk ugy tetszik, mintha évezredes sirbolt avas légkörébe jutottunk volna.

Fáklyám kormozó világánál keresni kezdettem az ősemberi világ nyomait, kőszerszámait, konyhahulladékait. Ilyesmit azonban nem találtam. Vezetőm látta, mint ásom föl a barlang elsőbb csarnokainak szárazabb talaját, nagyokat bámult reám, aztán megmosolyogta hasztalan fáradozásomat s jóakarólag figyelmeztetett, hagyjak fel a munkával, mert óriások csontjaira itt ugy sem akadok; ott vannak azok melyen, a legutolsó csarnokban, a hol akár szekérszámra gyüjthetek magamnak.

Tovább haladtunk tehát föld alatti utunkon, mely a barlang tetőzetéről alá csepegő viz miatt mind nedvesebb és nedvesebb lett. Cseppkőképződményeket a barlangban nem igen találunk; a tetőről függenek ugyan alá imitt-amott kis mészcsapocskák, az u. n. stalaktitek, a nélkül azonban, hogy meglepőbb csoportozatokat alkotnának; a barlang talaján pedig legfölebb vékonyabb-vastagabb kéregben ülepedik le az alá csepegett vizből kiváló mész-anyag.

Az ötödik és hatodik csarnokban egyszerre nagy mennyiségü élő lényekre bukkantunk s ez olyan jól esett nekem a természet ezen kihaltnak látszó, sirboltszerü üregében. A barlang nedves falának repedéseiben százával ültek ott a fahéjszinü *Anabolia pilosa*-k. E kis reczés szárnyu rovarok itt tartották meg menyegzőjüket, távol a világ zajától s fáklyáink világa épen nem látszott őket zavarni nászéji álmadozásaikban. Ime ősemberi nyomok helyett élő rovarok világa, rég elmult idők érmei helyett a jelenkor forgó pénzei.

Hova-tovább hatoltunk a barlangban, annál lázasabb izgatottság, türelmetlenebb kivánciság szállott meg. Alig vártam, hogy a csonttemetőbe jussak.

A barlang belső régióiban azonban jóval nehezebb az előre juthatás. Helyenként egészen meghajolva, négykézláb vagy térden csuszva haladhatunk előre. Egy helyt keskeny, aláfelé V alakulag elszükülő hasadékot képeznek a csarnokokat összekötő folyosó falai; másutt ismét egy meredeken lefelé nyiló sziklatorokhoz érünk, melyben csak kevésbbé vastag ember ereszkedhetik alá kéményseprők módjára. Ez a sziklatorok legjárhatatlanabb része az egész barlangnak. Hogy lejuthassunk, meg kell világitani az alul tátongó üreget s ilyenkor a fáklyának felszálló kormos füstje fullaszt; feljövetnél pedig megégeti arczunkat és kezünket a csaknem függélyesen tartott fáklyáról alá csepegő szurok.

No de elfeledünk minden fáradságot, a mikor belépünk az utolsó, legmélyebben fekvő és legnagyobb csarnokba, a «medve-örvénybe».

Egy átlag 16 méter átmérőjü, csúcsives terem ez, melynek magasságát körülbelől 25—30 méterre tehetni. 3—4 fáklya világánál csak alig vehetjük ki a csarnok zeg-zugos körvonalait. Alját zsiros, agyagos sárga iszap, az u. n. barlangiszap tölti ki, melyben halommal hevernek a diluviális korszak barlanglakó emlőseinek maradványai. Csont és csont roppant mennyiségben! Ez az óriások temetője! — Termetes lábszárcsontok és bordák, ágasbogas csigolyák, ökölnyi térdkalácsok, hatalmas medenczecsontok hevernek szerteszét a földön, vagy vannak betemetve az átázott barlang-iszapba. Helyenként aztán, a hol a lecsepegő viz kimosta az iszapos talajt, szép zománczos fogait mutatva egy-egy koponya bámul reánk sötét szemüregeivel.

Itt aluszszák tehát örök álmukat az eltünt idők óriásai!

Sajátságos, kimagyarázhatatlan érzés volt, a mit érezék! 300 lábnyi sziklaboltozat alatt ülni a hegynek ezen sötét üregében, a hol körös-körül óriási sziklafalak még sötétebb tömegei emelkednek föl! Szivni e sirboltszerü üreg avas légkörét s a fáklya kormozó világánál elmerengeni a barlanglakó óriások porladozó csontjain! Alkotni egy ideális képet arról az ősvilágról, melyben a vadbőrökbe burkolt kőkori ember sikra szállt e barlangi óriások csodáival!.. Mondom, mindezek sajátos elfogódást vagy a vallási gerjedelemnek egy bizonyos nemét költik fel az emberben. Polyphemos barlangjában találod magadat s Odysszeus furfangjával keresed a menekülés utját, a pokol torkában vagy, s lelked láthatatlan szárnyakon emelkedik föl, föl a magasba, keresni az alkotó erőt, ki mindezt és ezekben önmagát teremté!...

Álmodozásaim után munkához láttam. Mert én is — mint afféle paleontologus — az óriások csontjai végett látogattam e barlanghoz, mely — a mint olvasóim már gyanithatják is — nem egyéb mint egy diluviális csontbarlang. Lakóhelye azoknak a barlangi állatoknak, me-

* E barlang helyszinrajzára vonatkozó adatokat lásd e lapok 1861-iki évfolyamának 5-ik számában 55. lap.

Ligeti Antal

** *(A muzeum képtárát)* rendezik és gyarapítják. Ligeti képtárőr felügyelete alatt a festményeket tisztogatják, újra rendezik; a nemzeti képcsarnok-egylet pedig ismét két nagyobb festmény megvásárlásával gyarapította a hazai műveket. — Megvásárolta ugyanis a képzőművészeti társulat kiállításából ismert „Délibáb"-ot Than Mórtól, és „Hunyady László"-t Benczur Gyulától 6—600 frtért.

Vas. Ujs.
1869. 689. l

MAGYAR POSTA

70

BUDAPEST

1940 JAN. 25 22

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1870. 173. l.

** *(A nemzeti muzeum képtárát)* Ligeti Antal egészen ujra rendezte, s nemsokára meg fogják nyitni. A legelső teremben történeti érdekü arczképek vannak; a második (legnagyobb) terem foglalja magában a magyar műveket, melyek eddig az utolsó teremben mindenféle segéd-falak által egymásra voltak halmozva. Igy most a muzeum képtárának bizonyos nemzeties központja van. A harmadik terem Markó tájképeiből s a hozzá hasonló genrejü tájfestményekből áll; aztán következnek a legjobb olasz művek, majd a hollandi és német képek, az utolsóelőtti teremben az ujabb festészek vegyes művei, a legutolsóban pedig a magyar művészek és nevezetességek arczképei. Csakis ez utóbbi kis teremben nem történt változás. — Ligeti képtárőr elismerést érdemel azon buzgalomért, melyet e képtár rendezése körül tanusitott. Irt egy ismertető lajstromot is, mely a közönségnek alapos utmutatásokat fog adni.

S Szentlélek-u 13

518

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1870. 77 l.

** *(A nemzeti muzeumhoz)* kineveztettek: Frivaldszky János természet-osztályi igazgató-őrré, dr. Krenner József ásványtani őrré, Janka Viktor füvészeti őrré s Ligeti Antal képtári őrré. Mind jeles szakférfiak.

Győr, Orsolyita-tpl

541, 542,

Ligeti Antal 1823-1890

Lásd I. 120

II. 92, 95, 97, 98, 124, 125

IV. 157

VASÁRNAPI UJSÁG

26-ik szám 1883. BUDAPEST, JULIUS 1. XXX. évfolyam.

Előfizetési föltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, félévre 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre 3 «. Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

417

SZTRECSNÓ VÁRA.

A VÁG völgye egyike a legregényesebbeknek egész Magyarországon. A sebesen kanyargó folyó mindkét partja meg van rakva várromokkal, melyekről monda és történet csodálatos dolgokat beszél a rejtelmes multból, a mikor még élet honolt a kihalt kőomladékok között.

A legmeglepőbb látványok egyike két szembenéző szomszéd sziklavár romja, egyik a jobb, másik a balfelén a folyónak. Az egyiket *Ó-Várnak* nevezik s nincs történeti nyom, mely eredetére világot tudna deriteni. Legvalószinübb, hogy a régi rablólovagok valamelyike ütötte itt föl sziklafészkét, midőn a Vágon hajókázni s azon árukat szállitani kezdtek. Oly szük itt a folyó, hogy a rajta evezőt akár kövekkel is agyondobálhatni a közvetlen fölötte emelkedő várból, — vámot szedni tehát e hely fölötte alkalmasnak mutatkozott. Nem is lehetett egyéb érdeke, mert a vár népesebb várost, vidéket nem uralt, egymagában állt a járhatatlan rengeteg közepén.

Mikor jutott a vár a királyok birtokába, arról nem szól a krónika. Annyi áll, hogy I. Ulászló idejében már királyi várnagyok parancsnokoltak az őrség fölött. Később, Mátyás alatt, az Árpádok idejében Csehországból bevándorolt Pongrácz-nemzetségé lőn a vár. A husszíták betörésekor erős szorongattatásoknak volt kitéve, de vitézül tartotta magát. A mult században oly jó karban volt még, hogy egy várnagy több hajduval kényelmesen lakhatott benne.

Szemközt vele, alig egy jó puskalövésnyire emelkedik a Vág másik (bal) partján *Sztrecsnó* sokkal hatalmasabb, terjedelemre is nagyobb vára. Ez is csak rom immár. De a két vár nem mindig tekintett egymásra oly békés szemmel, mint most, szomoru romjaiban. Az egyik várból látni lehetett a másik lakóinak csaknem minden mozdulatát s innen veszi eredetét az e vidéken ma is használatos ama közmondás, melylyel azt akarják kifejezni, hogy valamely fenyegetést semmibe se vesznek, s mely igy szól: «Haragszanak az egyik várban, nem bánják a másikban.»

Az itt végződő szük völgyben, melyen alig bir keresztül törni a folyó, a meredek Biala sziklahegység utolsó ormát, melyről messze kilátás nyilik az előtte elterülő sikságra, választotta ki e vár első ismeretlen épitője. 1420-ban Dersffi Szaniszló nyerte adományul a várt Zsigmond királytól. Husz évvel később Giskra hadai megjelenvén Sztrecsnó előtt, az I. Ulászló ellen V. Lászlóval szövetkezett Pongrácz, Ó-Vár ura, éj idején meglepte a várat s kapuit a husszitáknak megnyitotta. Pongráczot ezen és más erőszakoskodásai és rablókalandjai miatt, me-

SZTRECSNÓ VÁRA. — LIGETI ANTAL FESTMÉNYE.

lyekért a vármegyék, sőt még Ausztria is panaszt emeltek, 1444-ben az országgyülés maga elé idézte s fogságra veté. De azért Sztrecsnó a csehek kezén maradt, mig végre Hunyadi János kiüzé őket onnan s a koronának visszaadta. A vár őrsége erélyesen nyilatkozott Hunyadi László hűtlen meggyilkolása ellen s hűséget fogadott a fia megöletéséért boszura készülő Szilágyi Erzsébetnek, ki, hogy annál inkább biztositsa maga számára a felvidéket, az 1445-ben kiszabadult s a Hunyadi-háznak hűséget esküdött Pongrácznak adta át Sztrecsnó várát is.

Ettől egész a XVII. századig, mikor Wesselényi Ferencz, a későbbi nádor, lett Sztrecsnó ura, homály födi a vár történetét. Ennek idejéből azonban a mondáknak és regéknek egész sora füződik a várhoz, melyeket Hormayr és Mednyánszky Alajos művei mentettek meg az enyészettől.

Wesselényi Ferencznek Bosnyák Zsófiát jelölé ki hitestársul atyja akarata. Zsófia szerető, engedelmes, szelid hitvese volt a szép és erőteljes férfinak, ki nem csekélyebb lánggal viszonzá neje szerelmét. De a harczi riadó a férjet a csatatérre hivá. Gyászba borultan, az istenanya képéhez imádkozva, várta most a szegény asszony férje visszatértét, vagy vára erkélyéről tekintett a távol rónaságra, honnan jönni hitte. Hónapok teltek el és a várt férj még se jött. És mikor végre megérkezett, nem a kedves, vidám, derült férfi volt már: valami borongó köd látszott nehezülni lelkére, melynek okát a szerető nő hiába kérdé tőle. Kedvetlen, ideges, haragos lett, s gyakran kikirándult várából. Egy éjjel hirnök kopogtatott a vár kapuján. Zsófia nővérétől hozott levelet, melyben az elmondja, a mit az egész világ beszélt, csak a szelid hitves nem sejtett, hogy férjét idegen szerelmi láncz tartja lebilincselve, s hogy válás okából immár hitét is megváltoztatni kész. A szerencsétlen asszony ájultan roskadt össze a levél olvastára. Mire magához tért, zúgott künn az orkán, villámok czikáztak s patakokban omlott alá a zápor. De mind ez nem tartóztatá a szegény asszonyt, hogy daczára a sötét éjnek, el ne menjen a szűz Mária kápolnájába, mely egy sziklaormon emelkedett a Vág örvényei fölött. Benyitott a kápolnába s oda borult az istenanya oltárának lábaihoz. Ott lelte a hajnal is, mikor már érte jöttek az urnőjüket kereső szolgák. Zsófia az imától egész megkönnyebbülten, imádkozva tért vissza várába s még dél se volt, midőn becsapódott a fölvonó hid s büszkén, délczegen lovagolt be rajta a vár ura, nem oly sötét arczczal, mint távozott, hanem vidáman, derülten. Zsófia visszanyerte az ő régi, szerelmes urát, kit oly csodálatos módon adott neki vissza imája. Ettől kezdve Zsófia minden évben megünnepelé visszatért boldogsága napját; ugyanabban a ruhában, kereszttel és zarándokbottal a kezében, mint ama rettenetes éjszakán, járult oda az istenanya sziklakápolnájába, mely körül százával gyültek oda a környék szegényei, kik mind megvigasztalva tértek onnan vissza.

Ez a monda. Történeti tény azonban, hogy midőn Tököli idejében vár és kápolna elpusztittatott, Zsófia holtteteme épen találtatott s Teplicz falvának templomába vitetett. Ma is ott látni még a szent hirben álló Zsófia mumiaszerüvé aszott, de el nem porladt tetemét, fekete tafota-ruhában, mely lemállik róla s melyet bizonyos évek mulva ujjal szoktak fölcserélni. Koporsója fölött ott csüng arczképe, melynek hasonlóságát a holttetem arczához némelyek még ma is fölismerhetni vélik. A képen ott van följegyezve elhalálozásának (1644 április 28) és föltalálásának (1689) ideje.

A két várromot gyönyörü festményben örökité meg kitünő művészünk, *Ligeti* Antal, kinek képe után a Vágvölgy e szép részletét mi is bemutatjuk.

A SZTRECSNÓI ROMOK.

A «Kárpáti emlékek»-ből.

A völgy felett ha forró nyári nap jár,
Ha gyúl északfény túl az ormokon,
Villám tüzénél és holdsugaraknál
Egymásra néz a két sztrecsnói rom;
S tükrében a gyors, ám örökre köztök
Veszteglő Vágnak egymást nézi csak:
Mint szeretők, kik el nem érik üdvök,
S még vágyuk él, midőn már porlanak.

Te gyászoló vár, tornyid büszke ormát
Aranykorod napja ragyogta be,
Tetőiden játszottak a vitorlák,
Hogy kedvesemmel megjövék ide.
Mogorva bástyán rózsaszínü zászló
Lengett köszöntve, mint urad elé;
Kürtjét riasztá fenn a messzelátó,
És a szelid völgy visszanyögdelé.

Behintve az ösvény virágaiddal,
Galambokkal volt népes a fedél;
A szomszéd várra színes ablakiddal
Mosolygva, jöttünkön kevélykedél;
Mint felfolyó patak, reád örökzöld,
S alá repkény hullt, mint zöld zuhatag.
Riadt a kürt, a dobogó csörömpölt,
S szerelem vára! elfoglaltalak.

Pompázva nyujtál enyhet kedvesemnek,
Járt zene, táncz és harczi ünnepély;
A bajnok messze tájakról gyülemlett,
S tetszéseért folyt a lovag vetély.
Lándzsát törénk a kongó czinteremben,
Jelszóm: szive, s mosolya jeladás, —
Ah! mondhatom, mint asszony *őt* szememben:
Szemében *engem* nem győzött le más!

De jött az est, s kiléptünk erkélyünkre,
Mely fecskefészkül függ magas falán.
Mint átöleltél, ifju éltem üdve,
És ajkaid mi hosszan csókolám!
Hogy összeforrt szivünk az ég-közelben!
Ajkunknak csókja volt csak, nem szava;
De téged zeng a vár ujongó nyelven,
S a szomszéd vár téged visszhangoza.

Neveddel a virágos völgy betelve,
S a zúgó fenyves és a kék folyam.
Lásd, mily gazdaggá tett szivünk szerelme,
Szerelmünknek mi szép két vára van!
Ezt rólad, azt pedig rólam nevezzük;
Te koszorút viselj, én tölgyfüzért.
Oh kedves! igy uralkodunk mi együtt,
Tündér valót nem adva álmokért . . .

Szerelem vára, nem vagy vihatatlan;
A zord idő villáma porba ont.
Im, a folyóba pergenek le lassan
Köveid, mint hervadt fáról a lomb.
Dörgött az ég . . . s most panaszunkra, hallgat.
Elhagyva áll a két sztrecsnói rom,
Nem keresi, csak sóhajtó fuvallat,
Szerelmi hirnökünk hajdankoron.

A zord idő szerelmet összerombol,
És véle mindent, a mi szép, dicső;
Rommá leszünk magunk, de fájdalomtól
Porunk is él, vesztését érező.
Elszakadunk, s lelkünket nem találva,
Keressük egymást a kedves helyen,
S nem ismerünk a régi tündér tájra.
Hol a romok közt szerelmünk pihen.

BARTÓK LAJOS.

A KULCS.

Irta HERMAN OTTÓ.

Az emberi tudás tárgya, egyedüli végczélja az ember. Az első pillantás, melyet mint öntudatra ébredett lény a negyedkori földréteg természeti tüneményeibe vetett, egy kérdés volt önmagához és a természethez s e kérdés ez: ki vagyok hát én, mi a multam, mi a jelenem, mi a jövőm, mi a rendeltetésem?

S azóta is e kérdésekre keresi a feleletet: — keresni fogja addig, mig az ötödkori réteg el nem boritja s ennek szintáján — ha ugy lesz — tökéletesebb lények világa, társadalma nem váltja föl.

Kérdést intéz a letünt lények maradványait őrző sziklához; kérdést intéz fűhöz, fához; kérdést intéz mindenhez, a mi él és mozog; kérdést intéz ahhoz, a mit lelkének hisz s intézi testéhez, e test utolsó idegének hajszálnál finomabban kifutó végéhez: ki vagyok hát én?

Vizsgálódása rávezeti a társadalmi létre, ezt kiépiti — önmagáért; fölismeri s szolgálatra kényszeriti a természet őserőit — önmagáért; rászegzi puszta, majd fegyverzett szemét az égboltra, a csillagok seregére, és mit kérdez tőlük? — világok vagytok? él-e rajtatok az én hasonmásom, s ha él, ki ő, mi a multja, mi a jelene, mi a jövendője, rendeltetése?

Megalkotja magának a lélek örökkévalóságának fogalmát; kifesti e lélek földöntúli hazáját; osztja a jónak az eget, a gonosznak a poklot. Mert igaz is, hogy mikor szép és jó, akkor fölséges, — mikor rút és gonosz, akkor valódi pokolfajzata.

Csupa ellentét! Egyik kezében a pálmaág, a másikban a gyilok; — itt életet fakaszt, ott öl.

A bandita, ki a boldogságos szűzhöz sikerért könyörög, megöleli feleségét, megcsókolja magzatját, hogy pár perczczel később ledöfje azt, a ki neki sohasem vétett!

Mint ártatlan, önmagával tehetetlen lény kezdi földi pályáját; gyermekkora játszi öröm korszaka — s azután fölébred benne az öntudat, indul, irányt vált; egy piczi lökés, egy csepp véletlen, mely induláskor éri, angyallá — de ördöggé is teheti.

És mind ennek a kulcsa, ennek és ezernyi ezer hasonló tüneménynek a megfejtője, vajjon kinél van az? Az embernél nincsen, mert csak annál a lénynél lehet az, mely az ember fölött áll, mely a magasból vizsgál, belát a lényébe s fölismeri a cselekedet s minden nyilvánulás rugóját — ha ilyen lény van.

Az emberi gyarlóság kútfeje e kulcs hiányából foly s minden itélet, a melyet az ember önmagáról mond, kisebb-nagyobb mértékben, de gyarló. S honnan meriti? mi vezeti reá, mi adja meg a gyarló itélet ingadozó alakját? Az emberi tudás szülőanyja, az ember egyedüli kalauza: az összehasonlitásból fakadó tapasztalás, mely a maga hasznán, a maga s mások kárán oktatja.

A gondolatok, következtetések, eszmék egész raja támad az emberben, mihelyt csak reá gondol arra a «lélektani rejtély»-re, a mely ide tartozik s ma — mondhatni — az egész müvelt világ elméjét foglalkoztatja, mely készti az embert a megfejtés keresésére; s ki az? — — *Scharf Móricz*, az eszlári zsidó fiu, ki lemondott a törvény jótéteményéről, szülője ellen föltámadott, megtagadta azt a titokzatosságában is oly magasztos valamit, a mit a «vér hatalmának» nevezünk s az emberi lét bizonyos nyilatkozványaiban fölismerni, vagy érezni vélünk.

S mi legyen tehát a vérnek az a hatalma? mik a nyilatkozványai? milyen jelenségek azok, a melyekben e hatalmat fölismerni véljük? Ám lássuk.

Eltünt a gyermek. Az anya sir, búsul, — de hát elveszett s az idő, a nagy kuruzsló, nagynehezen bár, de behegeszti az ütött sebet; sajog az néha, az igaz. Telik-mulik az idő, évre év következik s egyszerre hire futamodik, hogy itt vagy ott, pl. egy czigánytáborban, egy rablott

JERUZSÁLEM KÖRNYÉKE. 1857
LIGETI ANTAL RAJZA
A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Művészet 1907, 188. l.

PAPIRSZELETKÉK

ÚJAK ÉS RÉGIEK

Változékony a művészetről való vélekedés, akár a tenger hullámai.
Luitpold bajor régensherceg

*

Csak elposványosodott időknek van elposványosodott művészetük. Cornelius Gurlitt

*

Az olyan művész, aki kifejezési eszközeit a multtól kölcsönzi, nem érdemel jövőt. **

*

Rég elhamvadt pernyéből szikrát élesztgetni s várni, hogy attól lángra lobbanjon minden, – hiú törekvés. F. W. J. Schelling

*

Új embereknek új művészet való.
Richard Muther

*

Más emberek s más korszakok másban sántikálnak. Gustav Floerke

*

A különböző korszakok nagyon is különböző lelkesedést keltenek. F. W. J. Schelling

*

Más idők: más képek. Georg Hirth

*

Ugyanaz a természeti törvény, amely megszabja, hogy júliusban más virág nyit, mint májusban, más-más arculatot kölcsönöz minden művészeti korszaknak is. Richard Muther

Annál derekabb, annál nagyobb hatású valaki, minél mélyebben merít korának velejéből.
Hermann Hettner

*

A magunk korának legyünk emberei.
Honoré Daumier

*

Kétféleképp eshetünk ki korunk színvonalából: alája és föléje. Arthur Schopenhauer

*

A kortársak már nem egyszer csalódtak és sok olyas művészet pusztult el nyomtalanul a földről, amelyet teli torokkal dicsértek előzékeny kortársak.
Konrad Lange

*

Tiszteljük a régi fundamentumokat. De ragaszkodunk ahhoz a jogunkhoz, hogy valahol megint valami újat kezdjünk. Goethe

*

Mihelyst ismét túlságosan kezdjük szeretni a változatosságot s új dalokat, új képeket, új tájakat hajszolunk: elhalt bennünk a természet és művészet szeretetének igazi képessége s helyébe lép az a szeretet, amelyet a gyermek érez játékai iránt. John Ruskin

*

Siessen hasznát látni, ha valaki új valamiben, mert míg új, addig még becsülik. Általában tetszik már a változatosság okáért, ami új; az ízlés felfrissül tőle, s a vadonatúj középszerűségnek nagyobb a becsülete, mint a megszokott kitűnőségé. Ami kiváló: lassan elkopik s ódonná válik. Tudni illik azonban, hogy az újság glóriája rövid tartamú: négy nap mulva már elpárolgott a köz-

A magyar szent korona birodalmának földrajzi alakulata.

magyar szent korona területe Közép-Európa keleti részében fekszik, majdnem egyenlő távolságban egy felől az éjszaki sarktól, más felől az egyenlítőtől. Szépen kiszabta és kikerekítette a természet, s a szomszéd országoktól jól kiváló, szembetűnő határvonalakkal különítette el. A Kárpátok hegykoszorúja, az Európa főgerinczét alkotó magas hegységi övnek legkeletibb tagja öleli körül; a határszéli bástyafal roppant ív alakjában éjszakkeletre, keletre és délkeletre vonulván, a Duna dévényi kapujától, Pozsonytól, Erdély délkeleti sarkáig terjed; hossza több mint 1400 kilométer. De a Kárpátok hegyláncza még ott sem végződik be, csak irányát változtatja meg, hirtelen nyugatra kanyarodik, s még nagyobb magasságra emelkedve, Erdély déli

oldalát szegi be; végre délnyugati irányban tovább vonulván, Orsovánál ismét a Dunáig ér.

A közép Duna Dévény és Pozsony között szép sziklakapun jut be Magyarországba; Váczig délkeleti, Vukovárig déli, Zimonyig megint délkeleti irányt követ, azután mint határfolyó keletnek tartván, Moldovánál felséges völgyszorosba lép, a melyből Orsovánál jut ki, a hol egyszersmind az országtól végképen elbúcsúzik. Az éjszaki határvonal jobbára vízválasztó hegygerinczeken halad; a déli határt ellenben folyók jelölik, t. i. Orsovától Zimonyig a Duna, azután pedig a Száva és Una. A nyugati határvonal, Pozsonytól dél felé, nincsen oly élesen megjelölve, mint a Kárpátok külső övének mentében; de azt is többnyire hegygerinczek szabják ki, jóllehet ezeket néhány széles völgynyilás meg-megszakasztja. A felső Kulpánál a határ nyugatra kanyarodik a fiumei öböl éjszaki nyulványáig, onnan délkeleti irányt követ a Quarnero keleti partjainak s a Velebit délkeleti szárnyának mentében, mely utóbbi Dalmátországtól választja el; a Zermagna forrásvidékétől éjszaknyugat-éjszakra kanyarodik Szluinon túlig, végre keletre fordulván, nemsokára az Unát éri el.

Az ekképen körülhatárolt területnek alakja majdnem egészen szabályos, csak délnyugati függeléke zavarja meg a tenger mellékén körded idomát, a mennyiben az messzire kinyúlik éjszaknyugatról délkeletre. Mikor a most úgy nevezett török Horvátország a Verbász völgyéig még a magyar korona területéhez tartozott, akkor ama nyúlvány is, mely a likai, ottocsáni és szluini kerületeket foglalja magában, jobban ki volt kerekítve és szabályosabban csatlakozott az anyaországhoz.

A magyar birodalom területe tehát egy tagban terjed el, egybefüggő folytonos földdarab, mely határozottan különváló földrajzi egyed. A közép Duna medenczéjéhez tartozik, sőt ennek legnagyobb részét foglalja magában. Fő közlekedési útja a Duna, mely egy felől a nyugattal, más felől a kelettel kapcsolja össze. Mindenik jelentékeny folyója a Dunába szakad, csak éjszakon a Poprád s délnyugaton a tengermellék folyócskái nem egyesülnek a Dunával.

Az éghajlati s a többi természeti viszonyok nagy változatosságot mutatnak ugyan, mégis ugyanazon közös jellegre vallanak. Tehát az ország mind vízszintes szabásánál, mind folyórendszereinél, mind éghajlati s egyéb természeti viszonyainál fogva egységes, zárt, a szomszéd tartományok közül jól kiváló terület. Mindazáltal határvonalai nem

— *(A nemzeti muzeum képtárából)* valahára műlajstromot készitnek. *Ligeti* ugyanis nemcsak a képtár új rendezésével foglalkozik, hanem egyszersmind kimeritő műlajstromot készit, melyben a kép tartalmának ismertetése, s egyszersmind az illető művész életrajza és művészetének rövid jellemzése is benne foglaltatik. A muzeum képtárának átvizsgálása alkalmával több jeles műre akadtak, melyek a hibás rendezés miatt eddig ismeretlenek és élvezhetlenek valának.

Ligeti Antal

Nas. Ujs. 1868. br. 8.

Vas megye.

1. **Csendlak,** róm. kath. templom.
2. **Czelldömölk,** apátsági templom.
3. — egykori dömölki apátsági templom (ma pajta).
4. **Jaák,** apátsági templom.
5. — carnarium.
6. **Kőszeg,** régi róm. kath. plébániatemplom.
7. — benczések temploma.
8. — városi falak, bástyák, kapuk.
9. **Léka,** várkastély.
10. — róm. kath. templom.
11. **Mártonhely,** róm. kath. templom.
12. **Máriafalva,** róm. kath. templom.

Ligeti Antal

MAGYAR NŐK LAPJA

III. ÉVFOLYAM 19. SZÁM — BUDAPEST, 1941 JÚL. 1

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekkszámla: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, negyedévre 6 pengő. Németországban, Svájcban és Olaszországban egész évre 30 pengő, félévre 15 pengő, negyedévre 7.50 pengő. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Amerikában: 1 évre 40 pengő, félévre 20 pengő. — Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTI PAPP JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

FIÓKKIADÓHIVATALOK: **KOLOZSVÁR,** MÁTYÁS-TÉR 13 és **DEBRECEN,** KONDOR-UTCA 19

Vallomás a tengernek

Irta Papp Jenő

Minden szerénységünk és gyarapodásunk mellett se tudjuk elfelejteni, hogy tengerünk is volt. Különösen nyáron kisért meg bennünket erősen a mesebeli quarnerói kékség. Az Adria nagyszemű csillagai Afrikából kapják a tüzet, a pálmák lomha lombját az egyenlítői nap heve lustítja el. A bambuszligetek érzékenysége és susogása trópusi nesz, a narancsfákra mohón emlékszünk s a mimózacserjék sárga pihéit semmiféle aranyesőutánzattal nem lehet pótolni. S a buja agávék, gránátalmák, fehér leánderek, ciprusok és fénylőlevelű babérok pompája mellett ott a parti víz locsogása, amely éppen úgy pletykázik, mint bármelyik más hullám a Balatonon: mégis más, mert ez a locsogás a végtelenből szedi mondanivalóit. Szeretjük a Tisza heves kanyargásait, megcsodáljuk a széles Duna hátát, élvezzük a Tarac, Talabor vágtatását: és nem felejtjük el, hogy tengerünk is volt! ... Most már itthon van a tündéri Szováta is, nekünk csörgedezik Erdély minden ezüstös patakja, szabadok a drávaparti dús füzesek, csábít a Felvidék, ragyognak a ruszin csúcsok és annyi fenyvesünk van, hogy a nyaralók és túristák hetekig kószálhatnak a fenyőrengetegekben. Nem tehetünk róla, ha ennek ellenére is állandóan halljuk a quarnerói öblök zenéjét. A tenger tág tükréről álmodunk. Ha ez a nyugtalanság csak túrisztikai vágy lenne, akkor a tenger hiánya nem is fájna. Hiszen sokszor szebb a végtelenségről álmodni, mint megtapintani az izzó homokot és felborulni egy vitorlással a cherzói vad sziklafalak alatt. De az a baj, hogy a tenger eltitkolt szerelme bennünk nem egyszerű panorámarajongás. Mélyen bent a vérünkben kering egy sós ér, dagad egy óriási hullám és felvillan egy sugárzó mennybolt, amiből egyszerre Adria lesz, tenger lesz, mihelyt forrón tűz a nap és mihelyt eszünkbe jut, hogy egykor régen három tenger mosta határainkat és „magyar tenger habjaiba hanyatlott le észak, kelet, dél hulló csillaga".

Könnyű erre azt felelni, hogy elégedjünk meg azzal, amink van. Meg is elégszünk. Csak az álmaink nem érik be sohasem a „sivár való"-val. Megkívánják a mirtusz hűvös illatát, a lagúnák alkonyatát, palazzók titkát, idegen gyümölcsök ízét, a nedvdús narancsokat, amelyeknek bőréből párolog a déli nap heve. Azt már tudjuk, hogy mi van a kék hegyeken túl. De vajjon mi lehet ott túl az óperencián? A köd mögött, a végtelenben? ... A szűk láthatárt folyton tágítjuk dalban, versben. Muzsika közvetíti hozzánk a hawayi szerelmet, bújjuk a térképeket, olvassuk a tengerek kalandjait. Hajók és szigetek neveit emlegeti a nosztalgia. A dunai sirályokkal az emlékek egész raja szárnyal föl a multból. S a séta, amelyet képzeletben megteszünk a reggeli mólón, nem ér véget a hullámtörőknél. A világító fároszok éjjeli fényjeleit felruházzuk misztikummal. Titokzatosság, tenger, távolság: ez a három szó sokszor minden józan ok nélkül lenyűgöz, ringat és varázslatba ejt ... „A tenger romantikája! .." kiáltják gúnyosan a száraz oktatók. Pedig mennyivel szebb ez, mint a pénz romantikája. Milyen gazdag és milyen kimeríthetetlen ... Akárcsak a nagy hegyek birodalma, vagy az égbolté. Aki szétterülő tükrére lép, az békében megismerkedik a szabadság nyugtalanságával. Elég szembekerülni a tenger távlatával, hogy az ember itthon derüsen vállalja az apró dolgok dagályát és apályát. A tengerjáró népek akaratlanul is megnőnek, ciklopszokkal és óriásokkal népesítik be legendáikat. Óceánokban gondolkoznak s világrészek szerepelnek beszámolóik mellékmondataiban. S ezeket az arányokat a szív is követi. A viharok, bősz ciklonok és hullámhegyek tisztára mossák a lelket, a rengeteg kicsinyes szándék elmerül, eltűnik és a veszély csak a lényegre való szüntelen figyelmet hagyja meg. A tenger a nagyság iskolája. Milyen ragyogó kell hogy legyen az, amit mellette vagy rajta a nő fülébe súgunk, ha azt akarjuk, hogy szerény szófüzésünk művészetét el ne homályosítsák a vakító vizek! Hogy kell tudni hallgatni, milyen mélyen és milyen jelentősen, ha a hódítás kedvéért fölvesszük a versenyt a tengerrel. Mennyi villa beszél Miámiban, Isztriában, a Krímben és a tüzes afrikai partokon, mennyi márvány, mennyi rózsa és mennyi láng virul a parkokban, s hány terrasz lebeg a zöldelő hegyoldalakon, amelyek mind szónokolnak a tenger felé, vallanak neki, versenyre kelnek vele és díszíteni akarják grandiózus szegélyét! ... Ibsen azt állította drámájában, hogy az asszony a tengeré: nincs határa, megmérhetetlen és örökké messze vágyik.

Bűn ez?

Én azt hiszem: olthatatlan szomjúság, amelyet a sós könnyek is csak szánalmasan tudnak ideiglenesen csillapítani.

Magyar Nők Lapja 1941. jul. 1.

Asszonyok a festőművészek életében

Ligeti Antal kígyó-kalandja

Irta Nagy Méda

A libanoni cédruserdő hatalmas törzsű fái között egy apró sátor ponyváit lebegtette a szél. A dragomán éppen kecskehúst darabolt, a bográcsban már forrt a víz és a fanyar füstszag összekeveredett a széltől sodort édes illattal. A sátortól nem messze Ligeti Antal festett hatalmas, kifeszített vásznán. Néha megpihent leeresztett kézzel és rajongó szeretettel nézte a pompás alakú fákat, melyek a hagyomány szerint még olyanokat is őriznek soraik között, amelyek Salamon idejéből valók. Aztán újra ecsetjéhez kapott, gyorsan dolgozott, mert minden itt töltött perc ajándéknak számított, hiszen a környéken olyan háborús hangulat uralkodott az ehdeniek és beschariak között, hogy tanácsos volt a környékről minél hamarébb elmenekülni. A napokban még egy beduin tolvajt ütöttek agyon a kecskepásztorok és most alaposan félni lehetett a beduinok bosszújától, akik bizonyára az idegen utazót sem fogják kímélni. A dragomán mindennap könyörgésre fogta, hogy induljanak már Damaszkusz felé, de Ligeti nem tudta elhagyni a gyönyörű erdőt. Mintha varázslat alatt állott volna, a fák felé nyujtották karjukat, hogy a szépség és halhatatlanság számára minél több alakban örökítse meg őket.

A dragomán hosszú, elnyujtott kiáltással hívta az étkezéshez, de Ligeti, mintha nem is hallotta volna, lázas gyorsasággal festett tovább. Egyszer csak a kifeszített kép rámájáról felé kúszott egy sötét testű kígyó és villámsebességgel odacsapott dolgozó kezéhez. Iszonyú kiáltására hozzárohant a dragomán és a kígyómarta festőt a tűzhöz vonszolta és egy kikapott parázzsal kiégette a sebhelyet. De a méreg egy cseppje mégis eláradt ereiben és görcsök között elvesztette eszméletét. Hosszú napokig nem tudott magáról. Amikor puha ágyban ébredt, csodálkozva nézett körül:

— Hol vagyok?

— Jó helyen, Isten hajlékában, — felelték a damaszkuszi ferences barátok. Hirtelen rémülettel eszmélt:

— Mi lett a képeimmel? Elvesztek?

— Nyugodjék meg, fiatal barátom, a dragomán mindent hűségesen ideszállított. A képek sértetlenek.

— Hála Isten! — mormolta a lesoványodott férfi és visszasüllyedt újra az öntudatlan, mély álomba. De ez már nem tartott olyan sokáig, mint az előző napokban. Néha ébredve vizsgálgatta a cella világos falait, a sötét feszületet és arra gondolt, hogy immár másodszor menekült meg a szinte biztos haláltól. Vajjon kinek az imái óvták? Anyja rég a temetőben nyugszik, de egy fehérarcú leány, ott Fóton, a grófi uradalom egy csöndes kis házában, talán rágondol, talán visszavárja?...

Amikor alig egy évvel előbb, a Vezuvon jártában, hátrálva menekült egy kígyó támadása elől és a szakadékba zuhant, akkor is csak egy hajszál óvta az elpusztulástól. Hónapokig feküdt törött bordákkal, de valakinek az imái visszahozták az életbe, pedig már holthírét is költötték. Most, itt az ágyban, a láz és az öntudat órái között a fóti jegenyéket látja, amint karcsún belevágnak az égbe és egy leányt, harmatost, fiatalt, csupa tűz és rajongás a szeme. Ha az Isten hazasegíti és a képeivel sikert arat, akkor az a fóti leány nem imádkozott hiába, akkor...

— Piktor uram, a dragomán szeretne önnel beszélni, — szólt be a ferences atya. A beteg, mintha egy pillanatra magához tért volna, kinyujtotta a kezét és melegen megrázta hűséges kísérőjének jobbját. A dragomán örvendő hadarással beszélt a megmentett képekről, a visszaútról, de Ligeti fáradtan húnyta le a szemét, a barát csöndesen kivezette a derék bennszülöttet.

A beteg újra az álom és öntudat határán járt. Látta magát nagyon fiatalnak, amikor mindenki ellenkezése dacára ott hagyta a kereskedői pályát és kimondta, hogy nem lesz tovább vasárus legény, hanem festő. Gyalog indult el Itáliába: tanulni! tanulni! Minden tudást és szépséget szinte egyszerre akart magába ölelni. Csak akkor szakította félbe munkáját, amikor híre jött, hogy otthon kitört a szabadságharc. Akkor gondolkozás nélkül hazasietett, beállt a honvédcsapatba, végigharcolta a dicsőséges csatákat, s csak a fegyverletétel után szökött vissza Olaszországba. Markó Károly tanítványává fogadta, ezzel elérte, amire legjobban vágyott. Mikor úgy hitte, hogy már eleget tud, akkor hazajött újra. De itthon az elnyomatás nehéz évei súlyosodtak a nemzetre, neki, mint honvédnek rejtőzködni kellett. Álnéven élt Sopronban, s hogy fenntarthassa magát, arcképeket festett. Keserves idők voltak azok! Milyen megalázkodva kellett kérnie rendelőitől, hogy legalább azt engedjék meg, hogy a háttért tájnak festhesse. De hányan visszautasították ezt a «lehetetlen» kérést. Pedig még azt is fölajánlotta, hogy ha nem tetszik, megtartja magának. Végre sikerült Pestre jutnia, néhány szép tájképet kiállított, de, hogy élhessen, megint csak arcképeket kellett festenie Barabás Miklósnak segítségül. Végre Károlyi István gróf, a fóti földesúr, magához hívja, alkalmat ad, hogy azt festhesse, ami képességeinek legjobban megfelel: tájat és újra tájat. Olaszországba küldi, Sziciliába; Jeruzsálem, Egyiptom elérhetővé válik számára. Mennyi csodálatos táj! Pálmák, karavánok, pirosan szikrázó sivatagi homok... Ó, mennyi színt, különös életet, varázsos tájat álmodott vásznaira, de vajjon sikerül-e, vajjon tetszeni fog-e?...

A lázas, legyöngült test nehezen tért magához. De ahogy elhagyta a betegágyat, már csak arra tudott gondolni: Haza! haza! Mielőbb látni az édes honi tájakat, a fóti kastély urának átnyujtani alkotásait és ráhajolni csöndesen egy kicsi, fehér kézre...

Pesten, a Műtárlaton, elragadtatott hangon beszéltek képeiről. A kritika magasztalása egyöntetű volt. Most tehát már bátran megkérheti Zsolnay Laura kezét.

Amikor hosszú távollét után először kopogtatott be a fóti ámbitusos kis házba, meglepetve érezte, hogy harminchétéves kora ellenére a szíve éppen úgy lüktet, mint siheder korában. Csak most, itt, a küszöbön jutott eszébe, hogy amit ő négy és féléves távolléte alatt a szívében melengetett, az hátha csak álom volt, káprázat, hiszen Laura hozzá képest olyan fiatal... és ő valójában soha, soha nem beszélt neki a szerelemről. Hátha azóta már régen elfelejtette, talán asszony is már...

Hirtelen megtorpant, levette kezét a kilincsről: hátha nagyon kegyetlen lesz a meztelen valóság? Most, így, ezzel a szívvel, talán el sem birná viselni a csalódást. Megfordult, hogy a kerten át találkozzék valakivel a cselédek közül és talán előbb azoktól tudjon meg valamit. Amint a hársaktól árnyékolt úton előresietett, hirtelen eléje lépett Laura. Ugyanaz a mosoly, nyilt szemek, csak éppen az arc lett érettebb és így talán még szebb.

— Óh, mennyire örülök, hogy újból itthon van, — nyujtotta mindkét kezét feléje a leány —, ha tudná, hogy mennyit aggódtam önért!

— Igazán aggódott értem? Gondolt rám? Várta a visszatértem? — tört ki ujjongva a férfiből az öröm.

— A gróf titkára sokat mesélt nekem veszélyes útjairól, még föl is olvasott részleteket a hozzáintézett leveleiből. Gyönyörű helyeken járhatott!... De úgy-e, most már nem hagy el minket?... Úgy gondolom, hogy most már itthon marad Magyarországon? — javította ki a kérdést pirulva.

— Itthon maradok — mondta rá egyszerűen a férfi —, ha maga is velem marad! Hogy legyen, aki tovább is imádkozik értem...

És nemcsak a leány, hanem a feleség is jól imádkozott. Mert kevés festőnek jutott itthon olyan megbecsültetés és elismertetés, mint Ligeti Antalnak. Ő lett a Múzeumi Képtár őre és nagy tekintélyével nagyon sok fiatal festőnek nyujtott szellemi és anyagi támogatást. Egyike lett azoknak, akik életüket és minden tehetségüket a hazai festészet és művészet fölemelésére fordították.

Ujságot vegyenek

Ívlámpák fénye rám ragyog,
Ujságárus gyerek vagyok,
Száll-száll a csillagszirmú hó, —
Meleg szobácska volna jó...

Jönnek, mennek urak és dámák,
Nem látják meg a szegény árvát,
A rongyaimra hull a hó, —
Meleg ruhácska volna jó...

A fényes ablakok mögött,
Jó meleg kávé gőzölög,
Hozzá friss kalács, mint a hó, —
Meleg kávécska volna jó...

Ujságot tessék, urak és dámák,
Szánjátok meg a szegény árvát,
Bús rongyaira hull a hó,
Rekedt torkából száll a szó...

Rongyos, éhes és didereg
A kis ujságárus gyerek.
Fényes urak, ragyogó dámák,
Vegyétek meg mind az ujságját...

Hadd legyen neki vacsorája,
Meleg szobája, jó ruhája,
Hull majd rátok áldón a hó,
Szívszeretettől csillogó...

MIHÁLY ZSÓKA

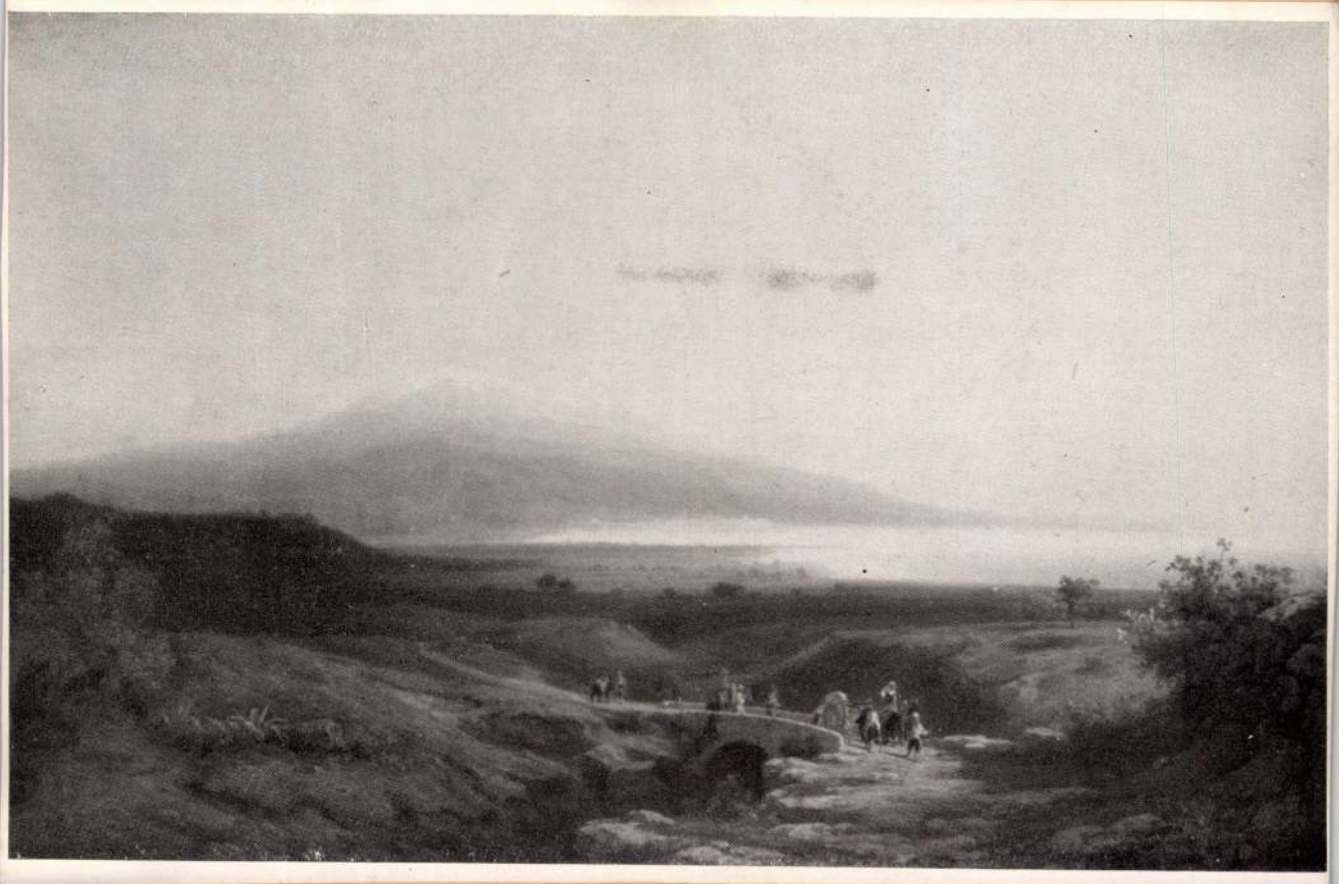

LIGETI Antal: Az Etna.
68×100cm, olaj, jelezve: Ligeti A. 1879.
Az Ernst-Múzeum 46. aukciójáról, 1931 áprilisi, 267. szám.

Ligeti Antal

Ligeti Antal

Dévény vára c.
kéje repr.

Kultúra 1927 táj
és élesk. kiáll. Eat.

jegyzéke egészíti ki, valamint egy sereg levél a művész olaszországi és keleti útjáról, melyeket a Szépművészeti Múzeum őriz. A komoly elmélyedésre valló tanulmány szerzője mellett külön dícséret illeti a *Művészettörténeti és Keresztényrégészeti Intézetet* is, hogy az ilyen publikációk fiatal szerzőivel elvégezteti az adatgyüjtés nehéz és fáradságos munkáját, teg-

napi művészetünk hőseiről, midőtt az anyagis

szerteszéjjel szórt adatok végleg veszendőbe mennének.

—.—

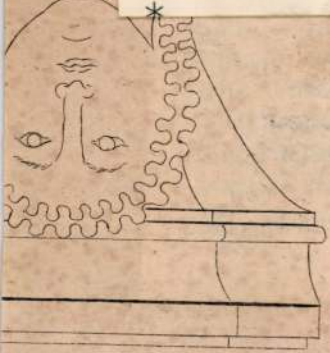

8

9

Ligeti Antal

MAGYAR MŰVÉSZET
1938. 288. l

*

H. RAPAICS JUDIT: LIGETI ANTAL. A budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem *Gerevich* Tibor igazgató által vezetett *Művészettörténeti és Keresztényrégészeti Intézetének* dolgozatai sorában *Ligeti* Antalnak, a XIX. század második felében jelentős munkásságot kifejtett festőművésznek életét és művészetét ismerteti *H. Rapaics* Judit, élénk színekkel festve meg egyben hátterül a kort is, melyben *Ligeti* élt és alkotott. A művész életrajzának gondos felépítése mellett behatóan foglalkozik a tanulmány *Ligeti* hasznos és önzetlen tevékenységével is, melyet mint a Nemzeti Múzeum képtárának őre folytatott s mely minőségében módja nyílt arra, hogy Munkácsynak ösztöndíjat „járjon ki" és támogassa Mészöly Gézát — bár a kitűnő tájképfestő munkái egyáltalán nem tetszettek az ő klassziko-romantikus, olasz nevelésen fejlődött ízlésének. Pártolta Paál Lászlót és Tölgyessy Artúrt is, meg a többi, akkori fiatalokat, akiket nemcsak oktatott és „irányított", de ösztöndíjakkal segített, ami azoknak lényegesen többet használt. A szép illusztrációkkal díszített füzetet gazdag bibliográfia s Ligeti Antal műveinek jegyzéke egészíti ki, valamint egy sereg levél

Ligeti Antal

A siroki vár romjai
c. képe fennetszetben
repr.

Hazánk s a Külföld.

1870. XI. k. 390. l.

Ligeti Antal

Műsarnok

1932 febr. märc. kiáll.

40, 57.

Ligeti Antal

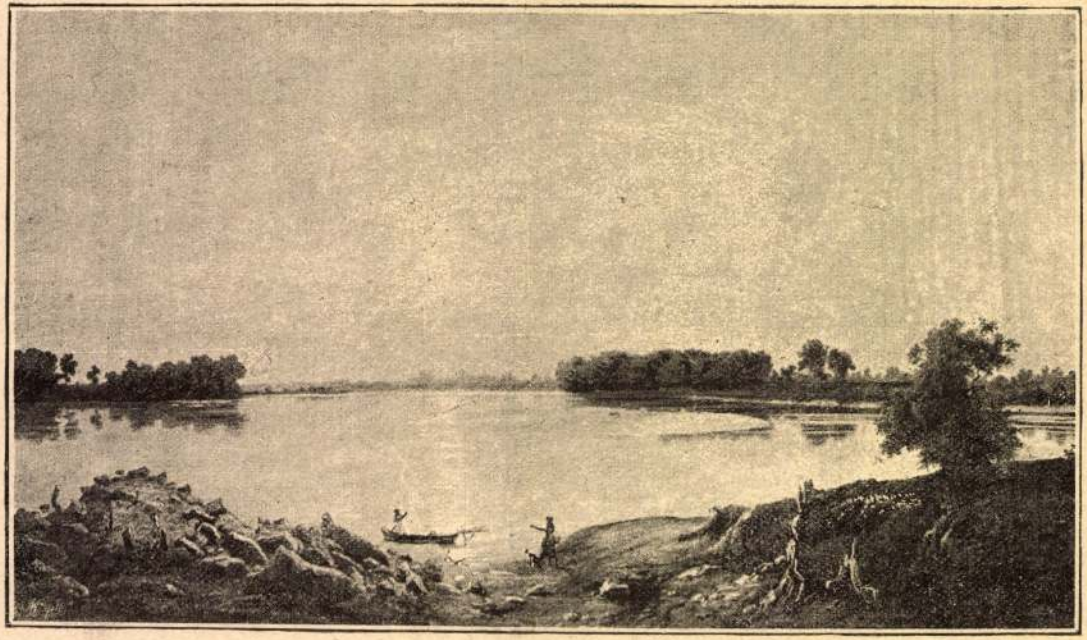

LIGETI ANTAL. PÁRKÁNY VIDÉKE.

Kmtars. 1889/90. téli kiáll.

Ligeti Antal

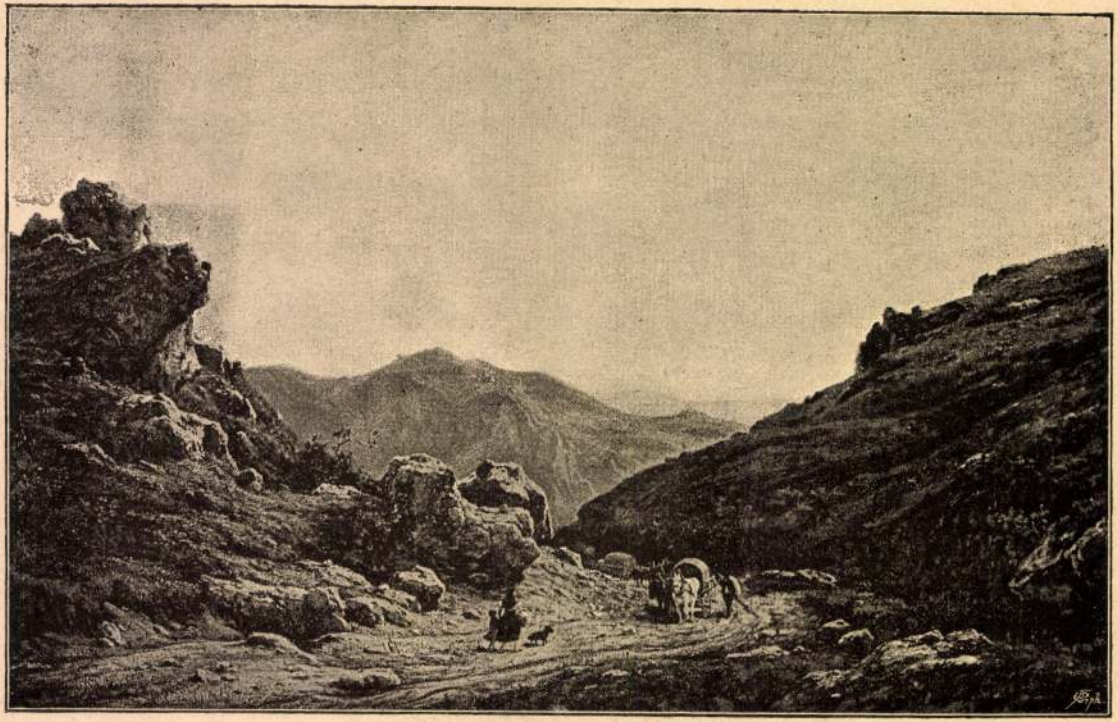

LIGETI ANTAL. BUDAŐRS VIDÉKE.

KMTárs. 1886-ösi kiáll. II. sorozat.

Ligeti Antal

Irányitotta Kézdi-Kovács László
művészi formálódását

Lyka Károly: Vándorlásaim a
művészet körül, Budapest. 1970. 363 l

335 l.

Liget Antal
festő

Marko-tanulmány.

A magyarországi műv. tört. I. 369.
Corvina 1970.

Liget. Antal

1864-ben festi meg Pest-Buda
a mai Bajcsy tér felől.

Tóth Endréné: Budapest Enciklo-
pédia, Budapest, 1970.

381

Lipeti Antal

fest

1856 - ban letelepedett M.o.-on.

Fóti és szolnoki tartózkodásai a real.

felé forolítják. Munkány elsőpúrtfogója

volt.

A magyarországi műv. tört. I. 389.

Corvina 1970.

Ligeti Antal
festő

Szolnokon dolgozott.

A magyarországi műv. tört. I. 430.
Corvina 1970.

Ligeti Antal
festő.

Mátonhegyi út. 1876. o.v. 58 x 99 cm
Budapest MNG.
Rep.

A magyarországi műv. tört. II. Kép sz. 589.
Covina 1970

Ligeti Antal
festő

~ ról: H. Rapain Judit disszertációja / Bp.
1938 /

A magyarországi műv. tört. I. 439.
Corvina 1970.

Ligeti (Antal)

Szilágyi Dezső (Újhely) gyűjteményében képviselve nem.

Kurucz Gy: Századok kincse...; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 17 l.

Ligeti Antal

A szent család menekülése

c. képe

Repr.

Om III – 457. l.

VASÁRNAP
28
Kat. Rogate
Prot. Valéria
Ó-g. 15. Húsv. v.

N. k. 4 ó. 50 p. N. ny. 19 ó. 7 p.

HÉTFŐ
29
Kat. Péter vt
Prot. Albertina
Ó-g. 16. Húsv. h.

Izr. 21. Pas 7 n. Seb.

KEDD
30
Kat. S. Katalin
Prot. Katalin
Ó-g. 17. Húsv. k.

Izr. 22. Pas. 8. n. Ak.

SZERDA
1
Kat. Fülöp, Jak.
Prot. Fülöp
Ó-g. 18. János

V. HÓ MÁJUS

CSÜTÖRTÖK
2
Kat. Áldozócsüt.
Prot. Áld. csüt.
Ó-g. 19. Pafnuc

PÉNTEK
3
Kat. Sz. † feltal.
Prot. Irma
Ó-g. 20. Teodor

SZOMBAT
4
Kat. Monika
Prot. Flórián
Ó-g. 21. Január

Izr. 26. S. Kodes. 1 P.

képírásunkban a romantikát, ha nem is itthon, de hazagondolva, a maga idejében egyedül ő képviselte. A tájképfesztészetben hasonló törekvések nem jutottak szóhoz. A műfaj két legismertebb rászlóvivője, Ligeti és Keleti az előző generáció formanyelvén szólalt meg. Ligeti Antal (1823 – 1890) Markó Károly tanítványa és epigonja, aki csak a tárgykört illetően tért el mesterétől, amennyi-

59–101

Folytatás Keleti Gusztávnál

√Igazi emléket önmagának nem képeivel állított, hanem azzal, hogy a fiatal Munkáczyt tüzön-vizen keresztül pártolta s önzetlenül gyámolította.

ben hosszabb ideig utazgatott keleten s ott készült vázlatait használta fel évtizedeken keresztül. Kelet csodavilága, mely a romantikus művészetet oly különös tüzekre gyujtotta, Ligeti bágyadt szakszerűségét nem ihlette meg. Mint az anakronizmus élő szobra, a már-már elmuló romantika idején a klasszicizmus szertárában gubbasztva végeláthatatlan sorát festette a régimódi sima tájképeknek, kiérdemelve azoknak a kortársainak csodálatát, kiknek, hozzá hasonlóan sejtelmük sem volt az európai művészet eseményeiről. „Azokról a közönséges motívumokról" (sic!) „melyeket manapság a realizmus és az impresszionizmus hívei előszeretettel keresnek, mindig idegenkedett." – írja büszkén egyik bámulója √Kétségtelen, hogy csendes poéziséval a hazai képvásárlók egy rétegét becsületesen kiszolgálta s nem hagyott oly visszás emlékeket maga után, mint tájképfestő társa, Keleti Gusztár.

Ligeti Antal

Ligeti Antal

Lásd

Magyarország

86. sz.

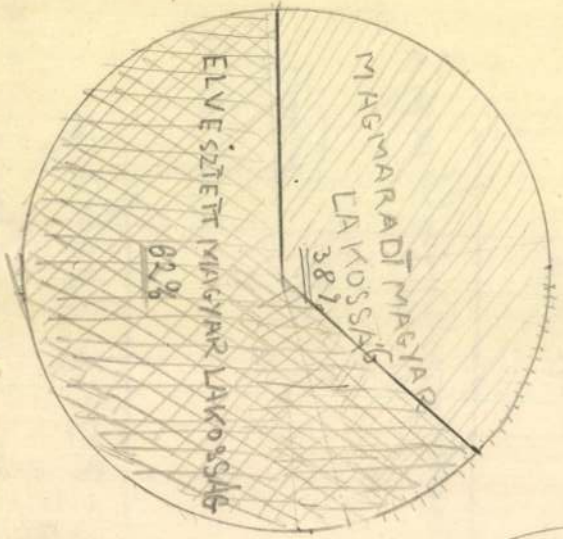
ELVESZTETT MAGYAR LAKOSSÁG
82%
MAGMARADT MAGYAR LAKOSSÁG
38%

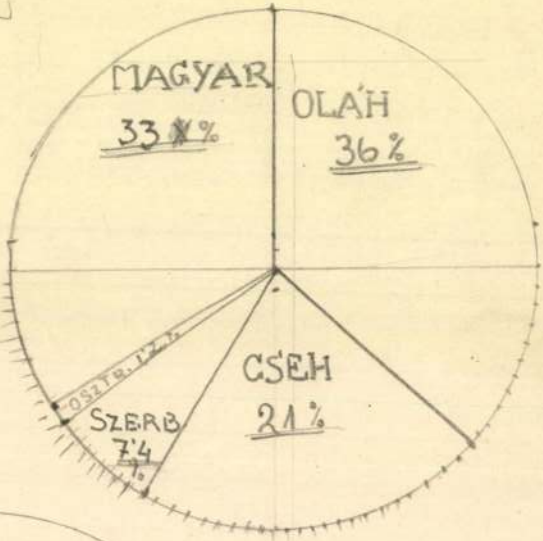
MAGYAR
33%
OLÁH
36%
CSEH
21%
SZERB
7'4
OSZTR. 1'2 %

ELVESZTETT
MEGMARADT
MAGYAR
TERÜLET

Ligeti Antal

Műcsarnok

1930. kt Imre kiáll.

17.

Mihalik József I. 118.

1903. január 24.

~~Vélemény~~ A

Miniszternek: ~~A~~ Clement Róbert-féle előpataki (természetrajzi) gyűjtemény

~~értéke csak annak rendes megbírálása után becsülhető meg,~~

~~úgy~~ megvétele ~~javaslat nem tehető. De megvétele esetén~~

~~szem lenne rá szükség Előpatakon, hanem valamelyik az~~

~~állanó plügyelet alatt álló vidéki múzeumnak volna adan-~~

dó (614/1902.)

(a vélemény a helyszíni szemle eredmenyetől tetetik függővé

Ligeti Antal

Aldunai táj c. Egé repr.

Gerő Ödön. A magyar népéletkép. Magyar Művészet 1927. 15. l.

** (*A rhédei urbéri végrehajtás*) szomoruan történt meg. A fölebzett pör befejezte után az itélet a községnek hivatalosan kézbesitve lőn, de elég vakmerők voltak az iratot földhöz verni, mert azon nem volt a fejedelem aláirása. Bevárták a végrehajtást; de a megyei végrehajtásnak ellentálltak, szintugy a katonáinak is. A vezénylő tiszt egy őrmester által figyelmeztette a félrevert harangok által összecsődített népet, de hasztalan. Végre vaklövést tettek, erre a nép vérszemet kapva a lövés eredménytelenségén, megrohanta a félszázad gyalogságot, melynek alig volt ideje keményre tölteni; ennek már volt eredménye. Két ember nehéz, kettő könnyü sebet kapott.

** (*A kerepesi uton egy kávémérés*) arról volt nevezetes, hogy több volt benne a tolvaj és csaló, mint egyéb vendég. Vitézségök már annyira ment, hogy midőn a minap nehány háziszolga egy tolvajt elfogott s a kerepesi uthoz leközelebb levő rokuskórházi börtönbe voltak kisérendők : a kávémérésből nyolcz jó madár kirohant s a tolvajt megszabaditották. A városi hatóság e veszedelmes helynek bezárását rendelte el.

** (*Szathmáry Károly,*) a nemzeti szinház tagja, e hó 6-án ünneplé eljegyzését Nyitrán, Mázoly István, püspöki uradalmi főügyész leányával, Mázoly Emilia urhölgygyel.

** (*Halálozás.*) Özvegy *Fáy* Menyhértné, a jeles honleány, e hó elején rövid, de kinos szenvedés után jobb létre szenderült. Hült tetemei Tenkre, a családi sirboltba vitettek. Béke poraira.

** (*Hamisitott angol bankjegyeknek*) jöttek nyomára, s az ezeket készitő társulatot is fölfedezték. Az ügy mindenütt nagy feltünést okozott. Eddigelé az angol bankjegyek hamisithatlanoknak tartattak, és papirjok csakugyan utánozhatlannak találtatott. De az illető papirgyárban nem alkalmazták a kellő ellenőrködést és két munkás másfél évig hordta a gyárból a bankjegy-papirt, anélkül, hogy felfedeztetett volna. A bankjegyek nyomása már nem jár annyi nehézséggel, s ezt egy társulat eszközölteté. A két munkásnak már nyomában vannak. Az angol bank pedig arra látja magát kényszeritve, hogy hitele helyreállitására, a nem kis mennyiségü hamis gyártmányokat beváltsa.

** (*Az erdélyi vaspályának*) nagy ellensége lehet Kolozsmegyében azon tekintélyes állásu magyar pap, ki hiveit szüntelen arra tanitja, hogy a vaspálya a munkás nép érdekeivel ellenkező gonosz találmány; azért nagy bolondság volna, ha arra bármily kevés munkaerőt is fölajánlanának. Ily tanitás nagyon homályos gondolkozásu főre mutatna, mit föl nem tehetünk oly egyénről, kinek épen másokat fölvilágositani hivatása.

** (*A „Bihar“ czimü, nagyváradi politikai lap,*) kormányellenes, s a kiegyenlitésnek kivitelét gátló irányáért, e hó 4-én az ottani rendőrségtől első megintést kapott, melyet lapja homlokán hozni volt kénytelen.

** (*A londoni kiállitás e hó 1-jén történt bezárásakor*) bucsulátogatásra mintegy 40,000 ember gyült össze. Orgona-kisérettel énekelték a néphymnust, s a nemzeti daloknak vége hossza sem lett volna, de a termekben folyton sötétedett, s a harangszó ismételve figyelmeztetett a távozásra. Hat óra és éjsötét volt, midőn az utolsó látogató eltávozott, a rendőrségtől kisértetve, mely igen örül, hogy a terhes szolgálattól megszabadult. A kiállitás költségeit még tudni nem lehet, de a vállalkozóknak veszteségök nem lesz. A belépti jegyekből ez idén 500,000 font gyült össze, mig az 1851-ki kiállitás csak 438,000 fontot jövedelmezett. — Hogy azonban akkor mégis jelentékeny nyereség volt, onnan van, mert az idén az épitkezés sokkal tetemesb összegbe került. A mostani kiállitásnak sok balesettel is kellett küzdeni. A kiállitás különben, — a festmény és géptárlaton kivül, — belépti dij mellett, még tizennégy napig nyitva marad.

** (*Ligeti Antal, jeles tájfestészünk*) folyvást azon gyönyörü vázlatok kidolgozásával foglalkozik, melyeket keleti utjából hozott magával. Hogy megrendelések nem igen mutatkoznak, az által csak hazai festészetünk szenved.

** (*Egy hazafias idegen család*) mely nem régóta lakik Magyarországon, oly hazafiasan neveli gyermekeit, hogy egy 9 éves leányka nem hagyott békét édes anyjának, mig meg nem nyerte, hogy a magyar irók segélyezésére valamivel ő is járulhasson. Az anya megegyezett, s a leányka tetőtől talpig szépen felöltöztetett babáját az irói segélyegylet javára rendezett sorshuzás kezelőinek elküldötte. A jó lányka neve *Beckl* Berta. Atyja *Beckl* György a fűzitói czukorgyár igazgatója.

** (*A székesfehérvári ásatások*) eredményét megszemlélni egy tudós bizottmány rándult ki Pestről. Az eredmény meglepő. Szent István bazilikája már oly hosszuságban föl van fedve, mint egy mai jókora templom. Az ásatások költségei fedezésére különben a következő ujabb adakozások gyültek be : *Pankota* város ivén 5 ft. 50 kr. *Ó-Kanizsa* város ivén 7 ft. 80 kr. *Felső-Bánya* város ivén 15 ft. 70 kr; s *Duna-Pentele* város ivén 3 ft. 60 kr.

Nyilt tér. *)

Felhivás. *A pesti nemzeti kaszinó* azon részvényesei, kik részvényeikkel hátramaradásban vannak, elmaradott részdijaiknak mától számitandó 30 nap alatt leendő lefizetésére azon megjegyzéssel figyelmeztetnek : mikép azon időn tul, ünnepélyesen vállalt kötelezettségeik alapján, az igazgató választmány határozata folytán, okvetlenül bepereltetni fognak. Kelt Pesten 1862 nov. 9-én

„*Az igazgatóság.*“

*) E rovatban közlött czikkekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

Vas. Ujs. 1862. 551. l.

SAKKJÁTÉK.

150-ik sz. feladvány. — Bayer Konrádtól (Olmützben).

(A mult számunkban közlött szép feladványban sajtóhibából a Sötét Király helyett is Világos Király jelent meg, mi némelyeket nem kis zavarba hozhatott. Sakkbarátainkat e zavarból sietünk kisegiteni, s azért e gyönyörü feladványt kijavitva, még egyszer közöljük.)

Sötét.

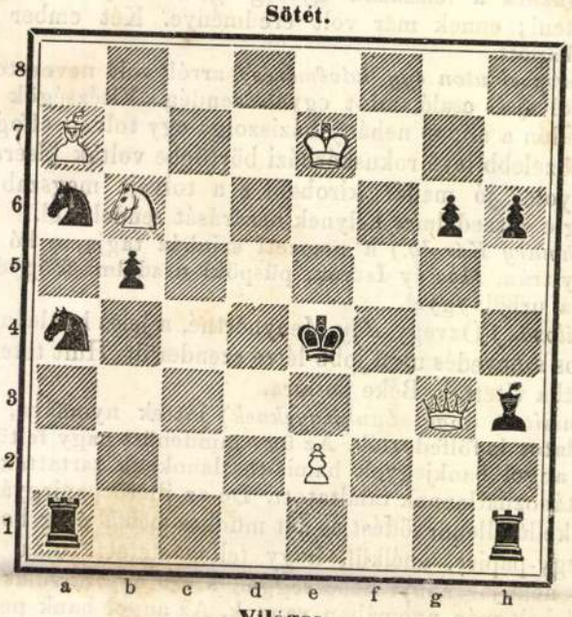

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

151-ik számu feladvány. — Weisz J. A. tanártól (Budán).

Sötét.

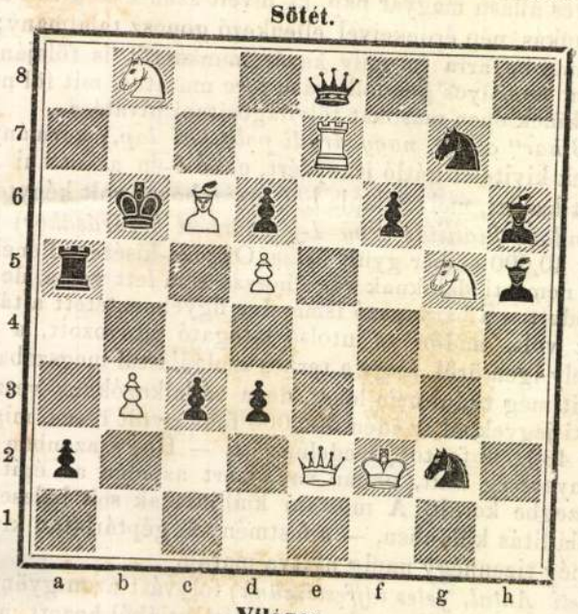

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 146-ik számu feladvány megfejtése.

(Kockelkorn Károlytól Kölnben.)

Világos.	**Sötét.**
B c 2 — c 4	B c 5 — c 4 :
V h 7 — d 7	V c 8 — d 7 :
B f 6 — d 6	V d 7 — d 6 :
H h 4 — f 5 ‡	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben* : Fülöp József. — *Nagyváradon* : báró Meszéna István. — *Pesten* : Cselkó György. — *Andráshidán* : Lukács Károly. — *Parabutyban* : Rothfeld József. — *N.-Marján* : Beöthy Maris. — *T.-Sz.-Miklóson* : Frankl A. — *Tiszatarjánban* : Nyilas Alajos. — *Kövágó-Örsön* : Gold Samu. — *Gyepesen* : Kun Sándor. — *Hanusfalván* : Skvór Antal. — *B.-Csabán* : Vidovszky János. — *Kún-Szent-Miklóson* : Bankos Károly. — *Bajmakon* : Weisz Fülöp (a 145-et is).

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, nov. 7. „*Lear király.*“ tragoedia 5 fölvonásban. Irta Schakespeare, forditotta Vajda Péter és Egressy Gábor. Leart Egressy helyes fölfogással adta, mi mély tanulmányt — s művészi kivitellel személyesitette, mi ritka tehetséget tanusit. Felekiné a negyedik felvonásban remekelt. De tapintatlanság Regan szerepét Szigligeti Annára bizni, ki tehetsége daczára, ha a maihoz hasonló hősi szerepekre vállalkozik, a közönség rokonszenvét maholnap teljesen elveszti.

Szombat, nov. 8. „*Hunyady László*“ Erkel dalműve. A koszoru Voggenhuber Vilmát illeti. Markovics Ilka is sikerrel énekelt.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomtatja Lande

DEÁK-ÉBNER LAJOS : SZOLNOKI VÁSÁR.

LIGETI ANTAL: DÉVÉNY VÁRA.

Evk KMIT. 1928.

Sz. n. 2156.

Graf. ☆

(2154) ~~42.~~ **Ligeti (Heckler) Antal.**

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Jeruzsálemi fensik. lépcsőzetes

Az előtért domb foglalja el sziklarétegekkel, ~~a melyek lépcsőzetes benyomást tesznek.~~ Tetején balról fák diszlenek, a melyeken túl erdők vannak, ~~míg~~ jobbról ~~a keleti~~ épületcsoport ragadja meg figyelmünket. A kapuzat bolthajtásos, az innenső falon rendes ajtónyílás a tulsón kupolatető látszik. ~~Mögötte erdő tűnik el.~~ A háttért hegység tölti ki. Jelzése alól jobbra ~~egyenesen~~: »*Jerusalem 16. Mai 857.*«

Tollrajz, méretei 43·5 : 88·5 cm. F

Tárnok el

428

1889: VIII. 343. — 1890: VIII. 343. — 1891: VIII. 377. — 1892: VIII. 377. — 1893: VIII. 447. — 1894: VIII. 42. — 1895: VIII. 42. — 1896: VIII. 42. — 1897: VIII. 42. — 1898: VIII. 42. — 1900: VIII. 42. — 1901: VIII. 42. — 1903: VIII. 42. — 1904: VIII. 42. — 1905: VIII. 42.

~~Vételett 1888-ban. — Magy. Képt. 479. — Ltsza 336.~~

F -- Magy. Képt. 479. -- Uj lelt. sz. 336. -- Vételett 1888 februar havában 150 frton (300 K). -- 1905. átv. jegyz. ~~52~~ -- Száma az Orsz. Képtárban sz. n. 2154.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemzeti Muzeumban

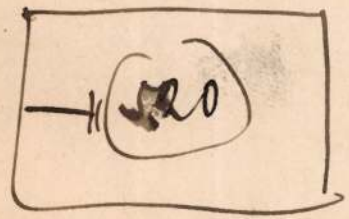

MK. 479.
Ujl 336

Vét 1888.

Ribera Joseph. Spagnoletto moderna.

~~2139~~ 2153

~~2139~~ **Ligeti (Heckler) Antal.**

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Pálma-tanulmány.

Az előtérben középütt, a felszökött sudar pálma alatt, ~~[illegible]~~ összehajló pálmafa képez csoportot; balról két, vastagtörzsű pálma fedi egymást; jobbról pedig három nyulánkabbat látunk magánosan ~~állva~~. Kissé odább ~~pálmalomb van megkezdve~~. a nagyobbak alatt elszórtan kisebbek pálmák ~~pálmák~~ diszlenek. Jelzése alól jobbra: »*Ligeti A. h. TK.*« s kissé odább fölfelé haladó sorban: »*Caifa. 5. 8ber. 857.*« s utána: »*1000.*«

Czeruzarajz, méretei 50·3 : 71·5 cm.

1890: III. 354. — 1891: VIII. 373. — 1892: VIII. 373. — 1893: VIII. 437. — 1894: VIII. 31. — 1895: VIII. 31. — 1896: VIII. 27. — 1897: VIII. 27. — 1898: VIII. 27.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 512. — Ltsza 357.~~

428

NB

1900: VIII. ~~27~~ — 1901: VIII. ~~27~~ — 1903: VIII. ~~27~~ — 1904: VIII. ~~27~~ — 1905: VIII. ~~27~~.

-- Magy. Képtár ~~[illegible]~~ 512 ~~519~~. — Uj lelt. sz. ~~369~~ 357. — Vétetett 1890-ben. — 1905. átv. jegyz. ~~505~~ 519. — Száma az Országos Képtárban sz. n. ~~2139~~ ~~2156~~ 2153.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban

1905: VIII 41

Vigyázni a VIII. 27

Mk 512. Ugl. 357.

Vét 1890.

Rosa Salvator modora.

3096.
(Heckler)

355

37 Ligeti Antal:

Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. – Bonda-Pesten 1890. január 5-én.)

Jeruzsalem.

Az előtért A₂ oldalról megvilágítva város foglalja el. Épületei körül három négyszögletű erkélyes torony és két mecset félholdas kupolája emelkedik ki. F A várost falak vesszik körül, amelyeken a pusztulás nyomai igen erősen látszanak. Zelzése alól balra, hol az út lejtős:

F A terasszos házak közt ciprusok, fák és pálmák díszlenek.

→ Jerusalem
az osztrák Consulátusi udvarból
1857. ápril hó

és jobbra: „Ligeti A
h. K." és alatta: → 312 ℔.

Aquarell, méretei 32:94 c/m.
~~Az képt. 511.~~
~~Ly 355.~~
~~Vétel 1890-ben 120 frt~~
~~VIII: 37.~~

~~37 42 [illegible]~~

73

870. Ligeti (Heckler) Antal.

Sz. Nagykárolyban 1823 január 10-én. † Budapesten 1890 január 5-én.

870. *Gyermekkori képe.*

Mellig ábrázolja a művészt, a ki balrafordult és asztal mellett ül. Könyöklő jobb kezével fejét támasztotta meg. Előtte rajzpapiros és krétaszorító van. Haja és szemöldöke barna, szeme szürke. Lehajtott gallérú inge a nyaknál szétáll, kézelője szűk és vállon átvetett, de körülcsavart köpenyege piros. Jelzése alól jobbra: »*A. Heckler*«.

Vászon, méretei 51·5 : 45 cm. — Lelt. sz. 870. — Vétetett 1898 június 20-án özv. Balatony Lajosné útján Schnell Ferenctől 60 K-án (331–898). — Kifizettetett 1898 október 21-én. — Elszámoltatott 1899 április 21-én (198–899). — Az elszámolást jóváhagyta az 1899 április 28-iki 5524 szvsz. leirat (597–899).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1907: VI. 8. *Ligeti Antal:* Ligeti A. festőművész.

2782 (Heckler)

239

26 Ligeti Antal.

(Sz. Nagy Károlyban 1823. január 10-én + Budapesten 1890. január 5-én.)

Bethlehem kilátással a pásztorok völgyére.

Jobbra a sziklákon Bethlehem et látjuk lapos fedelű házaival, balra pedig a pásztorok völgye tenül el, hol a fűstölgő kémenyű épület, előtti térségen pásztor őrzi legelő birkanyáját. A váró utczáin egy lefelé jövő leányt fején kosárral s egy, az épületek közé beforduló férfit veszünk észre; kissé lejebb a sarokhár ablakában nő áll; ettől jobbra a harmadik épület s az utlon csatlakozó kapu melletti kis sarokhár tetején, egy-egy asszony dolgozik ülve. Szines ruháikat mind ketten a falra teregették. Elől, a felmálházott tevét vezető férfi a közelében lévő két beszélgetőre látszik figyelni, kiknek egyike bal kezével borra támaszkodik; középütt pedig a földre telepedett s korsót tartó nő, ki fejét piros kendővel kötötte be s kinek ruhája szürke, hallgatja az előtte álló asszonyt ki balkarján fiát viszi s jobb kezével szavait kísérő mozdulatokat tesz. Öltözete sárga fejkendő, piros felöltő s kék ruha. ‡ A hegyes háttér felett a levegő sárgás s az égbolt könnyen felhőzött. Tehéz alól balra:

‡ Tőlök balra egy s jobbra két pálma díszlik.

* Ligeti. N. 1876a.
Vászon, méretei 117:172 c/m.
Vétetett 1876. III. Ara.
M. kép. 344.
Ly. 239.
II: 26.

II:120.

279

2743

(Heckler)

36 Ligeti Antal: jánu

(Sz. Nagy Károlyban 1823. (+ Bud. 1890 január 5-én.)

80

Palermo.

A ha a Monte ~~Pellerino~~ Pellerino alatt terül el Palermosa, a melyet a művész az Al Gesu kolostorból vett fen a sík tenger (vízén ~~[illegible]~~ néhány vitorlás sva s hátul egy füstölgő gőzhajó közeledik. A középterek szeli, a melynek menteú a fák közül egyes épülettok válnak ki. Az előtér sziklás ~~[illegible]~~ talajú. Balra a kolos ~~melynek~~ kapuja felé (az udvaron egy barát megy. Mellette hátra kanó út vezet el, a hol ~~egy~~ férfi (szamarat vezet) a melyen ~~egy~~ l. Jobbra pedig az utón ~~egy~~ asszony ~~[illegible]~~ telepedett a földre. Ogyermekét tartja s jobb kezét kimynyitva beszél a balra forszamárra támaszkodó fuhoz, ki jobb kezével állát támafel. Előtte ~~kis~~ leányja ~~ja~~ térdel s játszik a gyermekkel, a kis ~~Mellett~~ makart kézi kosár van. ~~A asszony~~ Fejét rózsaszínű kendővel be, ingvállának ujja hosszú s ruhája sárgás barna. Az ölben fekvő gyerek inget hord; a térdelő leányka pedig hosszú ujjú ingvállat a fűzőt s zöld szokmyát visel. A derült égbolt könnyen fehőzött.

Vásznéretei 90:132.

~~Több fi aj. 1861. IX. 23. Ára 423 ft.~~

M. Kv 24.

Ly [illegible]

159

I:86.

2767 (Heckler)

189.

II. Ligeti A. és Wagner S.:

(Az előbbi sz. Nagy Károlyban, 1823. január 10-én. + Budapesten 1890. január 5-én. Az utóbbi sz. Pesten 1838. március 16-án. Jelenleg tanár München.)

Mátyás király hazatérése a vadászatról.

A ~~közepésében jobbra látjuk az ujjonnan restaurált Vajda-Hunyadot~~ előtérben a várhoz kanyarodó úton, a hazatérő király előtt, kit kíséréte környez, viszik a vadász zsákmányt. A menet eleje már a hidhoz ért s a szolgaszemelyzettől vezetett paripa közelében három ~~parasz~~ nézi a bevonulást. Az egyik csipőjére tett kezzel áll, a másik a földre ült, s a harmadik botjára támaszkodott. Mellettők ~~egy~~ kutya is van. Az elől vágtató két fő urat négy felmálházott ló követi, melyre ~~egy~~ vadászlegény vigyáz, az út tulsó felén felnyergelt lovat vezet fékett. Körtük ~~egy~~ kutya szalad. Ez után a két kerekű talyigán az elejtett szarvast s rudon a zsákmányul esett két vadkant viszik kellő felügyelet alatt és kíséretel. Végre fehér paripán csipőre tett kezzel lovagol Mátyás király, ~~ki jobb kezét csipőjére teve~~ ~~nézi~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Szőke haja hosszú; tollal díszített prémes kucsmája, hermelines palástja s zsinóros köntöse égszínű; nadrágja piros s topánja sárga. Kíséretéből legjuk ább a piros díszbe öltözött vrég úr válik ki ~~legjuk ább~~. Körülötte három ~~vágtató~~ ostoros és két fegyveres ~~[illegible]~~ alak tűnik szemünkbe s a közelben két kutya futkos. A háttért a környék beli hegyek töltik ki. Az égbolt felhőzött s részben ~~te~~borult.

Vászon, méretei 152:223 cm.
Vetetett 1872. ben Ára 2100 ft.
M. Képt. 273.
Ugyszá 189.
II. 11.

Vajda Hunyad várába vezető

földmíves

Kinek társa

a melybe három lovat fogtak,

szágulldó

II: 135.

249

2759 (Heckler)

317

3. Ligeti Antal:

(Sz. Nagy Károlyban 1823. január 10. + Pondapesten 1890. január 5.)

A szent ~~Szt~~ család futása Egyptomba. (Máté 2. r.)

A palmáktól s kaktuszoktól borított vidéken, középült, a jobbra kanyarodó úton, látjuk Józsefet, ki az angyal intésére a kisdeddel és anyjával Egyptomba mesekül (Máté 2. r.). Elöl halad a fehér ruhába öltözött szöke angyal; ~~kinek~~ vállán kék szalag van átvetve, bal ~~Bal~~ kezében pálmát tart s jobbjával a szamarat vezeti féken, a melyen Mária ül ölében a gyermek Jézussal, kinek feje dicsugarakat szór s a ki fehér lepelbe van burkolva. A madonna palástja kék s szűk újjú ruhája piros. ~~[illegible]~~ Mellettük a tulsó oldalon gyalogol József és ~~kinek~~ bal kezében hosszú bot van. Mária és József feje felett dicsfény ragyog. Hátul a megnyilt felhők között tizennégy szöke angyalka röpül utánok, ~~kiknél~~ pálmaágak kal ~~vannak~~. A háttérben két pyramis látszik s az egész vidéken piros világítás ömlik szét. Jelvése alól jobbra: „Ligeti A. 1877.“.

Vászon, méretei 127 : 190·5 cm.

~~Tárkányi Béla hag. 1886. IV.~~

~~M. kept. 447.~~

~~Vy sza 317.~~

~~II : 3.~~

233

II : 143.

2786 (Heckler A.)

288

30. Ligeti Antal:

(Sz. Nagy Károlyban 1823. január 10-én. + Budapesten 1890. január 5-én.)

Fiume

A Quarnero(nak) hegyektől környezett partján középütt Fiume
városát és kikötőjét szemléljük, a hol a molo mentén a partoknál
gőzhajók, vitorlások és halászbárkák közlekednek és állnak. A vá-
ros épületei körül az újonnan épült emeletes házak válnak ki.
Az előtérben T ~~[illegible]~~ középütt tehenek és birkák legelnek és juhen-
nek; ~~[illegible]~~ jobbra (rédig) ~~[illegible]~~ kis gyermeket vezető asszony megy a majorság
felé. Fején kosarat visz, melyben piros ruha van, ruhadereka kék s
szoknyája narancssárga. Fiacskája jobb kezében hosszú botot tart.
Kissé odább szamáron ülő asszony halad lefelé. Az égbolt alól
sárgás s fölül kék körünyen felhőzve. Felírése alól ~~[illegible]~~ balra: »Li-
geti A. 1882.«

Vászon, méretei 137:203 cm.
Vét. 1882. XII. Ára 2000 frt.
M. kép. 417.
Ujsza 288.
II: 30.

287.

L melynek befejezése a világító torony,

T balra két ház van, a melyeknek egyike mögött cyprusfadiszlik s másikához kőlépcsők visznek fel;

II: 116.

2747
(Heckler)

98

41. Ligeti Antal: január 10.
(b. Nagy Karolyban 1823. (+ Buda Pesten 1870. január 5. én.)

Dévény romjai.

A kanyargó Duna innenső partján, a kiemelkedő szikl-
án s a hegy tetején látjuk Dévény várának még fenlévő rom-
jait. A Dunán füstölgő gőzhajó közeledik Bécs felől s a
Morva partján, a négy ló közelében, három tagú társaság van.
A férfi a Duna felé mutat, az egyik asszony
holmit tart a fején s a másik a földön ülve hallgatja a beszé-
det. A Morván csónak ereszkedik lefelé, melyben kés férfi
egy ng szállitát s a tulsó oldalon lévő zátonynál üres csol-
nak kötött ki. A előtérben az uton, a három birkát s egy
bárány hasa terelő asszony kis fiut vezet kezénél fogva. Baljában
melylyel kék kötényét is tartja, pálczát van. Fejét piros-
keszkenővel kötötte be, vállkendője sárga, ingválla rövid ujjú, ruhade-
reka sötét szürü s kurta szoknyája barna. A fiucska, kit kalarját
nyomja fejébe, inget s gatyát hord. A háttérben az osztrák hegyek
láncsanak, a melyek felé zivatár huródik. Jelzése balra „Ligeti A. 1863."

Vászon, méretei 115:185 cm.
Vétetett 1863. XII. 23. Ára 650 ft.
M. kept. 157.
Ujszá 98.
I: 41.

I: 85.

169

2096. Ligeti Antal. Sz. Nagy Károlyban 1823 január 10-én. † Budapesten 1890 január 5-én. Vid. Muz.

Olasz tájkép.

A hegyes vidék előterében balról város és erőd látszik, melyeknek épületeit csonka torony urálja. A feléjük vezető úton két leány, kiknek egyike ül, másika pedig áll. Öltözetük: piros kendő, fehér ingváll és kék szoknya. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: Ligeti A. 1867.

egy-egy

tűnik nemünkbe

Vászon, méretei 31.6: 50 cm.
Vétetett az 1901: XII. 23-iki 92258 sz. leirattal 200 Kán (682/901).

Az 1902: IX. 27-ik 59519 sz. leirattal (694/902) kiadatott az Erdélyi Országos Muzeum részére (698/902).

Elszámoltatott 1902: IV. 14-én. (338/902.)
Az elszámolást elfogadta az 1902: VII. 26-iki 27258 sz. leirat. (592/902.)

Vid. Muz.

92258-901

2782

26. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Bethlehem, kilátással a pásztorok völgyére.

224

Jobbról a sziklákon Bethlehemet látjuk lapos fedelű házaival, balról pedig a pásztorok völgye terül el, hol a füstölgő kéményű épület előtti térségen pásztor őrzi legelő lezelleri birkanyáját. A város utczáin egy lefelé jövő leányt, fején kosárral és egy, az épületek közé befordúló férfit veszünk észre; kissé lejebb a sarokház ablakában, nő áll; ettől jobbra a harmadik épület s az uthoz csatlakozó kapu melletti kis sarokház tetején, egy-egy asszony dolgozik. ülve Szines ruháikat mindketten a falra teregették. Elől, a felmálházott tevét vezető férfi, a közelében lévő két beszélgetőre látszik figyelni, kiknek egyike balkezével botra támaszkodik; középütt pedig a földre telepedett s korsót tartó nő, ki fejét piros kendővel kötötte be s kinek ruhája szürke, hallgatja az előtte álló asszonyt. Ez utóbbi balkarján viszi fiát s jobb kezével szavait kisérő mozdulatokat tesz.

Öltözete sárga fejkendő, piros felöltő s kék ruha. Tőlök nem messze balról egy s jobbról két pálma díszlik. A hegyes háttér felett a levegő sárgás, az égbolt könnyen felhőzött. Jelzése alól balra: »*Ligeti A. 1876.*«

Vászon, méretei 117 : 172 cm.

1876: III. 67. — 1878: III. 54. — 1880: III. 54. — 1881: III. 54. — 1883: III. 65. — 1884: III. 63. — 1885: III. 63. — 1886: III. 63. — 1887: III. 61. — 1888: III. 61. — 1889: III. 77. — 1890: III. 77. — 1891: II. 120. — 1892: II. 120. — 1893: II. 138. — 1894: II. 25. — 1895: II. 25. — 1896: II. 26. — 1897: II. 26. — 1898: II. 26.

Vétetett 1876-ban. — Magy. Képt. 344. — Ltsz. 239.

— 1900: II. 26. — 1901: II. 26. — 1903: II. 26. — 1904: II. 26. — 1905: II. 26.

— Magy. Képtár 344. — Uj lelt. 239. — 1905. átv. jegyz. 140. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1790 és a leltárban 2782. — Vétetett 1876 márczius havában.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 344
Ujl 239

Vét 1876

4081. Ligeti Antal.

Sz. Nagykárolyban 1823 január 10-én. † Budapesten 1890 január 5-én.

Balatoni vidék.

Az előtért a tó foglalja el, kisebb-nagyobb terjedelmű nádassal, balról a parton pásztortűzzel és boglyákkal, a háttérben pedig a környékbeli hegyekkel. A tájék felett az égbolt felhőzött és rajta a lenyugvó nap látszik, melynek sugarai a vizben tükröződnek vissza. Jelzése alól balra: »*Ligeti A. 1867.*«

Vászon, méretei 25·2 : 41·5 cm. — Lelt. sz. 4081. — Értéke 80 K. — Weczerzik Károly ajándéka 1909 július 6-án (1308–909). — Az adomány elfogadtatott középületek diszítésére és más gyüjtemények gyarapítására 1912 január 5-én (121–912). — Bejelentetett 1912 márczius 21-én (624–912).

III
591
(4081)
626 (298).

III : 591

Ajándék.

Aj. 1909.
Weczerzik K.

2786

30. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Fiume.

227

A Quarneronak hegyektől környezett partján középütt Fiume városát és kikötőjét szemléljük, a hol a molo mentén, melynek befejezése a világító torony, a partoknál gőzhajók, vitorlások és halászbárkák közlekednek és áll. A város épületei közül az emeletes alkotások válnak ki. Az előtérben balról két ház van, a melyeknek egyike mögött cyprusfa diszlik s másikához kőlépcsők visznek fel; középütt tehenek meg birkák legelnek és pihennek; jobbról pedig kis gyermekét vezető asszony megy a majorság felé. Fején kosarat visz, melyben piros holmi van, ruhadereka kék és szoknyája narancssárga. Fiacskája jobb kezében hosszú botot tart. Kissé odább szamáron ülő asszony halad lefelé. A könnyen felhőzött égbolt sárgás és fölül kék. Jelzése alól balra: »*Ligeti A. 1882.*«

Vászon, méretei 137 : 203 cm.

1884: III. 78. — 1885: III. 78. — 1886: III. 78. — 1887: III. 76. — 1888: III. 76. — 1889: III. 91. — 1890: III. 91. — 1891: II. 116. — 1892: II. 116. — 1893: II. 142. — 1894: II. 29. — 1895: II. 29. — 1896: II. 30. — 1897: II. 30. — 1898: II. 30.

~~Vételett 1882-ben. — Magy. Képt. 417. — Ltsz. 288.~~

— 1900: II. 30. — 1901: II. 30. — 1903: II. 30. — 1904: II. 30. — 1905: II. 30.

— Magy. Képtár 417. — Uj lelt. sz. 288. — Szá- 1905. átv. jegyz. 144. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1794. és a leltárban 2786. — Vételett 1882 november havában 2000 frton (4000 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

M. 417.
Ltsz. 288

Vét. 1882

144

Visegrád. T. 1030.

A középtérben emelkedő szikla tetején látjuk a várat, a háttérbeli hegyek fölött jobbra esik, az előtérben pedig balra botjára támaszkodva ülő pásztor legelteti három tehenét és egy borját. Felirata:

VISEGRÁD (DÉLRÖL)

alól balra: Termész. után felvette és köre rajz. Ligety Antal.
jobbra: Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1862.
legalól: A Magyar képző művészeti társulat Albumlapja 1861-ik évre.

Kny., mér. a vk. 29.8: 45.4 cm.

Ligeti Antal

Károlyi István gróf támogatta és tette lehetővé szentföldi utazását. Kámos képe a fóti kastélyban.

Markó Miklós: A fóti kastély és a Károlyi-féle huszárezred. Vasárnapi Ujság. 1913. 334. l.

U. 1642

Ligeti Antal

8871.

Zboro.

A községtől nem messze fekvo erdős hegy tetejét a Makovicza var romjai foglaljak el, mig az elótérben siksag van jelezve. Felirata: Zboro 21. Sept 1879. A lap hátán ugyanezen var latképét szemléljük más oldalról felvéve.

Czeruzarajz, mér. 26.9:37.2 cm.

Szn. 55-907
597-907-27

Készítette Ligeti Antal.

2767

11. Ligeti (Heckler) A. és Wagner S.

(Az előbbi sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én. Az utóbbi sz. Pesten 1838. április 16-án. Jelenleg tanár Münchenben.)

Mátyás király hazatérése a vadászatról.

Az előtérben, a ~~várból~~ kanyarodó úton, a hazatérő király előtt, kit kísérete környez, viszik a vadász-zsákmányt. A menet eleje már a ~~Vajda-Hunyadi várába vezető~~ hídhoz ért és a szolgák ~~tolvajtól~~ kötélnél vezetett paripa közelében, három földmíves nézi a bevonulást, ~~az~~ egyik csipőjére tett kézzel áll, a másik a földre ült és a harmadik botjára támaszkodott. ~~Mellettök kutya ugrál.~~ Az elől vágtató két főurat négy felmálházott ló követi, melyre vadászlegény vigyáz, kinek társa az út tulsó felén felnyergelt lovat vezet féken. ~~Köztük kutya szaladt.~~ Ez után, a két kerekü talyigán, a melybe három lovat fogtak, az elejtett szarvast és rudon a zsákmányul esett két vadkant viszik kellő ~~felügyelet alatt és~~ kísérettel. Végre fehér paripán csipőre tett kézzel lovagol Mátyás ~~király. Szőke~~ haja hosszú; tollal diszített prémes kucsmája, hermelines palástja s zsinóros köntöse égszinű; nadrágja piros s csizmája sárga. Kiséretéből leginkább a piros diszbe öltözött öreg úr válik ki. Körülötte három száguldó ostoros és két fegyveres alak tünik szemünkbe. ~~S a közelben két kutya futkos.~~ A háttért a környékbeli hegyek töltik ki. Az égbolt felhőzött és részben borult.

Vászon, méretei 152 : 223 cm.

1876: VI. 1. — 1878: VI. 1. — 1880: VI. 1. — 1881. VI. 1. — 1883: VI. 270. — 1884: VI. 217. — 1885: VI. 217. — 1886: VI. 217. — 1887: VI. 217. — 1888: VI. 217. — 1889: VI. 251. — 1890: VI. 251. — 1891: II. 135. — 1892: II. 135. — 1893: II. 124. — 1894: II. 11. — 1895: II. 11. — 1896: II. 11. — 1897: II. 11. — 1898: II. 11.

~~Vétetett 1872-ben. — Magy. Képt. 273. — Ltsza 189.~~

— 1900: II 11. — 1901: II 11. — 1903: II 11. — 1904: II 11. — 1905: II 11. —

— Magy. Képtár 273. — Uj lelt sz. 189. — 1905. átv. jegyz. 125. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1775. és a leltárban 2767. — Vétetett 1872 márc. április havában 2100 frton (4200 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Vét 1872.

Ms 273
Lelt 189.

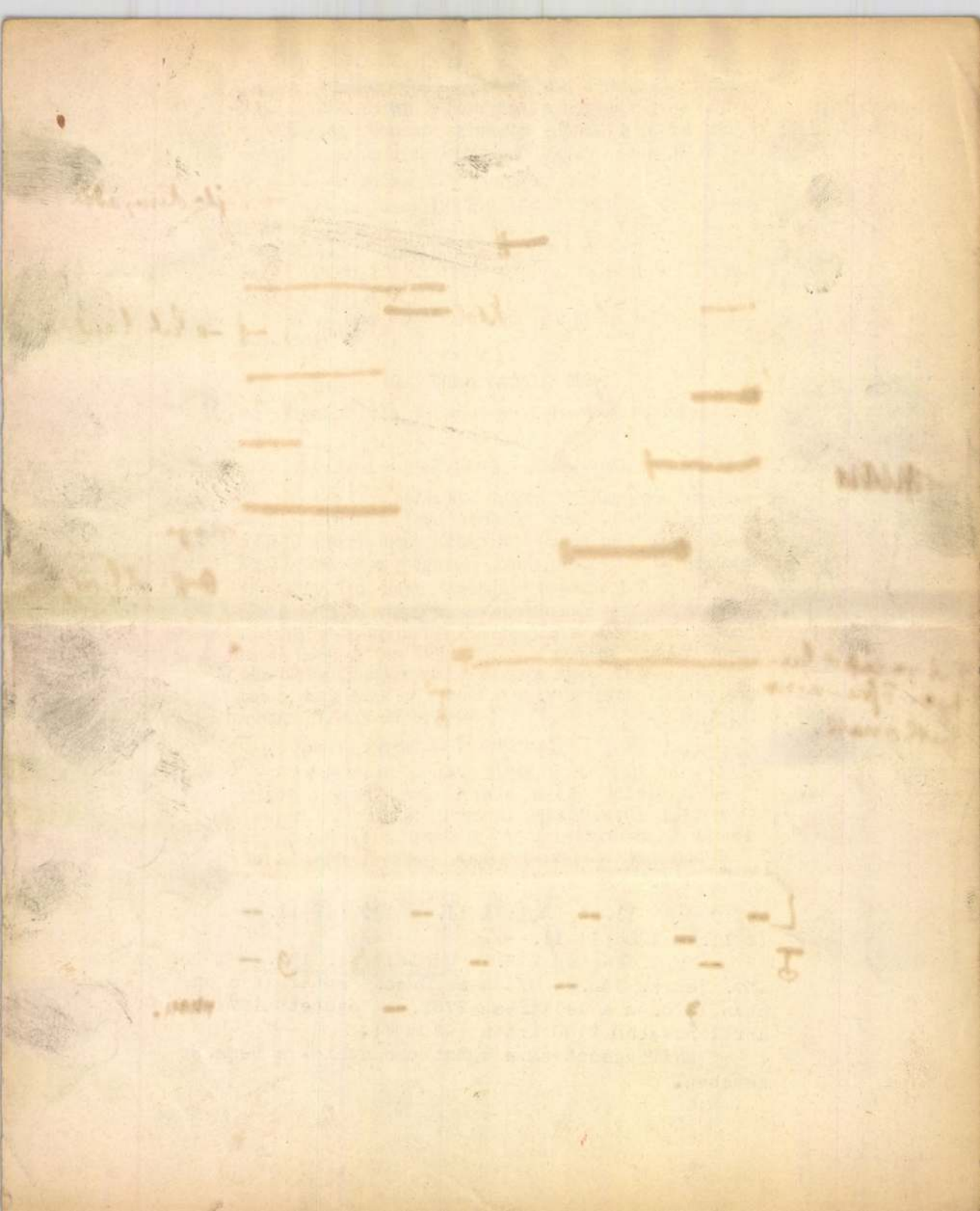

2759

3. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Budapesten 1890. január 5-én.)

A szent család futása Egyptomba. (Máté 2. r. 13.)

A pálmáktól és kaktuszoktól borított vidéken, középütt, a jobbra kanyarodó úton, látjuk Józsefet, ki az angyal intésére a kisdeddel és anyjával Egyptomba menekül (Máté 2. r.). Elől halad a fehér ruhába öltözött szőke angyal; vállán kék szalag van átvetve; balkezében pálmát tart s jobbjával a szamarat vezeti féken, a melyen Mária űl ölében a gyermek Jézussal, kinek feje dicssugarakat szór s a ki fehér lepelbe van burkolva. A Madonna palástja kék s szűk ujjú ruhája piros. Mellettük a tulsó oldalon gyalogol József, kinek bal kezében hosszú bot van. Mária és József feje felett dicsfény ragyog. Hátul a megnyilt felhők között tizennégy szőke angyalka röpül utánok pálmaágakkal. A háttérben két pyramis látszik. Az egész vidéken piros világítás ömlik szét. Jelzése alól jobbra: »*Ligeti A. 1877.*«

210

Vászon, méretei 127 : 190·5 cm.

1887: VIII. 311. — 1888: VIII. 311. — 1889: III. 145. — 1890: III. 145. — 1891: II. 143. — 1892: II. 143. — 1893: II. 116. — 1894: II. 3. — 1895: II. 3. — 1896: II. 3. — 1897: II. 3. — 1898: II. 3.

~~Tárkányi Béla hagyománya 1886. — Magy. Képt. 447. — Lisza 317.~~

— 1900: II. 3. — 1901: II. 3. — 1903: II. 3. — 1904: II. 3. — 1905: II. 3.

— Magy. Képtár 447. — Uj lelt. száma 317. — 1905. átv. jegyz. 117. — Száma az Orsz. Képtárban sz. nban 1767. és a leltárban 2759. — Tárkányi Béla hagyománya 1886 április havában.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Tárkányi Béla hgy 1886.

Ml 447.
Ujl. 317.

117

302 x 5T

1510

1510

16610 x 29

149490

33220

472190

2747

41. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Dévény romjai.

A kanyargó Duna innenső partján, a kiemelkedő sziklán és a hegy tetején, Dévény várának még fennlévő romjait látjuk. A Dunán füstölgő gőzhajó közeledik Bécs felől a Morva partján, négy ló közelében, három tagú társaság van. A férfi a Duna felé mutat, az egyik asszony holmit tart a fején s a másik a földön ülve hallgatja a beszédet. A Morván csónak ereszkedik lefelé, melyben ~~két férfi~~ egy nőt szállít, át s túlsó oldalán ~~levő~~ azátonynál üres csolnakot kötöttek ki. Az előtérben, az úton, a három birkát s egy bárányt hazáterelő asszony kis fiút vezet kezénél fogva. Baljában, melylyel kék kötényét is tartja, pálcza van. Fejét piros keszkenővel kötötte be, vállkendője sárga, ingválla rövid ujjú, ruhadereka sötét szinű, kurta szoknyája barna. A fiucska, ki kalapját ~~nyomja fejébe~~, inget és gatyát hord. A háttérben az osztrák hegyek látszanak, a melyek felé zivatar huzódik. Jelzése balra: »*Ligeti A. 1863.*«

Vászon, méretei 115 : 185 cm

1868: VI. 56. — 1870: III. 5. — 1871: III. 5. — 1873: III. 10. — 1876: III. 68. — 1878: III. 53. — 1880: III. 53. — 1881: III. 53. — 1883: III. 68. — 1884: III. 66. — 1885: III. 66. — 1886: III. 66. — 1887: III. 64. — 1888: III. 64. — 1889: III. 80. — 1890: III 80. — 1891: I. 85. — 1892: I. 85. — 1893: I. 85. — 1894: I. 41. — 1895: I. 41. — 1896: I. 41. — 1897: I. 41. — 1898: I. 41.

~~Vétetett 1863-ban a Markó-terem számára gyűjtött pénz maradványából. — Magy. Képt. 157. — Ltsza 98.~~

— 1900: I. 41. — 1901: I. 41. — 1903: I. 41. — 1904: I. 41. — 1905: I. 41.

— Magy. Képtár 157. — Uj lelt. sz. 98. — 1905. átv. jegyz. 1905. átv. 85. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1735. és a leltárban 2747. — A Markó terem számára gyüjtött pénz maradványából vétetett 1863 deczember 23-án 650 frton (1300 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Vét. adakozás ~~Markóterem~~ refére gyűjtött pénzből 1863.

Mk 157.
Ugl. 98

85.

2743

36. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Palermo.

A háttérben, a Monte Pellerino alatt, terül el Palermo városa, a melyet a művész az Al-Gesu kolostorból vett fel. Jobbról a tenger kék vizén néhány vitorlás síklik tova s hátul egy füstölgő gőzhajó közeledik. A középtért patak szeli, melynek mentén a fák közül egyes épületcsoportok válnak ki. A~~z előtér~~ sziklás talajú. ~~Balra~~ a kolostor kapuja felé, az udvaron, egy barát megy. Mellette út kanyarodik hátra, a hol férfi vezet szamarat, a melyen nő ül. Jobbról pedig ~~az úton~~ asszony telepedett a földre, ki ölében gyermekét tartja s jobb kezét kinyujtva beszél a balra fordult szamárra támaszkodó fiúhoz. ~~ki jobbjával állát támasztotta fel~~. Előtte leányka a térdel és játszik a ~~gyermekkel, a ki~~ mellett letakart kézi kosár ~~van~~. Fejét rózsaszinű kendővel kötötte be, ingvállának újja hosszú, ruhája sárgásbarna. Az ölben fekvő szőke gyermek inget hord, térdelő leányka pedig hosszú ujjú ingvállat, barna füzőt és zöld szoknyát visel. A derült égbolt könnyen felhőzött.

Vászon, méretei 90 : 132 cm.

1868: VI. 79. — 1870: III. 35. — 1871: III. 35. — 1873: III. 37. — 1876: III. 59. — 1878: III. 55. — 1880: III. 55. — 1881: III. 55. — 1883: III. 73. — 1884: III. 98. — 1885: III. 98. — 1886: III. 98. — 1887: III. 96. — 1888: III. 96. — 1889: III. 111. — 1890: III. 111. — 1891: I. 86. — 1892: I. 86. — 1893: I. 80. — 1894: I. 36. — 1895: I. 36. — 1896: I. 36. — 1897: I. 36. — 1898: I. 36.

~~Több hazafi ajándéka 1861. — Magy. Képt. 124. — Lisza 80.~~

— 1900: I. 36. — 1901: I. 36. — 1903: I. 36. — 1904: I. 36. — 1905: I. 36.

— Magy. Képtár 124. — Uj lelt. sz. 80. — 1905. átv. jegyz. 80. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1731. és a leltárban 2743. — Több hazafi ajándékából vétetett 1861 szeptember 23-án 420 frton (840 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

201

Több hazafi aj. 1861

Mk 124
Ujl. 80.

80

3096

37. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Jeruzsálem.

Az előtért ~~az oldalról megvilágított~~ város foglalja el, melynek épületei közül három, négyszögletű erkélyes torony és két mecset félholdas kupolája emelkedik ki. A terrasse-os házak közt cziprusok és pálmák diszlenek. A várost falakon veszik körül, a melyeken a pusztulás nyomai ~~igen erősen~~ látszanak. Jelzése ~~alul~~ balul, hol az út lejtős: »*Jerusalem az osztrák Consulátusi udvarból, 1857. április hó.*« és jobbról: »*Ligeti A. h. TK.*« és alatta: » *312.*«

Aquarell, méretei 32 : 94 cm.

1891: VIII. 382. — 1892: VIII. 382. — 1893: VIII. 442. — 1894: VIII. 37. — 1895: VIII. 37. — 1896: VIII. 37. — 1897: VIII. 37. — 1898: VIII. 37.

~~Vételett 1890-ben. — Magy. Képt. 511. — Ltsza 355.~~

339

339

— 1900: VIII. 37. — 1901: VIII. 37. — 1903: VIII. 37. — 1904: VIII. 37. — 1905: VIII. 37.

— Magy. Képtár 511. — Uj lelt. sz. 355. — 1905. átv. jegyz. 515. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2149. és a leltárban 3096. — Vétetett 1890-ben 120 frton (240 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk. 571
Nyl. 355

Vét 1890

Ricci Domenico modista.

3091 (Heckler) 370

30. Ligeti Antal:

52. Nagy Károlyban 1823. január 10-én. + Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Capri szigete.

Az előtérben balra a sík-tengert látjuk, jobbra pedig a szikla-tömb egyik ormán erőd köti le figyelmünket s tövében középütt vörös tetejű épület-csoport s jobbra a nyeregben (a kaség maga foglalja el a területet. A hatak körött fák disznek s a hátterben kéklő hegyek bontakoznak ki. A sík tengeren vitorlás hajó közeledik s a sziklák nál a kis szigeten túl egy férfi csónakázik. Az egbolt felhőzött.

Papirosan, vászonra huzva, méretei 44.5 : 112 cm.

~~M. kép. 506~~

~~Vy sza 370.~~

~~Államköltségen vét. 1890-ben. Ára 200 frt.~~

~~VIII : 30.~~

Kőfallal körülkerített erődalakú

melyek körül egy kupolás épület emelkedik ki,

VIII : 374.

59.

3087

26. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Arabs képe.

és ülve ábrázolt

A[redacted] keresztbe tett lábakkal [redacted] arabs férfi jobbra néz[redacted] Fejét piros kendővel kötötte be, melyet két zsinór szorít és a mely az áll alatt [redacted] lelóg. Haja, szemöldöke, szeme és szakálla barna. Burnusza csikos és czipője hegyes orrú. [redacted] Jelzése alól jobbra: »*Ligeti A. h. TK.*«

és bal kezét térdén nyugtatja.

334

Papiros vászonra húzva, méretei 36·7 : 29 cm.

1890: III. 353. — 1891: VIII. 370. — 1892: VIII. 370. — 1893: VIII. 435. — 1894: VIII. 29. — 1895: VIII. 29. — 1896: VIII. 26. — 1897: VIII. 26. — 1898: VIII. 26.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 509. — Ltsza 374.~~

— 1900: VIII. 26. — 1901: VIII. 26. — 1903: VIII. 26. — 1904: VIII. 26. — 1905: VIII. 26.

— Magy. Képtár 509. — Uj lelt. sz. 374. — 1905. átv. jegyz. 504. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2138, és a leltárban 3087. — Vétetett 1890-ben

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 509
Ujl 374

Vétetett 1890

Siena. XIV. század.

a melyen vitorlás hajó közeledik,

3091

30. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Capri szigete.

A hegy

Az előtérben balról a sik tengert látjuk, jobbról pedig, az szikla-~~tömb~~ egyik ormán, erőd köti le figyelmünket. tövében középütt kőfallal körülkerített ~~erőd-alakú~~ vöröstetejű épületcsoport és jobbról a nyeregben, ~~maga~~ ~~a~~ község foglalja el a területet. A házak ~~között, melyek~~ közül egy kupolás épület emelkedik ki ~~fák diszlenek~~ és a háttérben kéklő hegyek ~~bontakoznak ki~~. A ~~sik~~ tengeren ~~vitorlás hajó közeledik s~~ a szikláknál, a kis szigeten túl, egy férfi csónakázik. Az égbolt felhőzött.

látható.

336

Papiros vászonra huzva, méretei 44·5 : 112·5 cm.

1890: III. 352. — 1891: VIII. 374. — 1892: VIII. 374. — 1893: VIII. 439. — 1894: VIII. 34. — 1895: VIII. 34. — 1896: VIII. 30. — 1897: VIII. 30. — 1898: VIII. 30.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 506. — Ltsza 370.~~

— 1900: VIII. 30. — 1901: VIII. 30. — 1903: VIII. 30. — 1904: VIII. 30. — 1905: VIII. 30.

— Magy. Képtár 506. — Uj lelt. sz. 370. — 1905. átv. jegyz. 508. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2142. és a leltárban 3091. — Vétetett 1890-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

M. Képt. 506.
Uj lelt 370.

Vét 1890

Siena. XIV. század.

a melynek tövében a bokor üdén zöld,

3.088

27. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Pálma.

A középtérben, a jobbról emelkedő fal előtt, sárgulásnak indult pálmát látunk, ~~melynek~~ alsó levelei ~~kiel~~ lekonyuló ~~lekonyultak~~. ~~A fal tövében üdén zöld bokor köti le figyelmünket és az~~ előtérben ~~feléje kanyarodó~~ út mentén a fű magas. A háttérben dombok látszanak. A kék égbolt felhőtlen. Jelzése balra: »*S. Giovanni. 1847.*« és jobbra: »*Ligeti A. h. TK.*«

335

Papiros vászonra húzva, méretei 45 : 30·3 cm.

1891: VIII. 381. — 1892: VIII. 381. — 1893: VIII. 446. 1894: VIII. ~~41.~~ — 1895: VIII. ~~41.~~ — 1896: VIII. ~~41.~~ — 1897: VIII. ~~41.~~ — 1898: VIII. ~~41.~~

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 505. — Ltsza 369.~~

VIII : 27

— 1900: VIII. 41. — 1901: VIII. 41. — 1903: VIII. 41. — 1904: VIII. 41. — 1905: VIII. 41.

— Magy. Képtár 505. — Uj lelt. sz. 369. — 1905. átv. jegyz. 505. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2153. — Vétetett 1890-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Múzeumban.

512

1905: VIII. 27

Mk 505
Ugl. 369

Vét. 1890

473

Siena. XIV. század vége.

Muz. és Kvt. Lit.

Ligeti Antal, festő IV. 157.

Graf.

2152 **Ligeti (Heckler) Antal.**

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Ehden.

A sziklás vidék előterében, a dombon, különféle sziklakő-alakzatok láthatók, melyek az egésznek lépcsőzetes jelleget adnak. Balról a lejtőn épületrom köti le figyelmünket, a melyhez bolthajtásos híd csatlakozik; a háttért pedig sik tenger tölti ki. Jelzése alól jobbra: »*Ehden, 3k Aug. 857.*« s ez alatt: »*Ligeti A. h. TK.*« és »*287.*«

Tollrajz, méretei 49·5 : 70·5 cm.

427

1891: VIII. 380. — 1892: VIII. 380. — 1893: VIII. 445. — 1894: VIII. 40. — 1895: VIII. 40. — 1896: VIII. 40. — 1897: VIII. 40. — 1898: VIII. 40.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 510. — Ltsza. 361.~~

— 1900: VIII. 40. — 1901: VIII. 40. — 1903: VIII. 40. — 1904: VIII. 40. — 1905: VIII. 40.

— Magy. Képtár 510. — Uj lelt. sz. 361. — Vétetett 1890-ben. — 1905. átv. jegyz. 518. — Száma az Orsz. Képtárban sz.n. 2152.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban

MK 570.
Uj. 361.

Vét 1890.

186

Rosa Salvator modora.

Ligeti Antal

Tájgyumtató Ligeti Antal hátrahagyott műveinek kiállításához.
Budapest 1890..

Műcsarnoki Katalogus

435 mű.

megvan a képműveszeti műzem kat. gyűtemgében!

Alkó h. n. IX. 119.

Ligeti Antal

1884. tav. Eiall.

32, 41 E, 86

Gallovich Jenő VI. 311

Sz. n. ~~2152~~. 2151.

Graf.

2151

Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Libanoni czédrusok.

A lejtős előtérben, hol itt-ott kövek hevernek, középütt ~~közös törzsből kiinduló~~ négyes czédrus áll, ~~dús koronával~~ ~~Az egyik~~ ág megtörve nyúlik balfelé. A háttért ~~czédrus~~ liget foglalja el, hol balról az egyik~~nek~~ törzse, a letört ág helyén, korhadásnak indult. Jelzése alól jobbra a sziklaköveknél lefelé haladó két sorban: »*Libanoni Czédrusliget. 10. aug. 857.*«

dús koronájú

egyik

fánál

427

Tollrajz, méretei 49 : 70·5 cm.

1889: VIII. 342. — 1890: VIII. 342. — 1891: VIII. 378. — 1892: VIII. 378. — 1893: VIII. 443. — 1894: VIII. 39. — 1895: VIII. 39. — 1896: VIII. 39. — 1897: VIII. 39. — 1898: VIII. 39. — 1900: VIII. 39. — 1901: VIII. 39. — 1903: VIII. 39. — 1904: VIII. 39

~~Vétetett 1888-ban. — Magy. Képt. 481. — I.tsza. 335.~~

1905: VIII. 39.

-- Magy. Képtár 481. -- Uj lelt. sz. 335. -- Vétetett 1888-ban február havában 150 frton (300 K). -- 1905. átv. jegyz. ~~2151~~. -- Száma az Orsz. Képtárban sz. n. 2151.

517

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban

Mk. 481.
Ujl. 335

Vét. 1888.

485

Rosa Salvator modora.

3092

32. Ligeti (Heckler) Antal.

(Sz. Nagy-Károlyban 1823. január 10-én. † Buda-Pesten 1890. január 5-én.)

Fürdő gyermekek.

Az előtérben pocsolya képezi a bonne két fiú fürdik. A nagyobbik oldalt látható, teljesen meztelen, lehajtva vizet mer. A kisebbik fejét kissé lehajtja s ingben van, mely a mellén szétáll s melyet elől felfog, hogy a vizbe ne érjen, pedig hátul már bele lóg. Mindkettőjüket a viz

337

visszatükrözi. A két gyermeket, jobbról nyert világítással, olykép csoportosította a művész, hogy a fiatalabbat balról s kissé hátrább helyezte el. Jelzése alól jobbra: »*Ligeti A. h. TK.*«

Papiros vászonra huzva, méretei 17 : 16·7 cm.

1890: III. 355. — 1891: VIII. 369. — 1892: VIII. 369. — 1893: VIII. 438. — 1894: VIII. 32. — 1895: VIII. 32. — 1896: VIII. 32. — 1897: VIII. 32. — 1898: VIII. 32.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 508. — Ltsza 356.~~

— 1900: VIII. 32. — 1901: VIII. 32. — 1903: VIII. 32. — 1904: VIII. 32. — 1905: VIII. 32.

— Magy. Képtár 508. — Uj lelt. sz. 356. — 1905. átv. jegyz. 510. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2144. és a leltárban 3092. — Vétetett 1890-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 508.
Lyl 356

Vet 1890

478

Siena. XV. század vége.

Mur. in Krt. Sestesto

Ligeti Antal, festo" II. 210.

Ligeti Antal

Hanus Lépe

a Hépm. Mürcemberg

Fiume V. 201.

Ligeti Antal

önarckép

Tört. Képes.

VI.

Futés és

190

Ligeti Antal

festo

Erod.

Itjabb korában hosszabb időt töltött a szentföldön, a természet után ott a hefszinen fölvett s egy vastag nádtollal megrajzolt tanulmajai, amegeket néha egyhét akvarel szinnel élénk itett, legerőteljesebb s éppen ezért legbecsesebb szinei.

Szalay Imre. A XIX. szarad festészetéről haraukban 14 l

Brest 1901. 15 l

1005
II. 905.

gi nyomda Budapest.

Ligeti Antal

Strecsnó vára. Ligeti Antal festnája. Szöveggel. Vas. Ujs 1883. 26 szám.

Ligeti Antal

Trod. és miészet Vas. lys

1869. 217. l.

24090

Ligeti Antal

festő

hosszú és teljes életrajza Haske által rajzolt s Pollak Zs. által metszett arcképével –

Vas. Ujság 1883. 46 szám

Okvetlenül felhasználandó, most csak idő kimé-[illegible] nem irtam le.

Ligeti Antal

1884 Budapest.

1. A velencei tó Gárdonytól. Olajf. 500 ft

2. Kilátás Szigligetre a Balaton partjan. Olajf.

Képes tárgymutató az o. m. képzőmův. társulat 1884-ik évi őszi kiállításához Bpest 1884.

Ligeti Antal

festő

1885. Budapest.

1. Capri sziget. Olajf. 2500 frt.
2. Keleti tájkép. Olajf. Forster Gyula tulajdona.
3. Alföldi tájkép. Olajf. 800 frt

Budapest 0557. ált. Kiállítás.
A képzőművészeti csoport képes tárgymutatója. Budapest. 1885.

Ligeti Antal

Mazareth a természet után Olajf Kisorsolásra megvette a műegylet.

A műegyletsch. Vas. Nyó 1859.

309

Ligeti Antal

A pesti műegylet 1853. évi augusztus-szeptemberi kiállításán: Buda-Pest látképe, a budai szőlőhegyekről felvéve, olajf., Károlyi István gróf tulajdona. A műegylet 1854. évi kiállításain: (jan.-febr.) A Kárpátok látképe a Tőkőli vártól Késmárkon, olajf., (200 frt). Kisorsolás czéljából megvette a műegylet, s megnyerte Schiffer Ede, Endrődön! — (jun.-julius.) Visegrád, olajf., Gróf Károlyi Klárissza tulajdona. A műegylet 1855. évi kiállításain: (jan.-febr.) Füzéri vár Abauj megyében, olajf., (150 frt).

Ligeti Antal

1860 juniusvégén tartotta megegyöjet Zsolnay Laura kisasszonyával, gr. Károlyi István főtlu szamvevőjének, Zsolnay Antal leányával.

Vas. Zsj. 1860. 331. l.

Ligeti Antal

Lásd életrajzát és Marastoni Jonef által 1862 be vapolt képét:

Az ország tükre

1862. 25 szám.

Ligeti Antal

vagyólt tájképeket 1862-
ben az ország tükre
kiállára, hol azok
Marussoni lovief ko-
vagyába jelentek meg.

Ligeti A

irod

Szokoly Viktor. Londoni tárlat Pesten. Azonnéj tudre. 1862. 75 l

Ligeti Antal

1859. tárlat:

Kilátás a Saharára Cairo

kopeléből.

Valami elragadó szépség,

írja a kritikus.

Nazareth képe. méltó

párja az előbbinek.

Kakas Márton a műtárlat-

ban: Vas. Ujs 1859. 260. l

Ligeti Antal

1883. Budapest.

(271) Keserü-víz töltés
Nádudvarnál. Olaff. 700 f.

Őszi kiállítás 1883. II sor

1884. " u. ott.

(32) Halasi Sostó. Olaff.
Brázay kálnai tulajd.
(41) Roisabeg. Olaff. Brázay
K. tulajd
(86). A tanya. Olaff. 150 f.

Tavaszi kiállítás 1884.

Ligeti Antal

Életrajz igen röviden
Im Februar 1863. war in der
Monatsausstellung des
österreichischen Kunst-
vereins von L. ein grösseres
Bild: Motiv aus der Sahara
bei Kairo. (800 fl.) zu sehen.

Wurzbach. Biogr. Lex. 1866.
XV. K. 181. l

Ungarns Männer der Zeit.
Prag. 1862. 128. l

Frankfurter Conversations-
blatt. 1857. 21. sz.

Ligeti Antal

1888. Bpest.

1. A Dráva Zákánytól. Olajf.
850 frt.
2 Retzerát Hátszegtől.
Olajf 400 frt.

Őszi Kiállítás II. 1888.

1889. Bpest. ~~98.~~ ~~126.~~ 279.

1. Bagomári Duna-ág. Olajf.
2. Párkány vidéke. Olajf. 600 frt.
3. Babagáj és Galambócz vára
(Az Al Dunán) Olajf 300 frt

Téli Kiállítás 1889/90.

Hunyadi Ottves István

ötvös.

XVIII. 07.

Ligeti Antal

Hokás öt Markó Károly művészi traditióinak letétemenjese gyanánt emlegetni. A bibliai tájképek jól ismert festője tagadhatatlanul Markó befolyása alatt áll. Ligeti ép úgy mint mestere, csak szép oldalait keresté a természetnek. Ő is a táj festészet idealis irányát képviselte művészetünkben, mely akkor is, mikor a fiatalok által hangoztatott realizmus a közönség tetszésében is terb hódított. A növény világ iránt mutat különös szeretetet, s szinte pepecsel. De a Markót ő sem érte el. Képei úgy tűnnek fel, mint Markó elhomályusult másolatai. Amit itthon letelepedik le kell mondanina kelet és Itália fellhőslen egeiről, s hasonlóan egész más, eredeti művészi egyénség bontatozott belőle ki itthon a zordanabb éghajlat alatt.

Ybrana Tamás. Markó Károly és a táj festészet. Bpest 1898.

149-150. 151 l.

Ligeti Antal

1847 ben Markó Karolynál Firenze-
ben tanult. 1)

1853-ban festette Markó
Itzakori arcképét, a mely a
művész immepeltetése
alkalmával Pesten ~~Kubinyi~~
Kubinyi Agoston a nemzeti
muzeum igazgatójának
ebédlőjében volt és állítva,
a művész jelenlétében rendé-
zett díszebéden. 2)

---

1) Szana Tamás. Markó ~~és~~ Ka-
roly és a bájfestészet. Bpest
1898. 47 l. 2) 75 l.

Ligeti A

1881. Budapest.

(159) Olasz tájkép. Olajf. Stenger Gyula. tulajd.

(160) Mehádia vidéke. Olajf. 450 f

(161) Szt ágotai csárda. Olajf. 150 f.

Őszi kiállítás 1881. II sorozat

1882. u. ott.

(62) Nádas Tápio Szt. Márton mellett. olajf. 400 ft.

Őszi kiállítás 1882. I sor

---

(75) Pichetto — a Frangepánok ősi vára — a Kars begységben. Olajf. magánt.

(110) Fiume. Olajf. a neuv. muz. tulajd.

(172) Josafát völgye. Olajf. 150 f.

Őszi kiállítás 1882. II sor

Ligeti Antal

1877. Budapest.

(228) Sasső vára és Sz. Keresztt a Garam völgyben. Ipolyi Arnold püspök tulajd.

(283) A szt. család futása a Egyptomba a betlehemi kisdedek kiseretében. Tárkányi Béla apátkanonok tulajd.

1877. téli ki állítás

Ligeti tulaj

1887. őszi kiáll.: Lándzsér vára Sopron-megyében, olajf., 300 ft. — Sz. Saba kolostor Palesztinában, olajf., 1200 ft. — Segesvári csatatér, Skariatin orosz tábornok síremlékétől tekintve, olajf., 700 ft.

1888. kpesti gyermekmenhely jav. rend. kiáll.: Afrikai tájkép, olajf., Fraknói Vilmos tulajd. — Pihenő beduinok Kairo mellett, olajf., gróf Széchényi Béla tulajd. — Keleti tájkép, olajf., gróf Károlyi Gy. tulajd. (I. és II. sor.)

1888. őszi kiáll.: Tündérvár Biharmegyében, olajf., 400 ft. — A Retyezát Hátszegtől, olajf., 400 ft. — A Dráva Zákánytól, olajf., 850 ft.

Ligeti Antal

Külön kiállításának katalógusa megjelent a Nemzeti Múzeumban

Ligeti Antal

1823 – 1890

ired

Vas. Nys. 1890. 2 ft. (archeppil)

Fővárosi Lapok. 1890. 7 ft

Magyar Nemle 1890. 2 ft

Fővárosi Lapok 1890. 58 ft
(Ligeti levele Berecz Kiároshoz. Capri. 1850. aug. 10)

Silberstein Adolf. Anton Ligeti P. Lloyd 1890.

8. ft.

is 55 ft.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

<Ligeti Antal>

isod.

< 7 sirenlöki
Vas. Nyp 1892.
525. l

Ligeti Antal

Laid

Közlemények

1891. 34 l.

35 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal

lász

Közlemeyei. 1886. 27 l

életrajz

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Zijeti Antal

Ród

Vas. Zs 1870. 421 l

Ligeti Antal

Wod

tely elektryczne

Orszag Vilay

1890. 29 l.

arcrajze a 4.5

lapon

Ligeti Antal

Irod

A neuveti muzeum

képtára. Vas. Ujs

1870. 173 l.

Ligeti Antal

wód Vas Tys 1862
551. l

Ligeti Antal

Irod

Vas. Lip 1872. 433 l

Ligeti A

~~[illegible]~~ Trencsén vará c:
festenye Keleti G. rajza
után fába metszve Pollák
S. által Vas Nys 1871-
96. l.

Ligeti Antal

László

Rousseau

Ligeti Antal

Művészet 1902 148, 306, 329
345

– 1903. 168, 290, 291, 294
– 1904. 418
– 1907. 179, 188
– 1908. 286, 287
– 1909. 75
– 1910. 251, 254, 257
– 1911. 102, 107, 121, 128, 133, 140
152, 154, 186
– 1914. 18

Magyar Művészet
1925. II. 8, II. 10, 12–3, 15,
195, 204, 221, 281, 360–1, 489
509, 579
1926. 5, 41, 256, 548
1927. 15, 111
1928. 50, 59, 277, 464
538, 560, 584, 610

Ligeti Antal

cvod

Vas. Ujs 1877. 188 l.

Lipski Antal

irod

Orlai. Vasvys 1863. 45 l

Ligeti Antal

Vol

Vas Vp 1888.

25 nain. Capri

Spingete cr. Eperek

fanetsetu repr.

— val.

Ligeti Antal

irod
z

Vas. Vp 1887. 734l

Ligeti Antal

Piccola - Marina Capri
Vigetan -
festette fenti Morelli
Gustáv fametszeté-
ben kiadta az o. mgy.
képőnív társ.
1891. ír. unlapot
Egyike

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ligeti Antal

Baalbek. Ligeti Antal Unies vázlata után Eurits. litografia. A Egyetemi társ. 1891 évi mutapja.

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...m.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ligeti Antal

Ivod

Cat. spec. 21.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191 ..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal

Belje életrajz

arczkéjjel

Vas Ujs. 1890.

2. szám.

1890

és 30. l.

Ligeti Antal, festőművész

I. 131

Érkezett 1904. július 4.

486/1904. Q. (Eperjes, 1904. június 29-én 178. Q. a.)

Az eperjesi Collegium igazgató választmánya a könyvtár kettős példányai lajstromának pléh-fitését a könyvtár rendezésének megtörténte utánra helyezi kilátásba (Tudomásul szolgál, 1904. VII. 6.)

Ligeti Antal

Írod Pester Lloyd 1890. 55 sz

Fővárosi Lapok. 1890. 52 sz
(Ligeti hátrahagyott művei)

Egyetértés. 1890. 60 sz

Povrsolt Kálmán Tájfestésünk és Ligeti. Nemzet
1890. 56 sz

Sonnenfeld, Sigmund. Anton Ligeti. Ung. Rev
1890. 155. l.

Szana Tamás. Ligeti képei a műcsarnokban. Pesti Naplo
1890. 56 sz.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal.

1888. Eperti gyermekmenhely javára a Mucsarnokba rend. kiállításon:

Afrikai tájkép, olajf. Frakuvi Vilmos tulajd.

Pihenő beduinok Kairo mellett, olajf., gr. Széchenyi Béla tulajd.

Keleti tájkép, olajf. gr. Károlyi Gy. tulajd.

Gordianus, III-ik, császár VI. 107.

Ligeti Antal

erod
2

Vas. Ny. 1890. 27. l.

ez lesz a 2-ik szám

esetleg felhasználandó.

Tinálló ckk.

Ligeti Antal

1881. tavaszi kiáll. II. sor.: Hortobágyi puszta a szentágotai csárdától tekintve, olajf.

1881. őszi kiáll. II. sor.: Olasz tájkép, olajf., Stenger Gyula tulajd. — Mehádia vidéke, olajf., 450 ft. — Szentágotai csárda, olajf., 150 ft.

1882. őszi kiáll.: Nádas Tápiószentmiklós mellett, olajf., 400 ft. — Pichetto, a Trangepánok ősi vára, a Karszt hegységben, olajf. — Fiume, olajf., az O.M. Szépművészeti Museum tulajd. — Josafát völgye, olajf., 150 ft.

1883. őszi kiáll. II. sor.: Kesző-vízi töltés Nádudvárnál, olajf., 700 ft.

1884. tavaszi kiáll.: Halasi Sósto, olajf., Bráray Kálmán tulajd. — Rózsahegy, olajf., Bráray Kálmán tulajd. — A tanya, olajf., 150 ft.

1884. őszi kiáll.: A Velencrei-tó Gárdonytól, olajf., 500 ft. — Kilátás Szigligetre a Balaton partján, olajf.

1885. őszi kiáll.: A toroczkói kő-kör, olajf., 1000 frt. — A királykövi hegység, olajf., 750 ft.

1885. ország. ált. kiáll.: Capri sziget, olajf., 2500 ft. — Keleti tájkép, olajf., báró Forster Gyula tulajd. — Alföldi tájkép, olajf., 800 ft.

1886. őszi kiáll.: Alföldi puszta, olajf., 300 ft. — Budaörs vidéke, olajf., 1000 ft. — Kanobin völgye a Libanonban, olajf., 800 ft. — Remete-monostori szoros, olajf., 1000 ft.

Földvárj István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII-1876, 760 l.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII-1876, 35 l.

Maszlaghy ugyanez

348. Ligeti Antal (magyar festő, 1823-1890): Betlehem. Vászon, olaj, 98×123 cm.
Jelezve jobbra lenn: Ligeti Antal, 1874. Simor rend. A művésztől ~~[illegible]~~ megrendelve. Kiállítva Pesten, Bécsben és Turinban. — Maszlaghy II. 169.
Gerevich: PA, 252.
Rényi 22-23 l. II. évf. 1875, 1. szám, 2. szám, 20. szám
Esztergom, Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4 l.
Körösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 239 l.

349. u. az: ~~Názáreth~~ Jeruz. Vászon, olaj, 96×119 cm. Maszlaghy II. 166 sz. — Rényi 22-23 l.
Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4 l.
Jelezve lenn jobbra: Ligeti Antal 1875. A művésztől ~~[illegible]~~ megrendelve. — Maszlaghy II. 170 sz.
Gerevich: PA, 252 l.
Rényi 22-23 l. Simor rendelte Esztergom 1887
Körösy László: Esztergom. 239 l.

az egyik Názáreth Jeruzsalem

350. u. az: Názáreth. Vászon, olaj, 88×124 cm. Földvárj István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII-1876, 760 l.
Gerevich: PA, 252 l. Simor rendelte
Körösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 239 l.
Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4. lap.

Valamennyihez: Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l.

351. u. az: Catania az Etnával. Vászon, olaj, 125×190 cm.
Gerevich PA, 252 l.
Maszlaghy II. 368. szám. Jelezve lenn jobbra: Ligeti A. 1879. Vétetett a művésztől, Simor Rényi 23 l. —
Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4. lap.

Négy képhez: Gerevich: Régi és ujabb magyar képek a primási képtárban. Vas. Ujs 1916, 554 l. (repr: 553 l)

352. u. az: Sasko vára. Vászon, olaj, 108×156 cm.

~~[illegible]~~ ez

~~[illegible]~~

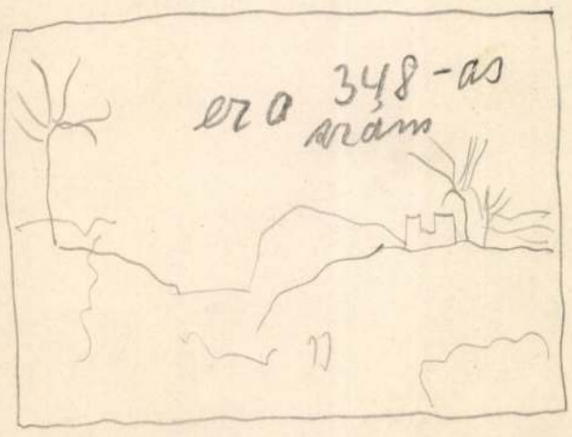

Esztergomi képtár

Ligeti Antal

Ligeti Antal (1823–189e) Visegrád ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Lébrée.

Köre rajzolta Grimm Rudolf.

Az Orsz. M. Képzm. Társ. műlapja 1861.

Th-B.

~~Teljesen leírandó!~~

Ligeti Antal

LIGETI 1. *Antal*, festő, * Nagykároly 1823 jan. 10, † Budapest 1890 jan. 5. Kereskedő volt, aztán festeni tanult Olaszországban (1845. Markó Károlynál) s bejárva Keletet. 1861 óta Pesten, hol a Nemz. Múz. képtárőre volt. Halhatatlan érdeme volt, hogy a fiatal Munkácsyt felkarolta és átsegítette a küzdő évek nyomorán. Nagyobbára keleti vázlatai alapján a romantikusok szellemében festett tájképeket. A Szépm. Múzeum tulajdonában a következő képei vannak: Arabs képe, Balatoni vidék, Pásztorok völgye Bethlehemben, Capri szigete, Capri szigetén, Dévény romjai, Fiume, Fürdő gyermekek, Jeruzsálem, Oázis a sivatagban, Olasz tájkép, Palermo, Pálma, A szent család futása, Sziklás tengerpart, Tájképtanulmány, Mátyás hazatérése a vadászatról (Wágner Sándorral közösen festette) és egy igen finom kis női képmás. U. i. a grafikai gyüjtemény több vázlatkönyvét őrzi. A Székesfővárosi Múzeumban: Budapest látképe 1864 és Budapest látképe a Mátyás-hegyről 1884. Önarcképe a M. Tört. Képcsarnokban. Hátrahagyott műveiből a Műcsarnok 1890. kiállítást rendezett.

E. G. II: 33 l

~~Ásatás, nagyboroszlói VI. 175.~~

L i g e t i A n t a l /1823-1890./:Visegrád délről.Kőre rajzolta Grimm R.Az Orsz.M.Képzm.Társ.mülapja,1861.-Rajzai és festményei után több litográfia jelent meg az Ország Tükrében.-

VIRÁG BENEDEK,mellk.kőnyomat 186
15-15.5 , 31-45.5 cm.
KUN S.32.705.

------""-----mellk.kőny.1864.20-
KUN S.32.- 706.

------""-----.Kőnyomat.SZM.Ltsz.
Kr./I./ 142.
Vörösmarty mihály. Vörös
kőnyom. folio. — Lauth

WENCKHEIM BÉLA báró,Ő felsége ol
melletti miniszter,mellk.kőny.18
19.5-22 , 35-52.5 cm.
KUN S.32.-713.

WESSELÉNYI FERENC gróf,mellk.kőn
50-es évekből.- 16.5-23.5 cm.
KUN S.32.- 717.

Ligeti Antal
hatrahagyott vurvenel
Kiállitása 1890-
ben a nincsemekben.
Muzeuben Art 2694a
alatt van a Catalogus

(Cat) Ligeti Antal
Az 1854-ki pesti állandó kiptárlaton:
Visegrád romjai. Gróf Károlyi
Klarissza tulajdona.
Vag. Ujs. 1854. 20 sz. 170 l.

1905 jan 17

II/6

Hozzájárulasi

alap

Ligeti Antal

adatok róla (eredeti levelek) a Szépművészeti Múzeum Magyar Művészeti Adattárában.

Nemzeti Múzeum leveltárában a Nemzeti Múzeumi működésével kapcsolatban

Nemzeti Múzeum leveltárában levelei stb

MISKOLC THJ. VÁROS
FŐISPÁNJA

BUDAPEST

Ligeti Antal

Neuvreti halon 40 éves
pub. kiáll. kat. 1935 jan.
5 – febr. 6.

özoktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
936 APR 24 15
N 5 N

...ara. Bizottsága tér.

...s.

Bpest IX.

Rákos u 10

Ligeti Antal

Oáris c. Lépe
repr.

Lykanemzromantika

299. l.

2134. Ed. Kurzbauer:
Sz. Lembergben 1840 márczius 2-a
Hazatérő harczosok.

A ~~[illegible]~~ franczia há
ken innen, kiknek sisakjai és
látjuk, melynek soraiból a kék
séges kosarat ~~[illegible]~~ leány, gye
az agg férfi válik ki. Balra,
asszony ~~[illegible]~~ fejét megtámaszt
kutyával, jobbra, ~~pedig~~ a beszé
hirlapokkal. A háttér ~~[illegible]~~ a kör

Vászon, méretei 32.5: 44.8
Delhaes István hagyatékábó
Átvétetett 1902: I. 12-én

balról
vivő
jobbról pedig a
mig
elsőtáb
904:IV-27.

PAPIRSZELETKÉK

ÚJAK ÉS RÉGIEK

Változékony a művészetről való vélekedés, akár a tenger hullámai.

Luitpold bajor régenshercg

*

Csak elposványosodott időknek van elposványosodott művészetük. Cornelius Gurlitt

*

Az olyan művész, aki kifejezési eszközeit a multtól kölcsönzi, nem érdemel jövőt.

*

Rég elhamvadt pernyéből szikrát élesztgetni s várni, hogy attól lángra lobbanjon minden, — hiú törekvés. F. W. J. Schelling

*

Új embereknek új művészet való.

Richard Muther

*

Más emberek s más korszakok másban sántikálnak. Gustav Floerke

*

A különböző korszakok nagyon is különböző lelkesedést keltenek. F. W. J. Schelling

*

Más idők: más képek. Georg Hirth

*

Ugyanaz a természeti törvény, amely megszabja, hogy júliusban más virág nyit, mint májusban, más-más arculatot kölcsönöz minden művészeti korszaknak is. Richard Muther

Annál derekabb, annál nagyobb hatású valaki, minél mélyebben merít korának velejéből.

Hermann Hettner

*

A magunk korának legyünk emberei.

Honoré Daumier

*

Kétféleképp eshetünk ki korunk színvonalából: alája és föléje. Arthur Schopenhauer

*

A kortársak már nem egyszer csalódtak és sok olyas művészet pusztult el nyomtalanul a földről, amelyet teli torokkal dicsértek előzékeny kortársak.

Konrad Lange

*

Tiszteljük a régi fundamentumokat. De ragaszkodunk ahhoz a jogunkhoz, hogy valahol megint valami újat kezdjünk. Goethe

*

Mihelyst ismét túlságosan kezdjük szeretni a változatosságot s új dalokat, új képeket, új tájakat hajszolunk: elhalt bennünk a természet és művészet szeretetének igazi képessége s helyébe lép az a szeretet, amelyet a gyermek érez játékai iránt. John Ruskin

*

Siessen hasznát látni, ha valaki új valamiben, mert míg új, addig még becsülik. Általában tetszik már a változatosság okáért, ami új; az ízlés felfrissül tőle, s a vadonatúj középszerűségnek nagyobb a becsülete, mint a megszokott kitűnőségé. Ami kiváló: lassan elkopik s ódonná válik. Tudni illik azonban, hogy az újság glóriája rövid tartamú: négy nap mulva már elpárolgott a köz-

JERUZSÁLEM KÖRNYÉKE. 1857
LIGETI ANTAL RAJZA
A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Művészet 1907

Ligeti Antal

Lásd

Művészet 1902. 148-l.

KEDVES PAJTÁSOK!

A BEJÁRJÁTOK HETEDHÉTORSZÁGOT
SEM TALÁLJÁTOK A PÁRJÁT

AZ ÉN UJSÁGOM

CZIMŰ, PÓSA BÁCSI MESEMONDÓ
UJSÁGJÁNAK HA A TÖRTÉNETEKET MESÉ-

Ligeti-Antal

Budapest láskepe detrol
1864. olyt

Budapest láskepe a Mátyás-
hegyről 1884, olyt

Budapest székes-föv
tulajd

VII.

80. Magyar vár

vízfestmény

Vágó Pál

36/25.

Ligeti Antal

írod

Kremmer Dezső:

A Fővárosi Muzeum.

Magyar Művészet

1925. 195. l.

Elefántcsont szekrény, szalagfonatos díszszel és vas zárral. Szél 26, mély 19, mag 14 cm. Délolasz munka a X. századból.

Részben pótolva. — A Schnütgen-gyűjteményből. — Simor 1884.

Keresztény múzeum Esztergomban. Egy házművészeti Lap V — 1884, 363 l.

Ligeti Antal

Budapest látképe a
Mátyáshegyről 1884.

Fővárosi Képtár

Repr. -

Magyar Művészet

1925. 221. l.

Római császárok elefántcsont mell-
képecskéi; 13 drb

Ligeti Antal

l. Szépművészet

1942. 159. l – 167. l

Ligeti Antal

laid

2

Perlajst 141

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Ligeti Antal

lásd

Perlapot 178

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

Ligeti Antal

lärd
2

Bmk 126
128

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

ry helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Ligeti Antal

festō
Stil. 1823. Nagykarolf
+ 1890. jan. 5.

Wod

B Sza 380. l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191

tésénél

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt , 191

tanu.

tanu.

Ligeti Antal

wod

Szech

Ligeti Antal

Lvód

Kr. Mü 79 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Ligeti Antal

Jesti

Irod

Keleti 1873. II. 196

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

Lipóti chrtál

Keleti tajkápe

kožolve.

Dr. W. Lauser. Die Kunst in Oesterreich Ungarn. Wien II. 1886. 124. l

Légiti Antal

A taorminai szinkör
ezimű 400 fajárn festménye kiállítva a
Magy. orsz. műtárlaton 1864 ben.

Az Ország Tükre. 1864. 334.

Ligeti Antal

Kassai [illegible] - Eat.

4/14 l

Ligeti Antal

Izod

Jel-23.-24 l
28 l.

Ligeti Antal

Ligeti Károly (?)
arczkeje. olaff.

Ernst

Lugští Antal

Grod

Mal. 57 – 62.

arcrkeji

Ligeti Artal

und

Mátyás. 278.

Ligeti A

IROD.

Ont. Vilag 1880

2831.

Ligeti 1 festő

„Taorminai szinkőr" czimű olaj festmény t. 250 frton megvette a műbiráló választmány a tagok közöttiki sorsolás czéljából. 1.)

1.) Az Ország Tükre. 1865 évf. 58 lap

Ligeti.

Salamon-tornyn .. körajz. 1)
itt Kőrelve

Balbek romjai, kelet tájkép, ki van állítva a műcsarnokban 2.)

1) Az Ország Tükre. 1863. évf. 233. lap.
2.) U. O. " " " 366. l.

Lipetitál. Tajkép a

kanal mezcumban.

Sthl 46 l.

Ligeti Antal

L.

Lykanomzromantika

9, 19, 24, 25, 32,
49, 70, 139, 140,
143, 160
197, 205–208,
215. l.

OK

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Ligeti Antal

l.

LykaMagyműI800-50

121, 227, 230, 233-4,
255-6. l.

3.

4.

LIGETI ANTAL (1823—1890): Visegrád délről. Kőre rajzolta Grimm R. Az Orsz. M. Képzm. Társ. műlapja, 1861. — Rajzai és festményei után több litográfia jelent meg az Ország Tükrében.

oktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
935 FEB. 21 15
N 5 V N

Bizottsága t. Igazg

Budapest
Állatkertin 1.

Ligeti Antal

Olasz virágárusláný c.
képe szines repr.

A Pesti Hírlap Vasárnapja

1933. ápr. 23.

Életrajzzal.

+ (*A pesti müegylet választmánya*) az april 26-án történendő kisorsolásra ujabban a következő képeket vásárolta meg : 1) A siroki vár romjai a Mátrában, *Ligeti* Antaltól. 2) Vidék a chiemi tó mellett, *Mali* Keresztélytől Monacoban. 3) Napfölkelés a velenczei lagunákon, *Telepi* Károlytól. 4) Magyar életkép, *Lotz* Károlytól.

Vas. Ujs. 1862. 93. l

liteni (lehetőleg a századot is,
melyben készült).

Rábaszentmiklós, t

Kehely, 1615.

A É 1915 14. 1.

Annak feltüntetésére, h
ról, nincs szükség, igy a munka

3./ Ki kell irni n
valamennyit külön lapocskán, --
Nem kell feldolgozni : az általá
lényegeset nem mond az illető tá

Ligeti Antal

Petrovics Elek: Magyar művészek rajzai a Szépművészeti Múzeumban. Művészet. 1907. 179. l.

leznay illatsz

Ligeti Antal

rőd

Kacziány Ödön: Pesti mű-
vészélet az ötvenes és hatva-
nas években. Művészet
1910. 15. l. - 16. l.

Ligeti Antal

mod

Tarcai György: A Kassai
múzeum. Művészet
1903. 168. l.

Ligeti

irod

VU

Ligeti Antal

Szm RTSz 102.1.

LIGETI ANTAL: VISEGRÁD DÉLRŐL
TÁRSULATI MŰLAP 1861.

dicső multjából merített festmények érkeztek, melyek a hazai közönség akkori érzelmeinek annyira elevenére találtak.

De el kell ismerni viszont azt, hogy a Pesti Műegylet néhány igen becses magyar képet szerzett műlapjai számára és sokszorosítás után az eredeti festményeket a Nemzeti Múzeum képcsarnokának ajándékozta.

társulat multjára

Már 1846-ban nagy elégedetlenség nyilvánult ezért, de a hazai művészek akkor csak annyit érhettek el, hogy azontúl a sorsolásra szánt összegnek egy negyed részét kellett magyar művekre fordítani! A hazai művészeknek ilyen felfogással kellett küzködniök. S a Pesti Műegylet végig megmaradt az alantjáró bécsi műkereskedés szolgálatában. Nem változtatott ezen az eltévesztett rendszeren akkor sem, mikor kiállításain újabb és újabb fényes tehetségű magyar művészek tüntek fel. Az idegen selejtes művészi termelésnek magyar pénzen űzött pártolása annál szembeszökőbbé lett és a felháborodás nyílt szakításra vezetett. Az akkori viszonyok mostohaságát illusztrálja, hogy a Műegylet 1863-ik évi jelentésében a mindig sűrűbben felhangzó panaszokkal szemben a maga igazolására kimutatta az összes nevek és összegek felsorolásával, hogy a Műegylet kiállításain 1853—1863 közt, tíz év alatt 62 magyar művész összesen 57.823 forintot kapott eladott művekért. Eszerint tíz éven át egy

Ligeti Antal †

Munkarnok

1896. mill. Kiáll.

1901–2. téli Kiáll. 269

1902. Bpesti Orvos szövetség mill. Kiáll.

107, 108, 110.

SÜRGŐS

Komárom vármegye VI. 290

Ligeti Antal, festő; szül. 1823 január 10-én Nagykárolyban, megh. 1890 január 5-én Budapesten.

Ligeti Antal

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel szerepelt:

1875. (és 1876.) évi kiáll.: Kikötő Capri szigetén, 600 frt. — Naplemente Capri szigetén, 800 frt.

1877. nov. (és decz.) kiáll.: Saskő vára és Szentkereszt a Garamvölgyben, Ipolyi Arnold püspök tulajdona. — A szent család futása Egyptomba a betlehemi kisdedek kiséretében, Tárkányi Béla apát-kanonok tulajdona.

1877. decz. kiáll.: Betlehemi táj, 80 frt.

1878. júl. kiáll.: Betlehem. — Részlet Jeruzsálemből, olajf. — Damascus, olajf. — Capri, olajf. — Betlehem vidéke.

1878. okt. (és nov.) kiáll.: Morotva vize a tokaji heggyel, olajf., 200 frt. — Sztrecsnó vár romjai, olajf., 600 frt. — Afrikai tájkép, olajf., ~~[illegible]~~

1879. márcz. (és ápr.) kiáll.: Az Aetna Catania felől, olajf., 2000 frt.

1879. ápr. kiáll.: Ó-Kenéz, olajf., 500 frt. — Lietava, olajf., 200 frt. — Részlet a bugaczi pusztáról.

1879. nov. (és decz.) kiáll.: A Tisza áradása Cséfán, olajf., 350 frt.

1880. tavaszi kiáll.: Triszt. Vadászlak, olajf., Szentkirályi Albert tulajd. — A rókavölgye, olajf., Szentkirályi Albert tulajd.

1880. őszi kiáll. II. sor.: Tiberias Genezareth tavánál, olajf., Károlyi István gróf tulajd. — Cserna völgye Toplecznél, olajf., 200 frt.

1881. tavaszi kiáll.: Bella rega völgye, olajf., 450 frt. — Solymos vára a Maros partján, olajf., 250 frt.

Ligeti

„Dévény romjai Pozsony mellett" a nemzeti muzeum képtárában.
A műegyet megvette „Kapri-sziget öble" czimű festményét

Családi kör. 1863 év. 1 szám. 20 lapon
" " 1865. 43. 1026 lap

234
1910.

Ligeti Anton

* 1823 jan 10 — Nagy Kérsöly
+ 1890 jan, 5 Budapest

Singer Künstlerlex
III. 9. l.

847 Weirotter Franz Edmund

Régi palota Tivoliben. (Alter Palast bei Tivoli.) Rk.

151 m. 105 g.

K. 5-

Ligeti (Heller) Antal
a Szabadságharc alatt
Sopronban élt.

A Soproni Képzőmű-
vészeti Kör kiállí-
tása. 1927.

816

Rogisanzky J.

Pihenő szarvas. Rk. Gauermann Friedrich után.

K. 1·50.

124 m. 183 sz.

Ligeti

festőművész

Sétatér Frascatibour. (Körajz. 1.)
Siróki vár romjai. (Körajz.) 2.
Fraknói vár. — " " 3)
Sümegh a várral. (" " 4)
Salamon tornya Pregrádon (" " " 5)

1.) Az Ország Fükre 1863 évf. 53 lap.
2) " " " " 81 lap.
3) " " " " 161 lap.
4) " " " " 191 lap
6) " " " " 235. lap

Lőgeti Antal

Művészeti Lexikon

442. l.

Művészet
1927. magyar táj. 16, 29, 43, 187

Wansworthi (londoni) nép Königstein III. 89

Ligeti Antal

vrâd

M. Erdélyi 37. l.

lna 45 (1003),
tasa 10 (1001),
más 12 (1001),
),
80),
bés 126 114 (1005)

Ligeti 1.) Antal festő

szül. 1823 jan. 10. Nagyká-
volyban, megh. 1890 jan. 5.
Budapesten. ~~Olánorszá-~~ Népolyban és Firen-
~~ban~~ tanult, az 1850-a évek-
ben ? ~~Keleten járt~~. 1861
óta Pesten élt, s a Nemzeti
Múzeum képtárőre volt.
Romantikus tájképeket, Árvaszi-
arcképeket festett.

? Károlyi István gróf tainoga-
tásával bentarta Keletet.

Ligeti A

Pest.

1852. miegyl.

Utca Kairoban-

olaszt.

Gróf Kaiserl. György tul.

Tájék Tivoli mellett.

olaszt.

Guttmann N. tulajd.

L

Ligeti A.

Palermo vidéke. Ligeti képe után Készült fanatszet Haraúk. Külföld 1865. I.

409 l.

Ligeti Antal

wol

H. L. Harom magyar
Kéjpirós mutermeben.
Fov. Lapok 1876. 41 l

Ligeti Antal

vrod

Mazzák Hugó. A muzeumi Képtárör. Műcsarnok. 1868. 13–14 l. 40 l.

Lyèti Antal

1872 ér kiáll.

Arábiai pusta.

För. Lapok 1872. 981

Ligeti Antal

lásd

Nemreti szalon alm

239

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

zem:

.....

helyettesének

.....

ndrényi Imre, Szeged.

Ligeti Antal

Urod

RR 1879 221.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök vá
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Ligeti Antal

festō

Crod

2

Magyar Könyvszemle

1890. 149 l.

+ 1890. jan. 5.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta

Ligeti Antal

laid
2

Ekpt 1863. 76.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Ligeti Antal

lásd

EKpt. 1864. 65 l.

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ım.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Ligeti Antal

1872 cii kiállítasom.
szerepelt, de nincs
ingenlitve
mivel

Figy. 1872 56 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal

lásd

EKpt. 1861-2. 52 l.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ligeti Antal

Lásd

E Kpt. 1861-2. 191.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Ligeti Antal

lisd

E Kpt. 1861-2. 61.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

..... helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Ligeti Antal

[illegible]

Kiáll. 1867

Ki volt állítva:

1. Szabara sivatag.
2. Fertő
3. Visegrád
4. Budapest látkepe.
5. Taormina Sziciliaba
6. Cedruserdő (Az utóbbi kettő gróf Károlyi István tulajd.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Ligeti Antal

O. M. Kepzon. társ. 1866-iki
kiáll.-

Fertő tava. c. fertő.

erod

Kiáll. 1866

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a műhelyfőnö

8. sorsz. Műhelyi min

Ligeti Antal

irod

H. K. Az oszi Eiall.
A tais. Eösl. 1882. 37 l.
(kappel)

Ligeti Antal

~~Magyar kiralyi államvasatak.~~

inód

Kofsz 1898.

223 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal

Lásd

Kal Délm 3. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
isa.

Endrényi Imre, Szeged.

Ligeti Antal

Nód

Om III. 450 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Ligeti Antal

festő

Arad

M. N. Múzeum 1902 195.1

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél ...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..., 191...

...

tanu.

...

tanu.

Ligeti A festő. Pesten.

„Kairoi utcza" czimű festményt állitott ki az 1852 iki pesti műki-állitáson. 1.)

1.) Budapesti Viszhang. 1852 év. 299 lap.

Ligeti Antal

Jestő

irodalmához. (egy irdig).

Országvilág 1884. 507. l.

Ligeti Antal.

Morotva vize. 1878-ban megvette Gschwindt szeszegyáros Budapest,
Streesno vára, 1878-ban megvette Hagenmacher.
Képzőművészeti szemle, 1879. 13. l.

Naplemente a pusztán. 1878-ban megvette Zálics Géza.
u. o.

1879. tavaszi kiállításon:
Az Aetna Catania felől. Távlat, hangulat, szincgység, világítás, mind bevégzett.
u. o. 1879. 52 l.

1879. oktober
Árvíz, meget a Tisza vidéken vetett vászonra.
u. o. 126. l.

1879. november.
Czirókavölgye. Vadászlak. Mudkettő zemplénmegyei táj. s Szentkiváli Albert birtokáról u. amak megrendelésére készültek.
u. o. 137. l.

Ligeti (Haeckler) Antal

12. Cédrusok. „Libanoni Cédrus Ligeti 11. Aug. 857" Tollrajz. 54·7 x 76. Vétetett 1888-ban. M. n. Nmr. Cat. 335. l.

13. Libanoni cédrusok „Libanoni Cedrus Ligeti 10. aug. 857." Tollrajz. M. n. Nmr. Cat. 336 l. 49x70·5

14. Ehden. „Ehden 3ik Aug. 857" „Ligeti A. h. TK" és 287" Tollrajz. 49x70·5 Vétetett 1890. M. n. Nmr. Cat. 336. l.

15. Pálma tanulmány „Ligeti A. h. TK" „Caifa. 5. 8ber. 857" „1000." Crenna rajz. 50·3x71·5. vétetett 1890. M. n. Nmr. Cat. 337.

16. Jeruzsálemi fenyők. „Jeruzsalem 16. Mai 857." Tollrajz. 43·5x88·5 Vétetett 1888. ban. M. n. Nmr. Cat. 337 l.

17. Markó Károly arcképe. (Schrotzberg után) Vászon, 45·5 x 38. Toldy Ferenc ajándéka. M. n. muzeum Cat 463. l. jelenleg a Tört. Képcsarnokban.

Ligeti (Heckler) Antal

Sz. Nagy Károlyban 1823. január 10 † Budapesten 1890. január 5 én

1. Palermo. vászon, mérete: 90 X 132 cm. Több hazafi ajándéka 1861. M. N. Muz. Cat. 60. l. u. o. v. l.

2. Dévény romjai. Jelzése: „Ligeti A. 1863." vászon 115 X 185. Vétetett 1863-ban a Markó terem számára gyűjtött pénz maradványából M. N. Muz-Cat 64. l. u. o. V. l.

3. A szent család futása Egyptomba. „Ligeti A. 1877." vászon: 127 X 190.5 Tárkányi Béla hagyománya 1886. M. N. Muz. Cat 85. l.

4. Mátyáskirály hazatérése a vadászatról. (Wagner Sándorral közösen festette) vászon 152 X 223. vétetett 1872. M. N. Muz. Cat. 92.

5. Bethlehem, kilátással a pásztorok völgyére. „Ligeti A. 1876". vászon 117 X 172. vétetett 1876. M. N. Muz. Cat. 103. l.

6. Fiume. „Ligeti A. 1882" vászon, 137 X 203. Vétetett 1882. M. N. Muz. Cat. 106. l.

7. Arabs képe. „Ligeti A. h. TK." papír, 26.7 X 29. Vétetett 1890. M. N. Muz. Cat. 328.

8. Pálma. Balról: „S. Giovanni 1847" jobbról: „Ligeti A. h. TK." papír, 45 X 30.3. Vétetett 1890. M. N. Muz. Cat. 328.

9. Capri szigete. papír, 44.5 X 112.5 vétetett 1890. M. N. Muz. Cat. 330. l.

10. Fürdő gyermekek „Ligeti A. h. TK" papír. 17 X 16.7. vétetett, 1890. M. N. Muz. Cat. 331.

11. Jeruzsálem. „Jeruzsalem az osztrák Consulátusi udvarból 1857. április hó." „Ligeti A. h. T.K" „312". vétetett 1890. M. N. Muz. Cat. 335.

Quirio Bernardino

velenerei festo.

Ligeti Antal, festő VII. 156.

Ligeti Antal †

Münsander
1909. graf. neuneth
Kiall. 57, 58

Assmann Richard, neuet festő

IX. 168. – Betleheme

IX. 168.

TEMESVÁR SZAB. KIR. VÁROSI
NYILVÁNOS KÖNYVTÁR.

7. szám.

190 ½

Te

A Muzeumo
országos Fő

A „Szabályzatn
szerény megjegyzéseimmel
visszaküldeni.

1881. Őszi kiáhítás

Mehádia völgye és Olasztáj.

Képzőmův. szemle, 1881. 187 l.

Ligeti Antal

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 8. II. 10. II. 12-3.
II. 15. 195, 204, 221 281, 360
361, 489, 509, 519
1926. 5, 41, 256, 548
1927. 15, 111.
1928. 50, 59, 277, 464, 558
560, 584, 610

1930. 497
1929. 607

374/1933.

Köszönettel v

szaki Emlékmü biráló bizottságába

rencsém jelenteni, hogy folyó év

5. órakor a Magyar Mérnök- és Ép

Ligeti Antal

und

Lázár Wolfner Judit

101. l.

Esterházy Pál?

Derékig, balra, diszmagya
levő irásra támaszkodik és balj
rend jelvényét szalagon viseli.

Czeruzarajz,

Ligeti Antal

Kapcsolata Munkácsyval.

Takáts Zoltán: Jegyzetek Munkácsy ifjúkorához. Évkönyvei. Az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum — VII k. Bpest 1924. 89-90. l. 91. l. 92. l.

27

Kath. László kir.
Prot. László

CSÜTÖRT.

28

Kath. Irenens
Prot. Arszlán

PÉNTEK

29

Kath. Sz. Péter Pál
Prot. Péter és Pál

SZOMBAT

30

Kath. Pál eml.
Prot. Pál

Izr. 17. S. Balak 6. Per.

Arch. Tevan R.: Familienhaus am Balatonsee

Fotók Südy Ernő

CSALÁDI HÁZ BALATONBOGLÁRON

Tervezte: Tevan Rezső

Az építész az építtető kísánsága szerint a házat úgy tervezte, hogy az télen is használható legyen rendes lakás céljára, ennek megfelelőleg a nappali szoba tekintélyes, 4.75x6.00 m méretet nyert, míg a hálószobák csupán a szükséges méreteket, úgy, hogy azok csak hálófülkék lettek, melyek egy 80 cm széles folyosóról közelíthetők meg és beépített szekrényeik is innen kezelhetők. Összesen 7 fekvőhely áll a házban rendelkezésre. A földszint magassága 2.60 m, míg az emeleti fülkéké 2.20 m. A konyha és szoba között beépített szekrény van, ételátadóval és edényszekrénnyel, úgy, hogy a terítésnél a konyhában mosogatás után helyére rakott edényeket a szoba felől is ki lehet venni. Az elől lévő toronyszerű épületrész nem az architektonikus hatás kedvéért készült, hanem ez részint feljáró a tetőterraszra, részint itt nyert elhelyezést a vízvezeték tartálya, ennek tetejét külön napozónak képeztem ki. Az épület rendes körülmények között télen egyedül áll és ezért a bejáró ajtó és minden ablak esslingeni redőnyt nyert. Az egész épületet 13.000 pengős költségen belül kellett megoldani és ez sikerült is, megjegyezvén, hogy az még 1930. évben épült, az árak esése előtt. Beépített köztartalom 394 m³, úgy, hogy egy beépített m³ 33.— pengőbe került, amelynek magas volta részint a már említett tavalyi árak, részint a túlságosan csökkentett emeletmagasság miatt

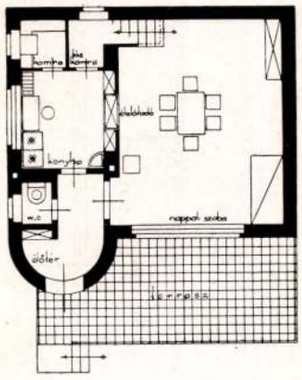

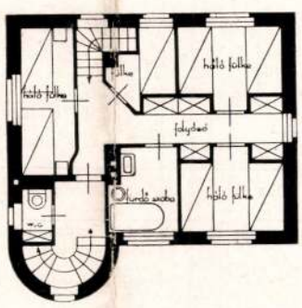

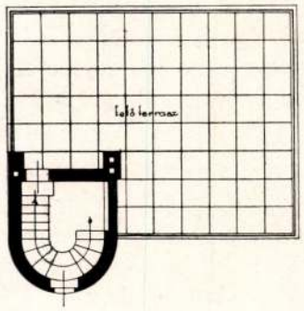

CSALÁDI HÁZ A RÓZSA-DOMBON

Ligeti és Molnár építészek műve

A feladat az volt, hogy egy kisebb család részére a legnagyobb takarékossággal kényelmes lakás építtessék, a földszintenten nagy lakószobával, konyhával és cselédszobával, az emeleten két hálószobával és egy kis vendégszobával, fürdőszobával. A pincében helyeztetett el a házmesterlakás, a fűtés a mosókonyhával kapcsolatos.

A ház megjelenésében Ligeti Pál és Molnár Farkas jólismert fakturáját hordozza magán, a törekvés az volt, hogy minél egyszerűbb kubus létesüljön. E célt az építészek el is érték és a ház tömegét az ablakok foltjaival artisztikusan elevenítették meg.

Nem értünk teljesen egyet a földszinti lakószoba mély fülkéjével, amely kelet felé ablakot érdemelt volna. A vendégszoba előtti kis szószékszerű balkón gyakorlati értéke is csekély, mindössze por rongyok és szőnyegek kirázására használhatni. Esőben pedig a belépő fejére csurog a víz.

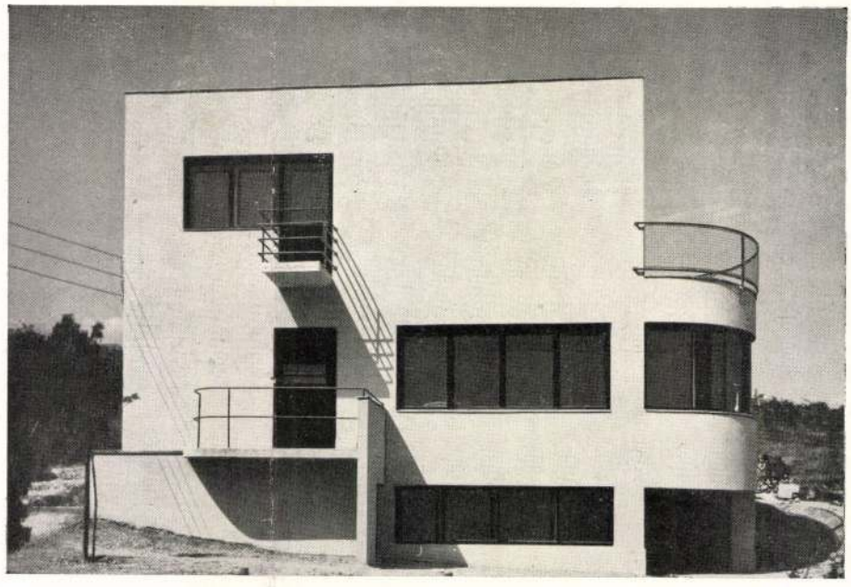

Photo: Filmiroda

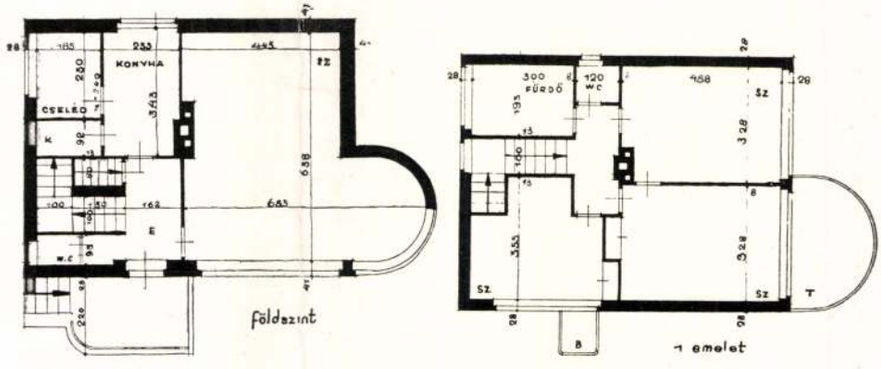

Familienhaus
Arch. Ligeti—Molnár

Tér és Forma

1931, 327. l.

Ligeti Antal

1854-ben a Kárpátok látképe a Tátrából várról Késmárkon c. képet 150 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1853-ra. 106. l.

1859-ben a műegylet megvette Nazareth természet után c. olajf., 200 ftért és Taormina Siciliában c. olajf. 200 ftért.

PMÉvk 1859. r. 18, 20. l.

1860-61-ben Girgenti Siciliában c. olajf. 450 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1860-ra. 14. l.

1861-62. a Siroki vár romjai a Mátrában c. olajf. 300 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1861-re. 6. l.

1862-63. Részlet a bugaci pusztáról c. olajf. 75 ftért és Részlet a bugaci pusztáról c. olajf. 65 ftért megvette a műegylet.

PMÉvk 1862. 8. l.

1904. II. 11.

Budapest Étáreggelet (42/1904.)

1903. pr. segély.

Ligeti Antal

Cród
Z

Kert. Ung. 128. l.

Riss IV. 213.

Ligeti Antal

festő 1823–1890

ród

Krück II. 163. l.

Római épület alapfalai VI. 186.

vagy *lég*, s ennek finomságáról elég mondanunk, hogy 20—25,000 mérföldnyi vastagságuk daczára a legkisebb csillagok is rajtuk keresztül ragyognak a nélkül, hogy fényükből vesztenének, söt néha fényesebbeknek is látszanak; mi arra mutat, hogy nékiek, habár csekély mértékben is, saját fénynyel kell birniok.

A mi a Krisztus urunk születése óta korunkig mutatkozott üstökösök *számát* illeti, ezek, a csin tudósok által szemléltettekkel együtt, körülbelül 600-ra tétethetnek, minthogy pedig a távcsö feltalálása v.i. 1610 elött csak a nagyobb üstökösök valának láthatók, s rendszerint öt közül egy éri el ezen nagyságot, méltán következtetni, miszerint a keresztény számitás óta körülbelül 4000 üstökös fordult meg naprendszerünkben. Az üstökösök nagy száma, pályáik és mozgásuk szabálytalansága azon félelemre szolgáltattak alkalmat, miszerint földünkkel összeütközvén, bajt szerezzenek, azonban a távolságok olly nagyok, miszerint összeütközésről szó nem lehet, s ha lenne is az üstökös gözszerüsége mellett, az illy összeütközés inkább reájuk mint reánk nézve válnék veszélyessé. A mi az üstököt illeti, ezen keresztül földünk már nem egyszer haladt, de ez is felette nagy ritkasága miatt, földünk légkörére legkisebb befolyással nem vala. — Az üstökösök, mint már emlitettük, *kerekded* (elliptikus) pályákon haladnak, mellyeket a tudósok bizonyos pályaelemek segélyével számitanak ki :

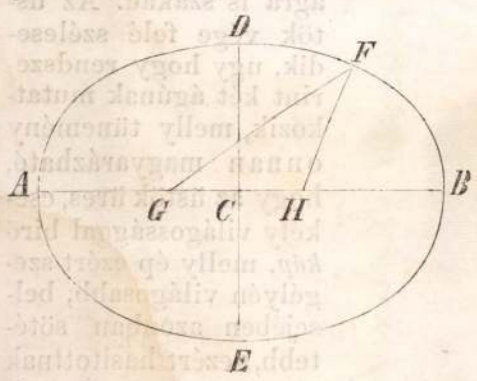

Legyen p. o. *A D B E* egy kerekded, *A B* a hosszu vagy *nagy*, *D E* a rövid *vagy kis átmérő vonalt* vagy *átmérőt* képezi, *G* és *H* pontok a kerekded középpontjától *C*-töl *B* egyenlö távolságra állanak és *gyúpontoknak* neveztetnek *H F* vonal *vezető sugárnak*. *E* pontban áll a nap, s e körül forog kisebb, nagyobb kerekdedekben az üstökösök legnagyobb része. Ezen részeket *pályaelemeknek* nevezik s ezek segélyével mindegyik üstökös pályáját kiszámitani lehet, ha már most valamelly üstökös pályaelemei már régebben mutatkozott üstökös pályaelemeivel megegyeznek, akkor, habár alakjára, fényére különböző, mindazáltal azon üstökössel ugyanaz. Az idöszak, melly eltünte és isméti megjelenése között letelt, 10, 20, 100 stb. év képezi azon időt, melly alatt pályáját körül futotta. Ezen időt forgalmi időnek nevezzük.

Ezek alapján s a mértan és csillagászat által nyujtott eszközök segélyével már eddig is több üstökösnek pályáját és forgalmi idejét kiszámitani sikerült. Ez sikerült az ugynevezett *Melanchton üstökösével* is. Ezen nevezetes üstökös 1264-ik évi augusztus és september kezdetén igen nagy fénynyel volt látható, üstöke az égboltozat felénél továbbra nyult, s földünkhöz nyolcz millió mértföldre közeledett, némellyek szerint negyven napig, mások szerint pedig három hónapig volt látható. A csineknek ezen csillag üstöke kard alakjában görbitve mutatkozott; az oroszlán csillagzatától kezdve a rák - s az ikreken keresztül Órionig haladt. Minden krónikairó megegyez abba, hogy ez üstökös 1264. évi october 2-án, midön IV. Orbán pápa meghalt, eltünt, de három század mulva, 1556-ban, még pedig mártius elsejétől fogva ismét egy uj s erös fényü üstökös vonta az akkori világ figyelmét magára, ugy hogy *Melanchton*, Luther Márton tudósságáról hires barátja 1556. évről vezetett Annales-ekben róla, mint sajátságos égi tüneményről megemlékezett, söt iránta 13 barátjának is irt, és róla alakitott véleményeiknek ő vele leendö közlését fölkérte. A csin csillagvizsgálók szinte szemlélték, miszerint mártius 1-én a szüz csillagzatában feltünvén, s 12. aprilben ismét eltünt. Ez azon üstökös, mellynek megjelenése ezen, vagy a legközelebbi évek alatt várható. Mi alapon várhatjuk ennek megjelenését, a következökben megmutatni igyekezendünk.

A mult század közepe táján *Dunthorn* angol próbálta meg Giles Friar által Cambridgeben tett vizsgálat s helyhatározás után kapcsolatban a régi krónikákban feltalálható jegyzetekkel az 1264-diki üstökös pályáját kiszámitani S minthogy ezen üstökös pályája az 1556-iki üstökösnek a mult század elején Halley által kiszámitott pályája között meglepö egyformaságot talált, ö volt az elsö, ki az 1556-iki melanchtoni üstököst az 1264-ik évivel ugyan egynek tartotta. S minthogy azon időszak, melly eltünés és isméti megjelenés között elmul, az üstökös forgalmi idejét teszi, annálfogva 1556-ból levonván, 1264-et marad 292. év, mi az üstökös évét, pályafutásának idejét mutatá. Ezen számitás egyéb jeles csillagász vizsgálatai folytán helyesnek bizonyult, annál is inkább, minthogy 975-ben, tehát körülbelül 289 évvel 1264 elött Zimisces János uralkodása alatt, továbbá a 683. és 104-ik évben szemlélt üstökösök pályája az 1556-ik évi melanchtoni üstökösséhez igen hasonlónak látszott. Miért is, ha utolsó megjelenésének év számához forgási idejét hozzászámitjuk, közelitöleg meghatározhatjuk isméti megjelenésének idejét; ha tehát 1556-dikhoz hozzáadjuk 292-diktöl (1556+292=1848.) tenne 1848.; minthogy azonban az üstökösök haladásukban a bolygók közelébe jutván, ezek vonzó ereje által futásukban tartóztattatnak; ezért 294 évnél, a mint kiszámiták, nyolcz, kilencz évvel később jelenhet csak meg.

Bomme Midelburgban kiszámitotta azon befolyást, mellyet Jupiter, Saturnus, Uranus és Neptunus vonzó ereje a melanchtoni üstökös mozgalmára gyakorolhatott, s Hind által kiszámitott pályája alapján azon eredményre jutott, miszerint az 1264-iki üstökös kerekded pályafutása $302^{92}/_{100}$ esztendöt igényelt, s hogy korábbi megjelenését a bolygók vonzereje által okozta gyorsitás, idézte elö, hogy tehát az 1556-dik évi időszaknak $308^{17}/_{100}$ év felel meg, s hogy az ö számitásai szerint **1858. augusztus 2-án** lesz az 104, 683, 975, 1264. évben, és utószor 1556-ban látott üstökös ismét látható, ekkor lévén a naphoz legközelebbi állásában, de ez előbb is történhetik, s igy Hind szerint 1856., 1857., 1858-ban megjelenését mindenesetre várhatjuk.

Ezért, kinek ideje engedi, s kinek a csillagok vizsgálására kedve van, ne mulaszsza estenkint az égen körül tekinteni, minthogy az üstökösök képzelhetlen gyorsasággal haladván, egészen váratlanul szoktak megjelenni. A magyar pásztornép ugy is rég idö óta a csillagokat szereti nézegetni, be örülnénk, ha valamelly nyáját legeltetö pásztor volna az elsö, ki az uj égi vendéget megpillantaná, fölfedezné, s még jobban örülnénk, ha a *világrészt*, mellyen megjelent, p. o. kelet-, nyugoton stb., az *időt*, *az órát*, s a *csillagjegyet*, p. o. gönczölszekerénél, fiastyuknál stb., mellyben elöször volt látható, *merre állt üstöke?* stb. szépen följegyezvén, vagy jegyeztetvén, tapasztalatait hozzánk nyomban beküldeni nem sajnálná. — Addig is Isten velünk.

TÁRHÁZ.

Kakas Márton a szinházban.

XXXI. Levél. Mátyás fia, historiai dráma Szigligetitől. Lendvay jutalma.

A szinházban Mátyás fiát adták, Lendvay jutalomjátékául, eredeti történeti drámát. A közönség fulladásig teleülte a szinházat; s nézte a darabot figyelmesen; a komlókertben pedig négy darab kritikus ült a kancsó mellett, — magam voltam az ötödik — s hallgattuk a czigányzenét. Nem kell különben semmi rosszat keresni a dologban; nem azért nem néztük Mátyás fiát, mintha lenéznök a magyar drámát, hanem azért, mert épen a Komlókertben kellett lennünk, a Komlókertben pedig azért kellett lennünk, mert egy derék alföldi hazánkfia, ki maga is művész, mükedvelö és müpártoló egy személyben, s a kit az ur Isten tartson meg sokáig, saját csekélységünket abban a kitüntetésben részesité, hogy egy „Kakas Márton csárdást“ szerze, és ezen csárdásnak czigányi hegedü húrokon leendö elsö megzendülésének ünnepélyes alkalmára egy barátságos lakomát rendezett, mellyre in specie minket szinbirálókat is meginvitált, megszerezvén azon olympusi látvány gyönyörüségét, hogy vicsoritja egyik criticus a másikra a fogát : mikor egy asztalnál ül?

Tehát jól ettünk, jól ittunk, jól lakomáztunk; folyt a bor és az anecdota mondás; félretettünk minden gondot; csak én bennem mozdult meg ollykor-ollykor valami lelkiismeret forma, ollyasmit sugdosva : „hogy fog már most ez a féltuczat kritikus arról a drámáról referálni a közönségnek, a mit a közönség látott, de ök nem. Magamra nézve azt gondoltam ki, hogy majd szépen elhallgatok, mint már egy párszor tettem; ugy cselekszem, mintha nem volna semmi nevezetes dolog a szinháznál a miről irjak. Szerkesztö barátomnak ugy is van mit kinyomatni a lapba.

Mekkora lön azonban az én ijedelmem, a midön a következö napokon egyik lap a másik után akad a kezembe s biráló collegáim azon rendben, a hogy egymás mellett ültünk az asztalnál, referálnak szépen az előadott darabról : elmondják, hogy a mü kissé hosszadalmas, de nyelve folyékony; hogy vannak benne hatásos jelenetek; hanem a párbeszédek dagályosak, hogy a jutalmazott szépen szavalt, de tulzásokba esett, hogy Sz. kissé parasztosan

századunk első felében egy angol természettudós vitatni nem átallá, miszerint az üstökösök levegönkre káros s ez által az emberekre nézve ártalmas befolyással volnának.

Az üstökösök mivoltára nézve hasonló balvélemények uralkodtak, a babonás római nép az 43 évvel Kr. e. megjelent üstököst, a megölt *Caesar* szellemének, vagy azon szekérnek tartá, mellyen menyekbe ragadtatott. Valdemiára spanyol barát pedig a pokol gyümölcseinek tartá, mellyeket bizonyos szellemek onnan az emberek intése s ijesztése végett kivetni kötelesek. A régi világban még a tudósok is igen furcsa véleményben voltak az üstökösök iránt. Igy *Plutarchus*, hires görög iró a nap verőfényének, mások, mert nem az állatkörben mozogtak, s szabálytalan pályán haladva váratlanúl jöttek mentek, fényük, alakjuk folyton változott, puszta levegötüneményeknek tarták. Aristoteles görög bölcs az üstökösöket földünk kigőzölgéseinek hitte, mellyek levegönk harmadik rétegében megsürödvén, válnak láthatókká. Még furcsább fogalmakat képeztek maguknak a *csinek*, de a nélkül, hogy az üstökösöknek holmi rosz befolyást tulajdonitottak vagy azokat vészjelenségeknek tartották volna, söt tetemes mértani ismereteiktől segittetve, megjelenéseiket, pályájukat stb. nagy figyelemmel kisérték, s tapasztalataikat pedans pontossággal és nagy körülményességgel leirták, mi által a csillagászat körül nagy érdemeket szereztek maguknak.

Illy uralkodó balfogalmak között, annál inkább kell bámulnunk *Seneca*, jeles római bölcsésznek az üstököscsillagokról irataiban nyilvánitott véleményét. — „Én, ugymond az üstökösöket, ép ugy, mint az azoknál jobban ismert bolygókat a természet örök müveihez számitom; a bolygóknak sincs ugyanazon pályájuk, miért ne lehetnének tehát az üstökösök pályái annyira egymástól eltérök. Bizony mondom, eljövend az idő, mellyben utódaink csodálkozni fognak, mint lehettek illy világos dolgok nékünk olly homályosak. Eljövend még a férfiú, ki az üstökösök pályáját, nagyságát s egyéb tulajdonságait felfedezendi s kiszámitandja.“ A nagy római jövendölése beteljesedett, de 1600 év mulva csak.

Kepler, hires csillagász volt az első, ki az üstökösöket égi testeknek lenni állitá, s *Borelli* olasz és *Dörfl* planeni lelkész voltak az elsők, kik az 1664. és 1680. évi üstökösök figyelmes szemléléséből azon következtetést vonták, miszerint az üstökösöknek állandó s a nap körül tojásdad alakú, kerekded pályákon keringő állandó égi testeknek kell lenniök.

Mindezen vélemény csak következtetésből volt vonva, a nélkül, hogy mértani biztossággal lett volna megállapitva. Ezen feladat megoldása, százada legnagyobb természet vizsgálójának, *Newton* (olv. Nyutn) *Izsák* érdeme; számvetései kétségen felül helyezik, miszerint az üstökösök bolygókkint naprendszerünkhöz tartoznak, ennek tagjai fényt és meleget ettől kölcsönöznek, pályájukat ugyan azon törvények szerint végzik, mellyek a bolygókra nézve érvényesek, továbbá a nehézség törvényei szerint igazolta, miszerint a nap valamennyi üstökös pályájának közös, ugynevezett *gyúpontján* áll, hogy ezek felette nyujtvák és évezredek kellenek arra, hogy az üstökösök pályájukat megfuthassák. Newton volt egyszersmind az első, ki megmutatá, mint lehessen az üstökösök körül tett nehány számvetésből ezek egész pályájának hosszát s futásának tartamát kiszámitani.

Sonkolyosi barlang. (Körösvölgyi utikép.)

A szabad szemmel látható üstökösök rendszerint gömbölyü *fejnek* nevezett ködtömeg gyanánt mutatkoznak, mellynek közepén néha egy világos, fényes pont a *mag* s a naptól elfordult felén hosszú ködnemü tömeg, az *üstök* látható. A mag az üstökös legfényesebb pontja, de fénye mindazáltal a bolygók fényével csak ritkán ér fel. Az 1680. évi üstökös, valamint az 1835. évi Halley féle üstökösnél izzó veres szinünek látszott. A mag valóságos átmérője változó, igy az 1805. évi Biélá féle üstökös magjának átmérője 15—20, az olberszi 1150 német mérföldet tett.

Az üstökösök, főleg az igen kicsiny, szabad szemmel nem láthatók, legtöbb esetben puszta ködtömegből, hogy azt mondjuk, ködgolyóból állanak. A köd olly ritka, olly lenge, hogy kis csillagok is gyengitlen fénynyel ragyognak rajta keresztül, ezen burok hol összesugorodik, hol felduzzad, a szerint a mint a naptól eltávozik, vagy közelibe jö. Ha a köd egy sürüsödött magot burkol, *buroknak* neveztetik. Ennek átmérője változó, igy az 1811. évi üstökösnél, számitás szerint 245,000 mérföldet, ellenben az Enke féle csak 67,000 mérföldet tett. Az üstökös legérdekesb része az *üstök*, melly fényes üstökösnél soha nem hiányzik s néha több ágra is szakad. Az üstök vége felé szélesedik, ugy hogy rendszerint két ágúnak mutatkozik, melly tünemény onnan magyarázható, hogy az üstök üres, csekély világossággal biró *kúp*, melly ép ezért szegélyén világosabb, belsejében azonban sötétebb, s ezért hasitottnak látszik. — Az üstök csak akkor látszik, ha csillaga a naphoz közeledik, s közeledése alatt folyton nö, ellenben távozása közben folyton fogy, miből világos, hogy a nap az üstök képződésére hat, s hogy az üstök jó formán a nap melege által a ködburok vagy fejből kihajtott gözökből alakul. Az 1744., 1769., 1807., 1811. és 1843-iki üstökösök üstökei kitünő hosszúságúak valának, ugy a negyvenharmadikévi üstökösé különböző időben 30, 40. söt 45 millió mérföldet is tett. — Az üstökösökön szemlélhető tünemények egyike az üstök sajátságos *rezgése*, mintha a világürön keresztül lengő szél e hatalmas kiterjedésü tömeget megingatva rázná, — ez azonban csalódás; az üstök rezgése, mint azt *Olbersz*, hires csillagász igen, szépen kimutatta, *csak látszólagos*, s mint a csillagok rezgése a közöttük s közöttünk lévő *légtenger sajátságos átváltoztatása által* idéztetik elő. A csin csillagászok voltak az elsők, kik ez érdekes tüneményre figyeltek, s ezt a K. u. 605. évben látható üstökösről feljegyzették.

A mi az üstökös *fényerejét* illeti, némellyek olly erős fényben ragyogtak, miszerint a közelükben álló csillagok fénye elhalványodott s a holdkint földünkön észrevehető árnyat idéztek elő. Igy 1402-ben Némethonban egy üstökös jelent meg, melly az égen nappal is látható volt. Néha teljes napfogyatkozáskor is látszott, mi tetemes fényerőre mutat. Az üstökösök fénye legtöbb esetben a naptól kölcsönzött, miért is rajtuk fényváltozásokat észrevehetni. Az üstökösök alakjukra, fényükre stb.-re nézve szüntelen változnak, miért is hasonló alakról egy uj üstököst egy régiebbel ugyanazonosnak azonnal tartanunk nem szabad.

Az üstökösök teste, *anyaga*, Herschel szerint, felette fin[illegible]

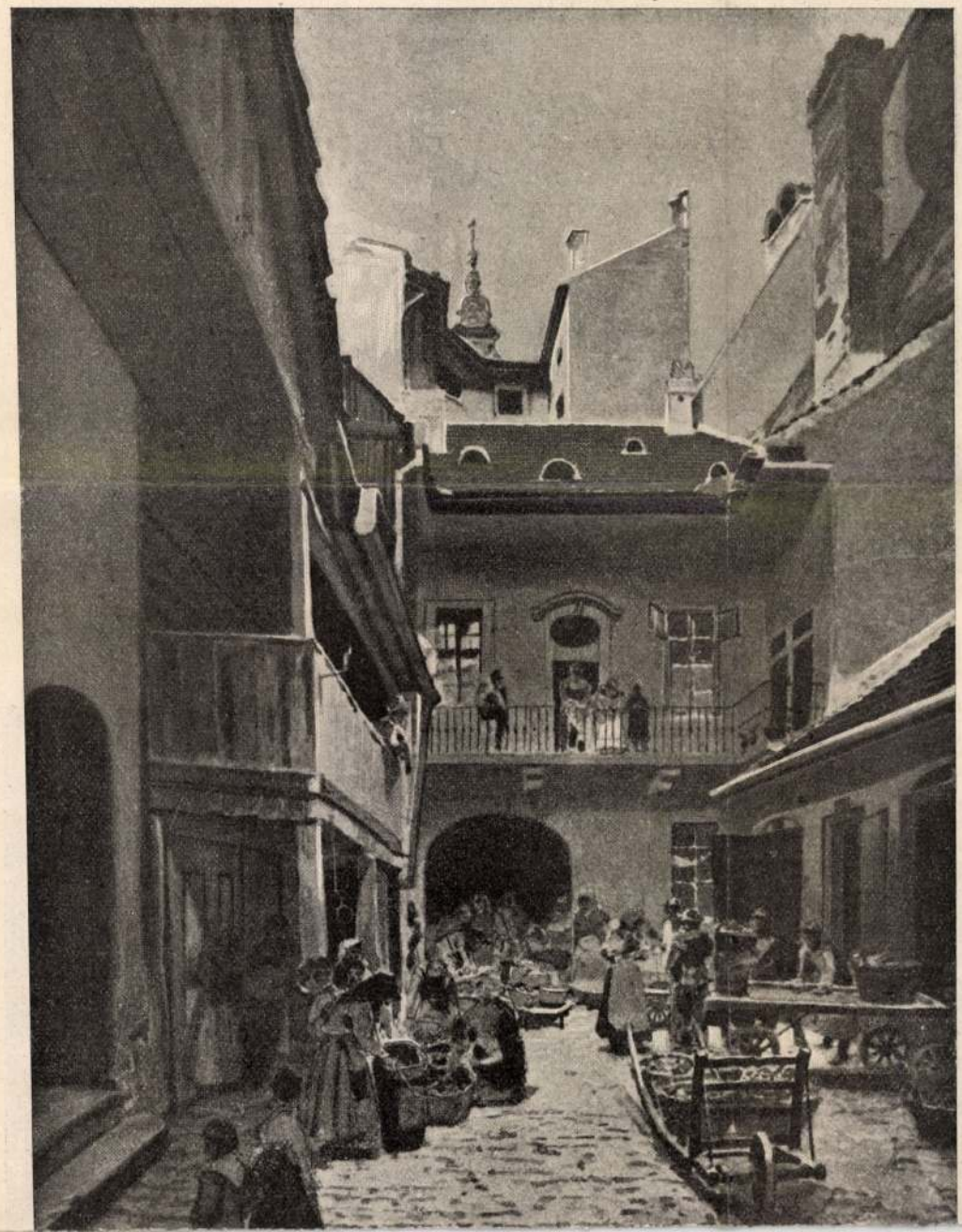

Látván, hogy nem érti meg a vadász, kedélyesen hozzá tette:

— Én se cselekedvén egyébképen, mivelhogy vágyaim zománczai engem is odahajtanak, feleségem és leányom ottlétének ténybeli árnyalatai miatt, elmeneteli akaratom csupán e két fogolynak lévén foglya; ők ugyanis nékiek elviendők. Ha a vadász úr türelmének szivárványai medrükből ki nem csapnak, míg e megdicsőült szárnyasok elvesztik jellembeli nyerseségüket, én magam, Répási János, vezérlem a vigasság ama völgyébe, mert ámbátor magam is szőlőtulajdonos vagyok, itt la, jussom vagyon vendéget vinni és én szeretem a fiatalságot . . . mert utóvégre a fiatalság sokat ér, már azért is, mert a fiatalságon sokkal jobban áll a ruha.

Feri köszönettel fogadta el a meghivást s késznek ajánlkozott, hogy megvárja a foglyok elkészülését; leült ő is a tűzhöz. A ruhamérnök végigmérte tekintetével és így szólt, inkább önmagához:

— Hm. A fehérnépek nem aprehendálnak meg.

Mialatt a foglyok vidáman serczegtek és szemmelláthatólag zsugorodtak, addig a ruhamérnök szája egyre járt s fejtegetései folyamán az az előbbi homályos mondása a köröm alatti piszokról nyert valamennyit értelmezés tekintetében. Elmondta ugyanis, hogy a szőlőtelenek mai szürete tanúságos példa a boldogulásra, mely az egyesülésben keresendő. Hogy azt mondja, minden ember körme alatt van egy kis feketeség, külön-külön piszoknak neveztetik, de ha az egész emberiség összerakná a mi a körme alatt van, például a Karszt-hegységre, — hát egy pár hold fekete termőföld lenne belőle. **(Folytatása következik.)**

A FŐVÁROSI MUZEUM.

miatt jóformán csak a fejeik láthatók, fel kellett tűnnie a különbségnek.

De vajjon valóban utánozták-e egymást? — szőtte gondolatait Noszty és a fejére ütött. Hol volt az eszem eddig? Mért hittem inkább azt, hogy két nagy utánzó tehetség került az utamba, mint az egyszerűbbet, a mindennapit és közelfekvőt, hogy azért osontak be a vinczellér kunyhójába, mert toilettei cseréltek?

Hova-tovább mind érdekesebb perspektiva nyilt meg előtte. Hát így vagyunk? A napnál világosabb, ruhát cseréltek a kunyhóban. S mi következik ebből? Az, hogy a kisasszony kalandra megy, még pedig a szobaleány képiben. Szent Isten, milyenek ezek a mai leányok!

De hát mit ér az ilyen sopánkodás? Az embernek végre is meg kell házasodnia, kivált ha az ostáblán csak ez az egy mozdulata van. Ha a mai leányok romlottak, hát romlottak, az ember nem választhatja se a múlt, se a jövő generációbelieket, még kevésbbé veheti el élettársúl a kegyes életű püspököket, csak mégis a

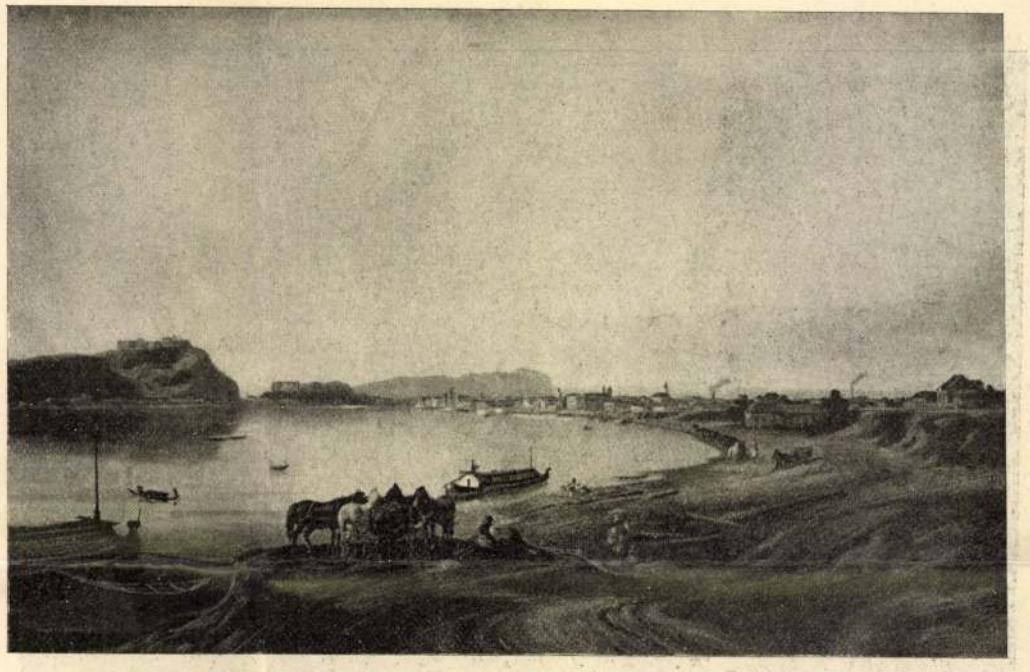

BUDAPEST DÉLKELET FELŐL 1864-BEN. — Ligeti Antal festménye.

Ligeti Antal

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum képcsarnokának ismertető lajstroma. Buda 1780. 41. l.
1870.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

LIGETI ANTAL (1823—1890): NŐI KÉPMÁS. 1851. Olajfestmény
Báró Kornfeld Móric úr ajándéka

saságában ábrázolja, Francia szelid rezignációja ömlik el. Az alakok hagyományossá lett elrendezéssel csoportosulnak a képen. A színek is békés összehangzásra törekedve helyezkednek el egymás mellett. Bátrabb színakkord megütésétől tartózkodott ezen a képén a művész. Külön értéke a festménynek, hogy kitünő karban van. Színei teljesen üdén hatnak.

A kiállítás régi művészeti anyagánál jóval bőségesebb a modern anyaga. Petrovics főigazgató változatlan állhatatossággal folytatja a modern képtár korai magyar anyagának kiegészítését. Ligeti Antal kisalakú szép női arcképe, Lieder Frigyesnek Komlóssy festőt ábrázoló arcképe, Dósa Géza kissé elmosódott kifejezésű női portraitje, Liezen-Mayer Sándor női képmása, Gyárfás Jenőnek „Ima" című tanulmányszerű képe a mester kezdőkorából, Koroknyai Ottó férfiarcképe megannyi hézagot tölt ki abban a képsorozatban, mely az újabb magyar művészet első évtizedeit mutatja be múzeumunkban. Munkácsy és Paál László munkásságának, e művészek lehetőleg minden tárgyát, typusát és stílusát magában foglaló bemutatása egyik főgondja Petrovicsnak. Ennek köszönhető az új szerzemények öt Munkácsy-képe, köztük az impozáns „Fasor", melynek képét már Munkácsy-számában bemutatta a „Magyar Művészet", továbbá a Milton alakjához készült tanulmány s egy-egy tanulmány a „Zálogház"-hoz, meg a „Falu hősé"-hez (az utóbbi néhai Bakonyi Károly gyüjteményének kiváló darabja). Paál Lászlója is kettő van a kiállításnak, köztük a Bakonyi-gyüjteményből való finom „Borús idő". E két korszakos magyar művész mellől a harmadik sem maradt el: Szinyei Merse Pálnak a művész nővérét ábrázoló bájos képe, a zsenge női léleknek megható gyöngédségű ábrázolása, az alig huszonöt éves festőnek ez a remekbe készült alkotása, immár véglegesen Szépművészeti Múzeumunké, minekutána éveken át mint a művész örököseinek letéte függött benne. Ferenczy Károlynak immár szintén históriai művé-

Elek Artur - A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei - Magyar Művészet 1926.

Ligeti Antal

FRANCIA SZOBRÁSZ: MADONNA. Elefántcsontfaragvány. XIV. sz.
Dr. Wittmann Ernő úr letéte

MAGYARORSZÁGI SZOBRÁSZ: NŐI SZENT. Faszobor. XVIII. sz. közepe

Ligeti Antal

* *Ligeti Antal* jeles festőnk Szentkirályi Albert számára két tájképet készit. Mindkettű a müszeretö megrendelö zempléni birtokairól tüntet föl részleteket. Az egyik kép „Cziróka völgyé"-t ábrázolja. A kéklő hegyek alján elterülő rétek, melyeken át Cziróka folyó vonul a legkedvesebb látványt tárja föl s a mü távlata, valamint

a részletek nagy gondossága s az erőteljes szinhatás mindoly előnyök, melyeket a mesternél különben megszoktunk. A folyóban álló tehenek s a staffage alakok jól egészitik ki e képet. A másik festvény ugyan e vidék egy vadász kastélyát s ennek regényes táját tünteti föl. E mü fotografiai hüséggel bir s hogy mégis az önálló compositio hatását teszi: az legjobban bizonyit Ligeti Antal fölfogási képessége mellett. A vadászlak birtokosa is ott van a képen, a mint vadászöltönyben egy hidon halad át, Megemlitjük itt, hogy Szentkirályi Albert már régebben nagy előszeretettel viseltetik a müvészet iránt. A többi közt ő volt az, ki Munkácsy Mihálynak küzködési éveiben jelentékeny összeget bocsátott rendelkezésére amaz óhajtással, hogy bár mikor egy kis emlék-müvet fessen számára, Munkácsy Mihály soká késett az emlékkel, csupa hálaérzetből, mert hirneve emelkedésével, minél derekasabban akarta visszaadni a kölcsönt. S a „Milton" szerzőjének egy müve most Szentkirályi Albert legbecsesebb képei közé tartozik.

Képzőmüvészeti Lapok. 1879. 138. l.

ZIPSER ÉS KÖNIG

könyv- és zenemükereskedésben

Budapesten, viziváros,

Gróf Andrássy-féle palotában

kaphatók:

Wurzbach, Klassiker der Malerei 30 füzet á	1.6
Krell, „ „ „ 34 „	1.6
Jännike, Handbuch der Aquarellmalerei .	24
Racinet, Das polychrome Ornament kötve	78.–
Barret, Aquarellmalerei	—.7
Cheoreul, Farbenharmonie	1.8
Schwind, Schöne Melusine, középszerü kiadás	21.6
Ebers, Aegypten, 36 füzet à	1.6
Falke, Die Kunst im Hause, kötve . . .	4.6
Hogarth's Zeichnungen, 118 lap, kötve .	75.–
Lützow, Kunst und Gewerbe aus der Wiener Weltausstellung mit 400 Holzschn.	21.5
Lübke, Grundr. der Kunstgeschichte, 2 köt.	10.8
Lübke, Gesch. der deutschen Renaissance 2 kötet	19.2
Lübke, Gesch. d. Architectur, kötve . .	14 1
Lübke, Gesch. d. Plastik, kötve	13.5
Piloty, Shakespeares Romeo u. Julie . .	24.–
Rondelet, Die Kunst zu bauen, 5 kötet .	30.–

Ligeti Antal

Konstantinápoly, vízf.
Képművészeti Múzeum
Repr.
Magyar Művészet
1925. 579. l.

OM.

eti múzeum gyüjteményéből.

. . . . . 1. lap
et . . . . . 9. »
. . . . . 10. »
ikségbankókhoz . . . . . 12. »
. . . . . 13. »
k magyar érem- és plakett-
. . . . . 14. »
ismeretlen érme . . . . . 19. »
. . . . . 21. »
. . . . . 22. »
remtára . . . . . 25. »

25. *Gohl Ödön:* Római pénzek a m
(Cohen második kiadásából hiányz
26. *Leszik Andor:* A borsodmegyei k
27. *Gohl Ödön:* Salamon-korabeli ére
Görög éremleletek:
28. *Gohl Ödön:* A deécsi görög érem
29. *Harsányi Pál:* A szilágysomlyói
30. *Budai Antal:* Pótlék II. Rákóczi F
31. *G—n:* A Hora-lázadás emlékérme
32. *Harsányi Pál és G—n:* Éremlele
33. *Különfélék* . . . . . .
34. *Ujdonságok* . . . . . .
35. *D'Isoz Kálmán és Ötvös Gábor:*
36. *Érem- és könyvvásár* . . . .
37. *Társulati élet* . . . . . .
38. *Német és francia kivonat* . . .

parlamentje van. Ők előzték meg egész egy korszakkal a nemzetet, az ő vágyuk teljesül, ha a nagy reformmű sikerre vezet, — e szerint az, hogy ők lesznek a parlamentben a mindenhatók, egyelőre inkább szerencse Törökországra, mint veszedelem.

*

Nem utolsó baja az első török parlamentnek, hogy Midhát pasa, ki képes lett volna lelket, életet önteni ez uj testületbe, — nem lesz ott. Ő sokat tehetett volna e mű sikerére.

Igy azonban a többi vezérférfiakra lesz bizva a feladat, hogy a parlament müködését sikerre vezessék, s az ujoncz testületet és annak tagjait feladatuk hü és helyes irányu teljesitésébe begyakorolják.

E küldetés legnagyobb és legnehezebb része természetesen a ház elnökére nehezül. De *Akhmet Véfik* effendi épen az az ember, kinél e feladatra alkalmasabbat az egész nagy birodalomban sem lehetne találni.

E nagy tudományu, bölcs uléma, ki egyszerre jog-, bölcsészet- és vallástudor, a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy a nem pártokból, hanem csak egyénekből álló testületet rendbe szedje és helyes nyomon vezesse.

„Három elvet fogok szem előtt tartani a képviselőházban, — mondá a minap egy látogatójának. — Az első: teljes szabadság mindenki számára. A második: buzditani azokat, kiknek fejében van valami meghallgatásra méltó, — nézeteik bátor kijelentésére. S a harmadik: rendben tartani az olyanokat, a kik csak fecsegés kedvéért akarnak beszélni. (De ha makacsok?) Nem lesznek azok: nem fogom megengedni. Magok fognak magoknak törvényt szabni, mihelyt egybegyülnek; a házszabályokat magok fogják megállapitani, — és meg kell azokat tartaniok. Én nem engedek meg ellenmondást senkinek. El tudok velök bánni.“

Igy jellemzi magát Akhmet Véfik effendi, az uj parlament „képviselőházának ideiglenes egy évi elnöke“ — mint a kinevező szultáni hatt mondá, — „kinek jellem-szilárdsága, loyalitása, és képessége a parliamenti tárgyalások vezetésére átalánosan el van ismerve.“

Akhmet Véfik effendi legtökéletesebb typusa a valódi régi törököknek, külsőben, magaviseletben, életmódban, hajthatatlanságban. Magányos háza, bár talán legmüveltebb, „legeurópaibb“ fia Törökországnak, teljesen török minta szerint van berendezve. Asztalán puszta ujjal szedegetik a keresztbetett lábbal ülő vendégek a forró léből a husszeleteket, és vizet — a józanság italát, — isznak rá szélesnyaku palaczkokból. Kedves vendégeinek saját kezével nyujt olykor szájába egy-egy jóizü falatot, s ebéd után hallgatva csibukozik velök; — szép, kifejezéses széles arcza nyugodtságra vall, — szeme okos, homloka bölcs s hullámzó nagy szakálla fényes keretbe foglalja az egészet, melynek minden vonása rendületlen elhatározottságot fejez ki.

A török birodalomnak ő egyik legmunkásabb, legmüveltebb fia. Külföldön sokat járt és tanult, mint a porta képviselője. Az angol és franczia nyelvet majdnem tökéletesen elsajátitotta. Fő- és fáradhatatlan foglalkozása tárgyát az oktatás ügye képezi. Megismerkedett a legjobb tankönyvekkel, melyek az összes nyugati Európában használtatnak; s utóbb visszavonulván az állami szolgálatból — mert nem akart a nagyvezirek szeszélyeire hajlani — a török iskolákban használatos tankönyvek javitásával foglalkozott, s fáradhatatlan munkásságának Törökország egy egész iskolai könyvtárt köszönhet, mely vetekedik akármely államéival.

Ez a férfiu van hivatva beleoktatni a török parlament uj embereit hivatásuk rendszeres teljesitésébe, — s bölcsesége és erős akarata van hozzá. „Nem mondhatjuk még, hogy mit fogunk tenni, de reméljük, hogy sokat fogunk végezni a mi jó“ — mondá a parliament jövőbeli müködésére vonatkozólag.

Ha e tudós férfi, ki egyaránt ismeri ugy népét, annak hajlamait és képességeit, — mint az összehivott parlamentre várakozó feladatok nagy és nehéz voltát; ha ez nyilatkozik biztató reménynyel a jövő felől, — miért esnék kétségbe a török parlament sikere iránt más, a ki sem azokat a nehézségeket, sem azt az erőt, mely velök megküzdeni hivatva van, nem ismerheti annyira?

Sok baj, sok nehézség, sok furcsaság s talán nevetséges dolog kerülhet elé, mig a török nemzet az európai nézetekhez végre hozzá simul, — arra el lehetünk készülve. De hogy egyátalában lehetetlen volna az alkotmányosságot Törökországban lassanként meghonositani: azt a csodák e hazájáról senki nem állithatja józanul. A jó szabad levegő nem gyilkol s ha éles is eleinte, de később éltet és erősit.

Kivánjunk hát a török parlamentnek jó sikert s a török birodalomnak boldogulást ujjászületésének e hajnalán.

Irodalom és művészet.

A Kisfaludy-társaság könyvkiadó vállalatára meg van kötve az egyezség Ráth Mór kiadóval, ki többi közt a lehető diszes kiállitásra is kötelezte magát. Az első évi folyam négy munkája lesz: *Szász* Károly „Salamon“ czimű akadémiai jutalmat nyert hőskölteménye három részben, *Gyulai* Páltól „Dramaturgiai tanulmányok,“ *Kemény* Zsigmond „Férj és nő“ czimű nagybecsü regénye, s *Macdonald* „Elginbrod Dávid“ czimű hires angol regénye gr. Leiningen Armin forditásában. Az első évi folyam ára csak hat forint lesz. Ha a vállalat előfizetői tömegesen jelentkeznek, a könyvkiadás nagyobb mérvet fog ölteni. Kiszemelt munkákban nincs hiány. Ilyenek: *Arany* János próza-dolgozatai, gr. *Szécsen* Antaltól többb tanulmány, *Tennyson* „Király-idilljei“ *Szász* Károly forditásában, egy kötet svéd költemény *Győry* Vilmostól, *Greguss* Ágosttól uj széptani munkák, *Lessing* „Bölcs Náthán“-ja *Zichy* Antal forditásában, költemény-kötetek *Erdélyi* Jánostól és *Krizától*, régi jó beszélyek *Gaal* Józseftől s ujabbak *Pálffy* Alberttől, uj regény *Beöthy* Zsolttól, becses emlékiratok, sat.

A „Budapesti Szemle“ márczius-áprilisi kötete következő tartalommal jelent meg: „Egy képviselőjelölt III. Napoleon idejében“ Murray Grenville elbeszélése, *Belényesi* Gábor forditásában; „Életem és korom“, *Pulszky* Ferencz emlékirataiból negyedik közlés; „Néhány hét Ceylon szigetén“, *Xántus* Jánostól, második közlés; „A Tristán-monda Németországban“, harmadik közlés, *Heinrich* Gusztávtól; „A bérczi kápolna“, költemény *Lévay* Józseftől; Shelley költeményeiből három, *Csukássy* József forditásában; „Technikai irodalmunk 1876-ban“; „Néhány megjegyzés a nőképzésről irott munkám ismertetésére“, *Molnár* Aladártól s mindjárt ezután a biráló felelete. Az „*Értesitő*“-ben következő könyvek birálati ismertetése van: Erődi Béla „Magyar nemzeti irodalom története“, Schwarcz Gyula „Die Demokratie“ czimü munkája, Jalava Antal „Magyarország és népe“ (Halász Ignácztól), Kovács Ödön „Vallásbölcsészet kézikönyve“, Keiter „Versuch einer Theorie des Romans und der Erzählkunst“ (Beöthy Zsolttól), Butler „The cheap Dinner“ czimü müve. — Az elősorolt tartalom a legjobb ajánlat a Gyulai Pál által folyvást érdekesen szerkesztett jeles folyóirat számára. A „Budapesti Szemle“ egész évi folyama 12 frtért, egyes számai 2 frtért rendelhetők meg ugy a kiadónál, Ráth Mórnál, mint minden könyvkereskedésben.

Dr. Erődi Béla „Gyakorlati török nyelvtana“, melynek előfizetési fölhivását annak idején mi is ismertettük, megjelent s Tettey Nándor és társánál 1 frtért kapható. A 138 lapra terjedő kötet vezérfonalul kiván szolgálni a török társalgási nyelvnek tanitó segélye nélkül elsajátitására s 36 leczkére van osztva. Az Ahn módszere szerint irt könyv egy táblázattal van megtoldva, melyen az arab, persa és török betük, valamint a számok vannak feltüntetve.

„Irka-firkák“ igénytelen czime alatt Tóth Kálmán kiadta a lapokban elszórva megjelent prózai munkáit: elbeszéléseket, emlékjegyzeteket, jellemvázlatokat, rajzokat stb. melyek közül annak idejében egy némelyik (pl. „A tizenharmadik seb“ czimü, melylyel a gyüjtemény kezdődik) feltünést keltett. Tóth Kálmán e prózai iratait melegség és közvetlenség jellemzik s bár b izonyos idők befolyása alatt irattak, ma is jóizün olvashatja a közönség. Érdekesek Szerdahelyiről, a szegény Beöthy Laczíról és Kemény Zsigmondról irott följegyzései. A gyüjtemény egy kötetre terjed s Aigner Lajosnál 1 ft 50 kr (diszkötésben 2 ft 50 krért) kapható.

„Konstantinápolyi emlékek“ czim alatt Tóth Bélától közelébb az „Athenaeum“ kiadásában egy kötet fog megjelenni, mely a lapokban szétszórtan megjelent utirajzait a török fővárosról fogja tartalmazni. A kötetben lesz nehány tárcza is, mely még sehol nem jelent meg.

A „Magyar Állam“ szerkesztőségéből b. Jósika Kálmán kilépett a közte és Lonkay Antal közt fölmerült nézetkülönbségek miatt.

„Gazdasági mérnök“ czimü népszerü folyóiratot indit meg *Gonda* Béla, ki ügyes tollu fiatal szakiró, a földöntözés, csatornázás és folyószabályozás, valamint a mezőgazdasági gépészet és épitészet köréből. Megjelenik május 1-től kezdve minden hó 1-én és 15-én 1—1½ ivnyi tartommal, rajzokkal illusztrálva. Előfizetési ára egész évre 6 forint, májustól kezdve ez év végéig 4 forint. Az előfizetési pénzek a Weiszman-testvérek nyomdájába (Budapest, nádor-utcza 14. sz.) küldendők.

Az „Egyetemi szemle“ czimü havi folyóiratból Brix Iván szerkesztésében megjelent az első füzet. Ez uj folyóirat az egyetemi ifjuság körében folytatott tudományos vitatkozások és egyletek hivatalos közlönye lesz.

Dallos Gyula „Kis török tolmács“ czimü munkája megrendelőit még egy kis türelemre kéri; az utolsó iv már sajtó alatt van, s a teljes munka rövid időn meg fog jelenni.

Ráth Mór törvénykiadásai. Ráth Mór kiadásában ujabban a következő törvények s rendeletek gyüjteményei jelentek meg: 1. Az 1876-iki törvények gyüjteménye egy kötetben. Ára 1 frt 90 kr. — 2. „1876. XIV. t. cz. a közegészségügy rendezéséről. Második, a végrehajtási rendeletekkel és utasitásokkal bővitett kiadás.“ Ára 80 kr. — 3. „Váltótörvény (1876. XXVII. t. cz.) Második, a váltótörvény életbeléptetését és a váltóeljárás szabályozása tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri rendelettel bővitett kiadás.“ Ára 80 kr. — 4. „A m. k. pénzügyminisztérium szabályrendeletei és utasitásai az 1876. XV. törvényczikk végrehajtása és a m. k. adófelügyelői intézmény hivatása és hatásköre iránt.“ Két füzet, az első ára 40 kr, a 2-iké 20 kr. — 5. „Utasitás a földadó szabályozásáról szóló 1875 VII. törvényczikk értelmében a kataszteri munkálatok kiigazitása czéljából bejelentett térfogati adatok helyességének ellenőrzése végett alkalmazandó közegek és eljárás tárgyában.“ Ára 40 kr. — 6. „A m. királyi vallás és közoktatásügyi minisztérium utasitásai a polgári községi iskolaszékek és az állami népoktatási tanintézetek gondnoksága számára az 1868. XXXVIII és az 1876. XXVII t. czikkek végrehajtása tárgyában.“ Ára 60 kr. — 7. A m. kir. belügyminisztérium rendeletei és utasitásai a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. t. cz. végrehajtása tárgyában.“ Ára 40 kr. Mind ezen kiadások nagy 8-rét alakuak. — Az első számu (az 1876. évi országgyülési törvényczikkek) kis alaku zsebkiadásban is megjelent, s ennek ára 2 frt 50 kr. E füzettel Ráth M. következő fölhivást bocsát közre: Jelen füzettel az országgyülési törvények 1876. évi folyama be lévén fejezve, az 1877. évi folyamra — a füzeteknek azonnal megjelenésük után való bérmentes elküldésével — ismét 3 frttal előfizethetni. (A nagy 8-rétü kiadásra 2 frt 40 krral.) Szintén előfizethetni az „összes minisztérium rendeleteinek gyüjteménye 1877. évi folyamára“ 3 frttal; a füzeteknek póstai bérmentes elküldésével 3 frt 80 krral. Az „összes minisztérium rendeleteinek 1876. évi folyama“ 3 frtért, az „Igazságügyminisztérium rendeleteinek 1876. évi folyama“ 80 krért megrendelhető.

A magyar váltótörvény és a váltóeljárás az ezekre vonatkozó törvényekkel és rendeletekkel kiegészitve, s betürendes tárgymutatóval ellátva, megjelent az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában, ugyanoly kis 8-rétü zsebkiadásban, a milyen alakban jelentek meg az Eggenberger-féle könyvkereskedés „*Országgyülési törvényczikkek*“ egyes és gyüjteményes kiadásai az 1865—1877. évekről.

A nemzeti szinházban e hó 19-én egy 2 felvonásos angol bohózat került szinre: „*A kis ördög*“, Matthews Károlytól, forditotta Kárffy Titusz miniszteri tanácsos. Nem a magas igények számára van irva, hanem mulattatás kedveért, s a sok ötleten és kitünő előadáson nevetett is a közönség eleget. Hősnője, a „kis ördög“ egy ingerlékeny természetü nő, ki szeret egy fiatal embert, a ki azonban megszökött előle, de a nő félreértésből arról van meggyőződve, hogy párbajban esett el, s boszuból ahoz megy férjhez, a kire gyanakszik, hogy a fiatal embert megölte. A férjet aztán gyötri, hóbortos csinyeket talál ki boszantására, mig végre a férj megsokalja, erélyesen föllép, s a „kis ördög“ azt is megtudja, hogy férje nem ölt meg senkit. Ekkor aztán megszelidül. A czimszerepet Molnárné, a kinzott férjet Vizvári, a kis ördög apját pedig Ujházi teljes sikerrel játszották.

Patti Adelina és művésztársai e hó 26-án és 28-án lépnek föl a népszinházban, s a „Tévedt nő“ és „Faust“ operákat adják elő.

„Strogoff Mihály utazása“ folytonosan nagy tömegeket vonz a népszinházba. Péntek óta minden

**

este játszák, s a nézőtér szorongásig megtelik. Az olvasóink előtt ismeretes regényt elég szerencsével alakitotta szindarabbá *Csepreghy* Ferencz, Lehmann pedig pompás diszleteket festett hozzá s e látványosság az első előadáskor már kiállotta a tűzpróbát, s bő jövedelmi forrást nyitott a népszinháznak. A darab legsikerültebb alakjai: az angol és franczia hirlaptudósító, kiket Solymosi és Eöry mulattatón személyesitenek. Az eredeti szövegtől némi eltérés van, igy például Strogoff megvakitása a szinpadon nem történik komolyan, mert a tatárnak átöltözött angol hirlapiróra bizzák, a ki csak hókuszpókuszt művel a tüzes karddal. Kétségtelen, hogy a szép diszletek a leghathatósb szószólói a darabnak. Minden jelenethez uj diszletek vannak festve, szép termek, orosz faluk, tatárföldi tájképek, s két izben egész mozgó panoráma, melyek változatos képei a szinpad hátterében huzódnak el. Két ily vándordiszlet van. Egyik akkor tárul föl, mikor Ogareff Iván léghajóba száll, hogy előbb juthasson Irkutsba, mint Strogoff. A mint a léghajó fölszáll, a hátsó függöny suhanni kezd, mintha a közönség a léghajóból nézné a tájat. Elől felhők huzódnak, melyek közt olykor a léghajó is látható. Egymásután tünnek föl a tájak az alkony szürkeségében, majd holdfényben uszó vidék tárul föl, aztán a csillagos ég, őrtüzekkel világitott tatár tábor, a hajnal vörhenyeges fényében elmosodó puszták, végre pedig a kelő nap sugarával öntözött vidék. A másik mozgó diszlet, mikor tutajon utaznak a folyón, s a part mentében ujabb és ujabb tájak merülnek föl. De ezek nem oly hatásosok, mint a léghajóból látható képek. Az előadás jól és összevágón folv. A darab a bécsi és berlini szinházigazgatóknak is megtetszett, s elő fogják adni a népszinház szövegével és diszletével, ha majd a népszinház itthon eléggé kibányászta a hatást.

Ligeti Antal jeles tájfestőnk műtermében most készült el egy trencsénmegyei tájkép, melynek központját egy várrom képezi; és egy másik tájkép a Sahara pusztáról. Ez utóbbit most már harmadszor festette, némi változtatásokkal. Az első gr. Károlyi István tulajdona, a másik gr. Széchenyi Béláé. Mindkét izben méltó feltünést keltettek, mert Ligeti ecsetje nagyon otthon van a forró ég és kopár sivatag festésében. A harmadik „saharai" kép is alig hogy elkészült, és Samassa egri érsek, Tárkányi kanonok és Havas Sándor versenyeztek, hogy megvásárolják; mig végre az érsek tulajdona lett, a megszabott áron felül, Tárkányi pedig egy ahoz hasonló képet rendelt meg a művésznél.

Közintézetek, egyletek.

A magyar tud. akadémia márcz. 19-iki ülésében hirdették ki a gr. Teleki-féle pályázat eredményét. Most szomorujátékok pályáztak a 100 db aranyra, s beérkezett 16 pályamű. A birálatot *Vadnay Károly* olvasta föl. Tizenegy pályaműről semmi figyelemreméltót nem lehet mondani. Egy vagy más tekintetben némi figyelmet gerjesztettek: „A trónbitorló," „Sejan," a „Trónviszályok;" mindezeknél több eredetiség és festői erő nyilvánul a „Lucius Junius Brutus"-ban, de a cselekvény, a jellemrajz, az indokolás nem erős. Jóval fölötte áll társainak a „*Janus*" czimü, mint világosan tervezett és gonddal dolgozott munka, melyet a birálók az irodalomra és szinpadra nézve nyereségnek tartanak s egyhangulag megjutalmazásra ajánltak. Hőse a Vatha fia, János, ki hű a pogány magyar valláshoz, s visszavonulva él Belusvárban, mignem a keresztény hit elleni harczokba ő is belesodródik. A családi érzések világa van feldulva a szomorujáték folyásában, s hőse a sors keze és körülmények kényszere alatt törik meg, a nélkül, hogy eltörpülne. A szerző nevét rejtő jeligés levélke fölbontatván, kiderült, hogy a pályanyertes mű szerzője *Csiky Gergely* csanádmegyei áldozár Temesvárról, ugyanaz, ki már a „Jóslat" vigjátékkal is élénk figyelmet gerjesztett.

A Szent-István-társulat e hó 22-én tartotta évi közgyülését a központi papnövelde termében *Császka* György szepesi püspök elnöklete alatt és számos főpap s több főur jelenlétében. A megnyitó beszédet gr. *Cziráky János* mondta, szólva a társulat történetéről, az egyház körül tornyosuló zivatarokról, a vallás iránti közönyről stb. Beszédét azzal az inditvánnyal fejezte be, hogy a pápához hódoló felirat intéztessék, a mi el is fogadtatott. Ezután *Császka* György szólt a sajtó tévelygéseiről, melynek mételyeit ellenőrizni van hivatva a társulat. Majd *Tárkányi* Béla alelnök terjeszté elő a társulat működéséről szóló jelentést. 1875. november 25-től 1877. febr. végeig a társulat összesen 457.700 példányra s 3.491,650 ivre terjedő müveket adott ki, melyek közt Cantu utolsó kötetén kivül nevezetesebbek: „Hasznos és kártékony háziállatok" Kriesch Jánostól s „VII. Pius pápasága" (2 füzet) Füssy Tamástól. A nagyobb részt iskolai művek képezték. A könyv- s képforgalom ezen idő alatt 64.045 frt 49 krra ment; a társulat iskolakönyvekből, tanszerekből s a társulat egyéb kiadványaiból kiosztatott ajándékképen 4405 példányt. A társulat évi kiadása 75,593 frt volt, vagyona 45,017 frt 60 kr alapitványi tőke, a ház, s egy 10.000 frton vett könyvtár.

Az erdélyi muzeumegylet e hó 18-án tartott emlékünnepet Kolozsvártt az egylet alapitója s elnöke, gr. Mikó Imre fölött. A redout terme egészen megtelt. A dalegyletek karéneke után gr. *Eszterházy Kálmán* főispán, s a muzeumegylet választmányi tagja tartotta az emlékbeszédet, mely majd egy órát vett igénybe. Az emlékbeszéd gr. Mikó Imrének főképen azon müködésére és érdemére fektette a fősulyt, a melyeket a boldogult gróf az egylet érdekében kifejtett és gyűjtött. Leginkább gr. Mikó saját leveleiből ismertette az elhunytat, s vonzó képét nyujtotta azon nemes indulatoknak, melyek gr. Mikó Imrét e fáradozásai közepette vezérlék. A köztetszéssel fogadott beszéd után a dalegyletek befejező éneke következett, a mivel az ünnepély véget is ért.

A természettudományi társulat népszerü felolvasó estélyei most végződnek, s a két utolsón dr. *Szabó József* egyetemi tanár értekezett az ivóvizről, az egészség e nevezetes szükségletéről.

A hadtudományi egylet körében folyó hó 21-én dr. *Takács* Lajos igen érdekes előadást tartott „a népjogról a háboruban," számos katonai kitünőség, köztük b. Edelsheim-Gyulai, Gräf altábornagy stb. jelenlétében.

A fővárosi szeretetház e hó 18-án nyilt meg az üllői-ut végén levő Móritz-féle házban. Alig egy éve, hogy Rosenberg Lajos ügyvéd röpiratot irt a fővárosban állitandó szeretetház szükségéről s már az óhajtás létesült, a fővárosi hatóság támogatása s egyesek buzgalma következtében. A megnyitásra sokan jelentek meg, és sorban elhelyezkedve ott állt a 18 árva gyermek is, szürke ruhákban; továbbá a Jozefinum árvaház növendékei, kik énekeltek. Az ünnepélyt Weisz B. Ferencz kir. tanácsos s elnök nyitotta meg, meleg beszéddel, isten áldását, a hatóság és emberbarátok részvétét kérve a szeretet ez uj intézetére. Azután Molnár Aladár alelnök mondta el az európai gyermekmenhelyek keletkezésének történetét. Ráth Károly főpolgármester a főváros örömét fejezte ki az uj intézet létrejötte fölött, igérve, hogy azt a hatóság támogatni fogja erkölcsileg és anyagilag. Bója Gergely tanfelügyelő a kormány nevében üdvözlé az alapitó egyesületet, kiemelve Molnár Aladár érdemét, melyet a füredi szeretetház (hazánkban az első ily intézet) létrehozása által szerzett. A közönség megnézte aztán a csinosan felszerelt helyiséget, mely husz növendék számára van berendezve, s többen megizlelték az ételeket is.

A gazdasszonyok orsz. egyletének évi közgyülése e hó 18-án folyt le Damjanich Jánosné urhölgy elnöklete alatt. A titkári jelentés, melyet Sztupa György olvasott föl, e jótékony egylet egyre növekvő erejét következőkben tünteti föl. A tagok száma 628. Az egyleti árvaházban nyolczvannégy árvát képeznek, kiknek jövő sorsáról is szeretettel gondoskodnak. A mult évi bevétel 23,323 ft 47 kr volt, a kiadás 19,178 ft 94 kr, s igy a pénztári maradvány több mint négyezer forint. Az alapitványok összege 67,429 forintot tesz.

Egyház és iskola.

A székesfehérvári püspöki megye 1877-ben üli meg alapitása százados évfordulóját. Ez alkalomból Simor János herczegprimás, ki Sz.-Fehérváron született, gyönyörü püspöki pásztorbotot ajándékozott a székesegyháznak.

Bibornok-kinevezés. Mint Rómából irják, junius hóban a pápa ismét nevez ki nehány bibornokot; ezek közt emlitik *Mihajlovics* zágrábi érseket is.

Hampel József muzeumi segédőr az egyetemen magántanári megerősitést nyert a régészetből, ókori érmészetből s a római föliratisméből.

Pestmegye népiskolai tanügyi állapotának 1876-ki állásáról egy kis kis kimutatás jelent meg *Tóth* József tanfelügyelőtől, beköszöntő beszédével is, melyben a tanfelügyelő müködési körét egész kiterjedésben vázolja. Pestmegyében 222 községben volt 493,680 lakos s összesen 85,425 tanköteles. Ezek számára fennállott 353 iskola, köztük 36 községi. Pusztai iskola volt 29, kisdedóvó intézet 3, tanitóképző intézet 4. Iskolába járt 65,007 gyermek (köztük elemi iskolába 50,037), iskolába nem járt 20,418. Az iskolába járók százaléka e szerint 76.1. Az iskolába járók közt van 48,037 magyar, 11,239 német, 4677 tót, 455 szerb, 599 horvát. Magyar nyelven tanitottak 249 iskolában, németül 12-ben, szerbül 2-ben, a többiben vegyesen. A tantermek száma volt 693. Ezekben müködött 677 tanitó, köztük 87 segéd. Egy-egy tanitóra esik 9603 tanuló s igy még e tekintetben sok hiány volt. Az iskolák közül 364 saját helyiségében volt elhelyezve, testgyakorlati készlet 21-ben, faiskola 159-ben, könyvtár 59-ben volt. Az iskolák évi jövedelme tesz 346,445 frt, ebből esett 11,886 frt állami, 127,425 frt községi segély. Egy-egy rendes tanitó fizetése átlag 465 frt 24 kr, segédtanitói 297 frt 65 kr. A mult évhez képest sok emelkedés tapasztalható, azonban tanitók s tantermek tekintetében még sok a hiány.

Balesetek, elemi csapások.

Nagy tűzvész. Kis-Zomborban e hó 20-án délelőtt tűz támadt, és a szélviharban a leggyorsabban terjedt. Szegedről táviratilag kértek segélyt az égő község lakosai s csakis a szegedi tűzoltóknak s derék parancsnokuknak: Virág Józsefnek köszönhető, hogy a tűz az egész várost el nem boritotta. Leégett 110 ház, sok melléképülettel. Két év előtt is majd fele leégett e magyar községnek.

Sziklaomlás. A magyar állami vasutak igazgatósága e hó 22-éről jelenti, hogy a Zólyom és Beszterczebánya állomások közt beállott sziklaomlás következtében a gyors és teher forgalom 6 napra beszüntettetett, s hogy a személy és podgyász forgalom átszállitással történik.

Mi ujság?

Azon t. előfizetőket, kiknek előfizetése márczius végével lejár, megrendeléseik mielőbbi megujitására kéri föl a kiadó-hivatal, nehogy az uj évnegyed kezdetén a lapok küldésében késedelem álljon be. Kivánatos az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának pontos és olvasható kiirása. Régi előfizetőink legczélszerübben járnak el, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak. Megjegyezzük egyszersmind, hogy a „Vasárnapi Ujság"-ból január 1-től kezdve teljes példányok, havi füzetekben is, folyvást kaphatók.

Az osztrák Deák. Igy szeretik nevezni Bécsben Herbst képviselőt, kiről legujabban a következőket beszélik. Dom Pedro, braziliai császár jelenleg ismét Bécsben időz, s e napokban jelen volt a reichsráth ülésén, a diplomaták páholyában. Előzőleg kifejezte óhajtását, hogy szeretné hallani az osztrák parlament legkitünőbb szónokait. Dr. Herbst tehát megragadott egy kicsinyes, senki által nem vitatott formális kérdést, s nehány szó helyett tartott róla egy nagy szónoklatot a braziliai császár tiszteletére. — A mi Deákunkat szintén ismerte a braziliai császár, ki több év előtt Budapestet is meglátogatta, s az „Angol királynőben" szállt meg, hol akkoriban Deák is lakott. A császár, ki inkognitóban utazott, egyszerün fölkérte Deákot, hogy meglátogathassa; Deák akkor gyöngélkedett, de másik nap József főherczeg ment el hozzá, s közben járt, hogy a császár és az egyszerü képviselő találkozhassanak, s latin nyelven hosszas ideig beszélgettek.

A losonczi honvédemlék leleplezésére egy küldöttség meghivta Damjanich özvegyét is. A küldöttség vezetésére Tóth Kálmánt kérték föl, ki előadván a küldöttség kérelmét, Steller Antal losonczi ügyvéd a szoborbizottság irásbeli, s a városi polgármester által is aláirt meghivását nyujtotta át. A meghivás egyik pontja igy szól: „Jöjj! emeld az ünnepélyt még egyszer olyanná, hogy a ki eltávozik a szobortól, vigye haza magával a gondolatot, hogy téged ott látott. Hadd sirjanak az igazán érező egykoruak s hadd erősödjék az ujabb nemzedék a hazaszeretetben." Damjanichné a küldötteknek megigérte, hogy jelen lesz az e hó 24-én tartandó ünnepélyen.

Ligeti Antal

Hirek a mütermekből.

* *Ligeti Antal* mütermében ismét néhány félig kész mű vonja magára a látogató figyelmét Néhány hegyvidéki tájképen kivül, különösen érdekes egy „Árviz", melyet a jeles müvész a Tisza vidéken vetett vászonra s megható jelenetet tüntet föl. Az elöntött árban összeroskadt házból csak egy eb menekült meg, ki egy sziklás dombra menekült s a nagy egyedüliségben vonit. Az átelleni dombon egy magányos lak s mellette szélmalom áll. A csillámló eget visszatükröző árban, közel a parthoz egy magányos csónak látható. Különös hatást kölcsönöz e képnek a nagy ellentét, melyet a rémes pusztulás s a tiszta, napsugaras idő képez s melyet a művész ép oly eredeti felfogással, mint helyes érzékkel tudott feltüntetni.

Képzőművészeti Kamle

1879. 127. l.

Schikedanz

Gróf Széchenyi István, mint
Pulszky Ferenctől. — A „B
csarnok kiállitása. *Peterdi* (
rek a mütermekből. — Küll
gyes k

Illus

Egész évre .
Fél évre .

Szerkesztőség: Bu
Kiadó-hivatal: Budap
(Zipser

ZIPS

Ligeti Antal

mód

e

Petrovics Mall

V. l.

Ligeti Antal

1825-1890

1) Balatoni táj 1877

2) A Morotva vize hátterében Tokaj városával 1888.

Repr.

Mihályi Ernő dr.

Pannonhalma.

MAGYAR MUVESZET

1928. 50 l.

59 l.

Ligeti Antal

Úvod

Sonkoly István:
Péterfy Jenő mint
műbíráló. Nagykőrös,
1937. 32 l.

Ligeti Antal

tevésen Lajosnak

írvá

írvá

Staud Géza:

Az orientalizmus a magyar romantikában.

Budapest, 1931. 19. l.

Ligeti Antal

l.

MŰVÉSZ

Keleti: Művészeti dolg.
50, 20, 205,
238 l.

A NÜRNBERGI ÉS AZ ANT

TANULSA

II.

Múlt czikkünkben az iparművészeti muzeu
az általunk látogatott két tárlaton nyilatkozo
óhajtanók kimutatni, hogy ott, hol az említett
az a siker valamennyi érdekelt tényező össz
és iskolák nem állanak elszigetelten; sőt ho
leghatalmasabb szövetségesek

ént kűzködik, miként igyekszik Magyarország-
vni. Azt igyekszik-e társadalmunk bebizonyí-
engedte ragadtatni önmagát? Vagy azt hiszi,
közökre utalva, melyek az idegen nemzetek
ogy mi ugyanazt a mit azok nagy szellemi és
mal gyűjtöttek, könnyen nélkülözhetjük, mert
adománykép, bírjuk a virágzás előfeltételeit?
is egyedül a kormány teljhatalmától várják?
kérdéseknek! De vajjon ki tudna ezekre
ik az a magyarázat, hogy hazánk a rohamos
ok tömege miatt nem fordított kellő figyel-
nűvészi fejlesztésének egyik feltételét nem
re óhajtanók a közfigyelmet irányozni, a
czikkünkben foglalt állításunkat: hogy a
em kizárólag a muzeumoknak és iskoláknak
tt, a hol a társadalomban kellő támaszra

azon országokra vonatkozhatnak, a melyek-
véssel ezelőtt teljesen kihaltaknak látszottak,
zázadok munkája vetette meg a művészi ipar
részben más szempontból kell megbírálni.

Ligeti Antal

* **Ligeti Antal** kitünő tájfestészünket Pless herceg Berlinből két festvény elkészitésével bizta meg. Az egyik mellékképe lesz az ő »Libanoni sirjainak a hyénákkal,« mely szép festvényt a világtárlatból szintén Pless herceg vett meg, A másik egy nagy, derült tájkép. Ligeti közelébb hozzá fog a muzeumi képtár ujabb berendezéséhez is s ezért a képtár egy ideig zárva lesz.

Fővárosi Lapok

1875. I. 581-l.

KORNIS GYULA
LEGÚJABB MŰVEI

A kultúra válsága

Az államférfi
I—II.

Kultúra és nemzet

Magyar filozófusok

Pázmány személyisége

Szerda
21
Máté ap.

Csütörtök
22
Móric vt.

Péntek
23
Tekla sz.

Szombat
24
Fog. kiv. Mária

Ligeti Antal

szemben állni, mint képviselőjelöltek. — **Ligeti Antal** a mult napokban Esztergomban volt, mivel a primáshercegtől ujra egy tájképre kapott megrendelést; »Bethlehem« képe nagyon megtetszett az egyházfőnek. — **Az egyetemi ifjuság** Rupp N. János orvos-

Fővárosi Lapok

1875. I. felév 508 l.

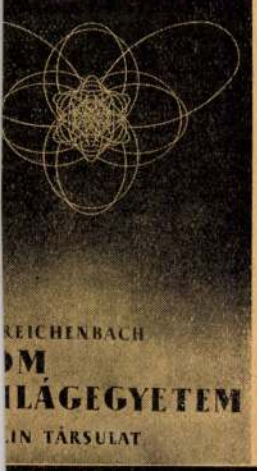

REICHENBACH
OM
ILÁGEGYETEM
IN TÁRSULAT

A BÚVÁR KÖNYVEI

A legidőszerűbb sorozat

EGMONT COLERUS
Az egyszeregytől az integrálig

HUZELLA TIVADAR
Az élet tudománya

LAMBRECHT KÁLMÁN
Az ősvilági élet

VII.
IÓ

31
NAP

JÚLIUS

rnap
31
Ignác

tfő
1
Péter

dd
2
lfonz

AUGUSZTUS

Ligeti Antal

1823 — 1890

Biederm. Kiáll. 1937

IX. terem.

Női archép, olaff.

igen finom, a

Szépm. Muz. tulajd.

X. terem.

Ónarchép, olaff.

ánemester-hegedü, hossza 42 cm. XVIII.
rázad.

Ligeti Antal

márvány mellszobra
Zala György-tól -

Repr.

Ybl Ervin: Zala
György művészete -

MAGYAR MUVESZET
1937.331.l

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA

Szállítottunk

a mai napon:

Budapest, 193

Visszaküldendő lap

2557o. K. M. E. Ny.

Ligeti Antal

Ligeti: Paskó váro 382

Szign?

Balalul 1877

+

M 10 l.

Enterfom
[illegible]

Ligeti Antal

írta

Csatkai Endre dr

Magyar művének
leveleiből.

MAGYAR MUVESZET

1937. 287. l.

o

o

CESI PROTESTA CONTRO LE SANZIONI - Ec
sanzionista inviata al Governo france=
Sindacati Agricoli di Francia".-

i Sindacati Agricoli attira con la mas
overno sulle gravi ripercussioni che
a del Paese, già tanto compromessa, le
contro l'Italia.-

attualmente dalla Francia grande quan
patate ecc.; sarebbe doloroso veder
co nel periodo di crisi che noi attra=

dell'Unione Nazionale dei Sindacati A=
dine economico. Le sanzioni economiche
effettive, di comportare seri rischi
azionale troverebbe sempre gli agricol
bello della Patria quando il suo suolo

Ligeti Antal

Petrovics MM 104. P.

PÁ

LIGETI ANTAL: OÁZIS. *Magántulajdon.* Jellemző képe az öreg Markó tanítványának és bizalmasának. Ő ugyan már a romantikus keleten jobban érezte magát, mint Markónak görög mitológiai alakokkal benépesített klasszikus berkeiben, de romantikus hajlama inkább csak tárgyának választásában nyilvánult. Keletre is és mindenüvé, ahol megfordult, magával vitte Markó szelíd nyugalmát és aranyos tónusának sugárzását. Az ő oázisának levegője nem nagyon különbözik attól, amelyet Markó itáliai képei árasztanak. 11

a következő pályázatot hirdeti.

1. Kivántatik *Az Osztrák-Magyar Monarc Irásban és Képben* című munkához díszkö terve.

2. Pályadíj a Révai Testvérek czég által f ajánlott 400 frank aranyban.

Lipthay Béla báró, alelnök a hátralékos
gdíjak behajtását sürgeté, továbbá utalt arra,
gy az alapító tagok fölszólítandók volnának,
szerint az általuk aláirt összegről kötelez-
nyt adjanak a társulatnak és a kamatokat
essék.

A választmány mind a két véleményt helyes-
eg elfogadta.

Radisics Jenő az I-ső szakosztály előadója
mutatta ezen szakosztálynak az ó kori bronz
ris sokszorosítására vonatkozó és a végre-
jtó bizottság által elfogadott azon javaslatát,
gy Blahó Mihály budapesti fémöntőnél
példányt rendeljen meg a társulat és a
ldányokat Marton Alajos díszműkereskedő-
k adja bizományba.

A választmány a javaslathoz hozzájárult.

Fischer Ignácz a II. szakosztály helyettes
adója bemutatja e szakosztály javaslatát a
sulat által megrendelt kigyókö tárgyakra
natkozólag. A szakosztály javaslata, melyhez
égrehajtó bizottság is hozzájárult, hogy a
sulat a tárgyakat az eredeti áron engedje át

Ligeti Antal

VASÁRNAPI UJSÁG.

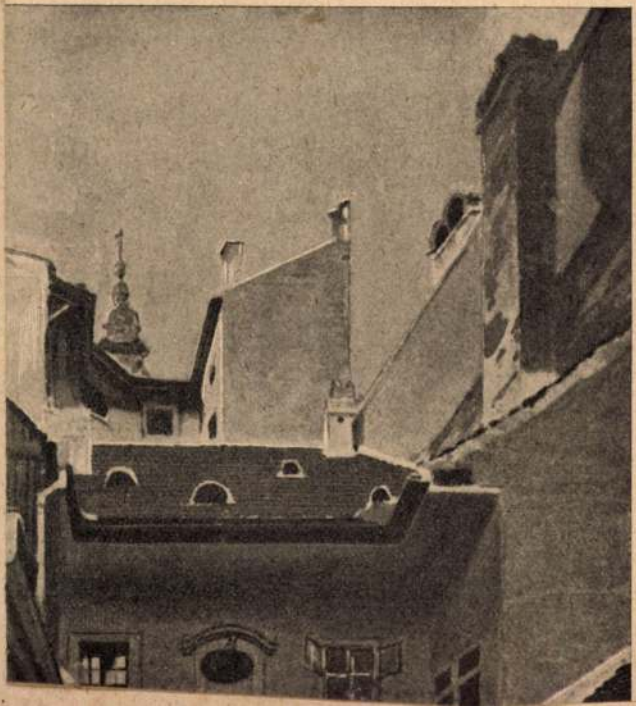

Ligeti Antal
Vas. Lyc. 1886. 693. l.

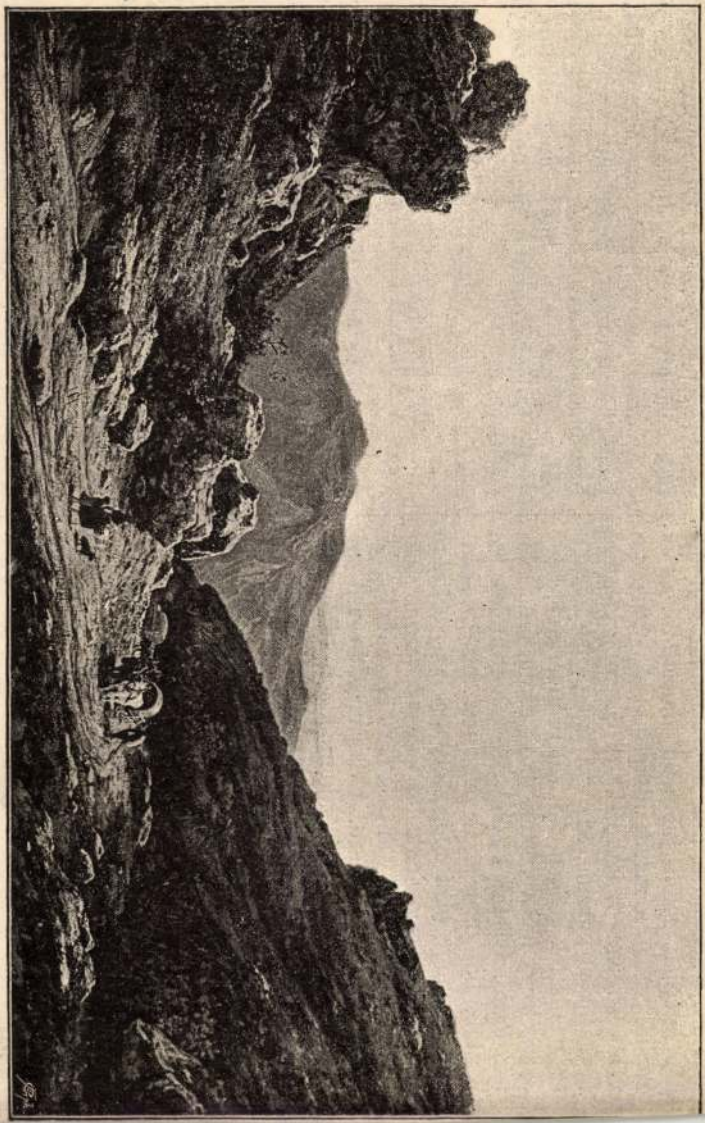

«BUDA-ÖRS VIDÉKE» LIGETI ANTALTÓL.

ték, zászlóit elégették s a tisztek, számra nézve 150-en, kényszeríttettek, hogy egymás vállrojtjait letépjék. Ezt a jelenetet tünteti föl egyik képünk, mig a másik a Sztrumszky-ezred további sorsára vonatkozik. A Sztrumszki-ezred közkatonáit ugyanis, kik ezt az eljárást nagyon szégyenlették s igen fel voltak ingerülve, hogy tisztjeik igy félrevezették őket, Szófia felé küldték. Radomirban a közkatonák a börtönökre rohantak, hol 38 tisztjük őriztetett, azzal a szándékkal, hogy őket megöljék, ugy hogy a kisérő ezred parancsnokának két fölfegyverkezett zászlóaljat kellett kiállítania a börtönbe zárt tisztek életének megmentésére. A Sztrumszki-ezred katonáit Szófiában százanként külön-külön ezredekbe helyezték el. A Sándor fejedelem ellen tervezett összeesküvés részeseinek elitélése végett külön hadbiróság alakult, melynek elnöke Filov altábornok, Ruscsuk parancsnoka volt. Mióta azonban Sándor fejedelem leköszönt s ismét orosz diktatura lép életbe Bulgáriában, a vétkesek ellen megindított eljárás megakadt. Kaulbars tábornok, az orosz megbizott, Szófiába érkezése után azonnal követelte az ideiglenes bolgár kormánytól, hogy az augusztus 21-iki lázadásban résztvetteket rögtön bocsássák szabadon s bizonytalan időre halaszszák el a bolgár nemzetlaszolt, hogy testületileg a miniszteriumokhoz menve, éltette azokat s Radoslavov miniszterelnököt vállaikra emelve, diadallal vitték lakására.

Az orosz kormány ily, csaknem példátlan erkölcsi bukása nagy elégtételül szolgált a bolgár hazafiaknak, azonban a bonyodalom nincs megoldva általa, sőt most még inkább szóba került Bulgária okkupácziójának sokszor emlegetett kérdése.

VALAMI A GYUFÁRÓL.

A kocsi és a gyufa a leghiresebb magyar találmányok, vagy legalább is a legfontosabbak, mivel nagyon kevesen tudják magyar eredetüket, sőt a németek, kik minden találmányt egy-egy honfitársuknak szeretnek tulajdonítani, egyenesen meg is tagadják azt. Tény, hogy a gyufa már a 30 as években egész Európában elterjedt s azóta évről-évre fokozottabb mértékben használtatik, ugy hogy ma már alig lehetnénk el nélküle.

A leghiresebb gyufagyárak jelenleg Svédországban vannak Jönköping környékén. Magában e városban az ily gyárak egész külön városrészt képeznek, mintegy hatezer munkást s egész se-

Ligeti Antal

vod

Vas. ujs. 1866
157 l.

KÖZPONTI EGYHÁZMŰVÉSZETI HIVATAL

BUDAPEST, II., DONÁTI-UTCA 38. SZÁM FÖLDSZINT 3.

50/1938. *szám.*

Nagyságos

dr. S Z E N T I V Á N Y I G Y U L A urnak

festőművész

B U D A P E S T .

IX. Hőgyes Endre utca 10.

Ligeti Antal
e. Wagner Sándor

l.

Ernst-Muzeumaukciója I.

36 l.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK FŐNYE

FÉL SORSJEGYRE CSAK

71-IK JÓTÉKONYCÉLU MAGY

A nyeremények után levonandó illeték 20%.

5 P-ős nyeremény után levonás nincs.

A Magya

ÁLLA

rendez, amely rendk
örvend és melynek

Most decemb

A játékter

3 aranypen
ért nyerh

és még nagyon sok

A nyerési esély anná

1 drb 3 aranyngő

Ligeti Antal

laid

Ernst-Múzeumaukció ja II.

87 l.

Ligeti Antal

l.

Ernst-Múzeum aukciója II.

156 l.

Maurer Ignác 1787. augusztus 18-án született Sopronban. Az atyja Villibald mint inaurator szerepel, ki 1815-ben hal meg s ekkor piktornak írja az anyakönyv. A festő Maurer életét egyébként homály fedi. De festő passziója elismert lehetett, mert a Szentlélek-templom sekrestyéjének a múzeumban őrzött naplója, mikor csak a keresztelő-kutat mázolja, akkor is úgy írja: „Herr Kunstmahler." 1831. október 28-án húnyta le örökre a szemét.[1]

Ekkor már több hivatásos festő tanít és dolgozik Sopronban; a főfoglalkozásuk a rajztanítás.

Ertl Antal a 20-as években tért vissza a bécsi akadémiáról. 1796. február 15-ike a születésnapja, az apja soproni borbély volt. A városi múzeumban látható képe, mely katonákat ábrázol a határszélen, az 1826-os dátumot viseli s Ertl-t úgy mutatja be, mint aki vele úszik a Krafft és Schindler megkedveltette katonajelenetek divatjával. De azután, mint a legtöbb kisebb tehetségű vidékre szakadt festő, szárazra vetődik s lassanként minden tudás lehull róla. Áttért a tájképre s kedvvel festegette a szél borzolta nagy erdei fákat s apró alakokat helyez el a tövükben: rőzsét hordó asszonyt vagy vágtató lovast, aki láthatatlan ellenségre lövi ki pisztolyát; vagy zergevadászt fest ormótlan havasok tetejére. (1., 3., 27. szám.)

Ertlnek, aki 1852. augusztus 10-én halt meg[2] több tanítványa volt s velük együtt jelent meg az 1847-ben tartott soproni iparkiállítás mellett rendezett tárlaton egy szám alatt. A katalógus szerint e növendékek *Khern* Susanna és Alexandrina, *Schütze* Tódor és Lajos, továbbá *Töpler* Ottó. A képek címe szerint (Jungfrau nevű hegytető, Montblank hegytető, Vesuv, Hegyi vadász stb.) a növendékek metszetek után dolgoztak s a viharos tárgyakkal hűen követték mesterüket a romantikus vizekre.

Csupán *Schütze* Lajos és *Töpler* Ottó művei bukkantak fel az idők homályából. Az elsőt jó dilettánsnak mutatta egy képe, melyet 1921-ben láttunk egy helyi műárusnál, *Töpler* Ottót azonban a retrospektív kiállítás több darabbal emelte ki a feledésből. Régi soproni patricius család sarjadéka, akit 1849 után a kényszersorozás katonává tett s mint tiszt halt meg fiatalon 1861-ben. „Előörs" című képe még mesterének naiv beállítását idézi az emlékezetbe, a pisztolyát dárdaként tartó huszárral. (11. sz.) Jó és gondos nagy csendélete (58. sz.) s kiemeli a dilettánsi sorból nagy tájképe a hazatérő nyájjal. Természetesen barnalátásos festmény. (30. sz.)

Az első soproni kiállítás többi kiállítói közt ismeretlen *Lux* Katalin, aki egy genreképpel s egy tájképpel szerepelt, *Dahms* O. A. akadémiai képíró, akitől „9 különféle tárgy enyvfestékkel festve" látható a katalógus szerint, *Potyondi* Miklós egy olajfestményével s *Fáy* Samu 11 képével. *Kugler* János, akit „6 üvegre készült munka" képvisel s akit a retrospektív kiállítás Sopront ábrázoló szép lithographiával mutatott be, Kőszegen működött mint rajztanító s arcképfestő.

Szerepelt a kiállításon még három olyan piktor, akinek a működése még átnyúlik a kiegyezés idején túlra. Ezek: *Steinacker* Károly, *Wilfing* József és *Tóth* István.

Steinackert már régtől fogva a legjobb soproni biedermeier festőkép emlegetik. A városi múzeum 1830—60 közti évekről rengeteg arcképrajzát, városrészletét és festményét őrzi; épp ezért a retrospektív kiállítás csak néhány jellemző művét hozta s inkább a minőséggel igyekezett e mester vezetőszerepét kidomborítani, mint a képek nagy számával. 1801 körül született Bécsben, itt járta az akadémiát s a 30-as évek elején rajztanítói állást vállalt Sopronban.

Nagyon hamar felkapták s méltán. A rajzónja fürge volt, az ecsetje színes és finom. Az 1837-ből való arcképe (35 sz.) lilaruhás nőt ábrázol. Mögötte félig homályba vesző zöld bársony széktámla; szinte leheli a színokozta örömöt s mégis diszkréten tompítja a lila kolorit egyeduralmát. Itt még nem mint anyag, hanem mint színérték szerepel a tárgy.

Steinacker pályája elején aktfestéssel is foglalkozott, bár, sajnos, ilyen tárgyú

[1] A század első évtizedének halottaskönyvét átböngészve, még egy Maurer aranyozót találtunk, Andrást, aki 1828-ban halt meg. De hiába kerestük Maurer Ferencet, aki a lajtapordányi templom főoltárképét, Magdolnát festette a plébánia naplója szerint (a quodam Francisco Maurer pictore Soproniense delineata et perfecta) s 1807-ben függesztették ki. Mivel a képen jelzést nem találtunk, e képet is Maurer Ferenc művei közé sorolnánk. Meg kell említenünk, hogy a soproni ev. templom főoltárképét, melyet a cicerónék Fischer Vince nevére kereszteltek, 1860 körüli feljegyzések *Maurer* János, Gamauféi Fischer János nevével hozzák kapcsolatba 1804-ből.

[2] Ertl Antalt ugyan említi Szentiványi lexikonja, de azonosnak hiszi Ertl Bertalannal, aki még a hatvanas években is tevékeny volt, de nem Sopronban.

képét nem lehetett megszerezni a retrospektív kiállítás számára. A tájképfestés élete végéig elkísérte. Akad gyenge komponált tájképe (Múzeum), de a kiállított nagy soproni látképe fürdik a zöld színekben. (2. szám.) Utolsó korszakában apró barnalátásos művecskéi sajnálatos süllyedést jeleznek. (13. szám, 1872-ből.)

Steinacker 1873. július 18-án halt meg végelgyengülésben. Alfréd fia szintén művész volt s Bécsben speciális lófestőként kereste kenyerét.

Sokkal gyengébb a másik biedermeier festő: *Wilfing* József. Soproni születésű, 1819. szeptember 3-án keresztelték. Bécsben tanult s rajzmester lett a szülőhelyén. A művésziskola útravalójából azonban vajmi hamar kifogyott. Festett kis szentképeket, elég gyatrán, arcképezett, de csak ritkán szerencsével. Női arcképe (36. sz.) még abból az időből származik, mikor a bécsi hatás nem mult el. Tetszetős, kedves kép. Már a a másik kiállított műve (22. sz.) olyan, mint a legtöbb ismert arcképe. Az arc jó, kifejező, a kéz elrajzolt, az alak maga szögletes.

A soproni művészkörök főérdemének tartják, hogy Magyarországon úttörője lett az üvegfestészetnek. Simor prímás volt a mecénása győri püspök korában.

Wilfing 1879. március 16-án halt meg. A városi múzeum sok képét őrzi.

Soproni születésű *Tóth* István, a harmadik biedermeier festő is; 1825-ben látta meg a napvilágot; főleg arcképfestéssel foglalkozott. 1891-ben halt meg. Művei majd minden soproni hivatalban előfordulnak, mert évtizedeken át vele készíttették a nagyságok repraesentatív képmásait, rászorítva ezzel a mestert a pedáns fotografikus hűségre és sablonos beállításra.

A Steinacker-Wilfing-Tóth triász mellett hosszabb-rövidebb ideig vándor piktorok is lakták a várost, főkép arcképfestéssel veszélyeztetve a helyiek kenyérérdekeit.

Még a negyvenes években jár itt bizonyos Unger W., akit egy kis arcképe mutatott be. (17. sz.) Egyelőre kideríthetlen *Pálmai* C. életrajza és soproni vonatkozásai. Múzeumi képei s a kiállításon szereplő két arckép (6., 8. sz.) jó biedermeier festőre vallanak, kinek időbeli elhelyezését csupán egy, sajnos a kiállításra át nem engedett, kép 1852-es dátuma támogatja.

Tisztázott ezzel szemben nagy tájképfestőnknek, *Ligeti* Antalnak soproni szereplése. Tudvalevőleg 1823 a születési éve; eredetileg *Hekler*-nek hívták. Markó mellett tanult s már a Szépművészeti Múzeumban levő Pálma című képén Ligetinek jelzi magát. A szabadságharcban „kompromittálva" ismét mesteréhez menekült, majd 1851-ben Sopron felé vette útját. Régi nevét vette fel, hogy e város németnyelvű lakosai s főleg nagyszámú osztrák hivatalnoka előtt ne legyen gyanussá. A *Spiess*-család fogadta be, ennek tagjain gyakorolta be magát a neki oly keserves arcképfestésre, már pedig e vidéki városban csak ez adhatott kenyeret a művésznek.

Egyik modellje, Petákné úrasszony magas kora dacára friss emlékezettel beszél a bujdosó festőről, ki a családi körben beszédesebb lett s lassanként felfedte kilétét. Nemsokára a család fejei is modellt ültek neki. Ezek a képek már versenyképesnek mutatják Ligetit. (21., 25. sz.)

Barátjává szegődött Töpler dr. és Palló dr. Az utóbbit lefestette az evangélikus konvent számára. A főboldogsága az volt, ha széles ecsetkezelés helyett az aprólékos módszert alkalmazhatta, s ha a semleges hátteret tájra bonthatta szét. A fiatalabb modellek rá is álltak s a retrospektív kiállításon épp az ilyen művei (4., 9., 14. sz.) voltak a legszebbek. Kis képek ezek, finom háttéri részletekkel.

A képek egy részét a Hekler név s az 1851-es évszám jelzi. 1852-ben a Hölgyfutár szerint már Kairóból küld Ligeti Pestre képeket. Visszatérve kedves témakörére, hamarosan kibontakozik a tehetsége s most már hazai tájak felé is vonzódik. A Hölgyfutár 1853-ban örömmel üdvözli a tárgyválasztás új irányát s benne látja a hazai tájak Markóját: „Ligeti bebizonyítja, hogy a magyar tájak is szépek." Soproni emlékek is visszatérnek ezeken a későbbi képekèn. A Fertő c. képe, mely 15 évvel készült a bujdoklás után, legbeszédesebb tanuja annak a nagy benyomásnak, melyet a város gyönyörű vidéke gyakorol egy költői lelkű tájképfestőre.

Ligetit, érett korszakából, egy kis tájkép képviselte, mit Palló barátjának küldött emlékül. (15. sz.) Sajátságos, hogy a tájképfestőnek utolsó műve ismét arckép volt. Pályája

Csatkai Endre dr.
A soproni piktura történetének vázlata.
Magyar Művészet 1928. 7 f.

A bronz és a kő szobrok tisztítását ajánlja Wartha Vincze műegyetemi tanár a *Természettudományi Közlöny* 1889-ik évi deczemberi füzetében megjelent egy czikkben. Szerző a vörösrézről és ötvényeiről szólva, a patina kérdését is fölveti és kapcsolatosan a bronz és a kő szobrok tisztításáról következőképen nyilatkozik:

«A mi modern bronz szobrainkat nem is gondozza a jó istenen kívül senki, jóllehet a városi hatóságok minden új szobormű átvételekor ünnepiesen vállalkoznak reá! Nálunk e tekintetben valóságos barbár egykedvűséggel jár el a közönség. A legdrágább síremlékeket pusztulni hagyják, kitéve a zord éghajlatnak, holott csekély költségbe kerül a fentartásuk. Ha csak néha is ledörzsöltetjük a kő tárgyakat a kőfaragóval, a mi egy nagy tárgynál legfeljebb 1—2 napi munkába kerül, a fémilletőleg bronzrészeket pedig langyos szappanos vízzel, puha kefével tisztíttatjuk, valóban meg lesz jutalmazva eme csekély fáradságunk.»

Hogy a bronzot szappanos vízzel és kefével mosni egészen czéltalan és haszontalan, azt már mindenki tudja. Ez meghaladott álláspont, melyről ma csak mint egykori sikertelen kisérletről szokás beszélni. Az pedig épen furcsaság számba megy, ha valaki a közönséget barbárnak mondja, mert nem dörzsölteti le a kő szobrokat. Ez eszünkbe juttatja Rotterdam régi becsületes polgárait, a kik városuk nagy szülöttjének, rotterdami Erasmusnak szobrát rendesen megmosták, mig végre akadt egy barbár, a ki figyelmeztette a hatóságot, hogy ezzel árt a szobornak, azt tönkre teszi. A jó tanácsnak meg volt a hatása. A rotterdamiak többé nem mosták meg a szobrot, de többé nem is tisztelték úgy. Reméljük, hogy a mi polgáraink Wartha úr tanácsára nem fogják azt tenni, a mit a rotterdamiak is abbanhagytak — egy valószínűleg kevésbbé tudós chemikus tanácsára.

Értesítés. Az érdekelt rajztanár-jelölteknek és ideiglenesen alkalmazott rajztanítóknak, kik a folyó 1889/90-iki tanév végével a szabadkézi rajzolásból, tanképesítő vizsgálatot tenni kivánnak, tudomására hozatik, hogy a vizsgálat megindulását czélzó, szabályszerüen (50 krral) bélyegzett kérvények az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző igazgatóságához (Budapest, Andrássy út 71. sz.) *f. évi márczius hó 15-ig lesznek beküldendők.*

Ezen folyamodványhoz mellékelendök:

a) Az illetőnek rövid életrajza, melyben különösen kiképeztetésének menetét, főirányát és azon időt, melyet kiképeztetésére fordított, kell jeleznie.

a) Egyúttal ki kell jelentenie, hogy középtanodai (és tanítóképezdei) rajztanárságra, vagy rajztanítóságra (polgári stb.) kivánja-e magát képesíttetni.

c) Az életrajzhoz csatolandók a tanulmányi és egyéb bizonyítványok, melyek azt, hogy a vizsgálandó, a megkívántató általános müveltséggel bír, igazolni hivatvák, valamint

d) a mértani, építészeti és szabadkézi rajz köréből való dolgozatai. (Ez a pont az intézet volt vagy jelenlegi növendékeire nem alkalmazandó.)

e) Ha az illető közszolgálatban áll, közvetlenül elöljáróságától, különben pedig a közhatóságtól kibocsátott erkölcsi bizonyítványa.

f) Melléklendők végül, a vizsgálati díj (20frt) és ezen bizonyítványok is, melyek valamely tanintézetnél netalán rajztanítói minőségben teljesített működéséről tanuskodnak.

Budapesten 1890. február hó 22.

zésének egyhangúságából nem sejthették a tehetségnek ama mélységét és sokoldalúságát, mely e kiállításon egybefoglalt 435 művéből nyilatkozott. A festmények erőteljes kezelése, a kis keretben mesteri vonalakkal éreztetett távlati hatás és az arányok nagyszerű összhangja, mely toll- és ónrajzaiban annál meglepőbben érvényesült, mentől egyszerűbb eszközökkel volt képes azt elérni, — művészetének jelentőségét a maga egészében hozta kevéssel halála után e kiállításon nyilvánosságra. Művészi tevékenységének javakorából valók a Palesztinában, különösen Jeruzsalem és Baalbek környékéről, valamint Olaszországból. Capri szigetén és Nápoly vidékén készült vázlatai. Ezek közől nyolczat a kormány vett meg a nemzeti muzeum számára s közönségünk izlésének becsületére válik, hogy alig egy-két hét alatt az érdekes művészi hagyaték nagy része, összesen 297 vázlat és rajz, 14,477 forinton elkelt. E minden várakozást felülmúló eredmény is élénken tanúsítja azt, hogy a magyar közönség mily kegyelettel tudja méltányolni a valódi művészi érdemet. A míg élt, Ligeti Antal festményeit mindig rokonszenvesen fogadták ; halála után, hátrahagyott művei közől versengve válogattak becses emléket. A magyar művészet története meg fogja örökíteni e jeles művészünk úttörő pályafutását.

*

A művészeti tárgyak gyűjtése és hamisítása czím alatt e folyóirat 1889-ik évi kötetének két utolsó számában Diner József érdekesen ismertette a gyűjtők sajátosságait, gyakran változó ízlésüket, továbbá a régiségkereskedők fogásait, a műveleteket, melyek segítségével új tárgyból régit csinálnak és vevőiket ügyesen tévútra vezetik.

E fejtegetéseket bizonyára mindenki élénk érdeklődéssel olvasta, még az is, a ki nem szokott régi tárgyakat vásárolni, sőt az ilyen bizonyára nyugodtabb lelkiismerettel olvasta, mint az, ki a régit jobban szereti az újnál. Azt hiszem, nem csalódom abbeli föltevésemben, hogy azok közül, kik a két közleményt olvasták, akarhányban fölébredt a vágy, még részletesebben és behatóbban megismerni a művészi tárgyak hamisítását, annál is inkább, minthogy Diner két czikke csak is az ötvösművekre, a zománczra és egyéb fém tárgyakra szorítkozik, s a művészi ipar többi ágában dívó hamisításokat még futólagosan sem érinti. Kiknek kíváncsisága ekként fölkeltetett, de egészen nem elégíttetetett ki, azoknak kedves szolgálatot tett volna a czikk irója, ha a gyűjtés és a hamisítás irodalmát is ismerteti, vagy legalább egy-két főbb munkát megemlít vala.

Ilyen például Edmond Bonaffé *Causeries sur l'art e la curiosité* című könyve, mely 1878-ban jelent meg Párisban. Ide vág ugyan e szerzőnek *Propos de Valentin* és *Nouveau propos de Valentin* két kisebb műve, melyekben szellemesen jellemzi a gyűjtők gyöngéit, továbbá Julius Lessing, *Was ist ein altes Kunstwerk werth?* című könyve is, melyet e folyóirat első évfolyama a 396-ik oldalon ismertet. De kivált helyesen tette volna szerző, ha utal vala Paul Eudel *Le Truquage* című könyvére, melyet Bruno Bucher németre fordított ily czím alatt *Die Fälscherkünste*. Hisz szerző czikke megírásánál maga is igen jó hasznát vette a könyvnek, tehát következtethette volna, hogy mások is hasznát vehetik. Érdekes pedig ez a könyv azért, mert a Diner által ismertetett tárgyakon kívül a többi szakmát is mind rendszeresen tárgyalja. Nevezetesen: a történetirás előtti korból való tárgyakat, az egyiptomi régiségeket, antik és mexikói agyagnemüket, az üveget, a terrakottát, a faiencet, a kőedényt és a porczellánt, a könyvkötést, a bútorokat, a szövetféléket és az elefántcsontot. De ezeken kívül még a pénzekre és az érmekre, a képekre, a műlapokra és rajzokra, a könyvekre, a kéziratokra, a fegyverekre, és a hangszerekre is kiterjeszkedik és minden egyes szakban nagyon érdekesen közli a gyűjtők gyengéit és a régiségcsinálók fogásait.

Jakabffy Ferencz.

*

verebi Végh János. A kör titkárának egyhangúlag megválasztották Kadocsa Lippich Elek min. fogalmazót. A választmány köszönettel fogadta Neugebauer László ajánlatát, mely szerint a kör pénztárosi teendőinek díjtalan ellátását magára vállalni hajlandó. A megválasztott bizottságok legközelebb külön-külön fognak tanácskozni a legközelebbi teendők fölött.

Sokkal igénytelenebb céloknak hangoztatásával, de a pártolás egészséges felfogására való feltételek mellett, a műbarátok körével majdnem egyidejűleg jött létre egy más egyesület is a fővárosban, melynek a művészi viszonyok javulására előre láthatólag jótékony befolyása lesz. A nyilvánosság és a feltűnés szerény elkerülésével, tisztán oly czélból, hogy a résztvevők vagyoni helyzetökkel arányban álló összegért lehetőleg becses műveket szerezhessenek, már pár évvel ezelőtt egy vázlatokat vásárló szövetkezet alakult, melynek tagjai hetenkint 1 forintot, tehát egész évre 52 forintot fizetnek, viszont az általok megbízott művészek a műtermekből az évi hozzájárulások összegeért annyi vázlatot válogatnak, hogy az év végén minden tagra egy-egy csinos kép esik.

A tagok és a művészek minden évi vásárlásnak befejezte után kedélyes vacsorára gyűlnek össze és sorshúzás útján döntik el a képek elosztását. A művészek saját jól felfogott érdekökben, oly gondosan válogatják össze a képeket, hogy azok között a legtöbb kész festménynek is beillenék s a szövetkezet tagjai átalában örömmel fogadják a művészet ez alkotásait lakásuk diszítésére. Kezdetben szűkebb baráti körre kellett a művészi tárgyak vásárlásának e kis forrását szorítani, de nem sokára a résztvevők nagyobb számra gyarapodtak. Mert a csinos festményeknek ily könnyen eső megszerzése olyanokat is vonzott, a kik a művészet iránt melegen éreznek ugyan, de viszonyaiknál fogva, minden nélkülözhető kiadástól tartózkodni kénytelenek.

Az első kisérlet sikere a művészetnek sok igaz barátját ösztönözte arra, hogy a művészet közvetlen pártolásának e hálás gyakorlását szélesebb alapon folytassa s minden nyilvános toborzás és külső kényszer nélkül, egyedül ama nemes hajlamnak engedve, mely a valóban művelt kedélynek sajátja, hogy vagyonához mérten mindenki törekedjék a művészetből magának megfelelő osztályrészt biztosítani, egy újabb szövetkezet alakult, melynek tagjai havonkint 10, tehát egész évre 120 forint fizetésére kötelezik magokat s az összes tagsági díjak fejében vásárolt képeket egymás közt sorshúzás útján elosztják. Ez újabb szövetkezet a képek kiválogatásával Bruck Miksa, Telepy Károly festőket és Zala György szobrászt bízta meg ; a tagok száma mostanig meghaladja a negyvenet. A kölcsönös bizalom, mely a szövetkezet tagjait és a művészeket egyesítette, előre biztosítékul szolgálhat arra, hogy az év végén mindegyik tagnak oly kép jusson, melynek művészi becse a befizetésnek legalább egyenértékét képviseli. Ebből megnyugvást meríthetnek azok is, a kik különben saját szakbirálatukban teljesen meg nem bíznának.

A ki ismeri az itteni viszonyokat s tudja, hogy művészeink tevékenységét mennyire korlátozza az, hogy Budapesten a művészi tárgyakkal való kereskedés teljes pangásban van, az idegenek forgalma a művészi tárgyak piaczát nem élénkíti, úgy mint a nyugat fővárosaiban, — az örvendetes jelentőséget fog tulajdonítani annak, hogy az említett két szövetkezet mintegy 8000 forintot fordíthat évenkint művészi tárgyak vásárlására, jóval nagyobb összeget, mint a mennyi az állami előirányzatban e czélra rendelkezésre áll. Művészeink annál nagyobb becset tulajdoníthatnak e pártolásnak, minthogy a két szövetkezet tagjai legnagyobbrészt derék iparosaink köréből valók, a kik nem tekintik «áldozatnak», ha szorgalommal és munkával szerzett pénzen képeket vásárolnak. A míg társadalmunk kiváltságos osztálya hazafias áldozatkészségére szokott hivatkozni, ha a nemzeti közművelődésnek némi tért enged a nagyúri háztartás

keretében s a nyilvánosság előtt rója le koronkint a «noblesse oblige» szűken mért adóját, addig az U. R. cserepes elnöklete alatt megalakult 120 forintos képvásárló szövetkezet azt tanusítja, hogy a művészet felkarolását nálunk is valódi értéke szerint kezdik megbecsülni. Nem áldoznak a művészetért, hanem vágynak élvezni a művészetet. E vágy képezi természetes alapját a művészet pártolásának s annak fokozatos fejlesztése lesz a magyar művészet felvirágzásának üde és éltető forrása.

*

Ligeti Antal †. A magyar művészetet ez év elején nagy veszteség érte, Ligeti Antalnak, egyik legnépszerűbb, jeles művészünknek halálával. Majdnem egy fél század alatt folytatott lankadatlan művészi tevékenységét csak az utolsó időben akasztotta meg súlyos betegsége, mely érdemekben gazdag életét január hó 5-én oltotta ki. Eszményi felfogása, mely tájképeiben tükröződött vissza, benső összhangban állott jellemének önzetlenségével és derült kedélyének szeretetre méltó melegségével. Az országos magyar képzőművészeti ársulat, melynek megalapításában kiváló részt vett s attól fogva mindvégig e társulat választmányának egyik legbuzgóbb tagja volt, a hazai művészek, a kiknek atyai tanácsadója s a törekvő tehetségnek jóakaró támasza volt, tisztelőinek és barátainak széles köre, a közös gyász fájdalmas érzésével vették ravatalát körül.

Ligeti Antal Nagy-Károlyban született, 1823-ban. Ifjúságának első éveit szülővárosában s később Kolozsvárott töltötte, kényszerűségből képezve magát a kereskedői pályára. E mellett ébredő művészi tehetsége a hírneves művészek élettörténetének olvasásában s rajzolgatásban keresett kielégítést. Az ellentállhatlan vágy, mely a művészet felé vonzotta, végre annyira erőt vett rajta, hogy szülői ellenzésének daczára, nem számítva idegen segélyre, gyalog megindúlt a nagy világnak, bejárta Olaszországot s ifjú kedélyének fogékonyságával, nélkülözések és fáradalmak között, a nagy mesterek remek alkotásait végig tanúlmányozta. Florenczben id. Markó Károlylyal ismerkedett meg, a kinél 1848-ig tartózkodott. Mindenesetre érdekkel bír hazai művészetünk szempontjából, hogy az első világhirűvé vált magyar tájfestő Ligeti felfogására és művészetének irányára közvetlen és maradandó hatást gyakorolt. Félreismerhetlen rokonvonások igazolják ezt Ligeti képein. De míg Markó eszményi tájképeinek hatását a legapróbb részlet bevégzettségében kereste, addig Ligeti a vonalak nagyszerűségének és a távlat lehető kiterjesztésének érvényesítésére törekedett. Hazatérve, gróf Károlyi István, a lelkes főúr felismerte kiváló tehetségét s nehány éven át fóthi kastélyában adott át neki műtermet. A gróf ösztönzésére és az ő támogatása mellett Ligeti Antal 1854-ben több évre a Keletre utazott, bejárta Egyiptomot, a Libanont, Palesztinát, Damaszkuszt, a görög szigeteket s később Rómában s déli Olaszországban tartózkodott. Rómában sok kiváló művészszel, köztök különösen Knausszal, a világszerte ismert német életképfestővel állott benső baráti viszonyban. Kevéssel az után, hogy Budapesten állandóan megtelepedett, 1867-ben, elfoglalta a nemzeti muzeum képtárőri állását s e minőségben is a magyar művészet érdekeit önfeláldozó buzgósággal képviselte. Felfogására kiolthatlan mély benyomást gyakorolt a forró keleti éghajlat ragyogó színpompája, a természetnek nagyszerűsége s képein, — akár a sivatag pálmaligetes végtelen téreit, akár a hazai tájak érdekesebb részleteit ábrázolja — a nap áradó fénye és a térbeosztás nagy szabású arányai képezik az összhatás alapját.

Az országos magyar képzőművészeti társulat az elhúnyt művész emlékét megtisztelni kívánta azáltal is, hogy hátrahagyott nagyszámú vázlatait és rajzait a műcsarnokban külön kiállításon bemutatta. Érdekesebben, mint bármely életleírás, vázlatainak és rajzainak gazdag gyűjteménye feltárta művészi pályájának minden egyes jellemző mozzanatát. A kik Ligetinek tájfestészetét csak utolsó éveiből ismerték, kissé modorossá vált színe-

Művészi Zsebkönyv
1890.

Ligeti Antal

nád

Vas. Ujs. 1889. 768. l.
(A Ukrainarnokból.)

Szent nő szobra, barokkstilü, XVIII. sz.
Megégett. Mag. 47·5 cm.

Restaurálta 1933 – van Nihány Lajos

Ligeti Antal

wód

Vas. ujs. 1881. 302. l.
(Az Országos Képtár
megnyitása.)

BC

VASÁRNAPI UJSÁG

25. SZÁM. 1888. BUDAPEST, JUNIUS 17. XXXV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, fél évre ... 6 »
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre ... 4 «
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre ... 3 «
Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó

CAPRI SZIGETE.

Ligeti Antal festménye.

Költőknek, festőknek annyi sok kedvencz tárgya van, melyekkel foglalkozni szeretnek időről-időre. Megéneklik, lefestik s a következő nemzedék ujra fölveszi. Toll és ecset alól el nem múlik. Ilyen *Capri* szigete is. A mely festő déli Olaszországot bejárta, lefestette Caprit. Emlegeti Tacitus szintén, de akkor még nem volt az a kedves, szép hely, melynek most tartják. Mert a nápolyi öbölvidék e regényes sziklaszigete épen nem tartozik Itália paradicsomi pontjai közé. Meglehetősen kopár és fa nélküli, napégette mészkőfalakkal. De regényes és elbájoló a tenger ragyogó kék tükrében, a sajátságos fényes világításban, mely e vidéken oly megragadó. Regényes multja is van, az utazó pedig csodálatos barlangokat talál benne. Az utas tehát el nem mulasztja a látogatást, hogy a három órányi utat megtegye Nápolyból Capriba.

Jeles tájképfestőnk, *Ligeti* Antal is engedett a kedves benyomásoknak. A nyugodt tenger, fényes, zománczos tükrével, a violaszínű sziklák, az átlátszó, tiszta levegő, melegségével, távolával, — ez mind az ő eleme, melyek itt oly csábító pompában kínálkoztak. Legszebb tájképei egyikét festette Capriról, a meleg égalj szingazdagságával, a tenger poetikus melankholiájával, a tiszta, messze átlátható levegő mélységével.

Capriról azt hiszik a tudósok, hogy a vulkanikus erők még most is háborgatják, emelik és süllyesztik talaját. A Tiberius korából való épületromok vízben vannak, pedig rendeltetésüknél fogva szárazon kellett épülniök. A sziget legnagyobb barlangjában, a Grotta del Arsenaleban szines márvány mozaik padlót találtak, melyet azonban majdnem egy öl magas tengeri csigákból, tengeri maradványokból, fövényből képződött réteg borított. Az első példa azt mutatja, hogy a talaj süllyedt, a másik pedig hogy emelkedett. Capri leghíresebb barlangja, a kék bar-

CAPRI SZIGETE. — LIGETI ANTAL FESTMÉNYE.

lang (Grotta azzura) is bizonyítja, hogy a sziget talaja Tiberius óta süllyedt, mert lehetetlen, hogy a római írók meg ne emlékeztek volna a csodás színvegyületű barlangról, de akkor még nem nyomult bele a tenger vize, melynek mélyéből az alacsony bejáratnál visszaverődő napfény oly bűvös kék világosságot áraszt szét a barlangban.

A kék barlangról Capriban régen szólt a rege, de megközelíteni nem merték, mert azt tartották, hogy a kegyetlen Tiberius lelkét őrzik ott szörnyetegek. A halász még a környékét is kerülte. Végre 1826-ban Kopis Ágost német festő (mert már akkor is festői tárgy volt Capri) mitsem törődve a babonával és rémítgetésekkel, egy bátor hajóssal és Capri falu nótáriusával csolnakba szállt, s az alacsony boltozat alatt bebujt a barlangba, és fölfedezték a természet egyik legkápráztatóbb játékát, a kék barlangot, melynek megtekintésére évenként annyi és annyi idegen megy azóta a csöndes, kopár szigetre.

ANYÁMRÓL.

Siró szem.

Mikor haza megyek,
Szemébe köny tolul.
A mikor eljövök,
Könyezve rám borul.

Pályám sürü sötét
Vadonban tévelyeg:
Anyám siró szeme
Előttem ott lebeg.

Fürészsze fény utam
Minden kis porszemét:
A nap se födi el
Anyám siró szemét.

Nyugvó párnám fölött
Álmom' ragyogja át
S beszórja csillogó
Gyöngyökkel fátyolát.

Oh, az a siró szem
Az én jó csillagom!
Addig leszek boldog,
A mig ezt láthatom!

Kis kunyhóba vágyom...

Kis kunyhóba vágyom
A Balog partjára,
Öreg édes anyám
Reszkető karjába.

Nem tudok én sehol,
Csak ott megpihenni,
Fájó szivem' oda
Jól esik temetni.

Az a gyönge két kar
Az én menedékem,
Üldöző világtól
Megvédelmez engem.

Pedig egy gallyat is
Alig bir letörni —
Egyebet se tud: csak
Ölelni, ölelni!

Pósa Lajos.

MEGNÉZTE...

Elbeszélés.

Irta: **Gonda Dezső.**

(Vége.)

Az pedig, hogy öreg este van, nem tartja vissza a vén Enyedit. Hát nem akárhányszor átballagott estenden az inokai kastélyba a nagyságos asszonyhoz, ha vinni valója volt? Pedig Inokán nincs az a tengersok lámpa, a mi itt. Miért is világitana másért, mint azért, hogy az emberek könnyebben járhassanak egymás házához?

Rá is talált arra a házra.

Talán még se jó helyütt jár itt? — 200-ik szám csakugyan. De hisz ennek a nagy épületnek minden ablaka fényesre ki van világítva; zene hallatszik ki a kapuján, mint valami lakodalmas helyről.

A mint kétkedve nézegette, a kapu alól egy jegesmedve-féle teremtés reámordult:

— Mit bámészkodik erre? Vagy tán kendet is a vendégségbe hozta az a két vén paripa? Bizony utóbb ajándékot hoz abban a csomóban.

Ejnye be tréfás állat az a jegesmedve.

A kapu alatt két czifra ruhás inas jót is nevet a portás ur szavának. Enyedi Gáspárt ez most nem bántja.

— Keresem szépen, jó helyütt járok-e a 200-ik szám után? Fehérberki Malvin ő nagyságát keresem.

A kapus rácsodálkozott. Hisz az a báróné leánykori neve.

— Ez az, a palotája. Hanem jókor jön öreg, csak nem akar felmenni a fényes vendégségbe?

Enyedi Gáspár megrázta a fejét. Alighanem eltévedt... Még mindig a képzelődése tartotta fogva.

— Arra kérem az urat, mondja meg, bizonyra tudja, hogy itt lakik az az uri asszony? Mert a kit én keresek, az most már nem mulat, vendégeskedik, hanem az bánkódik, mert vár valamit, mi csak nem akar jönni a postán.

— Hát bolondnak néz, öreg ember? Azt ne tudnám bizonyra, hogy az én tulajdon urnőm, Tárnoki báróné, a Fehérberki tanácsos leánya, itt lakik-e? Aztán hogyan busulna — mikor most is nagy vigasság van nála? — Azért csak jobb lesz, ha tovább kerül egy házzal.

Enyedi Gáspár belátta, hogy ha be akar jutni, már csak meg kell mondania, kinek az apja és mi járatban van. Hanem ezzel tette be igazán az ajtót maga előtt. A kapus ijedve szólította oda a két inast, hogy valahogy be ne ereszszék ezt az embert, mert ez apja annak a bolond fiatal embernek, a nevelőnek, a ki a méltóságos asszony miatt meglőtte magát. No, hiszen az volna drága dolog, ha ez most oda a vigadozó nagy urak közé betoppanna.

Az öreg Enyedinek hiába gördült végig a könny a két arczán, hiába kérte: engedjék meg neki, hogy valami rejtett zugból rátekinthessen csak egyszer arra az asszonyra, a kit a fia ugy szeretett. Mind hiába!

A zajra még nehány inas vetődött a kapu alá. Azok közül egyik csodálkozva ismert rá az öregre:

— Maga az Enyedi Gáspár uram? hogyan került ide Pestre?

Inokai ember volt: Jóljárt Sándor, a kit valaha az öreg Enyedi szerzett be az inokai urasághoz kertésznek. Hogy felvitte dolgát az Isten!

Ennek aztán elmondta Enyedi Gáspár a szive óhajtását:

— Látod, Sándor fiam, nem akarok én többet, csak hogy valami rejtett zugból, a hol nem látnak meg azok a fényes úri vendégek, csak egyszer rápillanthassak arra az asszonyra, a kinek az én fiam utána halt... Nem akarok én többet, hanem ha ezt meg nem tehetném, éreztem én azelőtt is, érzem én most is, hogy a szivem szakadna meg utána... Tedd meg nekem ezt az egyet, édes fiam, Sándorom!

Olyan szépen tudott kérni, hogy a jeges-medve formáju kapusnak is porszemet fujt hirtelen szemébe a szél.

Sándor elgondolkozott:

— Isten neki, megpróbálom, Gáspár bátyám, ha szerit ejthetjük. Jőjjön utánam. Mert ha most nem látja meg, holnap már amugy se. A báró elviszi a nejét Párisba, ott laknak ezentul, nem Pesten. Bucsura van ma ez a fényes vigasság.

Felvezette az öreget a hátulsó lépcsőn, által a folyosón, egy-két termen keresztül.

Valami fülkefélében állott meg vele, a melynek lehulló, nehez függönyein csak egy-egy derengő sugár verődött által. Az úrnő csöndes imádkozó helye volt, a mint némely nagyúri háznál divatos, — ha soha senki nem jár is oda imádkozni.

A hol egy helyen a függöny elvált a faltól, Sándor odamutatott az öregnek.

Az öreg Enyedi lélekzet-fojtva nézett, nézett...

A második teremben megindult a táncz. Az andalgót járták a nótára:

Szeress egyet, hogy legyen szép,
Hogyha szenvedsz, hadd legyen mért...

Szép volt, oly szép a nő, a kit Jóljárt Sándor mutatott az öreg Enyedinek. Sem magas, sem alacsony, mint azok az asszonyok, a kikről nem tudjuk, serdülő gyermekeknek nézzük-e őket, vagy inkább óriás babáknak. Az ember szinte fél hozzájok nyulni, s ha meglátja, mégis egy világot odaadna azért, ha egyszer átölelhetné. Fekete fejecskéjét negédesen félrehajtotta a vállára: a mi olyan szép két szin egymás mellett: az a fekete fő meg a ruha selyemének halovány kékje. Okos két nagy szeme kigyult; a homloka, halavány orczája, vékony ajaka, egész mindene csupa mosolygás, verőfény. Magába veszejtő, lelket kicsaló!

Be kár, hogy az ilyen gyönyörű teremtésnek lelke, szive nincsen. Igazi baba: lélektelen. A ki 18 éves korában elég vén arra, hogy elfeledhesse, hogy 16 éves korában valaha szive is volt, a mely megszólalt.

Hanem elnémította.

S ez a gyönyörű teremtés olyan rút, olyan ijesztő lett egyszerre Enyedi Gáspár szemében, a mikor meglátta, milyen mosolyogva tud táncolni, inogni, hajladozni. Odaengedi karcsu derekát valami hajlott kopasz embernek, ráint biztatóan annak a szavára, azután negédesen elfordul attól s kedvtelve nézi azt a picziny lábát, a mint rakja czifrázva a tánczot vele.

Hát nem érzi min tánczol? Nem tapad le a lába, ha elgondolja, hogy ezt a sikos pallót a Zoltán vére foltozza? Hát nem botlik meg a lába abba a rögbe, a mi alá a Zoltánt elküldte? Hát tud még nevetni, mikor hármuktól örökre ellopta a nevetést: Zoltántól, tőle, meg attól az őszhaju asszonytól Inokán? Tud ráinteni egy ilyen hajlott, kopasz idegen embernek a szavára, mikor az ő fia számára, a ki olyan volt mint a nyárfa, sugár, fiatal, szép, egy bucsuzó, vigasztaló szava nem volt?

Az öreg Enyedinek a szive facsarodott. Fájt neki az a rögtönös kijózanodás.

De hát micsoda volt neki azt gondolni, hogy ez az asszony talán mégis sajnálja az ő fiát, hogy már bánja a tettét, hogy várja szomorkodva, mikor hozza a posta azt a drága hagyatékot; hogy a nyakába fog borulni és könnyeivel áztatja a képét? Ki mondta néki az olyan bolondot?

Ilyen keserveset csalódik a fővárosban járatlan egyszerű falusi ember, a kinek szive van, és azt hiszi, hogy egy asszony nem tud megölni egy embert, a ki szerette, a kit szeretett; megölni úgy, hogy könnyet se ejtsen utána, hanem mosolyogva, tánczolva negédesen.

Hogy van szép nő, a ki lelketlen.

Most már tudja.

Odabenn az andalgó kavargó frissbe csapott át.

Enyedi Gáspár annyira józan volt már, hogy humorizált a fájdalmában:

— Sándor fiam, ki az a görnyedt, kopasz öreg ur, a ki a méltóságos asszonyoddal járja a frisset?.. De furcsa egy figura..

— Lassan, Gáspár bátyám, az a férje, a Tárnoki báró!

Ligeti Antal –

L i g e t i Antal.

.1867.V.O.52 x 75.Kende 1919.XII.

7.Fromme.1927.XI.

fenn, a
lak is
tartó-i
egyki k
vel. A
lomot e
pitette
1807-bő
Csébi k
natkozó
nyi és
30 halo
századv
hangvet
szitett
pa ref
lyet a

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1896. 126 p.

elhunytát. Végső utjára Teleki Samu gróf és Vay Béla báró főrendiházi alelnök kisérték. — Özv. Ligeti Antalné, szül. Zsolnay Laura, a kitünő tájképfestő özvegye, 56-ik évében, Budapesten. — Özv. Roskoványi Boldizsárné, szül. Dráveczky Auguszta, Váczott, 90 éves. — Pulay Gézáné, szül. Burián Malvin, 46 éves, Komáromban. — Özv. Hertzeg Károlyné, szül. Kégl Aloizia, 78 éves

Ligeti Antal

A történelmi arczképcsarnok helyiségei a várkerti bazárépületben már teljesen készek s legközelebb megkezdik a képek elhelyezését. A nemzeti muzeum képtárában levő arczképek jegyzékét Ligeti Antal képtárőr és Pulszky Károly, az orsz. képtár igazgatója a napokban állitották egybe s terjesztették fel a muzeum igazgatósága utján a közoktatásügyi miniszterhez jóváhagyás végett. A muzeumi arczképek száma meghaladja a százat, melyeket a miniszter válaszának leérkezte után az időközben érkezett ajándék-képekkel együtt azonnal átszállitanak Budára s megkezdik a rendezést. Az arczképcsarnok valószinüleg január 1-én megnyilik.

Vas. Lap. 1884. 823. l.

Ligeti Antal

Wagner Sándor

A képzőművészeti társulat albumlapjai. A képzőművészeti társulat tagjainak 1886-ra szánt albumlapok szétküldése megkezdődött. Ezuttal kettő küldetik szét. Egyik nagy albumlap: «*Vajda-Hunyad vára Mátyás király korában*», Ligeti Antal és Wagner Sándor közös festményének (a muzeumi képtárban) másolata. A másik lap ennél sokkal kisebb, «*Férj és nő*», páros arczkép, Rubens festménye után metszette Doby Jenő.

Vas. Lap. 1886. 75. l.

Ligeti Antal

a, hogy semmi sincs a kezében. Szemeit
a behunyja, kezeit kinyujtja és mondja:
dd ide hát legalább azt a kilenczet.»
Egy nap tolvaj ment a khodsa házába s a
; talált, összeszedte és elvitte. A khodsa pedig
szedvén, a mit a tolvaj még ott hagyott, vitte
na. Mikor a tolvaj bement a háza kapuján,
hodsa kopogtatott, mire az kinyitja a kaput
érdi tőle: «Te mit akarsz itt?» — «Hát talán
n ebbe a házba költözködöm?» felelt a khodsa.
Egyszer a khodsa kölcsön kért a szomszéd
ól egy üstött s mikor visszavitte gazdájának,
kisebb üstöt tett bele. «Hát ez micsoda üst
ne?» kérdi a szomszéd. «Az üstöd megel-
t,» világositá fel a khodsa és az ember elfo-
lta a kisebb üstöt is. Nehány nap mulva
nét elkérte a khodsa az üstöt, de nem vitte
sza. A szomszéd tehát elment visszakérni az
ját. «Az isten tarson meg téged, — mondja a
odsa, — az üst megdöglött.» — «Hogy lehet
hogy egy üst megdöglik?» kérdi a szomszéd.
zt hitted, — válaszol a khodsa, — hogy az üst
gellett s azt nem akarod elhinni, hogy meg-
glött?»
Egyszer találkozott a khodsa valakivel s mi-
r meglátta, hirtelen visszahuzódott, mire
az is megállt és kérdezte tőle, hogy micsoda
glepetés ez? «Ha szabad kérdeznem, —
ndja a khodsa — kicsoda vagy te? Mikor

Ligeti Antal

A nemzeti muzeum átalakított és ujonnan rendezett képtára Szent István napra újból megnyilik a nagy közönség számára. Az összes termek gyökeres átalakításon estek át.

Valamennyi amerikai keményfa padlót kapott, a falakat kitatarozták, a vízfütési csövek, melyek eddig a falak tövénél huzódva, a képkereteket nagyon rongálták, most a falakba vannak berakva s a kisebb termekben az ablaknyilásoknál birnak kisugárzó rácsajtókkal, míg a nagy terem közepén a meleget diszes burkolattal födve kettős csőtekercs szolgáltatja, a melyek körül kényelmes pihenő pamlagok vannak elhelyezve. A képek rámáit is részben ujra aranyozták és kijavították. Végül *Ligeti* Antal képtárőr egyes termeket egészen újból rendezett. Az első teremből, hol a régi nagy mesterek másolatai vannak, a kisebb képeket más termekbe tette, hogy a nagyobbak hatása háborítlanabb legyen. A második nagy történeti teremben új csoportosítással rendezte a képeket. Az ajtóval szemben mindjárt megkapó csoportot képez Litzenmayer Szent Erzsébetje, Benczur Bachansnője s Makart Heraklese. Ebben a teremben nyert elhelyezést Jules Lefébre hires «Ondine»-je is. A III. terem, melyben Markó és iskolájának képei vannak, csekély változáson ment keresztül. A IV. teremben magyar táj- és genreképek vannak, többek közt Munkácsy «Ujonczozása», Gyárfás Jenő «Tetemre hivása», Jankó János «Lakodalmi tragédiája». Az V. terem és VII. terem kizárólag külföldi művészek műveit tartalmazzák. A VI. teremben Zichy Mihály nagy képe «Erzsébet királyné Deák Ferencz ravatalánál»; körülötte az uralkodó ház tagjainak arczképei vannak elhelyezve, melyek legujabban dr. Jankovich Antal hagyatékából József nádor, neje Dorottya főherczegnő és II. Lipót képmásaival szaporodtak. Végül a VIII. teremben a Tárkányi hagyatékából, egyházi tárgyu másolatok és eredeti festmények láthatók. A képtári folyosóban elhelyezett újkori szoborművek tultömött-

Vas. Lap. 1887. 569. l.

ségén az igazgatóság akként segített, hogy a rendiház lépcsőházában állíttatott fel, hova azok szánva voltak, de csak ideiglenes piedestálon, melyek kicserélésre várnak. E tiz szobor: Mátyás király, Mária Terézia, II. Rákóczy Ferencz, Báthory István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Verbőczy István, Deák Ferencz, Eötvös József és Szalay László.

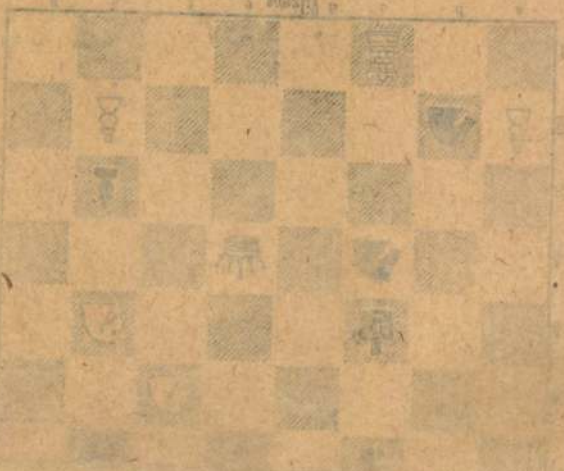

Ligeti Antal

Petőfi sirja a műcsarnokban. Ligeti Antal jeles tájfestőnk az erdélyi részekben jártakor vázlatot készített a segesvári csatamezőről, hol Petőfi is elveszett. A művész már kidolgozta a vázlatot, s a szép kép a műcsarnok őszi kiállításának novemberben megnyiló új sorozatában lesz látható.

A hegyek által szegélyzett csatatér közepén vonul a vadvirággal benőtt hosszukás halom, mely alatt az elesett honvédek — köztük Petőfi is — nyugszanak. A háttérben jobbra látszik Segesvár, balra közelébb pedig szép park közepén a hirneves Bánffy-kastély, melynek a művész vendége volt. A táj arról a dombról van felvéve, hol Skariatin orosz tábornok a segesvári csata alkalmával főhadiszállását tartotta. A kép hangulata a tárgyhoz illően komor. Az égen sötét felhők gomolyganak, az egész táj elvonult nagy vihar képét mutatja, a jobb előtérben egy tölgyet derékban tört ketté a szél, jelképezve mintegy a költő halálát, kit a természet is siratni látszik.

Vas. Ujs. 1887. 734. l.

P4

(8)

Kisfaludy-u 36

19

83. ábra, 85,

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1887. 729. l.
(A Műcsarnokból.)

A tájképek közt találkozunk legtöbbel régibb művészeink közül. *Ligeti* Antal egy kiállításról sem szokott hiányzani. Veterán művésznek mondják, mert három nemzedék is fejlődött mellette. De ép oly termékeny ma is, mint volt régen s ép oly kitünő képviselője a klasszikus tájfestészetnek. Jól esik látni a nagy gonddal rendezett terrenumot, a szép alakulású szirttömegeket, a kéklő

206.

P 1

Baron u 90

(8)

40

25. ábra

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1897.
774. l. (Ligeti
Anal Áremléke
Donáth Gyulától.)

Holbein d. j

Velhagen és
Klasing

I/2 pole

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1887. 724. l.

gyermekétől is
ajándékait, sőt
Nyáry Krisztina,
gyermekeit, kén
hoz Szomolányba
a sors csapásait.

Ez elhagyott
husz éves Nyáry
Miklós, hogy a
özvegyét a katholi

Az Eszterházy
ték föl eredetöl
egyikéhez: a Sal
mindenesetre ko
Pál nádor által g
phæum Domus E
nevü őse Attilán
származását. Mi
nok ősi fészke a
Vatta voltak, a m
földjét a pozsonyi
ellen döntő párvi
totta fenn a Salan
mire a győztes j

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1874 59 l

— **Ligeti Antal** derék tájfestönknek Samassa, egri érsek, három nagyobb festményt rendelt meg, melyek már közel vannak befejezésükhöz. E festmények tárgyai: Szepesvára, a püspöki ódon templom- és residentiával, Kilátás Szepes-Váraljára, a branyiszkói magaslatról. Savnik, püspöki nyárilak.

kedik az amatőrség megszokott keretein. A montázst és a fedőlapon levő ólommetszeteket *Kner Albert,* lapunk főmunkatársa végezte.

Szedés- és nyomtatáspéldáink mindegyike gyakorlati munka. Ilyenek *Horváth Ferenc* (Biró Miklós nyomda rt.) címlapja, *Herschkovits Dezső* (Biró nyomda rt.) villamosplakát-reprodukciója és Wörner-levélfeje. Figyelemreméltó a *Kondor Árpád* (Egyetemi nyomda) tervezte két cégkártya és a két fotós reklám-reprodukció, amelyet *Lengyel Lajos* (Fővárosi nyomda) tervezett. A két fiatal könyvnyomtató munkáin a törekvés elismerésreméltó jelei látszanak.

A Balogh Sándor cég levélfejét *Czinolter Károly* (Biró nyomda rt.) tervezte. „Az idegenlégió borzalmai" című kis plakát *Bezdány Ferenc* (Hungária nyomda) sikerült műve. Ő tervezte és véste ólomba a szimbolikus rajzot is.

Könyvművészeti remekek a végtelenül finom záródíszek, a könyvcímlap, a könyvfedél és az iniciálék, amelyeket *Kner Albert* grafikusművész Erdős René „Indiai vendég" című könyvéhez stílusosan tervezett. *Nemes Erick* prospektus-oldalai is vérbeli művész munkái. Ez utóbbi mellékletek csak nemesítően hathatnak a szemlélő ízlésére.

A Hungária Hírlapnyomda Rt. ezidei naptára feltűnést keltő fedőlappal került kiosztásra. Örvendünk, hogy a nyomda vezetőségének előzékenységéből lapunk mellékletei során olvasóinknak is bemutathatjuk. A *H* betűvé képzett fotók sokasága a kézi- és gépszedéstől kezdve a tömöntödén, géptermen, vágó-

Bortnyik
terveit a
hozta ki.
Külön
Cultúra-ny
jó levélfe
A tová
küldött m
Az Ott
leti az in
A Berg
tudvalevő
megkapó
hatjuk, a
tóparti es
A Dres
Dresden
gyorssajtó
nöke meg
A Han
festékgyár
lékleteink
jelzésű fe
A Hart
lékeltük,
telepe Tá

Ligeti Antal

rod

Vas. Ujs. 1875

523. l. (Az

Ormós Képtár

rendezése.)

Non voglio fare d
complimenti; ma
desiderio di noi
resi di presentare
opere nel modo
che saranno ottimam
dell'Esposizione, d
Madonna nella E
di Arte Moderna a
fino agli ultimi be
al bellissimo S. Gi
Esposto a Parigi,
Medaglie e plac
la sera, Ricordo',
Pietà, il bel grup
"Intimità", al m

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1875. 12. l.

— **Ligeti Antal** közelebb adta át Simor hgprimásnak az általa megrendelt szentföldi tájképet, mely Bethlehemet ábrázolja. Ligeti köztudomásulag hosszabb ideig tartózkodott az ötvenes évek végén a szent földön. A herczegprimás tetszését az uj tájkép annnyira megnyerte, hogy legott egy másodikat is megrendelt nála.

Ligeti Antal

Ligeti Sándor, a nemrég elhunyt Ligeti Antal jeles festőnk fia, élete 26-ik évében; Nagy Ignácz, a nem-

Vas. Ujs. 1890. 362. l.

Merenye
Gombkötő psz.
Sigei dülő
Tót-Szt. György
Görösgát
Cifra m.
Nemeskei psz.
Nemeske
Kis-Tamási
Petend

Ligeti Antal

rőd

Gerevich Tibor:
Régi és újabb magyar festők a primási Képtárban. Vas. Ujs. 1916. 553. l. Képpel 554. l.

(1874) Betlehem c. Képe reprv.

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Ligeti Antal.

Vas. Ujs. 1890. 245. l

A képzőművészeti társulat választmánya e hó 8-iki ülésén több művészi ügyben határozott.

A *Keleti Gusztáv* igazgató által felolvasott jelentésből kiemeljük, hogy *Ligeti Antal* hátrahagyott műveinek kiállítása iránt a hazai közönség rendkivüli érdeklődést tanusított s vázlatai és rajzai közül 297 kelt el, összesen 14,477 frton. Az igazgatóság inditványára a választmány elhatározta hogy az érdemes művész siremlékére a társulat 500 frttal kezdi meg a nyilvános gyüjtést, s fölhivja a művész szülővárosát, Nagy-Károlyt is. — *Kolozsvárott* a társulat márczius 31-ikén nyitotta meg kiállitását, 195 műtárgygyal. Ezt követőleg a legközelebbi vidéki kiállítás *Brassóban* lesz, a hol Brenneberg Ferencz polgármester elnöklete alatt százas bizottság karolta fel a társulat érdekeit. E jelentés felolvasása után a választmány megalakította ez évre a társulat szakbizottságait, s ez évre igazgatónak *Keleti Gusztávot* és helyettes-igazgatónak *Benkő Kálmánt* újra megválasztotta. Keleti a választmány ez újabb bizalmi nyilatkozatát köztetszéssel fogadott beszédben köszönte meg.

Az ülés végén a választmány örömmel fogadta annak bejelentését, hogy *Szilágyi Dezső* igazságügyminiszter a befejezéséhez közelálló törvényszéki palota esküdtszéki díszterme számára *hat nagy falfestményt* rendelt meg *Hauszmann Alajos* műépítész előterjesztésére és e feladattal *Feszty Árpádot* bizta meg, kinek vázlatait, melyek a magyar igazságszolgáltatás történetének kimagasló mozzanatait ábrázolják, már jóvá is hagyta.

Basal
(129)
Alsó m.
Hársfa psz.
Türkengrab
Szilvás cs.
Zsibót
Domolos psz.
Sebes ps.
Türbék
(123)
Becefa
(123)
Almás patak
Pipa gyujtó cs.
Altes Zrinyi-Kastell
Szigetvár
(113)
Z.O.
Botyka
(120)
M.H.
E.St.
Méhesházak
Botykai csatorna
Agadai cs.
Hobol
(111)
Almás patak
Péterfai-erdő
Péterfa psz.
Bodorfa psz.
Hobol
108
Katád

Ligeti Antal

Trencsén vára c.
olajfp. repr.
Vas. Ujs. 1871. 96 l

Pannonhalma, refektorium

713–716

Ligeti Antal

Vastagh György

Vas. Lyc. 1873. 577. l.

— (*A bécsi kiállításon levő magyar festményekből*) Ligeti Antalnak libanoni ó-kori sirokat ábrázoló tájképét Pless porosz herczeg vásárolta meg, s e szerint a szép festmény messze földre jut. Vastag Györgynek „Oláh lakodalmas menetét“ pedig a bécsi műegylet vette meg. Főuraink, vagy főpapjaink (noha a közoktatásügyi miniszter fölhivta figyelmöket) nem vásároltak eddig semmit.

4

LA RIFORMA COSTITUZIONALE ITALIANA

DI ANSELMO ANSELMI

Per poter comprendere il significato della recente trasformazione costituzionale italiana, occorre esaminare brevemente, le caratteristiche della Carta Costituzionale Italiana, cioè a dire dello Statuto del Regno.

Le origini e la forma di tale atto, sono dimostrate dalle ragioni storiche e politiche che lo hanno determinato.

Ma dall'epoca della promulgazione dello Statuto (1848), al giorno d'oggi, le mutazioni politiche e sociali sono veramente grandiose.

Basti accennare al fenomeno del Sindacalismo, per vedere come gli orizzonti politici si siano mutati.

Perciò, i principii costituzionali classici, sorti dalla Rivoluzione francese, e culminati nella teoria della divisione dei poteri, non si possono più considerare come attuali ed efficienti, perché essi sono completamente superati dalle esigenze della realtà.

Inoltre, il principio teorico della divisione dei poteri, e del contrappeso tra di essi, non è mai stato attuato in realtà, in quantoché, uno dei tre poteri, il legislativo, ha, sin dall'inizio, assunto una

S. Jezuita nemesi konvikt

516 – 517

Ligeti Antal

Vas. Ups. 1871-63l.

** („*A nemz. muzeum képcsarnokának ismertető lajstroma a festészek rövid életrajzával.*“) E czim alatt jelent meg egy füzet Ligeti Antal, a nemzeti muzeum képtárőre által szerkesztve. A bevezetés a képtár történetének rövid vázlatát foglalja magában. A muzeum megalapitása után sok ideig csak 16 arczképből állott az ország képgyüjteménye, mig Svetics Jakab kőszegi ker. táblai ülnök kezdeményezése folytán 1825-ben a Zrinyi kirohanását ábrázoló kép meg nem rendeltetett, melyet azután I. Ferencz koronáztatása követett, de képtárrá a gyüjtemény csak 1836-ban lett, midőn Pyrker egri érsek a muzeumnak ajándékozta 190, nagy részt a legjelesebb művészektől való gyüjteményét. A 48—49-ki magyar kormány 76 festménynyel szaporitotta a képtárt, s azóta leginkább hazai művészek festményeivel gyarapodott.

Ligeti Antal

— *(Ligeti Antal jeles tájfestészünk)* bevégezte azt a két tájképet (Trencsénvára és Ricsóváralja), melyeket Kubinyi Ferencz megbizása folytán az akademia kis termének falára készitett. Ezek közül Trencsénvára, Keleti Gusztáv által fára rajzolva, a „Magyarország Képekben“ czimü honismertető folyóiratban is megjelent.

Vas. Lyc. 1867. 616.
l.

Ligeti Antal

Ligeti Antal síremléke. A képzőművészeti társulat gyűjtést indított a kitűnő tájfestő, Ligeti Antal síremlékére s most pályázatot hirdet annak tervére. A mintának egy ötöd nagyságunak kell lennie. A tervrajzoknak mértéke 10 centiméter, 1 méter s egy alaprajz, egy elő- és egy oldalnézettel. Pályázni akár nyiltan, akár jeligés levéllel lehet. A költségvetés szintén benyujtandó, melynek összege a tiszteletdíjjal s a felállítás költségeivel együtt 2000 forintnál többre nem mehet. A költségvetésben az emlék anyaga világosan körülirandó. A pályaművek ez évi október 15-ik napjának déli 12 óráját az országos magyar képzőművészeti társulat titkárságához (Andrássy-ut 69.) küldendők.

Vas. Ujs. 1892
525. l.

* Üvegből készült szobor, Bartholdi, a híres amerikai szabadságszobor készítője, jelenleg egy nagyobb szobron dolgozik, mely Párisban a Szent-Péter-téren lesne felállítva, a német-francziá háborúban használt léghajók emlékére. Nevezetessége a szoborterv az, hogy a léghajó mintáját vas sodrony hálózattal körülvett üveggömb képezi, melynek közepére villamos ívlámpát helyeznének el!

ELŐFIZETÉSI FÖLTETELEINK.

		egyszerre	félévre	negyedévre
A Vasárnapi Ujság	—	fr. 8.—	fr. 4.—	fr. 2.—

Ligeti Antal

A képzőművészeti
társulat kiállí-
tásán 1871-ben
az akadémia-teren
számára festett négy
tájképe és Tsszabló
c. képe.

Vas. Ujs. 1871.

225. l

Győr, szekes

652

Ligeti Antal

Vas. Ujs. 1887. 724. l.

LIGETI ANTAL. LÁNDZSÉR VÁRA.

gyermekétől
ajándékait.
Nyáry Kriszt
gyermekeit,
hoz Szomolá
a sors csapás

Ez elhagy
husz éves Ny
Miklós, hogy
özvegyét a kat
Az Eszterh
ték föl ered
egyikéhez: a
mindenesetre
Pál nádor ált
phæum Dom
nevü őse Atti
származását.
nok ősi fészke
Vatta voltak,
földjét a pozs
ellen döntő p
totta fenn a S
mire a győzte

Ligeti Antal

Kiállitás Ligeti műveiből. A műcsarnokban nagy érdekű kiállitás nyilt meg Ligeti műveiből. Több mint négyszáz festmény, vázlat, tanulmány, aquarell-kép, rajz van együtt. Ligeti termékenységét, művészi erejének bőségét, motivumainak gazdagságát itt ismerhetni meg igazán. Ifjabb korától kezdve élete utolsó idejeig terjednek e vázlatok és rajzok, a fejlődés korától az alkotások hosszu korszakán végig. Ligeti könnyűséggel és biztossággal vetette vászonra vázlatait, s kész képek már ezek is, mutatva az öntudatos és finom érzékű művészt, mely rögtön tisztában van magával. A közvetlenség frissesége, a művészies érzék klassziczitása legegyszerübb vázlatán is elárulja a mestert.

Találunk egy pár másolatot is, többi közt Markó után, kinek oly méltó tanítványa lett. A tanulmányok közt vannak figurális képek, olasz vagy ma-

Vas. Lap. 1890. 144, 145 l.

gyar népies alakok. Gazdag a rajzgyüjtemény, nagyobbrészt keleti utjából. Aquarellben is föl van dolgozva a benyomások egy része. Biztosabb kézzel fölvett rajzokat, annyi tisztasággal, oly sok tudással ritkán lehet látni. Ezek ismét csak azt mutatják, mennyi sokat tudott e művész, mennyire átérezte rögtön egy vidék, egy tájrész kharakterét, festőiségét. Ezeket rajziskolák számára kellene megszerezni, a mint hogy a mintarajztanoda és női festő iskola sietett is biztosítani a maga számára több kitünő darabot. E képek, vázlatok, rajzok eladók, és pedig rendkivül olcsó áron. Vannak vázlatos rajzok 2—4 frtért is; a legdrágább kép sem több 150—200 frtnál; a legtöbbnek 50—80 frt az ára. Van is kelendőségük, s Klotild főherczegnő, Thurn-Taxis herczeg, gr. Teleki Géza belügyminiszter mindjárt a legelső vásárlók közt voltak. Több mint fele elkelt a kiállított műveknek már az első napokban. A muzeumi képtár számára szintén vásároltak. A muzeumba fog kerülni a 23-ik szám alatt levő «Pálmafa» is, egy lágyan és gyönyörüen dolgozott kis kép. Műtörténelmi jelentősége is emeli művészi becsét. Ez volt ugyanis az a kép, melyet Ligeti azért festett, hogy Markónak bemutassa, mint képességének bizonyítványát. A nagy mesternek tetszett a kép s a fiatal

TAVASZI KALAP.

TAVASZI KALAP.

festő aztán tanítványa lett. Ligeti egész életében szeretettel őrizte e képet. Ki van állítva Zala Györgytől Ligeti márvány mellszobra is, erőteljesen mintázva, szépen dolgozva fehér márványból. A képzőművészeti társulat tiz darabot vásárolt Ligeti művei közül, s ezeket tagjai közt sorsolja ki.

juk, eredeti-e vagy fordítás valamelyik latin költőből, de sem így, sem úgy nem válik be; igen középszerű munka.) — *Korai tavasz.* — *Apró versek.* (A nehány kis vers epigrammai éllel akar végződni, de a két elsőben elmés fordulat helyett csak erőltetett és ízetlen elménczkedést találunk, a harmadikban pedig egy egyszerű s nem is új gondolatot logikátlanul összekúszálva s az értelmetlenségig elrontva.) — *A dal.* (Lendületesen van irva, de a költemény alapeszméje zavaros.) — *Lengyeltó, kis erdő.* (Nem emelkedik a középszerűségen felől.) — *Ránéztem.* (Van egy pár csinos strófa benne, de a gondolat nagyon is elcsépelt.) — «*Furcsa*». *Hallottad a csermelyt. Az ősök laka előtt.* (Kezdetnek biztatók, de a nyilvánosság számára nem elég érettek.)

KÉPTALÁNY.

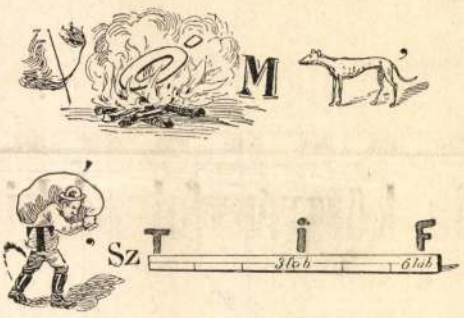

A «Vasárnapi Ujság» 7-ik számában közölt képtalány megfejtése: *A bú, ha jő, nem jő mint egyes őrszem, egész dandár beront.*

SAKKJÁTÉK.

1590. számu feladvány. Ehrenstein M.-tól.

A müncheni feladvány-tornán második dijat nyert.

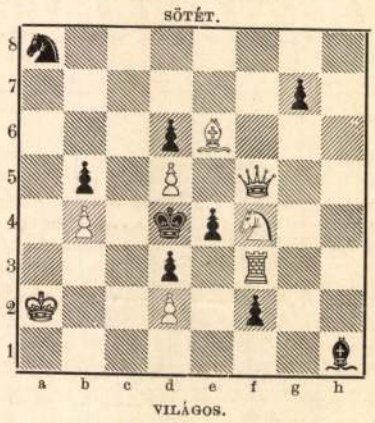

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1584. számu feladvány megfejtése.

Juchly J.-től.

Megfejtés.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Va5—a1	--- b3—b2 (a)	1. ---	---	--- Kf5—g6 : (b
2. Va1—a2	--- t. sz.	2. Hd7—f8 +	---	Kg6—f5
3. Fd5—e4—e6 mat.		3. Fd5—e6 mat.		

b.		*c.*	
1. --- ---	--- Fh5—g6 : (c)	1. ---	--- --- Fh5—g4
2. Va1—d4	--- t. sz.	2. Fd5—e4 +	--- Kf5—e6
3. Vd4—e4 mat.		3. Hd7—f8 mat.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Babocsay Béla. — *Tarnóczon:* Németh Péter. — *A nagykőrösi polgári kör sakk-kedvelői.* — *Nagykőrösön:* M. — *A pesti sakk-kör.*

H. Rapaics Judit: *Ligeti Antal. (A Szerző.)*

A XIX. század közepe után megindult magyar művészeti fejlődés egyik kétségtelenül legszimpatikusabb alakja Ligeti Antal. Olaszországi hosszabb tanulmányútja alatt került igen szoros összeköttetésbe az akkor már Firenzében végleg megtelepedett id. Markó Károllyal, akinek művészete Ligeti klasszikoromantikus tájképfestészetében mindvégig erős nyomokat hagyott. Ligeti ifjúkori arcképfestményei mellett, még keleti, főleg egyiptomi és kisázsiai tájképei érdemelnek különösebb figyelmet. Művei becsületes munkáról, őszinte érzésről és tudásról tesznek tanulságot. A szerző igen helyesen emeli ki Ligetinek, mint embernek, gazdag lelki adottságait és kellő világításba helyezi Ligetinek, mint a Nemzeti Múzeum Képtár-őrének, a fiatal magyar művésztehetségek tanítása és pártfogása körül kifejtett s eddig kevéssé méltányolt munkásságát. Ligetinek ezen a téren a legnagyobb érdeme abban van, hogy a fiatal Munkácsy tehetségét korán felismerte, számára ösztöndíjakat eszközölt ki s nem egyszer sajátjából is segítette a fiatal művészt, akit betegsége idején maga is hosszasan ápolt. Igen sok más, javarészt kisebb jelentőségű művész közül még Mészöly Gézát kell megemlíteni, ki művészpályájának megindulásával Ligetinek nagyon sokat köszönhetett.

(Pálinkás László.)

Révay József: *A költő és a császár. Horatius és Augustus. (Pantheon.)*

Révay József könyve sok tekintetben előnyösen különbözik a divatos regényes életrajzoktól. Nincs benne erőltetett szenzációhajhászás, sem öncélú erotika, sem burkolt politikai állásfoglalás. Nem tesz semmiféle engedményt a tömegízlés kedvéért s ezért műve inkább a klasszikus-műveltségű olvasóknak szerez igazi élvezetet. Révay nagy irodalmi, történeti és régiségtani tudással írta meg Horatius életét. Ez az életrajz valóságos korrajzzá szélesedik s főleg az irodalmi és művelődési állapotokat rajzolja színesen és gazdagon. A nagy római költő életének főkép költészetével kapcsolatos részleteit iparkodik feltárni s verseinek tartalmi és művészi értékeit bemutatni. E téren némi túlzásba is esik a tudós szerző s főleg a nagyobb költemények tartalmi ismertetése a könyv egyes részeit vontatottá és egyhangúvá teszi. Különben szorosan vett regényszerű elem nem sok van a műben, inkább csak a szerelmi részletek kitalálása az író képzelőtehetségének a munkája. Ezekben a szerelmi jelenetekben kissé sok az érzelgősség s általában erősen szépítve, eszményítve vannak éppen úgy, mint magának a főhősnek, Horatiusnak az élete és egyénisége is. A regény első fele frissebb, szerkezetileg is tervszerűbb s érdekesebb is. A vége felé már erősen vázlatossá és kissé élettelenné merevedik a könyv.

Kétségtelen, hogy Révay regényes életrajzának nagyobbak a tudós, mint a költői erényei. De így is komoly, becsületes és élvezetes alkotás. Előadása is mindig művészi színvonalú s főleg természeti leírásaiban van sok üdeség és hangulatosság. Külön ki kell emelnünk — mert ez ma egyre ritkább erény — a stílus magyarosságát.

(Semetkay József.)

Szántó György: *Meléte. Regény, 2 kötet. (Révai.)*

Szántó György ebben a regényében egy régi elbeszélő formát újít fel: a keretes elbeszélést. Mivel azonban szeret mindent halmozni, itt is hármas keretbe illeszti a regény voltaképeni meséjét. A mű főrészei közé mitológiai színezetű önvallomásokat illeszt, ezek azonban értelmileg és hangulatilag csak igen lazán kapcsolódnak a főtörténethez. A második és a harmadik keret külön-külön indul el, de aztán egybefonódig s úgy fogja közre a tulajdonképeni meseanyagot.

A regény felépítése mesterkélt: minden hármas síkon mozog és minden szereplő három alakban jelenik meg. A Málta szigetén dolgozó amerikai filmtársaság és játéka az

Magyar Könyvszemle Diárium. 1938. pl. — Ort.

Mihály arkangyal Gyulafehérvárról. XIII. század. (Gerevich Tibor könyvéből.)

egyik sík, a szigetre érkező, a nyolc máltai nagykeresztes ivadékai és a közéjök tartozók sorsa a második, a régi nagykeresztesek és történetük a harmadik. S mivel ehhez járul még a mitológiai aláfestés is, az olvasó alig tud ebben a zűrzavarban eligazodni. Az író azonban nemcsak a szerkezettel kísérletezik, hanem az előadás formáival is s ezeket sorban mind kipróbálja: keret, egyszerű elbeszélés, az író személyes közbeszólása, a szereplők visszaemlékezései, napló, távirat, telefon, levél, újságcikk, film, forgatókönyv stb. mind előkerülnek. Az író stílusának legjellegzetesebb tulajdonsága fékezhetetlen bőbeszédűsége. Szántó mindent eláraszt a szózuhataggal s valósággal belefojt végtelen szótengerébe. Igen sok művelődési elemet is belezsúfol az előadásba s mivel ezeket nagyrészt az átlagos műveltségű olvasó nem ismeri, nem hogy megvilágítana valamit, hanem még homályosabbá válik. Néha úgy hat ez az előadás, mintha az író történeti vagy művészeti lexikonok zsilipjeit húzná fel s onnan szabadítaná a lapokra az adatok árvizét. Feltűnő írói sajátsága erős szubjektívsége is. Szántó mindúntalan közvetlenül is beleszól az események folyamatába és erős politikai és világnézeti elveit is kifejezésre juttatja. Szántónak régebbi műveiben is igen nyers volt a nemi élet ábrázolása. Ez itt is megvan s bizony az író sokszor nemcsak érinti, hanem át is lépi a jóízlés határait. Testleírásai és a szeretkezések elbeszélése minden tartózkodás nélkül leplezetlenek. Szántó írásművészete igen nehezen tud megtisztulni. Úgylátszik, könnyű siekerei még jobban elburjánoztatták modorosságait és gátolják fejlődését. Pedig igen nagy önfékezésre, önfegyelemre lenne szüksége, hogy a sok gyomot kiirtsa írói modorából, mert csak akkor lehet rá reménye, hogy nem csupán divatos, hanem valóban értékes és időálló műveket is fog tudni írni.

(Semetkay József.)

Thurzó Gábor: *Előjáték. (Révai.)*

Az új katolikus regény, mely különösen Bernanoson keresztül fordításban is eljutott hozzánk, gyökérszálaival regényíróink fantáziáját is működésbe hozta. A *Keresztutak* merész, de művészi témafelvetése, a *Hajnali kettő* kissé cseppfolyós kolostor-romantikája, és egyéb kísérletek után Thurzó Gábor „fejlődésrajzában" egy vergődő gyermeki lé-

Ligeti Antal
festő

l.

Szabómagyfest
144. l.

GRAFIKA

HAVI FOLYÓIRAT A G
SZÁMÁRA. MEGJELEN
FELELŐS SZERKESZ
A MAGYARORSZÁGI K
ÉS ROKONSZAKMABI
ADÁSA. SZERKESZTŐ
CONTI-UTCA 4. SZ. VI

4. SZÁM. 1914. I

Ligeti Antal

Irod
2

Lyka Károly:
Ligeti és Kelety.
Uj Idők. 1922.
I. 293. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ligeti Antal

Tájkép, ceruzarajz
3/X 27
25.—

A Gyüstö. 1914. 5-6. r.
XIX. aukció.
u. o. 1914. 3-4. r.
XVIII. aukció

Ligeti Antal

irod
2

Keleti G. cikke
Kel 1885
tv. k. 4. f. 749 l.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula főtitkár

-úrnak

Budapest IX.

Rákos út 10. Műemlékek. Orsz. Bizott

Ligeti Antal

cród
z
Keleti 1893
450, 451 l.
keppel

HELYSÉG

KALOCSA

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Su

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

Főszékesegyház.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Miseruha.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Vörös és kék selyem
tüdett. A keresztek címer, kor
monogramm.

FÉNYKÉP, RAJZ

Ligeti Antal

l.

Pericles

96. l.

Gödöllő, Malv

38

Ligeti Antal

Lyka mintost II

306 l.

Wolfe Edward 208
47, Clanricarde Gardens - Londra
Wolf-Ferrari Teodoro 89
S. Barnaba, 3139 - Venezia
Wolmark A. Alfred 208
47, Broad hursl Gardens - Londra
Wolter J. Hendrik 155
Accademia Naz. di B. A. - Amsterdam
Wolvens H. 169
38, Rue Rasson - Bruxelles
Wood William 210
61, Plebe Palace, Chelsea - Londra
Wrba Georg 222
Wyndham Richard 210
77, Bedford Gardens - Londra

Zaccheo Ugo * 143
Locarno (Canton Ticino - Svizzera)
Zahel Adolf A. 191
Praga
Zalud Vaclav 193
Praga
Zambeletti Lodovico * 27
Via Filodrammatici, 10 - Milano
Zanetti-Zilla Vettore 85
Via Fratelli Bronzetti, 35 - Milano
Zecchin Vittorio 126
Murano (Venezia)
Zilcken Philippe 68-143
Les Lianes Villefranche s. Mer
Zoncada Nino * 68
S. Croce, 118 D - Venezia
Zrzavy Jan 191
Parigi

Ligeti Antal

ivod

Kel 1885

I. k. 1. f. 114. l.

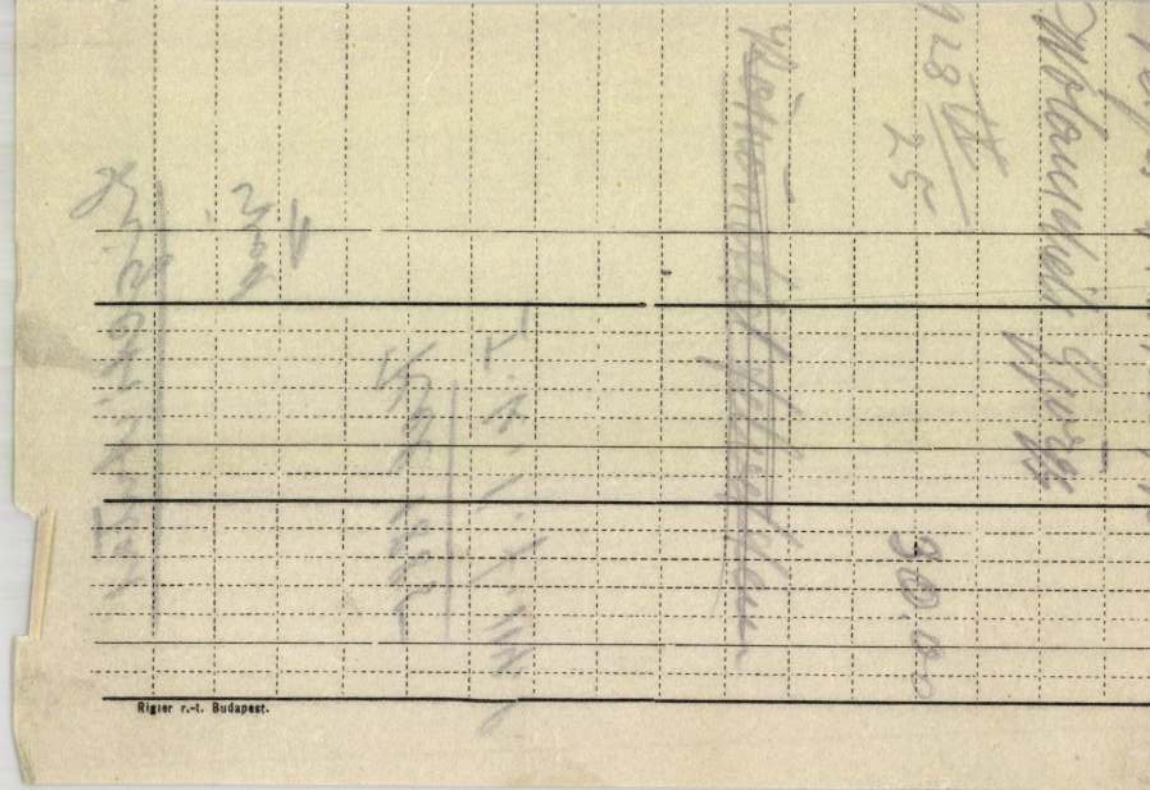

Rigler r.-t. Budapest.

Ligeti Antal

festő

irod

Farago Sándor

Tornyai -

Ilmvásárhely 1934.

28 és kv. 11 -

(Tévesen L. Lajosnak

geti

irva.)

Ligeti Antal

Szigliget 1877.

Fenti képe a kép-
művészeti Nürnberg.

Repr

Keresztury

50.l.

11.

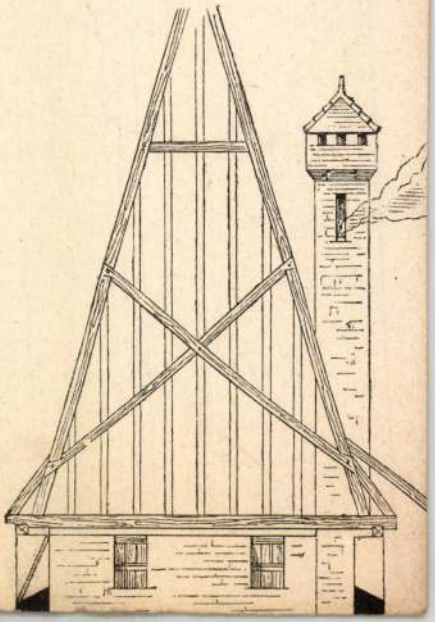

(Ligeti Antal)

H. Rapaics Judit

( )

Bp. 1938.

k. könyvtárban.

~~Ráth Arnold III. 238.~~

Ligeti Antal

vród

Feszty Árpádné Jókai Róza: Pár szó Jókai könyvtáráról. Magyar Bibliofil Szemle 1924. 198. l.

...ornüvek.	TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT
XIII. sz.	SZÁRMAZÁSI HELY Pécs.
	MESTER
	SZEMÉLYI VONATKOZÁS
...z Mária ánál	EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

...ELZÉS):

...z Mária előtt, ki a kisded Jézust ...keleti bölcs uj alakban Herodes ...iányzik.). A pécsi székesepház ...tából."

Ligeti Antal

Arad

Gerprimási Hivatal

Az elintézés napja	**Vonatkozási szám**

A beadvány száma	Beérkezett	**Beadó neve és a beadvány k**

Ligeti Antal

Szépmüvészet
1942. 287. l.

sével, hogy az asszonyt az első férjhez viszi vissza, mert ez volt a jobb és ha tizenkétszer menne férjhez, úgyis csak az első lenne a legjobb. Drámai cselekménye nincs, hanem az egész egy ékesen szóló röpirat három felvonásban, jelenésekkel. De a mit Brieux megírt, az újjá lett mesteri kezében s szép nyelvezetével, dialógjainak francziás szellemével oly lendületet adott *A bölcsőnek*, melylyel diadalra vitte. Sikere nagy és őszinte volt. De ezt a szellemes iró aratta s nem az a társadalmi reformátor, a kinek ő feltünni látszik.

Brieux nyelvezete pátoszos és a szinészeket kemény próbára teszi.

És a Nemzeti Szinház művészei ezt a próbát igen kitünően állották ki. Jobb és szebb előadást e szinházban nem láttunk. A finom pointirozást kereste mindenik, lármás sikerre egyik se vágyott. Különösen a három főszereplő: *Márkus Emília*, *Császár Imre* és *Mihályfi Károly*, a legnagyobb bravurral játsztak. Nem emlékszünk, hogy Márkus Emiliának lett volna ennél jobb szerepe. Az ő bámulatos nagy művészete érvényre jutott e darabban. Elragadta a játék szenvedélye és teljes bensőséggel játszott. Tomboló tapsyharbadjon ki a közönség s valóságos ünneplésben istenítette ezt a kiváló művésznőt.

Császár Imre a mérnöki és *Mihályfi* az első férj szerepében kitünő volt. Igazi párisi szalonalakok, igazi nagy művészi talentumok. Igen jó volt *Iványi Jenő* is. Mig kisebb szerepeket *Rákosi Szidi*, *Dömjén Rózsa*, *Boros Ferike*, *Bercsényi* játsztak.

HEGYI ARANKA O

Kossak József cs. és kir. udvari fényké

Ligeti Antal

Képtári fölügyelővé
kinev. 1868. ápr. 7.

Mátr nemzmuzkorsz

87. l.

Ligeti Antal

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. 57. l.

242. LIGETI ANTAL: Sziklás táj.
Ceruzarajz 50
243. — : Torda. Ceruzarajz. . . . 30

XXII. aukció
u. o. 1915. 112. l.
120. l.

236. LIGETI ANTAL: Szentföld . 160

Tordai ceruzarajz

30.—

Szentmártonkáta, Kenese

Piroska. Ligeti Antal festménye Rákosi Jenő hagyatékából

Uj Idők. 1929 jun. 2.
23 sz.

A becsület

— Elbeszélés —

Irta: **Charles Rideaux**

I.

A döntő sorsfordulat Matt Harvey életében egy ragyogó júniusi délelőttön köszöntött be, a párizsi Köztársasági Nagydíj futtatásának napján . . .

Jókedvűen ment be ezen a délelőttön a Délamerikai Bank párizsi fiókjába, ahol bemutatott egy kétszázkilencven frankról szóló csekket. A keskeny, színes papírszeletet, amely az *American Tourist Company* egy utazócsekkje volt, az előző napon egy honfitársától kapta, akit három napon át ide-oda kalauzolt Párizs kavargó emberrengetegében.

A csekket alaposan megnézték, útlevéligazolást is kértek tőle s mindenféle más kérdést tettek fel, úgyhogy az amerikai végül dühösen ráripakodott a bankpénztárosra:

— Arra nem kíváncsi, hogy mire kell nekem a pénz? Mert azt is megmondhatom. A délutáni versenyen meg akarok vele fogadni egy *Bankpénztáros* nevű lovat.

Ez bizony otromba tréfa volt, nem is nevetett rajta más, csak Matt Harvey. De ő sem szívből, mert úgy érezte, hogy tiszteletlen gúnyt űzött a lóversenyjátékból. A pénzt ugyanis valóban lóversenyjátékra szánta. Volt egy titkos tippje: „Mosolygó!" A ló kitünő formában van, okvetlenül nyerni fog a longchamps-i pályán . . .

— Foglaljon helyet és várjon, míg a nevét kiáltják!

Matt Harvey leült a párnás bőrszékek egyikére és körülnézett . . . Egyszere széles mosolyra huzódott a szája. A bejárat felől egy mosolygó szép lány közeledett.

— A sors ujjmutatása, — gondolta Matt jókedvűen. — Ez ma már a harmadik lány, aki rámmosolyog . . . Most már biztosra veszem, hogy a *Mosolygó* első lesz! A terhelése is jó, a távolság is neki való . . .

— Matt Harvey! — hangzott e pillanatban a pénztár felől.

Matt odasietett a rácsos fülkéhez. A fiatal pénztáros egy csomó ezresbankjegyet tartott a kezében és számolni kezdte előtte a márványlapon.

— Mi ez? — gondolta Matt Harvey elcsodálkozva, de az ajka néma maradt.

— Huszonnyolc, huszonkilenc . . . — fejezte be a számolást a pénztáros és odatolta az ezresbankjegyeket Matt felé.

— De hisz ez tévedés! — tiltakozott Matt belsejében a lelkiismeret. — Nekem huszonkilenc *százas* jár, nem huszonkilenc *ezres*.

— Új bankjegycsomóból való, — szólalt meg most a pénztáros, — a folytatólagos sorszámból is ellenőrizhető . . .

Az amerikai rábámult, majd nagyot nyelt.

— Biztos ön abban, hogy rendben van? — kérdezte emelt hangon.

— Holtbiztos, — felelte a bankpénztáros felsőséges és fagyos pillantással. — Egyébként számolja újra át. Szíveskedjék azonban kissé félreállni, mert mások is várakoznak itt . . .

Ezzel már a következő ügyfél: a mosolygó fiatal leány felé fordult.

— Akkor rendben van! — dörmögte Matt.

És zsebre csusztatta a huszonkilenc darab ezerfrankost, amit kétszázkilencven frankos csekkjére fizettek ki a bankban.

II.

Egy ideig kissé szédülten bódorgott a napsütötte utcákon, majd szokásához híven, bement a Rue des Capucines-en lévő Mike-bárba, az elszegényedett amerikaiak szerény vendéglőjébe. Dupla konyakot rendelt és egy hajtásra kiitta. Tünődve, kissé zsibbadtan bámult a pohárra.

Nyilvánvalóan tévedés történt a bankban . . . A fiatal pénztáros valahogy 29.000 franknak olvasta a csekk 290.00 frankos számjelzését . . . Hiszen már akkor inkább a mosolygó fiatal leány felé figyelt.

Matt reszkető kézzel zsebébe nyult és megszámolta a pénzt.

Huszonkilencezer frank volt, pontosan ezerszázhatvan dollár . . . S őt nem terheli semmi felelősség! Nem lopta a pénzt! Azonfelül az esti zárlat előtt nem is jöhetnek rá a tévedésre. És ha rájönnek? Vajjon melyik törvényszék ítélné őt el, amikor nyilvánvaló, hogy meg sem számolta, csak a zsebébe gyűrte a pénzt.

Matt Harvey nagyot, mélyet lélekzett . . . Végre, végre, itt a szabadulás, az új élet! Három évvel ezelőtt, mint utas jött át Európába, kis megtakarított pénzével, miután féléves szabadságot kapott a newyorki vállalattól. Párizs azonban, mint annyi más fiatalembert, rabul ejtette őt is. Nem tudott szabadulni. Pénze apránként elfogyott, newyorki vállalata értesítette, hogy állását betöltötték . . . Azóta sok mindennel megpróbálkozott s mostanában abból tartotta fenn magát, hogy külföldieket kalauzolt a városban.

De éppen csak, hogy megélt. Arról álmodni sem lehetett, hogy új ruhákat csináltasson s megváltsa a hajójegyét vissza, Amerikába. Pedig Newyorkból bíztató leveleket kapott. Alig egy hete írta az öreg Dave Potter:

„Ha van 800—1000 dollárja, jöjjön azonnal, társul veszem magam mellé a cipőgyárba s meglátja, mindketten jól járunk!"

Matt felugrott és leakasztotta a falról a hajóvállalatok testes útmutatókönyvét . . . Az *Aquitania* holnap indul. Estére Cherbourgban lehet. Közben bevásárol . . . Heuréka! Felvirradt az új élet hajnala!

Matt fizetett s indult is már.

A szomszéd asztalnál a délutáni lóverseny esélyeit vitatták.

— Mosolygó! — mondta valaki.

Matt azonban oda sem figyelt. Nem érdekelte már a játék . . . Friss, fiatalos léptekkel indult az új élet felé . . .

III.

Az ajtóban valaki megmarkolta a karját. Matt felpillantott. A bankbeli fiatal pénztáros volt.

A fiú arca szinte világított sápadtságában, ajka remegett. Szemében lázas fény villogott:

— Hallottam, hogy ide jár a Mike-bárba, — suttogta rekedten s tekintete szinte megüvegesedve figyelte Matt nyugodt arcát. — Kérem mondja meg: visszaadja a pénzt önként vagy szóljak egy rendőrnek.

Matt felsőséges és nyugodt maradt:

— Menjen a dolgára! Semmi közöm magához... Hogy tudja bizonyítani, hogy nálam van a pénz? Elszámolhatta magát másnál is . . . Aki nem tud számolni, ne legyen bankpénztáros.

A fiatalember most már egész testében reszketett:

— Hallgasson meg legalább . . . Üljünk le egy asztalhoz.

Ligeti Antal

wód

z

Kopp Magyiedfest.

26 l.

Nöi archép 1851,
olajf. Hepm Mur-
tul.

Repr.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

NAPLÓ-SZÁM	A BETEGRE VONATKOZÓ JEGYZETEK
	október 7 szerda
	október 8 csütörtök
	október 9 péntek

	NAPLÓ-SZÁM	A BETEGRE VONATKOZÓ JEGYZETEK
		október 10 szombat
		október 11 vasárnap
		október 12 hétfő

Ligeti Antal

ind

Jelkeprahad

27.1.

vitéz Lánczi János

dohányáruda

Mezőkeszény.

BUDAPEST
47 XII. 10. 11
Ta 62 Ta

Ligeti Aulal

festi

archepei

l.

Petr E M magyarországi

archepek

4. l.

~~Hochachtungsvoll~~

~~Andreie & Wilhelmin~~

Falls Ihnen die Bedingu
bitten wir um deren Bestäti

Wollen Sie den beigelegten
Unterschrift der Verfügun
schicken.

Ligeti Antal

l.

Bart Ipestbalp

62. l.

gr. Károlyi László
képtára Fóton

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ligeti Antal

1866. nov.

képzőm. társ.

Fertő tava

gr. Széchenyi

Béla tulajd.

Palermo környéke.

Nefelejts. 1866.

540. l.

(-K-r = Műtárlati

kemle.)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ligeti Antal

Rizsó-podbragji
vizkla-csoport
és
Csák Máté ősi fenhé
– a trencsényi vár
c. Képeit festi
az Akadémia
részére –

Nefelejts 1865. 363. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ligeti Antal

l. Genthomymagyfest.

60. l.

Serritsen, XIX. sz. (Jh.)

465. CSENDÉLET (Stilleben). Jelezve (Be
Karton. 12×16 cm.

Sirani, Elisabetta (1638—1665).

466. BÜNBÁNÓ MAGDOLNA (Büssende
Vászon (Leinwand). 92×106 cm.

Smith, John Raphael (1752—1812).

467. „A VISIT TO THE GRANDFATHI
Szinezett mezzotintometszet (Kolorier

Smith, John Raphael (1752—1812).

468. „A VISIT TO THE GRANDMOTH
Szinezett mezzotintometszet (Kolorier

Smith, John Raphael (1752—1812), **John M**

469. FIATAL HÖLGY ARCKÉPE (Bildn
Szines és szinezett rézmetszet pontoz
34×25 cm.

Snyders, Franz (1579—1657) **köre, (Kreis**

470. VADKANVADÁSZAT (Eberjagd).
Vászon (Leinwand). 127×186 cm.

Snyders, Franz (1579—1657) **után, (Nach).**

SEJE (Inneres der Kathedrale von Burgos). Jelezve (Bez.):

ezve (Bez.): Str. 15. — F. Strobentz.

Jelezve (Bez.): Strobentz.

Jelezve (Bez.): Strobentz F.

ck.

z.): G. Sw.

Ligeti Antal

vőd

Lázár Művészet 1938

326. l.

30

1787-909-12
Folyósó.
(Iroda elöt).

307. Szőnyeg.

1 drb
Lábszőnyeg, cocos szövetből, bádoggal szegélyezve.
Méretei: 180 cm. széles, 406 cm. hosszú.
Becsértéke..... 30

Vétetett a Haas Fülöp és fia czégtől

Ligeti Antal

l.

Papp Nagyvarad

36-l-

is,de emberi szemmel és megértés
emberi életéhez,melyek együttese
és emberi megértés objektiv vilá
megkeresni azokat a kiindulási p
fejlesztett.Csak igy fogjuk megé
hamis jelzőket és jelszavakat al
homályositjuk el egyéniségét.Meg
ben egész élete és müvészete lef
nunk kell az embert is,mert ő lé
panaszaival,pesszimizmusával,har
akadályozta a munka menetét.Jel
te már egyik méltatója,Benedetto
chelangelo feletti gyászbeszédél
jellemzésére nem használhatunk k
angelo.

Állandóan foglalkoztat
bennem gondolat anélkül,nogy abb
/Non nasce in me un pensiero,ch
egyik szonettjében.Ez mutatja az
saiban is plasztikailag gondolko
lom:Te tudod Istenem,nogy menny
jében.Ez az ő pesszimizmusa és l
arcképekből,portrékból is.Tanit
szobrot készitett róla.Az egyik
Nagy pesszimizmusa,keserü,küzkö
jeződik ki.Több portréja van,me
is sokan megfestették Michelang
neteit,melyekben azonban gyakra
ezért kevésbbé hitelesek.A Fire
képről soká azt hitték,nogy öna
Jacopo da Pontetól származik,ki
tünően fejezi ki nemcsak fizika
lelkiségét is.A kép egyébként m
Michelangelo egyetlen hiteles ö

Ligeti Antal

ród
i
Koltay olasz magyar

76 l.

4.] Ismerjük meg hazánk földjét.

Irta Boros Magda I. B. felolv. Szőke Magda I. B.

7. Schapin: 6 pus 69.

Zongorán előadja: Szászabonyi Sarolta II. [illegible]

10. A legszebb ország. Irta és felolvassa: Braján Stefánia I. B.

11. ~~Gaspár Jenő: Petrónius túcsú dala~~

~~Szavalja: [illegible] III. [illegible]~~

Ligeti Antal

e.

Bíró Kovács

26. l.

84. l.

~~Szinnyei – Könyvtár IX. 69~~

Ligeti Antal

l.

Kelp. 24. l.

Malonyay Dezső: A magyar nép művészete

VIII. 158

Ligeti Antal

Erod

v Lippich 1901

51 1 -

Ligeti Antal

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII. 239-n

Westher, bärtfai kereskedő

VIII. 30.

Szigeti Antal

Helikon VII. kiadás

1922. dec.

Tó partján

Ligeti Antal

l.

Gyró Művészetről

169, 185, 325, 372. l.

1253

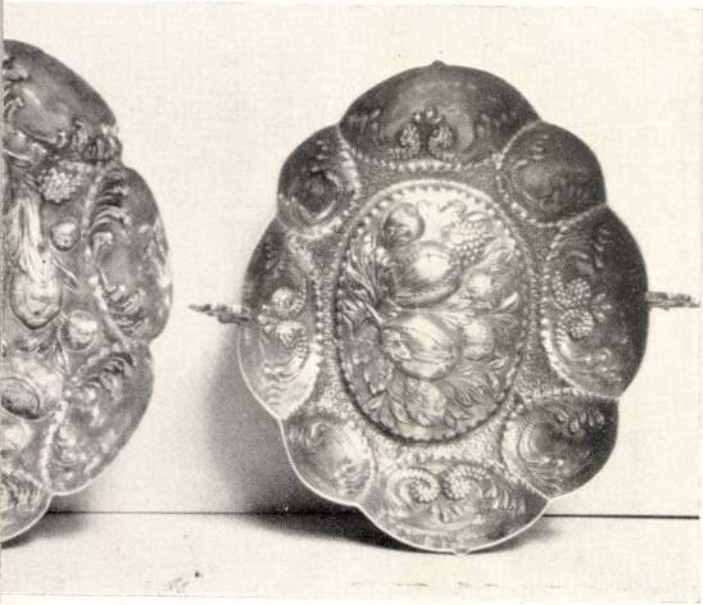

1039

Ligeti Antal

Hermán Ottó:
„Tóni bácsi".
Budapesti Hirlap
1890. jan. 12

Lambrecht H. O. 1920.
72. l (1090)

Ligeti Antal

Keleti táj
repr.
Arv. Csarnok 110. anke-Gat.

Buccari. Öböl
repr
u.o.

Sigerus: Kastelle

Ligeti Antal

Felsőmagyarországi táj
vár rommal
Repr.
Árv. Csarnok 103.
Aukc. Eat.

CORVIN-CODEX: Bartholomei Fontii opera Mathiae Regi dicata
(Wolfenbüttel, hercegi könyvtár)

Csontosi János: Attavantestől festett Corvin-Codexek. AÉ, V-1885, 383 l.
Att. valószínű müve. Két címlappal.

—

Ligeti Antal

d.

Ujabb kisebb munkái

V. 367. l. – 373. l. –

385. l.

Ligeti Antal

wód

Berstájlép

172. l.

Lemayer Vitibald VIII. 68.

Ligeti Antal

Thieme Becker

XXIII. 218. l.

(Lyka)

Ligeti Antal

rod
z

Lykaképrömtöst

432, 436 l.

Ligeti Antal

Lyka Károly:
A képírás újabb
irányai. Bp. 1906.
154. l.

36.547. — K.

Ligeti Antal

10 képe

l.

Iml

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

MDK

Ligeti Antal fentő

„Bravvói kopjek" c képét nagyszebeni kiállítáron eladja. 1887.

MDK A-I-1/1928.

Ligeti Antal festő M.D.K.

tanitgatta hérsöly gérnát, foglalko zott hunkácsyval

Kampis, hag. mův. Bp. 1960 506, 508

MDK

Ligeti Antal

Tört. Képes. műtárgyainak lajstroma. Bp.1907.

1ol, 194 l.

Ligeti Antal festő M.D.K

1823 – 1890

Markó hatás. Hosszú ideig a Nemzeti Muzeum képtárának őre. Pájzépeket festett.

Kampis, hagy. műv. Bp. 1960 496

MDK

Ligeti Antal, festö.
/1823-1890./

A fóti kastély látképe.
Jelezve:Ligeti Antal 1886. Of.

Ernst Muzeum aukciói. 52. sz. II. rész.
1935 nov. -Képek. Ka t.12.1.

Ligeti Antal MDK

1823-1890

Nála is megtalálható néha a napfény és atmoszféra érzékeltetése.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században.Bp.1959.17.1.

Ligeti
tstönnivér

Ernst-museum kiállítása – képe szerepel.

Esti Kurir
1929 IV. 21

Ligeti

Jeles nobrános Zsolt ö is Rágár-
rott 1906-ban a Munkány
emlékmüve, azonban egyöntetüen
pántot János művét emelték
ki.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet

3 p. 1957

145 l.

Ligeti Antal MDK

Mátyás szikla a Liget mellett 1885. o.v.25x36 cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt. kiáll.

Ligeti Antal

1950. ev. konvent megbizta Pallá Sándor arcképének elkészitésével - Flekker néven jelezve, valamint Petákné arcképe. + Petók családi tulajdonában levő képek elpusztultak a II. vgh. alatt.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 10. l

Ligeti Antal

1852. Károlyi gróf útitársaként Egyiptomba utazott és festményeit saját nevén küldte haza
Sopron környékén vázlatokat készíthetett, Fertő és Lándzsér visszatér képein.
Hatott Sopronban Tóth István.

Csatkai Endre: A soproni képzőmüvészet története
Sopron 1962. 10. l.

Ligeti Antal

Szabadságharc után bujdosott Sopronban korábbi nevét Hekler Antalt használta ott. Spiess család fogadta be és arcképmegrendeléseket is szerzett neki.
Spiess Antóniát lefestette tájképi hátter előtt, valamint a Töpler-család tagjait, Fürst ügyvéd leányát.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 10. l.

Ligeti Antal

Lándzsér 1887 /repr./

Női arckép
Sopron 1851. M.t. /repr./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

Ligeti Antal

Néhány müve szerepelt a Soproni Képzőművészeti Kör fennállásának 30. évfordulójára rebdezett kiállitáson 1927-ben.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962.. 24.l.

_ LIGETI ANTAL

tájképfestő, a Nemzeti Képcsarnok, őre a. Pesten tén-
fergő fiatal Munkácsyt pártfogásába vette és fel-
fedezvén tehetsége sajátságait, őt az életkép müvelése
felé irányitotta. Ligeti ösztönzésére és Than Mór ha-
tékony segitségével befejezte Regélő honvéd c. képét
Munkácsy.

Végvári Lajos: Munkácsy Mihály Bp. 1955. 48 l. 24 t.
/1844-1900/

Ligeti Antal

MDK

Savnikvár a szepesi püspök nyaralója, 1874

Részlet a római Campagnából, 1856

Dobó István Muzeum, Eger 1964

Ligeti Antal MDK

A szepesi vár alkonyatkor, háttérben a Királyhegy és a Magas-Tátra, 1874

Dobó István Muz. Eger, 1964.

Ligeti Antal MDK

Szepeshely a szepesi várral és a Branyiszkó hegylánca a hátterében 1874.

Dobó István Muz.Eger 1964.

Ligeti Antal

MDK

Szepeshely a szepesi várral, repr.

Savnikvár, a szepesi püspök nyaralója, repr.

Dobó István Muzeum, Eger 1964

Ligeti Antal

Régi Budapest, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952

96

Ligeti Antal

Szint elhanyagoló "klasszikus tájképei" a modern magyar festészet 1920-ban átrendezett kiállitásán szerepeltek.

„Pálma" 1847.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965 27.l.

MDK

Lizeti Antal Fertő

„Fertő tava" c képe egy tárlatom kislapi diszéretben részesül.

MDK-A-1-1/366.

MDK

Ligeti Antal ~~fiatal~~

1860-70-es években sok KT-zsűri tagja

MDK-A-1-1/521 sk

MDK

Ligeti Antal festő

KT zsűritagja 1870-71.

MDK-A-1-1/545

MDK

Ligeti Antal festő

Képzőművészeti Tanács tagja 1871.

MDK-A-I-1/584.

Ligeti Antal

írod

Lázár Béla:

A fiatal Mundány.

Kultura könyvtár

21. Bp. 1925.

24. l.

28. l.

31. l. 35. l. 37. l. 38. l.

81. l. 86. l. 87. l. 111. l.

114. l. 188. l.

Ligeti Antal

Művészi Ipar

1891. 65. l.

legzetes Hannong=, Sèvres= és Meissen=kész
gyar fayenceművességnek néhány jellegzetes
Ugyancsak egész gyűjteményt találnak
hímzésekből. Flandriai, velencei, francia és mag

XXXIX. MŰVÉSZETI

MEGTEKINTÉS: 1918. MÁRCIUS 12-
ÁRVERÉS: 16-ÁN, SZOMBATON D.
VASÁRNAP D. E. 10-T

ÜLLŐI-U

VII. évfolyam · Szerkeszti: Dr. SIKLÓSSY

Ligeti Antal

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 50,

Budapest (Ungarn)
VI., Terézkörút 1/b.

Telephon: 128-877

Különféle
felhasználandó
~~bélyegek~~
gauzsache

Ligeti Antal

cröd
2

Petermagyarin
Verecke V. 82. 1.

Liezen Mayer

Karl von Piloty tanitványa

Münchenben.

THE HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. VII. No. 2. 1941

(Petrovics Alexis)

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Magyar Művészet 1936. 126.l.

Liezen Mayer Sándor

MDK

Welser Filippina, repr.

Micsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség MMkiállitása

Liezen-Mayer Sándor

Hunyadi Mátyásnak Prágában 1458-ban hirül adják, hogy magyar királlyá megválasztották, c. festménye. Képzőm.Társ.műlapja 1897.

SzmKT 50 155.1.

Lietzen-Mayer Sándor

Festményeiből műmellékletek Szalay-Baróti „Magyar Nemzet története"-ben.

(említve)

Pestmegyei Hírlap, 1899 10. szám, 9. lap

Liezen Mayer Sándor

Kiállítása a Műszaknál ban. Műveinek
Reprodukciói a Vasárnapi Ujság
1900 márc. 4. számában (emlitve)

Pestmegyei Hirlap 1900 márc. 11 8 old.

Liezen Mayer Sándor MDK

Részlet a harang dalából

Faust, vázlat

Műcsarnok 1902.

A bpi. Orvosszövetség Műkiállítása

Liezen Mayer Sándor

MDK

Vizpart alkonyatkor

Műcsarnok 1902.

A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

Liezen Mayer Sándor MDK

Dal a harangról, vázlat

Műcsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

Liezen Meyer Sándor MDK

Welser Philippine

Mücsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Mükiállitása

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Három vázlata, köztük az egyik Philippine Welsert ábrázolja Miksa császárral, a Pécsett.rend.kiállításon.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

Liezen-Mayer Sándor, festő (1839-1898) M.D.K.

Azi szintém Münchenben végezte tanulmányait, lényegében Benczúr-művészetéhez állt közel és Pilotyt halála után ő lett Münchenben a történelmi festészet tanára.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1966. 923 - old.

Liezenmayer Sándor

Csontváry nak tanácsolja, hogy utazzon Münchenből Karlsruhela, Kallmargen festőiskolájába.

Pertorini Rezső: Csontváry patográfiája. Bp. 1966. 55. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Faust és Margaréta, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat. 48.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festőm.
1839-1898

737. Áldás./Tanulmány a Mátyás képhez/. Olf.

Árverési Kgalény. 1929. ápr. 3. nr. sz. 32. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária és Erzsébet királynők Nagy Lajos sirjánál

Mátyásnak hirül adják királlyá választását

Lázár Wolfner gyüjt. 74.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Enyelgés

Lázár Wolfner gyüjt. 74.1.

Lieren-Mayer Sándor

művészetéről, munkásságáról szóló művek Genthon István által írt recenzióinak felsorolása:

Kovács Éva: Genthon István megjelent műveinek jegyzéke - Művtört.Ért. 1970.4.sz. 253-257. l.

255.l.

Liezen Mayer Sándor festő

130 éve született

Népszava 1969 január 24
4. old.

Liezen-Mayer Sándor

festő

Faust és Margaréta

Repr.

Magyar műv. tört. 7. 31.
Képzőmű-Kiadó 1971.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Tanulmányok, cer.

Férfitanulmány, "

Ernst Mus. 29. aukc. 1924. 28-29 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Vázlat

Tanulmányok, kréta

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 28-29 l.

Ligeti Antal

Szolnokon körülbelül hetven éve éltek külföldi és magyar müvészek. 1902 junius 29.-én nagy ünnepség keretében felavatták a Szolnoki Müvésztelepet. Erről számol be Décsey Géza. A vidék szépségének leirása után felsorolja azokat a müvészeket, akiket a város és környéke megihletett:
Böhm Pál volt az első, aki 1873-ban oda utazott. Itt festett tájképei, érdekes cigánytipusai, parasztfejei, "müvészi termésének legjobb alkotásai." Megnevezi azokat is, akik már a müvésztelep alapitása előtt is ott dolgoztak:
Bihari Sándor: a törzstagok közül első izben 1885-ben került Szolnokra. Itt éri el fejlődésének "európai nivón is jelentős" csucspontját.
Ligeti Antal szintén, már jóval a müvésztelep megalapitása előtt ott dolgozott, a neves müvészek között.

ÉLET, Bp. 1925. juni.2. XVI.évf.13. sz. 245-247. lap.

Ligeti Antal

Székely András: Régi és új ismerősök
A XIX. sz. művészete a Nemzeti
Galériában

Népszabadság, 1987. XI. 28

LIGETI Antal

a Fővárosi Múzeum, Kunszinsky B. javaslatára
vásárolt tőle képet

Erdei 1991 84.p.

C.).- Architekten sozialistischer Länder
in Bratislava Fragen des Wohnungsbaus und
ältung des Städtischen Umwelt. (Les archi-
es pays socialistes se concertent sur les
de la construction des habitations et la
de l'environnement dans les villes).
sche Architektur.- Berlin.- n° 2, 74,
1.

international concernant les problèmes de
dans les pays socialistes (24-28.9.73) à
a ; Tchécoslovaquie.

).- Der Betrag der Architekten zur Lösung
ngsfrage. (Contribution des architectes à
on du problème de l'habitat).
sche Architektur.- Berlin.- n° 3, 74, pp

e un habitat spécifique suivant les besoins,
nt le travail non productif, abolir les
es sociales, créer un habitat flexible

nösen olyan művészekre nézve tanácsos, akik közvetlen meghivást nem kaptak:

Két méternél nagyobb és 100 kilogramnál nehezebb művek iránt feltétlenül előzetes kérdés intézendő.

A bejelentés az illető kiállítás vezetősége útján megszerzendő íveken történik.

Tanácsos a művek elindításáról az illető kiállítás vezetőségét előre értesíteni.

A legtöbb kiállítás arra kéri a művészeket, hogy műveikre nézve az utolsó árat állapítsák meg s abból aztán ne engedjenek.

A csomagolásra nézve általában a társulatunknál is megszabott föltételek az irányadók. Egy ládába rendszerint csak egy mű csomagolandó. A művekre és a ládákra alkalmazandó nyomtatványok pontosan kitöltendők.

A szállítás költségeit rendszerint csak meghivott művészeknek térítik meg, de ezeknek is csak akkor, ha egyszerü teherszállítmányról van szó. A csomagolás és a vasúthoz vagy a vasúttól való szállítás költségeit egy kiállítás sem téríti meg. Utánvéttel terhelt küldeményeket sem váltanak ki. A visszaszállítás költségeinek a megtérítéséről csak akkor lehet szó, ha a mű a feladás helyére megy vissza.

A kiállítási műveket csak tűz ellen biztosítják. Más sérülésekért vagy károkért semmiféle felelősséget nem vállalnak.

A nem meghivott művészek mindenütt jury alá esnek. A visszautasítottak semmiféle költség megtérítésére nem számíthatnak.

A kiállított műveknek a kiállítás egész tartama alatt a tárlaton kell maradniok. Az eladásokat kizárólag az illető kiállítás megbizottja közvetíti.

A művek visszaküldése iránt a kiállítás lezárása előtt kell intézkedni.

Mindent összevéve a legtanácsosabb az, ha a kiállítani szándékozó művészek, mielőtt valami elhatározó lépést tennének, az illető kiállítás szabályzatát megszerzik és a kiállítás vezetőségével érintkezésbe lépnek.

Művészeti hírek.

— **Benkő Kálmán kitüntetése.** A hivatalos lap február 4-iki számában örömmel olvastuk, hogy *Benkő* Kálmánt, Társulatunk közszeretetben álló, érdemes igazgatóját ő Felsége a király, a képzőművészet fejlesztése körül szerzett érdemeiért a III-ad osztályu vaskoronarenddel tüntette ki. Ismerve *Benkő* Kálmán szinte közmondásos szerénységét, azt hiszszük, az ő intenciói szerint cselekszünk, ha e helyen nem fűzünk semmiféle kommentárt ehhez a jól megérdemelt kitüntetéshez, annál is inkább, mert meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar képzőművészet ez érdemes bajnokának és társulatunk oszlopos tagjának kitüntetése amúgy is a művészet minden igaz barátja szívében örömteljes és őszinte visszhangot keltett. Itt említjük meg, hogy *Benkő* Kálmán tiszteletére a »Magyar Képzőművészek Egyesülete« pénteken, február 10-én este az »István főherceg« fogadó dísztermében lakomát rendezett, melynek lefolyásáról lapunk legközelebbi számában fogunk beszámolni:

—

— **Malonyay Dezső.** Olvasóink a *Műcsarnok* mostani számában »Levelek« címen egy cikkelyt találnak *Malonyay* Dezsőtől, a »Munkácsy Mihály élete és művei« cimü munka kiváló szerzőjétől. Bizonyára örömteljes visszhangot fog kelteni olvasóink körében az a hír, hogy ez a cikkely — amint egyébiránt tartalmából is kiviláglik — csak beköszöntője Párisban élő jeles esztétikusunknak, akit sikerült megnyernünk arra, hogy a *Műcsarnok*nak állandó párisi levelezője legyen és lapunkat a francia metropolis nevezetesebb művészeti eseményei iránt közvetlenül tájékoztassa. Beköszöntője után, amelyben úgyszólván művészeti hitvallásával ismertet meg, méltán a legnagyobb érdeklődéssel nézünk *Malonyay*, lapunk számára küldendő további irásai elé.

—

— **Külföldi folyóirat egy magyar művész emlékének.** A Münchenben megjelenő »Die Kunst Unserer Zeit« cimü művészeti folyóirat tizedik évfolyamának most megjelent harmadik száma, kizárólag a nemrég elhunyt *Lietzenmayer* Sándor hazánkfia emlékének van szentelve. G. A. *Horst* az egész füzetre kiterjedő hosszu cikkelyben közli az elhunyt művész életrajzát és behatóan méltatja művészetét, melynek illusztrálásául a mester tizenhat festményének és vázlatának sikerült művészi reprodukcióját közli.

—

— **Magyar művész az őshazában.** *Zichy* Jenő gróf kutatásai a magyarok őshazájában fölkeltették a művészvilág érdeklődését is. A napokban egyik jeles festőművészünk, *Eisenhut* Ferenc utazott el a messze keletre. Egyenesen Tifliszbe ment, ahonnan tovább fog utazni a Kaukázusban, Turkmeniában és Ázsia keleti részében tanulmányozni az ősmagyarokat, a kikről tanulmányképeket fog festeni. Hosszabb időzését esetleg a művész föl fogja használni, hogy egy nagyobb szabásu magyar történelmi képet fessen. Eisenhut már több izben járt keleten, de most Zichy Jenő kutatásai új vezérfonalat nyuj-

Műcsarnok 1899. 7 n.
86. e

Külföldi kiállítások naptára.

Magyar művészeink az utóbbi években mind nagyobb számmal vettek részt a külföld nevezetesebb kiállításain. Ezért, a művészek kényelmére, alább közöljük az 1899. évben rendezendő nevezetesebb és előnyösebb külföldi kiállítások főbb tudnivalóit.

Baden-Baden. Kiállítás a »Konversationshaus« fölülről világított termeiben áprilistól október végéig. Minden mű legalább négy hétre állítandó ki. Előzetes bejelentés szükséges. Nem meghivottak jury alá esnek. Egyszeri szállítási költséget a jury által elfogadott művekért megtérítenek. Eladási jutalék 10%. Igazgató: *Schall* H. József. Megnyitás április elején.

Bécs. A Genossenschaft der bildenden Künstler Wiens 26-ik évi kiállítása március 18-tól május 31-ig. Meg nem hivottak előzetes kérdést intézzenek. Bejelentés és beküldés határideje március 5-ike. Elfogadott műveknek egyszeri ingyen szállítás. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 10%. Cím: Secretariat der Genossenschaft der bildenden Künstler Wien, I., Lothringerstrasse 9. Secretär: Herrn E. Klobasser, Kaiserlicher Rath.

Berlin. Nagy nemzetközi kiállítás május 7-ikétől szeptember 17-ikéig. Fölvesznek művészi színvonalon álló műtárgyakat és műipari tárgyakat. Március 10-ikéig kell bejelentő-ívet küldeni *két példányban*. Tűzbiztosítás, de semmiféle más felelősség. Elfogadott művek visszaszállítási költségeit megtérítik, ha a beküldők a beküldéskor az ingyenes visszaszállítás föltételeit teljesítették. Eladási jutalék 10%. Beküldés március 15-től április 6-ig. Megnyitás: május 7. Cim: Grosse Berliner Kunstaustellung. Geschäftsführer: Herr F. von *Bayer*.

Düsseldorf. Kunstverein kiállítása május 21-től junius 17-ig. Előzetes tudakozódás. Teherszállítmányképp egyszeri szállítási költség megtéríttetik az elfogadott művekért. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 6 százalék. Vásárlások sorsolásra. Üzletvezető: *Sandt* Max, Alexanderstrasse 13. Bejelentési és beküldési határidő május 10. Megnyitás május 21.

London. Royal Academy of Arts. A művek bérmentve és becsomagolatlanul szállítandók be, miért is egy londoni szállítóra címzendők. A beszállításkor szabályszerüen kitöltött bejelentő-ívek is mellékleudők. A festmények aranykeretben de üveg nélkül küldendők. Londonban már kiállítva volt műveket nem vesznek föl. Jury.

Luzern. Kunstgesellschaft kiállítása május 15-től október 15-éig. Szabad szállítás oda és vissza, de csak meghivottaknak, vagy olyanoknak, akiknek ezt a kedvezményt előzetes egyezkedés alapján megadják. Azoknak, akik műveiket nem a kiallítás egesz tartamára küldik, nincsen igényük a szabad szállításra. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 5% Junius 15-ike után nem vesznek föl műveket. Bejelentés határideje április 30. Beküldés május 15-től junius 15-éig.

München. Künstlergenossenschaft évi kiállítása junius 1-től október 31-ig. Bejelentés határideje április 30. Beküldés április 10-től április 30-ig. Megnyitás junius 1. A művek bérmentve küldendők. Eladási jutalék 10%. Cím: Geschäftsführer der Münchener Künstlergenossenschaft.

München. Verein bildender Künstler »Secession« VI. nemzetközi kiállítása május 1-től október közepéig. Fölvesznek műtárgyakat. Műipari tárgyakra nézve előbb kérdés intézendő. Bejelentés március 1-től 15-éig. Beküldés április 1-től 10-ig. A jury által elfogadott művek oda-vissza szabad szállítás kedvezményében részesülnek, föltéve, hogy az elküldés helyére mennek vissza. Tűzbiztosítás. Jury. Eladási jutalék 10%. Cim: Verein bildender Künstler München. »Secession.« Königsplatz 1. Megnyitás május 1.

Páris. Société Nationale des Baux Arts kiállítása. A határidők még nincsenek megállapítva.

Prága. Kunstverein für Böhmen kiállítása április 15-től junius 15-ig. Előzetes tudakozódás szükséges. Bejentés március 1-eig. Beküldés március 15. Minden művész csak 2 művel vehet részt a kiállításon. A kellő időben beérkezett s a jury által elfogadott műveknek egyszeri szabad szállítás. Tűzbiztosítás. Mult évi eladások: sorsolás 10.000 márka, képtár 9000 márka, magánosok 25.200 márka, összesen 44.200 márka. Megnyitás április 15. Cím: An die Geschäftsleitung des Kunstvereins für Böhmen, Prag. Secretär: Herrn *Czermak* Al.

Salzburg. Künstlerhaus und Kunstverein kiállítása junius 15-től szeptember 30-ig. Nem meghivottak előre tudakozódjanak. Jury. Tűzbiztosítás. Eladási jutalék 10%. Bejelentés hatarideje május 1. Beküldés határideje junius 1. Elnök: Herr Ludwig *Schmederer*.

Velence. III. nemzetközi kiállítás április 22-től október 31-ig. Meghivottak nem esnek jury alá. Egy művész két műnél többel rendszerint nem vehet részt. Külön megállapodások lehetségesek. Olaszországban már kiállított műveket nem vesznek föl. Három méternél szélesebb festmények és 3 □-méternél | nagyobb alapterületü szobrok iránt előleges kérdés intézendő. Meg nem hivott művészeknek csak a be- és kicsomagolás költségeit térítik meg. Meghivottaknak ezenkivül a szállítást is. El nem fogadott művek számára külön terem van fentartva, amelyben az illetők kivánságára bizonyos ideig kiállíthatók. A bejelentés határideje már lejárt. Most már csak előzetes megállapodás alapján lehet bejelenteni. Beküldés határideje március 15-től 31-ig. Megnyitás április 12. Jury. Eladási jutalék 10%. Cim: A kiállítás titkársága (Municipio di Venezia.)

*

Miheztartás végett ide igtatunk még röviden néhány olyan szabályt, mely lényegében csaknem minden kiállításra nézve fennáll:

Aki első ízben akar valamely kiállításon résztvenni, jól teszi, ha előzetes kérdést intéz a közelebbi pontos feltételek iránt, ami külö-

Liesenmayer Sándor M. D. K.

festő

1865 ben „Mária királynő s anyja

Nagy Lajos sírjához menekülnek"

c. képét litografálta Engerth V.

Gerni, A magy. körajz. 1960 76

MDK

Liezenmayer Sándor, festö

Mefisztó. Of.

Szent-György Céh.M.Am.és Gyüjt. Egy. -Második mütárgy árverésének katalogusa. 5.l.
Szüry Dénes hagyat. -Divald Kornél gyüjt. a Szt.Gy. számára.
1910.jun.17-18.

MDK

Liezen Mayer Sándor

A hannoveri kir.udv. szinház függönye, karton

Képzőm.Tárg. 1899. tav.nemzetk. kiáll.
64 l.

Liesen-Mayer Sándor M.D.K.

festő

1839 - 1898

München ben a képrőmův. Akadémie tanára lett.

Lt. Erzsébet és a koldusasszony.

Nemz. gal.

Kampis, hag. mův. Bp. 1960 504, 505

MDK

Liezen-Mayer Sándor festő

A bécsi müegyletben kiállitott

„Mária Teréria csánámő egy nagény beteg amony gyermekét noptatja a schönbrünni várkertben" c képét a KT kiállitásra küldi.

MDK-A-I-1/460.

MDK

Liezen-Mayer Sándor festő

1874. Stuttgartba héreti

„Erzsébet kir-nő alázója Stuart Mária halálos ítéletét" c képét

MDK-A-I-1/663.

MDK

Lieven-Mayer Sándor festő

1879. A KT kéri kiállításra

Schiller „Glocke"-jához és Goethe „Faust"-jához

készített rézkarcolatait.

MDK-A-I-1/866.

MDK

Liczenmayer Sándor fertő

1881. „Szent Erzsébet" c képét a KT a bécsi neunzethöri kiállításra küldés miatt sietteti.

MDK-A-I-1/959.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

Család

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov.

26 l.

MDK

Lieze-Mayer Sándor, 1839-1898.

Hágár elüzetése

Női akt, kréta

Almásy-Tel. 3. auk. 1940. ápr.

24 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

Tanulm. a Rózsacsodá-hoz

Jelenet Szt.Erzsébet életéből

Alm-Tel. 3. auk. 194o. ápr.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1898.

Testvérek, arcképtanulm. vf.

Magy. rajz 55 éve, Szépm.Muz. kiáll. 1940. jan.
14 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festő

Fekvő nő.

A. „Helikon" kiáll.-i. III. Kiáll. 1922. Április.

Jegyz. 14. l.

M.D.K.

Liesen-Mayer Sándor festő

Weber Filippina képe a szombathelyi Savaria múzeumban.

Genth. Müem. 1959 I. 367.

Liczen-Mayer Sándor festő M.D.K.

Kislány. Pécs, Janus Pannonius Mus.

Gentli. Mücml. 1959 I. 265

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Szinházi függöny-tervezete

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 1921. máj. 47.kiáll.

14 l.

K. D. K.

LIEZEN-MAYER Sándor Jestő

1864-ben Sinyei magyarkisérlet a mün-
cheni magyar kolónia Tagja

Hoffmann Edith: Sinyei Merse Pal Bp. 1945
G. e.

Liczenmayer Sándor festő M.D.K.

I. hária királynő és anyja Erzsébet Nagy Lajos sirjánál Kis Károly koronázasokor 1385-ben c. tézét Engerth Vilmos litografálta

Gerszi, A magy. köraj. 1960 138

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Enyelgés

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.

14 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Erzsébet szive

Faültetés

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.
15 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1898.

Leány főkötővel, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 30 l.

MDK.

Liezen-Mayer Sándor futó

1888 münchení nemzeti. kiállítás magyar
ontályának rendező és zűrzibirottság elnöke.

MDK-A I 1/2141.

MDK

Liezen Mayer Sándor festő

Simor János kereszpinnás archipét

a KT öni tárlatra kihéri Simortól.

1886.

MDK-A-I-1/1629

MDK

Liezen Mayer Sándor festő
„Reggeli imádság" c. képét KT-nek vételre
ajánlja. (1883. München)

MDK-A-I-1/1168.

MDK.

Liszenmayer Sándor festő

Münchenben tanítói (?) minőben van, s nem tanár, mert nem lépett államszolgálatba (?).

MDK-A-1-1/2231.

MDK

Liezen Mayer Sándor festő

Münchenii nemzethöri kiállítás zsüri tagja.

1888.

MDK-A-I-1/2272.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Női képmás, repr. festm.

Árv. Közl.,1938. dec. 8 rk.sz. 88 aukc.

IV. tábla

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Önarckép

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
7 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Auerbach-pincében

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
6 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Faust és Mefisto

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
6 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Szent Istvánt orgyilkos támadja meg

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
9 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

A nagymama hevenapja, festm.

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

827 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Magyarországi Szent Erzsébet, repr.

Kézdi Kovács L.: A magyar nemzeti müvészet fellángolása. P.H. 1927 évi nagy naptára. 262,268.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia egy koldusasszony gyermekét táplálja

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2o6.l.

MDK

Liezen Mayer Sándor

Vénus és Tannhäuser. (Wolfner Gyula tul.)
Mese. (Mauthner Zoltán tul.)

Műcsarnok 1925/26. Akt kiáll. 21.1.

MDK

Liezen-Mayer Sandor

Magyrorszagi Szent Erzsébet, c.müve, az Orsz. Magy.Képzőm.Tars.műlapja 1884.-ben.

SzmKT 50 154.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária és a koldusasszony gyermeke. Festette Liezen-Mayer Sándor. Rézre metszette Schultheiss A. Az Orsz. Magy. Képzőm. Tars. műlapja 1871.

SzmKT 50 152.1.

MDK

Lietzen-Mayer Sándor, festöm.

6cl. Weiser Filippina. Repr.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.

Kat.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festőm.

8.1.

Végvári L.: A m. festészet haladó hagyományai. Főv. Képt. Katal.előszava. 1951.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Faust és Margit. Festette Liezen-Mayer Sándor. Rézre metszette Schultheiss A. Az Orsz.Magy. Képzőm.Társ.műlapja 1873.

SzmKT 50 152.1.

Liesum - Mayer Sándor

festő

M.D.K.

Szinyei Merse Pál a müncheni akadémián
barátkozott össze a művésszel.

Pataky Dénes: Szinyei Merse Pál
Művészet, 1963. október - 6 lap

Liezen-Mayer Sándor, festő MDA

Mátyásnak felajánlják a királyságot c. képe a tárlaton.

— : A Nemzeti Galériában megnyílt az Ausztriától hazaérkezett képek kamara-kiállítása 8.

Bp. 1963. dec. 1.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Liezen-Mayer

az akkori Magyarország művészetpártolása nem
megy tovább /akkor még nem volt fénykép/ -szak-
ványos arckép - és miniatürrendelésen. Nem volt
alkalmas magasabb ambiciók kielégitésére.
Hazáján kivül keresett erre lehetöséget.

Jeszenszky Sándor: A magyar festömüvészet és közönség
Magyar Müvészet.1937. 191.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Enyelgés

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 14.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor,

Magyarországi Szent Erzsébet, szén

Önarckép, tusr.

Ernst Muz. Árv. Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.
35-36 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Haynald Lajos biboros, of.

Mátyás fogadja Prágában a királyválasztó országgyülés kiküldötteit, of.

Szent István az orgyilkos megtámadja, szén

Ernst Muz. Árv. Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.
35-36 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Mária Terézia egy koldusasszony gyermekét táplálja, of.

Magyarországi Szent Erzsébet, of.

Árpádházi Erzsébet szentté avatása, szén

Ernst Muz. Árv. Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.
35-36 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Tánc, tusr.

A nővérek, festm.

Welser Philippihe Ferdinand császár előtt, festm

Ernst Muz. 22. mukc. 24 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Kohóban, grisalille fm.

[redacted]

Ernst Muz. 46/a, aukc. 1934.

32 l.

Rombuszalaku ke

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98.

Ezeregyéji rege, fm.

Ernst Muz. 44/b. auke. 19 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98

A mese, kréta

Ernst Muz. 5o.auke. 1934. dec. xxxxxxx

11. 1.

MDK

Liezenmayer Sándor

Szent Erzsébet

1800

Magy.Hilvérzet 1800-tél. Szépmüv. Muz. 1949.

7. 1.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1829-98

Venusz és Tannhauser

1800
Magy.Művészet 1880-tól. Szépmüv. Muz. 1949.

7. 1.

Liezenmayer Sándor M.D.K.

1880 körül.

Szent Erzsébet. 19X13 cm. illusztráció Keleti Gusztáv: Festészet és szobrászat c. cikkéhez.id.mü 413-470.p.

Szign. Liezenmayer S. - K.H. - Morelli G.F.i.

- - festménye után K.H./?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.427.p.

MDK

Liezen Mayer Sándor, 1839-98

Egy szent halála

Almásy-Tel. Int. 8. sukc. 1942. febr.
21 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98.

Goethe-illusztráció, festm.

Ernst Mus. 33. auko. 42 l.

MDK

Liezen Mayer Sándor /?/

Nocturne, ~~fesk~~ of.

Szerelmesek

Almásy-Tel. Int. 8. sukc. 1942. febr.

21 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-98

Mulató tiroliak, of.

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz. 31. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festö
1839-1898

Tavasz.

Tavaszi Tárlat. 1923 ápr.-máj. A nagy uttörö mesterek gyüjt. kiáll. OMKT-Mücsarnok. Kat. 7.1.

Lőczenmayer

Alkotása szerepel az Ernst-muz. LI aukc.-kiállitásán.

M.935.III.30.

Liezen-Mayer Sándor

"Női képmása" c. műve a Magy.Képzőm.Egyesület 40 éves jub.kiáll.-án.

N.U.934.XII.8.

Liezen-Mayer Sándor

Arcképpel szerepel, a magyar képzőművészek egyesületének jubiláris kiállitásán.

M.934.XII.8.

Liezen-Mayer Sándor

"Női képmás" c. műve képviseli
a Magy. Képzőművészek Egy. jub. kiáll.-én.

P.H. 934. XII. 8.

Liezen-Mayer Sándor

Női arcképe, a Magy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-án.

Ujság, 934.XII.8.

Liezen-Mayer

Alkotása szerepel a Magyar Képzőművészek Egyesületének jub.kiállitásán a Műcsarnokban.

M.O.934.XII.8.

Liezenmayer

Szerepel az Ernst Museum
L III. aukcióján

N. V. 936 V 3.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor, festő (1839-1898)

Wagner Sándorral együtt a münchenyi akadémiszmusnak és Piloty irányzatának legkübb képviselői volt. — Nem is tértek vissza Münchenből, azt rövid látogatásokra és időnkint képeket küldtek a pesti kiállitosokra. Igy hatásuk a hazai festészetre múló természetű volt, amennyiben Münchenben az ott tanuló magyar növendéket oktatását irányitottát.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina 274. old.

„Magyarországi szent Erzsébet", olaj, 1880. 269. „

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor, festő/1839-1898/

A müncheni akademizmus hive. Az ottani Akadémia tanára lett. Kint élt. Szt. Erzsébet és a koldusasszony, N. Galéria. 504-505.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva, 1960. Bpest

---

P. H. 934. IX. 29.

Liezen-Mayer

koporsot azután átszállították a Szent
lomba és ott felravatalozták. Szombato
pélyes gyászpompával szállitják át a ko
emléktemplomba. Ezt a templomot ere
Seipel kancellár sirboltja számára épi
alapkőletételnél egy évvel ezelőtt még D
dott ünnepi beszédet. *(Felvételeink a*
Hirlapban.)

— **Sikerült-e a rákokozó felfedezése**
birodalmi egészségügyi hivatal vezetője,
a következő értesitést küldötte az orvos
„Általános feltünést keltett *D. W. von*
nárnak a „*Medizinische Welt*"-ben nemr
cikke egy eddig ismeretlen, általa *Siphon*
morpha-nak nevezett mikroorganizmus
amely szerinte a rákos daganatoknak
hirt átvette csakhamar a napisajtó is,
erősitő, részben tagadó hozzászólásokka
közlése arra alkalmas, hogy a közönség
lanságot keltsen és alaptalan remények
Hivatalból rendeltük el *Brehmer* adatai
nyos ellenőrzését Ez fogja majd eldönt
uj megállapitásokhoz vezetnek-e az ál

m..... Pénztári szám.....

alvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

l .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]*fizetendő.*

...*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Lietzen - Mayer

Művével szerepel az Ernst-múzeum autúrókiállításán.

M. 929. XII. 1.

/?/ Liezenmayer Sándor, 1839-98. MDK

Nocturne

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.
44 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Vázlat

loo év festészete. Szalmássy Gal.kiáll. 1948. jan.

M.D.K.

Lucien Mayer Sándor
festő

Műve a Déri Múzeumban van.

Telepy Katalin: A debreceni Déri Múzeum Képtára
Művészet, 1960. október - 19 lap.

MDK

Liezenmayer Sándor

festőművész

Munkáinak kerámiai kivitelezésével /il. kikisérletezésével / kapcsolatban dolgozott a Zsolnay-gyárban.

48.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.

Pécs. 1959.

Liezen-Mayer Sándor
Pichler Antal

Vas. Ujs. 1874. 572 l
cid?

— **Az orsz. képzőművészeti társulat** legutóbbi választmányi ülésén az épitendő műcsarnokra vonatkozólag ismét több örvendetes adatot jelentettek. Rudolf trónörökös 1500 frtot adományozott. Gróf Zichy Edmund és Zsivora György 1000—1000 frt alapitványnyal a társulat pártfogói sorába léptek. Csernátony Lajos pedig a műcsarnok épitési költségeihez 100 frttal járult. Az ezen czélra rendezendő műsorsolás javára műveket ajándékoztak: ~~Hora Alajos, Dunaiszky László~~, Pichler Antal, Zahoray János, Spányi Béla és Litzenmayer Sándor művész urak, s müveket igértek: ~~Antal Béla, erdődi gróf Pálffy Lipót, Révész György, Bubics Zsigmond kanonok, Spitzer Manó, Joo János és Somogyi Dániel~~. A műcsarnoki országos bizottsági tagságot ujabban elfogadták: ~~ifjabb báró Vay Miklós, Vecsey Sándor, gr. Teleki Sándor~~. Az alapitó tagok sorába léptek: ~~Bubics Zsigmond, Helferstorfer Othmár~~ apát és ~~Kugler Ferencz~~ urak. Rendes tagokká lettek: ~~Práff Ferencz, Pécs Ödön, Fenyvessy Adolf, Debreczeni István, Eberling Antal, Kohner Ágost, Hürsch Ágost, Heidelberg~~ Lipót, Russo Áron és Csernátony Lajos.

H Angyal

30/Rg

és újkori s a jelenkori müveszet szakosztályába osztott 21 tanácstagot számlál. Minde-

van. A középkor második felét leginkább hadtörténeti emlékek szemléltetik. Kardok, tőrök, csatabárdok, csákányok, fokosok, buzogányok, zablák és kengyelvasak különböző tipusokban láthatók és egynéhány a szakember érdeklődésére is érdemes. Aránylag legkielégítőbb a sarkantyúk gyüjteménye, mely a X. századtól kezdőleg változatokban is tanulságos képet nyujt. Bekerültek a múzeumba dr. Prohászka Ottokár püspök szivességéből szent István-bazilikájának kövei is, de csak a kisebbek, a nagyobbak számára már nem jutott hely.

A régi iparoséletnek emlékét czéhkorsók és czéhládák őrzik. Az egykori városi és vármegyei gyógyszertárból gyógyszertartó edények láthatók. Az 1848/49-iki eseményekre egykori rendeletek és hirdetések emlékeztetnek, míg a szinészetet néhány régi szinlap képviseli. Kegyeleti tárgyak vannak Deák Ferencztől, Vörösmarty Mihálytól, Csokonay-

MDK

Liezen Mayer Sándor festő.
1839 – 1898

„Anyám" (olaj) – Déri Muzeumban.

Déri Muzeum Debrecen. Vezető a képtárhoz. Fyz 1952. 5. lap

Mészáros Kálmán

94. sz.

Molnár József

95. sz.

Pállik Béla

113. sz.

Pentelei Molnár János

119. sz.

Peterdy Ferkó

121. sz.

Raab György

124 sz

Rippl Rónai József

126. sz.

Roskovics Ignác

132. sz.

Liezen-Mayer Sándor

69. n, 70. n

Ligeti Antal

71. l-

Lotz Károly

72, 73. n.

Magyar Mannheimer G.

78–80 n.

Maratoni József

83 n.

Markó Károly ifj

85. n. 86. n

Medgyaszay László

87, 88. n. 92. n

Mendlik Oszkár

93. n. fordít.

Liezenmayer Sándor

festő

Magaroltási Szt. Erzsébet

c. képe

Radocsay D.: Az esztergomi kiáll. m. anyaga. SzM. 1955. 1. sz. 13. l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Krausz Simon gyüjteménye. Árverési Közlöny 1929.
5. rk. sz. 9.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Lázár Wolfner gyüjt. 74.1.

MDK

Liezenmayer Sándor

Nagy S.: Részlet Körösfői Kriesch Aladár életrajzából. Céhbeliek jub. kiáll. kat. N. Szal. 1934. jan.

Liezen-Mayer Sándor, festő TIDG

Győrött újra kiállították az Ausztriából hazanállított festményeket, köztük a győri születésű Liezen-Mayer műveit is.

—: Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1965. aug. 10.

Liezen - Mayer
festő

14. D.K

Méltatás

Horváth Béla: Kernstok Károly „Vontató hajósok" című képéről
Művészet, 1965. julius - 11 kap

Liezen-Mayer

Ausztriából hazakerült

képeit kiállították a győri

múzeumban

Négyova, 1965, jul. 28., 20.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Modern magyar festőművészek 136.l.

MDK

Liezen Mayer Sándor

Művészet 1936. I. 33.1.

Liezen Mayer Sándor MDK

Női képmás, Stavropulos Sokrates tul.

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Liezenmayer Sándor M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

"Add föl,add föl Molnár Anna..." 19X13 cm. Illusztráció a Molnár Anna c. népballadához. id. mü 347-362p. Jókai Mór-tanulmányában.

Szign. Lieczenmayer Sándor - Bálint Benedek sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után Bálint Benedek egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.357.p.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98.

Szent Imre neveltetése

Ezeregyéji rege

Ernst Muz. aukv. 45. 1930. 21 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Önarckép, toll.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-1919.

Női akt

Szerelmes pár, vf.

Ernst Muz. XVII. 1921.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festőművész. München

nagy diszoklevéllel kitüntetve.

A képzőm. kiáll. kitüntetései. Vasárnapi Ujság. 1865. 32.sz. 520 l.

épült 1335-ben.

kei. Bp. 1906, 972 l. /

MDK

Liezen-Mayer

Tavasz

A kiáll. műcsarnokából... Vasárnapi Ujság.
1885. 32.sz. 520 l.

MDK

Liezenmayer Sándor, 1839-98.

VIII.Henrik

Ernst Mus. auko. 43. 1929. 5o l.

(Lichen-Mayer Sándor)

Dénes Tibor: (?)

Győr, 1932.

Képekkel

Gent (487)

9345/1932.szám.

III.

Folyó é

kelt felterjesztésére, é

kek Országos Bizottsága

zésre álló 19.154 pengő

elfogadom és a rendelkez

felhasználásához a felha

Budapes

A

〈Liezen-Mayer Sándor〉

Balás-Pirry László:

〈〉 centennáriumra.

Győri Szemle. 1939.

<Liczen-Mayer Sándor>

Csányi Károly:

<.> emlékezete. Győr, 1940

Gent (393)

M.D.K.

Liezenmayer Sándor /1839-1898/

37. Mária Terézia egy koldus asszony gyermekét táplálja.

"A gyermek a müvészetben" Kiáll. tárgymutatója 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társ. Bp. 7.1.

mkk

Lienzen-Mayer Sándor
festő
1839 – 1898

műveri a grafikai kiállításon.

÷ Nemzetközi grafikai kiállítás a
műcsarnokban.

Grafikai Szemle 1909 évf. 2 sz 29 l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festö
1839-1898

Fiatal nö magyar diszruhában, kezében arany amulettel. Jelezve. Olf. Vász.
Történelmi jelenet. - Szénvázlat.
Kompozició. Jel. Olajvázlat. Vász.

v.Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947 okt.
Kat. 19.l. 12-19.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor /1839-1894/

355. Jelenet Szent Erzsébet életéből. /Rózsacsoda/ Olajf. 173 x 94, vászon.
356. I. Ferenc József huszárezredesi egyenruhában. Olajf. 224 x 146, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 40. l.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor /1839-1898/

296. ?..... Vizfestmény 16x24 papir

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
19. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

606. Tusrajz. 20x14 papir.
607. Vázlat. Ceruzarajz. 48x31 papir.

Elvesztek. /Az előbbi mü Somogymegyei Muzeum,
az utóbbi " Győri Városi Muzeum
tulajdonából./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
42. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

683.sz.

Csaki,M: Baron Brucßenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegale_rie. VI. Auflage. Hermannstadt, 19o9.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Apotheosis a bajor királynőre, szén

Loreley

Ernst Mus. 23. aukc. 1923. 31. 1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, 1839-1919.

Tanulmány /parkrészlet/

Ernst Múz. 13-14. szám. 1920.

21. 1.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor; festő

a kiegyezés utáni művészet körött, és a történelmi festészet megvalósításával kapcsolatban említés történik róla

Bényi László: XIX. századi magyar festészet kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 93. old.

M.D.K.

Lietzenmayer Sándor, festő

Színyeivel együtt tanul Piloty iskolájában.
Közli

Jeszenszky Sándor: Színyei Majálisa, ~~a cikkében~~

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 65.old.

Lieven Mayer Salador
festő

M.D.K.

A müncheni akadémia tanára volt.

Farkas Zoltán: Csók István búcsúztatója
Művészet, 1961. április — 4 lap.

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Festőművész képe található az esztergoni ker. muzeomban.

Esztergom muzeoma.
Városok Lapja 1948. 4.szám. 57.old.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mária Terézia szegény gyermeket szoptat,repr.

Szent Erzsébet, repr.

Margit

Ernst Muzeum kiáll. CVIII. /1930/. 16.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Erzsébet szive

Faültetés

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekmüvek. 1921. máj. 15.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Mulató tiroliak, repr.

Árverési Közlöny 1940. 3. rk. sz.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Vágó Pál meghalt. Ujság 1928. okt. 16. 12.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

D.Rózsaffy: Une promenade rapide au Musée des Beaux-Arts. A Mügyüjtő 1928. 8-9. sz.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Magyarországi Szent Erzsébet bucsuja Plinsingentől, szénrajz

Magyar Studio II. auk. 53.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Szokolay B.: Látogatás erdélyi művészek műtermében.
Erdélyi Hirek 1921. dec. 5. 3.l.

Liezen-Mayer Sándor

MDK

A nagymama névnapja, olf.

Mucsarnok 1892/93. téli kiáll.

Liezen-Mayer Sándor MDK

A nagymama névnapja, repr.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Műveivel szerepelt az 1925.dec.7.-én megnyilt és 1926.jan.31.-én zárult Akt-kiállitáson.

Évk. KMT. 1928. 59.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festöm.
1836-1898

Illusztráció. Tusrajz. 18.5x13

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 30.1.

Liezen-Mayer Sándor festő M.N.K.

/ 1839-1898/

A müncheni akadémizmus képviselője, az ottani akadémia tanára.

Haza csak rövid időre látogatott.

Szt. Erzsébet és a koldusasszony.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 714.l.

A Kultura Világa Bp. 1963.

Mak

Liezen Mayer

Arpádházi szent Erzsébet Liezen-Mayer festményén hermelinpalástba burkolja a fázokat.

Hüzella Ödön. A remekmű halála Kolozsvár 1937.

38. l

Liezenmayer Sándor

festő

M.D.V.

1847-ben diszkiadást jelentettek meg Petőfi művéből, a kiöltő 1845 évi archépével díszetve is 65 szöveg-kepjel. A szöveghipok kiszitói közöt van Liezenmayer Sándor is.

P. Brestyánszky Ilona: Szárevés az Athenaeum. Művészet, 1969. felvmar – 14 kap

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Glocke-kartonjai"-val szerepel a Mücsarnokban rendezett őszi tárlaton, melyről az "Irodalom és Müvészet" c. rovat ir.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. okt. 9.
4. évf. 2. sz. 31. lap

2.-es számu cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

A Mütárlatban kiállitott első képének cime: "Mária magyar királynő anyjával Erzsébettel a székesvehérvári templomban Kis Károly koronázásán." A jelenet 1385-ben folyt le. A cikk megemliti Wagner Sándorról festett képét és "Magyarországi Szent Erzsébet szentté avatása" c.-t, amellyel a Müncheni Akadémia első diját nyerte el. Megemliti még a cikk Mária Teréziáról festett képét, amely a királynőt ábrázolja, amint egy koldusnő gyermekét szoptatja."

Képes Családi Lapok, sp. 1881. juni. 5. 3. évf. 36. sz. 562. lap

3.-as számu cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

1867-1872-ig Bécsben él és megfesti egy orosz herceg számára "Visszatérés a vadászatról" c. képét. A Gärtner-téri Szinház részére "egy fantasztikus függönyt" fest, majd Goethe és Schiller müveihez készitett illusztrációkat. Később lefestette a király arcképét. 1872-ben visszatér Münchenbe, itt nősül meg, s "müterme egész kis festészeti akadémia lett, tanitványok ✗ rajongják körül"-irja a lap. Faust-kartonjai a bpesti Képzőművészeti Társulat kiállitásán igen nagy sikert arattak.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. juni. 5.
3. évf. 36. sz. 562. lap

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Első szerelem, of.,repr.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept. 49.l.

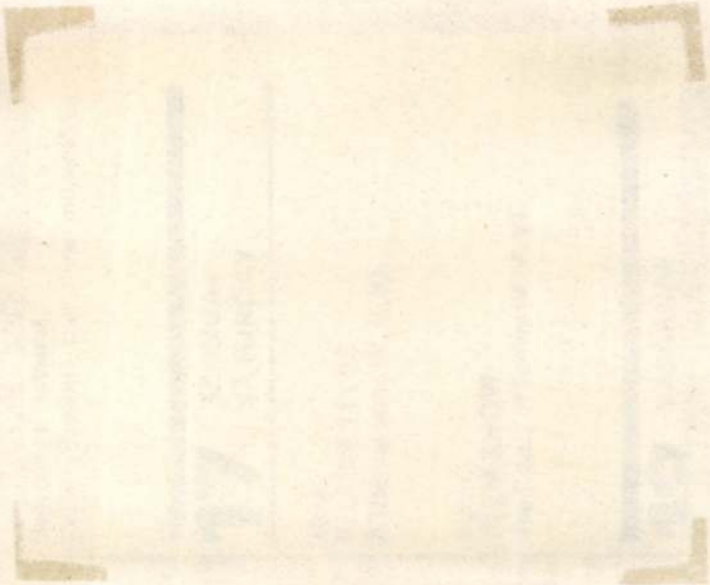

Liezen-Mayer Sándor festőművész (1839-1898).

A HÓNAP MŰTÁRGYA

Liezen-Mayer Sándor: Árpádházi Szent Erzsébet

Liezen-Mayer Sándor (Győr 1839–München 1898) Bécsben, majd Münchenben tanult. 1867-ig egykori mestere, Karl von Piloty mellett tanított a Müncheni Képzőművészeti Akadémián. Itthon nagy sikert aratott történelmi festményeivel. A késői művek közé tartozik az 1882-ben festett Árpádházi Szent Erzsébet. Ezen a képen a Türingiába férjhez ment szentéletű magyar királylány nem mint csodás események szereplője jelenik meg, hanem mint a szegényeket, elesetteket pártfogoló ifjú uralkodó. A festménynek egy későbbi változata látható az Esztergomi Keresztény Múzeumban, és ismert ehhez a képhez készült több vázlata is. (A kép a Történelmi festészet c. kiállításon, a C ép. I. emeleten látható.)

Magyar Nemzeti Galéria, 1984. november.

Liczen-Mayer Sándor, festőművész

Mai kulturális programok.

a hónap ~~kiállítása~~ műtárgya: Liczen-Mayer Sándor:

Árpádkori szent Erzsébet. (emlétve).

Előtünk a vasárnap.

1984. nov. 4. 5.00 (Kerekes)

MDK

Ligeti Antal fertő

1875. Lotz Kárallyal: „Isanegi arata" c képüket

Hannover Moritz (?) (Bécs) pesti kiállításra ajánlja

MDK-A-I-1/704.

MDK

Ligeti Antal

Tájkép görög romokkal, repr.

Árverési Közlöny 1932. nov. 4. rk. sz. VII.

Ligeti

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

MH.929.XII.22.

Ligeti Antal MDK

Alföldi mocsaras táj, olf.

Folyópart, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Ligeti Antal, festő

M.D.K.

1867-ből való budapesti dunaparti festményét körli a szerző a Kiscelli Múzeum kiállítási anyagából.

Czap Erzsébet: Budapest a képrőmű-vésetben

BUDAPEST, Bp. 1967. V.évf. 2. sz. 16. old.

Liczeti Antal

Tájképe szerepelt a Károlyi palota aukciókiállításán

PH 1932. XI. 22.

Ligeti Antal

Férjhez

Segítette Munkácsyt

Lyka Károly: Munkácsy és magyar kora

Élet és Tudomány 1960 nov 6 sz.
1424.l.

Ligeti Antal.

Markó Károly tanítványa volt.

Kis Újság, 1957. Júl. 8.

Ligeti Antal.

A székesfehérvári múzeum képkiállításán
"Táj a vízzel" c. képe szerepelt. (említve)

Fejérmegyei Néplap, Székesfehérvár, 1952. dec. 4.

Lipets Antal

2593. KÁVÉS- ÉS TEÁSKÉSZLET, ezüst, két fedeles kanna, két kanna, cukortartó. Biedermejer, 3925 gr. 6000.—

2594. KÉT DARAB KAROS GYERTYATARTÓ, ezüst. Biedermejer, 2400 gr. 3500.—

2595. NŐI KARÓRA, platina, fedelén körbefoglalt brilliánsokkal. 1600.—

2596. HATTYÚ, trébelt ezüst. Magyar, 1806. 255 gr. 250.—

2597. SMARAGDCSÜNGŐ, cseppalakú, brilliánssal és igazgyöngyökkel. 2400.—

2598. GYŰRŰ, fehérarany, à jour foglalatban, brilliánskővel. 3600.—

2599. NŐI GYŰRŰ, arany, brilliánsokkal. 2200.—

2600. KÉT MELLBOGLÁR, aranyozott ezüst, ékkövekkel. Erdély, XVII—XVIII. század. 30.—

2601. ÖVCSAT, ezüst. Balkán. 25.—

2602. ÉKSZERTÁLKA, trébelt ezüst, közepén szerelmes pár. Augsburg, XVIII. század eleje. 300.—

2603. KÉT FÜLBEVALÓ, cseppalakú smaragd brilliánskövekkel. 900.—

2604. KÉT MELLGOMB, arany, brilliánskővel. 10.000.—

2605. GYŰRŰ, fehérarany, à jour foglalatban, brilliánskővel. 12.000.—

2606. OVÁLIS ÉKSZERTÁLKA, trébelt ezüst, rozettával. Pozsony, 1807. 150.—

2607. ÉKSZERTÁLKA, ezüst, részben aranyozva, alján trébelt tulipán. Augsburg, XVII. század. 250.—

2608. ÉKSZERTÁLKA, trébelt ezüst, nyolckarélyos Német, 1700 körül. 150.—

2609. OVÁLIS ÉKSZERTÁLKA, trébelt ezüst, gyümölcsköteggel. Magyar, 1700 körül. 150.—

2610. CIPŐ, ezüst, 90 gr. Német, XIX. század. 80.—

2611. FÉRFIGYŰRŰ, arany, három brilliánskővel. 1300.—

2612. NŐI GYŰRŰ, arany, brilliánsokkal.

Rosier L. (XIX. század).
2580. VELENCEI RÉSZLET. Jelezve.
Olajfestmény, 35×25 cm. 200.—

Sebők Kálmán.
2581. ÁSÍTÓ FIÚ.
Olajfestmény, 50×40 cm. 100.—

Skandináv festő (XIX. század).
2582. ANYA GYERMEKÉVEL.
Olajfestmény, 50×40 cm. 200.—

Szőnyi István.
2583. AKTOK. Jelezve: Szőnyi 923.
Tollrajz. 30.—

Tolnay Ákos.
2584. A LIDÉRC. Jelezve.
Olajfestmény, 68×42 cm. 500.—

Tornyai János.
2585. SZÁNTÁS. Jelezve.
Olajfestmény, 26×41 cm. 200.—

Tölgyessy Artur.
2586. HOLDFELKELTE. Jelezve.
Olajfestmény, 14×20 cm. 300.—

Ligeti Antal.
2551. OLASZ NŐ. A művész hagyatéki pecsétjével.
Színezett rajz, 28×21 cm.

Lotz Károly
2552. AMORETTEK.
Tollrajz. 20.—

Melling, Anton Ignaz (1763—1831).
2553. LA FONTAINE DE SARI-YÉRI. 20.—
...etszet.

2554
Neme... 35.—
...44 cm.

500.—

20.—

M.D.K.

Ligeti Antal

Nagykároly-ban született. "Dévény romjai" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Műcsarnokban rendezett Felvidéki Kiállitásról.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 12. XXVIII. évf. 47. sz. 12. lap

Ligeti Antal (1823-1890)

9. Visegrád, O.v. 80 x 101 cm.
J.n. M.N.G. letét. Ltn.: LU 58.579,
Reprodukció.

a Dunakanyar festői - 1964, kat. bev.
Modnár Éva,

14.

Ligeti M.D.K.

Századvégi vásárlásokkal kerül a Szépművészeti Muzeum gyüjteményébe.

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 194.l.

Ligeti Antal

Részt vett a szabadságharcban.

A Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii Ix-XX
Moszkva 1961. 63.l.

M.D.K.

Ligeti Antal festő

A Nemzeti Muzeum Képtárának gyarapitására alakult országosbizottmány tagja.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 12.l.

M.D.K.

Ligeti Antal festő

1851-ben a Nemzeti Képcsarnok megnyitásakor műve bemutátsra kerül.

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956. Bp. 1956. 11. 1.

M.D.K.

Ligeti Antal festő

Markó-tanitvány.

Kiss Bálint képtári őr utóda a Nemzeti Muzeumban.

187o-ben átrendezte a képtárat. és katalógust készitett.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 13. 1.

Legeti Antal (1823-1890)

Jerusalem.

alv. 322 x 942 mm. Ltn.: 1905 - 2149.

Magyar rajz és akvarell, A XIX. és a XX. szerzőt A
rat. bev. Delmacher Anna. Bp. 1959

25

M.D.K.

Ligethy [Antal]. festő

nevét említi a szerző, a Balaton népségéről írt lelkes diaséretében: „Ligethy ismerte e tájat. Nékány gyönyörű képe van is róla."

Eötvös Károly: Utazás a Balaton körül
Bp. 1899. II.köt. 6.kiad.

85 old.

Ligeti

Kerepes a BÁV IV. művészeti

aukciójára

Magyar Ifjúság 1961 IX. 16

M.D.K.

Ligeti (Hehler) Antal, festő

nevét emliti, mint ezi id. Markó Károlynál tanult Itáliában

Kádár Zoltán: Magyar festők Itáliában, Kiállitás a Déri Muzeumban

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 12.az. 80 old.

MDK

Ligeti Antal

~~repr.~~

Szepeshely a szepesi várra repr.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Vármuz. 1966.

MDK

Ligeti Antal

Sarnikvár, a szepesi püspök nyaralója,

repr.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Vármuz. 1966.

MDK

Ligeti Antal

Szepeshely, a szepesi várral és a Branyiszkó hegylánca a háttérben, o.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Vármuz. 1966.

MDK

Ligeti Antal

A szepesi vár alkonyatkor, o.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Vármuz. 1966.

MDK

Ligeti Antal

Savnikvár, a szepesi püspök nyaralója, o.

Részlet a római Campagnából, o.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Várnuz. 1966.

MDK

Ligeti Antal

Palermo, o.

Capri szigete, o.

Olasz nő, o.

Olasz táj, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. 1967. xxxx kat. 1967.

Ligeti Antal

MDK

repr.:

Palermo

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

Ligeti Antal MDK

Önarckép

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Ligeti Antal

MDK

Tájképtanulmány

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Ligeti Antal

Capri szigetén

Mucsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

MDK

Ligeti Antal

képmása. Készitette: Zala György

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bpest. 1926. 91.l.

Ligeti Antal.

A szolnoki művésztelep kiállítás keretében ünnepli 25. éves ~~kiál-lít~~ jubileumát. A rövid ideig Szolnokon tartózkodott művész munkái szerepel.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 27.

Ligeti Antal.

A zolnoki művésztelep 25. éves fenn-
állásának jubiláris kiállításán
néhány képe szerepelt, melyeket a
zolnoki telepen festett.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 20.

Tegeti, Intak.

A rakuolei mürsérstelep 25. órer gyum-
tiltartuale gerlilatás bizáltitatván
utkány lépe rosegelt, mehgelect a
rakuolei telepen gestelt.

Kenyeretti Ujság, 1927. nevel. 20.

Ligeti Antal

* **Ajándékok a Szépművészeti Muzeumnak.** A Szépművészeti Muzeum gyüjteményei ujabban ismét az ajándékok nagyobb sorozatával gyarapodtak. A modern képtár részére *Kornfeld* Móric báró Ligeti Antalnak 1851-ben festett bájos és müvészettörténeti szempontból is nevezetes női képmását. *Dános* Géza Liczen-Mayer Sándornak érdekes korai tájkép-tanulmányát, *Mocsányi* Ödön Kernstok Károlynak sikerült női arcképét és *Hatvany* Ferenc báró Szüle Péternek Zsuzsánna és a Két öreg cimü becses festményét adta ajándékba. A modern rajz-gyüjtemény gyarapitásához *Wolfner* Gyula modern magyar müvészek rajzainak 35 lapból álló sorozatával, *Balassa* Istvánné, *Bedő* Rudolf, *Dános* Géza, *Fenyő* István, *Haranghy* Jenő, *Herman* Lipót, *Kacziány* Ödön, *Nagy* Sándor, *Sibermann* Ábris pedig különböző értékes rajzok és grafikai lapok adományozásával járultak hozzá.

M. 1926. V. 22. (Magyarság)

39.

V. 7 —

Liezen-Mayer
Sándor

Lyka München

8, 10, 11, 13, 22, 24,
26, 27, 31, 42, 56, 59,
62, 63, 71, 72, 74. l.

1935. JANUÁR 5—28-IG.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Rákosi Jenő és a müvészek. A Mügyüjtő 1929. 5. sz. 154.l.

MDK

Ligeti Antal

Dévényvára, of.

M. táj- és életképkiáll. Mucs. 19-20.sz.
1927. jan.

M.D.K.

Ligeti Antal, festő

„Phoenix" nevű balatoni vitorlás hajót ábrázoló képét körli a lap a XVIII. és XIX. sz. balatoni vitorlázásról írt cikk illusztrálására. A Phoenix valóban létezett, Festetics György (1755-1819) tulajdona volt; vízrebocsajtása ünnepségére Batsányi János verset írt, s arról a Magyar Hiradó is megemlékezett. A kép 1944-ben elpusztult.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1964. XIX. évf. jul. 19 sz.

1324. old.

Ligeti Antal

F. Ny. XIX. 2 f.

jókai / Szukasa a Názáreth képről /:
„Az ember éni a lépen a nap melegét minden igaz a négi naglepő rajta. Mélló párja amaz a Názáreth. Ez a gyöngye a Mutárlatnak, de amaz gyémántja."

Lepla: Nem. rom. Bp. 942. 32. o.

Ányakvi sz.: .....

v: .....

kcim: .....

aktárgyak: .....

folyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

aktárgyain kivül tud .....

.....

nitást vállal: h e l y b e n — v i d é k e n.

pott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

gjegyzések: .....

Ligeti Antal

Vázlatkönyve, a Szépmüv.Múz. uj grafikai szerz
ményeinek bemutatóján.

M.U.931.V.30.

[illegible]

Ligeti Antal

Alkotása, a Szépmüv.Múz. uj grafikai szerzeményeinek bemutatóján.

P.H.931.V.30.

Ligeti Antal

Alkotása, a Szépmův.Múz. uj grafikai szerzeményei-
nek bemutatóján.

P.H.931.V.30.

Ligeti Antal

Alkotása a Szépmüv.Múz. uj szerzeményeinek bemutatóján.

E.K.931.V.30.

Ligeti Antal

Alkotása a Szépmův.Múz. uj szerzeményeinek be-
mutatóján.

E.K.931.V.30.

Ligeti Antal festő

A Nemzeti Muzeum Képtárának őre,
támogatta az ott rajzolgató fiatal festőket igy
Munkácsyt is

Lyka Károly : Munkácsy, Bp. 1964. 6.1.

Ligeti Antal
festő

M.D.L.

Munkácsy Ligetiher írt levelében
emleti az „Ávvizi jelenet" sikerét és
Kaulbach dicseretét a. mü
vállalásról

Bodnár Éva: Munkácsy kiállítás Drezdában
Művészet, 1967. julius - 6 lap

MIK.

Ligeti Antal

Táj

Tompa K.gyüjteményének katalógusában

Ligeti Antal festőművész

Bedő Rudolf adománya a Szépmüvészeti Muzeumnak - egy jeruzsálemi tárgyu rajztanulmány

Budapesti Napló 1929 XI.3

Ligeti Antal festőművész

Bedő Rudolf adománya a Szépmüvészeti Muzeumnak - egy jeruzsálemi tárgyu rajztanulmány

Magyar Hirlap 1929.XI.3.

Ligeti Antal festőművész

Bedő Rudolf adománya a Szépmüvészeti Muzeumnak - egy jeruzsálemi tárgyu rajztanulmány

Magyarország 1929 XI.3.

[illegible]

Ligeti Antal

Budapest a Rózsahegyről, of.

M.táj- és életképkiáll. Műcs. 19-20.sz.
1927.jan.

MDK

Ligeti Antal

Tiszaparti táj, of.

M. táj- és életképkiáll. Műcs. 19-20.sz.
1927. jan.

MDK

Ligeti Antal

St. Sava kolostor, of.

Király vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 5o - 133.l.

Liezen-Mayer festőművész.

Magyar Nemzet 1930
június 1. 4. old.

Haladó hagyományok a magyar festészetben. (32.-Z.)

M.D.K.

Lilien Mayer
festő

ismert illusztrátor volt külföldön

– lyság és konjo- illusztrálás magyar -
országon

Grafikai Szemle 1909 évf. Sz. 103.

Liezenmayer Sándor MDK

Női arcképtanulmány, olfvázlat

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

MDK

Liezen-Mayer,

a XIX. sz. klasszikus nevü festöi közé tartozik.
A magyar Képzömüvészeti Egyesület 4o éves jub. kiáll.
az elsö terme: muzeum.

A Magyar Kézömüvészek Egyesülete 4o éves.

/m-i/: Jubileumi kiállitás a Mücsarnokban.
Magyarország. 1934 dec. 8. 8.1.

MDK

Liezenmayer Sándor

Erzsébet szenttéavatása

Mária Terézia megszoptatja egy koldus-asszony gyermekét

Pipics Z. : Magyar müvészcentenáriumok az uj évben. Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarság vas. mell. 1939. jan. 1.

Liezen-Mayer

Győri születésű, jellemző festmények-
kel nerepelt a kiállitáson.

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete.
(~~Győr sz. h. v. kiállitásai~~). Győr 1943. 11. l.
(Kiáll. kat.)

MDK

Liezenmayer

"Hunyadi Mátyásnak Prágában, Podjebrad udvarában, hirül hozza a magyar küldöttség, hogy királlyá választottak." c. történelmi képét festette a millenáris kiállitas számára.

Balástörtfest. 69.1.

MDK

Liezen-Mayer, festőm.

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.

7 l.

Liezenmayer MDK

nevének említése.

(1839 – 1898).

Miskolcon 1943-ban Képzőm. Múzeum kiállításán szereplő képe:
"Nő képe" Olaj vászonra. 130.8 × 96.5 cm. Vétel 1905. Ltsz. 2627.

Csánky Dénes: A magyar festészet mesterei. (Kiáll. kat.) Miskolc 1943.

8. l. 15

A. Liezen Mayer festő

1882.

„Elisabeth von Thüringen" c.

képét festve küldi

MDK

MDK-A-1-1/1013

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Szinházi függöny-tervezete

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekmüvek. 1921. máj. 14.1.

Litzenmayer festőművész MDK,

"Mózes az igéret földjét megpillantja"

Vas.Ujs. 1858. 2oo.l.

MDK

Licenmaier

Tört. Képes. műtárgyainak lajstroma. Bp. 1907.
148, 194 l.

Lietzen Mayer

műve is szerepel az aukciókiállitáson.
(gr. Zichy Béla és mások gyűjt.)

Fölhy János: Aukciókiállitás az Ernst Museumban
P. H. 930. XI. 30.

M.D.K.

Lietzen-Meyer festőművész

München-ben volt segitségére az ifju Rippl-Rónai Józsefnek, mint a művész mondja, "...győri fiu volt.."-aki München-ben élt abban az időben, amikor az ifju Rippl-Rónai József odakerült.

Erdei Sándor: Rippl-Rónai József c. Szinházi Élet. Bp. 1926. nov. 8-14. XVI. évf. 45. sz. 22-24. lap.

Liezem- Mayer M.D.K.

Vallásos tárgyu képei Simor érsek gyüjteményében

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 8.

Lieven- Meyer

M. D. K.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Tánc, tusrajz

Nővérek, of.

Welser Philippine Ferdinand császár előtt
Ernst Muzeum aukciói XXIII. 24.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Illusztrációk Faust-hoz

Női képmás

A Szépművészeti Muzeum gyarapodása 1925-ben. Magyar Művészet 1926. 41.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Proklamáció, repr.

Képzőművészet 1930. jan. 23.1.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Női képmas, c. művével (Danos Géza ajandéka) gyarapodott a Szépmüv.Múz.modern képtara.

Cikk: A Szépmüv.Múz.gyarapodasa 1925-ben.

Magyar Művészet, 1926. 1.sz. 41.l.

MDK

Liezen-Mayer Sandor

Kisebb méretű képei, a Műcsarnok akt-kiall.-an.

D.A.: A Műcsarnok akt-kiall.

Magyarsag, 1925.dec.6. 21.l.

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Péter A.: Székely Bertalan. Tükör 1935.nov. 37.l.

Lieven-Mayer Sándor
festő

A berlini akadémia tanára volt.
1839-1898. Oltárképek, mitológiai tárgyú képek. Illusztrációi — Goethe Faustjához.

Magyar művészet 7. 33
Képzőművészeti Kiadó 1971.

Lichtenmayer –

kép kerül kalapács alá.

Az Áro. Csarn. aukciójának megkezdései.
N. U. 931. X. 11.

Lieren-Mayer Sándor festő (1834-1898) MDK

Győrben utcát nevezték el róla. Győrben született. 251 old.

Tomaj Ferenc: Győr utcái és terei./Nádorváros/. 239.o.

Arrabona, Győr. 1968. X. Xantus János Múz. Győr. 1968. Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

LIEZEN-MAYER Sándor/ 1839-1898

Erdei pad (Farmlmány).
Olaj, vászon, 54 x 41.1 cm
J.n. MNG. ltsz.: 56. 104 T. (5413)

6.l.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva

6.-os sz. cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Leánya emlékének szentelt "Tavasz" c. s az "Első szerelem aranykora" c. képei mellett a beszámoló megemliti az 1896-os kiállitáson be mutatott történelmi képét a fiatal Hunyadi Mátyásról, amikor az ifju arról értesül, hogy hazája királlyá választotta.
Mint a müncheni akadémi tanára "..végezte be pályafutását"-irja a beszámoló s hozzáteszi,hogy most a magyar főváros közönsége gyönyörködik a müvész kiállitott alkotásaiban.

Magyar Salon, Bp. 19oo. március
1154-116o. lap

5.-ös sz. cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Magyarországi Szent Erzsébet" c. festményét a Magyar Képzőművészeti Társulat rendelte meg a muzeumi képtár számára.
Igen nagy siker volt 1876-ban Göthe Faust kötetéhez készitett illusztrációja. "A müvészet történetének érdekes tüneménye, hogy ilyen sikerrel nem német, hanem magyar müvész dicsekedhetik"-irja Szana Tamás. Hasonló nagy sikerrel illusztrálja Scheffel "Ekkehard"-ját, majd 1878-ban Schiller "Harang"-ját. Magyarország hercegprimása számára megfesti "Menekülés Egyiptomba" c. vallásos képét.

Magyar Salon, Bp. 1900. március
1154-1160. lap

4.-es sz. cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Stieglitz báróné pétervári palotája számára "Vadászjelenet" c. képét Wagner Sándor társaságában festette. Portréi közül megemliti az édes anyja, Wagner Sándor müvésztársa, és Simor hercegprimás képmásait. Ezek mindegyike olyan siker volt, hogy meghivták Bécsbe I.Ferenc József portréjának megfestésére. Majd visszatér München-be-két év bécsi tartózkodás után-, hogy ".. ujra nagyobb kompozicziók alkotásának szentelje életét." Egyik igen hires festménye: "Erzsébet királynő aláirja Stuart Mária halálos itéletét."

Magyar Salon, Bp. 1900. március
1154-1160.lap

3.-as sz. cédula M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

A müncheni akadémi 1865-ben két vázlatra hirdetett pályázatot. Liezen-Mayer részt vett a pályázatokon olyan sikerrel, hogy mindkettőnél az első dijat nyerte el, sőt az egyik vázlatnak Thüringiai Erzsébet szentté avatásának elkészitésére megbizást kapott az akadémiától. 1867-ben megfestette a képet s ezzel ugyancsak elsöprő sikert aratott. Az ifju Mária Teréziáról festett képe hasonló sikerrel járt. A müncheni Gärtner-téri Szinház függönyét festette meg .

Magyar Salon, Bp. 19oo. március
1154-116o.lap

2.-es sz. cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Első nagyobb müve „Mária és Erzsébet királynők Nagy Lajos sirjánál" /megvásárolta gr. Károlyi György/ igen nagy sikert aratott. Ez a kép irá irányadó volt Liezen-Mayer életében s „egész pá lyáján, mert hosszasabban később is két dolog kötötte le érdeklődését: hazájának festői tárgyat bőven szolgáltató, dicsőséges története s a szép és nemes nő-alakok ábrázolása az élet különböző viszonyai között a szenvedélyek eltérő megnyilatkozásaiban."

Magyar Salon, Bp. 1900. március
1154-1160. lap

1.-es sz. cédula

M.D.K.

Liezen Mayer Sándor

Szana Tamás: "Liezen-Mayer Sándor" cimmel ir a müvészről.
1855-ben szülei itthonról Bécsbe küldik az ottani müvészeti akadémiára. C. Meier és Blaas vezetése alatt képezi magát, majd "Geigert látogatta, kinek rajzai aztán a magyar nemzet történetéből nagy hatással voltak fejlődésére". Néhány év után Münchenbe megy Piloty iskolájába 1862-ben. Ezt megelőzően Hiltensperger, majd Anschütz tanitványa volt.

Magyar Salon, Bp. 1900. március
1154-1160. lap

M.D.K.

Liezen Mayer Sándor

A lap "Szerkesztői posta" c. rovatában irja: "A hatvanas és hetvenes években éreztette először irányitó hatását München, ahonnan Székely Bertalan, Madarász Viktor, Wagner Sándor és a minap elhunyt Liezen-Mayer Sándor, valamint Benczur Gyula kerültek ki."

Magyar Salon, Bp. 1898. március hó
1350. lap

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Mária Terézia és a beteg koldusasszony" c. festményét hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1900. december
529-530. lap

1.-es számu cédula

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

A müvész nevét cimként adva ir a lap életéről, munkásságól és bemutatja fényképét. 1839-ben született Győrött. Tizenöt éves korában a bécsi festőakadémiára került. 1858-ban Münchenben Hiltensperger és Anschütz vezetésével folytatja tanulmányait. 1862-ben Piloty tanitványa lesz, s itt találkozik először Wagner Sándorral. 1862-ben állitja ki első képét a Mütárlatban nagy sikerrel.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. juni. 5.
3. évf. 36. sz. 562. lap

MDK

Liezenmayer Sándor

Menekülés Egyiptomba, repr.

Képzőművészet 1930. 34. sz.

MDK

Lietzenmayer Sandor

"Idyll" c. rajzat, megvettè a Nemzeti Múzeum, a tav.nemzetk.tárlaton.

Cikk: Vásárlások a tav.nemezetk.kiall.-on.

Múcsarnok, 1899. 370.l.

Lietzenmayer Sándor festő M.D.K.

Tanácsára Csontváry Münchenből Karlsruhéba ment

Németh Lajos:Csontváry Kosztka Tivadar Kp. 1964.

35.1.

MDK

Liezenmayer Sándor

"Szent Erzsébet fákat ültet"c.festm.Repr.

Pesti Hirlap Vasarnapja, 1931.nov.15.3.1.

Liezenmayer Sándor MDK

József és Putifárné

Műcsarnok 1925ü26 Akt-kiállitás

Liezenmayer Sándor MDK

Női akt

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Liezenmayer Sándor MDK

Női akt

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Liezenmayer Sándor

Lyka K.: Téli tárlat 19oo-19o1.

MDK

Liezenmayer Sándor

Weber festőművész halála. Vas. Ujs. 1888. 34.l.

MDK

Liezenmayer Sándor, festöm.

sem volt barátja a csataképfestésnek, nem
ugy mint müncheni tanártársa Wágner Sándor.

Ambrózy:A magyar csatakép.

MDK

Liezenmayer Sándor, festöm.

Három mesteri tanulmány, melyet a katalogus az müveinek mond, a "müncheni iskola" bélyegét viseli magán.

Mügyüjtöktöl került ide.

A sárosi müvész-sorsjáték kiállitása.
Müvészet. 1915. 337,338.l.

MDK

Liezenmayer Sándor

Paur Géza: Magyar müvészek kiáll. a Müesarnokban.
Vas. Ujs. 1898. 873,874.l.

MDK

Liezenmayer Sándor, festőm.

Meglapó nagy vászna:
Faust és Margaréta. Fel kell mentenünk a pilotizmus vádja alól.
/Általában a magyar fiatal festőket, kik a müncheni Pilety mester mellett dolgoztak./

Gerevich László: Budapest festészete a XIX. sz.-ban.
Tükör. 1939. márciusi szám. 175. l.

MDK

Liezenmayer Sándor

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 54.l.

Sándor
Lietzenmayer V. festöm.-graf. MDK

"A valódi tehetség mint illusztrátoris képes örök
nevet biztositani magának..."

A "Faust"-hoz készitett illusztrációért messze
földön tisztelik.

Egy magyar müvész képei Spanyolországból.
Vas.Ujs.XXVII.évf.32.sz. 188[illegible].aug.8. 527.l.

MNK

Litzenmayer Sándor, festőm.-graf.

Emlékalbum. Szerk. Szokoly Victor. Pest. 1868.
Több között L.S. rajzaival is.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjteményének aukciója. Bp. 1936.
Könyvritkaságok.- Könyvillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 72.l.

MDK

Liezenmayer Sándor

Pipics Zoltán: Őszi tárlat. Uj Magyarság 1943. okt. 3.

M.D.K.

Liezenmayer Sándor

A müvész alkotása szerepelt a volt Ernst-muzeum müvészeti aukcióján.

/m.b./:"Senki többet...harmadszor!"
Szinházi Magazin, Bp. 1939. okt. 14. II. évf. 42. sz. 4o. lap.

MDK

Liczenmayer Károly

Önarckép

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 47.kiáll.1921.máj.

24 l.

MDK

Lietzenmayer Károly festménye után
Szt.Erzsébet-sorozat, 1932

P: Unrein Jánostól Drahos Istvánig.
A Bélyeggyüjtő, 1937. 125-127 l.

Lieren Mayer Sándor

festő

M.D.K.

A münchení Kis magyar kör tagja volt.

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek.

Bp. 1954.

133 l.

Lieren Majer Sándor (1839-1898) M.D.K.

festő

296j ?

(Somogym: Mur)

Egyik köztalajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952. 19e.

Liczenmayer Sándor festő M.D.K.

1839 – 1919

Tánc	Lusrajz	13.5 x 19.5 cm
A nővérek	vászon	25 x 19 "
Welser Philippine Ferdinand császár előtt	karton	46.5 x 64 "

Engedy Lukács és meje hagyatéka. Bp. 1923

24

MDA

Liezenmayer Sándor, 1839-1898

Idyll
Imádkozó nő, cer. és fehér kréta

Ernst Mus. 55. sulc. 1937. 21 l.

Sieren-Mayer Sándor festő M. O. K.

A kis trónteremben a várban Ferenc József portréja.

Chateau Royal à Budapest. Rp. e'u. 8

Lieren-Mayer Sándor festő M.D.K.

Győr 1839 jan. 24 — München 1898 febr. 19.
Bécsben és Münchenben tanult, ahol Piloty tanítványa lett. A müncheni Ak. tanára volt.

Erzsébet reutté avatása. Olaj, vászon 62.7 × 83.5 cm.
Erzsébet és Mária. Olaj-vászon 77.4 × 65.5 cm.
Női képmás — olaj, vászon, 66 × 52.5 cm.

Csánky Dénes: Sai és magyar festészete. Győr 1943, 28, 29,

LÁTOGASSA

AZ „ÁRVERÉSI CSARNOK“

NAPI ÁRVERÉSEIT!

◆

Az árverések naponta

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898)

Dobozi

Papír, szénrajz.
Gerevich: PA, 254. l.

Parasztleány

Papír, szénrajz.
Gerevich: Régi és újabb magyar mesterek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916. 554. l. (Képe 554. l.) — Gerevich: PA, 254. l.

Kutya

Papír, szénrajz.
Gerevich: PA, 254. l.

Nő karddal

Papír, szénrajz.

Évődés

Papír, szénrajz.

Férfit verő nő

Papír, szénrajz.

Magyar Grafika

EGYSZERŰ
világos módszerek

Szókincs, nyelvtani olvasmányok. Levelezési és gyorsírási függelék

Dezséri Bacho László:

Gyakorlati Olasz

Liezen - Mayer Sándor

Kopp 1939/40. szezon. I.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR / 1839 - 1898 / :

104. Faust és Margaréta. - Olajf.,v. méret 82.5 x 107.5 cm.Jelz.l.b."A. Liezen-Mayer".

105. Faust és Margaréta. - Szénrajz,p.méret 34.7 x 62.5 cm.Jelz.l.j.bélyegző : Liezen Mayer hagyatéka.

Liezen-Mayer Sándor

irod

Stavropulos.

Opera d'arte nella villa — a Grignano di Trieste.

Bp. 1939

csatolni, amelyen az emléknek általuk kivánt elhelyezése föl van tüntetve, nemkülönben külön leirásban az emlék anyagát és a kivitel módját is megjelölni.

4. Az emlékmű valószínü költségeiről hozzávetőleges számítás mutatandó be.

5. A pályázatban csak magyar állampolgár vehet részt.

6. Három pályadíj van kitűzve; az első 10.000 korona, a második 6000 korona, a harmadik 4000 korona. A pályadíjak a viszonylag legjobbnak talált pályaművek szerzőinek föltétlenül kiadatnak.

7. A pályázat titkos; a pályamű jeligével látandó el és ugyanazon jeligét viselő oly zárt levélke kiséretében adandó be, amely a szerző nevét és lakását tartalmazza.

8. A pályázati határidő 1901 március 1-én jár le.

9. A pályaművek bírálatára és a pályadíjak megítélésére tizenkéttagu jury fog összeállíttatni, még pedig a következőképpen: Egy-egy tagot küld: a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács, az Országos Képzőművészeti Társulat, a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület, a Magyar Iparművészeti Társulat, a Képzőművészek egyesülete, a végrehajtó-bizottság. Azonkivül a végrehajtó-bizottság három külföldi művészt is meghív, lehetőleg más-más országból. E jury-tagokon kívül a pályázók még két belföldi jury-tagot választanak olyképpen, hogy pályaműveikhez a jeligés levélkén kívül egy második zárt levélkét csatolnak, „jury tagok“ jelzéssel ellátva, amelyben szavazatukat adják a két jury-tagra. A „jury tagok“ jelzésü levélkék felbontása céljából a végrehajtó-bizottság közvetlenül a pályázati határidő lejárta után ülést tart, amelyben a szavazatok eredményét megállapítja és hirlapilag közzéteszi. Lemondás esetén, valamint, ha a többséget nyert jelöltek valamelyike már más cimen tagja a jurynek: a legtöbb következő szavazatot nyert egyén lép be; szavazatok egyenlősége esetén a sorshúzás dönt. Az egyes testületek által kiküldött jurytagok nevei a pályázati határidő lejárta előtt közzé fognak tétetni. A jury elnöke a végrehajtó-bizottság elnöke. Előadóját a jury saját kebeléből választja. Minden jury-tag csak egy mandátummal bírhat. Ha mindamellett valamely jury-tag többszörös mandátumot nyerne, a jury elnöke köteles gondoskodni afelől, hogy az illető testület új kiküldetést eszközöljön. Ugyanez áll arra az esetre, ha valamely kiküldött tag a bíráló tiszt teljesítésében akadályozva van és e körülmény a jury elnökének a pályázati határidő lejárata előtt tudomására jő.

10. A jury a pályaművek és a pályadíjak fölött a pályázati határidő lejártától számitandó hat hét alatt végérvényesen határoz. Határozathozatalhoz, amely titkos szavazás útján történik, legalább hét tag — s ezek között két külföldi — jelenléte szükséges.

11. A díjnyertes pályaművek a magyar állam tulajdonává lesznek; de ez a határozat a szerző szellemi tulajdonjogát nem érinti.

A pályadíj elnyerése még nem biztosítja a kivitellel való megbizatást. E fölött az országos bizottság szabadon határoz.

12. Föntartja magának a végrehajtó-bizottság, hogy 3000 koronáért a nem díjazott pályaművek bármelyikét megvehesse.

13. A jury határozata után a pályaművek Budapesten alkalmas helyen négy hétre közszemlére fognak kitétetni.

Akik a pályázatban részt kivánnak venni, ezennel fölhivatnak, hogy pályaműveiket a kitűzött határidőn belül az alólirott végrehajtó-bizottság elnökének címére (Budapest, Üllői-út 33., Iparművészeti Múzeum) küldjék el. Ugyanott díjtalanul megszerezhető a Szent György-tér véglegesen megállapított szabályozási térrajza, amelyen a maximális terület is ki van jelölve, ahová az emlékmű fölállítandó. A végrehajtó-bizottság elnöke készségesen ad fölvilágosításokat szóval vagy levél útján.

Budapesten,

Az Erzsébet-emlék végrehajtó-bizottsága

Ráth György,

főrendiházi tag, mint elnök.

Vásárlások a Liezen-Mayer- és a Györök-kiállításból.

A február 28-ikán bezárult Liezen-Mayer- és Györök-kiállításból a megnyitástól a bezárásig a következő művek keltek el:

a) A Liezen-Mayer-kiállításból.

1 Tanulmányvázlat. Vevője: Heil István.
2 Tanulmányvázlat. Vevője: Juhász A.
3 Thüringeni Erzsébet, vázlat. Vevője: Olgyay Ferenc.
4 Parasztleány ékszerrel, vázlat. Vevője: Juhász.
5 Szerelmes pár, vázlat. Vevője: Wolfner József.
6 József és Potiphár, vázlat. Vevője: Baronyi Artur.
7 2 tanulmányfej, vázlat. Vevője: Molnár Akos.
8 Liezen-Mayer leánykája, vázlat. Vevője: Berczik Árpád.
9 Apród kutyával, vázlat. Vevője; Fluss József
10 Venusz és Tannhäuser, vázlat. Vevője: Zala György.
11 Koldusnő Mária Teréziából, vázlat. Vevője: Lővinger M.
12 Tanulmányfő, vázlat. Vevője: Kernstock Károly.
13 Schiller harangjából, vázlat. Vevője: Glück Frigyes.
14 A szerelem allegóriája, vázlat. Vevője: Bródy Sándor.
15 Faust és Margareta, karton. Vevője: Prónay Róza bárónő.
16 Tanulmány, vázlat. Vevője: Telepy Károly.
17 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: Wodianer Artur.
18 Tanulmány, vázlat. Vevője: Beretvás Endre.
19 Schiller harangjából, vázlat. Vevője: Spányik Kornél.
20 Portrait-tanulmány, vázlat. Vevője: Juhász A.
21 Schiller harangjából, vázlat. Vevője: A. D.
22 Mädchen aus der Fremde, vázlat. Vevője: K. Lippich Elek.
23 Faust-tanulmány, vázlat. Vevője: Horánszky L.
24 Tanulmányfő, vázlat. Vevője: Ház Izidor.
25 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: Ráth István.
26 Ferdinánd császár, vázlat. Vevője: Benkő Kálmán.
27 Faust, vázlat. Vevője: Kammerer Ernő.
28 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: Fenyő Sándor.
29 Eduard fiai, vázlat. Vevője: Schäringer Aladárné.
30 Tanulmányfej, vázlat. Vevője: Szüry Dénes.

31 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: Kammerer Ernő.
32 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: Bródy Sándor.
33 Schiller harangjából, vázlat. Vevője: Stettka Gyula.
34 Schiller harangjából, vázlat. Vevője: K. Lippich Elek.
35 Faust, karton. Vevője: Alpár Ignác.
36 Mädchen aus der Fremde, vázlat. Vevője: Kormány.
37 Schiller harangja, vázlat. Vevője: K. Lippich Elek.
38 Szerelmes pár, vázlat. Vevője: Fenyő Sándor.
39 József és Potiphar, vázlat. Vevője: Zala György.
40 Thüringeni Erzsébet, vázlat. Vevője: Kormány.
41 József és Potiphar, vázlat. Vevője: Kiss István.
42 Welser Philipina, vázlat. Vevője: Kormány.
43 Tanulmányfej, vázlat. Vevője: Schöninger Aladárné.
44 Faust, vázlat. Vevője: Zala György.
45 Ferdinánd császár, vázlat. Vevője: Tolnay Béni.
46 Arcképtanulmány, vázlat. Vevője: Wodianer Artur.
47 József és Potiphar, vázlat. Vevője: Zala György.
48 József és Potiphar, vázlat. Vevője: Sterk Izidor.
49 Erzsébet angol királynő, vázlat. Vevője: Zala György.
50 The scarlet lettre, vázlat. Vevője: Hauszmann Alajos.
51 Arcképtanulmány, vázlat. Vevője: Gruber Henrik.
52 Tanulmány pálmával, vázlat. Vevője: Kandó Lászlóné.
53 Szt. Borbála, olajfestmény. Vevője: Zala György.
54 Kutya-tanulmány, vázlat. Vevője: Meinig Artur.
55 Kéz-tanulmány, vázlat. Vevője: Divald Kornél.
56 Leány-tanulmány, vázlat. Vevője: Bókay Árpád dr.
57 Erlkönig-tanulmány, vázlat. Vevője: Hegedüs László.
58 Tanulmány, vázlat. Vevője: Bródy Sándor.
59 Erzsébet királyné Stuart Mária halálos ítéletét aláírja, vázlat. Vevője: Zala György.
60 Imogen, vázlat. Vevője: Mihalik Dániel.
61 Tanulmányfej, vázlat. Vevője: Meinig Artur.
62 Tanulmányvázlat. Vevője: Mihalik Dániel.
63 Tanulmányvázlat. Vevője: Meinig Artur.
64 Tanulmányvázlat. Vevője: Mihalik Dániel.
65 Tanulmányvázlat. Vevője: Szlányi Lajos.
66 Kutya-tanulmány, vázlat. Vevője: Zala György.
67 Két tanulmány, vázlat. Vevője: Tolnay Akos.
68 Arcképtanulmány, vázlat. Vevője: Fenyő Sándor.
69 Mephisto-tanulmány, vázlat. Vevője: Zala György.
70 Tanulmány, vázlat. Vevője: Bródy Sándor.
71 Tanulmányvázlat. Vevője: Schöninger Aladárné.
72 Welser Philipina, vázlat. Vevője: Mihalik Dániel.
73 József és Potifár, vázlat. Vevője: Hajós Jenő.
74 Tájkép-tanulmány, vázlat. Vevője: Dr. Wagner J.
75 Tanulmányvázlat. Vevője: Ulbrich Ede.
76 Venus és Tannhäuser, vázlat. Vevője: Beck Samu.
77 Tanulmányvázlat. Vevője: Molnár Akos.
78 Venus és Tannhäuser, vázlat. Vevője: Mihalik D.
79 Tanulmányfő, vázlat. Vevője: Zsolnay. V.
80 Venus és Tannhäuser, vázlat. Vevője: Petz Armin.
81 Virág, tanulmányvázlat. Vevője: Beretvás Endre.
82 Tanulmányvázlat. Vevője: Szlányi Lajos.
83 Schiller harangjához, vázlat. Vevője: Tull Ödön.
84 Genrekép, vázlat. Vevője: Pallavicini őrgrófné.
85 Szerelmes pár, vázlat. Vevője; Zala György.
86 Szt. Erzsébet, vázlat. Vevője: Kormány.
87 Függöny, tanulmányvázlat. Vevője: Zala György.
88 Schiller harangjához, vázlat. Vevője: Kohner Adolf.
89 Szerelmes pár, vázlat. Vevője: Wertheimer M.
90 Faust, vázlat. Vevője: Wodiáner A.
91 Plakát, tanulmányvázlat. Vevője: Neumann.
92 Welser Philipina, vázlat. Vevője: Kovách N.
93 Mädchen aus der Fremde, vázlat. Vevője: Wolfner József.
94 Hullám, tanulmányvázlat. Vevője: Gruber Henrik.
95 Tanulmányfejek, rajz. Vevője: Molnár Á.
96 Női akt, rajz. Vevője: Tolnay Akos.
97 Mártha és Grethen, rajz. Vevője: Zala György.
98 Az érzékiség allegóriája, rajz. Vevője: Faragó József.
99 Szt. Erzsébet, tanulmányrajz. Vevője: Vajda Zsigmond.
100 Thüringeni szt. Erzsébet, rajz. Vevője: Kriesch Aladár.
101 Tavaszi idyll. rajz. Vevője: Zala György.
102 Női akt, rajz. Vevője: Faragó József.
103 Tanulmányrajz. Vevője: Tull Ödön.
104 Tanulmányrajz. Vevője: Lyka Károly.
105 Parasztlánc Faustból, rajz. Vevője: Benkő Kálmán.
106 Thüringeni szt. Erzsébet, rajz. Vevője: Dudits Andor.
107 Birkozó lovagok, rajz. Vevője: Braunecker S. br.
108 Első barátság, rajz. Vevője: Benkő Kálmán.
109 Plakát, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
110 Tanulmányrajz. Vevője: Mihalik Dániel.
111 Szerelmes pár, rajz. Vevője: Zala György.
112 Játszó gyermekek, rajz. Vevője: Faragó József.
113 Thüringeni szt. Erzsébet, rajz. Vevője: Háry Gyula.
114 Welser Philippina, rajz. Vevője: Faragó József.
115 Faust, rajz. Vevője: Nadler Róbert.
116 Tanulmányrajz. Vevője: Telcs Ede.
117 Kutya, tanulmányrajz. Vevője: Hajós Jenő.
118 Tanulmányrajz. Vevője: Hajós Jenő.
119 Tanulmányrajz. Vevője: Tölgyessy Arthur.
120 Faustból, rajz. Vevője: Faragó József.
121 Tanulmányrajz. Vevője: Nadler Róbert.
122 Tanulmányrajz. Vevője: Telcs Ede.
123 Tanulmányfő, rajz. Vevője: A. D.
124 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
125 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
126 Tanulmányrajz. Vevője: Mihalik Dániel.
127 Venus és Tannhäuser, rajz. Vevője: Faragó József.
128 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
129 Tanulmányrajz. Vevője: Faragó József.
130 Szt. Erzsébet búcsuja, rajz. Vevője: Vajda Zs.
131 Romeo és Julia, rajz. Vevője: Zala György.
132 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Olgyay Ferenc.
133 Tanulmányrajz. Vevője: Kacziány Ödön.
134 Tanulmányrajz. Vevője: Nadler Róbert.
135 Faust aratók tánca, rajz. Vevője: A. D.
136 Irgalmasság, rajz. Vevője: Kacziány Ödön.
137 Aratók tánca Faustból, rajz. Vevője: Zala György.
138 Tavaszi kép, tanulmányrajz. Vevője: Braunecker Stina br.
139 Szt. Erzsébet, tanulmányrajz. Vevője Hajós Jenő.
140 Lujza királynő, rajz. Vevője: Tull Ödön.
141 Venus és Tannhäuser, rajz. Vevője: Olgyay Ferenc.
142 Hullámtánc, rajz. Vevője: Zala György.
143 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
144 Faustból, rajz. Vevője: Zala György.
145 Welser Philippina, rajz. Vevője: Kacziány Ödön.
146 Tanulmányrajz. Vevője: Tölgyessy Artur.
147 Tanulmányrajz. Vevője: Benkő Kálmán.
148 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
149 Faust és Gretchen, rajz. Vevője: Zala György.
150 Welser Philippina, rajz. Vevője: Zala György.
151 Szt. Erzsébet, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
152 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
153 Venus és Tannhäuser, rajz. Vevője: Zala György.
154 6 szénrajz. Vevője: Tolnay Akos.
155 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
156 Welser Philippina, rajz. Vevője: Thury Gyula.
157 Tanulmányrajz. Vevője: Németh Lajos.
158 Faust, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
159 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Inczey K.
160 Welser Philippina, rajz. Vevője: Vajda Zsigmond.
161 Játszó gyermekek, rajz. Vevője: Telepy Károly.
162 Amorettek, rajz. Vevője: Faragó József.

21 Esthangulat, olajfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.
22 Olasz utca, vízfestmény. Vevője: Silberer Béla.
23 Kolostor, vízfestmény. Vevője: Silberer Béla.
24 Tájkép, olajfestmény. Vevője: Rosenberg úrhölgy.
25 Spalatoi temető, vízfestmény. Vevője: Rosenberg úrhölgy.
26 Caporesto, olajfestmény. Vevője: Bókay Árpád dr.
27 Zamosce, olajfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
28 Calamota-sziget, olajfestmény. Vevője: Dr Roszner.
29 Tricule az Aldunán, olajfestmény. Vevője: A. D.
30 Lászlóvára, olajfestmény. Vevője: Roszner István.
31 Egyház Ithakában, vízfestmény. Vevője: Roszner István.
32 Cursola, vízfestmény. Vevője: Pálffy Sándor
33 Capri, vízfestmény. Vevője: Pálffy Sándor.
34 Bárka, vízfestmény. Vevője: Erdélyi Pál dr.
35 Visegrád, olajfestmény. Vevője: Erdélyi Pál dr.
36 Duna Nagy-Marosnál, olajfestmény. Vevője: Zala György.
37 Cursola, olajfestmény. Vevője: A. D.
38 Tájkép, olajfestmény. Vevője: Wodianer Albert.
39 Duino, olajfestmény. Vevője: Balló Ede.
40 Manfredonia, olajfestmény. Vevője: Wodianer Artur.
41 Sta Maria de Capo, vízfestmény. Vevője: Wodianer Artur.
42 Vázlat, vízfestmény. Vevője: Wodianer Artur.
43 Tanulmány, olajfestmény. Vevője: Benczur Béla.
44 Vázlat, vízfestmény. Vevője: Vajda Ernő.
45 Veglia szigete, olajfestmény. Vevője: Hegyesy Károly.
46 Budavár, vízfestmény. Vevője: Kommer József.
47 Tersato, vízfestmény. Vevője: Kommer József.
48 Velenceiek vára, olajfestmény. Vevője: Forster Gyula.
49 Slankamen, vízfestmény. Vevője: Kommer József.
50 Frau, vízfestmény. Vevője: Hell István.
51 Belgrád, vízfestmény. Vevője: Barsch dr.
52 Corfu, olajfestmény. Vevője: Pfeiffer Kálmán.
53 Catarói öböl, olajfestmény. Vevője: Pfeiffer Kálmán.
54 Sziklacsoport, olajfestmény. Vevője: Ransburg Pál dr.
55 Sale város, olajfestmény. Vevője: Obálné Kovács L.
56 Rafaele-sziget, olajfestmény. Vevője: Halászy László.
57 Zamosce, olajfestmény. Vevője: Adler József.
58 Stagno Picolo, olajfestmény. Vevője: Kohner Adolf dr.
59 Porto Manigo, olajfestmény. Vevője: Adler József.
60 Zamoscei partok, olajfestmény. Vevője: Buchwald Gyula.
61 Belgrád, vízfestmény. Vevője: Schwartz Imre.
62 Bussi-sziget, olajfestmény. Vevője: Durrett Cecilia.
63 Oloppia-sziget, vízfestmény. Vevője: Beck Samu dr.
64 Sashegy, vízfestmény. Vevője: Vágó Jakab dr.
65 Szendrő, vízfestmény. Vevője: Vágó Jakab dr.
66 Vázlat, vízfestmény. Vevője: Telepy Károly.
67 Zamosce, olajfestmény. Vevője: A kormány.
68 Bucarizza, olajfestmény. Vevője: A kormány.
69 Catarói öböl, olajfestmény. Vevője: Heinrich Kálmán dr.
70 Stanói kikötő, vízfestmény. Vevője: Törley S.
71 Isola, vízfestmény. Vevője: Kenedi Géza.
72 Halászbárka, olajfestmény. Vevője: Juhász Albert.
73 Sziget, vízfestmény. Vevője: Kommer József.
74 Szigetcsoport, vízfestmény. Vevője: Kommer József.
75 Cirkvenica, olajfestmény. Vevője: Juhász Albert.
76 Jabioncello, olajfestmény. Vevője: Hoffmann Alfréd.
77 Cursola, olajfestmény. Vevője: Entz Géza.
78 Obrovac vára, olajfestmény. Vevője: Egger Géza.
79 Babérliget, olajfestmény. Vevője: Belházy Sándor.
80 Vieste, olajfestmény. Vevője: Tihanyi Béla.
81 Orsovai cigányvég, olajfestm. Vevője: Neuschloss Ödön.
82 Cirkvenica, olajfestm. Vevője: Rottmann Ármin dr.
83 Lacroma-sziget, olajfestm. Vevője: Rónay Kynga.
84 Olippia-sziget, olajfestmény. Vevője: Kail Lajos.
85 Arco naturale, olajfestmény. Vevője: Holitscher Zsigmond.
86 Porto Palazzo, olajfestmény. Vevője: Krayer Emil.

Ezenkívül a Liezen-Mayer-féle rajzokból az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vásárolt 123 darabot 2200 korona értékben, úgy, hogy a Lietzenmayer-kiállításból elkelt *503 festmény, vázlat és rajz 26.422 korona 80 fillér értékben*, a Györök-kiállításból pedig *86 olaj- és vízfestmény 5346 korona értékben*, összesen tehát a két kiállításból *589 mű 31.768 korona és 80 fillér értékben.*

Művészeti hírek.

— **Kiállítás a művészi nyugdíjalap javára.** Kedden, március 6-ikán nyilik meg a városligeti Műcsarnok néhány termében a mult év végén elhunyt özvegy *Nemes* Nándorné grófné hátrahagyott műveinek a kiállítása, amelynek tiszta jövedelme a művészek nyugdíj- és segélyalapja gyarapítására van szánva. A kiállítás, mely körülbelől 300 számból fog állani, az elhunyt grófné 192 olajfestésü arcképét, tájképét és genreképét és körülbelől 100 vízfestményét, rajzát és vázlatát foglalja magában, mely utóbbiaknak legnagyobb része Egyptomban, Olaszországban és Hollandiában készült. Az érdekes kiállítás iránt különösen az arisztokrácia körében, melynek az elhunyt mindenkor közszeretetben és becsülésben állott tagja volt, rendkivül nagy az érdeklődés. A kiállítás belépő díját az igazgatóság a jótékony célra való tekintetből *két koronában* állapította meg.

— **Jótékonycélu sorsjáték.** A Lotz Károlyt ünneplő nagy hölgy-bizottság kebeléből annak idején *Földváry* Mihály császári és királyi kamarás és országos képviselő kezdeményezésére, *Batthyány* Lajosné grófné elnöklése mellett egy nemesszivü és előkelő hölgyekből álló szükebb bizottság alakult, mely elhatározta volt, hogy művészek özvegyei és árvái fölsegélyezésére alapot létesit és erre a célra egész sereg kiváló művésztől nagyobbszámu kisebb-nagyobb olajfestményt és vázlatot szedett össze, amelyeket most ki akar sorsolni. A bizottság tizezer darab kétkoronás sorsjegyet bocsát ki, amelyek, egyebek közt a március 6-ikán a Műcsarnok termeiben megnyitandó Nemess Nándorné grófné kiállítás pénztáránál is kaphatók lesznek. A kisorsolandó művek ugyanezzel a kiállítással kapcsolatosan a Műcsarnok egy külön termében ki lesznek állítva, hogy aki sorsjegyeket vásárol,

163 Corvin Mátyás, rajz. Vevője: N. N.
164 Tanulmányrajz. Vevője: Telcs Ede.
165 Tanulmányfő, rajz. Vevője: Telcs Ede.
166 Romeo és Julia, rajz. Vevője: Zala György.
167 2 Tanulmányrajz. Vevője: N. N.
168 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
169 Tanulmányrajz. Vevője: Braunecker Sztina grófnő.
170 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
171 Fa, tanulmányrajz. Vevője: Dörre Tivadar.
172 Margareta, rajz. Vevője: A. D.
173 Tea és tánc, rajz. Vevője: Tolnay Béni.
174 Tanulmányrajz. Vevője: hatvani Deutsch S.
175 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
176 Faust, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
177 Margit, rajz. Vevője: Faragó József.
178 Tanulmányrajz. Vevője: Lázár Béla.
179 Szén, tanulmányrajz. Vevője: Konek Ida.
180 Tavasz, rajz. Vevője: A. D.
181 Erlkönig, rajz. Vevője: Vastagh György.
182 Tanulmányfő, rajz. Vevője: Zala György.
183 Tanulmányrajz. Vevője: Nyáry Sándor.
184 Tanulmányrajz. Vevője: Paur Géza.
185 Faust és Margareta, rajz. Vevője: Kárpáthy Rezső.
186 Szt. Erzsébet, rajz. Vevője: Tolnay Béni.
187 Az érzékiség allegóriája, rajz. Vevője: Paur Géza.
188 Akt, tanulmányrajz. Vevője: Benke Gyula.
189 Az érzékiség allegóriája, rajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
190 Tavaszi idyll, rajz. Vevője: Zala György.
191 Tavaszi idyll, tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
192 Női akt, rajz. Vevője: Faragó József.
193 Tanulmányrajz. Vevője: Benke Gyula
194 Dornröschen, rajz. Vevője: Thury Gyula.
195 Tollrajz, rajz. Vevője: Baranszky Emil.
196 Gretchen, rajz. Vevője: Zala György.
197 Faust, rajz. Vevője: Rónay Kynga.
198 Tanulmányfejek, rajz. Vevője: Konyarek János.
199 Amorettek, rajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
200 Tanulmányrajz. Vevője: K. Lippich Elek.
201 Tanulmányok, rajz. Vevője: Nadler Róbert.
202 Fa, tanulmányrajz. Vevője: Balassa József dr.
203 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
204 Tanulmányrajz. Vevője: Zsolnay Vilmos.
205 Szerelmespár, rajz. Vevője: Nádler Róbert.
206 Tanulmányrajz. Vevőve: Konyarek János.
207 Gyermekfejek, rajz. Vevője: Sikorszka Julia.
208 Welser Philippina. rajz. Vevője: Zala György.
209 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
210 Glocke, tanulmányok, rajz. Vevője: Zala György.
211 Tanulmány, rajzok. Vevője: Keller Gyula.
212 Tanulmányok, rajz. Vevője: Zala György.
213 Tanulmányrajz. Vevője: Zala György.
214 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Kriesch Aladár.
215 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Kann Gyula.
216 Leány ékszerrel, rajz. Vevője: Zala György.
217 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Kacziány Ödön.
218 Tanulmányrajzok. Vevője: Grünwald Imre.
219 Tanulmányrajz. Vevője: K. Lippich Elek.
220 Glocke, tanulmányrajz. Vevője: Kann Gyula.
221 Szénrajz. Vevője: Zala György.
222 Tanulmányrajz. Vevője: Feledi József.
223 Tanulmányrajz. Vevője: Paur Géza.
224 Tanulmányrajz. Vevője: Zsolnay Miklós
225 Korvin Mátyás, rajz. Vevője: K. Lippich Elek.
226 Tanulmányrajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
227 Venus és Tannhäuser, vázlatrajz. Vevője: Dr. Wagner Jenő.
228 Tanulmányfej, vázlatrajz. Vevője: Gomperz Miksa
229 Venus és Tannhäuser, vázlatrajz. Vevője: Thaly István.
230 Glocke, tanulmány-vázlatrajz. Vevője: Dr. Hercz Mór.
231 Faust és Margareta, vázlatrajz. Vevője: Thaly István.
232 Szerelmes pár, vázlatrajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
233 Tanulmányrajz. Vevője: Jász Géza.
234 Tanulmányrajz. Vevője: Soós Elemér.
235 Arcképtanulmány, rajz. Vevője: Dr. Keller István.
236 Szerelmes pár, rajz. Vevője: Telkesy Valér.
237 Faust, rajz. Vevője: Neogrády Antal.
238 Tavasz, rajz. Vevője: Zala György.
239 Faust, rajz. Vevője: Zala György.
240 Venus és Tannhäuser, rajz. Vevője: Konek Ida.
241 Faust, rajz. Vevője: Zala György.
242 Faust, rajz. Vevője: Konek Ida.
243 Auerbach pincéje, rajz. Vevője: Zala György.
244 Welser Philippina, rajz. Vevője: Zala György.
245 Faust, rajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
246 Auerbach pincéje, rajz. Vevője: Zala György.
247 Laura a zongoránál, rajz. Vevője: Dörre Tivadar.
248 Téa és tánc, rajz. Vevője: Spányi Béla.
249 Faust, rajz. Vevője: Zsolnay Miklós.
250 Szt. Erzsébet búcsuja, rajz. Vevője: Tahi Antal.
251 Szt. Erzsébet, rajz. Vevője: Tahi Antal.
252 Szt. Erzsébet, vázlat. Vevője: Telepy Károly.
253 Armány és Szerelem, vázlat. Vevője: Zsolnay M.
254 Plakát, vázlat. Vevője: Braunecker Stina br.
255 Szerelmespár, vázlat. Vevője: Tolnay Béni.
256 Romeo és Julia, vázlat. Vevője: A. D.
257 Mária Terézia, rajz. Vevője: Mihalik Dániel.
258 Vázlat, rajz. Vevője: Wagner Jenő dr.
259 Faust, rajz. Vevője: Zala György.
260 Corvin Mátyás, rajz. Vevője: Tolnay Ákos.
261 Tanulmány, rajz. Vevője: Telkessy Valér.
262 Faust, rajz. Vevője: Wagner Jenő dr.
263 Tanulmány, rajz. Vevője: Mihalik Dániel.
264 Szénvázlat, rajz. Vevője: Dömötör László dr.
265 Tanulmány, rajz. Vevője: Tolnay Akos.
266 Faust és Margaréta, rajz. Vevője: Telkessy Valér.
267 Tanulmány, rajz. Vevője: Sikorszka Zs. Julia.
268 Szénvázlat, rajz. Vevője: Dömötör László dr.
269 Tanulmány, rajz. Vevője: Braunecker Stina br.
270 Romeo és Julia, rajz. Vevője: Telkessy Valér.
271 Akt-tanulmány, rajz. Vevője: N. N.
272 Margaréta, rajz. Vevője: Wagner Jenő dr.
273 Szt. Erzsébet, tanulmányrajz. Vevője: Tolnay Ákos.
274 Arcképtanulmány. rajz. Vevője: Tolnay Ákos.
275 Vörös sapka, rajz. Vevője: Mihalik Dániel.
276 Faust, rajz. Vevője: Braunecker Stina br.
277 Margaréta, rajz. Vevője: Király Ilonka.
278 Faust, rajz. Vevője: Telkessy Valér.
279 Faust, rajz. Vevője: Matyasovszky-Zsolnay.
280 Welser Philippina, festmény. Vevője: Szitányi Géza.

b) A Györök-kiállításból.

1 Arbe, olajfestmény. Vevője: Katona Béla.
2 Tájkép, vízfestmény. Vevője: Vajda Zsigmond.
3 Raguzai részlet, olajfestmény. Vevője: Benkő Kálmán.
4 Kutya-villa, vízfestmény. Vevője: Harsányi Elek.
5 Zamosczi partok, olajfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.
6 Cursola, olajfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.
7 Tersató, olajfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.
8 Trebrei, vízfestmény. Vevője: Konek Ida.
9 Zimony, vízfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.
10 Tájkép, vízfestmény. Vevője: Lyka Károly.
11 Olasz város, vízfestmény. Vevője: Kézdi Kovács L.
12 Castelnuove, olajfestmény. Vevője: Baronyi Artur.
13 Manfredonia, vízfestmény. Vevője: N. N.
14 Sebenico, vízfestmény. Vevője: N. N.
15 Tájkép, olajfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
16 Tájkép, vízfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
17 Sziklák, vízfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
18 Dereglyék, vízfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
19 Csolnak, vízfestmény. Vevője: Ráth Zsigmond dr.
20 Kazán-szoros, vízfestmény. Vevője: Ambrozovics Béla.

Szent Háromság szobra is, mint az 1710. évi pestis emlékét őrző, Budán a Mátyás templom előtt lévő emlék, amelynek a maitól különböző formáját őrizte meg Dietell F. A. 18. századbeli nagy rézmetszete. A vakság ábrázolását láttuk egyik legrégibb, román kori szobrászati emlékünkön, a 12. század végéről való és a pécsi székesegyház egykori lejáratát díszítő domború kiállított gipszmásolatán. A bizonytalan járású, botjával tapogatódzó, egy ifjú által vezetett vak Sámsonnak ez a kivitelében bár durva ábrázolása, kifejezésre törekvő közvetlenségével és a jellegzetesnek hű visszaadásával valóban megkapó. A betegségekkel összefüggő vallásos ábrázolások sorát az orvosok két védőszentjének Szent Kozma és Demjénnek szigorú bizánci hagyományokat követő, a demsnsi (Hunyadmegye) gör. kath. templom

A HONLEÁNYOK ÁLDOZATKÉSZSÉGE 1848-BAN
RUSZ K. FAMETSZETE
LIEZENMAYER SÁNDOR MŰVE UTÁN
A TÖRTÉNELMI KÉPCSARNOK TULAJDONA

A HAD- ÉS
NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
KIÁLLÍTÁSBÓL

Művészet 1915.

KOZÁKOK SEBESÜLT HONVÉDTISZTET SZÁLLÍTANAK 1849-BEN
STRASSGSCHWANDTNER J. A. CERUZARAJZA
HORÁNSZKY LAJOS TULAJDONA

A HAD- ÉS NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
KIÁLLÍTÁSBÓL

poklosságnak az egyes alakokon való megdöbbentően hű ábrázolása tett kiváló fontosságúvá e sorozatban. Szent Márton ábrázolásai nemcsak pannoniai származásánál fogva és azon a réven, hogy a himlő és kiütéses betegségek védőszentje volt, vétettek föl, hanem azért is, mert nálunk előforduló ábrázolásai rendesen életének ama jelenetét rögzítik meg, amint köpenye felét a béna koldusnak adja. A valószínűleg bélpoklosságtól bénává lett koldust, látjuk magyarországi legrégibb ábrázolásán, a 14. századból való egészen felsőolaszországi trecentista képekre emlékeztető vasmegyei mártonhelyi templom falképén, valamint az ugyancsak felsőolaszországi hatás alatt keletkezett, a szepeshelyi templom főoltáráról származó faszoborcsoportozaton, amely az elpusztult 15-ik századbeli eredeti helyett csak egy 17. századbeli másolatban maradt reánk. Szent Márton kétségkívül legismertebb ábrázolása a bécsi Donner Rafaelnek (1692—1741) a pozsonyi koronázó templomban lévő ólomszobra, amely az Esterházy Imre primás arcvonásait viselő szentet magyar díszruhában tünteti föl. Szent Sebestyénnek mint a pestis elleni védőszentnek e gyűjteményben való szereplése kissé távolabb eső, de nem rekesztettük ki mái csak az egervári (Vasmegye) templomban lévő a szentet ábrázoló 18. századból való gyönyörű barokk faszobor miatt sem, mely Bernini legjobb alkotásainak sem marad mögötte. Szent Rókusnak, a másik pestis-szentnek besorozása már közvetlenebb, mert őt rendesen a combján lévő pestisfekéllyel ábrázolta a művészet. Igy látjuk Szent Sebestyén társaságában egy a székesfővárosi múzeumból való kissé naiv kivitelű 17. századbeli oltárképen. A kép, amelynek hátterét Buda és Pest egykorú ábrázolása teszi külön érdekessé, valószínűleg a 17. század végén dühöngött pestis emlékére készült fogadalmi oltárnak volt szánva. Ilyen fogadalmi emlék volt a 17—18. századból való legtöbb

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: TANNHÄUSER.

Liezen-Mayer Sándor

A LEGSZEBB MAGYAR KÉPEK.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR: TANNHÄUSER.

A bennünket megelőzött egy-két művésznemzedék tanulóutja Bécs—München—Párizs volt. Ezt az utat járta meg az 1844-ben született *Munkácsy Mihály* is, akit végül Párizs kötött le. Az ő lobogó tüzü életénél csendesebb volt két kiváló magyar festőművész életfolyása, amely *München*ben állapodott meg. E két jeles magyar férfiu német nevet viselt, de mindenkor magyarnak vallotta magát. Az egyik az 1838-ban született és 1919-ben meghalt *Wagner Sándor* volt, a másik az 1839. évi születésü *Liezen-Mayer Sándor*, akivel ez alkalommal bővebben szándékszunk foglalkozni. Mindketten előfutárai voltak Munkácsy Mihálynak. Mindketten Münchenben aratták sikereik javát. Wagner Sándor éppenséggel tanára is volt a legnagyobb magyar piktornak. E kollégaságuk emlékére szenteltük *második* oldalunkat Wagner Sándornak, akinek egy szép magyaros kompozicióját sokszorositottuk.

Most forduljunk *Liezen-Mayer Sándor* felé. A magyar művészettörténelemnek ez a büszkesége, amint emlitettük, 1839-ben született *Győrött*. Bécsen át került 1862-ben Münchenbe, Piloty iskolájába. Piloty festési modora és kitünő tanitási módja szuggesztiven hatott a fiatal Liezen-Mayerre épugy, mint a később odakerült fiatalabb (Munkácsyval egykoru) honfitársára, *Benczur Gyulára*. Ma már Pilotyban alig látunk modernséget: szinpadiasságot érzünk óriási vásznain, amelyeket egy geniális filmrendezőnek engednénk át inkább; sajnáljuk a rengeteg energiát és tudást, amelyet a mester rápazarolt és összesüritett müvein, amelyeket egységes egészként nem tudunk megemészteni, darabokra szedetten élvezni pedig nincs türelmünk. Igy látjuk mai szemünkkel Piloty müveit. Más volt azonban a hatása *Pilotynak, a tanárnak*. Korunkban Pilotynak, a tanárnak emlékét Münchenben ugyanakkor, amikor a művészet már elfordult volt az ő irányától, lelkesen ünnepelték, mert kiderült, hogy tanitási módja jó volt, amit igazol, hogy a legkiválóbb művészek kerültek ki iskolájából. A mester ugyanis nem kényszeritette tanitványait arra, hogy saját egyéni tulzásaiban kövessék őt. E fiatalok Pilotytól olyan hatalmas ajándékokat kaptak, amelyeket mindegyikük külön-külön fordithatott a maga hasznára. Ilyenek voltak: a természet után való festés, az emberi testnek élő modell után való rajzolása, a szin szeretete és bőséges felhasználása. Mindezeket a tisztára festői elemeket nem nélkülözheti a legmodernebb irány sem. Érzelmek és szenvedélyek festése szintén különlegessége volt a Piloty iskolának. Ezért a lirai és drámai elemért a mai festőművészet kevésbé rajong, hogy azonban ennek is van jogosultsága, azt éppen *Liezen-Mayer Sándor* művészetén látjuk, aki szinekben pompázó festményeken kivül szép *illusztrációkkal* is szolgált korának és az utókornak.

Manap festőművészeink körében nem itélik tulságos dicséretnek, ha valakire azt mondják: *illusztrátor!* E felfogásnak kárát is látja grafikai művészetünk, grafikai iparunk és könyvművészetünk. Manap nincsenek illusztrátoraink, akik belekapcsolódjanak a grafikai ipar óriási haladásába. Ma e részben rosszabb a helyzet, mint volt 30—50 év előtt, amikor művészeti életünknek még manap is élő vagy nemrég elköltözött jelesei nem restelték kezükbe venni a ceruzát vagy a tusos tollat, sőt volt bátorságuk illusztrativ témákat vászonra is felvinni.

Az utóbb emlitett művészek közé tartozik *Liezen-Mayer Sándor* is, akit a vérszegény német illusztrativ művészet megreformálójának szokás tekinteni. A régiek közül jeleseknek mondják *Bonaventura Genellit, Ludwig Richtert* és *Moritz Schwindet*. Ez utóbbit — végtelen fantáziájáért — tényleg nagyrabecsülhetjük. Ám az irodalmi elem felhasználása oly módon, hogy a festői elem semmi kárt ne szenvedjen, Liezen-Mayer Sándornál érte el tökéletességét.

Ha Liezen-Mayer élete művészetén végigtekintünk, csupa illusztrativ témát találunk nála. 1865-ben például nagy sikere van a müncheni akadémián *Thüringiai Erzsébet Szentté Avatása* c. képével. Ezt követi két év mulva hatalmas kompoziciója: *Mária Terézia királyasszony egy szegény beteg nő gyermekét szoptatja*. Következnek illusztrációi *Göthe Faustjához*. Ezek részben olajfestmények, részben rajzok. *Margitot, amint a templomból kilép*, manap is ismeri mindenki. Margitról egyébként egész sorozatot rajzolt. Németföldön nagy hirüek a rajzok, amelyeket *Schiller Das Lied von der Glocke* c. költeményéhez készitett. Ezek keltették fel a württembergi kormány érdeklődését; ezeknek köszönheti Liezen-Mayer a düsseldorfi akadémia igazgatói állására történt meghivatását. Düsseldorfba 1878-ban került. Itt már megelőzte őt *Munkácsy*, nem ugyan, mint tanár, de mint olyan tanitvány, aki felülmulta mestereit. A magyar festőnek mindenesetre jó hire volt már ebben a városban. Itt festette meg Liezen-Mayer — az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat megrendelésére — *Magyarországi Szent Erzsébet* c. nagyméretü vásznát, amely Szépművészeti Muzeumunknak egyik disze s amelyet az ezévi Szent Erzsébet-ünnepek alkalmából szines reprodukcióban fogunk bemutatni olvasóinknak.

Ez az, amire külön rá kell mutatnunk: Liezen-Mayer minden illusztrativ hajlandóság mellett megmaradt *koloristának*. Ha a szinek szeretete és megfelelő felhasználása szempontjából állitanók össze festőinket: Liezen-Mayernek az elsők közt kellene lennie. Liezen-Mayer életfolyásáról még mondjuk el, hogy 1882-ben visszaköltözött Münchenbe, ahol az ottani Akadémián tanszékkel kinálták meg. Itt csendes sikerekben és állandó megbecsültetésben élte le életét, amely 1898 február 19-én ért véget; mindenesetre korán: hatvanéves korában.

Liezen-Mayer Sándor: Önarcképe feleségével. Olajfestmény: Darvas Géza gyüjteményében Budapesten.

Halála után két év mulva az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a mester művészi hagyatékából kiállitást rendezett, amely páratlan sikerrel járt: 280 mű kelt el kb. 30.000 forintért.

Most pedig beszéljünk a mesternek arról a kedvenc témájáról, amelyet hátsó fedéllapunkon közlünk: *Tannhäuserről*. Tannhäuser valamennyiünknek jó ismerőse: ismerjük *Richard Wagner* pompás zenekölteményéből.

Tannhäuser valóságban élt a XIII. században. Fennmaradtak költeményei is, amelyek azonban kevésbé érdekesek, mint az ő legendássá lett alakjáról keletkezett mondák. Ezek szerint Tannhäuser egy mithikus Vénusz-hegyben időzött, ahonnan azonban — lelkiismerete megmozdult szavára — elvágyott. Ezzel az elvágyódással, amely végül vallásos felmagasztosulássá fejlődik, kezdődik Wagner operája.

És Tannhäuser elhagyja a pogány istennőt, a földre megy, hogy élje a földi dalnok életét: szenvedjen s vergődjön és végül Istenben megnyugodjon.

3809.

az asszonyok művészete egyéni izlés vagy helyi szokás szerint szabta meg, A vászonból kitellett majdnem minden. De bőven kellett telnie. Éghajlatunk szélsőségei ismeretesek. A forró nyár s ezzel együtt népünk főfoglalkozása, a földmivelés, sőt, kivált régebben, a pásztorélet és e két életmóddal együtt járó lovaglás hűvös, szellős, fehér, bőredőzetű, könnyű ruhát követelt. Ezt is kiadta a vászon bőven.

Foglalkozásának színhelyei: az erdők, mezők, folyók viszont azt követelték, hogy a ruhanemű a lábak szabad mozgását ne akadályozza; ezért a ruha alsó része lehetőleg *rövid* legyen. Ez magyarázza meg, hogy a magyar népviselet *szinben* fehérre hajlik; *szabásban* a bő-redőzést kedveli, mely az alakot rejti is emeli is; *diszitésben* a házi ipar művészetének ád elsőséget (hímzés, tűzés, szávonya [szálvonás], suprikálás, csipkézés, nyomot és gömbölyű hajtások, redőzés, rojtozás, bodorka, buja-vászon).

Fehér, bő-redőjü, rövid: e három szóban foglálható össze a magyar *népi* viselet.

Az eddig mondottak a legáltalánosabban viselt ruha-darabokra vonatkoznak. A különösebbekkel, — téli és felső ruhák, — önként érthetőleg sem a házi ipar nem birt, sem a fentebb elszámlált tulajdonságokat nem lehetne összeegyeztetni. De ezek is oly anyagokból kerültek, melyeknek kikészítése, ha nem is háznál, de mintegy szemünk előtt megy véghez, s az ezeket készítő mesteremberek a magyar lakta vidékeken mind magyarok (csizmadia, csapó, szűrszabó), sőt mesterségük előnevéül használják is a megkülönböztető «magyar» nevet. (Magyar szabó, magyar varga, magyar szűcs.)

De épen a magyarság magva, a nagy alföldi városok magyarsága változott meg s alakította át viseletét színeiben és anyagjában a nyugoti minták után, a sötétet a világosnak, a posztót, selymet a szűcs-árúnak és vászonnak, a testhez állót a bőnek, a derekas ruhát az ingvállnak elébe helyezvén. Széjjelszórva kisebb-nagyobb vidékeken még mindig megvan a ruhának *rövid* és *bő* eredetisége; a *fehér* egész tisztaságában csak egy helyen uralkodván, egyebütt csak az *ingvállban* nyer kifejezést. A hol azonban ezt sem viselik, ott lehet még szó *magyaros szabásról*, de nem *magyar népviseletről*.

*

A *suba* a magyar szűcsmesterség remeke. Hat—tizenkét darab magyar (hosszú fürtű) juh- vagy bárányborből alkotott öltözet-darab. Míg egyéb öltözet-darabok színe, hosszúsága, bősége a viselő korához képest változik: addig a suba ebben is, mint egyéb tekintetben, az állandóság kifejezője, mert legényen úgy, mint öreg emberen egyformán hosszúnak, bőnek s fehérnek kell lennie, ha szép akar lenni. Csak úgy szép a suba, ha bokáig ér; ha *kerek*, azaz földre terítve kevés híjján egész kört képez (a népdal is azt mondja: kerek az én subám alja, de drága), és ha fehér kivül is, belül is. Kivül fehér; csak válla, dereka, eleje van selyemvirágokkal kivarrva és színes bőr-ábrázolatokkal (irhás suba) ékítve; motivumok, minőkkel Arany az Etele sátrát diszíti fel:

Vérpiros a zöldje, arany a virága,
Sziszegő sárkánynyá fonódik az ága,
Zöld madarak közte hallgatva megülnek.

Ujja nincs. *Gallérja* egyenesen álló tenyérnyi fekete prém, valamint *vállgallérja* is, — a mit külön néven subagallérnak neveznek, s a melyre egy egész bárányból farkastul és körmöstül minden szabdalás nélkül felmegy, — tartozik fekete lenni. De ez is aztán az összes engedmény, a mit a suba a fekete színnek tesz, mert egyébütt meg nem tűri magában. Sok helyen még cselédnek sem fogadják meg az olyan embert, a kinek a subájában *macska* (fekete fürtök) van, mert az ilyen embernek sok tarka macskája van, az az hamis, furfangos, nem megbizható.

Egy szép suba nagyon munkás darab; ára 25—40 forint; sőt vannak 100—150 frtos subák is; egy egész kis vagyon; de az ilyenen két-három hónapig dolgozik a szűcs. Tetszetős redőkben folyik le a vállról, s viselve vagy épen kiterítve a hermelin-palástokra emlékeztet, melyeket fejedelmi czimerekben látni.

Állandó hű társa a magyar embernek, s rangban, becsületben mindjárt a háza után következik. Télen meleget tart, nyáron (kifordítva) hűvöset; melege mérsékelhető, mint egy jó kályháé. Hétköznap viselő, vasárnap ünneplő; öregnek tisztesség, legénynek kényesség; úton ülés, otthon ágy; éjjel párna és paplan, nappal kanapé; a mezőn még *asztal* is, mikor a juhász kiterített subájáról falatozza a hideg pörkölt-hust, és *szélhárító*, mikor főzés közben botra támasztva felfogja a szelet. Nem mint a többi ruhadarabok, csak a test egyes részeit, hanem a fő kivételével az egész testet fedi; még a paripának is jut belőle bőven, mikor lovaglás közben az állat egész hátulsó részét betakarja. Mikor nyakába veszi az ember, mintha azt mondaná: az én subám az én *váram*. Igen; *vára*, mely békét jelent, ha nyitva az eleje. Jó kedvet, barátságot, szeretkezést, nagylelkűséget, feláldozást, készséget egész az inge odaadásáig, mindent jelent egy nyitott elejü suba. De, mikor össze van fogva erősen, vásári alkuban, városi tanácsban, képviselőválasztáskor: — azt jelenti: dejszen engem ki nem forgatsz a subámból. Mert az összefogott suba annyi, mint meggyőződés. Az ő subája a *vár*, melynek zárt kapuja meg nem nyilik sem szép szóra, sem ostromra.

Minden változhatik a világon és Magyarországon, de a suba nem. A legjellemzetesebb öltözetdarabokat átalakíthatja az ipar, számkivetheti az izlés, széttépheti a szegénység, lehuzhatja az ellenség: a subán egyiknek sincs semmi hatalma. A suba megmarad, míg magyar ember lesz.

A subának, mint minden egyébnek is, a mi a maga nemében elérté a tökéletesség netovábbját, válfajai nincsenek, legfeljebb a kihalni készülő *csöves bunda* a Hajduságban; továbbá a *juhászsuba*, melyet a juhász tört bőrből házilag készit, s kifordítva, vagy kimélésből alját felaggatva hord.

Utolsó változata, mikor vénségére elveszti «suba» dísznevét s *gúnya* számban kezd járni, míg végre ebből is kikopván, *vaczok* lesz belőle.

Még annyit enged meg a *suba*, hogy néhol a tiszai megyékben, és a Dunántúl *bundának* nevezzék, mely utóbbi vidéken úgy a férfi-*bundák*, mint általában országszerte a rövidecske *asszony-subák*, kivül a sötét-sárga színt és kerek fekete gallért, s a fekete prém belsőt nemcsak eltűrik, de meg is követelik.

Az elsőség az elnevezésnél mindenesetre a a *subát* illeti nemcsak általános elterjedéséért, hanem azért is, mert míg a bundákról alig egyet két példabeszéd emlékezik meg: addig a suba a dalok szárnyain járja be az országot, s még Petőfi gyönyörü románczában is:

«Legény a lyánt subájába takarja.»

A legszebb subákat Kecskeméten és Félegyházán készítik, s ugyancsak e két város nagy vidékén viselik oly nagy fényüzéssel, hogy majd minden háznál van belőle két-három darab. A sárga-bundák és asszony-subák főhelye ellenben Jászberény, hol feketével gyönyörűen selymezik.

Kérdésbe szokták tenni: hogyan melegebb a bunda: kifordítva vagy befordítva? Felelet: «Kifordítva, mert a birge is úgy hordja».

Az idegen sem hagyja szó nélkül a subát, természetesen mint szokatlanságot. Nem rég egy tudós francziát igen meglepett, midőn a debreczeni nagy-templomban a Goudimel dallamait hallotta zengeni egy pár száz öreg ember ajakáról, kik *állatbőrökbe* valának öltözködve.

Lehet, hogy ez az állatbőr nem is a *suba volt;* hanem a felső-tiszai *guba*. Ez a raczka-gyapjuból szőtt, néhol fehér vagy szürke, de legszokottabb színében fekete kaczagány, vérpiros posztó diszítésével inkább emlékeztet a hunokra, midőn ördögi «huj-huj»-kiáltással ütközetbe rohantak, mint a Goudimel dallamaira.

Általánosan viselt felső ruhája még népünknek a szűr, mely azonban a többi hazai népfajokkal is közös. Anyagja durva juhgyapjuból szőtt u. n. szűrposztó. Fajtái: a derékig érő *szűrdolmány* minden diszités nélkül; gyermekeken s esős időben asszonyokon is látható a déli megyékben; *csuklyás szűr; szürgallér; szürköpönyeg; kanász-szűr*. Az *öreg szűr* térden alul érő, zsákszabással, semmi diszitéssel, éltesebb embereknek; a *zekeszűr* alig térdig érő, s a mennyire a kelme engedi, derékhez hajló szabással: ezt javabeli férfiak panyókán hordva dísz-felsőnek is használják oly helyeken is, a hol a suba is divik. Ennek magyarázatát a viselők tisztességtudásában kell keresnünk. A suba a nyugalom és ünnepély köntöse; ebben el lehet menni templomba, násznagyságba leánykérőbe, tanácsba stb., de feljebbvalója elé nem megy az ember subában, mert azt úri szobába bevinni nem illik. Ingben, mellényben pedig szintén nem mehet; még rabnak gondolnák, vagy cselédnek. Ezért a szűr az ő dísz-zekéje. És a Duna-sárközségi ember szálas egyenes alakja, midőn a kordován csizmába húzott fekete nadrághoz, aczélgombos fekete mellényhez, panyókán veti a tiszta hófehér szűrt, s fejébe teszi kis kerek kalapját, nem is utolsó jelenség.

ERZSÉBET ÉS MÁRIA KIRÁLYNŐK NAGY LAJOS SIRJÁNÁL.

— *Liezenmayer* Sándor festménye. —

Nagy Lajos királyunk 1382-ben meghalván, a magyar rendek még azon év szeptember hó 17-én hűséget esküdtek az elhunyt nagy király leányának, Máriának. Mária akkor alig volt még 16 éves s nevében az ország kormányzatát anyja, Erzsébet királynő vette át. Az asszonyi kormány azonban nem volt elég erős a viszálykodásra mindig kész nemesség pártos hajlamait féken tartani. Zavarok, zendülések ütötték föl fejüket s háborgaták az ország nyugalmát s a nyugalom akkor sem állt helyre, midőn Mária királynő luxemburgi Zsigmonddal váltott jegyet. Ehhez járult, hogy Nagy Lajos második leánya Hedvig, ki Vilmos osztrák herczegnek volt jegyese, s még atyja életében Lengyelország királyának választatott, magasabb állami érdekből Jagello litván fejedelemmel kelt össze s így a lengyel korona a magyar királyi házra nézve elveszett. A főnemesség és a papság összeesküdvén, küldöttséget menesztett Nápolyba, durazzói Károlynak ajánlván föl a magyar koronát. A ravasz olasz alattomos játékot űzött Nagy Lajos leányával és özvegyével. Bejött az országba s annyi hívet toborzott a maga pártjára, hogy azok Máriát trónvesztesnek jelentvén ki, őt kiáltották ki királyokul. Midőn Károly Székesfehérvárra vonult, hogy ott megkoronáztassa magát, a két királynőt is kényszérité, hogy őt elkisérjék. 1483. decz. 31-én ment végbe a nevezetes koronázás, melyet legkitünőbb festőink egyike, Liezenmayer Sándor örökített meg abban a festményében, melyet ez alkalommal bemutatunk s mely legelőször hivta föl a műértők figyelmét az azóta már európai hirűvé vált művész fényes tehetségére. A két királynő Nagy Lajos márvány-sirjánál tanuja a koronázási jelenetnek. Erzsébet királyné fájdalmas haraggal tekint az ünnepélyes jelenetre, s leroskad a szárkofágra.

A kép nem csak gondos történeti kosztümtanulmányról tesz tanuságot, a mi a Pilotyról nevezett iskolának, melynek Liezenmayer egyik legkiválóbb követője, legnagyobb előnyei közé tartozik; de megkapó bizonysága a művész alakító és csoportosító képességének s ritka érzékének a színezés iránt. Biztos kéz a kivitelben, mély tanulmánya a történetnek, a mi különösen jellemzi. Mint rajzoló és illusztrátor a legelsők egyike a ma élő festő-nemzedékben s Göthe és Schiller költeményeihez készített nagyhírű szénrajzain kivül számos képének utánnyomatai forognak a közönség kezén, melyek közül némelyek, mint pl. Thüringi Erzsébetnek (az utolsó Árpádházi király leányának) szentté avattatása, vagy «Mária Terézia, a mint egy beteg nő gyermekét megszoptatja,» nálunk sem ismeretlenek.

DIVAT ÉS NAGYVILÁG.

Decz. 8.

A divat történetének számos érdekes kérdése közt egyike a legérdekesebbeknek az, hogy mily arányban és mi módon kölcsönzi át a női divat időről-időre a férfi-viselet egyes elemeit. Sajátságos, hogy a mint a társadalmi izolálás a férfi- és nőnem közt mind szűkebb körre szorul s a nő a társadalmi téren is egyenjoguságot követel a maga részére a férfival szemben, a szerint alakulnak át nemének külső megkülönböztető vonásai s az utóbbi évek divatja ez áthasonulást már igen lényeges alkatrészekre terjesztette ki. Hogy a férfi-divat ily motivumai tulnyomó részben a női test felső részének viseletében érvényesülnek, az csak onnan magyarázható, hogy ez volt s ez marad mindig a divat tulajdonképpeni jellemző közege, a fejtetőtől a csipőig, nagyobbára itt összpontosulnak a divat minden változásai, főképen azok, melyek nem csupán a szín és anyag, hanem az idomok változásaival is egybekötvék.

Igy láttuk a legujabb időben a hölgyek nyaka körül az egyenruhaszerü felálló gallért támadni, többnyire ezüstös vagy aranyos kivarrással, mely alól keményített fehér gallér tündökölt ki, vagy a chemisetteszerü lehajtott gallért, mint a férfikabátnál. Hogy ehhez közel állott, s nem is soká váratott magára a mellény divatja, továbbá a

nem szép itt? Futó pillantást vetek a sziklatetőről alátekintő várra, miközben kikutatják böröndjeinket; a ki akar, eszik valamit, s aztán «Pronti» s megyünk tovább. Nehány forduló után a vonat megáll Mentonén!

Ez még az igazi paradicsom, hiszen ehhez képest San-Remo csak falu. Hát még a vidék! Az alpesek sziklaóriásai kiülnek egészen a tengerre, lábaikat fürészteni. Minő fokozat ez még San Remohoz képest is! Nem is kisértem meg e hely leírását. Kultura itt már minden és franczia. Csak azt a két nagy hegyi patakot nem birták még megszabályozni, ezek időnként félelmes morajjal töltik be széles medrüket, s ha piszkos hullámaik lefolytak a tengerbe, kövekkel hagyják tele rakva iszapos ágyaikat.

Mentonéban az élet talán még olcsóbb, mint San-Remóban, de kevésbbé nyugalmas. Nagyobb szabású minden, van korzo, telve fényes publikummal, zenekarok játszanak, pezsgő városi élet, tömérdek lakosság, franczia élénkség, színház is, párisi vendégszereplőkkel. A ki szórakozást keres, talál itt eleget.

Megint egy állomás a vasuton és Monacóban vagyunk. Gyorsan kiszállok, mindent a pályaudvaron hagyva sietek a legközelebbi magaslatot elérni, hogy körültekinthessek.

Ki ne olvasott volna valaha a kártyajátékosok Mekkájáról, Monacóról? Ha Mentone pezsgő élete elkábított, úgy az itt kitáruló pompa csaknem önkivületbe bozott. Nem tudtam, mit csodáljak. A természet utólérhetlen fönségét, vagy az emberi kéz alkotásait? Csábit itt minden. A táj, a virág, a ligetek, aztán a fényes paloták, a termek, a vakító fényűzés, a roppant tömeg pénz látása; elfeledjük az otthont, a szerető sziveket, a jövőt — s végül csábít a nagy tenger ezüst habjaival és nyugalmat rejtő kék mélységével. Jaj annak, a ki ezen a csábúton elindúlt!

Csak egy orvosság van. Az emberek szenvedélytől elrútított arczainak látása. Mily rútak, hogy ne mondjam, elundorítók ezek a játék szenvedélyétől izgatott alakok. A sok szépnek közepette van, a ki ezt meg sem látja! De akárhány figyelőt kiábrándít.

November 4-én délután indultam hajón vissza Genuába. Most láttam csak az alpesek óriásait, melyeknek ez a táj isteni éghajlatát köszöni. Még egyszer Monaco vonul el szemeink előtt. Károly fejedelem névnapja van. A monte-carlói casinó előtt épen fényes tűzjátékot puffogtatnak el tiszteletére, melyet hajónkról nézve, a tenger tükre megkétszerez. A kaszinó maga vörös fényben ragyog, mintegy pokoli világításban, mely a játék és szerencse démonát mutatja gúnyos arczczal vigyorogva.

A.

VERDI OTHELLOJA. A 2-DIK FELVONÁS 5-DIK JELENETE.

Othello: «Bizonyítékot,
S ha nem gyalázatos,
Dühöm majd eltipor.»

A MAGYAR NÉPVISELETRŐL.

Baksay Sándornak az «Osztrák-magyar monarchia» népismei vállalat legujabb füzetében megjelent czikkéből veszszük át e részletet:

Századokon keresztül egyetlen út volt, melyen a magyar nép Nyugot-Európával érintkezett; de ez az út — a hadjáratok útja — nem volt alkalmas arra, hogy az európai ipar termékeit megismertesse vagy épen megszerettesse vele. Maga eszére, erejére, ízlésére levén utalva, öltözete legjellemzetesebb darabjainak anyagját házi ipar, asszonyainak rokkái és szövőszékei szolgáltatták; alakját, mely derékon aluli bő redőivel keleti hagyományokra vall,

VERDI OTHELLOJA. A 3-DIK FELVONÁS UTOLSÓ ELŐTTI JELENETE (OTHELLO RÁ AKAR ROHANNI DESDEMONÁRA.)

Liezenmayer Sándor (1839—1898).

329. CSALÁD.
Vászon. 63×53 cm.

290.—

2978

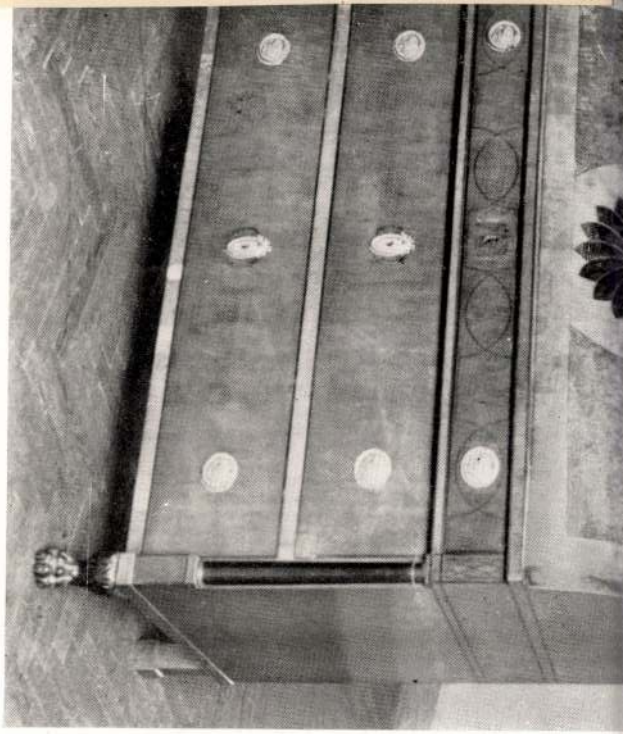

Almásy-Telleki II. 1939

1543. *1496.*
1544.

1540.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898)

Menekülés Egyiptomba

Vászon, olaj, 150×110 cm.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S.
Simor prímás rendelte a művésznél.
Másolata a máriapócsi templom ikonosztázán.
Maszlaghy, II., 543. szám. — Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20, 4 l. — Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916, 554 l. (Képe 553 l.) — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich: PA, 253. l. — Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor. Bp. 1932., 31. és 52. l.

Magyarországi Szent Erzsébet

Vászon, olaj, 152×94 cm.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S. 85.
Simor prímás rendelte a művésznél.
Maszlaghy II., 521. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich: PA, 253. l. (Képe 255. l.) — Péter: A magyar művészet története. II. kötet, Bp. 1930., 110—112. l. (Képe 111. l.) — Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor. Bp. 1932., 30—31. és 52. l. — Genthon: Az új magyar festőművészet története. Bp. 1935., 101. l. — Lepold—Lippay 57. l.

Simor János hercegprímás arcképe.

Vászon, olaj, 114×90 cm.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S.
Simor prímás ötvenéves papi jubileumára készült 1886-ban.
Maszlaghy II., 546. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. július 20, 4. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. (Képe 553. l.) — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich: PA, 253. l. — Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor. Bp. 1932., 30—32., és 52 l.. — Lepold—Lippay 57. l.

Betr Stavrop

Liezen-Mayer Sándor

Seite

SÁNDOR LIEZEN-MAYER (1839—1898) 109

Frauenbildnis: (83) Öl auf Leinwand, cm 71×58

FRANZ EYBL (1806—1880) 113

Alt-Wiener Kunst

Damenbildnis: (85) Öl auf Leinwand, cm 73×62

HANS CANON (1829—1885) 117

Königin Natalie von Serbien: (87) Öl auf Leinwand, cm 280×110

ANTON ROMAKO (1832—1889) 121

Ein Künstlerschicksal

Damenbildnis: (89) Öl auf Leinwand, cm 58×46

PIERRE PAULUS (geb. 1881) 125

Das schwarze Land: (91) Öl auf Leinwand, cm 78×63

Seite

Peter Breuer († 1541):
Madonna mit Kind: (53) Holz, cm 115 hoch
Madonna mit Kind: (55) Detail

VEIT STOSS (1447—1533) 73
Das sterbende Mittelalter
Hl. Johannes: (57) Holz, cm 100 hoch
Hl. Johannes: (59) Detail
Hl. Maria: (61) Holz, cm 100 hoch
Hl. Maria: (63) Detail

GOTISCHER FLÜGELALTAR 85
AUS DER KAMPFZEIT ZWEIER EPOCHEN
Donauschule um 1530:
Altarflügel: (65) obere Hälfte, Öl auf Holz } Höhe des ganzen Flügelaltars
Altarflügel: (67) untere Hälfte, Öl auf Holz

MDK

Liezen-Mayer Sándor

Vázlat, repr.

Magyar Művészet 1927. . 168.1.

MDK.

Liezen-Mayer Sándor festő /1839-1898/

"Falusi tánc" /szépia/

"

Árverési Közlöny 1939. december 4.sz.
39.1.

4.-es számu cédula M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

Shakespeare: "Cymbeline" szinmüve után megfestette "Imogen és Jachimo" c. müvét, majd "Erzsébet királynő aláirja testvérének, Stuart Máriának halálitéletét" c. alkotását emliti meg a cikk. 1876-ban a müncheni művészeti és iparkiállitáson mutatták be Faust-kartonjait. Schiller: "Dal a harangról" c. költeményéhez szürke alapon, szürkére festett harminckét képet, amelyeket a müncheni nemzetközi kiállitáson mutattak be./Ezeket később másolatban sokszorositották./

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. juni. 5.
3. évf. 36. sz. 562. lap

M.D.K.

Liezen-Mayer Sándor

"Stutgarti hazánkfia "Faust-kartonjai"-t mutatták be a Tavaszi Kiállitás-on,- adja hirül "A HÉT története" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. május 15.
3. évf. 527. lap

M.D.K.

Liezen Mayer

"Árpádházi Szent Erzsébet" c. müvének repr.-
ját hozza a lap.

Magyar Salon, Bp. 1903. febr. 38. kötet
516. lap

Liezen-Mayer Sándor

festő

emlék

Csatkai Endre dr.:

Egy Litzenmayer-levél.

Győri Szemle

1942. 202. l.

< Liezen-Mayer Sándor >

Balás-Piry László:

< > centennáriuma,
Győri Szemle 1939.
1. nám -

A végleges feldolgozásnál esetleg
lásd

Munkácsy.

vészet közel ezeresztendős törté-
szi tehetésget keresünk, akinek ne-
nt ismert itthon és a külföldön,

MDK

Liezen-Mayer Sándor, festö

a hannoveri szinház számára tervezett függönye.
/Vázlata a Wolfner gyüjteményben./

Szalay Karola: A tánc a képzőmüvészetben. A P.P.Tud. Egyet. dolgozatai./Müv.tört. és Ker. Rég. Intézet./ Bp. 1941. 75.1.

Liczen-Mayer Sándor

Ernst Múzeum aukciói

VII–VIII. (1918) 374 sz.

XIII–XIV (1920) 236 sz.